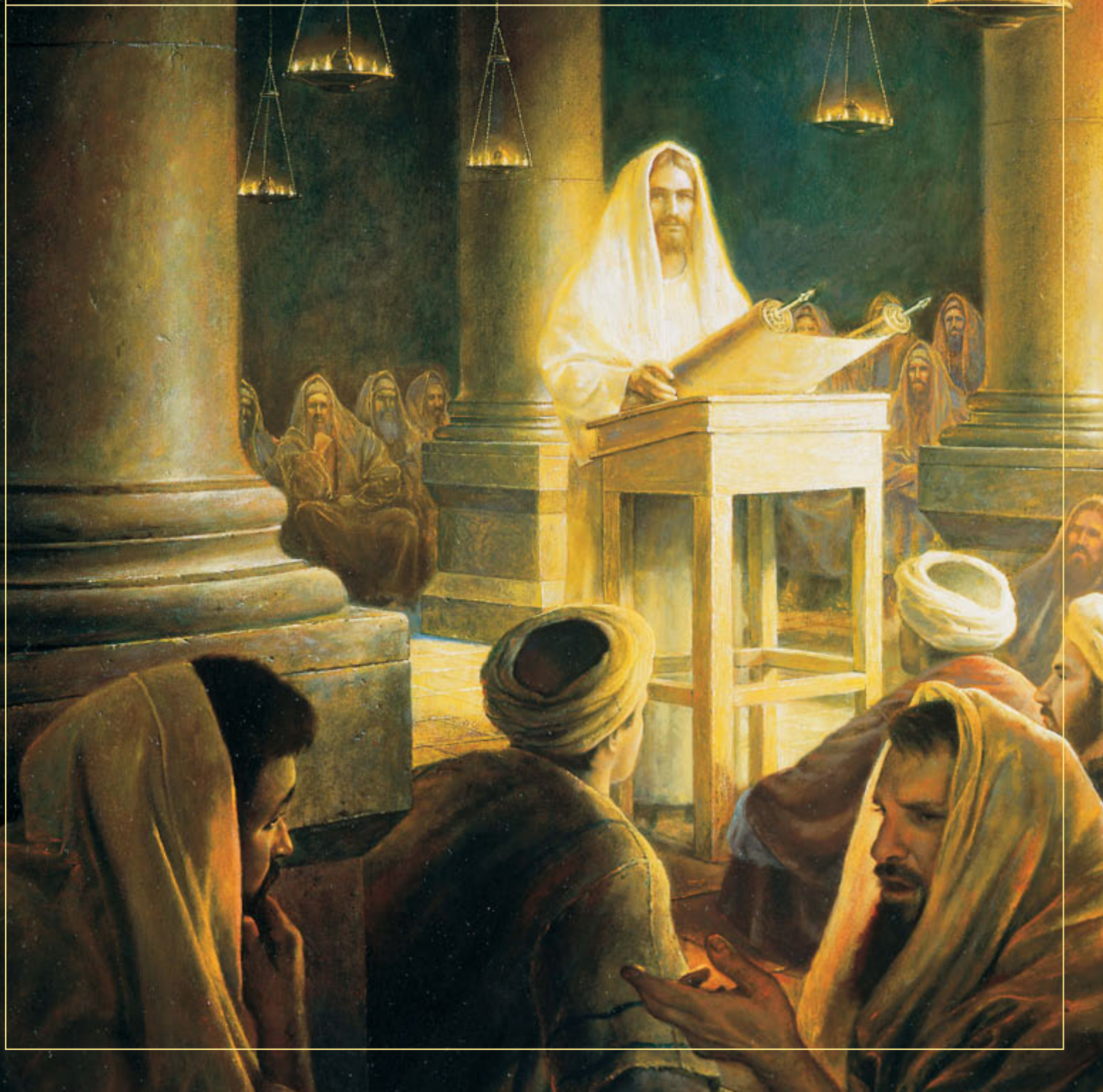

PODUČAVANJE, NEMA VEĆEG POZIVA

Vodič s materijalima za podučavanje evanđelja

PODUČAVANJE, NEMA VEĆEG POZIVA

Vodič s materijalima za podučavanje evanđelja

Izdavač
Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana
Salt Lake City, Utah

Primjedbe i prijedlozi

Vaše primjedbe i prijedlozi o ovoj knjizi su dobrodošli. Molimo pošaljite ih na:

Curriculum Planning
50 East North Temple Street, Floor 24
Salt Lake City, UT 84150-3200
USA
E-mail: cur-development@ldschurch.org

Molimo navedite svoje ime, adresu, odjel i okol. Obavezno navedite naziv knjige. Zatim navedite primjedbe i prijedloge o dobrim stranama knjige te o mjestima gdje je moguće poboljšanje.

© 1999, Intellectual Reserve, Inc.

Sva prava pridržana.

Printed in Germany

Pravo engleskog izdanja odobreno: 8/98

Pravo prevođenja odobreno: 8/98

Naslov izvornika: Teaching, No Greater Call

Croatian

Naslovnica, stranica 3: *Isus u sinagogi u Nazaretu*, Greg K. Olsen. © Greg K. Olsen

Stranica 1: *Propovijed na gori*, Carl Bloch. Uz dopuštenje Nacionalnog povijesnog muzeja iz Frederiksborga u Hilleršdu.

Stranica 5: *Ljubiš li me više nego ovi?* David Lindsley. © David Lindsley.

Stranica 22: *Vrt pionira*, Valoy Eaton. © Valoy Eaton.

Stranica 29: *Isus i Samarijanka*, Carl Bloch. Uz dopuštenje Nacionalnog povijesnog muzeja iz Frederiksborga u Hilleršdu.

Stranica 31: *Vrijeme za priču u Galileji*, Del Parson. © Del Parson.

Stranica 33: *Žena dodiruje skute Spasiteljeve haljine*, Judith Mehr. © Judith Mehr.

Stranica 35: *Dobri pastir*, Del Parson. © Del Parson.

KAKO KORISTITI OVAJ VODIČ S MATERIJALIMA

Tko treba koristiti ovaj vodič s materijalima?

Ovaj vodič s materijalima namijenjen je svima koji podučavaju evanđelje, uključivši:

- roditelje;
- učitelje razreda;
- svećeničke vođe i vođe pomoćnih organizacija;
- kućne posjetiteljice i kućne učitelje.

Što sadržava ovaj vodič s materijalima?

Podučavanje, nema većeg poziva sadržava smjernice i prijedloge u svezi s podučavanjem, kao što je prikazano u sljedećem pregledu:

Dio A

Vaš poziv podučavati

Ovaj dio knjige objašnjava važnost podučavanja evanđelja u Božjem naumu. Uključuje i pomoć u tome kako se pojedinci mogu pripremiti za podučavanje evanđelja.

Dio B

Osnovna načela podučavanja evanđelja

Ovaj dio knjige pomaže izgraditi temelj za sva podučavanja evanđelja.

Dio C

Podučavanje različitih dobnih skupina

Ovaj dio knjige pruža obavijesti i prijedloge o podučavanju evanđelja djeci, mladima i odraslima.

Dio D

Podučavanju u domu

Ovaj dio knjige pruža pomoć roditeljima u podučavanju evanđelja njihovoj djeci. Uključuje i prijedloge za kućne posjetiteljice i kućne učitelje.

Dio E

Podučavanje u okolnostima vodstva

Ovaj dio knjige pomaže svećeničkim vođama i vođama pomoćnih organizacija razumjeti svoju vitalnu odgovornost u podučavanju.

Dio F

Metode podučavanja

Ovaj dio knjige opisuje različite metode koje učitelji mogu koristiti da bi obogatili svoja predavanja.

Dio G

Tečaj podučavanja evanđelja

Ovaj dio knjige uključuje dvanaest lekcija koje pripremaju pojedince za podučavanje evanđelja. Lekcije su osmišljene da se podučavaju kao dio organizirane nastave. Mogu se proučavati i pojedinačno ili u obitelji.

Kako se treba koristiti ovaj vodič s materijalima?

Podučavanje, nema većeg poziva je osmišljen više kao vodič s materijalima nego kao knjiga koja se čita od korice do korice. Namijenjen je da se koristi kao:

- vodič u osobnom proučavanju;
- materijal na sastancima usavršavanja učitelja;
- priručnik za tečaj podučavanja evanđelja;
- materijal za vođe u njihovom radu s učiteljima u njihovim organizacijama.

Da bi stekli najveću korist od korištenja ove knjige, učitelji trebaju:

- pregledati stavke navedene u tablici sadržaja;
- proučiti članke koji se odnose na trenutne određene interese ili potrebe.

Na primjer, roditelji mogu bolje iskoristiti trenutke podučavanja kako bi pomogli svojoj djeci da duhovno

rastu. Dio D, »Kućno podučavanje«, uključuje članak pod naslovom »Trenuci podučavanja u obiteljskom životu« koji govori o tome kako prepoznati trenutke podučavanja i podučavati načela koja su djeca spremna učiti. Učitelji u svojim predavanjima mogu uključiti različite metode podučavanja. Članci u dijelu B pod naslovom »Učinkovite metode« daju ideje koje mogu pomoći u odabiru i korištenju različitih metoda podučavanja.

Kada učitelji koriste knjigu Podučavanje, nema većeg poziva na ovaj način, ona postaje značajno sredstvo u njihovim stalnim naporima da poboljšaju svoje podučavanje.

Popis navedenih referenci

U nastavku se nalazi abecedni popis crkvenih referentnih materijala u ovom izdanju. Brojevi stavaka navedeni su ispod, a ne u tekstu ovog izdanja.

Odsjek »Activities« [Aktivnosti] u *Church Handbook of Instructions* [Crkveni priručnik s uputama] (35710)

Priče iz Mormonove knjige (35666)

Children's Songbook [Dječja pjesmarica] (34831)

Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders [Crkveni priručnik s uputama, knjiga 2: Svećenički vođe i vođe pomoćnih organizacija] (35209).

Katalog crkvenih materijala (objavljuje se godišnje s novim brojem svake godine)

Family Home Evening Resource Book [Knjiga s materijalima za kućne obiteljske večeri] (31106)

Umjetničke slike evanđelja (34730)

Evandeoska načela (31110)

»Gospel Teaching and Leadership« [Podučavanje evanđelja i vodstvo], odsjek u knjizi *Church Handbook of Instructions* (35903)

Hymns [Crkvene pjesme] (vidi Katalog crkvenih materijala za kompletan popis brojeva stavaka)

Poboljšanje podučavanja evanđelja: Vodič za vođe (35667)

Vodič za podučavanje (34595)

Isječci kao vizualna pomagala (kompletna kolekcija: 08456; kompleti: 33239, 33242 do 33250)

SADRŽAJ

Kako koristiti ovaj vodič s materijalima. iii

Dio A: Vaš poziv podučavati

Važnost podučavanja evanđelja u Božjem naumu

- 1 Nema većeg poziva 3
- 2 Hranjenje duše 5
- 3 Božanska dužnost učitelja. 8

Pripremite se duhovno

- 4 Traženje dara dobrohotnosti. 12
- 5 Traženje Duha. 13
- 6 Nastojanje za zadobivanjem riječi 14
- 7 Razvijanje osobnog plana za proučavanje evanđelja. 16
- 8 Življenje onoga što podučavate 18
- 9 Pozvan, odijeljen i veličan 20

Poboljšajte svoje vještine

- 10 Traženje lekcija posvuda 22
- 11 Osmišljavanje plana za poboljšanje vašeg podučavanja 24
- 12 Dobivanje podrške od vaših vođa. 28

Dio B: Osnovna načela podučavanja evanđelja

Volite one koje podučavate

- 1 Ljubav omekšava srca 31
- 2 Razumjeti one koje podučavate 33
- 3 Posezanje za svakom osobom. 35
- 4 Pomaganje novim i manje aktivnim članovima. 37
- 5 Podučavanje osoba s posebnim potrebama . . 38

Podučavajte s Duhom

- 6 Duh je istinski učitelj 41
- 7 Podučavanje svjedočanstvom. 43
- 8 Pozivanje Duha dok podučavate. 45
- 9 Prepoznavanje i slijeđenje Duha u vašem podučavanju 47

Podučavajte nauk

- 10 Moć riječi 50
- 11 Održavanje nauk čistim 52
- 12 Podučavanje iz Svetih pisama. 54

Potaknite marljivo učenje

- 13 Pomaganje pojedincima u preuzimanju odgovornosti za učenje evanđelja. 61
- 14 Vođenje rasprava 63
- 15 Slušanje. 66
- 16 Podučavanje pomoću pitanja 68
- 17 Pomaganje učenicima da budu pozorni 71
- 18 Kako otkriti uče li oni. 73
- 19 Pomaganje drugima da žive ono što su naučili. 74

Stvorite ozračje učenja

- 20 Pripremanje učionice 76
- 21 Podučavanje drugih da doprinose ozračju učenja 77
- 22 Kako učitelji mogu doprinijeti ozračju učenja 79
- 23 Pobožnost. 82
- 24 Pomaganje onima koji ometaju 84

Koristite učinkovite metode

- 25 Podučavanje uz raznolikost 89
- 26 Odabir prikladnih metoda 91
- 27 Odabir učinkovitih metoda 92
- 28 Početak lekcije 93
- 29 Završetak lekcije 94

Pripremite sve potrebno

- 30 Odvajanje vremena za pripremu 97
- 31 Pripremanje lekcija 98
- 32 Osmišljavanje lekcija pomoću govora s općih sabora i drugih materijala 100
- 33 Prilagođavanje lekcija onima koje podučavate 102
- 34 Vrednovanje održane lekcije. 103
- 35 Crkveni materijali za podučavanje evanđelja. 105

Dio C: Podučavanje različitih dobnih skupina

- 1 Podučavanje djece 108
- 2 Dobna obilježja djece 110
- 3 Podučavanje djece različitog uzrasta 117
- 4 Razumijevanje i podučavanje mladih. 118
- 5 Podučavanje mladih putem grupnih aktivnosti 121
- 6 Razumijevanje i podučavanje odraslih 123

Dio D: Podučavanje kod kuće

Podučavanje u obitelji

- 1 Odgovornost roditelja u podučavanju 127
- 2 Očevi kao učitelji 129
- 3 Majke kao učiteljice 131
- 4 Roditelji podučavaju o suradništvu 133
- 5 Podučavanje putem obrazaca evanđeoskog življenja 135
- 6 Redovite prigode za podučavanje kod kuće . 137
- 7 Trenuci podučavanja u obiteljskom životu . . 140
- 8 Utjecaj poduke drugih članova obitelji. 142

Kućno učiteljstvo i kućno posjetiteljstvo

- 9 Dio podučavanja u kućnom učiteljstvu 145
- 10 Dio podučavanja u kućnom posjetiteljstvu . 147

Dio E: Podučavanje u okruženju vodstva

- 1 Voditi znači podučavati 150
- 2 Podučavanje na sastancima vodstva 152
- 3 Podučavanje tijekom razgovora 153
- 4 Kada vođe podučavaju učitelje 154

Dio F: Metode podučavanja

- Obrasci za aktivnost. 159
- Stihovi za aktivnost 159
- Tehnike primjene. 159
- Aktivnosti za privlačenje pozornosti
(zadobivatelji pozornosti) 160
- Audiovizualni materijali
(video kasete i zvučni zapisi). 160
- Grupna razmatranja 160
- Rasprave po grupama 161
- Ogledni primjeri 162
- Ploče 162
- Zborno čitanje 163
- Usporedbe i lekcije s predmetom. 163
- Prikazi 165
- Diorame. 165
- Rasprava. 165
- Dramatizacije. 165
- Crtanje. 167
- Primjeri 167
- Flanelografi 168
- Igre 169
- Gostujući govornici 170
- Predavanja 171
- Usporedbe 171

- Zemljopisne karte 172
- Učenje napamet. 172
- Glazba 173
- Glazba uz pripovijest (Pjevanje priče) 175
- Lekcije s predmetom 175
- Grafoskopi 175
- Okrugli stolovi. 175
- Samostojeće figure od papira 176
- Slike 177
- Lutke 177
- Pitanja 177
- Čitanje po ulogama 177
- Recitacije 178
- Igrokazi 178
- Kutije s pokretnim slikama 179
- Sveta pisma, obilježavanje i zapisivanje bilježaka
na marginama. 179
- Sveta pisma, učenje napamet 179
- Sveta pisma, čitanje naglas 179
- Sveta pisma, pomoć za proučavanje 179
- Sveta pisma, podučavanje iz 180
- Pjevanje priče 180
- Obrazovne postaje 180
- Priče. 180
- Vizualna pomagala 182
- Bijele ploče 183
- Radni obrasci. 184

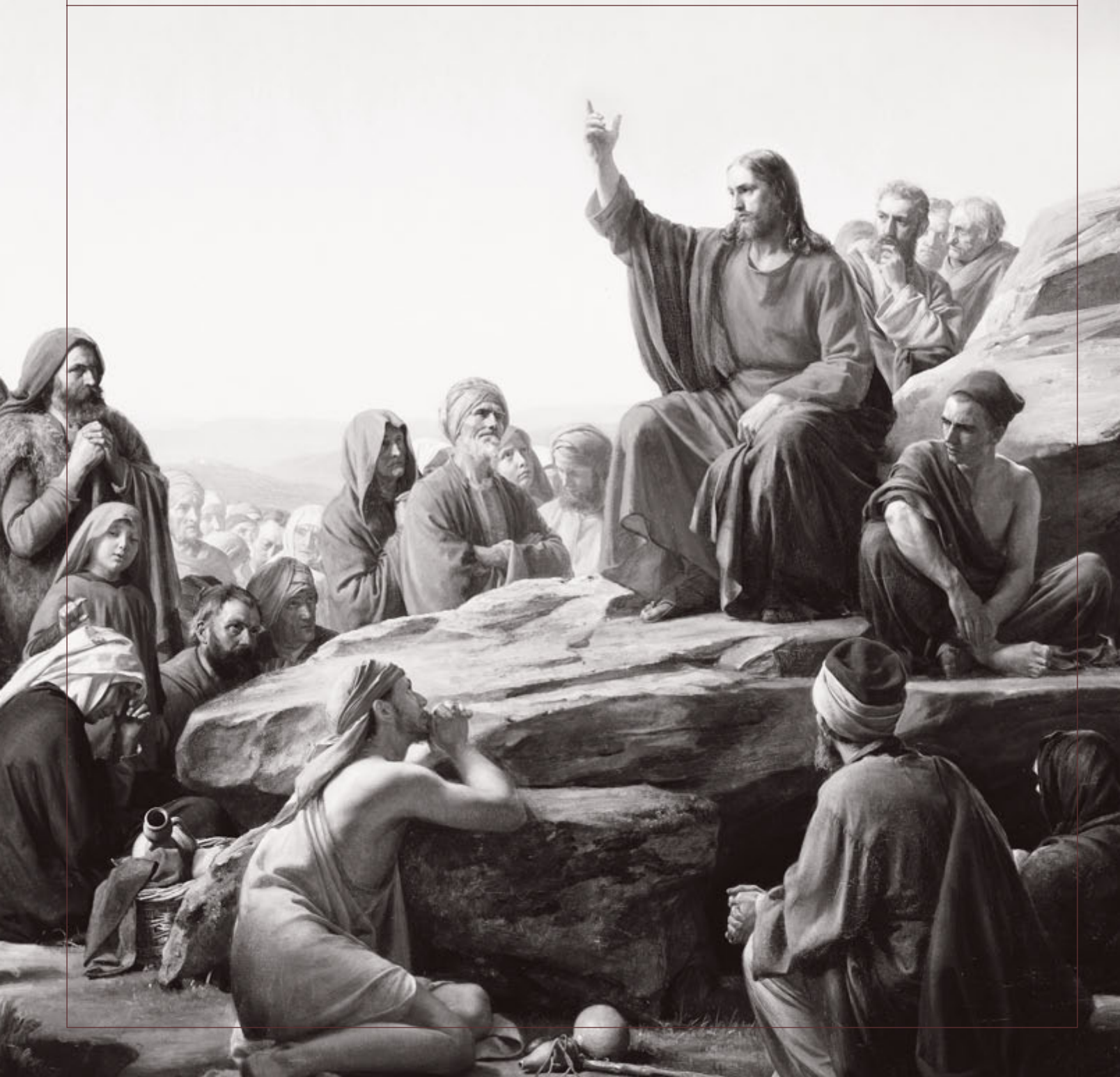
Dio G: Tečaj Podučavanja evanđelja - Priručnik za učitelje

- Pomagala za učitelja 188
- Osobno i obiteljsko proučavanje tečaja 190
- Lekcija 1: Važnost podučavanja evanđelja
u Božjem naumu 191
- Lekcija 2: Volite one koje podučavate 196
- Lekcija 3: Podučavajte s Duhom 200
- Lekcija 4: Podučavajte nauk 205
- Lekcija 5: Potaknite marljivo učenje 210
- Lekcija 6: Stvorite ozračje učenja (1. dio) 215
- Lekcija 7: Stvorite ozračje učenja (2. dio) 222
- Lekcija 8: Koristite učinkovite metode (1. dio) . . 224
- Lekcija 9: Koristite učinkovite metode (2. dio) . . 229
- Lekcija 10: Pripremite sve potrebno 232
- Lekcija 11: Poboljšajte svoje vještine. 236
- Lekcija 12: Pođite i podučavajte 239

Kazalo 241

A

VAŠ POZIV PODUČAVATI

VAŽNOST PODUČAVANJA EVANĐELJA U BOŽJEM NAUMU

Kao učitelji vi stojite na najvišoj točki obrazovanja,
a to podučavanje ima neprocjenjivu vrijednost i dalekosežne
učinke jer se bavi s čovjekom kakav je bio u vječnosti jučer,
kakav je u smrtnosti danas i kakav će biti zauvijek sutra.

Vaše je područje ne samo vrijeme, već i vječnost.

Predsjednik J. Reuben Clark mlađi

NEMA VEĆEG POZIVA

Govoreći na općem saboru, starješina Jeffrey R. Holland je rekao: »Tako smo zahvalni svima koji podučavaju. Volimo vas i cijenimo više nego što možemo reći. Imamo veliko povjerenje u vas.« Nastavio je: »Podučavati učinkovito i osjećati da ste uspješni uistinu je zahtjevan rad. No, vrijedan je toga. 'Nema većeg poziva' kojeg možemo primiti...

Za svakoga od nas, doći Kristu, obdržavati njegove zapovjedi i slijediti njegov primjer na povratku prema Ocu, sigurno je najveći i najsvetiji cilj ljudskog postojanja.

Pomoći i drugima da to učine – podučavati ih, uvjeravati i uz molitvu ih voditi na putu otkupljenja – sigurno je drugi najvažniji zadatak u našem životu. Možda je to razlog što je predsjednik David McKay jednom rekao: »Nijedna veća odgovornost ne može biti postavljena pred ijednim muškarcem [ili ženom], nego da bude učitelj Božje djece« (Conference Report, travanja 1998., 30–31; ili *Ensign*, svibanj 1998., 25).

Uloga podučavanja u naumu Nebeskog Oca

Da bismo bili sposobni u pravednosti potpuno koristiti našu slobodu izbora, moramo učiti o Spasitelju i o naucima njegovog evanđelja. Zbog toga je podučavanje evanđelja uvijek imalo suštinsku ulogu u naumu Nebeskog Oca o njegovoj djeci.

U predsmrtničkom duhovnom svijetu, »primi[smo]... prvu svoju poduku... i

spremni bija[smo] u vrijeme od Gospoda određeno otpočeti radom u vinogradu njegovu za spas ljudskih duša« (NiS 137:56). Nakon što su Adam i Eva izbačeni iz Edenskog vrta, Gospodin je poslao anđele da ih poduče o naumu otkupljenja (vidi Alma 12:27–32). Kasnije je zapovjedio Adamu i Evi da slobodno podučavaju svoju djecu (vidi Mojsije 6:57–59).

U svakoj rasporedbi evanđelja, Gospodin je usmjeravao podučavanje nauma otkupljenja. Poslao je anđele (vidi Mosija 3:1–4; Moroni 7:29–32; Josip Smith 2:30–47), pozvao proroke (vidi Amos 3:7), omogućio pristup Svetim pismima (vidi NiS 33:16) i pomogao ljudima da saznaju istinu uz moć Duha Svetoga (vidi 1. Nefi 10:19; Moroni 10:5). Zapovjedio je svojim sljedbenicima da o evanđelju podučavaju članove svoje obitelji (vidi Ponovljeni zakon 6:5–7; Mosija 4:14–15; NiS 68:25–28), druge članove Crkve (vidi NiS 88:77–78, 122) te one koji još uvijek nisu primili puninu evanđelja (vidi Matej 28:19–20; NiS 88:81).

O važnosti podučavanja evanđelja u Crkvi, starješina Gordon B. Hinckley je rekao: »Osnova za sam program Crkve je podučavanje evanđelja crkvenom članstvu. U ispunjavanju obveze koja je postavljena pred Crkvom od samih njezinih početaka, u okvirima Crkve se razvio sustav velikih organizacija podučavanja – svećenički zborovi, i Melkisedekovi i Aronovi, opsežni crkveni školski sustav i pomoćne organizacije... od kojih svaka igra vrlo važnu ulogu u obrazovanju naših ljudi« (Conference Report [Izvješće sa sabora], listopad 1962., 72–73).

Svaki član učitelj

Kad je uskrsli Spasitelj podučavao Nefijce, rekao je: »Uzdignite, dakle, svjetlo svoje da svijetli svijetu. Gle, ja sam svjetlo koje uzdižite – ono što vidjeste da i ja činim.« (3. Nefi 18:24). U ovoj uputi Gospodin nije napravio razliku između onih koji su čuli njegov glas. Svi su dobili zapovijed podučavati.

Isto je istina i danas. Odgovornost podučavanja nije ograničena samo na

one koji formalno imaju poziv učitelja. Kao član Crkve Isusa Krista svetaca posljednjih dana, imate odgovornost podučavati evanđelje. Kao roditelj, sin, kćer, suprug, supruga, brat, sestra, crkveni vođa, učitelj u razredu, kućna posjetiteljica, kućni učitelj, kolega na poslu, susjed ili prijatelj, imate mogućnost podučavati. Ponekad možete podučavati otvoreno i izravno stvarima koje kažete i svjedočanstvom koje iznosite. A uvijek podučavate primjerom.

Gospodin je rekao: »Jer, gle, to je djelo moje i slava moja – ostvarivati besmrtnost i život vječni za čovjeka« (Mojsije 1:39). Dok razmišljate o ulozi podučavanja evanđelja u spasenju i uzvišenju Božje djece, možete li zamisliti plemenitiju i svetiju dužnost? Ona zahtjeva vaše ustrajne napore da biste povećali vaše razumijevanje i unaprijedili svoje vještine, znajući da će vas Gospodin veličati dok podučavate na način kako je on zapovjedio. To je rad ljubavi – mogućnost drugima pomoći da pravedno koriste svoju slobodu izbora, dođu Kristu i prime blagoslove vječnog života.

HRANJENJE DUŠE

Na obali Galilejskog mora, uskrsli Gospodin je tri puta upitao Petra: »Ljubiš li me?« Svaku put je Petrov odgovor bio isti: »Ti znaš da te ljubim.« Na Petrovu izjavu Gospodin je odgovorio: »Pasi jaganjce moje... Pasi ovce moje... Pasi ovce moje« (Ivan 21:15–17).

Gospodinova uputa Petru odnosi se na sve koji su pozvani u njegovu službu. Predsjednik Gordon B. Hinckley je napisao: »Postoji glad u zemlji i iskrena žeđ – velika glad za riječ Gospodina i neutažena žeđ za duhovnošću... Svijet glada za duhovnom hranom. Naša je obveza i mogućnost nahraniti dušu« (»Feed the Spirit, Nourish the Soul« [Nahraniti duh, njegovati dušu], *Ensign*, listopad 1998., 2; vidi i Amos 8:11–12).

Evandjelje Isusa Krista: trajna hrana za dušu

Kao što trebamo hranjive tvari da bismo opstali tjelesno, tako trebamo evandjelje Isusa Krista da bismo opstali duhovno. Naše se duše hrane od svega onoga što govori o Kristu i vodi nas k njemu, što je napisano u Svetim pismima, izgovoreno od proroka posljednjih dana ili podučavano od drugih skromnih Božjih slugu. Spasitelj je sam rekao: »Ja sam kruh života. Tko dolazi k meni, sigurno neće ožednjati. Tko vjeruje u me, sigurno neće nikada ožednjati« (Ivan 6:35).

Podučavanje koje hrani dušu uzdiže druge, gradi njihovu vjeru i daje im pouzdanje u susretu s životnim izazovima. Motivira ih da se okane grijeha

i dođu Kristu, prizovu njegovo ime, obdržavaju njegove zapovijedi i ostanu u njegovoj ljubavi (vidi NiS 93:1; Ivan 15:10).

Neka podučavanja ne hrane dušu

Mnoge teme su zanimljive, važne, čak i bitne za život, ali ipak ne hrane dušu. Nije naša dužnost podučavati te teme. Umjesto toga, naše je da izgradimo druge i podučimo ih o načelima Božjeg kraljevstva i spasenja čovječanstva.

Podučavanje koje stimulira intelekt bez obraćanja duhu ne može nahraniti. Niti može bilo što, što stvara sumnju u istinu obnovljenog evandjelja ili potrebu da mu se predamo svim svojim srcem, moću, umom i snagom.

Starješina Bruce R. McConkie je savjetovao: »Podučavajte nauke spasenja, pružite duhovnu hranu, svjedočite o božanskoj naravi Gospodina – sve drugačije od toga nije dostojno istinskog poslanika koji je pozvan objavom. Samo kada je Crkva nahranjena kruhom života, njezini članovi ostaju na putu pravednosti« (*Doctrinal New Testament Commentary [Doktrinarni komentari o Novom zavjetu]*, 3 sveska [1966–1973], 2:178).

Izazov hranjenja drugih

Neki ljudi možda ne izgledaju zainteresirano da čuju evanđeoska načela. Svejedno trebate uz molitvu tražiti način podučiti ih tim načelima. Uvijek se trebate sjetiti da je cilj pomaganja drugih hranjenje »blagom riječju Božjom« (Moroni 6:4).

Oni koje podučavate mogu biti poput Samarijanke koja je sreća Isusa na Jakovljevom zdencu. Kada joj se Isus prvi puta obratio, ona nije znala tko je on. Međutim, on je nju znao. Bio je svjestan njezinih briga, odgovornosti, muka i problema. Znao je koliko joj treba »živa voda« koju joj samo on može dati. Započeo je tražeći je vode da se napije. Zatim joj je rekao: »Tko god pije od te vode, opet će ožednjati. A tko pije od vode koju ću mu ja dati, sigurno neće

Predsjednik Spencer W. Kimball je rekao:

»Prije nekoliko godina posjetili smo zemlju gdje su se podučavale čudne ideologije i 'opaki nauk' se širio svaki dan u školama i državnom tisku. Svaki su dan djeca slušala nauk, filozofiju i ideale koje su im učitelji predstavljali.

Netko je rekao da će 'stalno kapanje istrošiti i najčvršći kamen'. To sam znao, pa sam upitao o djeci: 'Jesu li zadržali svoju vjeru? Zar nisu svladani stalnim pritiskom od svojih učitelja? Kako možete biti sigurni da neće napustiti jednostavnu vjeru u Boga?'

Odgovor se sastojao u sljedećem: 'Svake smo noći popravljali oštećeni spremnik. Podučavamo svoju djecu pozitivnoj pravednosti kako se lažna filozofija ne bi zadržala. Naša djeca rastu u vjeri i pravednosti unatoč gotovo neizdržljivom pritisku izvana.'

Čak se i napukle brane mogu popraviti i spasiti, a vreće s pijeskom zadržati poplavu. A opetovano ponavljana istina, obnovljena molitva, evanđeoska podučavanja, izražena ljubav i zanimanje roditelja mogu spasiti dijete i zadržati ga na pravom putu« (Faith Precedes the Miracle [Vjera prethodi čudu] [1972], 113–114).

nikad ožednjeti. Štoviše, voda koju ću mu dati postat će u njemu izvorom one vode što struji u život vječni.« Potaknuo je njezino zanimanje. Iskreno ju je zainteresiralo ono što ju je on mogao podučavati. Kada je posvjedočio da je Mesija, povjerovala mu je i otišla među svoj narod svjedočiti o njemu. (Vidi Ivan 4:1–30.)

Sestra Susan L. Warner, koja je služila kao druga savjetnica u vrhovnom predsjedništvu Male škole, ispričala je o sljedećem iskustvu: »U našoj smo obitelji nastojali održavati ranojutarnje proučavanje Svetih pisama. Ali to je često bilo nemoguće jer bi se jedan od naših sinova žalio i trebalo ga je izmamiti iz kreveta. Kad bi napokon došao, najčešće bi spustio svoju glavu odmah na stol. Mnogo godina kasnije, kad je služio misiju, napisao je u pismu: 'Hvala vam što ste me podučavali Svetim pismima. Želim da znate da cijelo ono vrijeme dok sam glumio da spavam, zapravo sam slušao zatvorenih očiju.'«

Sestra Warner nastavlja: »Roditelji i učitelji, nikada nisu uzaludni naši napori da pomognemo našoj djeci u uspostavljanju nasljeđa bogatih duhovnih uspomena. Ponekad sjeme koje uzgajamo godinama neće dati plodove, no može nas utješiti nada da će se jednoga dana djeca koju podučavamo sjetiti kako su 'primila i čula' duhovne stvari. Sjetit će se što znaju i što su osjećali. Sjetit će se svoje osobnosti kao djeca Nebeskog Oca koji ih je poslao ovdje s božanskim ciljem« (Conference Report, travanj 1996., 109; ili *Ensign*, svibanj 1996., 79).

Ako podučavate mlade, ponekad ćete možda pomisliti da ne žele govoriti o nauku i načelima evanđelja. Možda ćete pasti u iskušenje da im jednostavno budete prijatelj, zabavljate ih i razgovarate s njima o njihovim društvenim aktivnostima i iskustvima u školi. To bi bila ozbiljna pogreška. Predsjednik J. Reuben Clark mlađi je rekao:

»Mladi Crkve su gladni duhovnosti, željni su učiti o evanđelju i žele ga izravno, u čistom obliku...

Ti učenici koji vam dolaze duhovno napreduju prema zrelosti koju će rano postići ako ih samo nahranite pravilnom hranom...

Ne trebate se šunjati iza [njih] i u ušima [im] šaputati o religiji; možete im izravno pristupiti, licem u lice, i obratiti [im] se. Ne trebate religijske istine zamaskirati ogrtačem svjetovnih stvari; možete [im] te istine donijeti otvoreno, u njihovom prirodnom izgledu... Nema potrebe za postupnim pristupom, pričanjem priča 'za laku noć', maženja, šticeja« (*The Charted Course of the Church in Education [Učrtani put Crkve u obrazovanju]*, rev. izd. [brošura, 1994], 3, 6, 9).

Jedna je članica Crkve bila pozvana podučavati 12 i 13-godišnjake u Nedjeljnoj školi. Njezin je suprug kasnije zapisao da je dugo s njim razgovarala o tome što bi bila »pravilna hrana« za one koje će podučavati, čak i ako »zahtijevaju zabavniji 'desert'«. Napisao je o iskustvu kojeg je imala dok je hranila duše mladih u svom razredu:

»Podučavala ih je o stvarima koji ih hrane i pomoću kojih rastu, ohrabrujući ih da donesu svoja Sveta pisma i razmisle o velikom nauku kraljevstva.

Za takvu je promjenu trebalo vremena, no još važnije, bila je potrebna vjera da učenici uistinu trebaju i žele hranjenje evanđeljem te da davanje hrane putem Svetih pisama i Duha uistinu je ono što će ih podržati. Tijekom sljedećih nekoliko mjeseci došlo je do postupne promjene i učenici su počeli redovito donositi Sveta pisma, razgovarati o evanđelju slobodnije i uz više volje te osjećati čudo poruke.

Roditelji su počeli zapitkivati [je] što se događa u razredu, zašto njihova djeca inzistiraju donijeti Sveta pisma u Crkvu te, uz šalu, kako da tijekom nedjeljnog ručka odgovore na pitanja svoje djece o nauku i načelima evanđelja koji se podučavaju u razredu. Učenici su bili gladni evanđelja jer su imali učiteljicu koja... je shvatila... što ih može nahraniti i na koji način im se to treba ponuditi« (Jerry A.

Wilson, *Teaching with Spiritual Power* [Podučavanje duhovnom moći] [1996], 26–27).

Ako podučavate malu djecu, znate da može biti izazov podučavati ih evanđelje. No mala djeca žele i trebaju čuti evanđeoske istine. Odgovorit će na vaše napore u održavanju toplih, raznolikih i poletnih predavanja o evanđelju. Učiteljica Male škole iznijela je sljedeće iskustvo:

»Doduše, ono što se dogodilo bilo je neobično. No pokazalo je što je uistinu važno devetogodišnjacima koje sam podučavala. Prije nego sam shvatila što rade, preuzeli su razgovor u razredu po svome. Započelo je s Katie. Odgovorila je na pitanje u lekciji iz priručnika o naumu spasenja. Zatim je postavila svoje pitanje. Drugi

član razreda je ponudio odgovor koji je pomogao Katiinom razumijevanju. Tada je John postavio pitanje koje je išlo dublje od Katiinog. Netko je odgovorio, pa je Carly nastupila s pitanjem. Tijekom ostatka nastavnog sata, djeca su postavljala pitanja i odgovarala na njih, uz zanimanje i promišljenost koja je nadilazila njihove godine. Nije bilo prekidanja ili upadanja u riječ. Njihova iskrena i izravna shvaćanja, povremeno nadopunjena od mene, pokrila su gradivo lekcije. Bili su znatiželjni, željeli su odgovore, bili su uistinu zainteresirani, a ono što su rekli zahtijevalo je promišljenost i razumijevanje. Znala sam da su ta djeca Oca na Nebu bila spremna i željna učiti istine koje je nudilo evanđelje.«

BOŽANSKA DUŽNOST UČITELJA

»Podučavajte marljivo, i milost će vas moja pratiti kako biste se savršenije uputili u misaonosti, u načelu, u nauku, u zakonu evanđeoskom, svemu što spada na kraljevstvo Božje, što je potrebno da vi shvatite« (NiS 88:77).

Tekst koji slijedi je izvadak iz govora kojeg je održao starješina Bruce R. McConkie crkvenom Odjelu za Nedjeljnu školu 1977. godine. Cijeli izvadak je izravni navod.

U cijelom našem podučavanju predstavljamo Gospodina i određeni smo podučavati njegovo evanđelje. Mi smo Gospodinovi zastupnici, pa kao takvi opunomoćeni smo reći samo one stvari koje on želi da kažemo.

Zastupnici predstavljaju svoga upravitelja. Oni nemaju vlastitu moć. Djeluju u tuđe ime. Čine ono što im je rečeno da čine. Govore ono za što su ovlašteni – ništa više, ništa manje.

Mi smo Gospodinovi zastupnici. Mi ga predstavljamo. »Kako ste vi, dakle, zastupnici«, kaže on, »na Gospodnjoj ste dužnosti i što god činite u skladu s voljom Gospodnjom, Gospodnji je to posao« (NiS 64:29).

Naš je posao kao učitelji podučavati njegov nauk i ničiji drugi. Ne postoji drugi put koji trebamo slijediti ako želimo spasiti duše. Nemamo vlastitu moć spašavanja. Ne možemo stvoriti zakon ili nauk koji će iskupiti, uskrsnuti ili spasiti drugu osobu. Samo Gospodin može činiti te stvari, a mi smo određeni podučavati ono što on objavljuje o tim i svim evanđeoskim naucima.

Što smo u biti ovlašteni činiti u podučavanju evanđelja? Koja je naša božanska dužnost? Učiteljeva božanska dužnost sažeta je u pet odrednica:

1. Zapovjedbno nam je – to je nešto u čemu nemamo izbora, nemamo otvorenih

alternativnih puteva – zapovjedbno nam je podučavati načela evanđelja.

U objavi poznatoj kao »zakon Crkve«, Gospodin kaže: »Starješine, svećenici i učitelji ove crkve nek naučavaju načela evanđelja mojega« (NiS 42:12). Brojne objave kažu: Propovijedaj moje evanđelje i moju riječ, »ne govoreći ništa drugo doli ono što proroci i apostoli zapisaše i što ih poduči Branitelj po molitvi vjere« (NiS 52:9).

Očigledno ne možemo podučavati ono što nam je nepoznato. Preduvjet za podučavanje evanđelja je proučavanje evanđelja. Odavde takvi božanski ukazi poput:

»Vi istražujte Pisma« (Ivan 5:39).

»Istražujte zapovijedi ove« (NiS 1:37).

»[Čuvajte] riječi moje« (Josip Smith 1:37).

»Proučavaj riječ moju« (NiS 11:22).

»Istražujte proroke« (3. Nefi 23:5).

»Treba to istraživati. Da, zapovijed vam dajem da to pomno istražujete, jer velebne su riječi Izaijine« (3. Nefi 23:1).

»Ne pokušavaj naviještati riječ moju, već prvo nastoj zadobiti riječ moju, a tad će jezik tvoj biti odriješen. Tad, zaželiš li, imat ćeš Duha mojega i riječ moju, da, moć Božju za uvjeravanje ljudi« (NiS 11:21).

Možemo sva standardna djela Crkve pročitati u roku od godinu dana ako čitamo oko šest stranica dnevno. Za iskreno istraživanje i duboko promišljanje potrebno je više vremena.

Postoje znanja i duhovna iskustva koja se mogu steći uz čitanje, promišljanje i molitvu o Svetim pismima, i ne postoji drugi način da se ona steknu. Bez obzira koliko je netko odani i aktivni član u Crkvi u administrativnim poslovima, on nikada neće steći velike blagoslove koji dolaze iz proučavanja Svetih pisama ako ne plati cijenu tog proučavanja i time učini da je pisana riječ dio njegovog života.

2. Trebamo podučavati načela evanđelja onako kako se nalaze u standardnim djelima Crkve.

U zakonu Crkve Gospodin kaže: »Starješine, svećenici i učitelji ove crkve nek naučavaju načela evanđelja mojega« – a sada obratite pozornost na ovo ograničenje – »koja su u Bibliji i Mormonovoj knjizi, u kojoj je punina evanđelja« (NiS 42:12).

Zatim Gospodin govori o potrebi da budemo vođeni Duhom, no ponovno se vraća svetopisamskom izvoru evanđeoske istine u ovim riječima: »A to sve ćete obvezno činiti kako vam zapovjedih gledom na učenje vaše, sve dok se ne dadne punina Pisama mojih« (NiS 42:15).

Kada je ova objava dana, Biblija i Mormonova knjiga bile su jedina Sveta pisma dostupna svecima posljednjih dana. Sada imamo i Nauk i saveze te Dragocjeni biser, a postoje, svakako, druge objave koje će uslijediti u određeno vrijeme.

3. Trebamo podučavati moću Duha Svetoga.

Dajući zapovijed da svi učitelji trebaju podučavati načela evanđelja onako kako se nalaze u standardnim djelima, Gospodin kaže: »To nek bude njihova nauka kako ih već Duh bude usmjeravao.«

Zatim je dao važnu smjernicu: »A Duh će vam se dati molitvom vjere. A ako Duha ne primite, nemojte podučavati.«

Uz ovu uputu on daje ovo obećanje: »I dok budete uzdizali glas svoj uz pomoć Branitelja, govorit ćete i proricati ono što se meni učini da je dobro. Jer, gle, Branitelj sve znade i svjedočanstvo daje o Ocu i o Sinu« (NiS 42:13–14, 16–17).

Svaki učitelj u svakoj situaciji podučavanja može razmišljati na ovaj način:

Da je Gospodin Isus bio ovdje, što bi rekao da bi bilo najbolje u ovoj situaciji.

No on nije ovdje. Poslao je mene da ga predstavljam.

Trebao bih govoriti ono što bi on rekao da je bio ovdje.

Trebao bih govoriti ono što on želi da se kaže.

Jedini način na koji mogu to učiniti je poslušati njega da mi kaže što trebam reći.

Te objavljene upute mogu do mene doći samo moću Duha Svetoga.

Stoga, Duh me mora voditi ako želim podučavati kao zastupnik Gospodina.

Ova načela podučavanja evanđeoskih istina moću Duha, dalje su razjašnjena u drugoj objavi pomoću nadahnutih pitanja i odgovora, na sljedeći način:

Pitanje: »Ja, dakle, Gospod, postavljam vama ovo pitanje – zašto ste vi ređeni?« (NiS 50:13).

Što znači: »Koja je vaša dužnost? Što sam vas opuno-moćio da činite? Koje ste ovlasti primili od mene?«

Odgovor: »Da propovijedate evanđelje moje Duhom, to jest Braniteljem koji vam je poslan da uči istinu« (NiS 50:14).

Što znači: »Vaša dužnost, vaša ovlast, ono za što ste zaređeni činiti, je podučavati evanđelje, ne bilo kakve osobne poglede, ne filozofije svijeta, već moje vječno evanđelje, i da činite to moću moga Duha, sve u skladu sa zapovijedima koje sam do sada dao: 'A ako Duha ne primite, nemojte podučavati.'«

Pitanje: »Koga ja zaređih i poslao propovijedati riječ istine uz pomoć Branitelja, u Duhu istine, propovijeda li je on u Duhu istine ili kako drugačije?« (NiS 50:17).

Prije nego poslušamo objavljeni odgovor, obratimo pozornost na to da nam Gospodin govori o podučavanju evanđelja, riječi istine, načelima spasenja. On ne govori u nauku svijeta i zapovijedima čovjeka, čije je obdržavanje uzaludno i ne vodi do spasenja.

Pitanje je, kada podučavamo evanđelje, kada podučavamo riječ istine, kada iznosimo istinske nauke spasenja, činimo li to moću Duha Svetoga ili na neki drugi način? Očigledno je da je »drugi način« podučavanja istine moću intelekta.

Sada, objavljeni dogovor: »Ako li to čini drugačije, nije ona od Boga« (NiS 50:18).

Razjasnimo ovo. Čak i kada je istina ono što podučavamo, to nije od Boga ako se ne podučava moću Duha. Nema obraćenja, nema duhovnog iskustva, ako nije uključen Duh Gospodina.

Pitanje: »I, opet, tko prima riječ istine, prima li je Duhom istine, ili kako drugačije?« (NiS 50:19).

Odgovor: »Ako je to drugačije, nije ona od Boga« (NiS 50:20).

To je razlog zašto sam na početku rekao da ako ovo predavanje treba imati moć obraćenja, moram ga iznijeti moću Duha i vi ga morate poslušati i primiti istom tom moći. Samo tada »onaj koji propovijeda i onaj koji prima razumiju jedan drugoga i obojica se uzajamno potiču i raduju« (NiS 50:22).

4. Evanđeoska načela koja podučavamo trebamo primijeniti sukladno potrebama i okolnostima slušatelja.

Evanđeoska načela se nikada ne mijenjaju. Ista u sva vremena. I općenito, potrebe ljudi su iste u sva vremena. Ne postoje problemi koji su nas zadesili, a koji nisu bili uobičajeni za ljude od samog početka. Stoga nije teško preuzeti načela vječne riječi i primijeniti ih sukladno našim određenim potrebama.

Apstraktna istina mora živjeti u ljudskim životima da bi urodili plodom.

Nefi je citirao iz Mojsijeve knjige i Izajinih zapisa te rekao: »Ja primjenjivah sva pisma na nas da bi nam bila na korist i poduku« – što znači da je Mojsijeva i Izajina učenja primijenio sukladno potrebama Nefijaca.

5. Moramo svjedočiti da je istina ono što podučavamo.

Mi smo ljudi koji iznose svjedočanstvo, kakvi i trebamo biti. Naši sastanci obiluju svečanim uvjerenjima da je djelo u koje smo uključeni istinito. Svjedočimo gorljivo i s uvjerenjem da Isus je Gospodin, da je Joseph Smith njegov prorok, te da je Crkva Isusa Krista svetaca posljednjih dana »jedin[a] istinit[a] i živ[a] Crkv[a] na svem površju zemaljskomu« (NiS 1:30).

U svemu tome mi činimo puno. No moramo činiti još više. Od nadahnutog učitelja, od onoga koji podučava moću Duha, očekuje se da iznosi svjedočanstvo da je nauk koji podučava istinit.

Alma nam je u svezi s time dao primjer. On je propovijedao moćnu propovijed o ponovnom rođenju. Zatim je rekao da je govorio otvoreno, da je bio zadužen tako postupiti, da je citirao Sveta pisma te da je podučavao istinu.

»A to nije sve«, dodao je. »Zar mislite da ja sam o tomu ne znam? Gle, svjedočim vam da znadem kako je istinito ono o čemu vam govorah« (Alma 5:45).

To je završni pečat stavljen na podučavanje evanđelja – osobno svjedočanstvo učitelja da nauk koji je podučavao je istinit!

Tko se može suprotstaviti svjedočanstvu? Nevjernici se mogu prepirati oko našeg nauka. Mogu iskriviti sadržaj Svetih pisama i uzrokovati svoje uništenje. Mogu objašnjavati ovo ili ono s čisto intelektualnog stanovišta, ali ne mogu nadvladati svjedočanstvo.

Ako kažem da je ovo ili ono mesijansko proroštvo Izaije bilo ispunjeno u ovom ili onom događaju Gospodinovog života, mnogi glasovi čekaju da bi raspravljali o tome i pokazali da mudri svjetski ljudi razmišljaju drugačije. No ako kažem da objavom Svetog Duha mojoj duši znam da se mesijanske riječi odnose na Isusa Nazarećanina, koji je bio Božji Sin, tko o tome može raspravljati? Iznio sam osobno svjedočanstvo o temi iz nauka koja se podučava i svaki slušatelj koji može čuti Duha zna u svom srcu da je istina ono što sam rekao.

Alma, nakon što je posvjedočio da je istina ono o čemu je podučavao, upitao je: »A što mislite, kako ja znadem da je to sigurno?« Njegov je odgovor, koji postavlja uzorak za sve učitelje, sljedeći: »Gle, kažem vam, Sveti Duh Božji me s time upozna. Gle, postih ja i molih mnoge dane da bih se sam uvjerio o tomu. A sad znam sam od sebe da je to istinito. Jer Gospod Bog mi očitova to Svetim Duhom svojim, a to je duh objave koji je u meni« (Alma 5:45–46).

I tako sada pred nama imamo izlaganje o našem statusu kao Gospodinova zastupnika te o božanskoj dužnosti učitelja.

Naše je zaduženje:

1. podučavati načela evanđelja,
2. iz standardnih djela,
3. moću Duha Svetoga,
4. uvijek primjenjujući učenja sukladno našim potrebama i
5. svjedočiti da je ono što smo podučavali istinito.

Preostaje mi samo još jedna stvar koju bih želio reći u svezi s ovime, a to je svjedočenje da su ovdje iznesena poimanja istinita i ako ih slijedimo imat ćemo moć obratiti i spasiti ljudske duše.

Znam:

da nam je Gospodin zapovjedio da podučavamo načela njegovog evanđelja kako su iznesena u njegovim Svetim pismima;

da ako to ne činimo moću njegovog Duha Svetog, naša podučavanja nisu od Boga;

da on očekuje da primijenimo načela vječne istine u svoj život;

da trebamo posvjedočiti svima koji će čuti da naša podučavanja dolaze od njega koji je vječan i koji će voditi ljude miru u ovom životu i u vječnom životu u svijetu koji dolazi.

Da svi mi koji podučavamo možemo to činiti po ovom božanskom uzorku, molim se u ime Gospodina Isusa Krista. Amen.

PRIPREMITI SE DUHOVNO

A sada, Mosijini sinovi... ojačaše u spoznaji istine,
jer oni bijahu ljudi zdrava rasuđivanja i pomno
istraživahu Pisma da bi spoznali riječ Božju.

No, nije to sve; bijahu se oni posvetili čestim molitvama i postovima.

Imahu oni, dakle, duh proroštva i duh objave, i kad podučavahu,
podučavahu moću i vlašću Božjom.

Alma 17:2-3

TRAŽENJE DARA DOBROHOTNOSTI

Krajem Isusovog smrtničkog službeništva, on je svojim učenicima rekao: »Novu vam zapovijed dajem: Ljubite jedan drugoga; kao što sam ja ljubio vas, ljubite i vi jedan drugoga« (Ivan 13:34). To je bilo važno upozorenje za učitelje evanđelja tada, a važno je i za učitelje evanđelja danas.

Apostol Pavao je naglasio potrebu za dobrohotnošću ili za čistom Kristovom ljubavi: »Kad bih ljudske i anđeoske jezike govorio, a ljubavi ne bih imao, bio bih mjed što ječi, ili cimbal što zveči. Kad bih imao dar proricanja i znao sve tajne i sve znanje; kad bih imao puninu vjere, tako da bih brda premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa. Kad bih na hranu siromasima razdao sve svoje imanje, kad bih tijelo svoje predao da se sažeže, a ljubavi ne bih imao, ništa mi koristilo ne bi« (1. Korinćanima 13:1–3).

Ako imate kristoliku ljubav, bolje ćete biti pripremljeni za podučavanje evanđelja. Bit ćete nadahnuti pomoći drugima da spoznaju Spasitelja i slijede ga.

Što možete učiniti da biste primili dar dobrohotnosti

Dobrohotnost je dar koji možete primiti dok se molite da budete ispunjeni ljubavlju, dok služite i dok tražite dobro u drugima.

Molite se da budete ispunjeni ljubavlju.

Prorok Mormon je opomenuo: »Ljubav je čista Kristova ljubav, a ona traje do vijeka. I tko se god nađe da je njome obuzet u posljednji dan, bit će dobro s njime. Stoga... molite se Ocu svom odlučnošću srca da se onom ljubavlju ispunite« (Moroni 7:47–48). Možda nećete osjetiti čistu Kristovu ljubav odmah ili odjednom kao odgovor na vaše molitve. No ako živite pravedno i nastavite iskreno i ponizno se moliti za ovaj blagoslov, primit ćete je.

Služite. Dok služimo ljudima, počnemo ih voljeti. Kada stavimo na stranu vlastite interese poradi dobrobiti drugoga prema uzorku kojeg je postavio Spasitelj, postajemo prijemljiviji za Duha. Dok se molite za one koje podučavate, razmišljate o njihovim potrebama i pripremate lekcije, vaša će se ljubav za njih povećati. (Za druge načine služenja ljudima koje podučavate, pogledajte »Posezanje za svakom osobom«, str. 35–36.)

Tražite dobro u drugima. Kada otkrijete dobre odlike u drugima, porast ćete u vašem razumijevanju za njih kao Božjom djecom. Duh će potvrditi istinu vaših otkrića o njima i više ćete ih cijeniti i voljeti.

TRAŽENJE DUHA

Starješina Bruce R. McConkie je rekao: »Ne postoji cijena koja je previsoka... bitka koja je prežestoka, žrtva koja je prevelika, ako kao rezultat toga dobijemo i uživamo u daru Svetog Duha« (A New Witness for the Articles of Faith [Novi svjedok Članaka vjere], [1985], 253).

Voljeti na način koji nam pomaže da budemo prijemljivi za Duha

Nakon što primimo dar Duha Svetoga, što možemo učiniti da bismo primili suradništvo Duha? Starješina Dallin H. Oaks je rekao: »Podučavanje uz pomoć Duha zahtjeva prvo da obdržavamo zapovijedi te da budemo čisti pred Bogom kako bi njegov Duh mogao boraviti u našim osobnim hramovima« (»Teaching and Learning by the Spirit« [Podučavanje i učenje uz pomoć Duha], *Ensign*, ožujak 1997., 9).

Da bismo bili »čist pred Bogom«, možemo spominjati se Spasitelja u svemu što činimo, uvijek postupajući kao pravi učenici. Možemo se pokajati zbog svojih grijeha. Možemo tražiti sve što je »čestito, lijepo, na dobru glasu ili hvalevrijedno« (Članci vjere 1:13). Možemo proučavati Sveta pisma svaki dan s pravom nakanom, tražeći da budemo hranjeni »blagom riječju Božjom« (Moroni 6:4). Možemo čitati dobre knjige i slušati nadahnjujuću, moralno poučnu glazbu. Možemo stajati »na mjestima svetim« (NiS 45:32) prisustvovanjem na crkvenim sastancima i blagovanjem sakramenta te odlaskom u hram što je češće moguće. Možemo služiti našim članovima obitelji i susjedima.

Starješina Boyd K. Packer je podučavao da »duhovnost, premda naizgled snažna, reagira na najfinije promjene svoje okoline« (»I Say unto You, Be One« [Kažem vama, budite jedno], *Brigham Young University 1990–91. Devotional and Fireside Speeches* [1991], 89).

Trebamo paziti da u potpunosti izbjegnemo sve što može uzrokovati da izgubimo suradništvo Duha. To uključuje neprikladne razgovore i zabave koje su neprimjerene ili lakomislene. Naša odjeća nikada ne smije biti nepristojna. Nikada ne smijemo povrijediti druge, čak ni ispraznim riječima. Ne smijemo uzaludno koristiti ime Gospodina ili govoriti bilo kakvim vulgarnim ili grubim rječnikom. Ne smijemo se buniti protiv Gospodinovih izabраниh slugu ili kritizirati ih.

Blagoslovi primanja suradništva Duha

Nebeski Otac ne zahtjeva od nas da budemo savršeni prije nego nam omogući prisustvo Duha. On će nas blagosloviti za naše pravedne želje i iskrene napore da učinimo najbolje što možemo. Predsjednik Ezra Taft Benson je govorio o nekim od tih blagoslova:

»Sveti Duh uzrokuje da naši osjećaji budu nježniji. Osjećamo da smo prema drugima dobrohotniji i samilosniji. Postajemo mirniji u našim odnosima. Imamo veću sposobnost voljeti se međusobno. Ljudi žele biti u našoj blizini jer naše ponašanje odražava utjecaj Duha. Postajemo pobožniji u svojoj naravi. Kao rezultat toga, postajemo znatno osjetljiviji na poticaje Svetog Duha, pa tako i sposobniji da jasnije pojмимо duhovne stvari« (»Seek the Spirit of the Lord« [Traži Duh Gospodnji], *Ensign*, travanj 1988., 4).

NASTOJANJE ZA ZADOBIVANJEM RIJEČI

U svibnju 1829., ubrzo nakon obnove Aronovog svećeništva, Hyrum Smith, brat proroka Josepha Smitha, »bio je vrlo zabrinut oko toga kakvo bi njegovo djelo trebalo biti«. Hyrum je propitivao Josepha oko »njegovog [vlastitog] mjesta u tom velikom djelu obnove« (Pearson H. Corbett, Hyrum Smith – Patriarch (Hyrum Smith – patrijarh) [1963], 48). Kao odgovor na njegovo skromno pitanje, Gospodin je Hyrumu dao objavu preko proroka. Dio te objave odnosi se na našu pripremu za podučavanje evanđelja:

»Ne pokušavaj naviještati riječ moju, već prvo nastoj zadobiti riječ moju, a tad će jezik tvoj biti odriješen. Tad, zaželiš li, imat ćeš Duha mojega i riječ moju, da, moć Božju za uvjeravanje ljudi« (NiS 11:21).

Predsjednik Ezra Taft Benson je rekao da nam ovaj savjet daje »slijed koji se treba poštivati da bi se stekla Božja moć u [našem] podučavanju... Prvo tražite da zadobijete riječ, zatim dolazi razumijevanje i Duh, a na kraju moć uvjeravanja« (*The Gospel Teacher and His Message* (Učitelj evanđelja i njegova poruka) [obraćanje vjeroučiteljima, 17. rujna 1976], 5).

Učenje »proučavanjem i vjerom«

Gospodin nam je rekao kako trebamo zadobiti njegovu riječ: »Tražite znanje, i to proučavanjem i vjerom« (NiS 88:118). Ovu zapovijed slijedimo marljivim proučavanjem Svetih pisama, srcem koje

vjeruje i predanošću za poštivanjem načela koja učimo. Ovu zapovijed slijedimo i kada proučavanju Svetih pisama pristupimo uz molitvu i post.

Marljivo proučavanje

Starješina Dallin H. Oaks je savjetovao: »Čitanje Svetih pisama dovodi nas do harmonije s Duhom Gospodina. ...

Budući da vjerujemo kako nam čitanje Svetih pisama pomaže u primanju objava, potaknuti smo da ih opetovano čitamo. Na taj način imamo pristup spoznaji što bi naš Nebeski Otac želio da znamo i činimo u našim osobnim životima danas. To je jedan od razloga zašto sveci posljednjih dana vjeruju u *dnevno* proučavanje Svetih pisama« (»Scripture Reading and Revelation« (Čitanje Svetih pisama i objava), *Ensign*, siječanj 1995., 8).

Kada Sveta pisma proučavamo redovito i marljivo, iskreno tražeći vodstvo Duha, bit ćemo otvoreni prema nadahnuću kako pripremati lekcije. Osim toga, bit ćemo pripremljeni primiti i slijediti poticaje Duha dok podučavamo. Dok »sabit[emo] neprestance u mislima svojim riječi života, a u onaj čas će [nam] se dati onaj dijelak što je podoban za svakog čovjeka« (NiS 84:85).

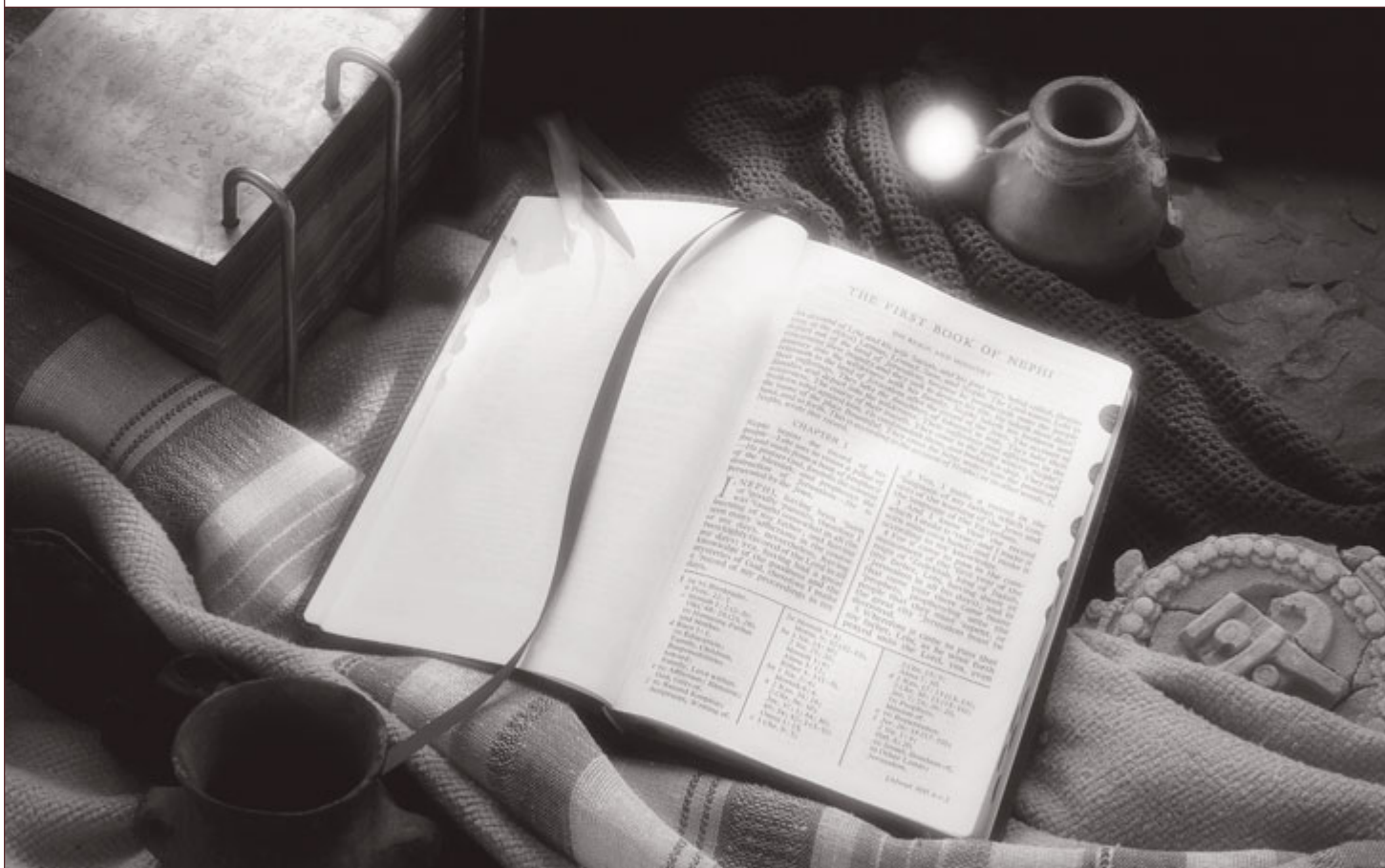
Vjerovanje

Mormon je savjetovao: »Ne sumnjajte, već vjerujte« (Mormon 9:27).

Proučavanju pisama trebamo pristupiti s takvim stavom. Na primjer, Joseph Smith imao je srce puno vjere kada je čitao Jakovljevu poslanicu 1:5, gdje je dobio poruku da od Boga traži mudrost. Učinio je kako su ga Sveta pisma uputila i upitao je Gospodina kojoj se crkvi treba pridružiti. Zbog njegovog vjerovanja, primio je odgovor na svoju molitvu. (Vidi Josip Smith 2:11–17.)

Pokoravanje

Trebamo nastojati živjeti prema načelima koja proučavamo, čak i prije nego ih u potpunosti razumijemo. Kada vjerujemo u ono što je Gospodin rekao, naše

će se poznavanje evanđelja povećati. Gospodin je izjavio: »Ako tko htjedne vršiti volju [Očevu], znat će da li je moja nauka od Boga ili ja govorim sam od sebe« (Ivan 7:17).

Molitva i post

Proučavanje Svetih pisama je drugačije od čitanje romana, novina ili knjiga.

Trebamo se svaki dan pomoliti prije proučavanja Svetih pisama. Trebamo tražiti da nam Duh pruži razumijevanje dok proučavamo Gospodinove riječi.

Dok molimo za razumijevanje, ponekad trebamo postiti. Alma je dobar primjer čovjeka koji je postio i molio da bi naučio evanđeoske istine. Nakon što je posvjedočio o pomirenju Isusa Krista i potrebi da iskusi snažnu promjenu u srcu, rekao je: »Zar mislite da ja sam o tomu ne znam? Gle, svjedočim vam da znamem kako je istinito ono o čemu vam govorah. A što mislite, kako ja znamem da je to sigurno? Gle, kažem vam, Sveti

Duh Božji me s time upozna. Gle, postih ja i molih mnoge dane da bih se sam uvjerio o tomu. A sad znam sam od sebe da je to istinito. Jer Gospod Bog mi očitova to Svetim Duhom svojim, a to je duh objave koji je u meni« (Alma 5:45–46). (Vidi i »Traženje Duha«, str. 13.)

Posvećivanje sebe proučavanju Svetih pisama

Predsjednik Benson je savjetovao:

»Ne ponašajmo se olako prema velikim stvarima koje smo primili iz ruke Gospodnje!

Njegova je riječ jedna od najvrednijih stvari koje nam je dao. Potičem vas da se posvetite proučavanju Svetih pisama. Uronite u njih svaki dan i imat ćete moć Duha da vam pomaže u vašim pozivima. Čitajte ih u svojoj obitelji i podučavajte djecu da ih vole i cijene« (»The Power of the Word« [Moć riječi], *Ensign*, svibanj 1986., 82).

RAZVIJANJE OSOBNOG PLANA ZA PROUČAVANJE EVANĐELJA

Starješina M. Russell Ballard je rekao: »Svi mi imamo obvezu učiniti sve što možemo da bismo povećali naše duhovno znanje i razumijevanje proučavanjem Svetih pisama i riječi živućih proroka. Kada čitamo i proučavamo objave, Duh može potvrditi u našim srcima istinitost onoga što učimo; na taj način, glas Gospodnji govori svakome od nas« (Conference Report [Izvjješće sa sabora], travanj 1998., 40–41; ili *Ensign*, svibanj 1998., 32).

Sljedeći prijedlozi mogu vam pomoći da razvijete plan proučavanja kako biste »povećali [svoje] duhovno znanje i razumijevanje«, kao što je starješina Ballard savjetovao. Vaš plan ne smije vas previše opteretiti, već pomoći vam da budete dosljedni u vašem proučavanju evanđelja. Možete svoj plan zapisati u dnevnik ili bilježnicu kako ga ne biste zaboravili.

Što proučavati

Usmjerite svoje proučavanje evanđelja na Sveta pisma. Možete odabrati da proučavate neku knjigu Svetih pisama kao cjelinu ili se možete usmjeriti na jednu ili više tema, čitajući sve što standardna djela sadrže o tome. Možete kombinirati ove dvije metode, proučavajući neku knjigu Svetih pisama i usmjeravajući se na teme kako ih pronalazite. Također, možete proučavati naučavanja proroka posljednjih dana u obraćanjima na općim saborima i u crkvenim časopisima.

Ako imate poziv učitelja, vaš priručnik s lekcijama je neophodni dio vašeg plana proučavanja.

U svoje proučavanje evanđelja možete uključiti i sljedeće: (1) gradivo tečaja za Melkisedekovo svećeništvo i Potporno društvo, (2) određene dijelove iz Svetih pisama za nastavu iz evanđeoskog nauka u Nedjeljnoj školi i (3) članke iz crkvenih časopisa.

Kada proučavati

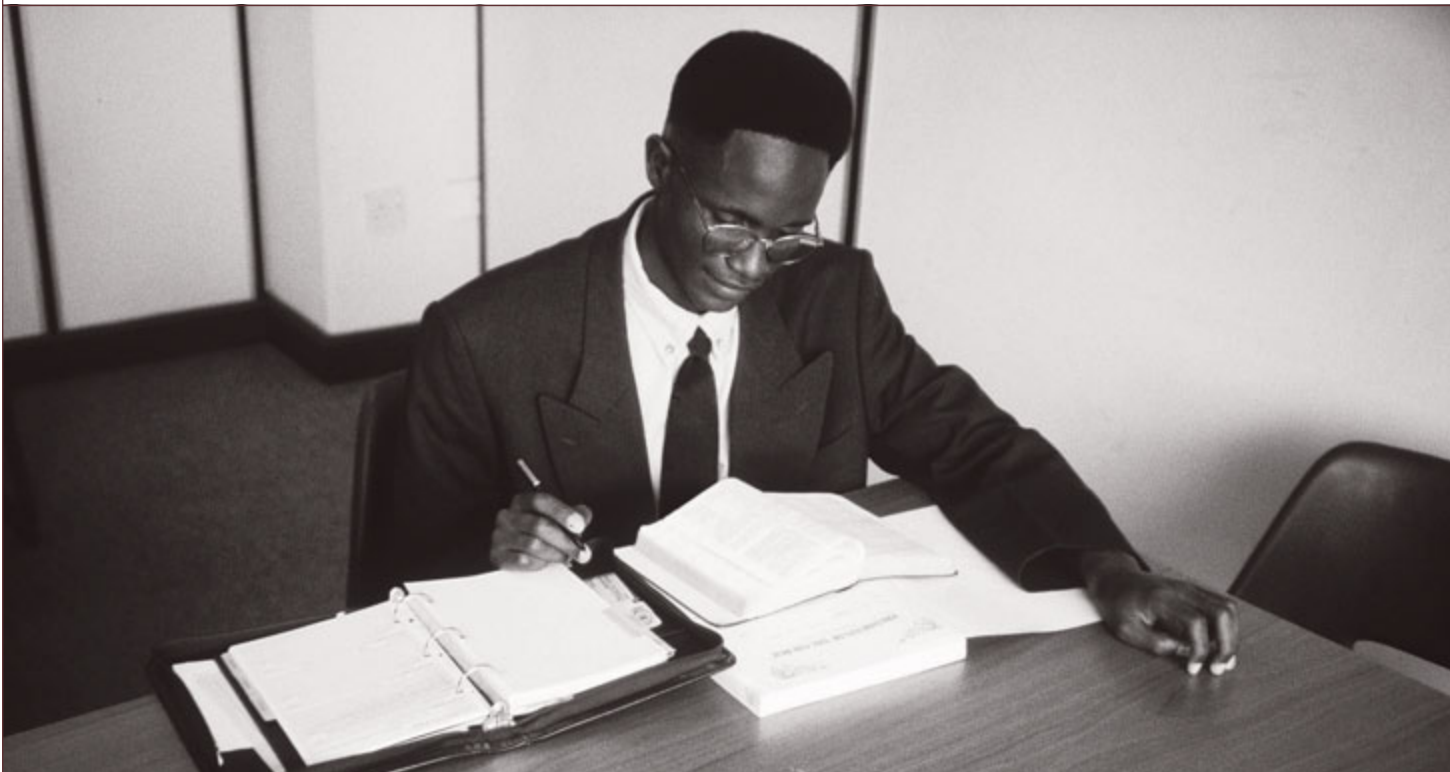
Ako je moguće, odredite redovito vrijeme kada možete proučavati bez prekidanja. Starješina Howard W. Hunter je savjetovao:

»Mnogima je najbolje vrijeme za proučavanje ujutro nakon što je noćni odmor očistio um od mnogih briga koje prekidaju misli. Drugi više vole proučavati u mirnim satima nakon posla, kada su dnevne brige maknute na stranu, tako završavajući dan mirom i spokojem koji dolaze kada prebiremo Sveta pisma.

Možda je važnije od određivanja vremena u danu odrediti redovito vrijeme za proučavanje. Bilo bi idealno kada bi se svaki dan moglo odvojiti sat vremena, no ako to nije moguće i pola sata redovitog proučavanja dovest će do značajnog postignuća. Petnaest minuta je malo vremena, no iznenađujuće je kako puno prosvjetljenja i znanja može se steći o tako značajnoj temi« (Conference Report, listopad 1979., 91–92; ili *Ensign*, studeni 1979., 64).

Kako proučavati

Prije nego počnete s proučavanjem molite se za sagledavanje i razumijevanje. Razmišljajte o onome što čitate i tražite

načine da to primijenite u svoj život. Naučite prepoznati i slušati poticaje Duha.

Razmotrite korištenje nekih od navedenih ideja ili sve njih kako biste poboljšali svoje proučavanje:

- Dok čitate, upitajte se: »O kojem se načelu evanđelja podučava u ovom odlomku? Kako to mogu primijeniti u svom životu?«
- Neka vam bude dostupna bilježnica ili dnevnik, kako biste zapisali svoje misli i osjećaje. Obvežite se da ćete zapisivati kako biste primijenili ono što učite. Često pregledajte misli koje ste zapisali.
- Prije čitanja poglavlja iz Svetih pisama, pregledajte naslov poglavlja. To će vam dati ideje o tome što ćete tražiti u poglavlju.
- Označavajte svoja Sveta pisma i popratite ih bilješkama. Na marginama napišite reference koje objašnjavaju odlomke koje proučavate.
- Zapamtite stihove koji su vam posebno značajni.
- Zamijenite svoje ime u stihovima Svetih pisama kako biste ih personalizirali.
- Nakon proučavanja, recite molitvu kako biste izrazili zahvalnost za ono što ste naučili.
- Razgovarajte o tome što ste naučili. Kada to radite, misli vam postaju čistije i povećava se vaša moć pamćenja.

Učinite što možete

Jedna je članica Crkve pokušala mnogo puta slijediti određene programe proučavanja Svetih pisama, no uvijek joj je bilo teško. Kasnije se sjećala:

»Izgledalo je da uz nastojanja da podignem obitelj i ispunim svoje crkvene odgovornosti, nikada u potpunosti nisam postigla cilj. Odredila bih određeno vrijeme i mjesto za proučavanje svaki dan, no raspored bi mi se prekidao zbog raznih potreba djece koja su bila bolesna ili zbog nekih drugih problema karakterističnih za odrastanje obitelji. Tijekom tog razdoblja svog života, nikada o sebi nisam razmišljala kao o nekome tko je dobar u proučavanju Svetih pisama.

»Zatim je jednoga dana kod mene došla moja majka. Pogledala je veliki stol prekriven crkvenim materijalima – između ostalog i mojim Svetim pismima – i rekla: 'Volim način na koji uvijek čitaš svoja Sveta pisma. Izgleda da su uvijek otvorena na nekom stolu.'

Odjednom sam imala novo viđenje o sebi. Bila je u pravu. Dosljedno sam bila u svojim Svetim pismima, premda ne u sklopu mog formalnog proučavanja. Voljela sam Sveta pisma. Hranila su me. Neki su stihovi Svetih pisama bili zalijepljeni na zidovima moje kuhinje da bi me podigli dok sam radila ili stihovi oko kojih sam svojoj djeci pomagala da ih zapamte za svoje govore. Živjela sam u svijetu čitanja Svetih pisama i shvatila sam da se obilno hranim.«

ŽIVLJENJE ONOGA ŠTO PODUČAVATE

Govoreći skupini učitelja evanđelja, predsjednik Spencer W. Kimball je upozorio:

»Učinit ćete sve ono što podučavate svoje učenike da učine: postiti, svjedočiti, plaćati desetinu, prisustvovati svim prikladnim sastancima, pravodobno obavljati hramske uredbe, obdržavati šabat svetim, spremno obavljati crkvenu službu, imati kućne obiteljske večeri i obiteljske molitve, biti sposoban plaćati svoje obveze te biti pošten i pun integriteta« (Men of Example [Ljudi primjera][obraćanje vjeroučiteljima, 12. rujna 1975], 7).

Osoban primjer je jedan od najsnažnijih alata za podučavanje koje imamo. Kada smo uistinu obraćeni, naše misli i motivacije vođeni su evanđeoskim načelima. Svjedočimo o istini svime što činimo.

Starješina Bruce R. McConkie je podučavao da svjedočanstvo uključuje pravedne postupke:

Biti hrabar u svjedočanstvu o Isusu znači vjerovati u Krista i njegovo evanđelje s nepokolebljivim uvjerenjem. To znači poznavati istinu i božansko podrijetlo Gospodnjeg djela na zemlji.

Ali ovo nije sve. To je više od vjerovanja i spoznaje. Moramo biti izvršitelji riječi, ne samo slušatelji. To je više od samog govorenja; to nije samo priznavati ustima da je Spasitelj Sin Božji. To je poslušnost, suglasnost i osobna pravednost« (Conference Report, listopad 1974., 45–46; ili *Ensign*, studeni 1974., 35).

Utjecaj primjera

Naše ponašanje može pozitivno utjecati na stajališta onih koje podučavamo. Predsjednik Thomas S. Monson je ispričao o sljedećem iskustvu:

»Na sprovodu plemenitog vrhovnog autoriteta, H. Verlana Andersena, počast mu je odao sin. Ono ima primjenu ma gdje se nalazili i što god radili. ...

Sin starješine Andersena prisjetio se kako je prije dosta godina išao na osobito školsko okupljanje u subotu navečer. Od oca je posudio obiteljski auto. Kada je dobio ključeve od auta i krenuo prema

vratima, otac mu je rekao: 'Auto će prije sutra trebati još benzina. Pobrini se da napuniš rezervoar prije nego dođeš kući.'

Sin starješine Andersena je zatim rekao kako je večernja aktivnost bila divna... Međutim, u svojem ushićenju zaboravio je očevu uputu da napuni rezervoar prije nego se vrati kući.

Svanulo je nedjeljno jutro. Starješina Andersen je zapazio da kazaljka pokazuje da nema benzina. Sin je vidio kako njegov otac stavlja ključeve na stol. U obitelji Andersen šabat je bio dan za bogoštovlje i zahvalnost, ne za kupovinu.

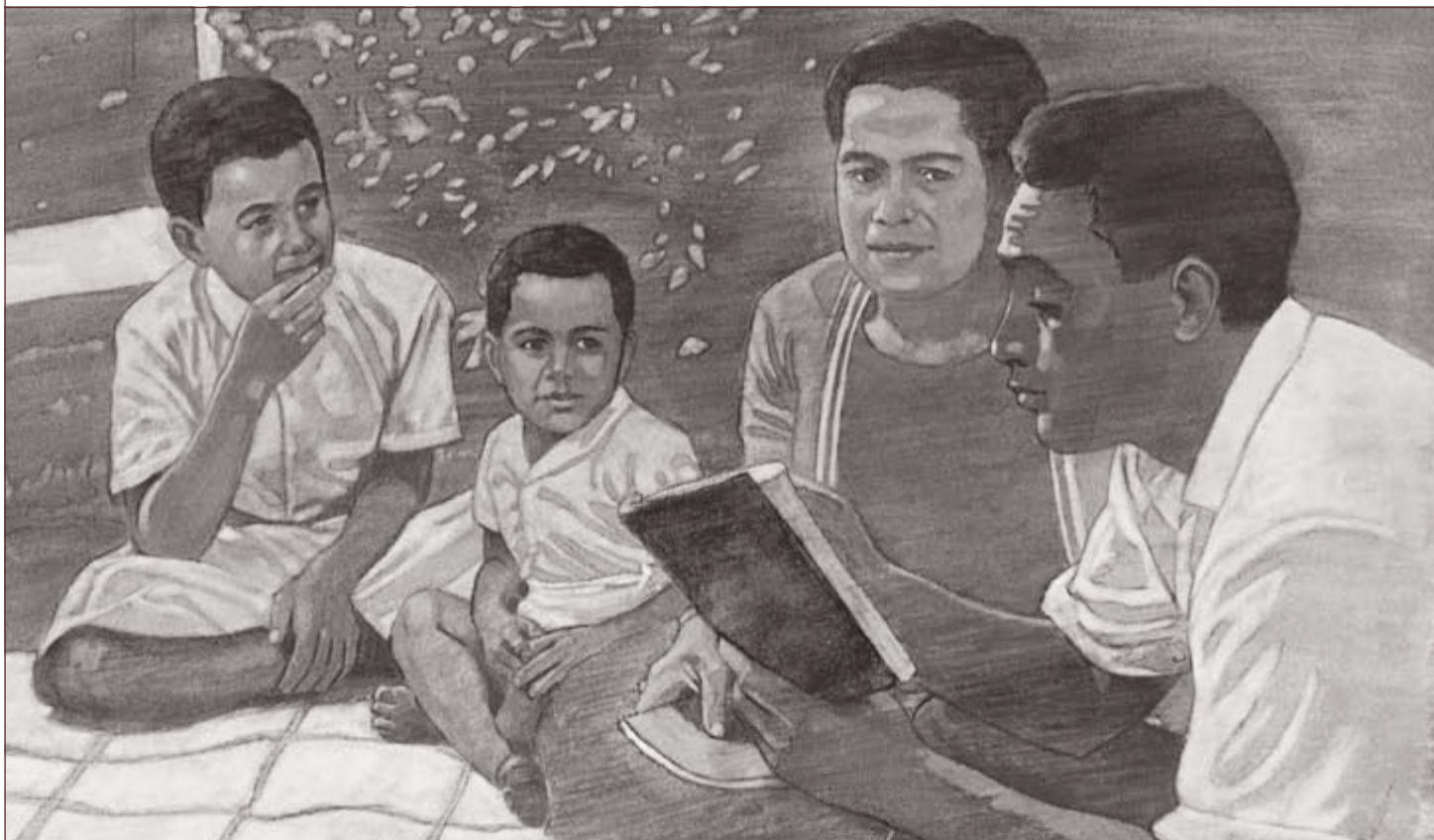
Govoreći dalje na sprovodu sin starješine Andersona je rekao: 'Vidio sam oca kako oblači kaput, sve nas pozdravlja i pješice odlazi na dugi put do kapele, kako bi stigao na raniji sastanak.' Zvala ga je dužnost. Istina nije bila robom potrebi.

Na kraju svoje poruke na sprovodu, sin starješine Andersena je rekao: 'Niti jedan sin nije djelotvornije učio od oca kao ja taj puta. Moj otac ne samo što je znao istinu, već ju je i živio'« (Conference Report, listopad 1997., 22; ili *Ensign*, studeni 1997., 18).

Naše ponašanje može imati i negativan utjecaj. Na primjer, kada je Almin sin Korijanton otišao na misiju podučavati Zoramce, zapustio je službeništvo i počinio teške grijeha (vidi Alma 39:3). Alma je rekao da su mnogu ljudi zavedeni Korijantovim postupcima. Rekao je Korijantonu: »Koliko si bezakonje pribavio Zoramcima, jer kad oni vidješe ponašanje tvoje, ne htjedoste vjerovati riječima mojim« (Alma 39:11).

Predsjednik Heber J. Grant je rekao: »Tražim od svakog muškarca i žene koja ima odgovorno mjesto čija je dužnost podučavati evanđelje Isusa Krista, da ga žive i da obdržavaju Božje zapovijedi, kako bi mogli podučavati svojim primjerom« (*Gospel Standards [Evanđeoska mjerila]*, sast. G. Homer Durham [1941], 72).

Kada postavite primjer živjeti ono što podučavate:

- Vaše će riječi postati moćne Duhom, prenoseći vaše svjedočanstvo u srca sinova ljudskih (vidi 2. Nefi 33:1). Predsjednik Joseph Fielding Smith je napisao: »Niti jedan muškarac ili žena mogu Duhom podučavati ono što ne primjenjuju« (*Church History and Modern Revelation [Povijest Crkve i suvremena objava]*, 2 sveska [1953], 1:184).
- Pomoći ćete drugima uvidjeti da se Kristove riječi mogu slijediti u svakodnevnom životu.
- Mir i sreća koju osjećate živeći evanđelje bit će očigledni. Pokazat će se u vašem ponašanju, u vašim riječima i u moći vašeg svjedočanstva.
- Oni koje podučavate imat će povjerenja u vas i bit će spremniji vjerovati u ono što podučavate.
- Vaše će svjedočanstvo rasti. »Ako tko htjedne vršiti volju [Očevu]«, podučavao je Spasitelj, »znat će da li je moja nauka od Boga ili ja govorim sam od sebe« (Ivan 7:17). Možda ćete osjećati da vam nedostaje razumijevanja o nekom načelu koje se pripremate podučavati. Međutim, dok ga uz molitvu proučavate, nastojite živjeti ga, pripremate se podučavati ga, a zatim iznosite ga drugima, vaše će svjedočanstvo biti ojačano i produbljeno.

Stremljenje ka življenju evanđelja

Podučavanje evanđelja zahtijeva više od rada na pripremi i prezentaciji. Starješina Richard G. Scott je objasnio:

»Vaša predanost podučavanju dragocjene djece našeg Nebeskog Oca nisu samo dugi sati koje provodite pripremajući se za svaku nastavu, niti mnogi sati posta i molitve da biste postali učinkovitijim učiteljem. To je predanost životu čiji se svaki sat živi svrhovito sukladno podučavanjima i primjeru Spasitelja i njegovih slugu. To je predanost stalnom stremljenju uvijek biti duhovan, uvijek predan, uvijek zaslužan postati oruđe kojim Duh Gospodina može dodirnuti srca onih koje trebate dovesti do većeg razumijevanja njegovih učenja« (»Four Fundamentals for Those Who Teach and Inspire Youth« [Četiri temelja za one koji podučavaju i nadahnjuju mlade], u *Old Testament Symposium Speeches*, 1987., 1).

Iako nećete biti savršeni u svemu, možete nastojati biti savršeni u primjenjivanju istina koje podučavate. Naći ćete veliku snagu i moć u podučavanju evanđeoskih načela dok neprekidno nastojite živjeti prema tim načelima.

POZVAN, ODIJELJEN I VELIČAN

Predsjednik Gordon B. Hinckley govorio je o značenju riječi veličati. Rekao je: »Kako ju ja tumačim, ta riječ znači proširiti, učiniti jasnijim, približiti i ojačati.« Rekao je da kada obnašatelj svećeništva veličaju svoje pozive, oni »proširuju potencijal [svog] svećeništva« (Conference Report, travanj 1989., 60, 63; ili Ensign, svibanj 1989., 46, 49).

To se odnosi i na vaš poziv učitelja. Kada veličate svoj poziv »svim marom... snagom svojom« (Jakov 1:19), povećavate svoj potencijal da utječete na druge zauvijek.

Lehijevi sinovi Jakov i Josip pružili su primjer onima koji su bili pozvani podučavati. Jakov je rekao da je dobio »poslanje svoje od Gospoda«. On i Josip su bili posvećeni ili odijeljeni za »svećenike i učitelje narodu«. Zatim su »umnoži[li] službu svoju Gospodu« (Jakov 1:17–19).

Primanje poziva za podučavanje

Ako imate poziv kao učitelj ili vođa u Crkvi, budite sigurni da je to poziv od Gospodina. Uputio ga je jedan od njegovih izabраниh slugu, a on je rekao: »Što ja, Gospod, rekoh, to rekoh... svejedno, da li glasom mojim ili glasom slugu mojih« (NiS 1:38).

Poziv je sveta mogućnost za služenje. Izvršava se uz odgovornost prema Gospodinu. Treba utjecati na vaš način života, upravljajući vašim odlukama i nadahnjujući vas da budete vjerne i mudre sluge.

Kada ste primili poziv podučavati, možda ste pomislili: »No ja nisam školovan obučavati. Nemam sposobnost održati predavanje ili voditi raspravu u razredu. Ima toliko njih koji bi to učinili bolje od mene.« Možda drugi uistinu više od vas imaju iskustva u podučavanju ili prirodnu sposobnost. Međutim, vi ste taj koji je pozvan. Gospodin će vas učiniti oruđem u svojim rukama ako ste ponizni, vjerni i marljivi. Predsjednik Thomas S. Monson je podučavao:

»Ako se neki brat ili sestra osjećaju nepripremljenima, čak i nesposobnima, odgovoriti pozivu za služenje, žrtvovanje, blagoslivljanje tuđih života, sjetite se istine: 'Onoga koga Bog pozove, Bog će osposobiti.' Onaj koji primjećuje pad

vrapca neće napustiti potrebe slugu« (»Tears, Trials, Trust, Testimony« [Suze, iskušenja, povjerenje, svjedočanstvo] *Ensign*, rujanj 1997., 5).

Biti podržan i odijeljen

Primit ćete dodatnu snagu kada ste podržani od članova i odijeljeni. U postupku odjeljivanja, svećenički vođe polažu svoje ruke na vašu glavu i daju vam ovlast da djelujete u svom pozivu. Daju vam se i blagoslovi da vas ojačaju i vode. Predsjednik Spencer W. Kimball je izjavio: »Odjeljivanje se može shvatiti doslovno. Ono je odjeljivanje od grijeha, od tjelesnog, od svega što je surovo, nisko, zlokobno, nepristojno ili vulgarno; odjeljivanje od svijeta na višu razinu misli i aktivnosti« (*The Teachings of Spencer W. Kimball [Učenja Spencera W. Kimballa]*, uredio Edward L. Kimball [1982], 478).

Niti jedan službeni poziv za podučavanje nije potpun bez odjeljivanja kojeg vrši nadležni svećenički autoritet. Ako ste pozvani i podržani za učitelja, no niste odijeljeni, obratite se svom vođi zbora ili pomoćne organizacije kako bi se izvršilo potrebno odjeljivanje.

Veličajte svoj poziv i budite veličani od Gospodina

Kao što je gore napomenuto, Jakov i Josip su veličali svoj poziv podučavajući narod. Podučavali su riječ Božju »svim marom... svom snagom svojom« (Jakov 1:19).

Kada veličate svoj poziv podučavanja, Gospodin će veličati vas. Predsjednik Ezra Taft Benson je podučavao: »Ne može biti pogrešaka u djelu Gospodina kada činimo najbolje što možemo. Mi smo samo oruđe; ovo je Gospodinovo djelo. Ovo je njegova Crkva, njegov evanđeoski naum.. Njegova su djeca ova s kojima radimo. Neće nam dopustiti da pogriješimo ako izvršimo svoj dio. Kada je potrebno, veličat će nas čak i izvan naših vještina i sposobnosti To znam. Siguran sam da su ovo mnogi doživjeli poput mene. To je jedno od najslađih iskustava koje se mogu dogoditi ljudskom biću« (*The Teachings of Ezra Taft Benson [Učenja Ezre Tafta Benson]* [1988], 372).

POBOLJŠAJTE SVOJE VJEŠTINE

Gospodin za svakoga od nas ima veliko djelo koje trebamo izvršiti.

Možda se pitate što bi to moglo biti. Možda osjećate da nema ništa posebnog ni izuzetnog u vama ili vašim sposobnostima. ...

Gospodin može učiniti značajna čuda s osobom uobičajenih sposobnosti koja je ponizna, vjerna i marljiva u služenju Gospodinu i koja nastoji sebe poboljšati. To je stoga jer je Bog krajnji izvor moći.

Predsjednik James E. Faust

TRAŽENJE LEKCIJA POSVUDA

»A eto, kao što ti započe naučavati riječ, tako bih ja da ti i nastaviš podučavati. I htio bih da si marljiv i umjeren u svemu« (Alma 38:10).

Dok je radio u svom vrtu, predsjednik okola je razmišljao o govoru koji je trebao održati na predstojećem saboru okola. Planirao je pričati o jačanju obitelji.

Njegova susjeda, koja je izgleda imala posebnu sposobnost učiniti da biljke daju prekrasne cvjetove, također je radila u vrtu. Pozvao ju je i upitao: »Koja je vaša tajna u vrtlarstvu?«

Njezin je odgovor bio duboko jednostavan. Rekla je: »Uvijek sam blizu vrta. Idem u svoj vrt svaki dan, čak i kada mi ne odgovara. A kada sam u njemu, tražim male znakove mogućih problema, stvari poput korova, insekata i stanja tla, koje jednostavno mogu ispraviti ako ih primijetim na vrijeme, no koje mogu postati nadmoćne ako ih ne provjeravam.«

Predsjednik okola bio je nadahnut povezati brigu njegove susjede za njezin vrt s brigom koju bismo trebali posvetiti obitelji. U svom govoru na saboru okola govorio je o vrtu svoje susjede. Rekao je da ako želimo da naši odnosi s članovima obitelji rastu i procvjetaju, moramo »uvijek biti blizu vrta« – provesti vrijeme s članovima obitelji svaki dan, razgovarati s njima, reći im koliko ih cijenimo i tražiti male znakove mogućih problema koji se mogu riješiti prije nego postanu preveliki.

Jedna žena koja je slušala govor predsjednika okola sjetila se tog govora kada je vidjela kako su joj neke biljke uvenule. Nije odvojila vrijeme da svaki

dan provjerava njihov napredak. To ju je podsjetilo da njezina djeca rastu i da ne treba uzaludno trošiti tih nekoliko godina koje su joj preostale da bude s njima. Zbog podučavanja predsjednika njezinog okola, postala je bolji roditelj.

Predsjednik okola je slijedio primjer Spasitelja koji je često uspoređivao duhovne istine s poznatim, svakodnevnim predmetima i postupcima. Vi možete činiti isto. Možete pronaći životne lekcije u stvarima koje činite i promatrate svaki dan. Dok se molite i razmišljate o lekciji i ljudima koje podučavate, vaše vam okruženje može pružiti odgovor na vaša pitanja i dati vam primjere evanđeoskih načela.

Sljedeća dva primjera pokazuju kako su drugi učitelji otkrili lekcije u svojim promatranjima svakodnevnog života:

Učiteljica Male škole primijetila je jednu obitelj kako nedjeljom dolazi u Crkvu. Promatrala je kako je dječak, koji je pohađao njezin razred i ponekad bio bezobziran prema drugim članovima razreda, pomagao svojoj sestri. »To je primjer koji mi treba«, rekla je sebi. »Podučit ću načelo i pomoći dječaku.« Kasnije je u lekciji iznijela primjer o ljubaznosti. Djeca su naučila iz primjera i ponašanje dječaka prema drugim članovima razreda se počelo poboljšavati.

Otac i njegov sin su se igrali s kockicama za građenje. Kada maleni dječak nekoliko puta nije uspio postaviti veliku strukturu na maloj podlozi, otac je vidio mogućnost za podučavanje. Objasnio je važnost snažnih, čvrstih temelja. Zatim je prije nego su nastavili s igrom pročitao stihove Helaman 5:12, koji kažu da »morate sazdati temelj svoj na stijeni – Otkupitelju našem koji je Krist, Sin Božji«. Kasnije toga dana obitelj je zajedno proučavala Sveta pisma. U kratkoj lekciji koja je utvrđivala pročitani odjeljak, otac i sin su raširili kockice i razgovarali o važnosti građenja na temeljima Krista.

Razvijanje sposobnosti učitelja da vidi i čuje

Sljedeći prijedlozi će vam pomoći da svugdje otkrivete ideje za podučavanje.

Proučite lekcije dovoljno vremena unaprijed. Kada su vam poznate lekcije koje ćete podučavati, više ćete biti svjesni svakodnevnih pojava koje možete koristiti u predavanjima. Ako podučavate na tečaju pomoću priručnika s lekcijama, dobro je upoznati se sa sadržajem cijelog priručnika. Tako je vjerojatnije da ćete primijetiti neki detalj kojeg možete primijeniti u lekciju koju ćete podučavati nakon nekoliko tjedana.

Molite se svaki dan za pomoć u vašim pripremama. Zamolite Nebeskog Oca da vam pomogne lakše primjećivati stvari koje će vam omogućiti da vaša predavanja budu više živa, lakša za zapamtiti i nadahnjujuća za one koje podučavate.

Uvijek mislite na one koje podučavate i na lekcije koje pripremate. Mislite na one koje podučavate. Razmišljajte o njihovim životima, odlukama s kojima se suočavaju i putevima kojima su krenuli. Budite otvoreni prema idejama za podučavanje dok čitate Sveta pisma ili promatrate prirodne ljepote. Možete pronaći ideje za podučavanje čak i u aktivnostima kao što su čišćenje kuće, odlazak na posao ili kupovina. Skoro vam svako iskustvo može dati neki primjer, obogaćenje ili razjašnjenje koje vam treba za lekciju o evanđelju.

Bilježenje dojmova koji dolaze

Dok postajete svjesniji ideja za podučavanje oko vas, bit će vam jako korisno bilježiti dojmove koje primete. Imajte sa sobom malu bilježnicu i zapisujte stvari koje primjećujete kao moguće ideje za podučavanje.

Upisujte uočavanja koji vam omogućuju govori koje slušate ili lekcije u kojima sudjelujete. Pišite o iskustvima koji potiču vjeru. Kada razvijete naviku primjećivanja tih stvari, postat ćete sve više i više svjesniji bogatih izvora podučavanja svugdje oko vas.

Ne brinite o tome kako ćete iskoristiti te ideje. Jednostavno ih zapisujte. Ponekad te dojmove ćete moći primijeniti u lekciji koju ćete uskoro podučavati, no ponekad ćete vidjeti prekrasne primjere ili ilustracije načela koje nećete podučavati tjednima ili možda godinama. Možete ih zaboraviti ako ih ne zapišete.

Razmislite o tome da napravite mapu za svaku lekciju koju ćete podučavati tijekom sljedećih nekoliko mjeseca. Kada vam na pamet padnu lekcije s predmetom, usporedbe i druge ideje, zapišite ih u odgovarajuću mapu. Kada dođe vrijeme za pripremu određene lekcije, otkrit ćete da ste sakupili riznicu s idejama i aktivnostima koje će obogatiti predavanje.

OSMIŠLJAVANJE PLANA ZA POBOLJŠANJE VAŠEG PODUČAVANJA

*»Do mog dolaska posvećuj se čitanju, opominjanju i poučavanju. Ne zanemarujući u sebi milosni dar koji ti je udijeljen na temelju proročanskih izjava polaganjem ruku starješinskog zbora! Vršiti ove dužnosti, savim se posveti, da tvoj napredak postane očit svima! Pazi na samog sebe i na nauku! Ustraj u ovim dužnostima, jer radeći ovo spasit ćeš samog sebe i svoje slušatelje«
(1. Timoteju 4:13–16).*

Kada je Moroni sažimao zapise Jaredovaca, zabrinuo se zbog svoje slabosti u pisanju. Mislio je da će pogani, koji će čitati njegove riječi, ismijavati ih i odbaciti. Molio se da pogani budu milosrdni i ne odbacuju riječ Božju. Tada mu je Gospodin dao ovo obećanje: »Jer uvidje slaboću svoju, ojačat ćeš« (Eter 12:37). Gospodin je rekao Moroniju i sljedeće: »I dođu li ljudi k meni, pokazat ću im slaboću njihovu. Slaboću dajem ljudima da bi bili ponizni. A milost je moja dostatna za sve koji se preda mnom ponize, jer ako se preda mnom ponize i imaju vjeru u me, tad ću učiniti da ono što je slabo, bude njima jako« (Eter 12:27).

U vašim nastojanjima da podučavate evanđelje, možda ćete se ponekad osjetiti nedovoljno sposobni. No možete sakupiti hrabrost iz ovog obećanja Gospodina. Ako budete ponizni, prepoznate područja gdje trebate njegovu pomoć i vjerujete u njega, ojačat će vas i pomoći vam da podučavate na način s kojim je on zadovoljan.

Otkrivanje vlastitih jakih strana i slabosti

Možete početi s osmišljavanjem plana poboljšanja određujući koliko ste trenutno dobri. Tu procjenu možete podijeliti na dva dijela: vaše jake strane kao učitelja i vaše slabosti kao učitelja.

Koje su moje jake strane kao učitelja?

Započnite s razmatranjem nekih darova koje vam je Gospodin već dao i koji vam mogu pomoći u vašem poduča-

vanju. Navedite te jake strane u dnevnik, bilježnicu ili tabelu na stranici 25. Dok to radite, možete razmišljati o načelima podučavanja koja su naglašena u ovoj knjizi, kao što su voljeti one koje podučavate, podučavati uz moć Duha, podučavati nauku, poticati marljivo učenje, stvarati ozračje učenja, koristiti učinkovite metode ili pripremati lekcije.

Možda je vaša strpljivost to što će vam pomoći u podučavanju. Ili to može biti vaš uvijek prisutan osmijeh, vaša briga za ljude, vaše umjetničke sposobnosti, vaše poznavanje Svetih pisama, vaša spremnost za slušanje, vaša mirna narav, vaša navika temeljitog pripremanja ili vaša iskrena želja da dobro podučavate.

Ne trebate otkriti veliki broj vaših jakih strana; samo nekoliko njih će vam pomoći da započnete. Svrha usmjerenja na neke vaše jake strane je graditi na njima dok se poboljšavate na područjima u kojima niste tako jaki.

Koje su moje slabosti kao učitelja?

Nakon što ste razmotrili svoje jake strane, razmislite o vašim nedavnim iskustvima u podučavanju. Razmislite u kojim biste područjima mogli biti bolji. Ponovno možete razmisliti o načelima podučavanja koja su naglašena u ovoj knjizi. Možete navesti nekoliko stvari gdje biste mogli biti bolji, no vjerojatno je najbolje ograničiti svoj rad na jednu ili dvije stvari istodobno. Općenito govoreći, mi rastemo »redak po redak, uredbu za uredbom« (2. Nefi 28:30). Trebamo postupati »mudro i u redu. Jer ne zahti-

jeva se da čovjek trči brže nego mu snaga dopušta« (Mosija 4:27).

Kada odaberete jedno ili dva područja u kojima biste željeli poboljšati se, zapišite ih u vaš dnevnik ili bilježnicu.

Osmišljavanje plana poboljšanja

Da biste odlučili kako se poboljšati u području ili područjima koje ste odabrali, razmotrite sljedeća pitanja:

- Što mogu učiniti sada da bih se poboljšao/la kao učitelj?
- Koje vještine trebam razviti?
- Tko može pomoći?
- Koji su mi materijali dostupni?

Slijedi primjer koji pokazuje kako možete iskoristiti ova pitanja. U ovom primjeru, učiteljica Potpornog društva je odlučila da treba poboljšati svoju sposobnost raspoznavanja jesu li članovi razreda razumjeli gradivo koje podučava.

Što mogu učiniti sada da bih se poboljšao/la kao učitelj?

Učiteljica donosi odluku pogledati ovu knjigu kako bi dobila ideju što može učiniti bolje upravo sada. Dok čita odlomak »Kako otkriti uče li oni« (stranica 73), otkriva da jedan način kako utvrditi razumijevanje članova razreda je upitati ih da svojim riječima navedu načela. Odlučuje primijeniti tu ideju u sljedećoj lekciji koju će podučavati. Zapisuje ovaj plan u svoj dnevnik.

Koje vještine trebam razviti?

Učiteljica čita i da treba promatrati članove razreda tijekom lekcije. Kaže si: »To je vještina koju trebam razviti, no trebat će mi nešto vježbe.« Zapisuje ovaj plan u svoj dnevnik.

Dok razmatra svoj plan, shvaća da već ima barem jednu jaku stranu na koju se može graditi: ona marljivo priprema lekcije. Budući da joj je uvijek poznato gradivo lekcije, bit će sposobna promatrati članove razreda jer se neće morati previše koncentrirati na priručnik s lekcijama ili na njezine bilješke.

Koristite ovu tabelu (ili neku vašu) da biste osmislili plan poboljšanja vašeg podučavanja. U praznom prostoru napišite vaše odgovore na pitanja.

<p>Kako napredujem?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Koje su moje jake strane kao učitelja? ▪ Koje su moje slabosti? 	
<p>Što mogu učiniti da bih se poboljšao/la?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Što mogu učiniti sada da bih se poboljšao/la kao učitelj? ▪ Koje vještine trebam razviti? 	
<p>Koje ću izvore koristiti?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tko može pomoći? ▪ Koji su mi materijali dostupni? 	

Tko može pomoći? Koji su mi materijali dostupni?

Na kraju, učiteljica se pita ima li materijala koje bi mogla koristiti. Ovu je knjigu već koristila. Razmišlja o drugom mogućim izvorima: »Što je s drugim učiteljima? Možda bih mogla razgovarati s koordinatorom za usavršavanje učitelja ili s drugim učiteljem koji je posebno dobar u utvrđivanju razumijevanja članova razreda. Da li bi jedan od mojih vođa mogao promatrati moju nastavu i dati prijedloge? Mogu li članovi razreda dati svoje prijedloge?«

Postavljanje cilja i zapisivanje vašeg napretka

Nakon što ste osmislili plan poboljšanja, odredite datum do kada se nadate da ćete postići svoj cilj. Možete u svoj dnevnik ili bilježnicu zapisati svoj napredak. Ako trebate putem prilagoditi svoj cilj, učinite to.

Kada osjetite da ste učinili poboljšanje koje ste planirali, započnite raditi na drugom aspektu podučavanja.

Kvalitete koje su najvažnije

U vašim stalnim nastojanjima da se usavršite kao učitelj, zapamtite kvalitete koje su najvažnije.

Predsjednik Harold B. Lee opisao je učitelja koji je imao veliki utjecaj na njega kad je bio dijete. Možete ovaj prikaz koristiti kao vodič prilikom vrednovanja vaše ukupne učinkovitosti kao učitelja i razvijanja planova poboljšanja:

»Tijekom mog djetinjstva, najdojmljivije lekcije o religiji koje sam naučio bile su na nastavi Nedjeljne škole. Međutim, samo su neke učiteljice Nedjeljne škole ostale u mojim sjećanjima kao učiteljice koje su imali trajan doprinos mom religijskom obrazovanju. Jedna je od njih... imala neobičnu sposobnost, tako je izgledalo, utisnuti duboko u moju dušu lekcije o crkvenoj povijesti, moralnosti i evanđeoskoj istini na takav način da čak i danas, gotovo četrdeset godina kasnije, još uvijek ih se sjećam i osjećam da me vode.

Što je bilo to što joj je dalo suštinsku kvalitetu uspješne učiteljice Nedjeljne škole? Ona nije posjedovala veliko sekularno znanje niti je bila dobro obrazovana u teoriji i praksi suvremene pedagogije. Njezin je izgled bio jednostavan i običan – izgled supruge i majke u malom mjestu u unutrašnjosti gdje su potrebe zahtijevale duge sate napornog rada svih članova obitelji. Imala je tri talenta koja su po mom mišljenju učinila njezino podučavanje učinkovitim: prvo, imala je sposobnost učiniti da svako dijete osjeća kako se ona posebno zanima za njega; drugo, imala je znanje o evanđelju i ljubav za njega te sposobnost tako spretno

ilustrirati svaku lekciju da je bilo moguće primijeniti ih u naš vlastiti život; i treće, imala je apsolutnu vjeru u Boga i nepokolebljivo svjedočanstvo o božanstvu obnovljenog evanđelja Isusa Krista.

Bila je i druga manje očita no... najvažnija i suštinska sposobnost za ovu i bilo koju osobu koja će biti učitelj evanđelja Isusa Krista. Gospodin je izrekao zakon učitelja ovim riječima: 'A Duh će vam se dati molitvom vjere. A ako Duha ne primite, nemojte podučavati' (NIS 42:14). ...

Onaj koji moli za pomoć u svom podučavanju imat će moć Svetog Duha i njegovo će podučavanje biti, kako je Nefi izjavio, 'moću Duha Svetoga... [preneseno] u srca sinova ljudskih'« (*The Teachings of Harold B. Lee [Učenja Harolda B. Leeja]*, uredio Clyde J. Williams [1996], 444).

Dok procjenjujete svoje jakosti i slabosti kao učitelja, razmotrite svoje stavove o ovim »suštinskim kvalitetama«. Razmislite o sljedećim pitanjima:

- Pokazujem li onima koje podučavam da ih volim? Pokazujem li osobno zanimanje za svakoga od njih?
- Mogu li oni osjetiti moju ljubav za Gospodina i njegova naučavanja? Pomažem li im da primjene ta naučavanja u svoj život?
- Mogu li oni koje podučavam osjetiti moje svjedočanstvo o obnovljenom evanđelju Isusa Krista? Mogu li osjetiti moju neograničenu vjeru u Boga?
- Molim li se s vjerom da mogu podučavati moću Duha Svetoga?

Čak i ako ste neiskusni u mnogim tehničkim aspektima podučavanja, možete se usmjeriti na kvalitete koje su najvažnije. Možete voljeti one koje podučavate. Možete stalno pokazivati svoju ljubav prema Gospodinu i njegovim naučavanjima. Možete gorljivo iznositi svoju vjeru u Boga i svoje svjedočanstvo o obnovljenom evanđelju. Možete uspjeti u kvalitetama koje su najvažnije, čak i dok razvijate svoje tehničke vještine.

Uz Gospodinovu pomoć možete se poboljšati

Dok nastojite se poboljšati, Gospodinova pomoć često dolazi kroz druge ljude. Sljedeća priča, ispričana od čovjeka koji je služio kao predsjednik misije u Istočnoj Europi, ilustrira to načelo:

»Tijekom ljeta 1993. posjetio sam jedan od naših novoosnovanih ogranaka. U Nedjeljnoj školi je podučavala jedna od novih krštenika. Bilo je očigledno da se osjeća neugodno pred grupom. Kako ne bi riskirala učiniti pogrešku, čitala je lekciju od riječi do riječi. Dok

je svoje oči držala prikovane na knjigu, članovi razreda su se neugodno meškajili.

Nakon lekcije dao sam joj kompliment kao učiteljici zbog doktrinarne točnosti njezinog gradiva i, što je taktičnije bilo moguće, upitao sam ju je li razmislila o postavljanju pitanja koji bi potaknuli raspravu u razredu. Odgovorila je da u Europi učitelji ne postavljaju pitanja. Otišao sam pitajući se što možemo učiniti da pomognemo njoj i mnogim drugim novim učiteljima poput nje u zemlji gdje je Crkva bila uspostavljena prije samo nekoliko godina.

U kolovozu te godine jedan je bračni par dobio zaduženje započeti Crkveni obrazovni sustav u našem području. Zamolili smo ih da vode seminare za obuku učitelja, kako smo ih tada zvali. Jedna od učiteljica kojoj su trebali pomoći bila je učiteljica na čijoj sam nastavi prisustvovao.

Četiri mjeseci kasnije, vratio sam se u njezin ogranak. Dogodilo se čudo. Stajala je pred razredom izmijenjena, sigurnog držanja i samouvjerenja. Brižljivo je pripremila pitanja koja su mamila zanimljive odgovore. S ohrabriranjem je komentirala primjedbe svakog člana razreda. Omogućila je jednom članu razreda da iznese osobno iskustvo o temi lekcije, a zatim je pozvala i ostale da učine isto. Pri kraju lekcije nova je članica iznijela svoje svjedočanstvo. Učiteljica je zastala i tiho upitala: 'Jeste li osjetili Duha kada je sestra Molnar govorila? To je Duh Gospodnji.' Dok smo se grijali u umirujućem i prosvjeđujućem osjećaju kojeg smo zajedno iskusili u toj iznajmljenoj učionici, zahvalio sam se mom Nebeskom Ocu na bračnom paru koji je podučio preplašenu novu članicu podučavanju evanđeoskih načela i pomogao joj da postane netko tko uistinu zaslužuje biti nazvan učiteljem evanđelja Isusa Krista.

DOBIVANJE PODRŠKE OD VAŠIH VOĐA

Dio odgovornosti svećeničkog vođe ili vođe pomoćnih organizacija je pomagati i podržavati učitelje. Kvaliteta podučavanja u Crkvi će se poboljšati kada vođe i učitelji razvijaju odnose na temelju međusobnog podržavanja i pažnje.

U svećeničkim i pomoćnim organizacijama, vođe su zaduženi raditi s određenim učiteljima. Na primjer, članica predsjedništva Male škole može biti zadužena raditi s onima koji podučavaju djecu u dobi od 8 do 11 godina. Član predsjedništva zbora starješina može biti zadužen raditi s nastavnicima zborova.

Usmjerenje novih učitelja

Ako ste novopozvani učitelj, vaš će se vođa sastati s vama, najbolje prije vaše prve nastave. On ili ona će s vama razgovarati o važnosti vašeg poziva i dat će vam gradivo za nastavu. Nakon što ste održali svoju lekciju, vi i vaš vođa kratko ćete razgovarati o tom iskustvu.

Kontaktiranje vođa zbog savjetovanja

Kontaktirajte svoje vođe često kako biste razmijenili iskustva, razgovarati o potrebama onih koje podučavate, riješili probleme i potražili savjet. To će vam pružiti mogućnost pregledati svoje planove stalnog poboljšanja kao učitelja.

Takvi su kontakti najučinkovitiji kada su osobni, no ako je potrebno mogu biti i telefonom, poštom ili drugim načinom. Trebate potaknuti kontakte uvijek kada imate za to potrebu, no najmanje jednom svaka tri mjeseca.

Kada se žena koja je vođa sastane s učiteljem ili kada se muškarac koji je vođa sastane s učiteljicom, trebaju ostaviti vrata otvorena i zamoliti drugu odraslu osobu da bude u susjednoj sobi, salonu ili hodniku. Trebaju izbjegavati situacije koje se pogrešno mogu razumjeti.

Dok iščekujete savjetovanje sa svojim vođom, pripremite se razgovarati o sljedećem:

- Što mislite o svom pozivu učitelja.
- Iskustva koja ste imali sa svojim razredom.
- Primjeri kako članovi razreda odgovaraju na lekcije koje podučavate.
- Posebne potrebe pojedinih članova razreda.
- Vaši ciljevi kao učitelj.
- Što vaš vođa može učiniti da bi vam pomogao postići ciljeve.
- Teme koje smatrate da se trebaju razmotriti na sastancima usavršavanja učitelja.

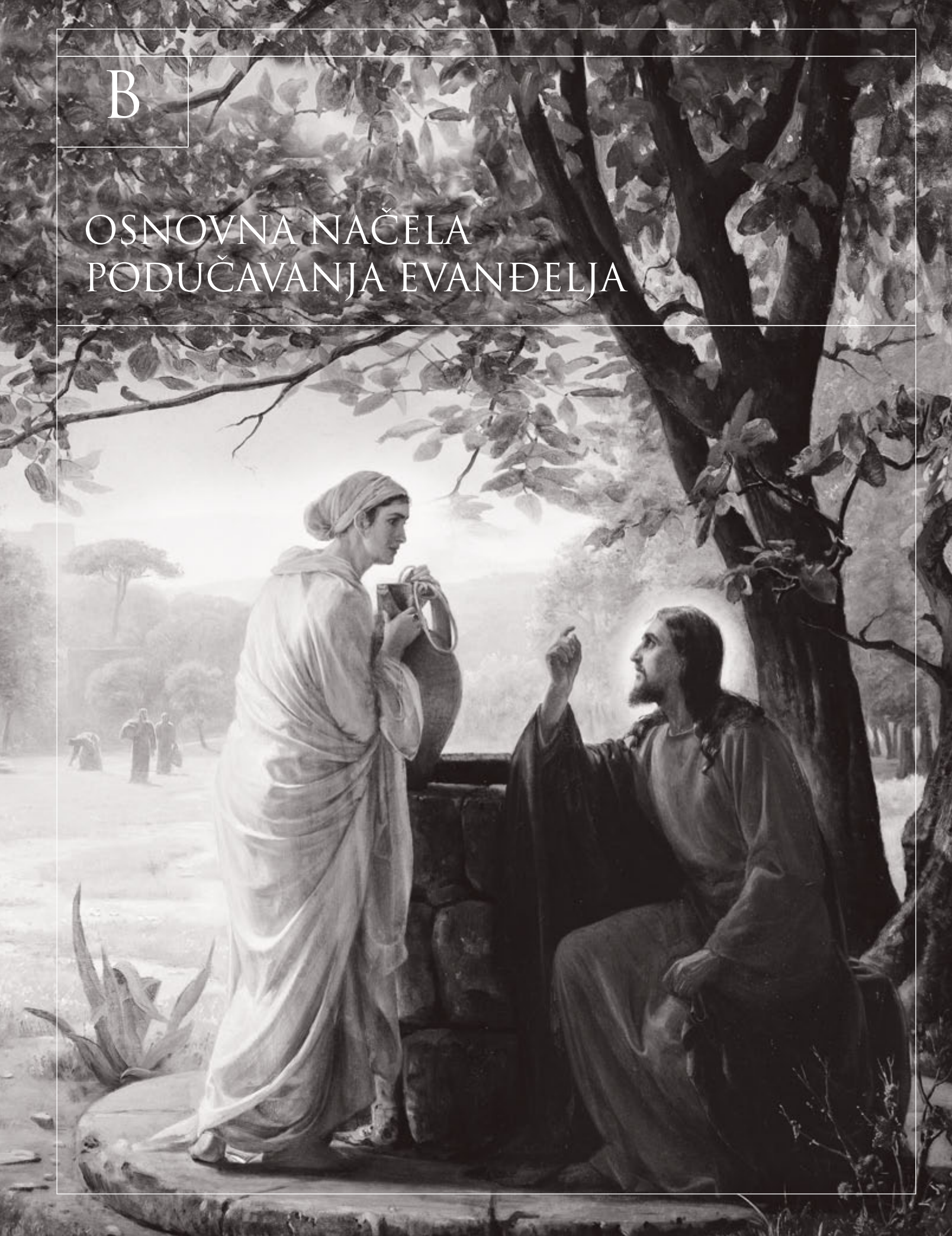
Posjete u učionici

Neke vođe prisustvuju istom razredu svaki tjedan kao dio njihovog poziva. Drugi su vođe, poput članova predsjedništava Male škole i predsjedništava Nedjeljne škole, dobili uputu dogovoriti s učiteljima posjete njihovih razreda (vidi *Improving Gospel Teaching: A Leader's Guide [Poboljšanje podučavanja: Vodič za vođe]*, stranica 6). Ako se dogovorite s vođom da posjeti vaš razred, možete zamoliti njega ili nju da jednostavno promatra nastavu ili da pomogne na drugi način.

Na primjer, vođa može održati dio nastave, posegnuti za određenim članom razreda ili pomoći u aktivnostima.

B

OSNOVNA NAČELA
PODUČAVANJA EVANĐELJA

VOLITE ONE KOJE PODUČAVATE

Ništa nije tako učinkovito u vođenju ljudi na putu prema napuštanju grijeha kao kada ih uzmete za ruku i bdijete nad njima s nježnošću.

Kada netko pokaže i najmanju dobrotu i ljubav prema meni,
o kakve moći to ima nad mojim umom,
dok suprotno ponašanje ima sklonost izazvati sve
negativne osjećaje i ozlovoljiti ljudski um.

Prorok Joseph Smith

1

LJUBAV OMEKŠAVA SRCA

»Nitko ne može pomagati u tom djelu ako nije ponizan i pun ljubavi« (NiS 12:8).

Nova je učiteljica imala problema s lošim ponašanjem nekih članova svoga razreda. Tražila je savjet od člana predsjedništva Nedjeljne škole i on je predložio izvršavanje pokusa. Trebala je odabrati člana razreda koji ometa nastavu i na pet različitih načina pokazati mu da joj je stalo do njega ili do nje. Nekoliko tjedana kasnije vođa je upitao učiteljicu kako napreduje. Izvijestila je da se član kojeg je odabrala prestao loše ponašati, pa sada razmišlja o odabiranju drugog člana razreda. Nakon sljedeća dva tjedna vođa se ponovno raspitivao. Učiteljica je rekla da ima poteškoća pronaći nekoga s kime bi radila. Kada ju je po treći puta upitao, rekla mu je da je odabrala tri različita člana razreda, jednoga za drugim, te da su, kada je počela pokazivati da se brine za njih, prestali ometati nastavu. U svakom je slučaju ljubav omekšala srca.

Moć učiteljeve ljubavi

Kada pokazujemo ljubav prema onima koje podučavamo, oni postaju otvoreniji na poticaje Duha. Postaju željniji učenja i otvoreniji prema nama i drugima u grupi. Često, oni postaju svjesni obnovljenog osjećaja svoje vječne vrijednosti i veće želje za pravednošću.

Starješina Dallas N. Archibald iz Sedamdesetorice je objasnio:

»Pravilno podučavanje proširit će dušu.

Na primjer, usporedimo dijete s praznom čašom, a naša znanja i iskustva

nakupljena tijekom godina s vedrom punim vode. ... Ne možemo vedro vode uliti u malu čašu. Međutim, uz korištenje točnih načela prijenosa znanja, čaša se može proširiti.

Ta su načela uvjeravanje, dugotrpnost, plemenitost i blagost, iskrena ljubav, dobrota i čisto znanje. Ona će proširiti čašu, koja je duša djeteta, omogućujući tom djetetu da primi puno više nego prvobitno vedro« (Conference Report, listopad 1992., 34–35; ili *Ensign*, studeni 1992., 26).

Učiteljica Male škole izvijestila je o vrijednom iskustvu koje su imali ona i polaznici njezinog razreda nakon što ih je posjetila u njihovim domovima i pokazala zanimanje za njihov život. Jedan je maleni dječak nevoljko ostajao u razredu, a kada bi ostao nije htio sudjelovati. No nakon što ga je učiteljica posjetila u njegovom domu i razgovarala s njim o njegovim omiljenim stvarima, počeo se radovati Maloj školi. Druga polaznica razreda nikada nije govorila u razredu, no uzbuđeno je pričala kada je učiteljica došla u njezin dom. Nakon posjete, počela je sudjelovati u razredu. (Vidi Norda D. Casaus, »One on One« [Jedan na jedan], *Ensign*, veljača 1994., 59.)

Kako kristolika ljubav utječe na naše podučavanje

Apostol Petar je napisao: »Kad bih ljudske i anđeoske jezike govorio, a ljubavi ne bih imao, bio bih mjed što ječi, ili cimbal što zveči. Kad bih imao dar proricanja i znao sve tajne i sve znanje; kad bih imao puninu vjere, tako da bih brda premještao, a ljubavi ne bih imao, bio bih ništa« (1. Korinćanima 13:1–2). U ovoj je rasporedbi Gospodin rekao da »nitko ne može pomagati u tom djelu ako nije ponizan i pun ljubavi, ako nema vjere, ufanja i ljubavi« (NiS 12:8).

Ako želimo imati dobar utjecaj na učenike, nije dovoljno da samo volimo podučavati; trebamo voljeti svaku osobu koju podučavamo. Svoj uspjeh trebamo

mjeriti prema napretku onih koje podučavamo, ne prema izvrsnosti naše izvedbe.

Ljubav nas potiče da se pripremimo i podučavamo na različite načine. Kada volimo one koje podučavamo, molimo se za svakog od njih. Činimo sve što možemo da bismo saznali njihove interese, postignuća, potrebe i brige (vidi »Razumjeti one koje podučavate«, str. 33–34). Svoje podučavanje osmišljavamo prema njihovim potrebama, čak i ako to zahtijeva više vremena i rada. Primjećujemo kada su odsutni i znamo kada su prisutni. Nudimo pomoć kada je potrebna. Predani smo njihovoj vječnoj dobrobiti, čineći sve što možemo da je potičemo i ne čineći ništa što bi je moglo narušiti.

Mnoge od najvažnijih kvaliteta vjernih i učinkovitih učitelja evanđelja povezane su s ljubavlju. Prorok Mormon je podučavao:

»A ljubav je velikodušna, dobrotiva je ljubav, ne zavidi, ne nadima se, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo, ne raduje se nepravdi, a raduje se istini, sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi.

Stoga... nemate li ljubavi, ništa ste, jer ljubav nikad ne prestaje. Prionite, dakle, uz ljubav, koja je od svega najveća, jer sve ima prestati –

No, ljubav je čista Kristova ljubav, a ona traje do vijeka. I tko se god nađe da je njome obuzet u posljednji dan, bit će dobro s njime« (Moroni 7:45–47).

Dodatne obavijesti

Više o važnosti ljubavi prema onima koje podučavate možete vidjeti u 2. lekciji tečaja Podučavanja evanđelja (str. 196–199).

RAZUMJETI ONE KOJE PODUČAVATE

Razmislite o zadnjoj lekciji koju ste podučavali. Dok ste se pripremali i držali predavanje, o čemu ste razmišljali? Jeste li razmišljali o gradivu lekcije? Jeste li mislili o onima koje ste podučavali? Koliko ste uistinu znali o pojedincima koje ste podučavali? Ako ih niste poznavali, kako je saznanje barem nečega o svakome od njih moglo promijeniti vaše predavanje?

Savjetnik Aronovog svećeništva ispričao je o ovom iskustvu:

»Kao savjetnik zbora đakona nešto sam naučio o 12- i 13-godišnjim dječacima. Shvaćam izazove, mogućnosti, iskustva i pitanja koja obično imaju mladići te dobi. Shvaćam da je svatko od tih mladića nedavno primio svećeništvo i uči što znači dostojno ga koristiti.

Poznajem svakog đakona osobno – znam što im se sviđa, što ne, koji su njihovi talenti, brige i što se događa u njihovom životu upravo sada.

Dok pripremam lekcije i podučavam dječake, pokušavam podučavati evanđeoska načela sukladno njihovom razumijevanju i iskustvu. Da bih uključio nekog dječaka, mogu postaviti pitanje koje neke dijelove lekcije povezuje s igranjem nogometa. Da bih pomogao drugom mladiću sudjelovati, mogu ispričati iskustvo s nedavnog kampa koje pomaže u prikazu primjene evanđeoskog načela. Razumijevajući te dječake bit ću sposobniji pronaći načine kako svaku lekciju dovesti u vezu s njima.«

Doznavanje zajedničkih obilježja i iskustava onih koje podučavate

Premda je svaka pojedina osoba jedinstvena, svi ljudi koje podučavate, bez obzira jesu li odrasli, mladi ili djeca, dijele mnogo toga zajedničkog. Prije svega, svatko je dijete Nebeskog Oca. Svatko ima božanski potencijal. Svatko se želi osjećati voljenim. Svatko želi osjetiti podršku drugih i biti cijenjen zbog svojih doprinosa.

Osim ovih zajedničkih obilježja, oni koje podučavate vjerojatno su imali i slična iskustva. Na primjer, mnogi odrasli polaznici razreda evanđeoskog nauka roditelji su koji su stekli značajna iskustva i sagledavanja odgajanjem svoje djece. U zborovima starješina mnogi su služili cjelodnevnu misiju. Mnogi su veliki svećenici služili na administrativnim položajima u odjelu ili okolu. Mnogi mladići i djevojke pohađaju istu školu ili slične škole.

Uvijek će biti nešto što je zajedničko onima koje podučavate. Trebate doznati o obilježjima i iskustvima koja su im zajednička i pronaći načine kako nešto izvući iz toga. Kada to činite, oni koje podučavate osjetit će da su vaše lekcije dobro osmišljene i povezane s njihovim potrebama i interesima. Surađivat će potpunije i doprinositi s više samopouzdanja.

Za više obavijesti o zajedničkim karakteristikama različitih dobnih skupina, vidite dio C, »Podučavanje različitih dobnih skupina« (str. 107–124).

Upoznavanje svake osobe koju podučavate

Premda osobe koje podučavate imaju mnoga zajednička obilježja, oni dolaze iz različitih sredina i s različitim životnim okolnostima. Ne postoje dvije sasvim iste. Imaju različite sposobnosti, različite stvari im se sviđaju i ne sviđaju. Iskusili su različite radosti, mogućnosti i izazove.

Kada je bio regionalni predstavnik, starješina Neal A. Maxwell je rekao:

»U crkvenoj grupi, zboru ili razredu mogu biti neki kojima je dosadno; neki koji neopaženo, očajnički i sudbonosno iznova procjenjuju svoj odnos s Crkvom; neki koji su tu samo jedanput i čije će buduće prisustvo i stav prema Crkvi ovisiti o njihovom iskustvu te 'ogledne nedjelje'; neki čiji je idealizam nestao te veliki broj onih... dobro informiranih članova koji nalaze radost i mogućnost rasta u božanskoj Crkvi punoj krhkih ljudskih stvorenja i koji se mogu nositi s razočaranjima.

Biti bezličan ili koristiti općeniti... pristup vodstvu i podučavanju s takvom neizbježnom različitosti pojedinaца nikako ne znači 'brižljivo [se] zauzimati' u procesu vođenja i podučavanja. Ležerno vođenje i podučavanje bez uključivanja osjećaja znači da se na sve to gleda kao na tečaj ili naplatnu kućicu kroz koju članovi moraju proći. Takvo se vođenje nemarno odnosi prema individualnim razlikama i lišeno je sadržajne, osobne topline« (»... A More Excellent Way« [Savršeniji način] [1973], 56–57).

Kada upoznate i shvatite svaku osobu, bolje ćete biti pripremljeni za podučavanje lekcija koje govore o njihovim pojedinim situacijama. To će vam razumijevanje pomoći da pronađete načine kako pomoći svakoj

osobi da sudjeluje u raspravama i drugim aktivnostima učenja (vidi »Posezanje za svakom osobom«, str. 35–36). Znat ćete tko je sposoban riješiti određena pitanja, tko bi mogao doprinijeti u priči ili osobnom iskustvu koje potiče vjeru ili tko je imao iskustvo koje podržava cilj određene lekcije. Bit ćete sposobniji procijeniti odgovore dobivene u raspravama i prilagoditi svoja predavanja.

Razmatranje sličnosti i razlika dok pripremate lekcije

Razmislite o sljedećoj lekciji koju ćete podučavati. Pokušajte zamisliti okruženje i svakog pojedinca koji će biti prisutan. Možda ćete pomisliti na nekoga tko sjedi na istom mjestu svaki tjedan. Što znate o toj osobi što bi vam moglo pomoći odlučiti koje točke u lekciji naglasiti? Koja je iskustva imala ta osoba koja mogu nekome pomoći bolje razumjeti evanđeosko načelo? Vaše znanje o tim stvarima utjecat će na vaše izbore dok pripremate i držite predavanje. To je razlog zašto trebate učiniti više od običnog razumijevanja gradiva lekcije; trebate razumjeti ljude koje podučavate – kao Božju djecu, kao članove njihove dobne skupine i kao pojedince.

POSEZANJE ZA SVAKOM OSOBOM

Koordinator usavršavanja učitelja iznio je sljedeće iskustvo:

»Bio sam zamoljen služiti kao nastavnik tečaja za sve učitelje Nedjeljne škole. Znao sam da ću podučavati ljude s vrlo različitim osobnostima, životnim okolnostima i potrebama. Jedna je od njih bilaiskusna učiteljica koja je često radila s mladima. Druga nije izgledala kao da ima pouzdanje kao učiteljica i snažno je osjećala svoju nedoraslost. Jednom je bratu bilo neugodno doći jer nije znao mnogo o Svetim pismima.

Odlučio sam da moram pronaći način kako posegnuti za svakim od njih. Prije prve lekcije zadužio sam brata koji je bio nesiguran u podučavanju pomoću Svetih pisama da kratko govori o osmišljavanju osobnog plana proučavanja evanđelja. To mi je dalo mogućnost susresti ga izvan razreda i izraziti mu svoje povjerenje u njega. Tijekom predavanja potaknuo samiskusnu učiteljicu da kaže svoja razmišljanja o podučavanju. Također, iskoristio sam mogućnost zahvaliti se nedovoljno sigurnoj sestri na njezinom poniznom svjedočanstvu kojeg je iznijela u drugom razredu prije nekoliko tjedana. Svo troje odgovorilo je vrlo dobro.

Tijekom te lekcije primijetio sam još jednu učiteljicu kako sjedi odvojeno od ostalih. Odlučio sam posjetiti je nakon nastave. Obratio sam joj se i upitao mogu li joj pomoći oko zaduženja kojeg sam joj dao. Svaki sam tjedan tražio mogućnost doprijeti do svake osobe u razredu.

Kako se tečaj razvijao, postajalo mi je jasno da je to vrlo neobična grupa. Svi su

sudjelovali u živim raspravama i razmjenjivali iskustva. Izgledali su ujedinjeni u ljubavi. Mogao sam vidjeti da koliko se više trudim posegnuti i služiti svakome od njih, toliko su više oni bili spremni slušati i razmjenjivati svoje misli. Kada sada o tome razmišljam, shvaćam kako je jednostavni napor da doprijem do svakoga od njih možda bila najvažnija stvar koju sam kao učitelj napravio na tom tečaju. Izgleda da ih je to nadahnulo da se isto tako ponašaju i jedni prema drugima.«

Dio vašeg rada kao učitelja evanđelja je pomoći onima koje podučavate da shvate i osjete ljubav Nebeskog Oca za njih. To se ne može učiniti samo riječima. To zahtjeva posezanje za svakim pojedincem – onima koje vidate često, onima koje vidate povremeno i onima koje nećete vidjeti bez posebnog napora. To zahtjeva posezanje za njima bez obzira žele li surađivati ili pokazuju nezainteresiranost ili prezir. Gospodin nas je opomenuo da zapamtimo da je »vrijednost... duše velika u očima Božjim« (NiS 18:10).

Posezanje za pojedincima na zajedničkim sastancima

Čak i kada podučavate puno osoba istodobno, možete posegnuti za pojedincima. Na primjer, to činite kada svakoga toplo pozdravite na početku nastave. Mala djela poput ovoga mogu stvoriti važnu razliku.

Posežite za njima i kada učinite da sudjelovanje postane primamljivo i sigurno. Tijekom kućne obiteljske večeri i u crkvenim razredima možete pomoći onima koje podučavate da pripreme dio lekcije. Možete isplanirati posebna izvješća, glazbene točke ili pitanja za raspravu kojima će se moći priznati i iskoristiti talenti nekih pojedinaca. Na primjer, jedan se manje aktivni brat s dobrim glasom postupno vratio u aktivnost u Crkvi jer su ga povremeno pozivali da pjeva na nastavi i na drugim događanjima odjela.

Osobe će biti dirnute kada priznate njihov doprinos. Možete se posebno potruditi da obratite pozornost na svaku primjedbu polaznika i, ako je moguće, učinite da primjedbe budu dio rasprava u razredu. Ponekad pomaže ponoviti nečije pitanje ili primjedbu, kako bi ih svatko mogao čuti i razumjeti.

Posezanje u drugim prilikama

Trebate tražiti načine kako doprijeti do onih koje podučavate. Ono što činite za ljude izvan nastave može stvoriti duboku razliku u njihovom stavu prema proučavanju evanđelja. Možete pojedinačno razgovarati s članovima obitelji. Možete se dodatno potruditi da biste porazgovarali s polaznicima razreda kada ih vidite. Možete ih ohrabriti i pomoći im kada se suočavaju s iskušenjima, zapamtiti važne događaje u njihovim životima, posjetiti ih u njihovim domovima i prisustvovati na aktivnostima u kojima oni sudjeluju.

Predsjednik Thomas S. Monson ispričao je sljedeću priču:

»Louis Jacobsen... bio je sin siromašne danske udovice. Bio je malog rasta, bez privlačnog izgleda –

laka meta bezobzirnih šala njegovih kolega u razredu. U Nedjeljnoj školi jednoga jutra na šabat djeca su zbijala šale zbog njegovih pokrpanih hlača i iznošene košulje. Previše ponosan da bi plakao, sićušni Louis istrčao je iz kapele da bi konačno bez daha zastao i sjeo odmoriti se na rubu pločnika... Čista je voda tekla duž kanala pored ruba pločnika na koji je Louis sjeo. Iz svojeg je džepa izvadio komadić papira koji je sadržavao nedjeljnu lekciju i vješto napravio papirnati brodić kojeg je pustio da plavi po vodi. Iz njegovog su povrijeđenog dječakog srca došle odlučne riječi: 'Nikada se neću vratiti.'

Odjednom je kroz suze Louis vidio kako se u vodi zrcali slika krupnog, dobro odjevenog čovjeka. Louis je podigao pogled i prepoznao Georgea Burbidgea, nadzornika Nedjeljne škole.

'Mogu li sjesti s tobom?' upitao je ljubazni vođa.

Louis je potvrdno kimnuo... Nekoliko je brodova napravljeno i pušteno u plovidbu tijekom razgovora. Na kraju je vođa ustao, čvrsto primio dječakovu ruku u svoju i zajedno su se vratili u Nedjeljnu školu« (Conference Report, travanj 1977., 106; ili *Ensign*, svibanj 1977., 72).

POMAGANJE NOVIM I MANJE AKTIVNIM ČLANOVIMA

Predsjednik Gordon B. Hinckley je savjetovao:

»Nije lako postati član ove Crkve. Najčešće to uključuje ostavljanje starih navika, napuštanje starih prijatelja i poznanika i ulazak u novo društvo koje je drugačije i pomalo zahtjevno.

Sa sve većim brojem obraćenika, mi moramo uložiti sve veći napor kako bismo im pomogli dok traže svoj put. Svaki od njih treba tri stvari: prijatelja, odgovornost i njegovanje 'blagom riječju Božjom' (Moroni 6:4). Naša je dužnost i prilika da pribavimo te tri stvari. ...

To je zadatak za svakoga. ...

Molim svakoga od vas da pomogne u tome. Vaši su prijateljski postupci potrebni. Vaš osjećaj odgovornosti je potreban« (Conference Report, travanj 1997., 66, 68; ili *Ensign*, svibanj 1997., 47–48).

Kao učitelj evanđelja, možda ćete služiti ljudima koji su se nedavno priključili Crkvi ili koji se vraćaju u aktivnost u Crkvi. Možete slijediti savjet predsjednika Hinckleyja tako što ćete se sprijateljiti s njima, omogućiti im sudjelovanje u lekcijama i pobrinuti se da budu hranjeni Božjom riječi. Slijedi nekoliko prijedloga koji vam u tome mogu pomoći.

»Prijatelj«

Prvo predsjedništvo savjetovalo nas je da »pružimo ruku prijateljstva istraživačima i novim članovima, stvarajući srdačne odnose koji im mogu pomoći u društvenom prelasku k novim prijateljima i novom načinu života« (»Helping New Members« [Pomaganje novim članovima], privitak uz pismo Prvog predsjedništva, 15. svibnja 1997).

Možete drugima pomoći u tom prelasku pozivajući ih u razred, pozdravljajući ih imenom kada dođu i predstavljajući ih drugim članovima razreda.

»Odgovornost«

U crkvenim razredima svi su odgovorni doprinijeti stvaranju ozračja učenja (vidi str. 77–78). Međutim, možda će novim i manje aktivnim članovima biti

potrebno posebno ohrabrenje da bi prihvatili tu odgovornost. Nekoliko prijedloga kako im pomoći sudjelovati u nastavi navedeno je niže:

- Tijekom rasprava u razredu postavite im pitanja na koja znate da mogu odgovoriti.
- Ohrabrite ih da iznesu svoja svjedočanstva i osobna iskustva u učenju evanđeoskih istina.
- Pozovite ih da nešto naglas pročitaju. Da biste im omogućili dovoljno vremena za pripremu, unaprijed s njima razgovarajte o stihovima iz Svetih pisama ili o drugom gradivu koje bi trebali pročitati.
- Pozovite ih da kažu molitvu. Da biste izbjegli njihovu nelagodu, unaprijed im uputite taj poziv.
- Ako im dajete zaduženja, učinite to tako da imaju dovoljno vremena za pripremu. Ponudite im pomoć ako imaju pitanja.

Kada novi i manje aktivni članovi sudjeluju u raspravama u razredu i drugim aktivnostima učenja, razvijat će se njihovo razumijevanje evanđelja i predanost Gospodinu i njegovoj Crkvi. Osim toga, oni će ojačati i vas i ostale polaznike razreda.

»Hranjenje 'blagom riječju Božjom'«

Novi obraćenici i članovi koji se vraćaju u aktivnost općenito su željni učiti o evanđelju. Možete im pomoći u održavanju njihovog entuzijazma i povećanju znanja o evanđelju. Razmotrite sljedeće prijedloge:

- Izrazite svoj entuzijazam za evanđelje.
- Iznesite svoje svjedočanstvo.
- Podijelite svoju ljubav za Sveta pisma.
- Odvojite vremena za razgovor s njima izvan razreda – sprijateljite se s njima i provjerite razumiju li načela koja podučavate.
- Ispričajte im o iskustvima koja ste imali živeći evanđelje.
- Potaknite ih da sami proučavaju Sveta pisma.

PODUČAVANJE OSOBA S POSEBNIM POTREBAMA

Starješina Boyd K. Packer ispričao je svoj doživljaj iz prve godine kada je bio učitelj na seminaru:

»U mojem je razredu bila tinejdžerica koja me je u velikoj mjeri zabrinjavala zbog svojeg naizgled oholog ponašanja. Nije htjela sudjelovati i stalno je unosila nemir u razred. Jednom sam je prigodom zamolio da u razredu učini nešto što nije zahtijevalo prethodnu pripremu. Rekla je, uz nešto drskosti: 'Neću.'

I dalje sam inzistirao, no ona je odbijala uz sve veću oholost. Vrlo nepromišljeno rekao sam da 'studenti koji ne žele odgovarati neće dobiti dobre ocjene ili pohvale'. A ispod glasa sam rekao: 'Vidjet ćemo. Morat ćeš se prilagoditi.'

Nekoliko tjedana kasnije, na sastanku roditelja i učitelja njezina ju je majka opisala kao sramežljivu, povučenu i neodlučnu kada treba sudjelovati. Sramežljivost i povučенost me ne bi uznemirili; njezina oholost i drskost bili su ono što me je zabrinjavalo.

Na sreću, prije nego što sam joj mogao opisati njezinu drskost, njezina je majka dodala: 'To je zbog njezinih smetnji u govoru.'

Iznenadeno sam upitao o kakvim smetnjama govori. Majka je rekla: 'Oh, zar niste primijetili?' Nisam primijetio! 'Ona će učiniti sve što može samo da ne sudjeluje u grupama,' obavijestila me njezina majka. 'Osjeća se tako neugodno zbog smetnji u govoru.'

Nakon razgovora s njezinom majkom osjećao sam se kao da propadam u zemlju! Trebao sam osjetiti da postoji

razlog zbog čega reagira na takav način. Tu sam godinu proveo učinivši svoje pokajanje potpunim. Razgovarao sam s djevojkom i posebno s njom radio. 'Zajedno ćemo raditi na ovome,' rekao sam joj.

Prije kraja godine uključivala se u rad razreda i često sudjelovala, uz pomoć i suradnju drugih polaznika« (*Teach Ye Diligently [Podučavajte marljivo]*, rev. izd. [1991], 92–93).

Tijekom svog smrtničkog službeništva, Spasitelj je pokazao veliku sućut za ljude koji su imali nesavršenosti u tijelu i umu. Ponudio im je nadu, razumijevanje i ljubav. Kada podučavate takve ljude, trebate slijediti njegov primjer. Pokušajte ne osjećati se nelagodno zbog njihovih nedostataka. Postanite svjesni da su svi ljudi različiti na ovaj ili onaj način.

Ljubavlju i osjećajnošću možete pomoći polaznicima s posebnim potrebama da sudjeluju u nastavi. Možda ćete trebati poraditi s drugima da bi shvatili i prihvatili one s posebnim potrebama.

Niže su opisani različiti nedostaci i načini kako možete pomoći polaznicima razreda s posebnim potrebama.

Gubitak sluha

Gubitak sluha može varirati od blagog stanja do potpune gluhoće. Neki ljudi mogu čuti dovoljno da bi razumjeli tuđe riječi uz slušna pomagala, dok drugi mogu koristiti znakovni jezik ili čitanje s usana da bi razumjeli.

Kada otkrijete da neki polaznik razreda ima problema sa sluhom, prema toj se osobi ponašajte s posebnom pozornošću i osjećajnošću. Prema potrebi, sastanite se s tom osobom da biste odredili gdje bi bilo najbolje da sjedi u razredu kako bi slijedila rasprave i aktivnosti. Može biti važno da on ili ona sjedi na mjestu s kojeg vas lako može vidjeti dok govorite. Ta će osoba možda više htjeti sjediti na jednoj strani razreda. Istražite te mogućnosti s duhom pomaganja i u prijateljskom ozračju, na način koji pokazuje vašu želju da ta osoba sudjeluje u razredu.

Smetnje u jeziku i govoru

Smetnje u jeziku i govoru utječu na sposobnost uzajamnog djelovanja i komuniciranja. Smetnje mogu biti blage ili teške i mogu biti prisutne u bilo kojoj dobnoj skupini. Pojedinci sa smetnjama u jeziku možda neće dobro razumjeti izgovorene i pisane riječi. Mogu imati poteškoća s oblikovanjem riječi i rečenica da bi izrazili svoje misli. Neki ljudi s jezičnim poteškoćama pokušavaju ih sakriti, dok ih drugi, osobito djeca, nisu svjesni.

Ako smatrate da neki polaznik razreda ima takve poteškoće, budite pažljivi ako želite pozvati tu osobu da sudjeluje u razredu. Toj osobi pružite posebnu pozornost i naučite više o njezinim sposobnostima učenja. Možete pripremiti aktivnosti učenja koje će toj osobi pomoći sudjelovati bez osjećaja neugode, kao što su grupe za rasprave u kojima on ili ona rade s polaznicima razreda koji su posebno ljubazni i strpljivi. Kada se bolje upoznate s tom osobom i njezino samopouzdanje poraste, tražite dodatne mogućnosti za njezin doprinos u razredu. Pomognite toj osobi da otkrije korake koje želi poduzeti da bi se bolje osjećala prilikom sudjelovanja.

Mentalni nedostaci

Osoba s mentalnim nedostacima može sporije razvijati sposobnosti komuniciranja, međusobnog djelovanja, učenja, rada ili uspostavljanja neovisnosti. Neki pojedinci s mentalnim nedostacima imaju potrebu za podrškom u većini aspekata života, dok drugi trebaju pomoć samo u nekim specifičnim područjima.

Pokažite osjećajnost i prijateljstvo prema osobama s mentalnim nedostacima. Razgovarajte s njom na uobičajeni način o uobičajenim stvarima. Pozovite tu osobu da sudjeluje u razredu na način koji će joj biti najugodniji. Možete toj osobi pomoći da se unaprijed pripremi. Povremeno možete i podijeliti razred u male grupe ili na parove u kojima se ta osoba može družiti s polaznicima razreda koji su strpljivi i ljubazni.

Poteškoće u čitanju

Neki pojedinci imaju poteškoće u čitanju. Mogu imati disleksiju ili drugi poremećaj čitanja. Možda ulažu napore čitati na jeziku koji im nije materinji. Možda imaju loš vid za čitanje. Ili možda jednostavno ne znaju dovoljno dobro čitati.

Kada otkrijete da polaznik razreda ima poteškoća u čitanju, budite posebno pažljivi kada njega ili nju pozivate da sudjeluje u nastavi. Ne stvarajte neugodnu situaciju pozivajući tu osobu da naglas čita, ako se ta

osoba nije sama javila to učiniti. Nastojte se bolje upoznati s tom osobom. Saznajte više o njezinoj sposobnosti i želji za čitanjem. Ako ta osoba želi čitati, no treba vremena pripremiti se, možete joj pomoći pripremiti se da pročita određene odlomke iz sljedeće lekcije. U drugim slučajevima, možete potražiti načine kako uključiti tu osobu bez pozivanja da čita. Razgovarajte s njom o tim mogućnostima. Radite zajedno kako biste pronašli najbolji način za njezino sudjelovanje u razredu.

Oštećenje vida

Oštećenje vida može varirati od blagog gubitka vida do potpune sljepoće. Neke osobe s oštećenjem vida mogu dovoljno dobro vidjeti ako sjede u prvom redu u razredu ili ako nose naočale. Drugi se prilikom učenja oslanjaju na slušanje ili na Brailleovo pismo. Pomognite onima koji imaju oštećenje vida da sjednu na mjesta gdje mogu najučinkovitije učiti i sudjelovati u razredu. U duhu prijateljstva, razgovarajte s njima o njihovim potrebama i o onome što možete učiniti da biste im pomogli.

Dodatne obavijesti

Prethodne obavijesti samo su kratki sažetak. Ako postanete svjesni da neki polaznik razreda ima poteškoća, posavjetujte se s tom osobom, članovima njezine obitelji i prijateljima o tome kako možete pomoći. Sprijateljite se s tim polaznikom razreda. Možete se posavjetovati i s vođama. Tražite vodstvo Duha u pronalaženju načina kako pomoći nekoj osobi da uspije i pronađe radost u vašem razredu.

Za daljnje obavijesti o posluživanju članovima s posebnim potrebama, vidite stranice 310–314 poglavlja »Gospel Teaching and Leadership« [Podučavanje evanđelja i vodstvo] u priručniku *Church Handbook of Instructions* [Crkveni priručnik s uputama].

Materijali za članove s posebnim potrebama

Materijali za članove s posebnim potrebama navedeni su u godišnjem *Crkvenom katalogu materijala*.

Pitanja o materijalima za članove s posebnim potrebama mogu se uputiti na:

Members with Disabilities
 Floor 24
 50 East North Temple Street
 Salt Lake City, UT 84150–3200
 Telefon: 1–801–240–2477

PODUČAVAJTE S DUHOM

Ako imamo vodstvo Duha Gospodnjeg,
možemo podučavati bilo koju osobu bez obzira koliko
je obrazovana, u bilo kojem mjestu svijeta.
Gospodin zna više od bilo koga među nama,
i ako smo njegovi sluge koji djeluju pod vodstvom njegovog Duha,
on može svoju poruku spasenja dati svakoj pojedinoj duši.

Starješina Dallin H. Oaks

DUH JE ISTINSKI UČITELJ

Dojam kojeg Duh Sveti ostavlja na dušu koja čuje riječ Božju je »moć Božj[a] za uvjeravanje ljudi« (NiS 11:21). Predsjednik Joseph Fielding Smith je podučavao:

»Duh Božji koji govori duhu čovječjem ima moć udijeliti istinu s većim učinkom i razumijevanjem nego što istina može biti udijeljena osobnim kontaktom čak i s nebeskim bićima. Preko Duha Svetoga istina je utkana u same žile i tetive tijela, tako da ne može biti zaboravljena.« (Doctrines of Salvation [Naudi spasenja], sast. Bruce R. McConkie, 3 sveska [1954–1956], 1:47–48).

»Kad čovjek govori moću Duha Svetoga, moć Duha Svetoga prenosi to u srca sinova ljudskih« (2. Nefi 33:1). Niti jedan smrtni učitelj, bez obzira koliko stručan ili iskusan, ne može drugoj osobi donijeti blagoslove svjedočanstva i obraćenja. To je odgovornost Duha Svetoga. Ljudi će spoznati da je evanđelje istinito moću Duha Svetoga (vidi Moroni 10:5; NiS 50:13–14).

Uloga Duha u podučavanju evanđelja

Kada podučavamo evanđelje, trebamo ponizno shvatiti da je Sveti Duh istinski učitelj. Naša je povlastica služiti kao oruđe preko kojeg Duh Sveti može podučavati, svjedočiti, tješiti i nadahnjivati. Stoga trebamo postati dostojnima primiti Duha (vidi »Traženje Duha«, str. 13). Trebamo se moliti za vodstvo Duha dok se pripremamo za nastavu i podučavamo (vidi »Prepoznavanje i slijeđenje Duha u vašem podučavanju«, str. 47–48). Trebamo učiniti sve što možemo da bismo stvorili ozračje u kojem će oni koje podučavamo osjetiti utjecaj Duha (vidi »Pozivanje Duha dok podučavate«, str. 45–46).

Starješina Gene R. Cook iz Sedamdesetorice je savjetovao: »Tko će podučavati? Tješitelj. Nemojte sebe smatrati 'istinskim učiteljem'. To bi bila ozbiljna greška... Pazite da se ne nađete na putu. Glavna uloga učitelja je pripremiti takav put na kojem će ljudi imati duhovno iskustvo s Gospodinom. Vi ste oruđe, ne učitelj. Gospodin je Onaj koji

zna potrebe onih koji su podučavani. On je taj koji može utjecati na nečije srce i unijeti promjenu« (obraćanje vjeroučiteljima, 1. rujna 1989).

Ponizno služenje kao oruđe u rukama Gospodina

Možda ćemo ponekad pasti u iskušenje pomisliti kako će ljudi doći bliže Nebeskom Ocu samo zbog naših nastojanja. Možda ćemo pretpostavljati da je naša upornost bila ta koja ih je uvjerila u istinu. Ili ćemo si možda umisliti da će ih naša elokventnost i znanje o nekom određenom evanđeoskom načelu nadahnuti i uzdići. Ako počnemo vjerovati u takve stvari, »uplicemo se« u uvjeravajuću moć Duha Svetoga. Uvijek se trebamo sjećati Gospodinove zapovijedi: »I naviještaj radosnu vijest... sa svom poniznošću uzdaj se u [njega]« (NiS 19:29–30).

Kad se duhovno pripremate i odajete zahvalnost Gospodinu u vašem podučavanju, postajete oruđe u njegovim rukama. Sveti Duh će svojom moći uveličati vaše riječi.

Starješina Richard G. Scott iz Zbora dvanaestorice podučavao je o razlici između poniznog čovjeka koji dopušta Duhu Svetom podučavati i tašte osobe koja se oslanja na vlastitu snagu:

»Prije nekoliko godina imao sam zaduženje u Meksiku i Središnjoj Americi nalik zaduženju predsjednika područja. ...

Jedne sam nedjelje... posjetio sastanak svećenika ogranka na kojem je ponizan, neškolorani meksikanski svećenički vođa pokušavao predočiti evanđeoske istine. Bilo je očigledno kako su duboko one ušle u njegov život. Uočio sam njegovu gorljivu želju prenijeti ta načela. Shvatio je da su vrlo vrijedne za braću koju je volio. Čitao je iz priručnika, no njegovo je ponašanje odražavalo čistu ljubav prema Spasitelju i onima koje je podučavao. Ta ljubav, iskrenost i čistoća njegovih namjera omogućili su da utjecaj Duha Svetoga obujmi prostoriju. ...

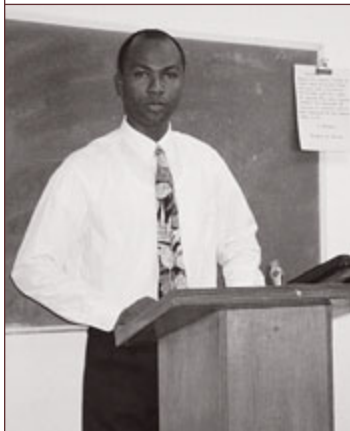
Kasnije sam posjetio razred Nedjeljne škole u odjelu gdje je bila i moja obitelj. Dobro obrazovani sveučilišni profesor držao je predavanje. To je iskustvo bilo upadljivo suprotno od onoga u kojem sam uživao na sastanku svećenika u ogranku. Izgledalo mi je da je predavač namjerno odabrao neshvatljive reference i neobične primjere da bi razvio dodijeljenu mu temu – život Jospeha Smitha. Imao sam izrazit dojam da je ovu mogućnost podučavanja iskoristio da bi svojim velikim znanjem impresionirao polaznike razreda... Nije izgledalo da ima namjeru prenijeti načela poput poniznog svećeničkog vođe. ...

Poniznost meksikanskog svećeničkog vođe bila je neophodna njemu da bi postao oruđe za duhovni prijenos istine« (*Helping Others to Be Spiritually Led [Pomaganje drugima da budu duhovno vođeni]* [obraćanje vjeroučiteljima, 11. kolovoza 1998], 10–12).

Dodatne obavijesti

Više o podučavanju Duhom možete vidjeti u 3. lekciji tečaja Podučavanja evanđelja (str. 200-204).

PODUČAVANJE SVJEDOČANSTVOM

»Krunska je moć podučavanja evanđelja, koja može uvjeriti i obratiti, očita«, rekao je starješina Bruce R. McConkie, »kada nadahnuti učitelj kaže: 'Znam moću Duha Svetoga, objavama Duha Svetoga mojoj duši, da je nauk koji podučavam istinit'« (*The Promised Messiah [Obećani Mesija]* [1978], 516–517).

Predsjednik Brigham Young naučio je tu istinu prije nego je kršten kao član Crkve. Svjedočanstvo poniznog misionara pomoglo mu je da osjeti moć obraćenja koju ima Duh Sveti. Kasnije se sjećao: »Kada sam vidio čovjeka bez elokventnosti ili talenata za javne govore, koji je mogao reći jedino: 'Ja znam moću Duha Svetoga da je Mormonova knjiga istinita, da je Joseph Smith Gospodinov prorok', Sveti Duh koji je proizlazio od njega prosvijetlio je moje razumijevanje, a svjetlost, slava i besmrtnost bili su preda mnom« (*Journal of Discourses [Dnevnik rasprava]*, 1:88).

Predsjednik Young se suočio s moću svjedočanstva u ranim danima svoje misionarske službe. Ispričao je: »Putovao sam samo kratko vrijeme svjedočeći ljudima, kada sam shvatio činjenicu da možete do sudnjeg dana dokazivati nauk iz Biblije i da će to ljude jedva uvjeriti, no ne i obratiti ih. Možete čitati Bibliju od Postanka do Otkrivenja i dokazivati svaku jotu o kojoj raspravljate, no to samo po sebi na ljude neće imati utjecaj obraćenja. Samo će svjedočanstvo moću Duha Svetoga njima donijeti svjetlo i znanje – dovesti ih, u njihovim srcima

do pokajanja. Ništa drugo to ne može učiniti« (*Journal of Discourses*, 5:327).

Što je svjedočanstvo?

Važno je shvatiti što svjedočanstvo jest, a što nije. Prvo, ono nije uvjerenje, poziv na pokajanje, putopisno predavanje, propovijed ili uputa. To je jednostavna, izravna izjava vjere – osjećaj, sigurnost, uvjerenje. Obično se izjavljuje u prvom licu, *ja*, uz uporabu snažnog glagola koji izražava vjerovanje, poput: »Znam da...«, »Svjedočim da...«, »Iznosim svjedočanstvo da...« ili »Snažno sam uvjeren da...«. Vjerojatno ste čuli naročite svjedoke Isusa Krista kako koriste riječi »Dajem vam moje svjedočanstvo da...« ili »Svjedočim da...«. Svjedočanstva su često najsnažnija kada su kratka, jezgrovita i izravna.

Razmotrite sljedeće primjere iz Svetih pisama. Obratite pozornost na to da se ova svjedočanstva javljaju u kontekstu drugih poruka – na početku, na sredini ili na kraju.

»*Ovo svjedočanstvo*, posljednje od svih, dajemo mi o njemu: Da on živi! Jer vidjesmo ga, i to zdesna Bogu. I čusmo glas gdje svjedoči da je on Jedinorođenac Očev. Da se od njega, po njemu i njime svjetovi stvaraju i bijahu stvoreni, a njihovi stanovnici jesu rođeni sinovi i kćeri Bogu« (NiS 76:22–24; kurziv dodan).

»*Kažem vam da sam od sebe znadem* kako je istinito što god vam rekнем o onomu što ima doći. A kažem vam, *da znadem* da će Isus Krist doći, da, Sin,

Jedinorođenac Očev, pun milosti, i milosrđa, i istine« (Alma 5:48; kurziv dodan).

»A evo, gle, *posvjedočit ću i ja sâm* da to jest istinito. Gle, kažem vam, *ja znadem da* će Krist doći među sinove ljudske da uzme na sebe prijestupe naroda svojega i da izvede pomirenje za grijehе svijeta. To, naime, Gospod reče« (Alma 34:8; kurziv dodan).

»Jer *znadem da* će svatko tko god položi uzdanje svoje u Boga, primiti podršku u kušnjama svojim, i tegobama svojim, i nevoljama svojim, i bit će uzvišen u posljednji dan« (Alma 36:3; kurziv dodan).

Drugi se primjeri mogu naći u Jakovu 7:12, Almi 7:8 i 36:30 te Josipu Smithu 2:25.

Učiniti da svjedočanstvo bude dio vašeg podučavanja

Da biste mogli podučavati uz moć Duha Svetoga koja može uvjeriti i podučiti, morate imati svjedočanstvo o onome što podučavate. Predsjednik David O. McKay je rekao: »Vaša je dužnost podučavati da je Isus Krist Otkupitelj svijeta, da je Joseph Smith bio Božji prorok i da su mu se u ovoj posljednjoj rasporedbi objavili Bog Otac i njegov Sin osobno. Vjerujete li u to? Osjećate li to? Zrači li to svjedočanstvo iz vašeg bića? ... Ako da, to će zračenje dati život ljudima koje podučavate. Ako ne, bit će oskudice, nestašice, pomanjkanja onog duhovnog okruženja u kojem sveci rastu... Možete učinkovito podučavati samo ono što vi sami osjećate« (*Gospel Ideals [Evanđeoski ideali]* [1953], 190).

Možete steći svjedočanstvo i dalje ga jačati (1) proučavanjem Svetih pisama i učenja proroka posljednjih dana, (2) molitvom, (3) postom i (4) obdržavanjem Božjih zapovijedi. Vidjet ćete i da vaše svjedočanstvo jača dok ga i dalje iznosite drugima.

Kada se pripremate za podučavanje svake lekcije, molite se za pomoć Duha da biste znali kada trebate izraziti svoje najsvjetije osjećaje. Možda ćete biti potaknuti posvjedočiti nekoliko puta tijekom lekcije, ne samo na kraju.

Svjedočanstvo nadahnjuje svjedočanstvo

Kada svjedočite onime što govorite i činite, pomažete da drugi budu nadahnuti u jačanju svojih svjedočanstava. Cjelodnevni misionar napisao je sljedeće pismo čovjeku koji mu je bio učitelj godinu dana prije nego je započeo svoju misionarsku službu:

»Znam da ste osoba koja ne traži hvalu, počast ili priznanje. No nadam se da ćete mi dopustiti da vam iz srca izrazim zahvalnost za lekcije na kojima smo proučavali Mormonovu knjigu. Sjećam se da ste opetovano svjedočili da Mormonova knjiga, premda od mnogih odbačena uz tvrdnju da je loše napisana ili s inferiornim idejama, ima svojstvenu ljepotu i nemjerljivu dubinu. U razredu i tijekom svog osobnog proučavanja počeo sam voljeti tu knjigu. Sjećam se kako sam sjedio u vašem razredu, jednostavno čekajući da posvjedočite o nekoj očiglednoj i jednostavnoj istini. Sjećam se kada smo proučavali Almu 32 i kada ste vi posvjedočili da sjeme istine može rasti u svakome od nas. Kada ste iznosili svoje svjedočanstvo, dozvolili ste Duhu da mi posvjedoči o istini načela.

Sada sam tu, mjesec dana na misiji, i imam gorljivo svjedočanstvo o Mormonovoj knjizi. Ono što sam primio nije samo duhovna rezerva koja će se potrošiti. Vi ste me doveli do drva života. Poput Lehija, željeli ste samo pomoći drugima da blaguju od njega. To je ono što me tako duboko dirnulo – mogao sam vidjeti blagoslove toga ploda u vašem životu.«

POZIVANJE DUHA DOK PODUČAVATE

Kao učitelj, možete stvoriti okruženje koje poziva Duha da prisustvuje vašem podučavanju. Tada Duh može posvjedočiti o istinitosti načela koje podučavate. Sljedeći prijedlozi pomoći će vam pozvati Duha dok podučavate.

Molite se

Gospodin je rekao: »Moli uvijek, a ja ću izliti Duha svojega na te i velik će biti tvoj blagoslov – Da, više nego da stječeš blago zemaljsko i raspadljivost, koliko god ono bilo« (NiS 19:38). Molitva potiče poštivanje i pomaže nam da se pripremimo podučavati evanđelje. Oni koje podučavate trebaju redom govoriti molitve prije i nakon svake lekcije. U svojim molitvama, mogu tražiti vodstvo Duha tijekom lekcije i dok primjenjuju naučene istine.

Dok podučavate, molite se u svom srcu da vas vodi Duh, da on otvori srca polaznika, da svjedoči i nadahnjuje. Povremeno možete pozvati polaznike razreda da se u svojim srcima mole za vas kao učitelja, za sebe i za ostale koji nastoje učiti (vidi 3. Nefi 20:1).

Ako podučavate malu djecu, možete im dosta pomoći da se osjećaju puni poštovana dok se pripremaju za molitvu. Možete ih podsjetiti da sjede mirno. Možete prekriziti svoje ruke da biste im dali primjer. Možete ih podučiti jeziku molitve, pomažući im da koriste riječi koje izražavaju štovanje. Dok ne nauče koristiti vlastite riječi, možete ih poticati dok se mole. Možete se zahvaliti djeci za

izrečene molitve te kratko i promišljeno komentirati o onome što su rekli.

Podučavajte iz Svetih pisama i riječi proroka posljednjih dana

Učenja u Svetim pismima i riječi proroka posljednjih dana imaju veliku moć pomoći nam osjetiti utjecaj Duha (vidi »Moć riječi«, str. 50–51). Gospodin je rekao:

»Te riječi nisu od ljudi ni od čovjeka, već od mene. Stoga, posvjedočite da su od mene a ne od čovjeka.

Moj vam glas to govori. One vam se daju od Duha mojega, i moću mojom možete ih čitati jedan drugomu, i da moje moći nije, ne biste ih imali.

Stoga, posvjedočiti možete da moj glas čujete i riječi moje znate« (NiS 18:34–36).

Posvjedočite

Dok svjedočite o načelima koja podučavate, Duh Sveti može svakoj osobi posvjedočiti o istinitosti onoga što govorite (vidi »Podučavanje svjedočanstvom«, str. 43–44). Iznesite svjedočanstvo kad god vas Duh potakne, ne samo na kraju svake lekcije. Omogućite onima koje podučavate da mogu iznijeti svoje svjedočanstvo.

Ispričajte iskustva

Naša su svjedočanstva često ojačana našim iskustvima. Možda ste imali iskustvo koje je ojačalo vaše svjedočanstvo da Nebeski Otac odgovara na molitve. Ili ste možda bili blagoslovljeni zbog obdržavanja neke zapovijedi. Kada pričate o tim iskustvima, vi ste živući svjedok evanđeoskih istina i Duh može posvjedočiti drugima da je istina ono što govorite. Osim iznošenja svojih iskustava, trebate potaknuti i polaznike razreda da ispričaju svoja iskustva kada se osjećaju spremnima to učiniti (vidi »Priče«, str. 180–182).

Koristite glazbu

Glazba nam omogućuje izraziti duhovne osjećaje koje možda teško izražavamo izgovorenim riječima. Starješina

Boyd K. Packer je rekao da smo »sposobni osjetiti i učiti vrlo brzo kroz glazbu... neke duhovne stvari koje bismo inače učili vrlo sporo« (»The Arts and the Spirit of the Lord«, [Umjetnost i Gospodnji Duh], *Ensign*, kolovoz 1976., 61).

Crkvene pjesme i pjesme Male škole podučavaju evanđeoska načela. Možete ih koristiti gotovo u svakoj lekciji kako biste predstavili ili saželi neku ideju. Pjesme Male škole omogućavaju djeci da svoja svjedočanstva iznose jednostavno i lijepo. (Vidi »Glazba«, str. 173–175)

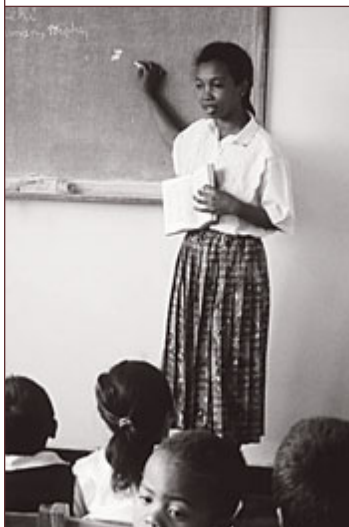
Izrazite ljubav za Gospodina i druge

Možete izraziti ljubav za one koje podučavate pozorno ih slušajući i iskreno se interesirajući za njihov život. Kristolika ljubav ima moć omekšati srca i pomoći ljudima čuti šaputanja Duha (vidi »Ljubav omekšava srca«, str. 31–32).

Dodatne obavijesti

Više o podučavanju Duhom možete vidjeti u 3. lekciji tečaja Podučavanja evanđelja (str. 200–204).

PREPOZNAVANJE I SLIJEĐENJE DUHA U VAŠEM PODUČAVANJU

Ako ste se pravilno pripremili, Sveti Duh će vas prosvjetliti i voditi dok podučavate. Možda ćete primiti dojmove o onima koje podučavate, o onome što trebate naglasiti u svom predavanju i kako ih najučinkovitije možete podučavati. Vaši marljivi napori bit će uveličani kada ponizno prihvaćate šaputanja Duha. Također, bit ćete sposobni pomoći onima koje podučavate da prepoznaju utjecaj Duha. Bit ćete pripremljeni iskusiti ispunjenje Gospodinovih riječi: »Stoga onaj koji propovijeda i onaj koji prima razumiju jedan drugoga i obojica se uzajamno potiču i raduju« (NiS 50:22).

Prepoznavanje Duha

Starješina Dallin H. Oaks je podučavao:

»Trebamo razumjeti da će nam Gospodin govoriti kroz Duha u svoje vrijeme i na svoj način... Ne možemo siliti duhovna iskustva.

U većini slučajeva, 'na svoj način' znači da nećemo čuti grmljavinu ili vidjeti zaslijepljujuće svjetlo, već će to biti ono što Sveta pisma nazivaju 'tihim jedva čujnim glasom' (1. Kraljevima 19:12; 1. Nefi 17:45; NiS 85:6). ... Trebamo znati da Gospodin rijetko govori glasno. Njegove poruke gotovo uvijek dolaze kao šapat« (»Teaching and Learning by the Spirit« [Podučavanje i učenje pomoću Duha], *Ensign*, ožujak 1997., 10–12).

Kada nam Gospodin govori putem Duha, može ponekad učiniti da »se grudi

raspale u [nama]« (NiS 9:8). To izgaranje, starješina Oaks je objasnio, sigurno »označava osjećaj utjehe i spokojstva« (*Ensign*, ožujak 1997., 10–12). Najčešće ćemo osjetiti prosvjetljenje, radost i mir (vidi Rimljanima 15:13; Galaćanima 5:22–23; NiS 6:23; 11:13).

Predsjednik Howard W. Hunter je objasnio kako možemo razlučiti različite manifestacije Duha:

»Zabrinem se kada izgleda da se snažne emocije ili obilne suze povezuju s nazočnošću Duha. Svakako da Duh Gospodnji može donijeti snažne emotivne osjećaje, uključujući i suze, no te vanjske manifestacije ne smiju se miješati s nazočnošću samog Duha.

Gledao sam veliki broj svoje braće tijekom godina i dijelili smo neka rijetka i neizreciva duhovna iskustva. Ta su iskustva sva bila različita, svako posebno na svoj način, a ti sveti trenuci mogu, no ne moraju biti popraćeni suzama. Vrlo često uistinu jesu, no ponekad su popraćeni potpunom tišinom. Drugim prigodama popraćeni su radošću. Uvijek su popraćeni velikom manifestacijom istine, objave srcu. ...

Slušajte istinu, primite nauku i dopustite da manifestacija Duha dođe u jednom od svojih mnogih različitih oblika. Ostanite na čvrstim načelima; podučavajte iz čistog srca. Tada će Duh prodrijeti u vaš um i srce i u sve umove i srca učenika« (*Eternal Investments [Ulaganja u vječnost]* [obraćanje vjeroučiteljima, 10. veljače 1989], 3).

Duh vas može voditi dok se pripremate podučavati

Dok se uz molitvu pripremate podučavati, dok proučavate Sveta pisma, čak i dok izvršavate svako-dnevne obveze, otvorite svoj um i srce vodstvu Gospodina. Možda ćete primiti »iznenadni dotok ideja« od Duha (*Teachings of the Prophet Joseph Smith [Učenja proroka Josepha Smitha]*, odabrao Joseph Fielding Smith [1976], 151. Možda ćete biti potaknuti da naglasite neka načela. Možda ćete steći razumijevanje kako najbolje predstaviti određene zamisli. Možda ćete otkriti primjere, lekcije s predmetom i nadahnjujuće priče u jednostavnim životnim aktivnostima (vidi »Traženje lekcija posvuda«, str. 22–23). Možda ćete osjetiti poticaj pozvati neku određenu osobu da vam pomogne u nastavi. Možda ćete se sjetiti osobnog iskustva kojeg možete ispričati drugima. Zapišite si te ideje i uz molitvu ih slijedite.

Starješina C. Max Caldwell ispričao je sljedeći događaj: »Prije nekoliko godina pripremao sam se podučavati u razredu na temu koju sam smatrao osobito teškom. Noć prije dogovorene nastave, molio sam se za vodstvo i otišao spavati, još uvijek uznemirenih misli. Kada sam se probudio, na pamet mi je pala određena misao koju sam kasnije toga jutra podijelio s razredom. Nakon nastave prišao mi je mladić i rekao: 'Lekcija je bila za mene. Sada znam što mi je činiti.' Kasnije sam saznao da mu je dolazak na tu nastavu bio njegov prvi kontakt s Crkvom nakon mnogo godina. Nakon toga je počeo uvoditi red u svoj život i na kraju je odano služio misiju. Trenutno ima mogućnost osjetiti sreću zbog sklapanja saveza vječne obitelji« (Conference Report, listopad 1992., 40; ili *Ensign*, studeni 1992., 29–30).

Duh vas može voditi dok podučavate

Općenito, podučavat ćete uz pomoć Duha ako slijedite ono što ste uz molitvu i promišljanje pripremili. Osim toga, Duh vas može s vremena na vrijeme

potaknuti dok podučavate. Kao što je Gospodin obećao, bit će vam dano »onog trena, da, u taj čas, što vam je govoriti« (NiS 100:6). Možda ćete ponekad osjetiti poticaj nešto izostaviti iz lekcije ili dodati nešto što niste pripremili. Možda ćete biti nadahnuti posvjedočiti ili pozvati druge da iznesu svoje svjedočanstvo. Kada polaznici postavljaju pitanja, možda ćete osjetiti poticaj ostaviti na stranu svoje pripreme i promišljeno razmotriti ta pitanja. Uvjerite se da ti poticaju dolaze od Duha, a ne samo od pitanja polaznika. Ponizno slijedite te osjećaje. Dopustite Duhu da djeluje kroz vas kako bi taknuo srca onih koje podučavate.

Možete pomoći drugima u prepoznavanju Duha

Kada vam glas Duha postane poznatiji, moći ćete pomoći onima koje podučavate u prepoznavanju utjecaja Duha. Starješina Richard G. Scott je rekao: »Ako ništa drugo ne postignete u odnosu sa svojim učenicima osim što ste im pomogli prepoznati i slijediti poticaje Duha, blagoslovit ćete njihove živote nemjerljivo i vječno« (Pomaganje drugima da budu duhovno vođeni [obraćanje vjeroučiteljima, 11. kolovoza 1998], 3).

Kristi, stara osam godina, prisustvovala je sa svojim ocem posebnom misionarskom sastanku. Na sastanku je njezin otac pokazao slike Isusa Krista i posvjedočio o Spasitelju. Nakon završetka sastanka, Kristi se okrenula ocu i rekla: »Plače mi se.« Njezin je otac shvatio da osjeća utjecaj Duha. Kleknuo je, zagrlju ju i rekao joj da su ti nježni osjećaji bili poticaj Duha Svetoga, koji joj pomaže shvatiti kako su istine stvari koje je čula te večeri. Posvjedočio joj je da uvijek može znati je li nešto istinito prepoznajući ovaj isti slatki osjećaj kao i sada.

Iskoristite svaku prigodu u pomaganju drugima da bi prepoznali i bili zahvalni na miru i radosti koji dolaze od poslušnosti šaputanjima Duha.

PODUČAVAJTE NAUK

Ja vas ne mogu spasiti; vi ne možete mene spasiti;
mi ne može spasiti jedni druge,
samo se međusobno možemo uvjeriti da primimo istinu,
tako što ćemo je podučavati.

Kada čovjek primi istinu, bit će njome spašen.
Bit će spašen ne stoga što ga je netko podučio toj istini,
već stoga što ju je prihvatio i djelovao sukladno njoj.

Predsjednik Joseph F. Smith

MOĆ RIJEČI

Na završetku svoje 14-godišnje misije kod Lamanaca, Amon je uskliknuo: »Gle, koliko tisuća braće naše riješi [Bog] boli paklenskih; i njima je omogućeno da pjevaju otkupiteljskoj ljubavi, a sve to uslijed moći riječi njegove koja je u nama« (Alma 26:13).

Kada je Alma, veliki svećenik Nefijaca, saznao da su se ljudi nazvani Zoramcima odvojili od Nefijaca i počeli činiti zla djela, »srce mu se... rastuži zbog bezakonja naroda. Bijaše, naime, razlogom velike žalosti za Almu vijest o bezakonju među narodom njegovim.« Osim toga, Zoramci su predstavljali i veliku vojnu opasnost za Nefijce. »Nefijci se veoma bojahu da Zoramci ne otpočnu drugovanje s Lamancima, i da bi to moglo prouzročiti velik gubitak kod Nefijaca« (vidi Alma 31:1–4).

U sličnim situacijama mnogi će vođe htjeti uzeti oružje i poći u rat. No zabrinut za braću Zoramce, Alma je predložio bolji put: »I eto, kako propovijedanje riječi imaše veliku privlačnost da navede narod da čini ono što je pravedno – da, imaše ono snažniji učinak na duh naroda negoli mač, ili bilo što što im se bijaše dogodilo – stoga pomisli Alma kako treba iskušati jakost riječi Božje« (Alma 31:5).

Riječ Božja može imati moćan utjecaj. Ponekad ćemo možda pasti u iskušenje pomisliti da bi oni koje podučavamo radije razgovarali o nečemu drugom ili bi se bavljali. No u Crkvi, učinkoviti roditelji, vođe, kućni učitelji, kućne posjetiteljice i učitelji u razredu znaju da kada podučavaju nauk uz pomoć Duha, oni koje podučavaju često postaju svjesni svoje želje učiti o Bogu.

Zašto trebamo podučavati riječ Božju

Kada je Alma propovijedao Zoramcima, govorio je skupini ljudi čije

su ih nesreće pripremile za primanje riječi Božje. Podučio ih je o moći koju ima riječ. Ako proučavamo ono što je rekao, možemo bolje razumjeti zašto trebamo koristiti Božju riječ kao izvor svog našeg podučavanja evanđelja.

On je usporedio riječ sa sjemenom koje se može posaditi u naša srca. Ako ste njegovali neki vrt, vidjeli ste kako posađeno sjeme, premda vrlo malo, može probujati životom nedugo nakon primanja malo vlage. Energija u sjemenu tako je moćna da sjeme može čak i probiti tvrdu zemlju kako bi pokazalo svoje mladice. To je ono što se događa kada »mjesta dadete« da bi se riječ Božja usadila u naše srce. Ako ne odbacimo sjeme – ili, drugim riječima, ako se ne opiremo Duhu Gospodina – sjeme će početi klijeti i rasti. Alma je rekao: »Počet će ono klijeti u grudima vašim. A kad osjetite takve pokrete klijanja, počet ćete u sebi govoriti: Mora to svakako biti dobro sjeme, odnosno, dobra je ta riječ, jer počinje širiti dušu moju, da počinje ona prosvjetljavati razumijevanje moje, da, počinje mi ona biti slasna« (Alma 32:28).

Kada se to dogodi u nama znamo da je sjeme, ili riječ Božja, dobro: »No, gle, kako sjeme klija, i mladica izbija, i počinje rasti, tad morate reći da je sjeme dobro... A evo, gle, kad izvedoste pokus, i posijaste sjeme, i ono proklija i mladice izbi, i poče rasti, morate svakako znati da je sjeme dobro« (Alma 32:30, 33). Alma je nastavio: »No, budete li gajili riječ, da, gajili stablo čim počne rasti vjerom svojom, s pomnjom velikom i strpljivošću, iščekujući plod njegov, uhvatit će ono korijena, i gle, bit će to stablo što uzrasta u život vječni« noseći plod »koji je predragocjen« (Alma 32:41–42).

Starješina Boyd K. Packer je rekao: »Istinit nauk, kad se razumije, mijenja stav i ponašanje. Proučavanje nauka evanđelja poboljšat će ponašanje brže nego što će proučavanje ponašanja poboljšati ponašanje« (Conference Report, listopad 1986., 20; ili *Ensign*, studeni 1986., 17). Niti jedna ideja ili

načelo svijeta nemaju takvu moć. Niti jedno očaravajuće predavanje ili zabavna prezentacija ne mogu nekoga dirnuti tako duboko da svoje srce okrene Kristu. Usredotočenje našeg podučavanja na evanđeoske istine jedini je način kako možemo postati oruđe u Božjim rukama da bismo ulili drugima vjeru koja da se pokaju i dođu k njemu.

Podučavanje nauka čuva nas od duhovnih skretanja. To nas može vratiti kada zastranimo. Starješina Russell M. Nelson je objasnio:

»Prije mnogo godina kao mladi student medicine vidio sam veliki broj bolesnika oboljelih od bolesti koje su sada spriječive. Danas je moguće imunizirati ljude protiv stanja koja su nekada bila teška – čak i smrtonosna. Jedna medicinska metoda za stjecanje imuniteta je inokulacija (cijepljenje). Pojam *inoculate* je fascinantan. Dolazi iz dva latinska korijena: *in*, što znači 'unutar' i *oculus*, što znači 'oko'. Glagol *inokulirati* stoga doslovno znači 'staviti oko unutar' – da bi nadziralo i čuvalo od povrede.

»Bolest kao što je dječja paraliza može osakatiti ili uništiti tijelo. Bolest kao što je grijeh može osakatiti ili uništiti duh. Razorna djelovanja dječje paralize danas se mogu spriječiti imunizacijom, no razorna djelovanja grijeha zahtijevaju drugi način prevencije. Liječnici ne mogu imunizirati protiv bezakonja. Duhovna zaštita dolazi samo od Gospodina – i na njegov način. Isus ne odabire inokulirati, već širiti doktrinu. Njegova metoda ne primjenjuje cjepivo; ona koristi podučavanje božanskog nauka – rukovodeće 'unutarnje oko' – da bi štitilo vječne duhove njegove djece« (Conference Report, travanj 1995., 41–42; ili *Ensign*, svibanj 1995., 32).

Podučavanje iz Svetih pisama i riječi proroka posljednjih dana

Kada koristimo Sveta pisma i riječi proroka posljednjih dana kao izvor svog našeg podučavanja, pozivamo Duha da svjedoči. To našem podučavanju daje »moć Božju za uvjeravanje ljudi« (NiS 11:21).

Jedan je biskup ispričao o sljedećem događaju na sastanku vodstva okola:

»Prije gotovo 30 godina služio sam kao savjetnik svećeničkog zbora u našem odjelu. Na lekcijama zbora uvijek smo čitali Sveta pisma i riječi živućih proroka te naglašavali nauk. Zato što je Duh bio tamo, naši su sastanci bili dojmljivi i ugodni.

U zbor je bio uključen i mladi svećenik, Paolo, koji je rijetko dolazio kući; njegovi roditelji obično nisu znali gdje ga pronaći. Povremeno sam mogao kontaktirati s

njim i s vremena na vrijeme pojavio bi se na sastanku zbora. U zboru smo nastojali steći bolje razumijevanje evanđeoskih načela i bili smo koncentrirani na učenje naših lekcija iz Svetih pisama. Kada je Paolo došao, duhovno sam bio svjestan da te istine prodiru u njegovo srce premda bi nakon toga tjednima nestao iz grada.

Jednog nedjeljnog jutra Paolo se pojavio u Crkvi, svježe obrijan i odjeven u odijelo s bijelom košuljom i kravatom. Svi smo bili ugodno iznenađeni. Kasnije smo saznali o njegovom iskustvu prethodne noći, daleko od kuće. Obuhvatila ga je duboka obeshrabrenost. Oko ponoći njegov se um otvorio slici ili duhovnom iskustvu da se Bog i Sotona bore za njegovu dušu i da Sotona pobjeđuje. U tom je trenutku, usred noći, ustao s mjesta gdje se nalazio i miljama hodao dok nije došao kući, probudio svoje roditelje i rekao im što se dogodilo, a zatim se, dok se zora budila, oprao i došao u Crkvu.

Nikada nije pogledao unatrag. Pokajao se zbog svojih pogrešnih djela i kasnije se zaljubio i oženio s jednom od najdivnijih djevojaka našeg odjela. Danas je on dostojan otac, svećenički vođa i građanin.

Često sam razmišljao o tome da je ono što je Paolo čuo na tim sastancima zbora imalo veliki utjecaj na preokret u njegovom životu. Tada sam znao da je bio dirnut kada smo u zboru govorili o evanđeoskim istinama. Mislim da su ga te istine stalno podsjećale tko on uistinu jest i što Bog od njega očekuje. One su djelovale na njegov um i srce i činile su da se sve više osjeća neugodno zbog životnog stila kojeg je odabrao. Kroz te tanke niti u njegovom otvrdnulom srcu, Duh mu je mogao govoriti i upozoriti ga. Kako sam zahvalan što na sastancima zbora nismo trošili vrijeme govoreći o autima ili sportu ili o mojim idejama kako bi dječaci trebali živjeti! Mislim da je Paolo čuo kako ga Gospodin poziva kroz evanđeoske istine koje smo zajedno proučavali.«

Možemo onima koje podučavamo pokazati kako pronaći moć u Svetim pismima. Starješina Boyd K. Packer je izjavio: »Vi trebate podučavati Sveta pisma... Ako su vaši učenici upoznati s objavama, nema pitanja – osobnih, socijalnih, političkih ili profesionalnih – koja ostaju neodgovorena. Objave sadrže puninu vječnog evanđelja. U njima nalazimo načela istine koja će svladati svaku zbunjenost, svaki problem, svaku dilemu s kojima se može suočiti ljudska obitelj ili pojedinac u njoj« (Teach the Scriptures [Podučavajte Sveta pisma] [obraćanje vjeroučiteljima, 14. listopada 1977], 5).

ODRŽAVANJE NAUK ČISTIM

U Moroniju, 8. poglavlje sadrži pismo koje je Mormon napisao svom sinu Moroniju. Tema pisma je krštenje dojenčadi, što su neki u crkvi prakticirali. Da bi pomogao svom sinu ispraviti ovo pogrešno naučavanje, Mormon je ponovno naveo ispravni nauk odgovornosti i uputio Moronija da ga podučava širom zemlje. Pročitajte Moroni 8 kao primjer potrebe za očuvanjem nauka i načela Crkve čistima i neizvitoperenima.

Smjerno je i nadahnjujuće razmišljati o cijeni koju su ljudi platili za istinu. Mnogi su kršteni iako su zbog svoje odluke bili odbačeni od obitelji. Proroci i mnogi drugi umrli su ne želeći se odreći svojih svjedočanstava. Govoreći o mučeništvu Josepha i Hyruma Smitha, starješina John Taylor je izjavio da je izdavanje Mormonove knjige te Nauka i saveza »plaćeno najplemenitijom krvlju devetnaestoga stoljeća« (NiS 135:6).

Svaka osoba koja podučava evanđelje treba drugima prenijeti, u čistom i neizvitoperenom obliku, istine za koje su učinjene ove velike žrtve. Predsjednik Gordon B. Hinckley je izjavio: »I ranije sam govorio o važnosti očuvanja nauka Crkve čistim i o njegovom podučavanju na svim našim sastancima. Brinem se zbog toga. Mala odstupanja u doktrinaranom naučavanju mogu dovesti do velikih i zlih obmana« (*Teachings of Gordon B. Hinckley [Naučavanja Gordona B. Hinckleyja]* [1997], 620).

Vaša odgovornost kao učitelja

Dok pripremate i držite predavanje, trebate poduzeti sljedeće mjere opreza kako biste bili sigurni da podučavate istinu onako kako ju je Gospodin objavio.

Podučavajte uz pomoć Duha iz Svetih pisama i riječi proroka posljednjih dana

Predsjednik Ezra Taft Benson je podučavao: »Što treba biti izvor podučavanja o velikom naumu Vječnog Boga? Sveta pisma, svakako – osobito Mormonova

knjiga. Trebaju biti uključene i druge suvremene objave. One se trebaju koristiti zajedno s riječima apostola i proroka te uz poticaje Duha« (Conference Report, travanj 1987., 107; ili *Ensign*, svibanj 1987., 85).

Koristite gradivo za lekcije koje je Crkva objavila

Da bi nam pomogla u podučavanju o Svetim pismima i riječima proroka posljednjih dana, Crkva je izdala priručnike s lekcijama i drugo gradivo. Potreba za komentarima i drugim referentnim materijalima je mala. Trebamo temeljito proučavati Sveta pisma, naučavanja proroka posljednjih dana i gradivo lekcija kako bismo, prije nego počnemo s podučavanjem nauka, bili sigurni da ga pravilno shvaćamo.

Podučavajte istine evanđelja i nikakve druge stvari

Kada je Alma zaredio svećenike da bi podučavali one koje je krstio u Mormonovim vodama, »zapovjedi im on da ne podučavaju drugo doli ono što ih on nauči, i što izrekoše usta svetih proroka« (Mosija 18:19). Kada je dvanaestoro Spasiteljevih nefijskih učenika podučavalo narod, oni »poslužiše one iste riječi što ih Isus bijaše izrekao – ne izmjenjujući ništa od riječi što Isus bijaše izrekao« (3. Nefi 19:8). Dok podučavate evanđelje Isusa Krista, trebate slijediti ove primjere.

Podučavajte evanđeoske istine jasno tako da vas nitko ne razumije pogrešno

Predsjednik Harold B. Lee je izjavio: »Trebate podučavati stare nauke, ne na način da ih oni samo razumiju, već morate podučavati nauke Crkve na način da ih nitko ne shvati pogrešno« (»Loyalty« [Odanost], *Charge to Religious Educators*, 2. izdanje [1982], 64).

Upozorenja za učitelje evanđelja

Dok nastojite održati nauk čistim, trebate izbjegavati sljedeće probleme.

Nagađanje

»U predstavljanju lekcije postoji mnogo načina kako nedisciplinirani učitelj može zastraniti od puta koji vodi njegovom cilju. Jedno od najčešćih iskušenja je nagađati o pitanjima o kojima je Gospodin rekao vrlo malo. Disciplinirani učitelj ima hrabrosti reći 'ne znam' i ostaviti tu temu. Predsjednik Joseph F. Smith je rekao: 'Nije omalovažavanje naše inteligencije ili integriteta ako iskreno na stotinu pitanja s ciljem nagađanja odgovorimo »ne znam«' [*Gospel Doctrine (Evandeoski nauk)*, 5. izd. (1939), 9]« (Joseph F. McConkie, »The Disciplined Teacher« [Disciplinirani učitelj], *Instructor*, rujan 1969., 334–335).

Pogrešno citiranje

»Disciplinirani učitelj dobro će poznavati svoje izvore i uložiti će puni trud u određivanju predstavlja li neka izjava točno nauk Crkve ili je samo mišljenje autora« (*Instructor*, rujan 1969., 334–335).

Ne smijemo crkvenim vođama pripisivati izjave bez da potvrdimo njihov izvor. Kada citiramo iz Svetih pisama, trebamo biti sigurni da je naše korištenje tih citata u skladu s njihovim kontekstom (vidi »Podučavanje iz Svetih pisama«, str. 54–55).

Preferiranje nekih dijelova evanđelja

»Preferiranje nekih dijelova evanđelja – posebno ili isključivo naglašavanje jednog načela evanđelja – učitelji trebaju izbjegavati« (*Instructor*, rujan 1969., 334–335).

Predsjednik Joseph F. Smith je rekao: »Preferirani dijelovi daju onima koji ih potiču lažan aspekt evanđelja Otkupitelja; oni izobličuju i ruše sklad njegovih načela i naučavanja. Stajališna točka je neprirodna. Svako načelo i praksa objavljeni od Boga suštinski su za spasenje čovjeka, i postaviti neko od njih ispred ostalih, skrivajući i zanemarujući ostale, besmisleno je i opasno; to šteti našem spasenju, jer zamračuje naš um i zamagljuje naše razumijevanje« (*Gospel Doctrine*, 116–117).

Senzacionalne priče

»Možda je najveće iskušenje učitelja koji nastoji održati pozornost razreda korištenje senzacionalne priče. Postoji nekoliko takvih priča, vrlo upitnog porijekla, koje stalno kruže Crkvom... One nisu alati za podučavanje: stabilnost i svjedočanstvo nisu izgrađeni na senzacionalnim pričama. Upute koje nam šalje

prorok do nas dolaze preko ispravnih svećeničkih kanala. Duboka pozornost treba se posvetiti porukama vrhovnih autoriteta na saborima okola i općim saborima, a crkvena se izdanja redovito trebaju čitati. Značajna pozornost daje se učiteljima s reputacijom osobe koja je u nauku ortodoksna i ispravna« (*Instructor*, rujan 1969., 334–335).

Preoblikovanje crkvene povijesti

Predsjednik Ezra Taft Benson je upozorio: »Bilo je pokušaja, i još uvijek ih ima, da se u našu crkvenu povijest unese [humanistička] filozofija... Nastoji se umanjiti važnost objava i Božjeg djelovanja u značajnim događajima te pretjerano humanizirati Božje proroke tako da njihove ljudske slabosti postanu uočljivije nego njihove duhovne kvalitete« (»God's Hand in Our Nation's History« [Božja ruka u povijesti našeg naroda], *1976 Devotional Speeches of the Year* [1977], 310).

Govoreći o tim pokušajima, predsjednik Benson je kasnije rekao: »Željeli bismo vas, učitelje, upozoriti na postojanje ovog trenda, koji izgleda kao nastojanje da se ponovno protumači crkvena povijest tako da svijetu izgleda razumno privlačnija« (*The Gospel Teacher and His Message* [Učitelj evanđelja i njegova poruka] [obraćanje vjeroučiteljima, 17. rujna 1976], 11).

Osobna tumačenja i neortodoksna stajališta

Predsjednik J. Reuben Clark mlađi je rekao: »Samo je predsjednik Crkve, predsjedavajući veliki svećenik, podržan kao prorok, vidjelac i objavitelj Crkve, i samo on ima pravo primiti objave za Crkvu, nove ili nadopunjujuće, ili dati ovlaštena tumačenja Svetih pisama koja će biti obvezna za Crkvu ili će promijeniti na bilo koji način postojeće nauke Crkve« (*Church News* [Crkvene novosti], 31. srpnja 1954., 10). Ne smijemo podučavati naša osobna tumačenja evandeoskih načela ili Svetih pisama.

Starješina Spencer W. Kimball je izjavio: »Danas ima nekih koji se osjećaju ponosnima kada raspravljaju kako se ne slažu s ortodoksnim naučavanjima Crkve i izlažu vlastita mišljenja koja su oprečna objavljenoj istini. Neki su možda djelomično nedužni u svemu tome; drugi hrane svoj vlastiti egoizam, a neki to čine hotimice. Ljudi mogu misliti što god žele, no nemaju pravo drugima nametati svoja neortodoksna stajališta. Te osobe trebaju shvatiti da su njihove duše u opasnosti« (Conference Report, travanj 1948., 109).

PODUČAVANJE IZ SVETIH PISAMA

Proroci posljednjih dana dali su nam uputu da koristimo Sveta pisma u podučavanju nauka evanđelja. Predsjednik Ezra Taft Benson je rekao: »Zapamtite zauvijek, ne postoji zadovoljavajući nadomjestak za Sveta pisma i riječi živućih proroka. Oni trebaju biti vaši istinski izvori. Više čitajte i razmišljajte o onome što je Gospodin rekao, a manje o tome što su drugi napisali o onome što je Gospodin rekao« (*The Gospel Teacher and His Message* [obraćanje vjeroučiteljima, 17. rujna 1976], 6).

Predsjednik Gordon B. Hinckley je rekao: »Najistinskiji je izvor božanske mudrosti Gospodinova riječ u ovim svetim svescima, standardnim djelima Crkve. U njima se nalazi nauk kojeg se čvrsto trebamo pridržavati ako želimo da se ovo djelo razvije prema svojoj božanski određenoj sudbini« (Conference Report, travanj 1982., 67–68; ili *Ensign*, svibanj 1982., 45).

Sljedeći vam prijedlozi mogu pomoći podučavati iz Svetih pisama.

»Nastoj zadobiti riječ«

Prije nego podučavamo iz Svetih pisama, moramo sami proučiti Sveta pisma (vidi »Nastojanje za zadobivanjem riječi«, str. 14–15; »Razvijanje osobnog plana za proučavanje evanđelja«, str. 16–17).

Vodite rasprave i koristite pitanja

Kada podučavate iz Svetih pisama, osobito je važno da vodite rasprave i koristite pitanja, jer te metode potiču

one koje podučavate da razmišljaju o Svetim pismima i razmjenjuju mišljenja. Kada učenici raspravljaju o načelima iz Svetih pisama, oni razvijaju vještine koje su im potrebne za njihovo osobno proučavanje Svetih pisama. (Za pomoć u vođenju rasprava i korištenju pitanja, pogledajte stranice 63–65 i 68–70.)

Prikažite kontekst

Okvir radnje ili pozadina odlomka iz Svetih pisama zove se kontekst. Učenici će bolje razumjeti što se događa ili o čemu se govori u odlomku iz Svetih pisama ako poznaju njegov kontekst.

Da biste počeli tražiti kontekst, postavite sljedeća pitanja:

- Tko govori?
- Kome ta osoba govori?
- O čemu on ili ona govori?
- Na što on ili ona odgovara?
- Zašto on ili ona to govori?

Na primjer, Luka 15:11–32 sadrži Spasiteljevu prisposobu o izgubljenom sinu. Prorok Joseph Smith je rekao da je shvatio tu prisposobu razmatrajući njezin kontekst:

»Imam ključ za razumijevanje Svetih pisama. Pitam se, koje je bilo pitanje koje je izvuklo odgovor ili uzrokovalo da Isus iznese prisposobu? ... Dok je Isus podučavao ljude svi su se carinici i grešnici približili k njemu da ga čuju. 'A farizeji i književnici mrmljali: Ovaj prima grešnike i jede s njima.' To je ključna riječ koja otključava prisposobu o izgubljenom sinu. Dana je kao odgovor na mrmljanje i na pitanja saduceja i farizeja koji su sumnjali, pronalazili greške i pitali se kako to da taj čovjek, tako velik kao što tvrdi da jest, jede s carinicima i grešnicima.« (*Teachings of the Prophet Joseph Smith*, odabrao Joseph Fielding Smith [1976.] [276–277]).

Kao što je prorok Joseph naglasio, kontekst prisposobe o izgubljenom sinu počinje u Luki 15:1–2, nekoliko stihova prije njezinog samog početka. Jedan od

načina za pronalaženje konteksta jest pročitati stihove prije i poslije odlomka kojeg proučavate.

Taj je pristup koristan čak i kada govornik u odlomku iz Svetih pisama odgovara ne samo ljudima, već i na važne događaje dana. Primjer toga nalazi se na početku poglavlja »Moć riječi« (str. 50). Kada shvatimo tko su bili Zoramci, u kakvom su strašnom duhovnom stanju bili, te kakva su prijetnja bili za Nefijce, bolje možemo razumijeti važnost Almine izjave da on i njegova braća trebaju »iskušati jakost riječi Božje« u svojim nastojanjima da obrate Zoramce s njihovog puta (Alma 31:5).

Ponekad može pomoći proučavanje političke, društvene ili gospodarske povijesti vremena o kojem se govori u Svetim pismima. Na primjer, da bi se steklo razumijevanje Gospodinove utjehe i obećanja u Nauku i savezima 121 i 122, bilo bi korisno znati o nesrećama svetaca u Missouriju u to vrijeme te o uvjetima koje su pretrpjeli prorok Joseph i njegovi suradnici u zatvoru u Libertyju. Da bi se povećalo naše razumijevanje Pavlovih poslanica, može nam pomoći osnovno poznavanje područja kojim je on putovao te stanja crkvenih ograna koje je pisao.

U prikazivanju konteksta, suštinski je ne smetnuti s uma njegovu svrhu, a to je doprinijeti boljem razumijevanju pojedinog odlomka Svetih pisama. Pazite da ne pretvorite kontekst – povijest, politiku, gospodarstvo ili jezik naroda iz Svetih pisama – u glavni fokus lekcije.

Iznosite priče iz Svetih pisama

Često je lakše razumjeti evanđeosko načelo kada je izraženo kao dio priče iz Svetih pisama. Priče privlače zanimanje ljudi i pokazuju kako se evanđeoska načela primjenjuju u svakodnevnom životu. Osim toga, priče je često lakše zapamtiti od apstraktnih navođenja načela. (Za prijedloge o iznošenju priča, pogledajte »Priče«, str. 180–182.)

Priča iz Svetih pisama može sadržavati mnoga načela i primjene (jedan je primjer Enoševa knjiga koja sadržava samo 27 stihova, no ilustrira mnoga evanđeoska načela). Trebate odlučiti koja ćete od njih naglasiti u pričama koje koristite.

Učenicima često pomaže da zajedno naglas pročitaju priču, čitajući jedan za drugim (vidi »Čitajte naglas«, str. 56). Ako je priča dugačka, obično je najbolje sažeti je, a učenici mogu pročitati nekoliko ključnih stihova kod važnih točaka priče. Zaglavlja poglavlja ili odsjeka mogu pomoći kada pripremate i prezentirate sažetke.

Iznesite životopisne podatke

Kada proučavamo život pojedinaca u Svetim pismima, često vidimo evanđeoska načela na djelu tijekom nekog vremena. Na primjer, kompletna priča o Zezromu u Mormonovoj knjizi pokazuje da se čovjek može pokajati i nadalje služiti Gospodinu u pravednosti. Ako pročitate stihove koji su u *Guide to the Scriptures (Vodiču kroz Sveta pisma)* navedeni pod »Zezrom«, možete slijediti priču o Zezromovom napadu protiv Crkve, njegovom obraćenju i konačno, njegovoj hrabroj službi kao misionara i učitelja evanđelja. Drugi poučni životopisi odnose se na Rutu, kralja Davida, Samuela, Esteru, apostola Pavla, Almu starijeg, kralja Benjamina, Almu mlađeg, Korijantona, Mormona i Moronija.

Koristite pristupe »Tražite« i »Slušajte«

Kada podučavate iz Svetih pisama, često pomaže ako zamolite učenike da potraže ili poslušaju nešto određeno. Slijedi nekoliko primjera stvari koje mogu potražiti ili poslušati.

Evanđeoska načela ilustrirana u ljudskim životima.

Primjer: »Dok čitamo Mojsiju 5:4–9, potražite izjave koje ilustriraju Adamovu poslušnost, čak i prije nego je u potpunosti shvatio obuhvaćena načela.«

Pitanja. Primjer: »Dok čitamo Almu 5:14–32, poslušajte pitanja koja je Alma postavio.«

Popisi. Primjer: »Dok proučavamo Nauk i saveze 25, potražite kvalitete 'izabrane žene'.«

Definicije riječi ili pojmova. Primjer: »Potražite definicije Siona u Nauku i savezima 97:21 i Mojsiju 7:18.«

Predodžbe i simboli. Primjer: »U Ivanu 15:1–6 potražite Spasiteljevu usporedbu njega samog s trskom, a njegovih učenika s mladamicama.«

Proročki komentar o načelu ili događaju. Primjer: »Dok čitam Almu 30:60, poslušajte Mormonov komentar o Khorihorovoj sudbini.«

Odnos »ako, tada«. Primjer: »Poslušajte Izaijina obećanja nama ako obdržavamo šabat svetim.« (Vidi Izaija 58:13–14.)

Ponašanje koje je ugodno ili nije ugodno Bogu. Primjer: »Dok čitamo Almu 39:1–9, potražite poseban savjet koji je Alma dao svom sinu Korijantonu.«

Obrasci događaja, obilježja ili djelovanja. Primjer: »Dok proučavamo ove odlomke, potražite obrasce koji pokazuju potrebu za pravednim željama dok tražimo istinu.« (Vidi 1. Nefi 10:17–22; 11:1–23; NiS 11.)

Kada tražite i slušate te stvari u vašem osobnom proučavanju i pripremi, bit ćete sposobniji voditi aktivnosti »potražite« i »poslušajte« s onima koje podučavate.

»Primjenj[ujte] sva pisma na [sebe]«

Vidi str. 171–172.

Čitajte naglas

Čitanje Svetih pisama naglas privlači zanimanje učenika, usmjerava njihovu pozornost na pojedine odlomke i pomaže im da budu sposobni primiti utjecaj Duha. Kada netko čita naglas, trebate ostale potaknuti da ga prate čitajući u svojim Svetim pismima. Pozovite ih da slušaju i traže određena načela ili ideje. Dajte im vremena da pogledaju svaki odlomak iz Svetih pisama prije nego ga pročitaju. Ako odlomak sadrži neobične ili teške riječi ili fraze, objasnite ih prije njegovog čitanja. Ako netko u grupi ima poteškoća s čitanjem, upitajte tko bi se želio sam javiti za čitanje, umjesto da tražite da čitaju jedan za drugim. Pojedinačno radite s onima koji imaju poteškoća u čitanju kako bi oni na kraju bili pripremljeni uspješno pročitati odlomak.

Koristite pomoć za proučavanje u Svetim pismima

Predsjednik Howard W. Hunter je rekao: »Trebamo imati Crkvu punu žena i muškaraca koji temeljito poznaju Sveta pisma, koji u njima traže reference i označavaju ih, koji razvijaju lekcije i govore iz Topical Guide (*Tematskog vodiča*) te koji su proučili zemljopisne karte, Bible Dictionary (*Biblijski rječnik*) i druga pomoćna gradiva koja se nalaze u ovom prekrasnom kompletu standardnih djela. Očigledno je da oni sadrže više nego što mi brzo možemo svladati. Sigurno se svetopisamske njive 'već bjelasaju za žetvu'« (*Eternal Investments* [obraćanje vjeroučiteljima, 10. veljače 1989], 2–3).

Vodič kroz Sveta pisma

Vodič kroz Sveta pisma sadrži izbor značajnih odlomaka iz Svetih pisama i objašnjenja. Ovaj je materijal organiziran u kratkim pasusima o više od 1000 tema iz Svetih pisama, navedenim abecednim redom. Teme uključuju nauke, načela, ljude i mjesta koji se nalaze u standardnim djelima. To je izvrstan materijal za pronalaženje odgovora na pitanja, pripremanje i obogaćivanje govora i lekcija te proučavanje Svetih pisama pojedinačno ili zajedno s obitelji.

Fusnote i unakrsne reference

Stranice u Svetim pismima obično imaju fusnote. U trostrukoj kombinaciji nalaze se fusnote koje sadržavaju različite informacije. Na primjer, imaju alternativne

hebrejske (heb) prijevode izabраниh riječi. Sadrže reference koje upućuju na *Vodič kroz Sveta pisma*. Također, sadrže objašnjenja idioma i teških konstrukcija (ie). Fusnote s oznakom »jst« izvaci su iz nadahnutog prijevoda Biblije Josepha Smitha. Izvaci iz prijevoda Josepha Smitha javljaju se u posebnom odsjeku *Vodiča kroz Sveta pisma*.

Najčešći je tip fusnote unakrsna referenca koja upućuje na druge odlomke Svetih pisama u standardnim djelima. Ti dodatni odlomci često pojašnjavaju ili omogućavaju uvid u odlomak kojeg čitate. Na primjer, pogledajte Nauk i savezi 11:21 Pročitajte stih, a zatim pročitajte odlomke navedene u fusnoti *a*. Kako ti odlomci povećavaju vaše razumijevanje stiha?

Kada podučavate odlomak iz Svetih pisama, možete koristiti fusnote i unakrsne reference da biste pomogli učenicima u boljem razumijevanju odlomka.

Zaglavljia poglavljia i odsjeka

Zaglavlje daje pregled poglavljia ili odsjeka koji slijedi. Može uključivati informacije o nauku, povijesnom kontekstu ili ljudima. Zaglavlje 2. Neifija 27, na primjer, objašnjava da je poglavlje slično Izaiji 29 i da sadržava proroštvo o izlasku Mormonove knjige.

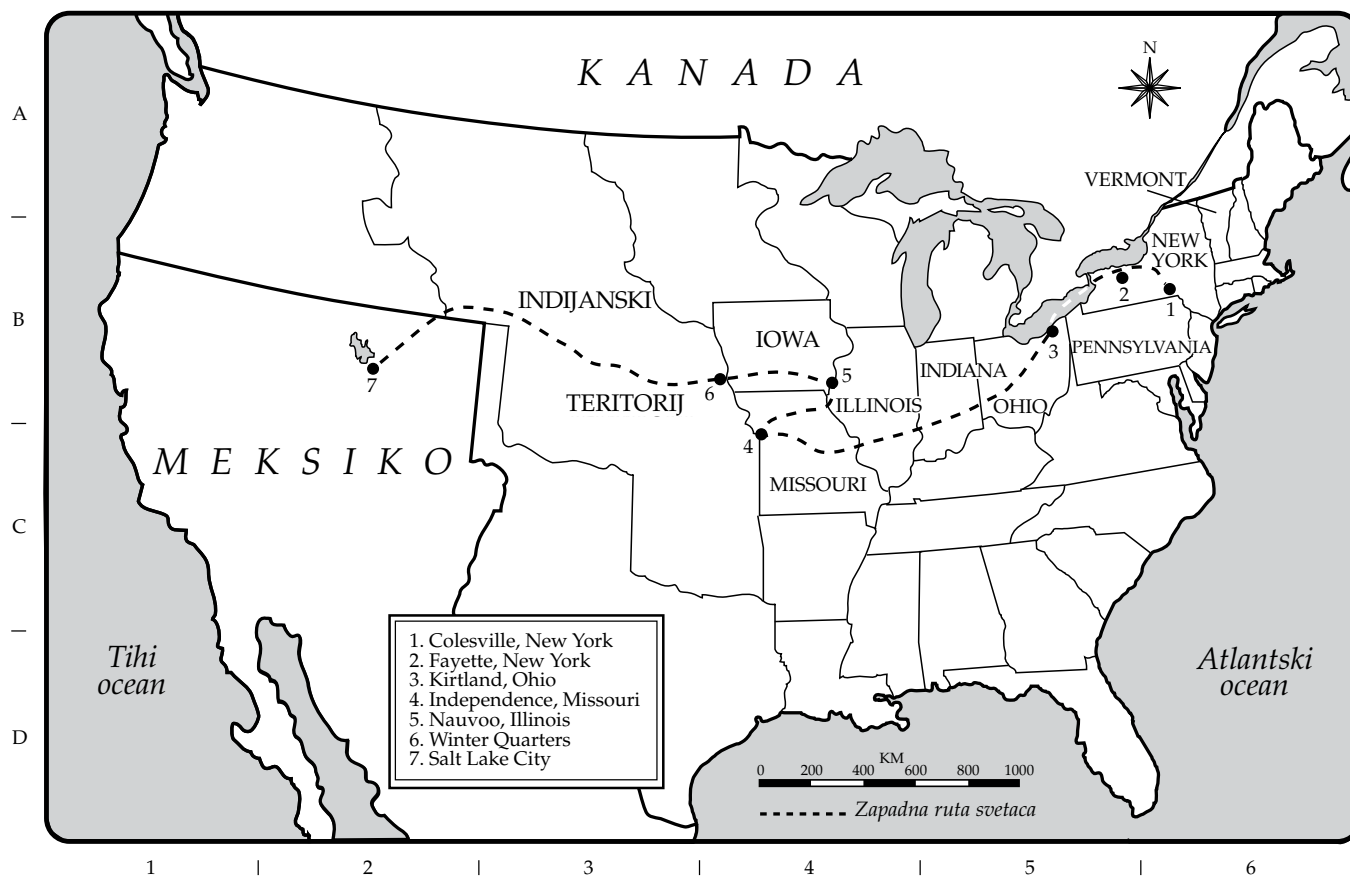
Možete pozvati učenike da označe odlomke iz Svetih pisama prema dijelovima naglašenim u zaglavlju poglavljia ili odsjeka. Na primjer, glavna načela u Riječi mudrosti opisana su u zaglavlju Nauka i saveza 89. Možete zamoliti učenike da pročitaju ta načela u zaglavlju, a zatim ih označe u tekstu iz Svetih pisama.

Zamolite učenike da tiho pročitaju zaglavljia poglavljia ili odsjeka prije rasprave o odabranim stihovima iz Svetih pisama. To će im pomoći da pravilno razumiju kontekst Svetih pisama.

Uvodne stranice

Svako standardno djelo ima uvodne stranice koje sadrže korisne popratne informacije o svrsi i porijeklu knjige. Na primjer, uvodne stranice Mormonove knjige sadržavaju svjedočanstva Josepha Smitha i ostalih te informacije o porijeklu knjige. Uvodne stranice Nauka i saveza objašnjavaju kako su objave u knjizi primljene i sastavljene.

Ovaj se materijal može koristiti u podučavanju o pozadini, povijesti, kronologiji i organizaciji Svetih pisama. Cijele se lekcije mogu organizirati pomoću materijala iz ovih stranica. Na primjer, objašnjenja u uvodu Nauka i saveza sadržavaju kratak pregled obnove evanđelja i navode reference na Sveta pisma koja se odnose na temu.

Zemljopisne karte

Vodič kroz Sveta pisma sadrži karte lokacija i područja iz Svetih pisama koji su važni za povijest Crkve. Poznavanjem zemljopisa zemalja o kojima se raspravlja, učenici mogu bolje razumjeti događaje opisane u Svetim pismima.

Označavanje Svetih pisama i bilješke po marginama

Korisno je obilježavati Sveta pisma, označavati redove u tekstu, teme i načela kako bi ih se moglo lakše naći. To se može usporediti s osobnim sustavom arhiviranja. Dok podučavate, možete ohrabriti učenike da označavaju svoja Sveta pisma govoreći im nešto poput: »Ovaj stih sadrži važno načelo. Možete ga označiti.«

Ne postoji jedinstveni način označavanja Svetih pisama. Nečiji sustav označavanja treba odražavati njegov ili njezin osobni pristup proučavanju Svetih pisama. Ako podučavate odrasle ili mlade, možete ih zamoliti da ispričaju kakvu metodu koriste.

Metode označavanja Svetih pisama uključuju, no nisu ograničene na sljedeće:

- Sjenčanje, podcrtavanje, stavljanje u zagradama ili naglašavanje cijelog stiha ili nekoliko stihova olovkom ili flomasterom u boji.
- Podcrtavanje samo nekih ključnih riječi u svakom stihu Svetih pisama. To stvara označenu verziju poglavlja ili odsjeka kojeg brzo možete pretražiti i odrediti glavne koncepte.
- Zaokruživanje ili podcrtavanje ključnih riječi i povezivanje ravnim crtama onih riječi koje se usko odnose jedna na drugu.
- Označavanje cijelog stiha ili nekoliko stihova i povezivanje ključnih riječi u okviru tog odlomka.
- Primjećivanje kada je spomenuta serija povezanih točaka i označavanje tih točaka rednim brojevima u samom tekstu ili na margini.

Povezivanje Svetih pisama

Većina evanđeoskih načela izraženo je u mnogim različitim odlomcima Svetih pisama i svaki odlomak daje svoj vlastiti uvid. Možete steći potpunije razumijevanje načela kada proučavate različite odlomke o njemu. Jedan način kako to učiniti jest sastaviti popis odlomaka o toj temi, a zatim zapisati taj popis u vašim Svetim pismima. Ovisno o temi, popis može biti

dugačak ili tako kratak da uključuje samo dva ili tri ključna stiha. Ova metoda, ponekad nazvana povezivanje Svetih pisama, može biti vrijedan alat u proučavanju Svetih pisama i podučavanju iz njih. Možete povezati popis odlomaka iz Svetih pisama na sljedeći način:

Na margini pored svakog odlomka iz Svetih pisama, napišite referencu sljedećeg odlomka s popisa. Nastavite s time dok ne dođete do zadnjeg odlomka. Pored zadnjeg odlomka napišite referencu ka prvom. Zatim možete početi na bilo kojem dijelu popisa i nastaviti kroz niz dok ne pročitate sve odlomke.

Možete osmisliti neke popise koji se trebaju staviti u određeni slijed u svrhu boljeg razumijevanja njihovih tema. Kako biste uvijek znali gdje započeti takav slijed, možete zapisati referencu na prvi odlomak u zagradama ispod svake od ostalih referenci. Ili možete zapisati samo referencu na prvi odlomak pored svakog od ostalih odlomaka, a na stranici gdje se prvi odlomak pojavljuje, možete napisati cijeli popis.

Bilješke na marginama

Pisanje bilježaka na marginama vaših Svetih pisama odličan je način davanja osobnosti Svetim pismima. Te su bilješke način zapisivanja uvida, otkrivanja unakrsnih referenci koje su vam važne i načina kako

odlomke iz Svetih pisama možete primijeniti na svoj svakodnevni život.

Možete potaknuti one koje podučavate da zapisuju bilješke na marginama. Možete im, na primjer, reći: »Želim s drugima podijeliti misao o ovom poglavlju. Zapisao sam je na margini« ili »Ovo je izvrstan odlomak o pokajanju. Možete riječ *pokajanje* zapisati na margini pored odlomka.«

Prijedlozi za korištenje Svetih pisama u podučavanju djece

Možete blagosloviti dječje živote pomažući djeci da se upoznaju s jezikom Svetih pisama. Kada podučavate djecu, trebate često koristiti Sveta pisma i pronaći načine da djeca lako koriste Sveta pisma. Slijede primjeri što možete učiniti:

- Pomognite djeci da upoznaju imena i redoslijed knjiga u Svetim pismima. Koristite pjesmu »Knjige u Mormonovoj knjizi« iz Dječje pjesmarice, str. 41.
- Pomognite djeci da razumiju jezik Svetih pisama. Kada zajedno čitate Sveta pisma, objasnite značenje važnih riječi. Pomognite djeci u izgovaranju teških riječi i imena. Neka poslušaju neke riječi, fraze ili ideje.

- Kada želite da djeca pronađu određeni odlomak iz Svetih pisama, dajte im broj stranice odlomka kao i referencu.
- Priče iz Svetih pisama ispričajte vlastitim riječima. Pomognite učenicima da zamisle događaje i ljude dok opisujete što se dogodilo (vidi »Priče«, str. 180–182). Zatim naglas pročitajte ključne odlomke iz Svetih pisama.
- Neka djeca čitaju naglas iz Svetih pisama. Vodite računa o sposobnosti svakog djeteta i svakome pomognite da uspješno sudjeluje.
- Ako su djeca premlada da čitaju, potaknite ih da gledaju u tekst dok čitate i da pokazuju riječi. Možete stariju djecu zamoliti da pomognu mlađima u pronalaženju i čitanju stihova iz Svetih pisama.
- Neka djeca pročitaju priče iz Svetih pisama iz ilustriranih knjiga u izdanju Crkve, poput knjige Priče iz Mormonove knjige.
- Pomognite djeci u raspravama o pričama iz Svetih pisama. Podučite ih da postavljaju pitanja kada čitaju, kao na primjer: »Što se događa? Zašto se to događa? Tko govori? Kako se to odnosi na mene?«
- Koristite metode opisane u dijelu F ove knjige (str. 157–185). Na primjer, u iznošenju priče iz Svetih pisama možete koristiti flanelograf, jednostavne ilustracije na ploči ili slike koje su nacrtala djeca. Možete djecu zamoliti da prepričaju priču iz Svetih pisama ili da otpjevaju pjesme koje se odnose na određene stihove.
- Na kraju nekih lekcija Male škole nalazi se odsjek pod imenom »Prijedlog za čitanje kod kuće«. Potaknite djecu da sa svojim obiteljima čitaju tamo navedene stihove.

POTAKNITE MARLJIVO UČENJE

Svatko je od nas odgovoran učiti evanđelje marljivim trudom. Osim toga, imamo i povlasticu u različitim vremenima služiti kao učitelji – nadahnuti i pomoći drugima u njihovoj odgovornosti da uče evanđelje.

Izvršavamo tu važnu službu čineći sve što možemo u svrhu:

1. pobuđivanja i zadržavanja interesa onih koje podučavamo;
2. ohrabrivanja njihovog aktivnog sudjelovanja u lekcijama;
3. pokazivanja kako živjeti sukladno istinama koje uče.

Te stvari trebamo činiti ljubavlju i moću Duha.

To znači da se ne trebamo tako puno usmjeriti na vlastitu izvedbu, koliko na činjenicu koliko dobro pomažemo drugima marljivo učiti evanđelje i vjerno ga živjeti.

POMAGANJE POJEDINCIMA U PREUZIMANJU ODGOVORNOSTI ZA UČENJE EVANĐELJA

Odgovornost svakog pojedinca za učenje evanđelja

U pismu o proučavanju evanđelja, starješina Bruce R. McConkie je napisao: »Možemo... zaključiti da će to imati važan utjecaj na naše vječno spasenje. To je da svaka osoba mora sama učiti nauke evanđelja. Nitko ne može to učiniti umjesto nje. Svaka osoba stoji sama za sebe kada su u pitanju evanđeoske stipendije za školovanje; svatko ima pristup istim Svetim pismima i ima pravo na vodstvo istog Svetog Duha; svatko mora platiti cijenu određenu božanskom providnošću ako želi dobiti dragocjeni biser.

Isto načelo upravlja i učenjem istine i življenjem sukladno njezinim mjerilima. Nitko se ne može pokazati u ime nekog drugog i umjesto njega; nitko ne može obdržavati zapovijedi umjesto i u korist nekog drugog; nitko ne može biti spašen u ime nekog drugog. I nitko ne može steći svjedočanstvo ili koračati naprijed u svjetlu i istini do vječne slave za nekog drugog, već samo za samoga sebe. Poznavanje istine i blagoslovi koji dolaze onima koji prihvaćaju istinsita načela osobne su prirode. Kao što Bog nudi isto spasenje svakoj duši koja živi po istim zakonima, tako nudi isto razumijevanje njegovih vječnih istina svima koji će platiti cijenu istinskih tražitelja.

Crkveni proces stjecanja evanđeoskog znanja je sljedeći:

- Odgovornost je na svakoj osobi da vlastitim naporima stekne znanje o istini.
- Nadalje, obitelji trebaju podučavati svoje članove. Roditelji imaju zapovijed odgajati svoju djecu u svjetlu i istini. Dom treba biti glavno središte podučavanja u životu sveca posljednjih dana.
- Da bi pomogla obiteljima i pojedincima, Crkva kao uslužna organizacija nudi mnoge mogućnosti podučavanja i učenja. Zapovjedbno nam je 'da jedan drugoga podučava[mo] o nauku kraljevstva' (NiS

88:77). To radimo na sakramentalnim sastancima, saborima i drugim sastancima, pomoću kućnih učitelja, na razredima svećeništva i pomoćnih organizacija, putem vjeronauka i instituta te putem Crkvenog obrazovnog sustava« (»Finding Answers to Gospel Questions« [Nalaženje odgovora na pitanja o evanđelju], *Charge to Religious Educators*, 3. izdanje [1994], 80).

Učiteljeva uloga u pomaganju pojedincima naučiti evanđelje

Ako znamo da su pojedinci odgovorni naučiti evanđelje, možemo se zapitati koja je uloga učitelja u tome. Ona se sastoji u pomaganju pojedincima preuzeti odgovornost za učenje evanđelja – probuditi u njima želju za proučavanjem, razumijevanjem i življenjem evanđelja te pokazati im kako to činiti.

Sestra Virginia H. Pearce, koja je služila kao prva savjetnica u vrhovnom predsjedništvu Djevojaka, rekla je:

»Učiteljev je cilj veći od jednostavnog držanja predavanja o istini. Njegov je cilj pozvati Duha i koristiti tehnike koje će povećati mogućnost da učenici otkriju istinu [i] budu motivirani primijeniti je. ...

Zamislite stotine tisuća razreda svake nedjelje, svaki s učiteljem koji shvaća da 'učenje treba vršiti učenik. Stoga je učenik taj koji treba djelovati. Kada učitelj preuzme glavnu ulogu, on postaje zvijezda predstave, preuzima u potpunosti govorenje kao i sve aktivnosti, gotovo je sigurno da se upliće u proces učenja polaznika razreda' [Asahel D. Woodruff, *Teaching the Gospel [Podučavanje evanđelja]* (1962), 37].

Iskusan učitelj ne razmišlja: 'Što ću danas raditi u razredu?', već pita: 'Što će moji učenici raditi danas u razredu?'; ne: 'Što ću podučavati danas?', već: 'Kako ću pomoći mojim učenicima da otkriju što trebaju znati?' [*Teaching the Gospel: A Handbook for CES Teachers and Leaders [Podučavanje evanđelja: Priručnik za učitelje i vođe*

Crkvenog obrazovnog sustava] (1994), 13]. Iskusan učitelj ne želi učenike koji napuštaju razred govoreći kako je učitelj čudesan i neobičan. Taj učitelj želi studente koji odlaze govoreći kako je evanđelje čuderno!« (Conference Report, listopad 1996., 13–14; ili *Ensign*, studeni 1996., 12).

Učitelji koji shvaćaju svoju istinsku odgovornost poštuju slobodu odabira svake osobe koju podučavaju. Oni se raduju kada učenici samostalno proučavaju Sveta pisma, samostalno otkrivaju evanđeoska načela i daju pronicljive doprinose raspravama. Učitelji su najuspješniji kada učenici marljivo proučavaju i rastu u evanđelju te crpe snagu od Boga.

Odlični učitelji ne smatraju da su zaslužni za učenje i rast onih koje podučavaju. Kao vrtlari koji sade i njeguju biljke, oni nastoje stvoriti najbolje moguće uvjete za učenje. Zatim se zahvaljuju Bogu kada vide napredak onih koje podučavaju. Pavao je napisao: »Niti je što onaj koji sadi, niti onaj koji zalijeva, nego onaj koji čini da raste – Bog« (1. Korinćanima 3:7).

Poticanje samodostatnosti u učenju evanđelja

Sljedeći prijedlozi mogu vam pomoći ohrabriti druge u preuzimanju odgovornosti za učenje evanđelja:

- Njeguajte vlastiti entuzijizam za proučavanjem Svetih pisama i naučavanja proroka posljednjih dana. Vaš entuzijizam može nadahnuti one koje podučavate da slijede vaš primjer.
- Dok podučavate, uvijek obraćajte pozornost na Sveta pisma i naučavanja proroka posljednjih dana. To će članovima pomoći da cijene bogatstvo i značaj Božje riječi.
- Postavljajte pitanja koja zahtijevaju da učenici pronalaze odgovore u Svetim pismima i naučavanjima proroka posljednjih dana. Premda je ponekad dobro upitati učenike što misle o određenoj temi, često je bolje upitati ih što podučavaju Sveta pisma i proroci posljednjih dana.
- Pokažite učenicima kako koristiti pomoć za proučavanje u Svetim pismima. Sveta pisma mogu nekima izgledati prezahtjevna, posebice onima koji nemaju iskustvo u Crkvi. Možete pomoći podučavajući ih kako koristiti fusnote, *Vodič kroz Sveta pisma*, izvatke iz prijevoda Josepha Smitha i zemljopisne karte (vidi »Podučavanje iz Svetih pisama«, str. 54-59, za posebne ideje). Pojedinci koji nauče kako koristiti ove pomoćne materijale postaju sigurniji u svoje sposobnosti proučavanja Svetih pisama.

- Zadajte zaduženja koja zahtijevaju proučavanje Svetih pisama i naučavanja proroka posljednjih dana. Razmotrite završavanje lekcije postavljanjem pitanja ili davanjem zaduženja koje zahtijeva da prisutni istražuju Sveta pisma i naučavanja proroka posljednjih dana. Čak i mala djeca mogu dobiti takva zaduženja. Na primjer, nakon lekcije o molitvi možete zamoliti djecu da pročitaju sa svojim roditeljima priču iz Svetih pisama ili govor s općeg sabora o molitvi.
- Pomognite učenicima razumjeti da su ljudi u Svetim pismima bili stvarni ljudi koji su imali svoja iskušenja i radovali se u svom služenju Gospodinu. Sveta pisma postaju živa kada se sjetimo da su proroci i drugi ljudi u Svetim pismima iskusili mnoge iste stvari kao i mi danas.
- Pokažite učenicima kako pronaći odgovore na životna iskušenja u Svetim pismima i naučavanjima proroka posljednjih dana. Na primjer, možete im pomoći u korištenju *Vodiča kroz Sveta pisma* ili kazala u crkvenom časopisu o općem saboru kako bi pronašli savjet o temama poput utjehe, obraćenja, oprosta, objave ili molitve.
- Otvoreno ohrabrite one koje podučavate da proučavaju Sveta pisma i naučavanja proroka posljednjih dana. Neki nisu nikada shvatili svoju odgovornost naučiti evanđelje. Neki su zaboravili. Jedan je biskup ispričao kako je jednom prisustvovao sastanku obuke Male škole, gdje je bio postavljen izazov proučavanja Svetih pisama svaki dan. Kao izravni rezultat tog događaja, on je tijekom sljedećih 13 godina propustio samo jedan dan proučavanja. Rekao je da mu je to proučavanje promijenilo život.
- Posvjedočite o Spasitelju kao središtu svega što podučavaju Sveta pisma i proroci posljednjih dana. Budite posebno srčani u iznošenju vašeg svjedočanstva o Spasitelju. Kada oni koje podučavate vide Spasitelja u Svetim pismima i naučavanjima proroka posljednjih dana, njihova će se glad za proučavanjem povećati i njihovo će svjedočanstvo biti ojačano.

Dodatne obavijesti

Za više obavijesti o tome kako pojedincima pomoći da preuzmu odgovornost u učenju evanđelja, vidite lekciju 5 u tečaju Podučavanja evanđelja (str. 210–214).

VOĐENJE RASPRAVA

Smislene rasprave temeljne su u većini podučavanja evanđelja. Pozivamo utjecaj Duha kada se uzajamno podučavamo evanđelju i poklanjamo si pozornost punu poštovanja.

Rasprave mogu dovesti do rezultata do kojih se rijetko dođe bez njih. Na primjer, one mogu:

- Potaknuti marljivo učenje. Pomoću dobro vođenih rasprava, zanimanje i pozornost učenika se povećava. Svaku se prisutnu osobu može potaknuti da se aktivnije uključi u proces učenja. Dok vi i učenici postavljate pitanja, zajedno istražujete Sveta pisma i međusobno se slušate, svi će prisutni moći steći vještine i motivaciju koji mogu pomoći u individualnom proučavanju evanđelja.
- Potaknuti jedinstvo među onima koje podučavate. Dok razmjenjuju svoje uvide i iskustva te se međusobno slušaju i odgovaraju na pitanja, oni postaju jedinstveniji i stvaraju pozitivno ozračje za učenje.
- Povećati razumijevanje. Dobre su rasprave više od prijateljskih razgovora u kojima razmjenjujemo misli. One proširuju i produbljuju razumijevanje svakog sudionika o evanđeoskim načelima.
- Smanjiti zabune. Komentari učenika otkrivaju kako dobro oni shvaćaju načela o kojima uče. To će vam pomoći da odlučite kada dalje trebate razvijati, naglašavati ili pregledavati neka određena načela.

Prijedlozi za vođenje rasprava

Koristite pitanja

Pitanja mogu potaknuti prisutne da sudjeluju u raspravama. Ona mogu pomoći učenicima shvatiti načelo, dublje razmisliti o njemu i povezati ga sa svojim životima. Mogu navesti učenike da se u traženju odgovora okrenu Svetim pismima.

Mnogi priručnici s lekcijama daju pitanja za započinjanje i vođenje rasprava. Možete koristiti ta pitanja i pripremiti svoja. Postavljajte pitanja koja potiču promišljene komentare i pomažu pojedincima da istinski razmišljaju o evanđelju. (Za dodatnu pomoć, pogledajte »Podučavanje pomoću pitanja«, str. 68–70.)

Odaberite metode podučavanja koje povezuju rasprave s lekcijama

Nakon što ste isplanirali pitanja, upitajte se: »Što drugo mogu napraviti? Koje metode mogu koristiti da bi rasprava bila bogatija?« Možete koristiti puno različitih metoda da biste započeli i održavali rasprave.

Na primjer, možete započeti lekciju pričom, korištenjem lekcije s predmetom ili zajedničkim pjevanjem crkvene pjesme, dok prisutni u pjesmi traže odgovor na pitanje.

Budite osjetljivi na utjecaj Duha na prisutne

Sveti Duh može potaknuti jednog ili više učenika da iznesu uvide koje drugi trebaju čuti. Budite otvoreni za poticaje koje primete da pozovete određene ljude. Možete čak osjetiti poticaj pozvati neku osobu koja se nije sama javila da iznese svoje poglede.

Pronađite načine da svi sudjeluju

Učenici će imati koristi od sudjelovanja ostalih. Međutim, može se dogoditi da tražite komentare samo onih koji dižu ruku. Ponekad ljudi odaberu ne sudjelovati jer nemaju mišljenje o toj temi ili žele drugima dati mogućnost govoriti. Ili

se možda plaše da ne pogriješe ili smatraju da ne mogu sebe izraziti dobro poput ostalih. Možda osjećaju da ih grupa nije prihvatila.

Pozorno i uz molitvu razmišljajte o svakom pojedincu. Možete odlučiti da upitate za nečije mišljenje o temi, a ne postavljati pitanja na koja on ili ona možda neće moći odgovoriti. Na primjer, umjesto da pitate »Koje darove Duha Pavao navodi u 1. Korinćanima?«, možete upitati: »Što mislite, zašto je dobrohotnost jedan od najvećih darova Duha?« Možete nekoga zamoliti da pripremi kratku prezentaciju za lekciju; možete čak i pomoći njemu ili njoj u pripremi. Možete se prvo sprijateljiti s nekim pojedincima, dajući im do znanja koliko cijenite ono što imaju za reći.

Održavajte usmjerenost na lekcije

Ponekad učenici razmjenjuju ideje koje se ne odnose na lekciju. Ako smatrate da komentar odvlači od lekcije, možete raspravu voditi natrag do glavnih točaka lekcije, govoreći nešto poput: »To je zanimljivo razmišljanje, no vjerujem da nas to odvlači u drugo područje. Možemo li tu raspravu ostaviti za drugi put i vratiti se prvotnom pitanju?« Ili, možete reći: »Mislim da nisam pripremljen danas govoriti o tome. Možemo o tome raspravljati drugi put.«

Može se dogoditi i da ne znate odgovor na neko pitanje. Ako se to dogodi, jednostavno recite da ne znate. Možete reći da ćete pokušati pronaći odgovor. Ili možete pozvati učenike da pronađu odgovor, dajući im vremena tijekom druge lekcije da iznesu što su naučili.

Održavajte red

Ponekad nekoliko učenika može nestrpljivo željeti komentirati neku ideju. Potaknite ih da podignu ruku kada žele komentirati i da čekaju dok ih ne pozovete. Naglasite koliko mogu naučiti jedni od drugih i recite im da pažljivo slušaju ideje ostalih.

Ponekad netko može prekinuti lekciju raspravljajući se s vama i ostalima, govoreći bez poštovanja ili otvarajući kontroverzne teme. Takva osoba uvodi ozračje sukoba, u kojem je teško podučavati i može nekima oslabiti vjeru. Za prijedloge kako raditi s takvim pojedincima, pogledajte »Pomaganje onima koji ometaju«, str. 84–87).

Nemojte previše govoriti

Učitelji koji većinu vremena drže predavanje ili sami odgovaraju na svako pitanje idu ka obeshrabrivanju sudjelovanja učenika. Obratite pozornost na to da ne govorite više nego što je potrebno ili da ne izražavate prečesto svoje mišljenje. To bi moglo dovesti do toga da

učenici izgube zainteresiranost. Razmišljajte o sebi kao o vodiču na putovanju učenja koji ubacuje odgovarajuće komentare kako biste održali one koje podučavate na pravom putu.

Vaša glavna briga treba biti pomaganje drugima naučiti evanđelje, ne održavanje dojmljivog predavanja. To uključuje i davanje mogućnosti učenicima da uče jedni od drugih. Kada netko postavi pitanje, možete druge zamoliti da odgovore umjesto da vi odgovorite. Na primjer, možete reći: »To je zanimljivo pitanje. Što mislite o tome?« ili »Može li netko pomoći oko ovog pitanja?«

Nemojte prebrzo završavati rasprave

Vodite računa o tome da ne završite prebrzo neku dobru raspravu kako biste uspjeli prezentirati cijelo gradivo koje ste pripremili. Premda je važno obraditi gradivo, još je važnije pomoći učenicima osjetiti utjecaj Duha, riješiti njihova pitanja, povećati njihovo razumijevanje evanđelja i produbiti njihovu predanost u obdržavanju zapovijedi.

Slušajte

Svim silama nastojte iskreno poslušati svaki komentar učenika. Vaš će ih primjer potaknuti da pažljivo slušaju jedni druge. Ako ne razumijete nečiji komentar, postavite pitanje. Možete reći: »Nisam siguran da sam razumio. Možete li to ponovno objasniti?« ili »Možete li mi primjerom objasniti što mislite?« (Za dodatnu pomoć, pogledajte »Slušanje«, str. 66–67.)

Izrazite zahvalnost za svaki doprinos

Možete pomoći onima koje podučavate da se osjećaju sigurniji u svojoj sposobnosti sudjelovanja u raspravi, ako pozitivno odgovorite na svaki iskreni komentar. Na primjer, možete reći: »Hvala vam na odgovoru. To je bilo vrlo promišljeno« ili »Kakva dobra zamisao! Nikada prije nisam na to pomislio« ili »To je dobar primjer« ili »Cijenim sve što ste danas rekli«.

Nikada nemojte ismijavati ili kritizirati nečije pitanje ili komentar, već pokažite ljubaznost i ljubav dok činite sve što možete da biste odgovorili. Kada ljudi osjećaju da su cijenjeni njihovi komentari, slobodnije će izražavati svoja iskustva, osjećaje i svjedočanstva (vidi »Podučavanje drugih da doprinose ozračju učenja«, str. 77–78; »Kako učitelji mogu doprinijeti ozračju učenja«, str. 79–81).

Pomognite učenicima koji daju pogrešne odgovore

Ponekad netko može reći nešto što je netočno. Možete pomoći toj osobi s odgovorom poput: »Nikada

prije nisam o tome razmišljao na taj način.« Ili, možete reći: »Možda mislite o nečemu drugom« ili »Drago mi je da ste otvorili to pitanje«. U nekim slučajevima, možete preuzeti odgovornost za netočan odgovor. Na primjer, možete reći: »Nisam bio baš previše jasan, zar ne? Žao mi je.«

Završavanje rasprava

Važno je rasprave završiti u pravo vrijeme. Duh nadahnjujuće rasprave gubi se kada traje predugo. Sljedeći prijedlozi mogu pomoći:

- Upravljajte vremenom. Znajte kada lekcija treba završiti. Dajte sebi dovoljno vremena za sažetak onoga što je rečeno i za iznošenje vašeg svjedočanstva.
 - Dajte učenicima vremenske rokove. Možete reći nešto poput: »Imamo vremena za samo još dva komentara.« Ili možete reći: »Poslušat ćemo još jedan komentar, a zatim ću ja završiti zaključkom.«
- Osim što je važno rasprave završiti u pravo vrijeme, važno je i završiti ih na pravi način. Kada završavate raspravu, zahvalite se učenicima na sudjelovanju. Zatim sažmite glavne točke koje ste pokrili tijekom rasprave ili pozovite nekog drugog da to učini. Naglasite evanđeoska načela o kojima ste razgovarali. Pregledajte sve nove uvide do kojih ste došli tijekom rasprave i potaknite one koje podučavate da iskoriste svoje produbljeno razumijevanje primjenjujući načela u svojim životima. Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo ili pozovite nekoga da to učini.

SLUŠANJE

Slušanje je izraz ljubavi. Ono često zahtijeva žrtvu. Kada istinski slušamo druge, često odustajemo od onoga što želimo reći da bi se drugi mogli izraziti.

Kako pozorno slušanje može pomoći onima koje podučavate

Kao učitelj, možete učiniti mnogo dobrog slušanjem. Kada slušate, usmjeravate svoje podučavanje na potrebe i interese pojedinaca. Pokazujete svoje poštovanje prema njihovim idejama, mišljenjima i iskustvima. Pokazujete da vam je stalo za svakoga od njih. Kada oni znaju da su vam važni njihovi uvidi, vjerojatnije je da će:

- biti prijemljivi i poletni;
- izražavati misli i iskustva;
- učiti marljivo;
- živjeti ono što nauče.

Neki mogu pretpostaviti da pozorno slušati jednog člana grupe znači zanemariti ostale i učiniti im lošu uslugu. To nije tako. Pozorno slušanje jedne osobe pomaže drugima shvatiti da vodite brigu o pojedincima. Dok slušate članove obitelji ili razreda pojedinačno, postavljate primjer drugima da učine isto.

Kako pozorno slušanje može pomoći vama kao učitelju

Vaše će pozorno slušanje pomoći vama kao učitelju. Dok slušate s ljubavlju i poštovanjem komentare učenika, moći ćete:

- odrediti koliko su učenici aktivno uključeni u proces učenja;
- odrediti koliko oni uče;
- bolje razumjeti njihove potrebe;
- uočiti i ukloniti smetnje koje mogu ograničiti njihovo učenje, poput obeshrabrenja ili preokupiranja drugim stvarima;
- bolje razumjeti pitanja koja ih muče tako da ih možete voditi do odgovora;
- znati kada nastaviti s točkom koja im je važna;
- znati kada trebaju priliku za govoriti;
- odlučiti kada ponoviti određena načela ili dati više objašnjenja;
- znati kada prilagoditi predavanje.

Slušanje će i vama osobno donijeti velike koristi. Dok slušate one koje podučavate, uvidjet ćete da i vi puno učite od njih.

Prijedlozi za učinkovitije slušanje

Kako će oni koje podučavate znati da slušate? Možete pokazati da slušate izražavajući zainteresiranost. Možete gledati u govornika, a ne u gradivo lekcije ili u druge stvari u prostoriji. Možete potaknuti govornika da završi svoje misli bez prekida. Možete izbjegavati prerano ubacivanje u razgovor savjetima ili prosudbama. Kad shvatite što je rečeno, kažite nešto što pokazuje vaše razumijevanje. Kada ne shvaćate, možete upitati.

Razmotrite sljedeće ideje dok nastojite povećati svoju sposobnost slušanja.

Postavljajte pitanja

Pitanja poput dolje navedenih mogu pokazati da vam je stalo do ideja i osjećaja svakog pojedinca.

- Možete li mi više reći o tome?
- Kako ste se osjećali kada se to dogodilo?
- Nisam siguran da sam razumio. Kažete li da...?
- Hoćete li mi to objasniti?

Stanka

Nemojte se bojati tišine. Ljudi često trebaju vremena da razmisle i odgovore na pitanja ili da izraze ono što osjećaju. Možete stati nakon što postavite pitanje, nakon što netko ispriča neko duhovno iskustvo ili kada ima poteškoća izraziti se. Vodite računa o tome da govorniku date vremena da završi svoja razmišljanja prije nego što odgovorite. Svakako, stanika ne smije biti preduga, osobito kada se netko osjeća neugodno ili pod pritiskom da treba govoriti.

Obratite pozornost na ono što se govori

Ponekad su ljudi skloni misliti o onome što će reći, a ne slušati ono što drugi govore. Potrudite se da se uistinu usredotočite na osobu koja govori umjesto na planiranje svog odgovora.

Obratite pozornost na neizgovorene poruke osobe koja govori

Ljudi često izražavaju svoje osjećaje načinom na koji sjede, izrazom lica, time što čine sa svojim rukama, bojom glasa i pokretima njihovih očiju. Te vam neizgovorene poruke mogu pomoći razumjeti osjećaje osoba koje podučavate.

Ponovno izrazite ono što je rečeno

Nakon slušanja izgovorenih i neizgovorenih poruka, možete ponovno izraziti ono što ste razumijeli. Sažmite poruke vlastitim riječima da biste vidjeli jeste li točno razumijeli. Nakon toga, možete provjeriti kod osobe tako što ćete reći: »Jeste li to rekli?« ili »Trebamo li još o tome govoriti?« Kada to učinite, budite sigurni da ne govorite snishodljivo.

Podučite učenike da se međusobno slušaju

Podsjetite učenike da je slušanje jedan način izražavanja ljubavi. Sljedeći prijedlozi mogu vam pomoći u poticanju učenika da slušaju jedni druge:

- Nakon što je netko odgovorio na pitanje ili iznio svoj uvid, pozovite ostale ili da dopune komentar ili da izraze drugačije mišljenje.
- Kada netko postavi pitanje, bolje je da ga uputite drugima nego da ga sami odgovorite. Na primjer, možete upitati: »Želi li netko odgovoriti na ovo pitanje?«

- Unaprijed zamolite jednu ili više osoba da naprave sažetak ideja iznesenih tijekom rasprave.

Spasitelj je stalno gledao i slušao one koje je podučavao, prilagođavajući svoje podučavanje potrebama koje je zamijetio. Na primjer, nakon podučavanja Nefijaca rekao je: »Pođite, dakle, svojim kućama i razmišljajte o onomu što rekoh« (3. Nefi 17:3). Međutim, dok se spremao otići »osvrnu se opet na mnoštvo unaokolo, i gle, bijahu oni u suzama i čvrsto gledahu u nj kao da bi ga molili nek ostane još malo s njima« (3. Nefi 17:5). Uočio je njihove potrebe i ostao je dulje služiti im i podučavati ih. Dok pažljivo slušate i prikladno odgovarate onima koje podučavate, možete pomoći u zadovoljavanju njihovih potreba za učenjem evanđelja.

PODUČAVANJE POMOĆU PITANJA

Isus krist, veliki učitelj, često je postavljao pitanja kako bi potaknuo ljude da razmišljaju i primjenjuju načela koja je podučavao (vidi, na primjer, Matej 16:13–15; Luka 7:41–42; 3. Nefi 27:27). Njegova pitanja potaknula su misli, istraživanje duše i obvezu.

Opće smjernice za pripremanje pitanja

Priručnici s lekcijama u izdanju Crkve daju mnoga pitanja koja možete koristiti u lekcijama. Pročitajte ih pažljivo da biste odlučili koja će najviše koristiti onima koje podučavate. Možete pripremiti i svoja pitanja. Dok razmatrate pitanja koja ćete koristiti u lekciji, upitajte se: »Hoće li ona pomoći onima koje podučavam da shvate glavne ideje lekcije? Hoće li ta pitanja pomoći onima koje podučavam da primjene evanđeoska načela o kojima smo učili?«

Sljedeće ideje mogu vam pomoći pripremiti svoja pitanja.

Pitanja na koja možete odgovoriti sa Da ili Ne

Pitanja na koja možete odgovoriti sa *Da* ili *Ne* imaju ograničenu uporabu u evanđeoskim uputama. Trebate ih koristiti prvenstveno za postizanje obveza ili određivanje slaže li se netko ili ne.

Činjenična pitanja

Činjenična pitanja koriste se da bi se uspostavile osnovne činjenice nekog odlomka iz Svetih pisama, događaja ili evanđeoskog načela. Ona imaju određene odgovore. Mogu pomoći učenicima

početi proučavati odlomke iz Svetih pisama, shvatiti glavne točke, pregledati ideje ili nadići pogrešna tumačenja. Na primjer:

- Kada su Nefijeva braća tražila da im on oprostí što su ga vezali užadima, koji je bio njegov neposredan odgovor?
- Kada je i gdje Crkva organizirana?

Nemojte postavljati samo činjenična pitanja. Ona ne zahtijevaju previše razmišljanja i mogu obeshrabiliti one koji ne znaju odgovor. Kada ih koristite, trebate općenito biti sigurni da su učenicima dostupni podaci koji su potrebni da bi se odgovorilo na ta pitanja.

Pomoću činjeničnih pitanja možete svakome pomoći da započne raspravu u istoj točki. Zatim možete preći na pitanja koje potiču dublje razmišljanje i pomažu učenicima uvidjeti kako evanđeoska načela mogu primijeniti u svojem životu.

Pitanja koja potiču dublje razmišljanje

Neka pitanja potiču učenike da duboko razmišljaju o značenju odlomaka iz Svetih pisama i evanđeoskih načela. Ta pitanja često počinju riječima *što*, *kako* ili *zašto*. Na njih se ne može odgovoriti sa *da* ili *ne* i obično imaju više od jednog točnog odgovora. Na primjer:

- Zašto je objava došla u to vrijeme u povijesti Crkve?
- Što nas ova priča može podučiti o tome kako Gospodin pomaže onima u potrebi?
- Kako biste definirali vjeru?
- Što znači biti krotak?
- Kako je ovaj predmet nalik evanđeoskom načelu o kojemu raspravljamo? (To je dobro pitanje za lekcije s predmetom.)
- Kako se reakcija Lamana i Lemuela razlikovala od Nefijeve reakcije?

Kada postavljate takva pitanja, budite otvoreni za sve odgovore (vidi »Slušanje«, str. 66–67). Potaknite učenike da razmišljaju o Svetim pismima i

evanđeoskim načelima o kojima se raspravljalo te da izraze svoje ideje. Nemojte od njih tražiti određene odgovore na pitanja; brzo će biti svjesni što činite, pa ili će prestati sudjelovati ili će početi pogađati umjesto razmišljati. Kad vam je potreban određen odgovor, najbolje je postaviti činjenično pitanje ili prezentirati informaciju na drugačiji način.

Pitanja koja pomažu učenicima primijeniti evanđeoska načela

Važno je postavljati pitanja koja pomažu učenicima primijeniti evanđeoska načela u svojim životima. Na primjer:

- Kako se ovo obećanje Gospodina ispunilo u vašem životu?
- Kako to da ponekad činimo istu pogrešku kao ljudi u ovoj priči?
- Kako Božji ukor može biti blagoslov za nas?
- Koje su neke okolnosti danas koje su slične događajima u ovoj priči iz Svetih pisama?
- Da ste vi bili ta osoba, što biste učinili?

Zamolite učenike da iznesu primjere kako su oni ili drugi primijenili evanđeoska načela o kojima se raspravljalo. Kako vas potakne Duh, potaknite ih da posvjedoče o načelima o kojima su raspravljali.

Opće smjernice za postavljanje pitanja

Postavljajte pitanja na koja učenici mogu odgovoriti

Ne koristite pitanja kojima pokazujete vlastito znanje. Postavljajte pitanja koja će potaknuti promišljene odgovore od učenika.

Odgovorite na netočne odgovore ljubazno i s poštovanjem

Ponekad će netko dati netočan odgovor ili odgovor koji pokazuje malo razumijevanja. Ostali u grupi mogu se smijati takvom odgovoru. To može pojedinca dovesti u neugodni položaj i učiniti da u budućnosti nevoljko sudjeluje. To može utjecati na njegovo ili njezino učenje.

Odgovorite na netočne odgovore ljubazno i s poštovanjem. Potrudite se da se ta osoba i dalje osjeća ugodno tijekom sudjelovanja. Možete odabrati da sami preuzmete odgovornost, govoreći nešto poput: »Žao mi je. Mislim da nisam dovoljno jasno postavio to pitanje. Pokušat ću ponovno.« Ili, možete pomoći toj osobi govoreći: »Možda ste mislili o nečemu drugom« ili »Hvala što ste otvorili to pitanje, no nisam siguran da je moje pitanje bilo jasno.« Takvi odgovori pomoći će

onima koje podučavate da se ugodnije osjećaju kada sudjeluju, čak i kada misle da riskiraju davanje pogrešnog odgovora.

Čekajte odgovore

Nemojte se zabrinuti ako su učenici tihi nekoliko sekundi nakon što ste postavili pitanje. Nemojte odgovarati na vlastita pitanja, omogućite učenicima da razmisle o svojim odgovorima. Međutim, produljena tišina može pokazati da ne razumiju pitanje i da ga trebate preoblikovati.

Koristite popratna pitanja

Popratna pitanja mogu pomoći učenicima da dublje razmišljaju o načelu o kojem raspravljaju. Na primjer, ako učenici predlože jedan način na koji se priča iz Svetih pisama može povezati s njima, možete upitati: »Što još možemo naučiti iz te priče?«

Svakome dajte mogućnost govoriti

Kako biste ohrabрили učenike da sudjeluju, možete popratna pitanja uputiti onima koji nisu komentirali tijekom lekcije.

Ako nekoliko osoba ima komentara o toj temi, možete reći nešto poput: »Prvo ćemo čuti vaš komentar, zatim ostale.« Tako ćete postići red jer učenici znaju da će imati mogućnost govoriti.

Pomognite učenicima u pripremanju odgovora na pitanja

Da biste pomogli učenicima u pripremanju odgovora na pitanja, prije nego što se nešto pročita ili prezentira možete im reći da ćete tražiti njihove odgovore (pogledajte pristupe »tražite« i »slušajte« u »Podučavanje iz Svetih pisama«, str. 55–56). Na primjer, možete reći: »Slušajte dok čitam ovaj odlomak, kako biste mogli reći što vas je u njemu najviše zainteresiralo« ili »Dok čitamo ovaj dio iz Svetih pisama, pogledajte možete li razumjeti što nam Gospodin govori o vjeri.«

Izbjegavajte pitanja koja stvaraju kontroverze ili potiču prepirke

Spasitelj je rekao: »onaj tko ima duha prijepornoga nije od mene« (3. Nefi 11:29; vidi i stihove 28 i 30). Nemojte postavljati pitanja koja uzrokuju prepirke ili naglašavaju senzacionalna pitanja. Ne postavljajte pitanja koja stvaraju sumnju ili vode do rasprava koje ne izgrađuju. Budite sigurni da vaša pitanja vode učenike prema jedinstvu vjere i ljubavi (vidi Mosija 18:21). Kada postoji nesuglasica, nastojte naglasiti točke oko kojih se slažu i točne nauke.

Povremeno postavite pitanja koja potiču tiho razmatranje

Možete ponekad postaviti pitanja o kojima učenici trebaju tiho razmišljati umjesto da odgovaraju u otvorenoj raspravi. Na primjer:

- Što ste danas napravili što vas vodi ka vječnom životu?
- Jeste li danas propustili napraviti nešto što bi vas vodilo ka vječnom životu?

Kreativno korištenja pitanja

Možete pitanja koristiti na jedan od sljedećih načina:

- Napišite pitanja na papirnate trakice i zalijepite ih na dno stolica. U odgovarajuće vrijeme tijekom rasprave, zamolite ih da uklone papirnatu traku sa svoje stolice. Zatim neka svatko pročita pitanje na svom papiriću i neka na njega odgovori.
- Zamolite svakog učenika da napiše jedno pitanje temeljeno na evanđeoskom načelu ili stihu iz Svetih pisama. Sakupite pitanja i raspravljajte o njima.
- Zamolite pojedince da odglume likove u lekciji po svom izboru, a drugi neka im postavljaju pitanja (vidi »Igrokazi«, str. 178). Ovo je posebno dobro raditi s djecom.
- Tijekom tjedna prije lekcije, dajte pitanja nekolicini učenika. Zamolite ih da se pripreme odgovoriti na pitanja tijekom sljedeće lekcije.

- Koristite sljedeća pitanja kako biste raspravljali o evanđeoskom načelu: »Što već znamo o ovom načelu?« »Što želimo znati?« »Što smo naučili danas?« Možete osnovu lekcije napraviti tako što ćete učenike zamoliti da odgovore na ta pitanja, a zatim ćete njihove odgovore zapisati u tri stupca na ploči.
- Napišite pitanje na ploču prije početka nastave kako bi učenici mogli razmišljati o njemu odmah nakon dolaska.
- Neka učenici odgovore na pitanja pronalazeći i čitajući odgovarajuće stihove iz Svetih pisama ili crkvene pjesme. Zamolite učenike da odgovore na pitanja iznoseći primjere iz vlastitih života.
- Podijelite razred u male grupe. Svakoj grupi dajte nekoliko pitanja za razmatranje. Zatim neka svaka grupa kaže svoje odgovore razredu.

Dodatne obavijesti

Za dodatnu pomoć, pogledajte »Plan and Conduct Meaningful Discussions« [Planiranje i vođenje promišljene rasprave], str. 303–304 u odsjeku »Gospel Teaching and Leadership« priručnika Church Handbook of Instructions.

POMAGANJE UČENICIMA DA BUDU POZORNI

Učitelj Nedjeljne škole ispričao je o sljedećem uvidu o lekciji koju je podučavao:

»Osjećao sam se kao da sam poveo razred na pješačenje kroz šumu. Kada smo zajedno krenuli stazom, naglašavao sam zanimljive uvide iz Svetih pisama dok smo putem prolazili pored njih. Pažljivo sam objasnio ideje lekcije, kao što bi vodič objasnio različite vrste lišća duž šumske staze.

U jednom sam se trenutku osvrnuo potražiti članove svog razreda. Otkrio sam da su prilično iza mene na svetopisamskoj stazi. Nitko od njih nije održao korak sa mnom. Neki su hodali oklijevajući, neki su zaglavili, drugi su zalutali izvan staze i izgubili se. Izgledalo je kao da se moram vratiti natrag, sakupiti razred i ponovno pokušati krenuti naprijed.«

Kao što ovo iskustvo ilustrira, učitelj se ponekad može »odvojiti« od učenika tijekom lekcija. Učenici ponekad gube zainteresiranost ili im je pažnja odvučena drugdje.

Kako učitelji mogu pomoći učenicima da ostanu pozorni? Ne postoji jednostavan odgovor na ovo pitanje, no postoje stvari koje možete učiniti da biste nešto promijenili.

Promatrajte i slušajte one koje podučavate

Često možete uvidjeti jesu li oni koje podučavate »odvojeni« od vas. Možete primijetiti da su nemirniji nego obično, da ne prate čitanje teksta dok drugi naglas čitaju odlomke ili da međusobno razgovaraju o stvarima koje nisu povezane s lekcijom. Možete osjetiti manjak

razmišljanja ili poletnosti u njihovim odgovorima na pitanja koja postavljate.

Budite pažljivi kada tumačite ključeve pozornosti učenika. Neki koji izgledaju »odvojeni« mogu zapravo budno slijediti lekciju. Na primjer, polaznik razreda koji ne gleda u vas može razmišljati o nečemu što je rečeno u razredu ili o poticaju kojeg je primio od Svetog Duha.

Kada podučavate uz pomoć Duha Svetoga, često ćete biti blagoslovljeni da možete razlučiti pozornost onih koje podučavate. Ponekad ćete možda osjetiti poticaj unijeti promjene u lekciji kako biste preusmjerili pozornost učenika.

Kako pomoći učenicima da budu pozorni

Sljedeći prijedlozi mogu vam poslužiti u pomaganju učenicima da budu pozorni:

- Učinite da gradivo bude svrsishodno. Pomognite onima koje podučavate da uvide kako se gradivo lekcije odnosi na njihov život. Ako ne mogu vidjeti kako se gradivo odnosi na njih, najvjerojatnije neće biti zainteresirani ili pozorni.
- Mijenjajte svoj glas dok imate ulogu učitelja. Govorite li presporo, prebrzo, pretiho, preglasno? Koristite li isti ton glasa, uz male modulacije? Je li vam govor jasan? Osjećate li ushićenost za ono što podučavate? Način kako koristite svoj glas može utjecati na pozornost onih koje podučavate.
- Održite kontakt očima. Koristite kontakt očima kao način kako da učenike uvučete u lekciju. Kada podučavate na taj način, vaša je pozornost usmjerena na one koje podučavate, a ne na gradivo lekcije. Održavanje kontakta očima dok slušate njihove komentare i pitanja pomaže im da znaju da vas zanima ono što govore. Nemojte dopustiti da vam pogled luta prostorijom dok govorite. Stolice u prostoriji tako postavite da možete vidjeti lice svake osobe i svatko od njih može vidjeti vaše lice. Mala će djeca će biti pozornija ako sjednete u njihovoj blizini i obraćate im se dok su vam oči na istoj razini.

- Koristite pokrete. Pokušajte kretati se prostorijom dok podučavate, no nemojte koračati naprijed i natrag. Približavanje učenicima kada postavljate pitanja pokazuje vašu zainteresiranost i poziva odgovor. Odgovarajuće kretnje šakama i rukama mogu pomoći u naglašavanju glavne točke lekcije. Krećite se na prirodan način sukladno vašom osobnošću. Ako su vam kretnje odglumljene, neprirodne ili prenaplašene, mogu omesti učenike i uzrokovati da izgube zainteresiranost za lekciju.
- Mijenjajte ritam lekcije. Ritam obrađivanja gradiva može utjecati na pozornost učenika. Ako se lekcija odvija prebrzo, učenici mogu biti zbunjeni. Ako gradivo obrađujete presporo, mogu izgubiti zainteresiranost. Neki dijelovi nastave mogu izgledati kao da se sporo odvijaju ili kao da su zaustavljeni u raspravama i pričama. Neko gradivo za vaše učenike može biti važno no manje svrsishodno od drugog gradiva. Takva gradiva trebate obraditi brzo kako biste došli do glavnih točaka lekcije.

- Koristite različite metode podučavanja. Različite metode podučavanja mogu vam pomoći da mijenjate ritam lekcije, usmjerite pozornost učenika na početku lekcije, održavate njihovu pozornost tijekom lekcije i napravite prijelaz s jednog dijela lekcije na drugi. Na primjer, rasprave u malim grupama mogu odmah uključiti one koji izgledaju kao da gube zainteresiranost i koncentraciju. (Vidi »Podučavanje uz raznolikost«, str. 89–90).

Odgovornost pojedinca da sudjeluje

Dok nastojite pomoći učenicima da budu pozorniji, zapamtite da su jedino oni odgovorni za svoje vlastito sudjelovanje. Ako netko ne sudjeluje, nemojte na tu osobu vršiti pritisak. Umjesto toga, i dalje pokazujte zainteresiranost, poštovanje i pružajte pomoć, sukladno savjetu kojeg je Gospodin uputio obnašateljima svećeništva: »Nikakva vlast ni utjecaj ne smiju se prisvajati... već jedino uvjerenjem, velikodušnošću, plemenitošću i blagošću, i ljubavlju nehinjenom« (NiS 121:41).

KAKO OTKRITI UČE LI ONI

Učiteljica Male škole držala je lekciju razredu devet-godišnjaka. Glavna načela lekcije bila su da predsjednik Crkve prima objavu za cijelu Crkvu te da pojedinci mogu primiti osobnu objavu da ih vodi u njihovom životu. Lekcija je bila dobro isplanirana. Uključivala je označavanje Svetih pisama, rasprave uz ploču, aktivnosti predložene u priručniku te pregled.

Krajem lekcije, učiteljica je prezentirala pregled gradiva i postavila je pitanje: »Tko ima ovlast primiti objavu za Crkvu?« Sva su djeca podigla ruke. Svi su znali odgovor: predsjednik Crkve.

Zatim je učiteljica pitala: »O kojim stvarima možete primiti objavu?« Nije bilo odgovora. Budući da su o toj temi razgovarali tijekom lekcije, učiteljica je bila iznenađena što nitko nije odgovorio na drugo pitanje. Učiteljica je malo preformulirala pitanje, no ponovno nije bilo odgovora. Tada je Sarah, jedna polaznica razreda, digla ruku i upitala: »Što znači *objava*, uostalom?«

Budući da su polaznici razreda izgovarali točne odgovore, učiteljica nije shvatila da nisu razumjeli temeljna načela lekcije. Da Sarah nije postavila pitanje, lekcija bi bila nepotpuna za nju i vjerojatno za ostale polaznike. Naučili bi malo toga što bi za njih bilo svrhovito. Kako je učiteljica ranije mogla provjeriti da svi razumiju?

Kako odrediti razumiju li učenici

Starješina Boyd K. Packer je podučavao: »Oči budnog učitelja stalno se kreću razredom, primjećujući svaku kretnju, pamteći svaki izraz, odgovarajući brzo na nezainteresiranost ili zbunjenost. One odmah mogu pročitati izraz iznenađenja ili osjetiti kada se događa učenje« (*Teach Ye Diligently*, rev. izd. [1991], 164–165).

Ako promatrate napredak onih koje podučavate, možete u prezentaciji lekcije napraviti prilagodbe. Na primjer, možete ponoviti ili ponovno naglasiti ideje, zaustaviti se zbog rasprave, ispričati priču ili posvjedočiti. Možete znati i kada posegnuti za pojedincem. Da biste bili pozorni i usmjereni na učenike, morate se dobro pripremiti kako ne biste previše ovisili o bilješkama ili priručniku.

Neke vam metode podučavanja mogu pomoći odrediti razumiju li učenici načela koje podučavate. Razmotrite sljedeće prijedloge:

- Zamolite učenike da vlastitim riječima ponove načela. To će vam pomoći da rano tijekom lekcije odredite razumiju li oni određene riječi ili ideje. Ako ne razumiju, možete ponuditi objašnjenja koja će učiniti da im ostatak lekcije bude osmišljeniji.
- Koristite nekoliko kratkih oglednih primjera. Planirajte ogledne primjere tako da neki od njih točno ilustriraju načela koja podučavate, a drugi to ne čine. Zamolite učenike da odrede koji ogledni primjeri točno primjenjuju načela. (Vidi »Ogledni primjeri«, str. 161–162).
- Postavite pitanja koja zahtijevaju da učenici izraze svoje razumijevanje načela o kojima su učili. Odgovori učenika mogu ukazati na potrebu pregledavanja određenih dijelova lekcije i prilagođavanja plana lekcije.
- Vodite raspravu. Kada pažljivo slušate komentare učenika, znat ćete razumiju li točno načela koja podučavate. Okrenite se Svetim pismima, podučavanjima proroka posljednjih dana ili priručniku s lekcijama da biste ispravili, pojasnili ili naglasili važne točke. (Vidi »Vođenje rasprava«, str. 63–65).

POMAGANJE DRUGIMA DA ŽIVE ONO ŠTO SU NAUČILI

Isus je podučavao: »Neće svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!' ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji vrši volju moga nebeskog Oca« (Matej 7:21). Nije dovoljno poznavati evanđelje; moramo ga živjeti.

Jedan je učitelj ispričao sljedeću usporu: »Mnogo su me naučila slova abecede... Možemo ih ponavljati od početka do kraja i obrnuto, no kada to činimo imaju malo značenja jer nisu postavljena zajedno sa svrhom i namjenom. Kada ih spojimo s istinskom svrhom i namjenom kao rezultat dobivamo crkvene pjesme, Sveta pisma, veliku poeziju i prozu, prekrasne pjesme, itd. Kao što je sa slovima abecede, tako je i u našim životima... Djelovanje je važno, no trebamo izvršavati pravilnu vrstu djelovanja – svrhovito djelovanje« (William H. Bennett, Conference Report, sabor područja Tonga, 1976., 15).

Kao učitelj, možete pomoći drugima da budu »vršitelji riječi, a ne samo slušatelji« (Jakovljeva 1:22). Da biste to postigli, morate podučavati na način koji će učenicima pomoći u primjenjivanju evanđeoskih načela u njihovim životima.

Budite sigurni da učenici razumiju načela koja podučavate

Možete pomoći učenicima razumjeti evanđeoska načela na način koji će im omogućiti da ih primijene u svojim životima. Na primjer, kada dijete zaradi ili dobije novce, otac mu može objasniti što

Sveta pisma i proroci posljednjih dana podučavaju o desetini i o tome kako se ona koristi. Zatim on može pomoći djetetu da odvoji 10 posto od novaca, popuni potvrdu o donaciji, stavi novce i potvrdu u omotnicu za desetinu i preda omotnicu biskupu.

Pomognite drugima da uče pomoću Duha

Nije dovoljno jednostavno razumjeti evanđeoska načela. Da bi ljudi istinski živjeli ono što su naučili, moraju primiti svjedočanstvo da je to istinito. To će se dogoditi samo ako podučavate pomoću Duha i oni uče pomoću Duha (vidi »Pozivanje Duha dok podučavate«, str. 45–46).

Mnogi različiti načini mogu se koristiti kako biste drugima pomogli da uče pomoću Duha. Na primjer, kada vi ili učenici iznosite istinite priče o svladavanju izazova, Duh može pomoći učenicima da steknu hrabrost živjeti evanđelje. U jednom razredu Aronovog svećeništva učitelj je živopisno opisivao svog brata koji je prestao pušiti i zbog toga primio velike blagoslove. Ta je priča dirnula mladića u razredu i nadahnula ga da i on prestane pušiti.

Ohrabrite učenike da »id[u]... i... čin[e] tako«

Nakon što je Spasitelj ispričao prispodobu o dobrom Samarijancu, zapovjedio je onima koji su ga slušali: »Idi pa i ti čini tako« (Luka 10:37). Trebate često poticati učenike da primjenjuju načela koja uče. Takva zaduženja trebaju biti realistična i ostvarljiva. Na primjer, u lekciji o molitvi možete ohrabriti članove obitelji ili razreda da se mole svako jutro i večer. U lekciji o služenju možete ih ohrabriti da pomognu susjedu kojemu je pomoć potrebna.

Trebate normalno pratiti poticaje koje dajete; to će pomoći učenicima da cijene važnost onoga što od njih tražite.

STVORITE OZRAČJE UČENJA

Red i samodisciplina suštinski su za učenje.

Te se kvalitete najbolje uspostavljaju kada se međusobno volimo i želimo jedni drugima pomoći u rastu.

Kada smo obazrivi, pristojni i puni poštovanja,
bolje se usmjeravamo na učenje evanđelja.

Duh je više prisutan uz nas. Ometanja su manje vjerojatna.

Kao učitelji, možemo učiniti mnogo u stvaranju ozračja uzajamnog uvažavanja. Trebamo i ostale podučiti kako mogu pomoći u stvaranju ozračja učenja.

Na taj ih način učimo da budu bolji učenici Spasitelja,
a i mi sami postajemo bolji učenici.

PRIPREMANJE UČIONICE

Okruženje koje je udobno i poziva na učenje može doprinijeti samodisciplini učenika, njihovoj spremnosti da se koncentriraju na lekcije i otvorenosti utjecaju Duha. Bez obzira jeste li učitelj u razredu ili pripremate kućnu obiteljsku večer, trebate učiniti sve što možete da biste poboljšali okruženje u kojem podučavate.

Prijedlozi za pripremanje učionice

Čistoća

Potrudite se da prostorija bude čista. Možda ćete trebati pomesti, pokupiti papiriće ili obrisati ploču. Također, potrudite se da i vi budete čistog i urednog izgleda.

Temperatura

Ako je moguće, pobrinite se da u prostoriji ne bude ni previše toplo ni previše hladno. Ako podučavate u crkvenoj učionici, zamolite svoje vođe da vam pomognu u podešavanju ugodne temperature.

Osvjetljenje

Pobrinite se da prostorija ima odgovarajuće osvjetljenje. Postavite stolice tako da sunce ne bliješti izravno u oči učenika.

Detalji osobnosti

Stvorite osjećaj topline i potaknite zainteresiranost tako što ćete povremeno donijeti nešto što će poboljšati izgled prostorije. Na primjer, možete donijeti cvijeće ili prikazati slike ili predmete koji se odnose na lekciju.

Materijali za lekciju

Budite sigurni da imate sam potreban materijal za lekciju, poput krede, gumice, olovaka, samoljepljive trake ili vizualnih pomagala. Ako koristite neku opremu, isprobajte je prije korištenja tijekom lekcije. Tako ćete imati dovoljno vremena promijeniti svoje planove ako oprema ne radi pravilno.

Sjedenje

Sjedenje organizirajte tako da učenici mogu vidjeti i čuti vas i jedni druge. Pokušajte omogućiti da svakog pojedinca možete gledati u oči. Također se pobrinite da sjedenje bude takvo da svako može vidjeti ploču i druga vizualna pomagala.

Ako je moguće, neka stolice budu udobne. Djeci je ugodnije na stolicama ili klupama s kojih mogu nogama dodirnuti pod. Ponekad mogu uživati sjedeći na podu. Stolice za odrasle i mlade trebaju biti odgovarajuće veličine i lako dostupne, s dovoljno prostora za noge.

Kada je potrebno, djecu koja se međusobno uznemiravaju postavite da sjede odvojeno. Možete prije početka nastave napisati imena djece na papiriće i zalijepiti ih na pozadini stolica ili na podu ispred stolica.

Ako se u jednoj prostoriji treba sastati više od jednog razreda, stolice postavite tako da su razredi okrenuti jedan od drugog na suprotnim krajevima prostorije. Ako su vam dostupne pregrade za razdvajanje, postavite ih.

Prostor

Omogućiti dovoljno prostora za aktivnosti koje ste isplanirali. Na primjer, ako planirate igrokaz, osigurajte dovoljno prostora da sudionici mogu stajati i kretati se. Za takve aktivnosti u domu možda ćete trebati pomaknuti namještaj.

Zamolite učenike da vam pomognu

Kao učitelj, vi ste odgovorni za okruženje u kojem podučavate. No nije potrebno da sve pripreme napravite sami. Omogućite onima koje podučavate da sudjeluju u poboljšavanju okruženja za učenje. Možete im dati određena zaduženja, redovita ili povremena.

PODUČAVANJE DRUGIH DA DOPRINOSE OZRAČJU UČENJA

»Postavite među sobom učitelja, i neka svi odjednom ne govore, već neka samo jedan govori a svi drugi slušaju što on kaže, pa kad svi svoje kažu, da svatko svakoga potakne i svaki čovjek ima jednaku povlasticu« (NiS 88:122).

Obilježja ozračja učenja

Kada se sastajemo zbog učenja evanđelja, ne dolazimo zajedno samo kao učitelji, učenici i prijatelji. Dolazimo zajedno kao braća i sestre – djeca Nebeskog Oca. Naš nas savez krštenja još više ujedinjuje, jer dijelimo odgovornost koju je Alma opisao svecima koji su nedavno bili kršteni u Mormonovim vodama: trebamo »svi jednim okom gleda[ti] naprijed, kao što ima[mo] jednu vjeru i jedno krštenje, da ima[mo] i srca svoja povezana u jedinstvu i ljubavi uzajamnoj« (Mosija 18:21).

Ovo razumijevanje našeg saveza krštenja treba nas nadahnuti da si međusobno pomognemo učiti i živjeti evanđelje kako bismo se mogli vratiti i živjeti s našim Nebeskim Ocem. Jedan način kako to mogu ostvariti i učenici i učitelji jest stvaranje ozračja učenja.

U ozračju učenja, (1) međusobno se izgrađujemo našim sudjelovanjem, (2) volimo se i pomažemo si te (3) želimo zajedno tražiti istinu.

Učitelji i učenici međusobno se izgrađuju svojim sudjelovanjem. Međusobno se izgrađujemo kada pažljivo slušamo što drugi govore, sudjelujemo u raspravama i drugim aktivnostima učenja, postavljamo promišljena pitanja, zajedno se molimo, iznosimo osobna iskustva i uvide te svjedočimo (vidi NiS 88:122).

Učitelji i učenici vole se i međusobno si pomažu. Ljudi učinkovitije uče kada osjećaju da su među prijateljima kojima je stalo do njih. Ako imaju osjećaj da mogu

biti ismijani ili dovedeni u neugodnu situaciju, manje je vjerojatno da će pridonositi lekcijama i rasti u evanđelju. Možemo našim riječima i postupcima pokazati da nam je stalo do njih i da želimo njihov napredak. Sljedeći savjet starješine Henryja B. Eyringa odnosi se na ljubav koju trebamo osjećati kada se sastanemo zbog učenja evanđelja: »Naš Nebeski Otac želi da naša srca budu povezana. To jedinstvo u ljubavi nije samo ideal. To je nužnost« (Conference Report, travanj 1998., 85; ili *Ensign*, svibanj 1998., 66).

Učitelji i učenici zajedno žele tražiti istinu. Kada se udružimo u velikom cilju učenja kako razumjeti i živjeti evanđelje, naše se mogućnosti za učenje povećavaju. Kada postanemo ujedinjeniji u potrazi za istinom, pozivamo Duha Gospodnjeg da obilno bude s nama.

Podučavanje drugih o ozračju učenja

Dio vaše odgovornosti kao učitelja jest pomoći učenicima da shvate što bi mogli napraviti da bi stvorili ozračje koje potiče na učenje. Svaki je učenik odgovoran u pomaganju drugima da mogu uspješno učiti. Dok nastojite stvoriti ozračje učenja u svom razredu, vaša dužnost nije samo popravljavanje ponašanja ili briga oko toga da se vaše predavanje ne prekida. Vi ispunjavate svoju božansku dužnost u pomaganju drugima da postanu bolji učenici Spasitelja.

Da biste podučili članove obitelji ili razreda pridonijeti ozračju učenja, možete voditi raspravu pomoću sljedećih prijedloga:

- Izrazite svoje osjećaje o evanđelju i objasnite da želite pomoći drugima u učenju evanđeoskih istina.
- Raspravljajte o odgovornosti koju imamo u pomažanju drugima naučiti evanđelje (str. 77).
- Razgovarajte o važnosti sudjelovanja u lekcijama.
- Zamolite prisutne da predlože stvari koje mogu učiniti kako bi pomogli u stvaranju ozračja učenja.

Učiteljica koja je bila pozvana podučavati djecu u dobi od sedam i osam godina u Maloj školi vodila je ovakvu raspravu prvi put kada se susrela s razredom. »Moji dragi prijatelji«, rekla je tog nedjeljnog jutra, »biskup me je pozvao biti vašom učiteljicom. Položio je svoje ruke na mogu glavu i blagoslovio me da budem sposobna razumjeti vas, voljeti vas i podučavati vas istinama. To me čini tako sretnom. U našem razredu pokušavat ću pripremati lekcije koje su zanimljive i istinite. Nastojat ću dati vam puno mogućnosti postavljati pitanja i odgovarati na pitanja, pjevati, slušati priče i govoriti mi stvari za koje znate da su istinite.«

Učiteljica je nastavila: »Prije rođenja, svi smo živjeli s našim Nebeskim Ocem. Njegova smo djeca, pa nas to čini braćom i sestrama. U našem razredu želimo si međusobno pomagati u učenju, kako bismo se mogli vratiti i živjeti s Nebeskim Ocem ponovno. Koje su neke stvari koje svatko od nas može napraviti kako bi pomogao drugima u razredu učiti važne stvari o kojima ćemo govoriti? Neka svatko razmisli o nečemu što možemo učiniti.«

Učiteljica je prijedloge učenika napisala na ploču. Popis je uključivao stvari poput ljubaznog međusobnog ponašanja, sudjelovanja u lekcijama, iznošenja iskustava i svjedočanstava, slušanja i nastojanja razumjeti evanđeoska načela.

Zatim je učiteljica upitala: »Možete li se sjetiti nečega što bi nas ometalo u učenju?« Napisala je drugi popis na ploču. Popis je uključivao stvari poput ismijavanja nekoga i razgovaranja dok netko drugi govori.

Temeljem ova dva popisa učiteljica i polaznici razreda uspostavili su nekoliko pravila koja su opisivala što trebaju očekivati jedan od drugoga.

To nije bio jedini put kada je učiteljica govorila o tim načelima. Ona je govorila o njima u osobnim razgovorima s polaznicima razreda s vremena na vrijeme te, prema potrebi, s cijelim razredom.

Dok se pripremate podučavati, razmotrite kako možete prilagoditi pristup ove učiteljice ili iskoristiti druge ideje da biste pomogli drugima doprinijeti u stvaranju okruženja za učenje. Ako ste budni i molite se, naći ćete mnogo mogućnosti podučiti da se učenje događa najbolje kada se (1) međusobno izgrađujemo našim sudjelovanjem, (2) volimo i pomažemo si te (3) želimo zajedno tražiti istinu.

Dodatne obavijesti

Za više o stvaranju ozračja učenja, pogledajte lekcije 6 i 7 tečaja Podučavanja evanđelja (str. 215–223)

KAKO UČITELJI MOGU DOPRINIJETI OZRAČJU UČENJA

»Propovjednik ne bijaše ništa više od slušatelja, niti učitelj bijaše nešto više od učenika. I tako oni svi bijahu ravnopravni, i svi se trudiše, svatko prema snazi svojoj« (Alma 1:26).

Osim pomaganja učenicima razumjeti kako mogu doprinijeti ozračju učenja (vidi str. 77–78), postoji dosta toga što vi kao učitelj možete učiniti da bi doprinijeli takvom ozračju.

Pripremite se duhovno

Vaša vlastita duhovna priprema mnogo doprinosi ozračju učenja u domu ili razredu. Kada ste duhovno pripremljeni, donosite duh mira, ljubavi i štovanja. Oni koje podučavate osjećaju se sigurnije u razmišljanju i raspravljanju o stvarima od vječne vrijednosti. Ako ste uznemireni, preokupirani, ljutiti ili kritični i niste se duhovno pripremili, oni mogu biti manje sposobni učiti pomoću Duha. (Za prijedloge o vlastitoj duhovnoj pripremi pogledajte str. 11–20.)

Volite svakog pojedinca i posegnite za njim

Isus je rekao: »Novu vam zapovijed dajem: Ljubite jedan drugoga; kao što sam ja ljubio vas, ljubite i vi jedan drugoga« (Ivan 13:34). Trebate nastojati voljeti one koje podučavate – ne samo kada je lako voljeti ih, već i kada iskušavaju vašu strpljivost (vidi »Traženje dara dobrohotnosti«, str. 12).

Svaka osoba koju podučavate dragocjena je u očima Gospodnjim i svaka osoba treba biti dragocjena i u vašim očima. Pronađite način kako posegnuti prema svakoj osobi koju podučavate (vidi »Posezanje za svakom osobom«, str. 35–36.) Kada oni koje podučavate shvate da ih volite i da vam je do njih stalo, naučit će vjerovati vam. Bit će lakše

podučavati ih i manje će ometati (vidi »Ljubav omekšava srca«, str. 31–32).

Odijevajte se prikladno

Vaša odjeća i izgled ne trebaju odvlačiti pažnju od lekcije. Ako podučavate mlade, ne trebate se odijevati poput njih da biste stekli njihovo povjerenje.

Toplo pozdravite učenike

Ako ste učitelj u razredu, nasmiješite se dok polaznici ulaze u učionicu. Rukujte se sa svima. Recite im da vam je drago što ih vidite. Recite da cijenite njihov dolazak. Samo jedna ili dvije rečenice toplog pozdrava može ih osloboditi nelagode i pomoći im da se pripreme za učenje.

Možete i od kućne obiteljske večeri i od obiteljskog proučavanja Svetih pisama učiniti posebne prigode tako što ćete na početku toplo pozdraviti svakog člana obitelji.

Započnite na način koji privlači pozornost

Uvijek će prije početka podučavanja biti neformalnih razgovora i aktivnosti. Jedna od vaših odgovornosti je završiti s tom aktivnošću i pomoći svakome da svoju pozornost usmjeri na učenje. To možete učiniti tako što ćete otpratiti polaznike do njihovih mjesta ili pustiti snimak crkvene pjesme. Možda će biti potrebno da jednostavno u oči pogledate svaku osobu prije nego što nekoga zamolite da kaže uvodnu molitvu. Ponekad možete samo izreći uvodnu molitvu. (Vidi »Početak lekcije«, str. 93.)

Djeca se obično ponašaju sukladno onome što osjećaju da drugi očekuju od njih. Kada prema njima izražavate pozitivne osjećaje, pomažete im u održavanju pozitivnog ozračja učenja. Niže su navedeni neki primjeri pozitivnih komentara koje možete uputiti:

- *Svatko je od vas poseban. Svako je od vas Božje dijete. Ne postoji nitko poput vas nigdje u svijetu.*
- *Pomogli ste da naša lekcija bude zanimljiva tako što ste pričali o svojim iskustvima.*
- *Sretna sam kada tako dobro radimo zajedno.*
- *Znam da je danas Nebeski Otac zadovoljan sa svakime od nas.*
- *Cijenim dobre stvari koje činite. Svi pokušavamo učiniti ono što je pravilno.*
- *Trebamo govoriti naizmjenice. Svako ima dobre ideje i svakoga trebamo čuti.*

Potaknite međusobno poštovanje

Pozovite učenike da razmisle o stvarima koje mogu učiniti kako bi si međusobno pomogli osjećati ljubav i poštovanje. Od onoga što učinite i kažete oni koje podučavate mogu naučiti kako pokazati poštovanje prema drugima. Vaši odgovori na pitanja mogu im pokazati kako s poštovanjem odgovoriti na tuđe komentare i pitanja (vidi »Slušanje«, str. 66–67). Uvjerite ih da su sva iskrena pitanja dobrodošla. Pitanja nekog polaznika mogu razjasniti načela koja i drugi ne razumiju.

Potaknite entuzijizam za učenje evanđelja

Učenici mogu dolaziti na nastavu iz različitih razloga. Međutim, kada dođu trebate im pomoći da se s entuzijazmom usmjere na jedan cilj: učenje evanđelja. Možete to učiniti pomažući im uvidjeti da će im evanđelje pomoći u svladavanju problema, obogaćivanju njihovih života i povećanju njihove sreće.

Ohrabrite one koje podučavate da na nastavu dolaze pripremljeni za učenje i sudjelovanje. Kada individualno nastoje naučiti evanđelje, vjerojatnije je da će tijekom lekcija doprinosti ozračju učenja (vidi »Pomaganje pojedincima u preuzimanju odgovornosti za učenje evanđelja«, str. 61–62).

Ponekad pomažu jednostavna izvan-nastavna zaduženja, osobito kada ta zaduženja ohrabruju učenike u primjenjivanju evanđeoskih načela u svakodnevnom životu (vidi »Pomaganje drugima da žive ono što su naučili«, str. 74). Kada zadajete izvannastavna zaduženja, obično trebate članovima razreda kasnije omogućiti da izvijeste o tome. To će im pomoći da shvate kako vi cijenite ono što su naučili i postigli.

Podučavajte o Kristu

Sve što podučavamo treba članove obitelji i razreda usmjeravati ka Kristu – njegovom otkupljujućem poslanju, njegovom savršenom primjeru, njegovim

uredbama i savezima te njegovim zapovijedima. Zapamtite to dok pripremate i držite lekciju. To će ozračju učenja donijeti duh jedinstva i nade.

Koristite različite metode podučavanja koje potiču sudjelovanje

Ozračje učenja obogaćuje se kada su svi prisutni zainteresirani za lekciju i sudjeluju u raspravama i drugim aktivnostima. Da biste pomogli u održavanju visoke razine zainteresiranosti i sudjelovanja, koristite različite metode podučavanja (vidi »Podučavanje uz raznolikost«, str. 89–90).

Iznesite svoje osjećaje, iskustva i svjedočanstvo

Kada iznosite svoje osjećaje, iskustva i svjedočanstvo, drugi mogu biti potaknuti učiniti isto. To će ojačati i one koji govore i one koji slušaju. Novi obraćenici osobito trebaju vidjeti da u Crkvi svi podučavamo i učimo jedni od drugih, neovisno o našem stupnju iskustva. Svaka osoba može nešto pridonijeti. Slušamo ono što drugi govore tako »da svatko svakoga potakne« (NiS 88:122).

Dodatni prijedlozi za one koji podučavaju djecu

Izrazite djeci pozitivne osjećaje

Kada se djeca kritiziraju ili im se govori na negativan način, često se osjećaju nedoraslima ili odbačenima. Oni mogu pokušati privući pažnju ometanjem druge djece ili drugim lošim ponašanjem. S druge strane, pozitivni će im komentari pomoći razumjeti da od njih očekujete najbolje. Zahvalite im se i recite im da cijenite dobre stvari koje čine i zanemarite male probleme. Kako to budete činili, počet će osjećati da su prihvaćeni, voljeni i shvaćeni.

Postavite i održavajte mjerila

Djeca trebaju i cijene pravila i ograničenja. Radite s djecom koju podučavate da biste uspostavili nekoliko jednostav-

Ukor	Razumijevanje
Uvijek činiš nered u razredu. Umoran sam od toga.	Znam da je ponekad teško mirno sjediti, ali morat ćeš se još malo ponašati najbolje što možeš. Bi li pomoglo kad bi sjeo ovdje do mene?
Zašto ne možeš svoje ruke držati podalje od druge djece?	Izazovno je zadirkivati druge ljude, ali mi ne zadirkujemo. To nas sve sprečava da učimo.
Kako možeš biti tako nepromišljen prema drugima?	Možda ćeš ponekad željeti reći nešto ružno drugima, ali u našem razredu mi čvrsto nastojimo biti ljubazni i dobri. Nastojmo pomoći drugima da se osjećaju kao što se mi volimo osjećati.
Uopće ne obraćaš pažnju na mene. Odmah se okrenil!	Teško mi je podučavati ako ne vidim tvoje oči, zato mi treba tvoja pomoć tako da budeš pažljiv.
Prestani se ponašati nasilno! Neću to više podnositi!	Izgleda da su svi umorni i nemirni. Ustanimo na trenutak i protegnimo se.

nih, jasnih pravila (ne više od tri ili četiri). To će im pomoći da upravljaju sami sobom. Objasnite da će slijeđenje pravila pomoći svima da uživaju učeći zajedno. Raspravljajte i o tome što će se dogoditi ako budu narušavali pravila. Možete zajedno odlučiti da imate signal za održavanje reda, na primjer kada učitelj stoji prekrivenih ruku.

Nakon što vi i djeca uspostavite nekoliko pravila, napravite tabelu s pravilima. Ako djeca ne mogu čitati, napravite crteže koji pokazuju kako se trebaju ponašati. Kada dijete prekrši neko pravilo, zaustavite lekciju i mirno upitajte: »Koje je pravilo?« Strpljivo čekajte dok dijete ne ponovi pravilo. Upitajte ga da kaže kako se pravilo treba poštivati. Zatim nastavite lekciju.

Pomognite djeci u sudjelovanju

Neka djeca budu uključena u nastavu i održavajte njihovu zainteresiranost tako što ćete iznositi lekcije koje uključuju različite aktivnosti. To je vjerojatno najbolji način da spriječite ometanje. Kada podučavate, djecu gledajte u oči; ako podučavate čitajući iz priručnika, izgubit ćete njihovu pozornost. Ako djeca postanu nemirna, recite nešto poput: »Trebate što bolje razmisliti kako biste odgovorili na ovo pitanje« ili

»Hoćeš li podignuti sliku da bi je cijeli razred vidio?« Zanimarite većinu malih ometanja i pokušajte dječju pozornost okrenuti prema nečemu drugom. Na primjer, možete reći: »Bit će vam zanimljivo ovo što slijedi« ili »Molim vas podignite ruku kada mislite da znate odgovor.«

Imajte razumijevanja

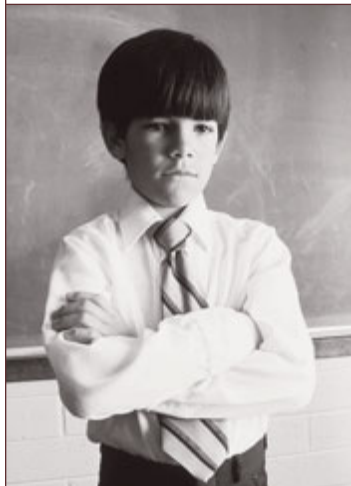
Budite sigurni da djeca znaju da ih razumijete i volite, čak i u teškim vremenima. Zapamtite da im je više potrebno vaše razumijevanje nego vaš ukor, stoga s njima budite strpljivi i ljubazni. Kada to budete činili, možete pomoći preokrenuti teške situacije u njihovu mogućnost učenja. Tabela na ovoj stranici ilustrira razliku između ukora i razumijevanja.

Ne očekujte savršenstvo od sebe ili od djece. Imajte sretan, pozitivan stav koji pomaže djeci znati da ih volite. Pomognite djeci da vide kako se problemi mogu riješiti skladno.

Dodatne obavijesti

Za više podataka o stvaranju ozračja učenja pogledajte lekcije 6 i 7 tečaja Podučavanja evanđelja (str. 215–223).

POBOŽNOST

Starješina Boyd K. Packer je podučavao:

»Kada se sastajemo za učenje nauka evanđelja, to treba biti u duhu pobožnosti. ...

Svijet postaje sve bučniji. ...

Ovaj trend prema većoj buci, većem uzbuđenju, više sukoba, manje suzdržavanja, manje dostojanstva, manje formalnosti nije slučajna, niti nevin ili bezopasan.

Prva naredba koju daje zapovjednik koji vodi vojni napad jest ometanje kanala komunikacije onih koje namjera pokoriti.

Nedostatak pobožnosti odgovara namjerama protivnika ometajući delikatne kanale objave u umu i u duhu. ...

...Pobožnost poziva objavu (Conference Report, listopad 1991., 27–28; ili *Ensign*, studeni 1991., 21–22).

Predsjednik David O. McKay je rekao da je »pobožnost duboko poštovanje pomiješano s ljubavlju« (Conference Report, travanj 1967., 86; ili *Improvement Era*, lipanj 1967., 82).

Starješina L. Tom Perry je zabilježio: »Pobožnost proizlazi od našeg divljenja i poštovanja prema Božanstvu« (Conference Report, listopad 1990., 90; ili *Ensign*, studeni 1990., 70).

Predsjednik Spencer W. Kimball je savjetovao: »Istinska pobožnost je suštinska kvaliteta, no takva koja brzo nestaje u svijetu dok sile zla šire svoj utjecaj. Ne možemo u potpunosti razumjeti snagu za činjenje dobrog kojom možemo gospodariti ako milijuni članova Kristove istin-

ske crkve služe kao primjer pobožnog ponašanja. Ne možemo zamisliti dodatni broj života na koje možemo utjecati. Što je možda još važnije, ne možemo predvidjeti veliki duhovni utjecaj na naše vlastite obitelji ako postanemo pobožni ljudi kakvi znamo da trebamo biti« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, ured. Edward L. Kimball [1982], 224–225).

Ove izjave proroka posljednjih dana, vidjelaca i objavitelja pokazuju da je pobožnost puno više od mirnog i tihog sjedenja tijekom lekcije. To je stav koji obuhvaća svo pravedno ponašanje. To se pokazuje u našem poštovanju i ljubavi prema Bogu i drugima. Pjesma Male škole podučava:

Pobožnost je više od sjedenja mirnog:
O Ocu našem to su misli te.

Osjećaj moj kad blagoslov primam
njegov.

Pobožan sam, jer pobožnost ljubav je.

[*Children's Songbook*, br. 31]

Postavljanje primjera pobožnosti

Da bismo bili sposobni druge podučavati da budu pobožni, sami moramo biti pobožni. Trebamo razmisliti o definiciji pobožnosti predsjednika McKayja:

»Duboko poštovanje pomiješano s ljubavlju.« Sljedeći prijedlozi mogu vam pomoći u razmatranju vaših nastojanja da budete pobožni.

- Obdržavajte sakramentalne saveze da ćete se uvijek spominjati Gospodina i preuzeti njegovo ime na sebe (vidi NiS 20:77, 79). Nastojte uvijek misliti na njega i njegovu dobrotu i »stati kao [svjedok] Božji u svako doba, i u svemu, i na svakome mjestu« (Mosija 18:9).
- Koristite ime Božanstva na odgovarajući način i s pobožnošću. Starješina Dallin H. Oaks je podučavao: »Kada se imena Boga Oca i njegovog Sina, Isusa Krista, koriste s pobožnošću i uz ovlast, ona pobuđuju moć veću od onoga što smrtni čovjek može razumjeti. Treba biti očito svakom vjerniku da su ta moćna imena – kojima s čuda

stvaraju, kojima je svijet načinjen, kojima je čovjek stvoren i kojima možemo biti spašeni – sveta i prema s njima se moramo odnositi s krajnjom pobožnošću« (Conference Report, travanj 1986., 67; ili *Ensign*, svibanj 1986., 51).

- Pokažite odgovarajuće poštovanje za vrhovne autoritete, članove Sedamdesetorice područja, članove vrhovnih predsjedništava pomoćnih organizacija te za mjesne vođe svećeništva i pomoćnih organizacija. Uvijek koristite njihove titule, poput »predsjednik«, »starješina«, »biskup« ili »sestra« kada im se obraćate ili o njima govorite. Ostalim odraslim članovima Crkve obraćajte se ili o njima govorite koristeći »brat« i »sestra«.
- Izbjegavajte korištenje grubog jezika ili riječi koje ponižavaju, podcjenjuju ili kritiziraju druge. Koristite jezik ljubaznosti, poput »molim«, »hvala« i »ispričavam se«, s članovima obitelji kao i s drugima.
- Pokazujte odgovarajuće poštovanje kada rukujete Svetim pismima i koristite imovinu Gospodina (kao što su zgrade i prostor oko njih, namještaj i knjige).

Posebni načini podučavanja pobožnog ponašanja

Iako je vaš primjer najčešće sve što je potrebno kao pomoć drugima da budu pobožniji, ponekad ćete trebati posebno podučavati pobožno ponašanje. To posebice može biti potrebno kod djece i mladih.

Učiteljica djevojčica u dobi od 10 i 11 godina naučila je o potrebi davanja posebnih uputa o pobožnosti. Tijekom lekcije o poslanju i mučeništvu proroka Josepha Smitha djevojčice su se počele ponašati luckasto i bez poštovanja. Učiteljica je nesretno slušala ne vjerujući da uistinu čuje takve komentare bez poštovanja, tiho razmišljajući što učiniti. Tada je, dok joj je glas izražavao osjećaje, čvrsto rekla da su njihov govor i smijeh neprikladni i da njihove riječi vrijeđaju duboku pobožnost koju ona osjeća za Josepha Smitha i njegova iskustva. Odmah su se smirile. Rekla im je da ih voli i da se veseli podučavati njihov razred, ali da ne može dopustiti takvo ponašanje. Ovo je iskustvo donijelo smirenje i učiteljici i polaznicima razreda.

Sljedeći prijedlozi mogu vam pomoći u poticanju drugih da budu pobožni.

- Odredite granice. Definirajte ponašanje koje je prihvatljivo i ponašanje koje je neprihvatljivo. Na primjer, ne dopuštajte jezik koji ismijava svete stvari ili koji je vulgaran, poročan ili neljubazan. Obeshrabrite neučtivo ponašanje, kao što je jesti ili ulaziti i izlaziti iz učionice tijekom lekcije. Kada se

oni koje podučavate obraćaju vama ili drugima, potaknite ih da se međusobno slušaju bez prekidanja. Također, potaknite ih da koriste jezik ljubaznosti, poput »molim«, »hvala« i »ispričavam se«.

- Organizirajte i pripremite se tako da bude što je manje moguće zbunjenosti. Ako ste učitelj razreda, dođite rano u učionicu.
- Počnite i završite na vrijeme. To će pokazati poštovanje za one koje podučavate.
- Govorite na ugodan, pristojan način. Uvijek s osmijehom pozdravite one koje podučavate.
- Budite obzirni prema doprinosu učenika u raspravama.
- Ako podučavate djecu, uzmite u obzir jednostavne stvari koje možete učiniti kako biste ih podsjetili da budu pobožni. Možda možete obnoviti ozračje pobožnosti tihim pjevanjem ili pjevušenjem pobožne pjesme, prikazivanjem slike ili korištenjem signala rukom koji djecu podsjeća da budu pobožni.
- Zapamtite da je djeci posebice teško da ostanu mirni tijekom duljeg razdoblja. Pomognite djeci da slušaju i aktivno sudjeluju. Omogućite im povremene stanke.
- Dajte si vremena da objasnite važnost pobožnosti, posebice djeci. Objasnite svrhu uvodne glazbe. Govorite o tome zašto je važno slušati, sudjelovati u pjevanju i mirno govoriti. Pomognite djeci da shvate kako je pobožno ponašanje drago Nebeskom Ocu. Objasnite da će se, ako su pobožni, osjećati dobro iznutra i njihova će svjedočanstva rasti.
- Nemojte pobožno ponašanje nagrađivati nagradama ili hranom. Nemojte raditi natjecanje da biste vidjeli tko može biti pobožniji. To može usmjeriti na pogrešne stvari. Podučavajte o istinskoj nagradi pobožnosti, kao što je povećano razumijevanje i utjecaj Duha.
- Koristite glazbu. Starješina Boyd K. Packer je rekao: »Glazba može stvoriti ozračje bogoštovlja koje poziva duh objave, svjedočanstva« (Conference Report, listopad 1991., 28; ili *Ensign*, studeni 1991., 22). Koristite uvodnu glazbu da biste uspostavili ton pobožnosti. Koristite glazbu u lekcijama koje podučavate.
- Pomognite učenicima da prepoznaju utjecaj Duha. Posvjedočite kada za to osjetite poticaj.
- Usredotočite svo svoje podučavanje na Spasitelja. Pokažite sliku Spasitelja u razredu.

POMAGANJE ONIMA KOJI OMETAJU

Starješina Boyd K. Packer je podučavao:

»Za učitelja je suštinski naučiti da su ljudi u osnovi dobri. Suštinski je znati da je njihova sklonost činiti ispravne stvari. Takva je uzvišena misao proizvod vjere. Ona je posebice značajna kada stanemo pred svoju djecu ili pred razred mladih ljudi da bismo ih podučavali.

...Ako ih želimo podučavati, uvijek moramo imati na umu da podučavamo sinove i kćeri Božje i da svatko od njih, kao njegov potomak, ima mogućnost postati poput njega« (Teach Ye Diligently [Podučavajte marljivo], rev. izd. [1991], 89).

Govoreći o okružju doma, predsjednik Gordon B. Hinckley je rekao: »Kada se mali problemi jave, kao što se neizbježno javljaju, suzdržite se. Sjetite se mudrosti drevne uzrečice: 'Blag odgovor ublažava jarost' (Izreke 15:1). Ne postoji disciplina na cijelom svijetu poput discipline ljubavi. Ona je sama po sebi čarobna« (»The Environment of Our Homes« [Okružje naših domova], *Ensign*, lipanj 1985., 6).

Kao što je predsjednik Hinckley primijetio, mali će se problemi neizbježno javiti. Bez obzira podučavate li u domu ili u Crkvi, oni koje podučavate mogu ponekad ometati vaše lekcije. U svojim naporima da pomognete onima koji ometaju, sjetite se da se ne radi samo o tome da ispravljate neprimjereno ponašanje ili da osigurate tišinu; trebate pomoći učenicima da postanu bolji učenici Spasitelja. Sljedeće informacije pomoći će vam da ometanja rješavate na kristoliki način.

Sjetite se vrijednosti duša

Gospodin je savjetovao: »Sjeti se, vrijednost je duša velika u očima Božjim« (NiS 18:10). Oni koje podučavate imaju božanska obilježja i božanske sudbine. Vaši odgovori na njihove postupke mogu im pomoći da zapamte svoju beskrajnu vrijednost kao sinovi i kćeri Božje. Preko vašeg primjera možete im pomoći da rastu u svojoj želji da jedan drugome pomognu naučiti evanđelje i živjeti sukladno njegovim načelima.

Nastojte razumjeti one koje podučavate

Dok razmišljate o načinima kako pomoći onima koji ometaju, razmotrite sve moguće razloge takvog ponašanja, uključujući i okruženje učionice. Molite se za vodstvo Duha. Ponekad se ljudi ponašaju neprimjereno zbog nečega što vi činite ili što neka druga osoba čini. Ponekad govore i djeluju neprimjereno jer su uznemireni, ljutiti, umorni ili frustrirani. Pažljivo razmotrite te mogućnosti dok razmišljate o uzrocima problema. Kada razumijete one koje podučavate, moći ćete im pomoći da lekcijama doprinose na pozitivan način. (Vidi »Razumjeti one koje podučavate«, str. 33–34). Za pregled potreba učenika različitih dobnih skupina pogledajte »Podučavanje djece«, str. 108–109; »Dobna obilježja djece«, str. 110–116; »Razumijevanje i podučavanje mladih«, str. 118–120; »Razumijevanje i podučavanje odraslih«, str. 123–124.)

Procijenite vlastite napore

Kada se oni koje podučavate ponašaju neprimjereno, lako je usmjeriti se na njihovo ponašanje i zaboraviti razmotriti svoje. No Spasitelj je rekao: »Ili kako možeš reći bratu svom: De da ti izvadim trun iz oka! A eto brvna u oku tvom? ...Izvadi najprije brvno iz oka svojega, pa ćeš onda dobro vidjeti izvaditi trun iz oka bratova« (3. Nefi 14:4–5).

U svojim nastojanjima da riješite problem ometanja najprije razmotrite je li istinski izvor problema nešto što vi činite. Upitajte se: »Održavam li Spasitelja i njegov nauk u središtu svoga podučavanja? Činim li sve što mogu da bih podučavao pomoću Duha? Jesam li pomogao onima koje podučavam da preuzmu odgovornost za svoje učenje? Jesam li im pomogao da doprinose ozračju učenja? Dajem li im mogućnost da uče jedan od drugoga? Mogu li poboljšati moje pripreme lekcija? Nastojim li uvijek napredovati kao učitelj?«

Ispitajte metode podučavanja koje koristite. Upitajte se: »Pomažu li one onima koje podučavam da shvate i primijene evanđeoske istine? Koristim li različite metode kako bih pomogao onima koje podučavam da ostanu zainteresirani i da aktivno sudjeluju?«

Procijenite vaše motive

Gospodin je podučavao da onaj koji mu želi pomoći u njegovom djelu mora biti »ponizan i pun ljubavi... [imati] vjere, ufanja i ljubavi« (NiS 12:8). Samo oni koji su motivirani ljubavlju imat će pozitivan, snažan utjecaj na one koje podučavaju. Molite se da budete ispunjeni kristolikom ljubavlju prema svakoj osobi koju podučavate, posebice prema onima koji se nekada ponašaju neprimjereno. (Vidi »Traženje dara dobrohotnosti«, str. 12; »Ljubav omekšava srca«, str. 31–32.)

Upitajte se: »Brine li me više kako pomoći drugima naučiti evanđelje ili kako prezentirati gradivo lekcije bez prekidanja?« Više razmišljajte o iskustvu kojeg stječu polaznici razreda, umjesto o vašem osobnom iskustvu. Kako budete stalno posezali dalje od vaših osobnih potreba do srca onih koje podučavate, oni će se osjećati udobnije sudjelujući na poučan način.

Pomognite svim polaznicima razreda da doprinesu ozračju učenja

S vremena na vrijeme možete s učenicima pregledati načela koja će im pomoći doprinijeti ozračju učenja

(vidi »Podučavanje drugih da doprinose ozračju učenja«, str. 77–78). Podsjetite ih na njihovu odgovornost sudjelovanja u raspravama, dopuštanja drugima da doprinose, međusobnog slušanja i donošenja Svetih pisama. Osim toga, recite im što ćete vi kao učitelj učiniti da biste doprinijeli tom ozračju učenja. Uvjerite ih da ćete se dobro pripremiti za podučavanje i da ćete voditi rasprave i druge aktivnosti koje će im dati mogućnosti za sudjelovanje.

Na povremena ometanja odgovorite na jednostavan način

Ponekad je najbolje jednostavno zanemariti mala ometanja i usredotočiti se na dobro ponašanje. Kada trebate odgovoriti na povremene prekide, razmotrite sljedeće prijedloge:

- Budite tihi. Tiho sačekajte dok osoba prestane pričati ili ometati.
- Približite se osobi koja ometa. Ovaj mali pokret može poslužiti kao tihi podsjetnik da se bude pažljiviji.
- Iskoristite lagani humor. Uz notu bezbrižnosti možda ćete moći tu osobu ponovno usmjeriti ka lekciji. Međutim, nikada ne smijete biti sarkastični ili koristiti humor da biste nekoga doveli u neugodan položaj ili da biste ga kontrolirali.
- Pomognite osobi da sudjeluje na pozitivan način. Možete je zamoliti da čita, nešto parafrazira, iznese

neki primjer ili odgovori na neki drugi način. Suština ove ideje nije poniziti tu osobu, već je pozvati na sudjelovanje.

- Pomognite svima da sudjeluju. Ako jedna osoba dominira u raspravama, nastojte uključiti i one koji još nisu sudjelovali. Pružite im prvu mogućnost odgovoriti na pitanja. Ako to ne bude uspješno, nježno skrenite pozornost s te osobe na cijeli razred, govoreći: »Da čujemo nekog drugog« ili »Imali ste vrlo zanimljive primjedbe. Želi li netko još nešto dodati?« (Za posebne prijedloge o vođenju diskusija pogledajte »Vođenje rasprava«, str. 63–65; »Podučavanje pomoću pitanja«, str. 68–70.)
- Preusmjerite rasprave koje ne pozivaju Duha. Ako se netko prepire s vama ili s drugima, govori podrugljivo ili započinje kontroverzne teme, koristite ljubav i blagost kada odlučujete kako odgovoriti. Možete reći nešto jednostavno, poput: »To su zanimljiva stajališta, ali vjerojatno će nas udaljiti od današnje lekcije.«
- Uvedite različitu aktivnost. Učinite trenutni prekid tako što ćete uvesti aktivnost koja zahtijeva sudjelovanje različitih osoba.

Uložite poseban trud da biste pomogli onima koji uporno ometaju

Unatoč vašem trudu da stvorite ozračje učenja, netko može uporno prekidati lekcije koje podučavate. Ako netko ozbiljno ometa učenje drugih ne smijete zanemariti problem, no niti postupiti neljubazno. U takvoj situaciji upamtite Gospodinovu uputu da svoj utjecaj održite »jedino uvjerenjem, velikodušnošću, plemenitošću i blagošću, i ljubavlju nehinjenom.

Dobrotom i čistom spoznajom koja će znatno proširiti dušu bez licemjerja i lukavštine –

Pokatkad koreći s oštrinom, kad na to potakne Duh Sveti, a tad iskazujući nakon toga porast ljubavi prema onomu koga si ukorio, da ne pomisli da si mu neprijatelj.

Nek spozna da je vjernost tvoja čvršća od uza smrtnih« (NiS 121:41–44).

U primjenjivanju ovog savjeta dobro je razumjeti riječi *ponekad* i *oštrina*. *Ponekad* znači spremno ili u pravo vrijeme. U ovom stihu, *oštrina* se odnosi na potrebu davanja jasnih, dobro definiranih uputa.

Trebate biti nježni i blagi kada nekoga ispravljate. Zapamtite da se prijekor upućuje samo »kad na to potakne Duh Sveti« i treba biti popraćen povećanjem ljubavi.

Sljedeći prijedlozi mogu vam pomoći ako netko koga podučavate uporno ometa nastavu. Možete pronaći načine da neke od ovih prijedloga prilagodite za korištenje kod kuće.

Razgovarajte privatno s tom osobom

Ponekad pomaže kada privatno razgovarate s osobom koja uporno ometa nastavu. Trebate to učiniti obzirno i s ljubavlju. Opišite ponašanje koje ometa dok u isto vrijeme jasno naglašavate da volite i poštujete tu osobu. Zatražite podršku od te osobe i pokušajte zajednički naći rješenje. Zatim učinite sve što možete da pokažete povećanu ljubav. Kao što je Brigham Young savjetovao: »Nikada ne kažnjavajte više od svoje mogućnosti da zaliječite« (*Discourses of Brigham Young*, odabrao John A. Widtsoe [1941], 278).

Zatražite pomoć od drugih

Vaše vođe žele vam pomoći u vašim izazovima podučavanja. Možete imati korist od njihovih ideja i pomoći. Na primjer, oni mogu nekoga zamoliti da pomogne u nekoj aktivnosti ili da sjedi pored nekog djeteta koje ometa nastavu. U vašim redovnim kontaktima s vođom vaše organizacije možete razgovarati o načinima kako pomoći pojedincima u vašem razredu (vidi »Dobivanje podrške od vaših vođa«, str. 28).

Možete nekog od svojih vođa zamoliti da prisustvuje nastavi i obrati posebnu pozornost na ozračje učenja tijekom lekcije. Nakon nastave razgovarajte s vođom o određenom problemu i zajedno dođite do rješenja. Nastavite se savjetovati s vašim vođama dok primjenjujete rješenja.

Ako se neko dijete ili mlada osoba neprekidno ponaša ometajuće, zamolite pomoć od njegovih ili njezinih roditelja. Roditelji žele znati o ponašanju svoje djece i spremni su pomoći. Ako je moguće, mladu osobu uključite u taj razgovor; to će pokazati da poštujete njegovu ili njezinu zrelost i pravo izbora. Zajedno možete osmisliti određene planove i kasnije pregledati vaš napredak.

Ako osoba koja ometa ima posebne potrebe, naučite što možete učiniti da joj pomognete u učinkovitijem učenju i prikladnijem ponašanju (vidi »Podučavanje osoba s posebnim potrebama«, str. 38–39; vidi i »Ministering to Members Who Have Disabilities« [Posluživanje članova s posebnim potrebama], str. 310–314 u odsjeku »Gospel Teaching and Leadership« priručnika *Church Handbook of Instructions*).

Budite strpljivi

Zapamtite da je za promjenu potrebno vrijeme. Nastavite strpljivo raditi i nikada ne odustajte od nekoga tko ima problema. Uvijek budite pozitivni u pristupu toj osobi. Nemojte se obeshrabriti ako on ili ona ima negativan stav u razredu. Čak i kada izgleda da je ta osoba pomalo daleko od lekcije koju podučavate, ona još uvijek ima mogućnost naučiti o evanđelju Isusa Krista i osjetiti utjecaj Duha. Osim toga, ima mogućnost i biti s učiteljem koji je pun ljubavi te s vođama i prijateljima kojima je stalo do te osobe.

Posebni prijedlozi za učiteljice Male škole

Ako dijete ometa nastavu, ljubazno ga zamolite da prestane. Na primjer, ako polaznica razreda Ivana uznemirava druge u razredu, možete reći: »Ivana, molim te ne čini to.« Zahvalite joj se ako vas posluša. Ako to ne učini, ponovite svoj zahtjev odlučnije, ali još uvijek ljubazno: »Ivana, sada bi trebala prestati s time.« Zahvalite joj se ako vas posluša.

Ako i dalje nije poslušna, razgovarajte privatno s njom o tome što se očekuje u razredu. Recite što vas smeta i zašto. Na primjer, možete reći: »Ivana, zabrinulo me je ono što se danas dogodilo u razredu. Ne možemo učiti kada u razredu nema poštovanja.« Zatim je upitajte kako se ona osjeća u svezi s time. Nakon što

pažljivo odslušate njezin odgovor, možete joj reći da shvaćate njezine osjećaje. Možda možete reći: »Shvaćam da osjećaš nemir i da ne možeš biti mirna.« Zatim upitajte: »Kako to možemo zajedno riješiti? Što mogu učiniti kako bih pomogla? Što bi ti učinila?« Zajedno razgovarajte o rješenju.

Nakon razgovora s Ivanom trebat ćete osmisliti vlastiti plan kako pomoći njoj i razredu ako se ometanja nastave. Plan može uključivati nešto od sljedećih aktivnosti:

- Postavite stolicu udaljenu od ostale djece. Neka Ivana tamo tiho sjedi kratko vrijeme, recimo dvije minute. Tijekom tog vremena, ne obraćajte se djetetu. Pozovite je da se vrati grupi nakon što je ostala mirna određeno vrijeme.
- Zamolite članicu predsjedništva Male škole ili drugog vođu da odvede dijete u slobodnu sobu ili u neku mirnu prostoriju sastajališta gdje će roditelji moći pomoći. Možete reći: »Žao mi je što nisi poštovala pravila razreda, Ivana. Sestra Zovko poći će s tobom porazgovarati s tvojim roditeljima. Nadam se da ćeš se uskoro vratiti. Kada odlučiš poštovati pravila, možeš se vratiti u razred.« Vođa treba ostati s djetetom. Kada se dijete umiri, može biti pozvano da se vrati u razred. Dajte joj do znanja da je voljena i da je važan dio razreda.

KORISTITE UČINKOVITE METODE

Da bismo drugima pomogli u želji za učenjem, naše podučavanje mora biti zanimljivo. Da bismo im pomogli u razumijevanju, naše podučavanje mora biti jasno. Da bismo im pomogli sačuvati to što su naučili i razmišljati o tome, naše podučavanje treba biti upečatljivo. To su razlozi pažljivog odabira metoda podučavanja i njihovog učinkovitog korištenja: učiniti lekciju zanimljivom, jasnom i upečatljivom.

PODUČAVANJE UZ RAZNOLIKOST

Predsjednik David O. McKay je rekao: »Svaki učitelj ima odgovornost odrediti kako najbolje pristupiti polaznicima razreda kako bi uputio poziv koji će biti trajan« (Gospel Ideals [Evanđeoski ideali] [1953], 439).

Korištenje raznolikih metoda iz lekcije u lekciju

Kada domaćica planira tjedni jelovnik, najvjerojatnije neće odlučiti pripremiti iste obroke sedam dana zaredom. Čak i kada su joj sredstva tako ograničena da mora svaki dan pripremati krumpire, ubrzo će naučiti da postoji mnogo načina posluživanja krumpira.

Isto se tako i evanđelje može prezentirati na različite načine. Niti jedan učitelj ne smije upasti u monotonu shemu prezentiranja lekcija na isti način tjedan za tjednom. Kada koristite raznolike aktivnosti učenja, učenici će bolje razumjeti evanđeoska načela i više će sačuvati od naučenog. Pažljivo odabrana metoda može učiniti da načelo bude jasnije, zanimljivije i upečatljivije.

Dok se pripremate za podučavanje, koristite različite metode podučavanja iz lekcije u lekciju. To može značiti ponekad koristiti nešto tako jednostavno kao što je plakat u boji ili grafikon na zidu u jednoj lekciji te popis pitanja na ploči u drugoj.

Korištenje raznolikih metoda u svakoj lekciji

Osim korištenja različitih metoda iz lekcije u lekciju, trebate i svaku lekciju podučavati uz raznolikost. Djeca sa svojom prirodnom znatiželjom reagiraju osobito dobro na raznolike aktivnosti učenja – obično između pet i sedam po lekciji. Mladi također dobro odgovaraju na različite metode. Čak i kada podučavate odrasle, trebate razmisliti o koriš-

tenju najmanje tri metode u svakoj lekciji.

Odabir i priprema različitih metoda podučavanja

Postoje mnogi izvori koji vam mogu pomoći u izboru metoda kada pripremate svoje lekcije. Imajte na umu sljedeće ideje kada planirate koje metode koristiti u određenoj lekciji:

- Prvo razmotrite prijedloge u priručniku s lekcijama. Kada je potrebno, prilagodite ih sukladno potrebama onih koje podučavate.
- Imajte određeni cilj u korištenju metode. Odaberite metode koje podržavaju i jačaju glavni cilj lekcije. Trebaju biti vjerne činjenicama i životu i naglašavati istinu, dobrotu i ljepotu. Ne koristite metode samo da biste bili zabavni ili da biste ispunili vrijeme.
- Odaberite metode koje su prikladne i učinkovite. Neke metode, poput priče i korištenja ploče, koriste se puno češće nego ostale, kao što su otvorene rasprave i igre. (Vidi »Odabir prikladnih metoda«, str. 91; »Odabir učinkovitih metoda«, str. 92.)
- Kada je prikladno, koristite metode koje aktivno uključuju učenike. To je važno za sve učenike, posebice za djecu.
- Vježbajte korištenje metoda prije podučavanja lekcije. To je osobito važno ako prethodno niste koristili određenu metodu.

Održavajte raznolikost u svojim lekcijama

Tabela na stranici 90 može vam pomoći da odredite ima li dovoljno raznolikosti u vašim lekcijama. Možete napraviti sličnu tabelu u svojem dnevniku ili bilježnici. Na vrhu praznih kolona napišite naslov svake od vaših sljedećih pet lekcija. Dok budete pripremali lekcije, stavite kvačicu u koloni »lekcija« nasuprot svake metode koju ćete koristiti.

Metode navedene na vrhu tabele najčešće su korištene u podučavanju evanđelja. Možda ćete otkriti da neke od tih metoda koristite u skoro svim svojim lekcijama. Druge navedene metode također mogu biti

učinkovite ovisno o tome što podučavate i o potrebama onih koje podučavate.

Kako budete koristili ovu tabelu, počete ćete primjećivati model vašeg podučavanja. Neke ćete metode koristiti u svim lekcijama, a neke nećete nikada koristiti.

Metode koje mogu koristiti	Lekcija	Lekcija	Lekcija	Lekcija	Lekcija
Najčešće korištene metode					
Školska ploča					
Usporedbe i lekcije s predmetom					
Rasprave					
Primjeri					
Predavanja					
Usporedbe					
Glazba					
Pitanja					
Sveta pisma					
Priče					
Vizualna pomagala					
Druge metode					
Stihovi za aktivnost					
Tehnike primjene					
Aktivnosti za privlačenje pozornosti					
Audiovizualni materijali					
Grupna razmatranja					
Rasprave po grupama					
Ogledni primjeri					
Prikazi					
Diorame					
Dramatizacije					
Crtanje					
Flanelograf					
Igre					
Gostujući govornici					
Zemljopisne karte					
Učenje napamet					
Grafoskopi					
Okrugli stolovi					
Samostojeće figure od papira					
Slike					
Čitanje po ulogama					
Igrokazi					
Kutije s pokretnim slikama					
Posebna izvješća					
Obrazovne postaje					
Radni obrasci					

ODABIR PRIKLADNIH METODA

Kao učitelj evanđelja, stojite kao Gospodinov predstavnik pred onima koje podučavate. Trebate biti sigurni da je sve što činite sukladno njegovoj želji i da u svakoj lekciji pokazujete poštovanje za evanđeoske istine.

Gospodin je rekao: »Spomenite se da je ono što ozgor dolazi sveto, i da se mora s pomnjom izgovarati, i na poticaj Duha« (NiS 63:64). Metode koje koristite u podučavanju evanđeoskih istina pomoći će u razvijanju osjetljivosti učenika prema svetim stvarima. Stoga trebate biti sigurni da su metode primjerene načelima koje podučavate i u skladu s crkvenim standardima. Postoji nekoliko metoda koje vam mogu pomoći u prenošenju određene poruke, no neke od njih mogu biti neprikladne za pojedinu lekciju zbog teme gradiva ili starosnoj dobi ili iskustvu onih koje podučavate.

Uvijek kada razmatrate korištenje neke određene metode, postavite sebi sljedeća pitanja kako biste bili sigurni da je metoda odgovarajuća.

Hoće li metoda zazvati utjecaj Duha?

Duh mora biti prisutan da bi se evanđeoska poruka prenijela u srca onih koje podučavate (vidi 2. Nefi 33:1; NiS 42:14). Stoga trebate koristiti metode koje će lekciji dati pravi ton i koje će pozvati Duha. Na primjer, jedan učitelj evanđeoskog nauka koristio je glazbu da bi razgovarao o mučeništvu proroka Jospeha Smitha. U pripremi za lekciju učitelj je pozvao člana odjela da se pripremi otpjevati »Siromah, putnik uciviljen« (*Crkvena pjesmarica*, br. 6). U razredu je pjesma usredotočila misli i osjećaje polaznika razreda na trenutak prije napadaja gomile, kada je John Taylor pjevao pjesmu svojoj braći u zatvoru u Carthageu. Duh je dragost i težinu toga trenutka doveo u srca polaznika razreda.

Pristaje li metoda uz svetost načela koje podučavam?

Neke metode podučavanja više nose bezbrižnost i neformalnost u odnosu na druge, pa su stoga prikladne za samo određene lekcije. Na primjer, bilo bi nepri-

kladno koristiti igrokaz da biste razgovarali o Uskrsnuću. Međutim, igrokaz može biti prikladan način u podučavanju kako biti dobar susjed.

Hoće li metoda podučiti i ojačati one koje podučavam?

Učenje evanđelja treba biti pozitivno, radosno iskustvo koje učenicima pomaže razumjeti njihovu božansku prirodu. Oni koje podučavate trebaju osjetiti da ih volite i poštujete.

Materijal koji je kontroverzan ili senzacionalistički ne gradi vjeru i svjedočanstvo i ne smije se koristiti. Ne koristite metodu koja može nekoga dovesti u neugodan položaj ili omalovažiti ga.

Je li materijal odobren od Crkve?

Koristite trenutna izdanja standardnih djela i materijale s lekcijama koje objavljuje Crkva. Razmotrite metode predložene u priručniku s lekcijama prije uzimanja u obzir drugih materijala. Svi materijali ili ideje koje koristite, a koji se ne nalaze u priručniku, trebaju naglašavati istinu i dobrotu. Kao nadopuna priručnicima s lekcijama i Svetim pismima, možete koristiti obraćanja s općih sabora, crkvene časopise te audiovizualne materijale i slike koje je objavila Crkva.

Jesam li slijedio/slijedila točne procedure u pripremi korištenja metode?

Neke metode zahtijevaju posebnu pripremu. Na primjer, morate dobiti odobrenje biskupa da biste pozvali gostujućeg govornika, a odobrenje predsjednika okola je potrebno za pozivanje gostujućih govornika na sastancima okola (vidi *Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* [Crkveni priručnik s uputama, knjiga 2: Svećenički vođe i vođe pomoćnih organizacija] [1998], 325).

Dodatne obavijesti

Za više podataka o odabiru metode pogledajte lekcije 8 i 9 tečaja Podučavanja evanđelja (str. 224–231).

ODABIR UČINKOVITIH METODA

Starješina Boyd K. Packer je podučavao: »Kada podučavamo o moralnim i duhovnim vrijednostima, podučavamo o stvarima koje su neopipljive. Možda niti jedno podučavanje nije tako teško ostvariti, niti pruža takvo zadovoljstvo kada je uspješno obavljeno. Postoje tehnike koje se mogu primijeniti i oruđa koja se mogu koristiti. Postoje stvari koje učitelji mogu učiniti da bi pripremili sebe i svoje lekcije kako bi mogli svoje učenike... podučavati, a njihova svjedočanstva se mogu prenositi s drugog na drugog« (Teach Ye Diligently, rev. izd. [1991], 62).

Učinkovite metode podučavanja čine lekciju jasnom, zanimljivom i upamtljivom. Uvijek kada razmatrate korištenje neke određene metode postavite sebi sljedeća pitanja kako biste bili sigurni da je metoda učinkovita.

Hoće li metoda pomoći učenicima da bolje shvate načela koja podučavam?

Učinkovite metode mogu se koristiti u objašnjavanju načela i osnaživanju lekcija. Na primjer, mlada misionarka je podučavala istraživača o potrebi obnavljanja evanđelja na zemlji. Istraživač je odgovorio da ga je njegova crkva naučila mnogim vrijednim istinama te da je to uvijek bilo dovoljno dobro za njegovu obitelj. Da bi pomogla istraživaču bolje razumjeti značenje otpada i potrebu za obnovom, misionarka je na sljedeći susret donijela drveni metar. Objasnila je da je drveni metar dugačak točno jedan metar. Ako se oduzme samo nekoliko centimetara, ostatak drvenog metra još uvijek će biti koristan za mjerenje određenih udaljenosti, no ne za mjerenje cijelog metra. Nakon smrti apostola komadići istine bili su izgubljeni tu i tamo. Promjene su se uvukle u nauk kada nije bilo proroka da govori u ime Gospodina. Dijelovi istine su preostali i bili su dobri, no nisu predstavljali puninu istine. Da bi crkva bila Crkva Isusa Krista, ona mora imati svu istinu koju je on podučavao. U suprotnom, ona podučava samo mali dio onoga što bi trebala.

Hoće li metoda pomoći mudrom korištenju vremena?

Mnogi učitelji osjećaju da imaju puno vremena na početku lekcije. Zbog toga mogu prve minute nerazborito iskoristiti i potrošiti previše vremena na zabavnu metodu podučavanja. Onda, kada već prođe pola vremena predviđenog za lekciju, shvaćaju da još uvijek trebaju podučiti veći dio lekcije. Da bi nadoknadili izgubljeno vrijeme, skloni su žurno nastaviti dalje i preskočiti važne dijelove lekcije. Zatim često ubrzaju donošenje zaključka, umjesto da iskoriste mogućnost da zajedno iznesu ideje i pomognu učenicima shvatiti kako primijeniti načela koja se podučavaju.

Pažljivo planirajte metode koje ćete koristiti u lekciji i vrijeme koje ćete na njima potrošiti. To će vam pomoći da koristite dobru raznolikost metoda bez da im dopustite da postanu središte lekcije.

Budite sigurni da metode koje koristite nisu predugačke za načela koja podučavate. Na primjer, rad u malim grupama može biti učinkovita metoda u podučavanju složenog načela, no budući da oduzima puno vremena možda nije najbolja metoda za podučavanje jednostavnog načela.

Hoće li metoda zadovoljiti potrebe onih koje podučavam?

Metode koje koristite trebaju pomoći učenicima da razumiju načelo koje podučavate i povećati njihovu želju živjeti to načelo. Saznajte u kakvim okolnostima učenici žive, koja su im postignuća, ciljevi i slično, kako biste odabrali metode koje su za njih poučne, upečatljive i nadahnjujuće. Kada razumijete one koje podučavate, može izbjeći metode koje ih mogu uvrijediti ili zbuniti.

Koristim li prečesto istu metodu?

Čak i uvjerljiva tehnika podučavanja može postati zamorna ako se koristi prečesto. Budite sigurni da koristite različite metode podučavanja.

Dodatne obavijesti

Za više podataka o odabiru metode pogledajte lekcije 8 i 9 tečaja Podučavanja evanđelja (str. 222–229).

POČETAK LEKCIJE

Prije početka simfonije slušatelji koncerta često čuju zbunjujuću kombinaciju zvukova. Svi se glazbenici pripremaju za koncert u isto vrijeme štimajući svoje instrumente i individualno vježbajući glazbu. Međutim, kada se dirigent pojavi na sceni i podigne dirigentski štapić, oni svi postanu tihi, pažljivi i spremni za zajednički rad kako bi odsvirali prekrasnu glazbu.

Poput dirigenta koji spaja glazbenike na početku koncerta, vi trebate na početku lekcije spojiti članove obitelji ili polaznike razreda. Prije nego počnete lekciju neki mogu čitati, drugi tiho sjediti, a treći međusobno razgovarati. Možete istovremeno čuti nekoliko razgovora. Čak se i nakon uvodne molitve može dogoditi da prisutni nisu sasvim usredotočeni na lekciju. I premda je potrebno više od podizanja dirigentskog štapića, postoji nekoliko jednostavnih načina da im pažnju usmjerite na lekciju.

Smjernice za početak lekcije

Uvodi u lekciju trebaju učiniti više od privlačenja pažnje učenika. Ako se uvod ne odnosi na lekciju, vjerojatnije je da će više omesti umjesto da pomogne. Na primjer, ako učitelj Nedjeljne škole kaže šalu na početku lekcije, polaznici razreda mogu postati pažljivi, no to ih može dovesti i do razmišljanja o stvarima koje će ih spriječiti da se usredotoče na podučavana načela. Trebate izbjegavati isprike (poput »Osjećam se nepripremljeno«) i druge izraze koji ne vode izravno do lekcije.

Budući da podučavate različite lekcije, ne počinjite uvijek istom metodom. Različitost će povećati zanimanje i dodati element iznenađenja. Možete razmotriti neke metode opisane u ovoj knjizi na stranicama 159–185. Za smjernice u odabiru prikladnih i učinkovitih metoda pogledajte stranice 91–92.

Primjeri učinkovitih početaka lekcije

Korištenje lekcija s predmetom

Možete koristiti predmete u podučavanju evanđeoskih načela (vidi »Usporedbe i lekcije s predmetom«, str. 163-164). Na primjer, da biste započeli lekciju o odabiru stvari koje su najvrjednije za dušu, možete pokazati stvarnu novčanicu i novčanicu koja služi za igranje ili prazan komadić papira iste veličine kao novčanica. Zatim upitajte one koje podučavate koju bi novčanicu uzeli kao isplatu za svoj rad. To može dovesti do rasprave o tome koja su učenja autentična, a koja su hinjena.

Zapisivanje pitanja na ploču

Pitanja zapisana na ploču koja stoji pred razredom pomoći će učenicima da počnu razmišljati o temama čak i prije početka lekcije. Na primjer, u lekciji o uzimanju Kristovog imena na sebe možete na ploču zapisati sljedeća pitanja:

- Koje stvari činite jer ste na sebe preuzeli Kristovo ime?
- Koje stvari *ne* činite jer ste na sebe preuzeli Kristovo ime?

Pričanje priče

Priče mogu probuditi zanimanje učenika. Često možemo učinkovitije podučavati načelo kada prvo ispričamo priču koja ga ilustrira. To pomaže učenicima razumjeti načelo u okviru svakodnevnih iskustava.

ZAVRŠETAK LEKCIJE

»Oh, isteklo mi je vrijeme, a nisam sasvim završio/završila s lekcijom. Samo trenutak. Požurit ću kroz ovaj zadnji dio.« Skoro je svatko čuo ovakvu izjavu od učitelja. Takve izjave pokazuju da je učitelj izgubio važnu mogućnost podučavanja: mogućnost dovesti lekciju do učinkovitog zaključka.

Kvalitete učinkovitih zaključaka

Učinkoviti zaključci ne događaju se sami od sebe, oni se moraju pripremiti kao dio lekcije. Zaključci su najučinkovitiji kada imaju neke od sljedećih obilježja:

- kratki su, sažeti i usredotočeni; općenito ne smiju uključivati gradivo koje niste podučavali u lekciji;
- sažimaju i povezuju načela koja ste razmatrali;
- naglašavaju važne točke koje su naveli oni koji su sudjelovali;
- pomažu učenicima primijeniti evanđeoska načela u svojim životima;
- nadahnjujući su, motivirajući i pozitivni;
- uključuju vrijeme za svjedočanstvo. Slijedi nekoliko primjera načina kako završiti lekciju:
 - Ponovite cilj lekcije. Upitajte one koje podučavate kako će je oni primijeniti u svojim životima tijekom sljedećeg tjedna.
 - Prije početka lekcije zadužite jednog ili dvoje učenika da pažljivo slušaju i

budu pripremljeni pomoći u sažimanju glavne točke lekcije ili cijele lekcije.

- Upitajte one koje podučavate što će reći ako netko želi znati što su naučili iz lekcije.
- Koristite radne obrasce kako biste pomogli onima koje podučavate sažeti glavne ideje lekcije (vidi »Radni obrasci«, str. 184–185).

Omogućiti vrijeme za zaključak

Da biste iznijeli dobar zaključak morate biti svjesni vremena i imati fleksibilnost u njegovom korištenju. Čak se i najbolje pripremljene lekcije ne odvijaju uvijek kako je planirano. Potrebe onih koje podučavate mogu vas dovesti do toga da više vremena potrošite na neku točku nego što ste predvidjeli.

Kada se to dogodi, trebate biti svjesni koliko je sati. Dovedite raspravu do kraja prije nego što vrijeme istekne. Učinite sve što možete da biste napravili blagi prijelaz s teme o kojoj ste razgovarali uključujući je u brzi sažetak lekcije. Zatim zaključite lekciju.

Prilagođavanje vaših pripremljenih zaključaka

Ponekad ćete trebati promijeniti svoje pripremljene zaključke zbog pojedine rasprave, komentara ili poticaja Duha. Sljedeća priča daje primjer učitelja koji je iskoristio prednost jedinstvene mogućnosti za završetak lekcije:

Krajem ranojutarnje nastave na vjeronauku učitelj je htio raspravu dovesti do zaključka. Glavna ideja lekcije bila je da dolazimo Kristu kada smo poslušni njegovim zapovijedima. Razred je razgovarao o onome što čine neki tinejdžeri što ih sprječava da dođu Spasitelju i u potpunosti prime blagoslove njegovog pomirenja.

Učitelj je planirao završiti pomoću liste napisane na ploči. No, primijetio je sliku koju je učenik izradio za školski umjetnički projekt. Prikazivala je janje

kako viri kroz drvenu ogradu. Učitelj je zamolio za dozvolu da sliku pokaže razredu i objasnio je što je vidio na slici. »U razredu smo razgovarali«, rekao je, »da je Spasitelj Jaganjac Božji koji je svoj život dao da bismo svi mogli doći k njemu i putem njega imati vječni život. Ograda na slici je poput prepreka koje nas odvajaju od njega.«

Učitelj je izrazio nadu da će učenici ukloniti »ograde« koje ih sprječavaju doći bliže Spasitelju. Svjedočio je o Spasiteljevom pozivu: »Dođite k meni... i ja ću vas okrijepiti« (Matej 11:28). Razredni sat je završio i učitelj je vratio sliku. Utjecaj Duha se još osjećao kad su učenici napustili zgradu.

PRIPREMITI SVE POTREBNO

Kada se posvećujemo Gospodinovom djelu,
moramo biti uključeni u težak rad pripreme. ...

Gospodinova uputa da podučavamo pomoću Duha ni u
kojem nas slučaju ne oslobađa neophodnosti osobne pripreme. ...

Moramo proučavati Sveta pisma. Moramo proučavati
učenja živućih proroka. Moramo naučiti sve što možemo
da bismo mogli javno govoriti i biti razumljivi. ...

Priprema je preduvjet za podučavanje po Duhu.

Starješina Dallin H. Oaks

ODVAJANJE VREMENA ZA PRIPREMU

Nakon što je uskrsli Spasitelj proveo dan podučavajući Nefijce, zapovjedio im je da odvoje vrijeme kako bi se pripremili za njegova podučavanja sljedeći dan. Reкао je: »Pođite, dakle, svojim kućama i razmišljajte o onomu što rekoh, i pitajte Oca u ime moje, da shvatite i pripravite umove svoje za sutra« (3. Nefi 17:3). Možete ovo načelo primijeniti u vašoj pripremi za učitelja. Kada odvojite vrijeme da se pripremite promišljeno i uz molitvu, bit ćete blagoslovljeni većim razumijevanjem. Bit ćete prijemčiviji na vodstvo Duha.

Rano započinjanje s pripremom lekcije

Možda ćete ponekad kao učitelj dobiti zaduženja koja zahtijevaju pripremu u zadnjem trenutku. No obično ćete moći otpočeti pripremu dovoljno vremena unaprijed. To je važan dio podučavanja. Što se ranije počnete o tome moliti, razmišljati i pripremati se za sljedeću lekciju, toliko ćete više imati vremena da budete vođeni Duhom i da tražite primjere, usporedbe i druge ideje za obogaćivanje lekcije (vidi »Prepoznavanje i slijeđenje Duha u vašem podučavanju«, str. 47–48); »Traženje lekcija posvuda«, str. 22–23; »Usporedbe i lekcije s predmetom«, str. 163–164). Imat ćete vremena zamoliti one koje podučavate da pripreme posebna zaduženja, poput glazbenih točaka (vidi str. 173–175). Imat ćete vremena i da pronađete i pripremite za korištenje materijala koji se nalaze u knjižnici sastajališta (vidi »Crkveni materijali za podučavanje evanđelja«, str. 105).

Često pomaže da započnete razmišljati o predstojećoj lekciji ubrzo nakon što ste završili s podučavanjem prethodne. Vjerojatno ćete najviše biti svjesni onih koje podučavate te njihovih potreba i interesa odmah nakon što ste bili s njima. Također, tada ćete najviše biti svjesni njihovog odgovora na vaše podučavanje. Možete procijeniti svoj pristup i metode dok su vam svježi u mislima.

Pronalaženje radosti u pripremi

Jedan je učitelj opisao radost koja dolazi kada odvojimo vremena za pripremu:

»Mnogi su otkrili radost podučavanja evanđelja, no postoji i druga posebna radost u vezi s podučavanjem – radost pripreme. Često se na pripremu lekcije gleda kao na zamoran zadatak i ostavlja se na strani do zadnjeg trenutka. Poput molitve obavljene na brzinu, priprema u zadnjem trenu postaje površna i ne previše učinkovita.

I sam poznajem tu vrstu pripreme. Nije ugodna i ne stvara pouzdanje. Iskusio sam i veliko veselje u pripremi. To može biti vrijeme značajne molitve i dubokih misli. Otkrio sam da to može biti ugodno plodonošno vrijeme štovanja, propitivanja, razumijevanja i nadahnuća. ...

Kada sam iskusio radost pripreme, otkrio sam velike bisere mudrosti i spoznaje. Otkrio sam da u svojoj pripremi naučim puno više nego što ću ikada imati vremena podučavati. ...

Gdje god da se istina podučava, potreba za pripremom je ista. Oni koji su razvili put ka uspješnoj pripremi otkrit će da ih čeka radosno iskustvo« (»Random Sampler: Planning to Teach«, *Ensign*, listopad 1995., 73).

Odvojiti vrijeme za osobnu pripremu

Zapamtite da u vašim nastojanjima da podučavate evanđelje Isusa Krista nije dovoljno da jednostavno pripremite lekcije. Trebate i sebe pripremiti. Odvojite vrijeme za proučavanje savjeta u ovoj knjizi o tome što možete učiniti da se duhovno pripremite za podučavanje evanđelja (vidi str. 11–20). Osim toga, planirajte prisustvovati sastancima za usavršavanje učitelja. Na tim sastancima vi i ostali učitelji i vođe zajedno učite metode podučavanja evanđelja koje će vam omogućiti povećanje vaših vještina i pouzdanja.

PRIPREMANJE LEKCIJA

Kratko vrijeme koje provodite u podučavanju lekcije kod kuće ili u Crkvi može imati vječan učinak na one koje podučavate. Svaka im lekcija može pomoći osjetiti utjecaj Duha, rasti u svojoj ljubavi za Nebeskog Oca i Isusa Krista te povećati svoju predanost da žive evanđelje. Imajte to na umu kada pripremate lekcije. Na vaš uspjeh u predavljanju Gospodina i podučavanju po Duhu imat će utjecaj brižnost kojom pripremate lekciju.

Rano započinjanje s pripremom lekcije

Planiranje lekcije traži vremena i pažnje. Uskoro nakon što završite jednu lekciju, počnite s planiranjem sljedeće. Vjerojatno ćete najviše biti svjesni onih koje podučavate te njihovih potreba i interesa odmah nakon što ste bili s njima. Također, tada ćete najviše biti svjesni njihovog odgovora na vaše podučavanje.

Tri pitanja koja vas mogu voditi kroz pripremu lekcije

Kada započnete s pripremom lekcije, uz molitvu pregledajte gradivo uzimajući u obzir potrebe i interese onih koje podučavate. Zatim razmislite o tri dolje navedena pitanja. Ta vas pitanja trebaju voditi kroz vašu pripremu lekcije.

1. Što se u životima onih koje podučavam treba dogoditi kao rezultat ove lekcije?
2. O kojem određenom načelu trebam podučavati?
3. Kako trebam podučavati ta načela?

Niže je navedeno nekoliko određenih načina kako koristiti ta pitanja kada započinjete pripremu lekcije. Dok pripremate lekciju na taj način, zapisujte ideje koje vam se javljaju. To će dati strukturu vašem stalnom razmišljanju o lekcijama.

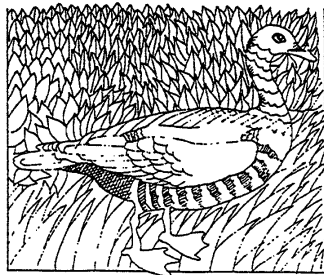
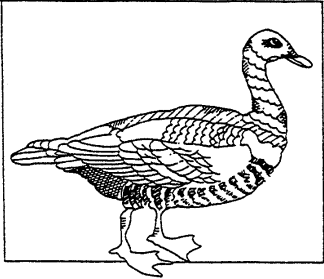
1. Što se u životima onih koje podučavam treba dogoditi kao rezultat ove lekcije?

Proučavajte i razmišljajte o gradivu lekcije i o popratnim stihovima iz Svetih pisama. Razmislite o tome što oni koje podučavate trebaju shvatiti, osjetiti, poželjeti ili učiniti kao rezultat lekcije. Na primjer, u pripremanju lekcije o molitvi možete odlučiti da učenici trebaju razumjeti važnost molitve te da se svako jutro i večer trebaju moliti. U pripremanju lekcije o obiteljskim odgovornostima možete odlučiti da kao rezultat lekcije članovi obitelji trebaju biti marljiviji u obavljanju svojih kućanskih obveza. U podučavanju lekcije o proučavanju Svetih pisama možete odlučiti da lekcija treba nadahnuti one koje podučavate da svaki dan proučavaju Sveta pisma.

Mnoge lekcije u crkvenim priručnicima uključuju izjave o cilju. Te vam izjave mogu pomoći da odredite kako svaka lekcija treba utjecati na one koje podučavate.

2. O kojem određenom načelu trebam podučavati?

Uvijek imajte na umu potrebe onih koje podučavate i okolnosti u kojima žive. Upitajte se: »Koja će načela u lekciji pomoći onima koje podučavam da svladaju izazove s kojima se suočavaju?«

Istražite ove dvije ilustracije. Koja ilustracija daje bolju ideju o tome kako izgleda patka? Obratite pažnju na činjenicu da prva ilustracija uključuje više detalja o patki i ne sadrži druge elemente koji vas odvlače od patke. Kada odlučite usredotočiti se na jedno ili dva načela lekcije, ne uključujte ideje koje vas mogu udaljiti od tih načela. Pripremajte lekcije koje su poput prve ilustracije: jednostavne, jasne i usredotočene.

Često će lekcija sadržavati više gradiva nego što možete obraditi u vremenu koje imate. U tim slučajevima trebate odabrati gradivo koje će najviše pomoći onima koje podučavate.

Količina gradiva koje obratite manje je važna od njegovog utjecaja na život onih koje podučavate. Budući da previše koncepata odjednom može zbuniti ili zamoriti učenike, obično je najbolje usredotočiti se na jedno ili dva glavna načela. Zatim možete odrediti dodatne prateće ideje iz priručnika.

Izbjegavajte nastojanje da podučite sve što se može reći o određenoj temi. Oni koje podučavate najvjerojatnije će imati nekakvo poznavanje teme. Vaša lekcija treba nadopuniti, razjasniti i potvrditi ono što već znaju. Zapamtite da vaša lekcija nije jedino vrijeme kada će oni učiti o toj temi.

3. Kako trebam podučavati ta načela?

Trebate odabrati metode podučavanja koje će učenicima pomoći da razumiju i primjene načela koja podučavate (za informacije o odabiru odgovarajućih i učinkovitih metoda, vidite stranice 91–92).

U odabiru metoda prvo pregledajte pitanja za raspravu, priče i ostale aktivnosti učenja koje su predložene u priručniku. Ako osjećate da će te metode zadovoljiti potrebe onih koje podučavate, upoznajte se s tim metodama. Ako osjećate da trebate koristiti druge metode, započnite rano s donošenjem odluke o tome kako podučavati načela. Razmotrite korištenje primjera, ilustracija, usporedbi ili osobnih iskustava koji će pomoći u podučavanju glavnih načela lekcije.

Za metode koje ćete odlučiti koristiti možda će vam biti potrebni materijali iz knjižnice sastajališta, kao što su slike, predmeti, crkvene pjesmarice ili video kazete.

Njegovanje vaših ideja

Nakon što dobijete neke početne ideje o tome kako podučavati lekciju, možete ih dalje razviti i usavršiti. Ako ste započeli s pripremama na vrijeme, lakše ćete doći do iskustava, priča i stihova iz

Svetih pisama koji će pomoći onima koje podučavate. Misli vam mogu doći dok razmišljate o načelima koja ćete podučavati i o potrebama onih koje podučavate. To je jedan način kako vas Duh može voditi u vašim pripremama. Možete sa sobom imati bilježnicu kako biste zapisali ideje kada vam dođu.

U ovom stupnju planiranja može pomoći da još jednom proučite reference iz Svetih pisama koje će se koristiti u lekciji. To će vam pomoći da ih bolje razumijete i povežete ih s onima koje podučavate.

Prilagođavanje i prerađivanje po potrebi

Kada dođe vrijeme za podučavanje lekcije, najvjerojatnije će doći do nekih završnih prilagodbi. To je nalik obrezivanju koje vrtlar radi da bi dao pravilan oblik drvetu ili grmu. Tijekom ove faze trebate:

- imati jasnu sliku o tome što se u životima onih koje podučavate treba dogoditi kao rezultat ove lekcije. Upitajte se: »Hoće li lekcija donijeti rezultate?«
- pregledati određene točke koje želite podučavati iz priručnika: glavna načela i prateće ideje. Organizirajte jasan pregled. Potrudite se isplanirati jasan početak i snažan, usredotočen zaključak (vidi »Početak lekcije«, str. 93; »Završetak lekcije«, str. 94–95).
- finalizirati metode podučavanja koje ćete koristiti. Budite sigurni da će metode koje ste odabrali pomoći učenicima u primjenjivanju načela koja podučavate.
- kompletirati materijale koje ćete koristiti.

Možda će vas Duh nadahnuti da učinite promjene u zadnji tren. Možda ćete čak biti potaknuti da učinite promjene u samom trenutku dok podučavate. Budite otvoreni za sve ove poticaje i prepoznajte činjenicu da vam vaša pažljiva priprema omogućava da primatete neprekinuto vodstvo Duha.

OSMIŠLJAVANJE LEKCIJA POMOĆU GOVORA S OPĆIH SABORA I DRUGIH MATERIJALA

Strukturirani priručnik nije omogućen za svaku prigodu podučavanja u Crkvi. U nekom okolnostima možete podučavati pomoću članaka iz crkvenih časopisa ili obraćanja s općih sabora. U drugim okolnostima možete podučavati iz knjige koja uključuje pitanja za proučavanje, no ne i planove lekcija.

Kada pripremate lekcije iz tih materijala trebate slijediti prijedloge navedene u dijelu »Pripremanje lekcija« (str. 98–99). Dok to budete činili, Duh će vas voditi u vašim odlukama o tome što i kako podučavati.

Primjer kako planirati lekciju pomoću govora s općeg sabora

Razmotrite ovaj izvadak iz obraćanja starješine Josepha B. Wirthlina na općem saboru:

»Zadnji dio trinaestog članka vjere kaže: 'Ako je bilo gdje što čestito, lijepo, na dobru glasu ili hvalevrijedno, mi to tražimo.'

Riječ *tražiti* znači otići u potragu, pokušati otkriti, pokušati steći. To zahtijeva aktivan, ustrajan pristup životu. Na primjer, Abraham je zatražio 'blagoslove otaca... i biti još veći sljedbenik pravednosti' (Abraham 1:2). To je suprotno od pasivnog čekanja da nam se dogodi nešto dobro bez ikakvog napora s naše strane.

Možemo svoje živote ispuniti dobrim, ne ostavljajući prostora za bilo što drugo. Imamo toliko dobrog iz čega možemo birati, tako da nema potrebe da ikada biramo od zloga« (Conference Report,

travanj 1992., 120; ili *Ensign*, svibanj 1992., 86).

Sljedeći primjer pokazuje jedan način kako pripremiti lekciju temeljem ove izjave.

1. Pročitajte izjavu starješine Wirthlina.

Uz molitvu razmišljajte o onima koje podučavate i o tome kako se ovaj odlomak odnosi na njih.

2. Odlučite što se treba dogoditi u životima onih koje podučavate kao rezultat lekcije.

Na primjer, ako podučavate mlade, možete odrediti da si oni postave ciljeve koji će im pomoći u traženju onoga što je dobro.

To može uključivati ciljeve u svezi s proučavanjem Svetih pisama, zdravim rekreativnim ili nadahnjujućim aktivnostima s prijateljima.

3. Odlučite koje ćete glavno načelo ili načela podučavati, zajedno s pratećim idejama.

Ono što ćete odlučiti istaknuti treba ovisiti o potrebama onih koje podučavate. Ako ste marljivi i radite uz molitvu, primit ćete vodstvo Duha u donošenju ove odluke.

Na primjer, da biste podučili mlade o važnosti traženja dobrog, možete se usredotočiti na izjavu starješine Wirthlina da »imamo toliko dobrog iz čega možemo birati, tako da nema potrebe da ikada biramo od zla«. Prateće ideje mogu uključivati činjenicu da

moramo aktivno tražiti dobre stvari te Gospodinovu pomoć dok to činimo.

Dok se pripremate za podučavanje tih načela, možete se okrenuti stihovima iz Nauka i saveza 6:7, koji kažu: »Ne tražite bogatstvo, već mudrost«, te iz Nauka i saveza 46:8, koji govore: »Tražite revno najbolje darove.« Dok proučavate ove odlomke, otkrit ćete one koji su vam najkorisniji u podučavanju načela u lekciji.

4. Razmislite o tome kako želite podučavati glavne ideje i prateće ideje koje ste odabrali.

Pažljivo istražite metode podučavanja koje su opisane na stranicama 159–185. Ideje će vam doći dok razmišljate kako podučavati vaš razred.

Na primjer, možete organizirati aktivnost pomoću ploče tako što ćete zamoliti učenike da navedu različite načine kako mogu provesti svoje slobodno vrijeme. To može dovesti do diskusije o tome ispunjavaju li savjet starješine Wirthlina da »svoje živote ispuni[mo] dobrim, ne ostavljajući prostora za bilo što drugo«.

Dok razmatrate vođenje takve diskusije, započnite razmišljati o pitanjima koja možete postaviti (vidi »Podučavanje pomoću pitanja«, str. 68–70). Na primjer, dok razgovarate o važnosti življenja sukladno savjetu starješine Wirthlina, možete upitati: »Koje promjene možemo učiniti da bismo svoj život ispunili dobrim?«

Što pažljivije razmišljate o posebnim potrebama onih koje podučavate i što više proučavate različite metode podučavanja koje se nalaze u ovoj knjizi, toliko ćete postajati pouzdaniji i kreativniji u razvijanju ideja za podučavanje.

Osmišljavanje lekcija pomoću govora s općih sabora i drugih materijala zahtijevat će dodatnu kreativnost. Dok se marljivo pripremate i tražite Duha, bit ćete nadahnuti u osmišljavanju takvih lekcija. Vi i oni koje podučavate bit ćete blagoslovljeni kao rezultat vaše pripreme.

PRILAGOĐAVANJE LEKCIJA ONIMA KOJE PODUČAVATE

Crkveni priručnici s lekcijama pažljivo se pripremaju kako bi se nauk Crkve sačuvao čistim. Oni utvrđuju smjernice za podučavanje u crkvenim okvirima i osiguravaju konzistentan pristup evanđeoskim temama i načelima. Trebate se istinski pridržavati naučavanja i smjernica ovih priručnika. Međutim, lekcije ne morate održati točno kako je prikazano u priručnicima. Možete ih prilagoditi ovisno o potrebama i okolnostima onih koje podučavate.

Što god činili da prilagodite lekcije, zapamtite da će vaše prilagodbe pomoći učenicima da shvate i žive evanđeoska načela. Stoga, adaptacije se trebaju napraviti samo nakon što uz molitvu proučite gradivo lekcije i razmotrite svakog pojedinca kojeg podučavate. Dok nastojite prilagoditi lekciju treba vas voditi (1) priručnik koji ste dobili, (2) tri središnja pitanja koja su razmatrana na stranicama 98–99 ove knjige i (3) mjerila podučavanja naglašena u ovoj knjizi, kao što su voljeti one koje podučavate, podučavati s Duhom i podučavati nauk.

Primjeri prilagođavanja lekcija

Sljedeće situacije prikazuju nekoliko načina kako možete prilagoditi lekcije onima koje podučavate.

Korištenje materijala iz najnovijih crkvenih časopisa

Dok čitate priču u lekciji o službi, sjetili ste se slične priče u novom

crkvenom časopisu. Osjećate da će se djevojke iz vašeg razreda bolje povezati s pričom iz časopisa, pa stoga koristite tu priču umjesto one iz priručnika.

Razvijanje vlastitih aktivnosti učenja

Dok pripremate lekciju za grupu djece iz Male škole, čitate aktivnost za privlačenje pažnje na početku lekcije. Osjećate da ta određena aktivnost neće pomoći djeci u vašem razredu. Razmišljate o potrebama djece i razvijate aktivnost koja će im pomoći usredotočiti se na načela koja ćete podučavati.

Udaljavanje od predloženog razvoja lekcije

Pripremate se podučavati đakone u svom odjelu. Priručnik s lekcijama za Aronovo svećeništvo predlaže da koristite igrokaz kako biste im pomogli primijeniti evanđeosko načelo. Dok razmišljate o mladićima koje podučavate, sjetili ste se nekih iskustava koja su nedavno imali. Osjećate da bi jednostavna diskusija o tim iskustvima bila učinkovitija od igrokaza.

Prilagođavanje lekcija različitim dobnim skupinama

Za više obavijesti o prilagođavanju lekcija različitim dobnim skupinama pogledajte dio ove knjige s naslovom »Podučavanje različitih dobnih skupina« (str. 107–124).

VREDNOVANJE ODRŽANE LEKCIJE

Nakon podučavanja lekcije učitelj evanđeoskog nauka bio je uznemiren iskustvom podučavanja. Neki su dijelovi lekcije prošli dobro, no neki su bili razočaravajući. »Zašto su neke stvari prošle dobro, a neke ne?« pitao se. »Što trebam ponovno napraviti kod održavanja lekcije? Što trebam promijeniti?« Pitanja su ostala s njim dok je razmišljao o tome kako pomoći članovima razreda naučiti evanđelje. Pitanja koja si je ovaj učitelj postavio skoro su univerzalna među učiteljima.

Osim što je potrebno vrednovati učenje onih koje podučavate (vidi »Kako otkriti uče li oni«, str. 73), važno je i utvrditi vlastiti uspjeh u održavanju lekcije. Predsjednik Spencer W. Kimball podučavao je o važnosti vrednovanja samoga sebe i nastojanja poboljšati se: »Utvrdjemo i uspostavljamo prihvatljiva mjerila uspješnosti... i ocjenjujemo svoj rad sukladno njima. Treba nas manje zanimati kako zadiviti druge, a više poboljšati vlastite učinke« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, izd. Edward L. Kimball [1982], 488).

Nakon svake lekcije odvojimo vremena da bismo slijedili savjet predsjednika Kimballa i »[ocijenili] svoj rad«. To će nam pomoći da se pripremimo za sljedeću lekciju i nastavimo se usavršavati kao učitelji.

Bez obzira kakve ste promjene nadahnuti učiniti, zapamtite da vrednovanje vašeg podučavanja treba biti pozitivno iskustvo, ne obeshrabrujuće. Uvijek kada

otkrijete način kako poboljšati svoje podučavanje, otkrivajte novi način kako pomoći drugima učiti evanđelje i živjeti sukladno njegovim načelima.

Pitanja koja vam mogu pomoći u vrednovanju iznošenja lekcija

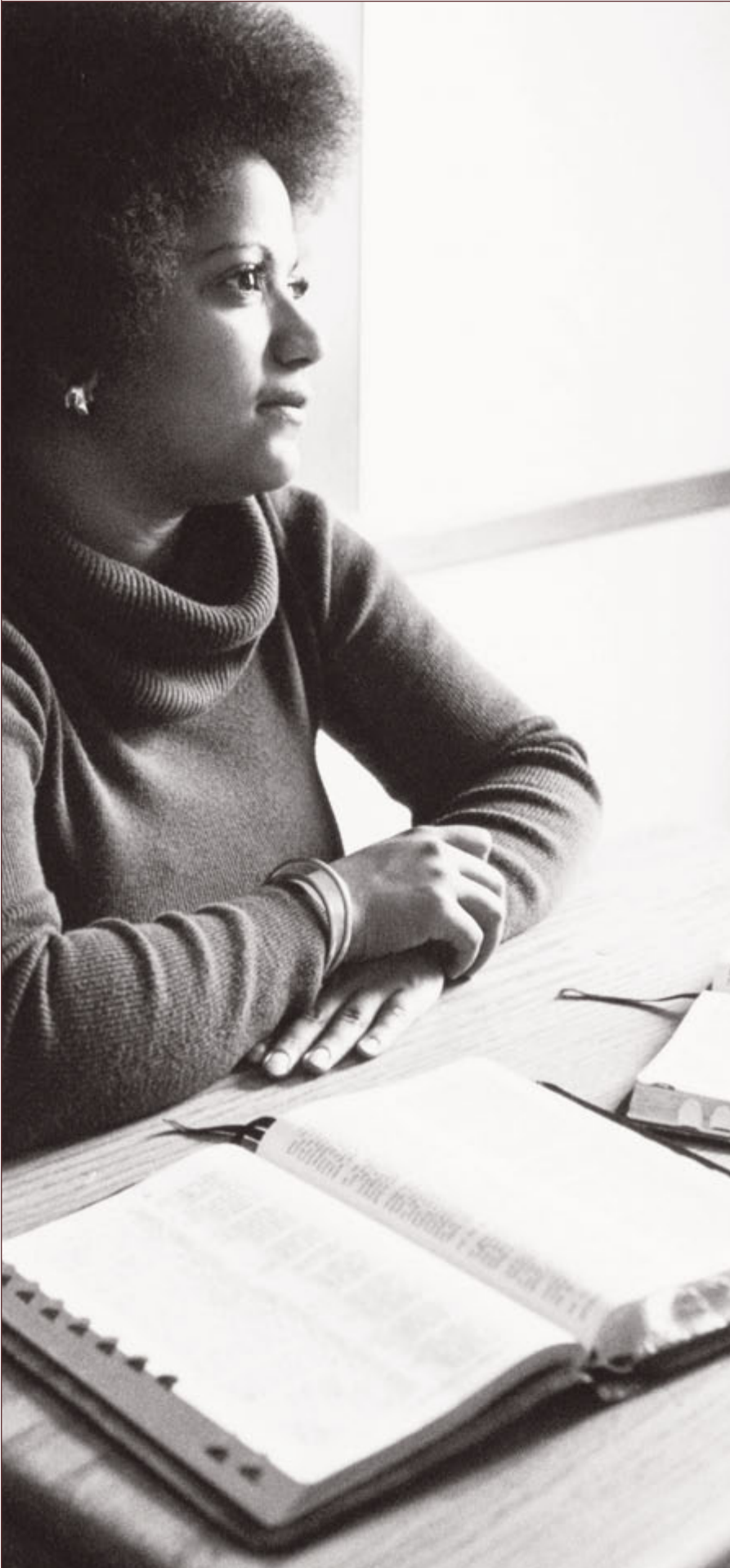
Uspjeh lekcije mjeri se njezinim utjecajem na one koje podučavate. Dok vrednujete svaku lekciju koju podučavate, pokušajte se sjetiti kakvi su bili odgovori učenika u određenim točkama lekcije. Jasnije ćete se sjetiti njihovih odgovora ako pregledate koncept koji ste koristili kod održavanja lekcije.

Dolje navedena pitanja mogu vam pomoći u vrednovanju lekcija. Obratite pažnju na to da vam prvo pitanje pomaže odrediti što ste dobro napravili. Obično više možete naučiti o tome kako se poboljšati ako se prvo usredotočite na uspjehe umjesto na razočaranja. Kada ponizno prepoznate svoje snage, možete na njima graditi i iskoristiti ih da usavršite svoje cjelokupno podučavanje. Nakon razmatranja što ste učinili dobro, možete odlučiti što možete učiniti bolje.

- U kojoj točki lekcije oni koje podučavam izgledaju najviše voljni sudjelovati? Kada izgledaju manje voljni sudjelovati?
- U kojim točkama lekcije izgleda da najsnažnije osjećaju utjecaj Duha? Kada izgleda da slabije osjećaju utjecaj Duha?
- U kojim točkama lekcije najviše razmišljaju? Kada izgleda kao da ne razmišljaju preduboko?
- Koje dijelove lekcije najviše primjenjuju na svoj život? Kada izgleda kao da je nisu uspjeli primijeniti na svoj život?

Dok razmišljate o navedenim pitanjima, razmotrite sljedeća kontrolna pitanja:

- Koji aspekt prezentiranja lekcije izgleda da je pridonio ovim odgovorima?

- Što mi ovo govori o onima koje podučavam?
- Kako mi ovo razumijevanje može pomoći u pripremi sljedeće lekcije?

Dok si postavljate ova pitanja, razmislite o tome da zapišete svoje odgovore kako ne biste zaboravili vlastite uvide i poticaje koje primete. Iznenadit ćete se koliko puno učite.

Dok uz molitvu razmišljate o načinima kako dosegnuti one koje podučavate, Duh vam može pomoći da vidite područja gdje se možete poboljšati. Možete proučavati određene dijelove ove knjige. Na primjer, možete pregledati informacije o postavljanju pitanja koja vode u diskusiju (vidi »Vođenje rasprava«, str. 63–65; »Podučavanje pomoću pitanja«, str. 68–70.) Možda ćete osjetiti da je važno naučiti kako započeti lekcije na zanimljiviji način (vidi »Početak lekcije«, str. 93 ili razviti snažnije zaključke lekcija (vidi »Završetak lekcije«, str. 94–95).

Za prijedloge u svezi s osmišljavanjem plana za poboljšanje pogledajte »Osmišljavanje plana za poboljšanje vašeg podučavanja« (str. 24–27).

CRKVENI MATERIJALI ZA PODUČAVANJE EVANĐELJA

Crkva omogućuje puno materijala kao pomoć roditeljima, učiteljima i vođama u podučavanju evanđelja. Sveta pisma su nastavni program Crkve i najvažniji dio tih materijala. Drugi materijali uključuju sljedeće:

- *Podučavanje, nema većeg poziva*
- *Vodič za podučavanje*
- »Gospel Teaching and Leadership« (Podučavanje evanđelja i vodstvo), odsjek u knjizi *Church Handbook of Instructions*
- *Family Home Evening Resource Book [Knjiga s materijalima za kućne obiteljske večeri]*
- *Evandeoska načela*
- *Scripture Stories (Priče iz Svetih pisama)*
- Priručnici s lekcijama
- Crkveni časopisi (redovito provjeravajte ove časopise kako biste pronašli priče i druge ideje)
- Umjetničke slike iz evanđelja (zbirka slika koje uključuju prikaze iz priča i događaja iz Svetih pisama, predsjednike Crkve i evandeoska načela na djelu)

- Ostale slike i plakate
- Crkvena pjesmarica
- *Dječja pjesmarica*
- Video-kazete i audio-kazete koje je Crkva objavila

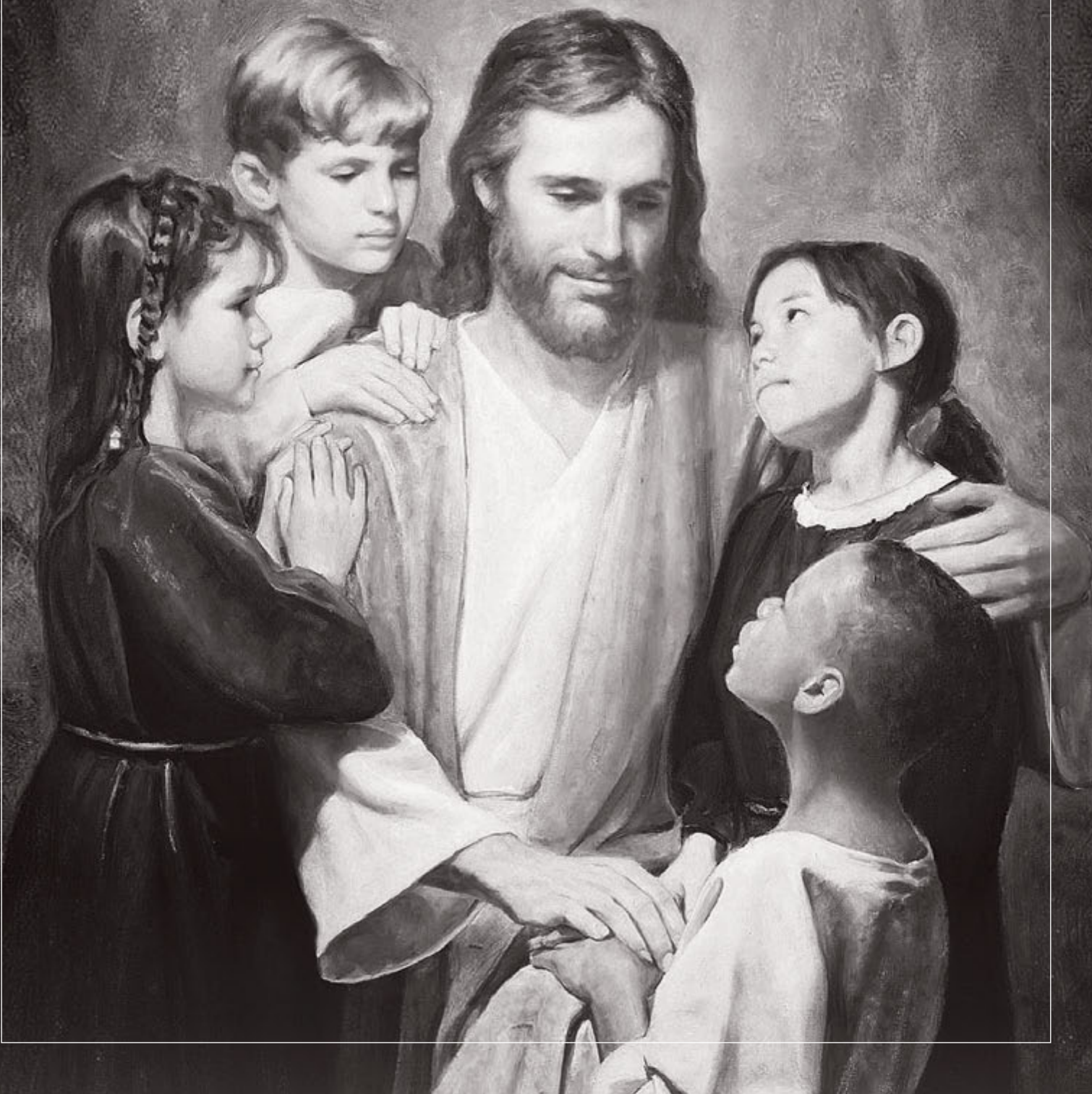
Knjižnica sastajališta

Ako vaše sastajalište ima knjižnicu, ona će vjerojatno posjedovati većinu ovih materijala ili sve njih. Da biste više saznali o materijalima koji su dostupni u knjižnici sastajališta, obratite se knjižničaru sastajališta.

Knjižničar vašeg sastajališta ili zapsničar odjela trebaju imati primjerak *Kataloga crkvenih materijala* kojeg vi možete koristiti. Taj je katalog godišnje izdanje koje navodi sve materijale dostupne putem crkvenih distribucijskih centara. Osim gore navedenih materijala, katalog navodi i druge materijale koje mogu koristiti članovi Crkve.

C

PODUČAVANJE RAZLIČITIH DOBNIH SKUPINA

PODUČAVANJE DJECE

Kada je uskrslu Spasitelj posluživao Nefijcima, pokazao je veliku ljubav za malenu djecu:

»On uze dječicu njihovu, jedno po jedno, i blagoslivljaše ih, i moljaše se za njih Ocu. ...

I on progovori mnoštvu i kaza im: Pogledajte mališane svoje.

I kako oni gledahu, upraviše oči prema nebu, i vidješe nebasa otvorena, i vidješe anđele kako silaze s neba kao da su posred ognja. I oni silažahu i opkoliše one mališane, a oni bijahu okruženi ognjem. I anđeli im posluživahu« (3. Nefi 17:21, 23–24).

Govoreći o ovom događaju starješina M. Russell Ballard je rekao: »Jasno je da je onima od nas kojima su povjereni dragocjena djeca dano sveto, plemenito upravništvo, jer smo mi ti koje je Bog odredio da okruže današnju djecu ljubavlju te ognjem vjere i razumijevanjem onoga što jesu« (»Great Shall Be the Peace of Thy Children« [Veliki će biti mir tvoje djece], *Ensign*, travanj 1994., 60). Spasitelj nam je primjer postavio uzorak kako podučavati djecu, brinuti se o njima i utjecati na njih.

Sveta je odgovornost podučavati djecu evanđelju Isusa Krista i pomoći im da nauče živjeti ga. Trebate ih podučavati istinskom nauku, kao što je to činio prorok Nefi koji je rekao: »I razgovaramo o Kristu, radujemo se Kristu, propovijedamo o Kristu, proričemo o Kristu, i pišemo u skladu s proroštvom našim, da bi saznala djeca naša kojemu se izvoru imaju uteći za otpust grijeha svojih« (2. Nefi 25:26).

Dok podučavate djecu otkrit ćete da primete posebne blagoslove. Djeca će donijeti radost vašoj duši i potaknuti vas da budete dobar primjer. Dok postupno otkrivete vjeru, ljubav, povjerenje i nadu djece, postat ćete bliži Gospodinu i bolje

ćete razumjeti njegovu zapovijed da »postanete kao mala djeca« (Matej 18:3). Uz vodstvo Duha možete voljeti i podučavati djecu na kristoliki način. Možete svakom djetetu pomoći da pronade mir koji je obećan onima koji slijede Spasitelja: »Svi će ti sinovi Jahvini biti učenici, i velika će biti sreća djece tvoje« (3. Nefi 22:13).

Smjernice za razumijevanje i podučavanje djece

Sljedeće informacije mogu vam pomoći da bolje razumijete obilježja djece koju podučavate (pogledajte i »Dobna obilježja djece«, str. 110–116 i, ako podučavate u Maloj školi, uvodne stranice vašeg priručnika s lekcijama za Malu školu).

Djeca vjeruju. Ona vjeruju u ono što vi govorite. Ona su otvorena prema istini. Imate obvezu podučavati ih ispravan nauk jednostavno i jasno, na jeziku i uz primjere koje oni mogu razumjeti.

Djeca mogu prepoznati utjecaj Duha. Podučite ih da osjećaji mira, ljubavi i topline koje imaju dok govore ili pjevaju o Isusu Kristu i njegovom evanđelju dolaze od Duha Svetoga. Pomognite im da shvate kako su ti osjećaji dio svjedočanstva.

Djeca prihvaćaju stvari doslovno. Njima je sve stvarno. Ako koristite složene metafore u podučavanju svetih evanđeoskih načela, mogu postati zbunjena. Pomognite djeci da nauče evanđelje razgovarajući o događajima i aktivnostima koje su im poznate: dom, obitelj i svijet oko njih. Provjerite da nije došlo do pogrešnog razumijevanja onoga što podučavate.

Djeca su radoznala i željna učenja. Uživaju u učenju pomoću različitih i novih iskustava. Vole se kretati, koristiti sva svoja osjetila, istraživati i isprobavati nove stvari. Starija djeca vole izazov odgovaranja na pitanja i rješavanja problema. Djeca će u vašem razredu biti pažljivija i zainteresiranija za učenje kada koristite različite metode i aktivnosti u podučavanju evanđeoskih načela (vidi »Podučavanje uz raznolikost«, str. 89–90).

Djeca su puna ljubavi i žele biti voljena i prihvaćena. Tražite mogućnosti da ojačate ljubazno i brižno ponašanje koje je djeci prirodno. Budući da djeca žele da s njima budete zadovoljni i uživaju pomagati drugima, dajte im mogućnost služenja. Zamolite ih da vam nose knjige, pridržite slike ili odgovore na pitanja. Potaknite ih da si međusobno pomažu. Pokažite svoju ljubav za njih. Izgradite njihovo povje-

renje izražavajući koliko cijenite njihov trudu kada god je to moguće. Pozorno slušajte što oni govore.

Djeca se počinju pripremati za budućnost. Iako odrasla dob možda djeci izgleda daleko, ona se sada pripremaju za svoje buduće odgovornosti u svojim obiteljima, Crkvi i na radnom mjestu. Možete im pomoći da shvate kako ih sadašnja iskustva pripremaju. Na primjer, možete reći: »Marija, vidio/vidjela sam kako pomažeš Katarini da pronađe taj stih u Svetim pismima. Bila si tako strpljiva i ljubazna. Jednom kada budeš majka, siguran/na sam da ćeš svoju djecu podučiti mnogim prekrasnim stvarima.« Ili možete reći: »Mirko, jednoga ćeš dana biti odličan misionar jer si naučio postaviti ciljeve i ostvariti ih. Tako sam ponosan/na na tebe!«

Djeca će slijediti vaš primjer. Vi uvijek podučavate, čak i kada niste toga svjesni. Često više podučavate svojim ponašanjem i primjerom nego svojim riječima. Na primjer, djeca će primijetiti odnosite li se s poštovanjem prema Svetim pismima. Primijetit će kako govorite o Nebeskom Ocu i Isusu Kristu. Gledat će kako primjenjujete načela koja podučavate. Vaš će im pravedan primjer pomoći u razvijanju većih osjećaja ljubavi i poštovanja prema Nebeskom Ocu i njegovom Sinu.

Mala djeca imaju suženi opseg pozornosti i ne mogu dugo sjediti mirno. Ne očekujte od njih previše. Shvatite da nepozornost može značiti da su umorni ili gladni, da nisu razumjeli nešto što ste rekli, da imaju potrebu kretati se ili da im je dosadno. Najbolji način kako zadržati njihovu

pozornost i pomoći im u učenju je da potaknete njihovo sudjelovanje u lekcijama. Budući da djeca imaju energije u obilju, planirajte načine koji će im omogućiti da se kreću ili da vide, čuju, pomirišu ili dotaknu nešto kao dio lekcije. Oni uživaju učiti putem ponavljanja, jednostavnih priča, pjesama i aktivnosti.

Jačanje obitelji

Ako ste učitelj ili vođa, možete pomoći roditeljima u njihovim nastojanjima da svoju djecu poduče evanđelju. Recite roditeljima što podučavate u razredu kako bi oni mogli ojačati ta evanđeoska načela u svom domu (vidi »Redovite prigode za podučavanje u domu«, str. 137–139). Potaknite djecu da svojoj obitelji ispričaju što uče. Na kućnim obiteljskim večerima mogu iznijeti pjesme, stihove iz Svetih pisama, igre i načela koja uče na satovima ili aktivnostima Male škole. Povremeno možete u njihov dom poslati izvješće o lekcijama ili aktivnostima u kojima su sudjelovali, kako biste im pomogli u utvrđivanju gradiva. Također možete izvijestiti roditelje kada je njihovo dijete osobito rado pomagalo ili kada je dobilo zadatak izreći molitvu ili održati govor. Možete pozvati roditelje da kao dio lekcije ispričaju svoja iskustva ili iznesu svoja svjedočanstva.

Zapamtite da kada djeci pomažete u stjecanju svjedočanstva i življenju evanđelja, ona mogu imati dobar utjecaj na svoje obitelji. Kada djecu podučavate evanđelju i pomažete im naučiti kako ga živjeti, vi pomažete u jačanju njihovih obitelji.

DOBNA OBILJEŽJA DJECE

Djeca se neprestano mijenjaju tjelesno, mentalno, društveno, emocionalno i duhovno. Ona slijede opću shemu rasta i razvitka. Roditelji i učitelji koji poznaju zajednička obilježja različitih dobnih skupina moći će se s dječjim ponašanjem nositi prikladnije i podučavati ih učinkovitije.

Neka se djeca mogu razvijati brže ili sporije u odnosu na svoje vršnjake. Na primjer, neki šestogodišnjak može po svojim obilježjima biti bliži nekom petogodišnjaku ili sedmogodišnjaku. Zapamtite i da se tijekom emotivnog stresa ili napetosti djeca mogu privremeno ponašati kao mlađa od sebe.

U pripremi crkvenih priručnika s lekcijama vodilo se računa o obilježjima razvoja djece. Dok proučavate i pripremate svaku lekciju, budite svjesni kako vam svaki dio lekcije može pomoći zadovoljiti dječje potrebe.

Bez obzira na dob djece koju podučavate, budite strpljivi i puni poštovanja, ljubavi i obzirnosti prema svakom djetetu. Ne očekujte da djeca učine više nego što su za to sposobna.

Sljedeći opisi i prijedlozi mogu vam pomoći da bolje razumijete djecu koju podučavate.

Osamnaestomjesečni uzrast

Obilježja djeteta

- Hoda, penje se, puzi i trči. Uživa gurati i povlačiti stvari. Sposobno je predmete rasklopiti brže nego što ih može sastaviti. Nema usklađene pokrete. Lako se zamara. Obično još nije naučilo ići u toalet.
- Stvara mnogo zvukova. Ima jezične vještine u razvoju. Koristi rečenice od jedne riječi, posebice »moje« ili »ne«. Sakuplja znanje pomoću vida, zvuka, dodira, mirisa i okusa. Razumije više nego što može izraziti.
- Uživa igrati se s drugom djecom, no često ne komunicira s njima. Ima poteškoća u dijeljenju s drugima.
- Lako se rasplače, no emocije se brzo mijenjaju.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Mijenjajte aktivnosti kako biste zadržali djetetovo zanimanje. Koristite aktivnosti koje uključuju hodanje, guranje i povlačenje. Koristite igre s prstima i glazbene aktivnosti.
- Omogućite brojne prigode za govorenje i sudjelovanje. Podučite kako da tijekom molitve imaju duboko poštovanje. Uz priče koristite vizualna pomagala. Djetetu dajte igračke koje može pokretati i s kojima može eksperimentirati, kao što su igračke za slaganje, lopte, jednostavne sastavljalke, lutke i figurice ljudi i životinja.
- Osigurajte igračke i osmislite aktivnosti koje djetetu omogućavaju da se igra samo. Pomognite djetetu da nauči dijeliti s drugima i družiti se s njima.
- Zagrlite dijete kada je uznemireno ili se osjeća nesigurno.

Dvogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Vrlo je aktivno. Skače, hoda i trči. Može pljeskati rukama i nogom udarati loptu. Može držati male predmete, no ne može zakopčati odjeću ili otvarati i zatvarati patentne zatvarače ili se na drugi način brinuti o sebi. Kada je umorno postaje razdražljivo i nemirno.
- Može sastaviti rečenicu od dvije ili tri riječi. Često kaže »ne«, čak i kada to ne misli. Ima jednostavne, izravne misli. Ne može rasuđivati. Može napraviti jednostavne odabire. Uživa u ponavljanju. Ima mali opseg pozornosti (dvije ili tri minute). Znatiželjno je. Prelazi s jedne aktivnosti na drugu. Voli jednostavne igračke, pribor za crtanje i slikanje, knjige, kratke priče i glazbene aktivnosti.
- Voli se igrati samo. Razvija zanimanje za igru s drugima, no obično je zainteresiranije igrati se u njihovoj blizini nego s njima. Često se svađa oko igračaka. Ima poteškoća u dijeljenju s drugima i sura-

đivanju. Traži od odraslih stvari koje želi od drugog djeteta.

- Puno je ljubavi i odanosti. Uživa biti u naručju i držati nekoga za ruke. Voli biti blizu svoje majke. Koristi emotivne izljeve da bi izrazilo emocije, dobilo ono što želi te pokazalo ljutnju i frustraciju. Brzo mijenja raspoloženja. Voli neovisnost.
- Voli se moliti. Razumije da nas nebeski Otac i Isus vole, no ima poteškoća u razumijevanju većine duhovnih koncepta.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Koristite aktivnosti koje odmaraju, poput igara s prstima i onih koje koriste glazbu. Osmislite aktivnosti poput bacanja krpenih vrećica punjenih grahom, marširanja i skakanja. Izbjegavajte aktivnosti koje zahtijevaju spretnost i koordinaciju, poput rezanja škarama i lijepljenja sličica.
- Vodite jednostavne diskusije. Pomognite djeci da sudjeluju. Koristite ponavljanja. Ne ostavljajte dijete samo; djeca u ovoj dobi lako sebe dovode u nesigurne situacije. Omogućite djetetu da može birati.
- Osmislite načine da dijete može komunicirati s drugima, no nemojte vršiti pritisak na dijete da to čini. Ponudite izbor da sudjeluje u aktivnostima. Pružite im toplo, brižno vodstvo. Preusmjerite loše ponašanje.
- Pokažite ljubav i brižnost. Preusmjerite djetetovu pažnju kako biste prekinuli neželjeno ponašanje. Ohrabrite dijete da bude samodostatno, no pružite mu pomoć ako je potrebno. Omogućite djetetu situacije u kojima može birati.
- Omogućite djetetu da se moli. Usmjerite duhovne koncepte na obitelj i ljubav Nebeskog Oca i Isusa.

Trogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Hoda i trči, no još uvijek nema usklađene pokrete. Voli raditi stvari sa svojim rukama, ali ih radi nespretno.
- Ima veće jezične vještine. Voli govoriti i učiti nove riječi. Ima mali opseg pozornosti. Znatiželjno je i radoznalo. Često pogrešno razumije i daje primjedbe koje izgledaju kao da nisu povezane s temom. Uživa pretvarati se. Voli igre s prstima, priče i glazbene aktivnosti. Nije sposobno razlikovati maštu od stvarnosti.
- Uživa raditi samo. Ne uključuje se previše u zajedničku igru s drugima, no voli imati prijatelje oko. Usmjereno je na sebe. Ima poteškoća u dijeljenju s

drugima. Voli biti blizu odraslih, posebice obitelji, jer oni pružaju sigurnost.

- Voli udovoljavati odraslima. Ima potrebu za njihovim odobravanjem, ljubavlju i pohvalama. Emotivno reagira kada se plaši ili je ljutito. Lako se rasplače. Osjetljivo je na tuđe osjećaje. Razvija izvjesnu neovisnost. Ima intenzivne, kratkotrajne emocije.
- Zanimaju ga jednostavna evanđeoska načela, poput molitve i poslušnosti. Svjesnije je Nebeskog Oca i Isusa Krista i ima jednostavnu vjeru u njih.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Koristite aktivnosti koje uključuju skakanje, preskakanje, hodanje i savijanje. Koristite jednostavne aktivnosti, poput lijepljena sličica, modeliranja gline i bojanja. Izbjegavajte aktivnosti koje zahtijevaju osobitu spretnost i koordinaciju, poput spajanja i rezanja škarama. Budite spremni počistiti nered.
- Podučavajte ideje na jednostavan, jasan način. Koristite sažetke i vizualne materijale da biste idejama dali veću snagu. Potaknite pitanja i odgovore na lekcije, no neka se djeca izmjenjuju. Koristite različite metode podučavanja, poput priča, pjesama, rasprava, dramatizacija, igara s prstima i jednostavnih igara. Izmjenjujte tihe i živahne aktivnosti.
- Osmislite mogućnosti za igru s drugima. Koristite aktivnosti koje potiču dijeljenje s drugima, mijenjanje u aktivnostima i surađivanje. Razvijte blizak odnos s djetetom i često mu omogućite da govori o svojoj obitelji.
- Pokažite odobravanje i povjerenje u dijete. Izbjegavajte kritiziranje. Naglasite ljubav koju vi i njegova obitelj osjećate za njega. Pomognite djetetu da shvati tuđe osjećaje i svlada sukobe. Ohrabrite dijete da bude samodostatno.
- Podučavajte evanđelje na jednostavne, konkretne načine. Podučavajte da su Nebeski Otac i Isus Krist živi te da su dobri i puni ljubavi. Iznosite jednostavna svjedočanstva. Pomognite djetetu da prepozna ljepotu Božjeg stvaranja.

Četvorogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Vrlo je aktivno. Brzo se kreće. Voli preskakati, skakati, utrkivati se, penjati se i bacati.
- Uživa razgovarati i učiti nove riječi. Postavlja puno pitanja. Može pomalo rasuđivati, no još uvijek ima mnogo zablude. Ima poteškoća u odvajanju činjenica od mašte. Ima mali opseg pozornosti. Koristi

umjetnički rad da bi izrazilo svoje osjećaje. Uživa pretvarati se i glumiti u igrokazima.

- Više surađuje u igri s drugima. Ponekad je tjelesno agresivno, arogantno, neljubazno i tvrdoglavo, no može biti i prijateljskog ponašanja. Uči dijeliti s drugima, prihvaćati pravila i mijenjati se u aktivnostima. Odgovara na iskrenu pohvalu.
- Često iskušava granice kod ljudi. Razmetljivo je, osobito kada priča o sebi i svojoj obitelji. Može u jednom trenutku biti prijateljski raspoloženo, a već u sljedećem svadljivo. Ima više samopouzdanja. Može imati strahove i osjećaje nesigurnosti.
- Postaje svjesno ispravnog i pogrešnog, i obično želi postupati ispravno. Druge krivi za svoje pogreške. Ima prirodenu ljubav i poštovanje za Nebeskog Oca i Isusa Krista i postavlja mnogo pitanja o njima. Voli se moliti i želi biti dobro. Počinju ga više zanimati evanđeoska načela.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Izmjenjujte tihe i živahne aktivnosti. Pomognite djetetu da nauči kontrolirati svoje postupke i biti odgovorno za njih. Podučavajte odgovarajuće načine za izražavanje emocija.
- Osmislite rasprave i aktivnosti koje će potaknuti razmišljanje, poput jednostavne zagonetke i igre pogađanja. Razjasnite zablude. Koristite slike, predmete i sadašnja iskustva. Uvedite nove riječi. Neka dijete nacrtá slike povezane s lekcijama. Prihvatite i ohrabrite djetetove kreativne aktivnosti. Omogućite djetetu da istražuje svoju okolinu. Koristite igrokaze.
- Osmislite mogućnosti za dijete da se može igrati i surađivati s drugima. Podučavajte ljubaznost, strpljivost i učtivost. Pomognite djetetu kako da slijedi jednostavna pravila poput naizmjeničnog sudjelovanja u nekoj igri. Pomognite djetetu da nauči pozitivno socijalno ponašanje bez da ga kažnjavate ili korite.
- Utvrdite granice i čvrsto ih slijedite. Dopustite djetetu da govori o sebi i svojoj obitelji. Podučite dijete da je posebno u očima Nebeskog Oca i Isusa. Izrazite ljubav koju vi i djetetovi roditelji osjećate za njega.
- Pomognite djetetu da bude odgovorno za svoje ponašanje i podučite ga o važnosti dobrih odabira. Podučite ga da Nebeski Otac voli svoju djecu te da možemo s njim komunicirati pomoću molitve. Pomognite djetetu da otkrije kako se može s poštovanjem ponašati u Crkvi. Podučite ga o osnovnim načelima evanđelja.

Petogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Vrlo je aktivno. Ima dobar osjećaj ravnoteže i pokreti mu postaju koordinirani. Može šutnuti loptu, hodati po ravnoj crti, skoknuti, preskočiti i marširati. Voli crtati, bojati i sudjelovati u aktivnostima i igrama. Uči kako zavezati cipele i zakopčati odjeću.
- Prepoznaje neka slova, brojeve i riječi. Voli se pretvarati da čita i piše. Može učiti čitati. Pričljivo je. Postavlja pitanja, daje primjedbe i odgovore koji pokazuju povećano razumijevanje. Dobro rješava probleme. Znatiželjno je i želi saznati činjenice. Počinje razlikovati istinu od mašte. Ima mali, no rastući opseg pozornosti. Voli određene zadatke. Uživa u šalama i trikovima, no ne može se smijati sebi. Voli priče, pjevanje, poeziju i glumu.
- Prijateljski je raspoloženo i voli udovoljavati drugima i s njima surađivati. Počinje više voljeti da bude u malim skupinama djece, no može preferirati najboljeg prijatelja. Manje stvara konflikte u skupnim igrama. Počinje voljeti prilagođavati se i kritično je prema onima koji to ne čine. Počinje razumijevati pravila, no često ih pokušava promijeniti u svoju korist.
- Usmjerava svoje zanimanje na dom i obitelj. Sklono je odraslim ljudima i voli im udovoljiti. Lako dolazi u situaciju da se osjeća neugodno, osobito zbog svojih vlastitih grešaka.
- Želi biti dobro. Uči razliku između ispravnog i pogrešnog. Ponekad govori neistinu ili okrivljuje druge za svoje pogrešne postupke, sve zbog velike želje udovoljiti odraslima i činiti što je ispravno. Spremno je biti podučavano o duhovnim načelima.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Angažirajte dijete u fizičkim aktivnostima. Koristite jednostavne igre i druge aktivnosti. Dopustite djetetu da izrezuje i lijepi te da slaže slagalice. Omogućite mu neovisnost. Izrazite svoje povjerenje u njega. Prihvatite i ohrabrite djetetove napore.
- Dopustite djetetu da govori i postavlja pitanja. Dopustite mu da čita jednostavne riječi i rečenice. Koristite papiriće s jednostavnim riječima. Dodijelite jednostavne zadatke i zaduženja. Koristite crtanje, istinite priče i vizualne materijale. Mijenjajte aktivnosti, koristeći slike, igre, pjesme i rasprave. Koristite aktivnosti koje uključuju rješavanje problema, kao što su zagonetke i pitalice. Dopustite djetetu da se pretvara, glumi i koristi lutke. Smijte se s djetetom.

- Vodite brigu o djetetovoj potrebi za vašim odobravanjem. Ohrabrite prijateljstvo i pokušajte pomoći djetetu ako nema bliska prijateljstva ili ne pripada skupini. Govorite o tome kako se drugi osjećaju kada su ljudi ljubazni ili neljubazni. Razgovarajte o važnosti voljenja drugih i izražavanja zahvalnosti, i pokažite djetetu kako to učiniti. Pomognite djetetu da nauči vrijednost individualnih razlika.
- Često podučavajte o vrijednosti i važnosti obitelji. Dajte djetetu mogućnost da izrazi osjećaje o svojoj obitelji. Izrazite svoju ljubav i pokažite brižnost. Precizno ga pohvalite za pozitivno ponašanje. Izbjegavajte aktivnosti ili rečenice koje mogu dovesti dijete u neugodan položaj.
- Podučavajte o prikladnom ponašanju. Ne budite šokirani ako dijete ponekad kaže nešto što je neistinito ili neprikladno, no i dalje podučavajte o važnosti prihvatanja odgovornosti za vlastite postupke. Ojačajte djetetovo svjedočanstvo iznoseći svoje osobno svjedočanstvo. Iznosite priče i misli koje će ojačati djetetovu ljubav i vjeru u Nebeskog Oca i Isusa Krista te u njihova učenja.

Šestogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Vrlo je aktivno. Često je bučno, nemirno i živahno. Voli sudjelovati u aktivnostima i izvršavati male zadatke, iako su možda još uvijek teški za njega. Ne voli biti promatrač.

- Ima potrebu da mu se ideje protumače na konkretan način. Pamti sve bolje. Pričljivo je i postavlja mnoga pitanja. Uči odlučivati, no često je neodlučno. Ima rastući opseg pozornosti. Voli čitanje, pisanje, pjevanje, slušanje priča i glumu.
- Više se zanima za skupne aktivnosti i igra se s drugima, ali je još uvijek usmjereno na sebe. Često je sklono zapovijedanju, agresivno i neljubazno prema vršnjacima. Ima nestabilna prijateljstva. Važno mu je kako se drugi ponašaju prema njemu. Nastoji steći priznanje društva.
- Hvalisavo je. Pretjeruje i kritizira. Lako se uzbudi, postane budalasto i hihoće. Može biti velikodušno i privrženo te pokazati volju za surađivanje, no lako može promijeniti raspoloženje.
- Važno mu je dobro i loše ponašanje, posebice kada se to odnosi na obitelj i prijatelje. Ponekad druge okrivljuje za pogrešne postupke. Voli priče iz Svetih pisama, posebice one o Isusu.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Budite strpljivi s djetetovom obilnom energijom i nemirnom. Koristite aktivnosti poput pisanja, bojanja, izrezivanja, lijepljenja i modeliranja gline. Upotrebljavajte igre koje dopuštaju djetetu da koristi svoju energiju.
- Koristite aktivnosti koje uključuju rješavanje problema, kao što su zagonetke, ocjenjivanja i priče bez završetka. Koristite slike, komadiće tkanine i

druge vizualne materijale. Uvedite nove riječi. Postavljajte pitanja. Dopustite djetetu da odlučuje. Razgovarajte o važnosti pravilnog odabira i dopustite djetetu da donosi odluke uz ograničeni izbor. Omogućite aktivnosti kao što su čitanje, pisanje, pjevanje, slušanje priča i gluma. Lekcije planirajte tako da u mislima imate djetetova zanimanja.

- Potaknite dijeljenje i sudjelovanje s drugima. Osmislite mnoge mogućnosti za skupne aktivnosti. Dajte određene pohvale i odobravanja. Lekcije usmjerite na pokazivanje ljubavi pomaganjem drugima i vođenjem računa o tuđim potrebama. Potaknite dijete da sudjeluje u igrama i drugim aktivnostima.
- Pohvalite djetetove posebne napore kako bi ono manje osjećalo potrebu hvaliti se. Pohvalite poštenje. Ne kritizirajte. Smijte se s njim, no ne smijte se njemu. Potaknite pozitivna raspoloženja. Svojim primjerom podučite dijete o mirnom, stabilnom ponašanju.
- Podučite dijete da treba voditi brigu o svom ponašanju te biti odgovorno za njega i kako ga poboljšati. Objasnite djetetu da svatko radi pogreške. Podučite o jednostavnom pokajanju. Koristite Sveta pisma za podučavanje o osnovnim načelima evanđelja. Pomognite djetetu da razumije i primjenjuje Sveta pisma.

Sedmogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Ima bolju kontrolu mišića. Razvija zanimanje i vještine za određene igre, hobije i aktivnosti. Postaje nemirno i uzvrpoljeno. Ima nervozne navike i ponekad ima čudna stajališta. Puno je energije, ali brzo se zamara.
- Voli učiti. Razmišlja ozbiljno i logičnije. Sposobno je riješiti složenije probleme. Voli pred sobom imati izazove, naporno radi i odvaja vrijeme za rješavanje zadatka. Ima dobar opseg pozornosti. Voli hobije i korištenje vještina. Dopada mu se skupljanje stvari i razgovor o osobnim projektima i postignućima.
- Često se igra u grupama, no ponekad voli biti samo i tiho se igrati. Malo se druži sa suprotnim spolom. Željno je biti poput svojih vršnjaka i imati njihovo odobravanje. Manje je dominantno i manje nastoji da bude sve po njegovom. Više mu se dopada odgovornost i neovisnost. Često se brine da nešto nije dobro učinilo.
- Ne voli kritiziranje. Osjetljivije je na svoje osjećaje i na osjećaje drugih osoba. Često teži savršenstvu i

ima sklonosti ka samokritičnosti. Susteže se i oprezno je. Manje je impulzivno i usmjereno na sebe nego u prethodnim godinama.

- Svjesno je što je ispravno, a što loše. Voli učiti i primjenjivati načela evanđelja, poput molitve i desetina. Razumije aspekte evanđelja, poput sakramenta, vjere, pokajanja, misionarskog rada, Duha Svetog i hramskog rada. Želi se krstiti i primiti dar Duha Svetoga.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Upotrebljavajte aktivnosti koje dopuštaju djetetu da koristi svoju energiju. Dopustite djetetu da pokaže svoje posebne vještine. Budite strpljivi u slučaju dosađivanja i nemira, i ne privlačite pozornost na nespretnost. Koristite različite tehnike kako biste pomogli u zadržavanju djetetovog interesa i sprječavanju lošeg ponašanja. Pohvalite dobro ponašanje.
- Postavljajte pitanja koja navode na razmišljanje. Koristite priče bez završetka, zagonetke, igre razmišljanja i rasprave kako biste potaknuli razmišljanje. Dopustite djetetu da odlučuje. Omogućite mu mnogo vremena da riješi zadatke. Potaknite dijete da se bavi hobijima i svojim interesima. Osmislite mogućnosti za čitanje Svetih pisama, papirića s riječima i priča. Koristite priče i situacije koje se bave stvarnošću, a ne izmišljenim stvarima.
- Koristite aktivnosti koje traže grupnu igru, poput igara i dramatizacija, no poštuju djetetovu želju da povremeno radi samo. Ne inzistirajte na druženju sa suprotnim spolom. Pohvalite ga za pozitivno ponašanje, kao što je naizmjenično mijenjanje i dijeljenje. Dajte djetetu odgovornosti i zadatke koje može obaviti, a zatim pohvalite napore i postignuća.
- Potaknite brigu za druge. Gradite samopouzdanje. Umjesto da kritizirate, tražite mogućnosti da pokažete odobravanje i naklonost. Prihvatite raspoloženja i ravnodušnost. Potaknite dijete da izrazi svoje osjećaje.
- Omogućite djetetu da može vježbati pravilno biranje. Pomognite djetetu da shvati posljedice svojih odabira. Podučavajte o evanđeoskim načelima na jednostavan, konkretan način i potaknite dijete da ih primjenjuje u svakodnevnom životu. Podučavajte iz Svetih pisama. Pripremite dijete za krštenje i potvrdu pomažući mu da shvati saveze koje će sklopiti.

Osmogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Postaje koordiniranije. Vrpolti se i migolji. Nervozno je. Sudjeluje u organiziranim igrama koje zahtijevaju

tjelesnu vještinu. Ima dobar opseg pozornosti. Želi biti uključeno.

- Želi znati razloge za događaje. Željno je pokazati svoje znanje. Smatra da zna puno, no počinje shvaćati da drugi mogu znati čak i više. Voli suditi. Ima junake. Voli pisati, čitati i pretvarati se.
- Sviđa mu se grupna igra s jednostavnim pravilima. U grupnoj igri želi biti s djecom istog spola. Više surađuje i manje inzistira da bude po njegovom. Želi imati najboljeg prijatelja. Ima snažnu potrebu za neovisnošću, no oslanja se i na odrasle za vodstvo i sigurnost.
- Obično je odano, spremno pomagati, veselo, otvoreno i znatiželjno, no može biti i grubo, sebično, nadmeno i zahtjevno. Osjetljivo je na kritiku. Kritizira sebe i druge. Ponekad hihoće i nestašno je. Može iskusiti krivnju i stid.
- Prihvaća učenja o evanđelju, no može imati pitanja o njima. Ponosi se s članstvom u Crkvi. Voli živjeti prema načelima evanđelja. Uči evanđelje konkretnim primjerima i sudjelovanjem.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Upotrijebite aktivnosti koje zahtijevaju koordinaciju i dopuštaju djetetu da koristi svoju energiju. Budite strpljivi s nespretnošću, neugodnim navikama i migoljenjem. Izmjenjujte mirna i aktivna razdoblja. Pohvalite dobro ponašanje.
- Koristite igre, priče, slike i aktivnosti koje uključuju rješavanje problema, kako biste potaknuli učenje. Koristite čitanje, pisanje i glumu. Pomognite djetetu da postavi realne ciljeve. Potaknite dijete da se više brine o svom ponašanju, nego o ponašanju drugih. Dajte djetetu odgovarajuće junake, kao što su crkvene vođe i ostali dobri članovi Crkve.
- Omogućite grupnu komunikaciju, suradnju i dijeljenje. Izbliza nadgledajte aktivnosti. Shvatite da dječja prijateljstva mogu biti intenzivna. Pomognite djetetu da postane dio grupe ako ono nema bliske prijatelje. Pohvalite dijete za pozitivno ponašanje. Dopustite da dijete zajedno s drugom djecom i s vama sudjeluje u određivanju razrednih pravila i donošenju ostalih odluka. Dopustite mu da radi neovisno.
- Pomognite djetetu da prepozna negativne emocije i da se s njima konstruktivno suoči. Pokažite interes i entuzijizam. Pohvaljujte i gradite samopouzdanje; ne kritizirajte i ne uspoređujte ga s drugom djecom. Prepoznajte djetetove napore i postignuća. Dopustite djetetu da uživa u humoru kada je to prikladno i budite strpljivi s hihotanjem. Podučite ga da drugi rade greške.

- Često izražavajte osobnu vjeru i svjedočanstvo. Pomognite djetetu da cijeni svoje članstvo u Crkvi i odgovornosti koje ono nosi. Postavite izazov pred dijete da živi evanđeoska načela. Iznosite osobna iskustva, stihove iz Svetih pisama i priče. Koristite aktivnosti u kojima dijete može sudjelovati.

Devetogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Uživa u timskim igrama. Ima dobri tjelesnu kontrolu. Zanima ga razvijanje snage, vještina i brzine. Voli složenija umijeća i ručni rad.
- Sposobno je zadržati interes na predmete ili aktivnosti tijekom duljeg razdoblja. Traži činjenice, ne voli previše mašte. Dopada mu se učenje napamet. Ima određena zanimanja i radoznalo je. Voli čitati, pisati i zapisivati podatke. Zanima ga zajednica te druge kulture i narodi. Uživa u učenju o prošlosti i sadašnjosti. Voli sakupljati stvari.
- Dopada mu se da bude u grupama ljudi istog spola. Voli grupne avanture i igre u kojima se surađuje, no voli i natjecati se. Ispituje autoritet i primjenjuje neovisnost. Provodi mnogo vremena s prijateljima.
- Ima probleme u ponašanju, osobito ako nije prihvaćeno od ostalih. Postaje vrlo neovisno, sigurno i pouzdano. Brine se oko pravednosti i raspravlja o tome. Može bolje prihvatiti svoje promašaje i pogreške i preuzima odgovornost za svoje postupke. Ponekad se ponaša budalasto.
- Sasvim je svjesno što je ispravno, a što loše. Želi postupati ispravno, no ponekad se suprotstavlja. Na njega djeluju svjedočanstva drugih. Spremno je učiti složenija načela evanđelja.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Omogućite različite aktivnosti, uključujući timske igre, kako biste podržali zanimanje i pomogli djetetu da razvija vještine.
- Pružite mu određene informacije i činjenice, a ne izmišljene. Nemojte davati sve odgovore; dajte vremena djetetu da razmišlja o tome i raspravlja o odgovorima. Potaknite ga da napamet nauči citate i stihove iz Svetih pisama. Poštujte individualne razlike kada dajete zaduženja i odgovornosti. Osmislite mogućnosti za čitanje, pisanje i zapisivanje podataka. Potaknite ga da vodi dnevnik. Podučavajte o drugim ljudima i kulturama te o povijesti.
- Prepoznajte djetetovu potrebu da ga vršnjaci prihvate. Utvrdite i održavajte razumne granice, no dopustite neovisnost. Podučavajte dijete kako da

bude ljubazno, čak i kada osjeća da on ili ona nisu »pobijedili«. Potičite prijateljstva i pomognite djetetu da ih sklapa.

- Pomognite djetetu da zna da ga prihvaćate, čak i kada ne odobravate određeno ponašanje. Omogućite djetetu da pokaže neovisnost i pouzdanost. Ne ismijavajte ga zbog pogrešnih postupaka.
- Često djetetu izrazite ljubav i podršku. Često iznosite svoje svjedočanstvo i svjedočanstva proroka. Podučavajte o evanđeoskim načelima koja su naprednija.

Desetogodišnji i jedanaestogodišnji uzrast

Obilježja djeteta

- Može iskusiti brzi rast. Uživa u sportovima koji zahtijevaju snagu, brzinu i vještine. Ima razdoblja kada se igra, nagurava, hrva, podbada i hihoće. Nemirno je, aktivno i nestrpljivo. Može se razlikovati od vršnjaka po tjelesnoj veličini i koordinaciji. Ne voli da se prema njemu ponašaju kao prema djetetu. Stalo mu je do fizičkog izgleda.
- Voli apstraktne pojmove i ideje. Stvara zaključke temeljem prethodnog učenja. Voli izazove u mentalnim zadacima. Odlučno je i razumno. Dopada mu se učenje napamet. Voli postavljati ciljeve. Razmišlja logičnije. Voli učiti. Ima dobar opseg pozornosti. Preciznije razumije značenje riječi i može definirati apstraktne termine. Ima smisao za humor koji odraslima može izgledati besmislen.
- Društveno je i natjecateljskog ponašanja. Ima snažnu lojalnost prema grupama. Ima mnogo pozitivnih i negativnih odnosa s vršnjacima. Prijateljstva su mu složenija i intenzivnija. Oslanja se na najbolje prijatelje. Cijeni mišljenje i kriterije vršnjaka više nego odraslih. Ponekad je kritično prema prosudbama odraslih i tuđim osjećajima. Voli zadirkivati i oštro se igrati. Ponekad je grubo i nekooperativno, a ponekad prijateljski nastrojeno i kooperativno.
- Kritično je prema sebi i ogorčeno na kritiziranje drugih. Može osjećati da je pogrešno sve što čini, osobito ako je kritizirano. Ima brige i strahove oko škole i prijatelja. Vrlo je osjetljivo, osobito prema sebi. Ima sumnje i nesigurnosti. Ponekad je lako uvredljivo i razdražljivo, i vrlo je svjesno poštenog ponašanja. Sposobno je biti ljubazno, ozbiljno, pošteno i iskreno. Želi biti neovisno i imati odgovornosti.
- Ima snažan osjećaj moralnosti i savjest. Zanima ga vlastito unapređivanje. Ne voli priznati kada se loše ponašalo. Spremno je više učiti o načelima evanđelja.

Prijedlozi za roditelje i učitelje

- Shvatite da dijete raste i sazrijeva. Ne inzistirajte na druženju sa suprotnim spolom. Omogućite mu sudjelovanje u tjelesnim aktivnostima u kojima može potrošiti svoju energiju. Obraćajte malo pozornosti na neznačajno pogrešno ponašanje. Podučavajte o pravednosti i o vrijednosti sudjelovanja u aktivnostima. Pokažite zanimanje za njegov život. Cijenite individualne razlike.
- Potaknite razmišljanje koristeći pitanja, priče iz Svetih pisama, učenje napamet stihova iz Svetih pisama, aktivnosti koje uključuju rješavanje problema i rasprave. Dopustite mu da donosi odluke i postavlja ciljeve. Koristite nove riječi i dopustite mu da odredi i objasni njihovo značenje. Koristite vizualna pomagala, priče i igre.
- Odgovorite na potrebu da pripada grupama i da bude pod njihovim utjecajem. Osmislite aktivnosti koje omogućuju druženje s vršnjacima. Potaknite grupno planiranje i grupni rad. Podučavajte ga da bude osjetljivo prema onima koji nisu prihvaćeni od ostalih. Dajte odgovornosti i zaduženja i pomognite da se dođe do njihovog ispunjenja. Potaknite projekte služenja, poput čuvanja djece, dijeljenja vještina i širenja evanđelja među drugima. Koristite primjere i lekcije kako biste podučili osjetljivost i ljubaznost. Pohvalite učtivost, nesebičnost, lojalnost i prijateljstvo.
- Ne uspoređujte ga s drugima. Potičite ga i pohvalite postignuća. Pokažite povjerenje u njega kao pojedinca. Iznova potičite pozitivno ponašanje i pokušajte zanemariti negativna djela malih posljedica. Dopustite neovisnost i izražavanje vlastitih osjećaja. Pokušajte razumjeti njegove brige i što ga može učiniti nesretnim.
- Podučavajte o određenim moralnim pojmovima i vrijednostima. Naglasite da istinska sreća i vlastito unapređivanje dolaze kao rezultat obdržavanja zapovijedi. Potaknite ga da se obveže na život prema evanđeoskim načelima. Pomognite mu da shvati buduće odgovornosti i blagoslove i da se za njih pripremi. Ne ismijavajte ga zbog pogrešnih postupaka, osobito ne pred prijateljima. Podučavajte evanđelje u njegovoj punini pomoću priča iz Svetih pisama i priča iz života proroka posljednjih dana. Potaknite ga da iznosi svjedočanstvo.

PODUČAVANJE DJECE RAZLIČITOG UZRASTA

Djeca vrlo različitog uzrasta često zajedno uče o evanđelju u domu i u Crkvi. Takva grupna učenja uključuju kućnu obiteljsku večer i druga obiteljska okupljanja, zajedničke aktivnosti Male škole, dane postignuća, dane aktivnosti i nastavu za djecu Potpornog društva. Ove aktivnosti trebaju biti ugodne i u isto vrijeme podučavati evanđeoska načela. Starješina M. Russell Ballard je rekao: »Kreativno, inovativno zajedničko vrijeme i [druge] aktivnosti mogu biti stimulativne i zabavne, no ne znače mnogo ako se djeca... na kraju zabave, no nisu uistinu prosvijetljena, podučena u evanđelju ili duhovno uzdignuta... Svaka lekcija, svaki sastanak i svaka aktivnost trebaju biti usmjereni na to da se ti maleni dovedu Kristu« (»Great Shall Be the Peace of Thy Children«, *Ensign*, travanj 1994., 61).

Kada podučavate djecu različitog uzrasta, ponekad može biti pravi izazov osmisлити koncept koji je dovoljno jednostavan da bi najmlađa djeca razumjela, ali i dovoljno zanimljiv i izazovan za starije. Sljedeći prijedlozi vam mogu pomoći da uključite svu djecu dok zajedno uče o evanđelju.

Neka starija djeca pomognu mlađoj

Neka djeca zajedno rade u parovima ili neka jedno starije dijete pomaže nekoliko mlađe djece. Na primjer:

- Starije dijete može sjesti pored mlađeg djeteta i čitati stihove iz Svetih pisama, pokazujući na pročitane riječi.

- Starije dijete može pomoći mlađem djetetu u čitanju priče, igranju, učenju napamet stihova iz Svetih pisama, radu na projektu ili završavanju zadatka.
- Starija vam djeca mogu pomoći u podučavanju nekog načela ili aktivnosti. Možete ih zamoliti da poduče jedno mlađe dijete ili njih nekoliko. Ovo je dobar način da starija djeca nauče evanđeoska načela. Osim toga, to im pomaže u stjecanju iskustva i samopouzdanja.

Pojednostavite dio aktivnosti za mlađu djecu

Ako mlađa i starija djeca sudjeluju u istoj aktivnosti, možete tu aktivnost pojednostaviti za mlađu djecu. Na primjer:

- Napravite dvije grupe pitanja: jednostavna pitanja za mlađu djecu, a teža pitanja za stariju. Napišite pitanja na komadiće papira. Ako radite na igri ili ponavljanju, svaku grupu pitanja stavite u odvojene posude. Neka svako dijete odabere i odgovori na pitanje iz odgovarajuće posude.
- U igrokazu dopustite mlađoj djeci da glume jednostavne uloge ili životinje ili da budu dio scenske dekoracije. Starija djeca mogu imati teže uloge, biti pripovjedači i čitati iz Svetih pisama. Ako mlađa djeca trebaju odgovoriti neki tekst, starija im djeca mogu šapnuti što trebaju reći.
- Ako pričate priču, zamolite mlađu djecu da drže slike ili da na ploči postavljaju figurice.

Koristite postaje, razdvajajući djecu po dobnim skupinama

Kada mlađa djeca dođu do postaje, odrasla osoba na postaji može prezentaciju prilagoditi njima. Na primjer, ako se na postaji odvija neka aktivnost, odrasla osoba može voditi pojednostavljenu verziju aktivnosti za mlađu djecu. (Vidi »Postaje«, str. 180.)

RAZUMIJEVANJE I PODUČAVANJE MLADIH

Kada je Mormon imao 15 godina, »pohodi [ga]... Gospod te [on okusi] i [spozna] dobrotu Isusovu« (Mormon 1:15). Joseph Smith je imao 14 godina kada je primio Prvo viđenje. Bio je podučavan tijekom svoje mladosti u pripremi za obnovu evanđelja. Danas Gospodin poziva mlade ljude da služe u predsjedničtvima zborova i razreda, obavljaju svete svećeničke uredbe i propovijedaju evanđelje kao cjelodnevni misionari. Dok podučavate mlade u Crkvi, zapamtite da Gospodin zna njihovu sposobnost. On je u prošlosti imao veliko povjerenje u mlade ljude, a ima ga i danas.

Razumijevanje mladih ljudi

Mladi ljudi imaju entuzijizam i energiju koji mogu učiniti da podučavanje njih bude uživanje. No da biste ih podučavali evanđelju, morali biste znati kako im pomoći da svoju energiju pravilno usmjere. Važno je razumjeti njih, njihove brige i iskušenja.

Da biste lakše razumjeli mlade ljude koje podučavate, sjetite se dana kada ste vi bili mladi. Koja su vam iskustva bila najbolnija i predstavljala najveći izazov za vas? Zbog čega ste se brinuli? Kako ste se osjećali? Koji su bili vaši ciljevi i ideali? Koje su bile vaše društvene i emotivne potrebe? Koji su vam ljudi najviše pomogli i kako su to učinili? Razmišljanje o tim pitanjima može vam pomoći u učinkovitijem podučavanju i vođenju mladih.

Razumijevanje izazova s kojima se mladi ljudi suočavaju

Mladi se ljudi suočavaju s važnim izazovima dok se pripremaju za odraslu dob. Ako ste svjesni tih izazova, možete ponuditi mudru, osjećajnu podršku i ohrabrenje. Sljedeće vam informacije mogu pomoći u razumijevanju nekih izazova s kojima se suočavaju.

Prilagođavanje promjenama u njihovom tijelu

Tjelesni razvoj tijekom adolescentne dobi je brz. Općenito, te promjene počinju godinu ili dvije ranije kod djevojaka nego kod mladića. Novi osjećaji koje mladići i djevojke doživljavaju mogu ih i uzbuditi i zbuniti. Mogu se osjećati čudno ili inferiorno zbog toga što ne vole svoj tjelesni izgled. Tjelesne promjene koje doživljavaju zahtijevaju od njih mnoge emotivne i društvene prilagodbe.

Izvršavanje društvenog prijelaza

Budući da su mladi ljudi u prijelazu između djetinjstva i odrasle dobi, mogu se osjećati kao da se ne uklapaju u šire društvo. To je posebice istinito u društvima u kojima je njihova primarna uloga steći obrazovanje. Zbog promjena koje doživljavaju, oni shvaćaju da više nisu djeca, no znaju i da još uvijek nisu sposobni ispunjavati odgovornosti odraslih. Često ne shvaćaju da su promjene kroz koje prolaze normalne, pa se mogu osjećati nesigurno. Mogu misliti da su im osjećaji jedinstveni i da nitko ne razumije što osjećaju.

Učenje kako koristiti povećane mentalne sposobnosti

U dobi između 12 i 15 godina većina mladih ima veću sposobnost učenja. Sposobniji su dobro prosuditi, logično razmišljati i planirati budućnost. Postoji veća vjerojatnost da ćete utjecati na mlade ako poštujete njihove mentalne sposobnosti i učite od njih kao što biste htjeli da oni uče od vas.

Održavanje emotivne povezanosti s roditeljima i ostalim odraslim osobama

Mladi imaju snažnu želju učiti od svojih roditelja i drugih odraslih osoba. Oni žele i da ih odrasli poštuju, razumiju te da obraćaju pozornost na njih. Međutim, odrasli ih mogu pogrešno procijeniti zbog njihovog ponekad nezrelog ili neobičnog ponašanja. Trebamo slijediti savjet kojeg je Gospodin dao Samuelu: »Ne gledaj na njegovu vanjštinu... čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu« (1. Samuel 16:7). Odrasla osoba koja prihvaća, razumije i pokazuje poštovanje može pozitivno utjecati na život nesigurne i zbunjene mlade osobe.

Možda ćete biti u iskušenju pomisliti da ćete se više približiti mladima ako im se pridružite u kritiziranju njihovih roditelja ili ostalih odraslih osoba. Međutim, to može uzrokovati da izgube poštovanje za svoje roditelje i za vas. Zapamtite da je važan dio vaše odgovornosti pomoći u jačanju veza između roditelja i njihove djece.

Redovno komunicirajte s roditeljima mladih koje podučavate. Recite im o talentima, rastu i pozitivnim osobinama koje primjećujete kod njihovih sinova i kćeri. Neka roditelji znaju što podučavate u razredu. Upitajte što možete učiniti kako biste im pomogli kada podučavaju svoju djecu. Usmjerite mlade prema njihovim roditeljima i nastojte ojačati obiteljske veze.

Uspostavljanje vlastitog identiteta

Neke mlade osobe mogu pokušati uspostaviti identitet nošenjem čudne odjeće ili frizure ili izražavanjem neobičnih ideja. To mogu činiti kako bi privukli pozornost na sebe ili kako bi se uklopili u skupinu vršnjaka i odvojili sebe od ostalih skupina. Općenito, ovo ponašanje ne traje dugo. U biti, ako mladi osjete iskrenu privrženost odraslih i dobiju mogućnost slobodno izraziti svoje ideje bez da budu kritizirani, često

će se osjećati sigurnije i prestat će se ponašati neobično.

Ne bi bilo mudro pokušati odijevati se i razgovarati poput mladih koje podučavate. *Zapamtite da trebate biti jedno s njima, a ne jedan od njih.*

Učenje od muških i ženskih uzora

Važno je da mladi imaju muške i ženske uzore dok se pripremaju za budućnost. Budite svjesni da ste im vi i druge odrasle osobe uzori.

Priprema za služenje u Crkvi i u svijetu

Mladi puno vremena potroše na stjecanje obrazovanja i pripremanje za karijeru. Ohrabrite ih da ozbiljno pristupe svom obrazovanju i da se dobro pripreme za budućnost. Potaknite ih da razmišljaju o tome kako ih njihovo školovanje, učenje evanđelja te njihovi izbori između ispravnog i pogrešnog pripremaju za buduću službu u Crkvi. Pomognite mladićima da se pripreme služiti kao cjelodnevni misionari.

Priprema za brak i obiteljski život

Mladi se ljudi najbolje mogu pripremiti za brak i obiteljski život pripremajući se sklopiti i obdržavati hramske saveze. Sve što činite i podučavate treba mlade ljude upućivati ka hramu. Pomognite im da shvate što je potrebno da bi bili dostojni ići u hram i ohrabrite ih da stvore osobni cilj to i učiniti.

Usvajanje vrijednosti po kojima će živjeti

Obnovljeno evanđelje daje načela i mjerila koje nas vode ka sreći i uzvišenju. Iskoristite svaku mogućnost da pomognete mladima usvojiti ih za sebe. Ohrabrite ih da preuzmu inicijativu u svom osobnom duhovnom rastu (vidi »Pomaganje pojedincima u preuzimanju odgovornosti za učenje evanđelja«, str. 61–62).

Razvijanje prijateljstava s ostalim ljudima njihove dobi

Mladi žele pronaći mjesto među ljudima svoje dobi i vući snagu od njih. Prijatelji igraju važnu ulogu u pripremi

mlade osobe za odraslu dob. Oni joj pomažu u ispunjavanju potrebe za prihvaćanjem. Omogućavaju joj da vježba društvene vještine. Daju utjehu da i drugi imaju slične potrebe i borbe, tako olakšavajući osjećaj izoliranosti kojeg može imati. Omogućavaju joj da nauči o osjećajima i idejama drugih. Daju podršku novonastalim vrijednostima. Kada se mladi ljudi s pravednim vrijednostima grupiraju zajedno, oni si pomažu odmaknuti se od pritiska drugih s različitim vrijednostima. Crkva igra važnu ulogu u stvaranju veza s prijateljima i brižnim odraslim osobama koji iznova jačaju zdravi način života i zdrave vrijednosti.

Što mladi trebaju od odraslih osoba

Podrška

Kada mladi osjećaju srdačnost, privrženost i podršku od roditelja, učitelja ili druge odrasle osobe, osjećaju se ohrabreni suočiti se sa životnim izazovima na optimističan način. Nastojte da mladi koje podučavate osjećaju da ste im na raspolaganju i da se za njih zanimete. Dok razmišljate o njima i o stvarima koje moraju naučiti, upitajte se činite li sve što možete da im pomognete u napredovanju.

Očekivanja dobrog ponašanja

Kada se od mladih očekuje da se pridržavaju evanđeoskih mjerila i da poštuju pravila, puno je manja vjerojatnost da će se ponašati rizično ili da će zastraniti. Mudro je da na početku vašeg podučavanja iznesete očekivanja koja imate od njih. Zapamtite da nije dovoljno biti prijatelj mladih. Morate biti dobar primjer. Morate također podučavati istinski nauk i očekivati dobro ponašanje da bi oni znali kako živjeti život ispunjen vjerom. (Vidi »Moć riječi«, str. 50–51), i odsjek s naslovom »Stvorite ozračje učenja«, str. 75–87.)

Poštivanje osobnosti

Kada mladi osjećaju da ih odrasli poštuju i da ih slušaju, skloni su osjećati se sigurnima i bez potrebe za privlačenjem pozornosti na sebe. Radite i molite se da shvatite mlade ljude koje podučavate. Posegnite prema svakome od njih (vidi »Posezanje za svakom osobom«, str. 35–36). Upitajte ih o njihovim zanimanjima, hobijima i svakodnevnim iskustvima. Slušajte ih i poštujujte njihove ideje, mišljenja i osjećaje.

Vizija o njihovoj budućnosti

Kada podučavate mlade Crkve, pomažete pripremati buduće vođe – roditelje, svećeničke vođe i vođe pomoćnih organizacija, misionare i možda proroke. Budući da mladi nemaju dovoljno iskustava, ponekad im je teško vidjeti dalje od sadašnjeg trenutka. Kao učitelj, možete im dati viziju njihove budućnosti i vodstvo u pripremanju za tu budućnost. Potaknite ih da sebe zamisle u budućnosti. Podučavajte ih danas o stvarima koje će trebati znati sutra.

Ohrabrenje u identificiranju s Božjim kraljevstvom

Iako mladi često vode računa o sebi, oni imaju i veliku sposobnost voditi računa i o drugima. Brinu ih društvene okolnosti i prirodno su idealisti. Žele ispunjavati pravedan cilj. Kada znaju da pripadaju skupini koja ima stvaran i značajan cilj, vjerojatnije je da će biti kreativni, spremni na suradnju i požrtvovni. Cilj izgradnje kraljevstva Božjeg dostojniji je njihove odanosti od bilo kojeg drugog cilja. Možete potaknuti njihove nesebične želje nadahnjujući ih da pomognu u izgradnji Božjeg kraljevstva.

PODUČAVANJE MLADIH PUTE GRUPNIH AKTIVNOSTI

Aktivnosti mladih trebaju se planirati sukladno evanđeoskim načelima. Tijekom tih aktivnosti trebate pripaziti na prilike kojima ćete pomoći mladima osnažiti njihova svjedočanstva, razviti talente i vještine vodstva, služiti i sklapati prijateljstva s drugima koji su predani evanđeoskim načelima. Sljedeći prijedlozi mogu pomoći vođama, učiteljima i roditeljima.

Podučavajte primjerom

Vaš primjer najsnažnije je oruđe u podučavanju tijekom aktivnosti mladih. Mlade podučavate kroz vaša djela, ležeran razgovor o drugima, rješenja problema, jezik kojega koristite te način na koji se postavljate prema drugima.

Na primjer, grupa djevojaka naučila je lekciju od svojih vođa kad je njihov djevojački kamp pružio neke iznenađujuće okolnosti. Mislile su da će boraviti u kampu koji će imati kabine i struju, te su se u skladu s time i spakirale. Međutim, samo su šatori bili dostupni kada su stigle – bez struje ili drugih pogodnosti. Bilo bi lako prigovarati, no vođe Djevojaka pružile su primjer odlučivši se nasmijati okolnostima te najbolje iskoristiti ono što su imale. Mnogo godina kasnije, jedna od djevojaka prisjećala se kampa kao važnog vremena za nju. Rekla je: »Nikada neću zaboraviti kako sam sjedila pod grmljem s drugim djevojkama i jednom od naših voditeljica. Sve smo se smijale i pokušavale smisliti kako ćemo se snaći sljedeća tri dana. Kada sam vidjela svoje vođe kako iskorištavaju

situaciju najbolje što mogu, naučila sam lekciju o radosnoj prilagodbi i pomaganju drugima.«

Planiranje prilika za podučavanje

Ne biste trebali nastojati od aktivnosti napraviti službene satove. Međutim, često postoje načini kako ugraditi naučavanja evanđelja u aktivnosti.

Na primjer, kada je savjetnik Aronovog svećeništva čuo kako predsjednik Ezra Taft Benson potiče obitelji na svakodnevno čitanje Mormonove knjige, dojmila su ga se dana obećanja. Bio je posebice dirnut obećanjem da će obitelji biti blagoslovljene Gospodinovim Duhom u svojim domovima ako će slijediti ovaj savjet (vidi Conference Report, listopad 1988., 3–4; ili *Ensign*, studeni 1988., 4–6). Savjetnik Aronovog svećeništva se prisjećao: »Pomislio sam: 'Ako se to obećanje odnosi na obitelji, bi li se moglo odnositi i na moje izviđače?' Odlučio sam da ćemo na kampu izviđača započeti svakodnevno čitanje Svetih pisama. Svako jutro prije negoli smo započeli dan, okupili bismo se i pročitali poglavlje iz Mormonove knjige. Svjedočim da se blagoslov predsjednika Bensaona ostvario u našoj grupi. Od dana kada smo počeli zajedno čitati nismo imali ozbiljnih poteškoća među dječacima. Nadam se da su shvatili moć slijedenja prorokovog savjeta.«

Taj isti vođa odlučio je da nikada neće proći trenutak oko logorske vatre, a da ne iznese svoje svjedočanstvo i potakne dječake služiti misiju. Godinama kasnije

neki od tih mladića kojima je služio zahvalili su mu za savjet koji im je dao te su mu rekli da je utjecao na njihove odluke.

Iskoristite neplanirane trenutke podučavanja

Često ćete tijekom aktivnosti imati neplaniranih prilika za naučavanje evanđeoskih načela (vidi i »Trenuci podučavanja u obiteljskom životu«, stranice 140–141). Na primjer, kada se jedno poslijepodne grupa vratila sa izleta, primijetili su da dvije djevojke nedostaju. Voditeljica je odmah okupila druge. Kleknule su u molitvi i isplanirale potragu za nestalim djevojkama. Ono što je mogao biti ozbiljan problem riješeno je kada su djevojke pronađene u roku od nekoliko minuta. Voditeljica ih je ponovno okupila te su izrekli iskrenu molitvu zahvalnosti. Nakon molitve, voditeljica je izrazila svoju ljubav za svaku djevojku te je iznijela svoje svjedočanstvo o stvarnosti Nebeskog Oca i njegovoj želji da usliša naše molitve.

Iskoristite aktivnosti kao temelj za podučavanje evanđelja

Aktivnosti mogu stvoriti iskustva u kojima vi i oni koje podučavate primjenjujete načela evanđelja. Kada je to prikladno, odvojite vremena nakon aktivnosti kako biste porazgovarali s mladima o načelima evanđelja koja su primijenili. Sljedeća pitanja mogu vas voditi: Što? Pa što? Što sada?

Što? Zamolite mlade da opišu što se dogodilo tijekom aktivnosti te da porazgovaraju o uključenim ljudima i mjestima. Možete postaviti pitanje poput: »Što je bilo najbolje u vašem danu?«, »Što je najsmješnije što se desilo?« ili »Što vam je bilo teško?«

Pa što? Zamolite sudionike da razmisle o aktivnosti u okvirima evanđeoskih načela. Mogli biste postaviti pitanja poput: »Zašto smo učinili to što smo učinili?«, »Kako je aktivnost pomogla nekome?« ili »Što ste naučili iz ove aktivnosti?« ili »Što vam je bilo teško ili lagano?«

Što sada? Zamolite mlade da razmisle o tome kako bi aktivnost mogla utjecati na njih u budućnosti. To je važno jer im pomaže osjetiti obvezu primjene onoga što su naučili. Mogli biste upitati: »Hoćete li ubuduće učiniti bilo što drugačije zbog onoga što ste naučili danas? Ako hoćete, što?« Ili ih možete zamoliti da dovrše rečenicu: »Ubuduće ću...«

Možda ćete htjeti iskoristiti ova pitanja kao temelj za raspravu na jedan od sljedećih načina:

- Vodite neformalni razgovor na putu kući s događaja. Grupa mladića i djevojaka vraćala se kući s projekta

služenja tijekom kojeg su proveli vrijeme s djecom u mjesnoj dječjoj bolnici. Činilo se da su svi uživali iako su mnogi mladi bili nervozni u početku. Dok su se vozili natrag prema sastajalištu počeli su si međusobno prepričavati o djeci s kojom su radili. Iznosili su smiješne, dobre i tužne stvari. Jedna od savjetnica vozila je auto. Slušala je, povremeno postavljajući pitanja i potičući svaku osobu da kaže nešto o onome što se dogodilo. Zatim je rekla: »Mislite li da je naš posjet utjecao na neko od te djece?« Oklijevali su malo, a zatim je netko rekao: »Mislim da dâ.« To je potaknulo daljnju raspravu. Savjetnica je nastavila slušati dok su mladi govorili zašto im je drago što su pošli i što bi htjeli učiniti ubuduće. Ovaj kratak razgovor pomogao je svima bolje razumjeti značenje popodnevnog iskustva.

- Planirajte razgovarati par minuta na kraju aktivnosti o onome što se dogodilo i lekcijama koje se iz toga mogu naučiti. To se može učiniti na kraju sabora mladih, iskustva s kampiranja ili posjeta hramu. Možete to učiniti upravo prije negoli ih pozovete da iznesu svoja svjedočanstva.
- Razgovarajte o aktivnosti sljedeći put kada se sastanete radi lekcije. Podsjetite mlade na to što su osjetili i naučili iz aktivnosti.
- Prije nego što osmislite svoju sljedeću aktivnost pozovite ih da razgovaraju o nedavnoj. Ukoliko je prošlo dosta vremena od prošle aktivnosti i razgovora o njoj, možete provesti malo više vremena na pitanjima »Što« navedenim na ovoj stranici kako bi se svi mogli jasnije prisjetiti događaja.
- Iskoristite aktivnosti kao primjere kada podučavate lekcije. Vi, ili zadužena mladež, možete tijekom lekcije govoriti o prošlim aktivnostima koje se odnose na evanđeoska načela o kojima se raspravlja.
- Pozovite mlade da pišu o aktivnostima. Možda ćete htjeti pozvati mlade da pišu o aktivnosti u svojim dnevnicima ili da napišu pismo misionarima u kojem će ispričati o projektu služenja i što su naučili iz njega.

Smjernice i pravila za planiranje aktivnosti

Zapamtite da aktivnosti trebaju njegovati vjeru i graditi sponse ljubavi. Iskustva u kojima mladi otkrivaju da se evanđelje u njihovim životima među najvećim su darovima koje im možete dati.

Za smjernice i pravila planiranja aktivnosti vidi odsjek »Activities« [Aktivnosti] u *Church Handbook of Instructions*.

6

RAZUMIJEVANJE I PODUČAVANJE ODRASLIH

Savjetnica u Potpornom društvu odjela često je trebala moliti sestre da mijenjaju pozvane učiteljice. Bila je malo iznenađena njihovim oklijevanjem kada bi ih upitala. Govorile su da se osjećaju nedoraslima podučavati toliko mnogo žena koje, bile su uvjerenе, znaju više i bolje su pripremljene podučavati nego one.

Možda ste se i vi osjećali nedoraslim u pozivu podučavanja odraslih. Možda se niste brinuli samo oko naizgled boljeg znanja i iskustva mnogih koje podučavate, već i zbog brojnih raznolikosti među njima. Odrasli članovi razreda često se uvelike razlikuju po svojim zanimanjima, obrazovanju, iskustvu u Crkvi, izazovima u obitelji, poznavanju Svetih pisama, razini samopouzdanja i duhovnom razvoju. To može biti izazov kada pripremate građu koja će im svima biti zanimljiva i značajna. No, možete iskoristiti te raznolikosti osobnosti i iskustava, same osobine zbog kojih ste se osjećali nedoraslima, i poboljšati lekciju koju predajete.

Svoj poziv učitelja možete uveličati koristeći mnoge jakosti onih koje podučavate. Crpите iz njihovih uvida i iskustava. Osmišljavajte lekcije tako da će oni moći učiti jedan od drugoga. Ne trebate imati sve odgovore ili zapanjiti članove razreda svojim izlaganjem. To nisu uvjeti da biste bili učinkoviti učitelj evanđelja. Umjesto toga, trebate biti ponizni, marljivi, imati molitvu u srcu i biti željni da članovi razreda doprinesu lekciji.

Kada idete naprijed u ovom duhu Gospodin će vas osposobiti da svoje brige o vlastitoj nedoraslosti preokrenete u pouzdanje u njega.

On će uveličati vaše napore, dati vam mir i potaknuti one koje podučavate da obogate razredne rasprave. Gospodin nam daje posebnu mjeru nadahnuća kada se okupimo proučavati evanđelje.

Zajedničke osobine odraslih učenika

Dok težite crpiti iz snage i uvida odraslih koje podučavate budite svjesni osobina koje su im zajedničke. Većini odraslih učenika sljedeće su osobine zajedničke.

Trebaju osjećati da su voljeni, poštovani te da doprinose nešto vrijedno

Potreba da budemo voljeni i poštovani ne nadrašta se s godinama, kao ni želja da se značajno doprinese nečemu. Razumijevanje ovih potreba motivirat će vas da slušate i cijenite ideje onih koje podučavate. S poštovanjem razmotrite sve ideje koje iznesu članovi razreda te izrazite zahvalnost za njihov iskreni doprinos. Budite pažljivi da ne osramotite nekoga u razredu. Izbjegavajte sarkazam i omalovažavajući humor.

Oni žele učiti po Duhu

Odrasli na satove donose bogati izvor iskustva. Mnogi su naučili u vlastitom životu o moći istinitih načela i mogu posvjedočiti kako ih je evanđelje blagoslovilo. Zbog kušnji i radosti koje su iskusili osjećaju veliku potrebu razumjeti evanđelje i primiti vodstvo Duha.

Žele govoriti o tome kako se evanđelje primjenjuje u njihovom životu

Odrasli mogu dati osobne uvide koje su stekli kroz primjenu svojih vjerovanja i razmišljanjem o Svetim pismima. Mogu podučavati i snažiti jedan drugoga dok iznose iskustva. Pozovite ih da iznesu svoja iskustva tijekom rasprava. Pomognite im razumjeti i raspraviti o tome kako načela koja proučavate mogu

imati pozitivan utjecaj u njihovom osobnom životu i životu članova njihove obitelji.

Žele se sami usmjeravati

Odrasli žele preuzeti odgovornost za učenje evanđelja. Trebali biste koristiti metode podučavanja koje će im u tome pomoći (vidi »Pomaganje pojedincima u preuzimanju odgovornosti za učenje evanđelja«, stranice 61–62). Potaknite ih da dovrše zaduženja za čitanje u pripremi za lekcije. Pozovite ih da dođu na nastavu pripremljeni odgovarati na pitanja te iznositi uvide i iskustva.

Jedan učitelj Evanđeoskog nauka redovito je pozivao članove razreda da iskoriste prvih pet minuta sata kako bi iznijeli svoje uvide i nadahnuće koje su stekli kroz osobno proučavanje Svetih pisama tijekom tjedna. Ta su iskustva pozivala Duha i poticala druge članove razreda da budu marljiviji učenici. Komentari su često pružali učinkovit uvod u lekcije.

Zabrinuti su zbog svojih obiteljskih odgovornosti

Odrasli žele pronaći rješenja za izazove s kojima se suočavaju u svojim obiteljima. Željni su naučiti kako se načela evanđelja primjenjuju na te izazove te su zainteresirani za uvide i iskustva drugih. Rasprava o tim temama dobro je iskorišteno vrijeme koje provodite proučavajući evanđelje zajedno.

Učitelj u zboru starješina podučavao je lekciju temeljenu na »Obitelj: Proglas svijetu«. Član zbora pročitao je dio proglašenja, a učitelj je htio nastaviti s lekcijom. Drugi član zbora podignuo je svoju ruku. »Imam pitanje«, rekao je. Navodeći rečenicu iz proglašenja, upitao je: »Kako podučavamo svoju djecu 'voljeti i služiti jedni druge'?« To je dovelo do korisne rasprave u kojoj su članovi zbora iznijeli praktične načine primjene načela.

Kada vidimo odrasle kako iznose što su naučili, posebice kada to iznose svojoj obitelji, počinjemo shvaćati značaj poziva podučavanja razreda odraslih.

Učitelj je u jednoj grupi velikih svećenika podučavao lekciju o misionarskom djelu. Kao dio lekcije vodio je raspravu o potrebi da stariji parovi služe misije. Mnogi od braće služili su misiju kao mladići ili kasnije u životu sa suprugama, a neki od njih posvjedočili su o odgovornostima i blagoslovima takvog služenja.

Jedan od članova grupe velikih svećenika vratio se kući i supruzi ispričao o raspravi. Njih dvoje bili su zadovoljni doprinosom kojeg su pružali životu članova njihove obitelji. No, riječi i duh te lekcije počeli su djelovati u njihovom srcu. Za manje od dva mjeseca govorili su na sakramentalnom sastanku prije negoli su otišli služiti 18 mjeseci u drugoj državi. Ganut, suprug je izrazio svoju zahvalnost za učitelja u grupi velikih svećenika i za utjecaj te lekcije na njihovu odluku. Rekao je da je znao kako će odluka o služenju misije biti blagoslov u njegovom životu i životu članova njegove obitelji.

Rad s različitostima osoba

Odrasli se razlikuju u svojim iskustvima i sposobnostima. Jedni dobro poznaju Sveta pisma, drugi brzo odgovaraju; nekima je potrebno da duže razmišljaju o pitanju, neki oklijevaju dobrovoljno se javiti iako imaju puno za reći, a neki imaju poteškoća s čitanjem. Pažljivo razmišljajući o tim različitostima možete osmisliti aktivnosti učenja koje će pomoći svim članovima razreda da sudjeluju.

Raznoliku grupu možete podučavati učinkovitije upoznate li ih kao pojedince i ako prilagodite svoje podučavanje njihovim potrebama i zanimanjima (vidi »Razumjeti one koje podučavate«, stranice 33–34). Posebice je važno potaknuti sudjelovanje novih obraćenika, manje aktivnih članova, članova koji su novi u odjelu te mladih odraslih koji upravo napuštaju svoj zbor Aronovog svećeništva ili razred Djevojaka. Ti članovi imaju iskustva i uvide, ali će možda oklijevati iznijeti ih.

D

PODUČAVANJE KOD KUĆE

PODUČAVANJE U OBITELJI

Poduči me da hodam u svjetlu njegove ljubavi;
Poduči me da se molim svojem Ocu na nebu;
Poduči me da spoznam ono što je ispravno;
Uči me, uči me da hodam u svjetlu.

Dođi, dijete, i zajedno ćemo učiti
O njegovim zapovijedima, da se možemo vratiti
Kući u nazočnost njegovu, kako bismo živjeli
u njegovom vidokrugu – Uvijek, uvijek ćemo hodati u svjetlu.

Hymns, br. 304

1

ODGOVORNOST RODITELJA U PODUČAVANJU

Starješina Boyd K. Packer je objasnio: »Krajnja svrha svega što podučavamo je ujediniti roditelje i djecu u vjeri u Gospodina Isusa Krista, da budu sretni kod kuće, zapečaćeni u vječnom braku, povezani sa svojim naraštajima i uvjereni u uzvišenje u nazočnost našeg Nebeskog Oca« (Conference Report, travanj 1995., 8; ili Ensign, svibanj 1995., 8).

Obitelj je određena od Boga. Ona je središnji dio njegovog nauma. Bog je uspostavio obitelji kako bi svojoj djeci donio sreću, pomogao im da evanđelje uče u brižnom okruženju i pripremio ih za vječni život. Dom je najvažnije mjesto za podučavanje, učenje i primjenu načela evanđelja.

Osnovna odgovornost roditelja je podučavati svoju djecu evanđelju (vidi NiS 68:25–28). Prvo predsjedništvo i Zbor dvanaestorice apostola su izjavili:

»Roditelji imaju svetu dužnost podizati svoju djecu u ljubavi i pravednosti, ispuniti im ispune fizičke i duhovne potrebe, naučiti ih da vole i služe jedni drugima, da vrše Božje zapovijedi i budu građani koji poštuju zakone gdje god da žive. Muževi i žene, majke i očevi, bit će odgovorni pred Bogom za zanemarivanje ovih obveza« (Obitelj: Proglas svijetu“, *Ensign*, studeni 1995., 102).

O čemu trebaju roditelji podučavati svoju djecu

Sljedeće sažima mnoge stvari o kojima bi roditelji trebali podučavati svoju djecu. Materijali koje možete koristiti prilikom podučavanja svoje djece uključuju Sveta pisma, riječi proroka posljednjih dana, časopise Crkve i druge materijale u izdanju Crkve.

Osnovna načela evanđelja

Gospodin je zapovjedio roditeljima da podučavaju svoju djecu »da shvate nauk o obraćenju, vjeri u Krista, Sina boga živoga, i o krštenju, i daru Duha Svetoga

polaganjem ruku, kad navršše osam godina« (NiS 68:25). Trebali biste podučavati svoju djecu o Špasiljevom pomirenju, naravi svećeništva i uredbama spasenja, te središnjoj ulozi obitelji i vječnog braka u božanskom naumu sreće.

Molitva

Gospodin je također zapovjedio da roditelji »uč[e] djecu da mole« (NiS 68:28). Djeci je ključno znati da mogu razgovarati s Nebeskim Ocem i tražiti njegovo vodstvo. Možete ih podučavati da im je Bog uvijek spreman pomoći. Pomognite svojoj djeci naučiti moliti se pojedinačno ujutro, navečer i bilo kada kad trebaju pomoć ili žele izraziti zahvalnost. Također možete podučavati o važnosti obiteljske molitve.

Proučavanje Svetih pisama

Kada proučavate evanđelje zasebno te svakodnevno održavate obiteljsko proučavanje Svetih pisama primit ćete velike blagoslove. Bit ćete u mogućnosti pomoći svojoj djeci da zavole Sveta pisma i prepoznaju moć Božje riječi u njihovim životima (vidi »Moć riječi«, stranice 50–51). Moći ćete im pomoći da pretražuju Sveta pisma kako bi razumjeli istinita načela i pronašli odgovore na svoje probleme. Također im možete pomoći razviti vještine proučavanja i navike koje trebaju kako bi nastavili učiti o evanđelju tijekom svojeg života (vidi »Pomaganje pojedincima u preuzimanju odgovornosti za učenje evanđelja«, stranice 61–62).

Življenje evanđelja

Trebali biste podučavati svoju djecu da koriste svoju slobodu izbora na pravedne načine, da primjenjuju naučavanja evanđelja u svemu što rade. Kao što je kralj Benjamin podučavao, trebate podučavati svoju djecu da »hode putovima istine i razbora« te »ljube jedan drugoga i jedan drugomu služe« (Mosija 4:15).

Djeca bi trebala kod kuće naučiti da održavaju Šabat svetim, plaćaju desetinu

i slijede proroke posljednjih dana. Trebala bi naučiti tražiti sve što je »čestito, lijepo, na dobru glasu ili hvalevrijedno« (Članci vjere 1:13).

Praktične vještine

Uz podučavanje doktrinarnih tema, svoju biste djecu trebali podučavati praktičnim vještinama poput upravljanja novcem, održavanja dobrog zdravlja, slaganja s drugima te brige za odjeću i imovinu. Pomognite im naučiti marljivo raditi, steći dobro obrazovanje i biti dobri građani.

Kako roditelji mogu podučavati svoju djecu

Kao roditelj, trebali biste nastojati uspostaviti obrasce evanđeoskog življenja u svojem domu (vidi »Podučavanje putem obrazaca evanđeoskog življenja«, stranice 135–136). Svakodnevni obrasci evanđeoskog življenja mogu stvoriti okruženje vjere i poslušnosti u domu. Slijede neki od mnogih načina po kojima možete podučavati svoju djecu.

Primjer

Primjer može biti vaše najsnažnije oruđe u podučavanju. Djeca uče stavove i ponašanje promatrajući vaše radnje (vidi »Življenje onoga što podučavate«, stranice 18–19).

Redovite prigode za podučavanje kod kuće

Svakodnevna obiteljska molitva i proučavanje svetih pisma, kućna obiteljska večer, pa čak i obiteljske tradicije mogu utkati evanđelje u svaki dio svakodnevnog života djece (vidi »Redovite prigode za podučavanje kod kuće«, stranice 137–139).

Starješina M. Russell Ballard je podučio: »Ljubav za našeg Nebeskog Oca i njegovog Sina Isusa Krista uvelike je uvećana kada se evanđelje podučava i živi kod kuće. Istinita načela vječnog života ugrađena su u srce i dušu mladih i starih kada se čitaju Sveta Pisma te se o njima raspravlja, kada se molitve prinose ujutro i navečer, i kada su poštovanje prema Bogu te poslušnost njemu uprimjereni u svakidašnjem ponašanju« (Conference Report, travanj 1996., 112; ili *Ensign*, svibanj 1996., 81).

Trenuci podučavanja

Neke od vaših najboljih prilika za podučavanje neće biti planirane. Uočite Pazite na prilike koje se pojavljuju u svakodnevnom životu za podučavanje svoje djece načelima evanđelja (vidi »Trenuci podučavanja u obiteljskom životu«, stranice 140–141).

Nikada nije prekasno da roditelji počnu podučavati svoju djecu

Važno je uspostaviti obrasce evanđeoskog življenja kada su djeca mlada. Kao što je starješina L. Tom Perry izrazio: »Kako li je važno da evanđeoska obuka započne u samom početku kada primimo novi maleni duh u naš dom« (Conference Report, listopad 1988., 87; ili *Ensign* studeni 1988., 74). Manja djeca žele sudjelovati u kućnim obiteljskim večerima, proučavanju Svetih pisma, molitvi i projektima služenja.

Predsjednik Thomas S. Monson je primijetio: »Ima onih koji zanemaruju roditeljske odgovornosti, misleći da ih se može odgoditi dok dijete ne poraste. Dokazi govore drugačije. Glavno vrijeme za podučavanje je kratkotrajno« (Conference Report listopad 1997., 21; ili *Ensign*, studeni 1997., 17).

Ipak, nikada nije prekasno početi vašu djecu podučavati evanđelje, ili početi ponovno. Postupak podučavanja bit će drugačiji ukoliko ste odgodili podučavati vašu djecu o evanđelju. Mogu postojati dodatni izazovi. No, Gospodin će vas blagosloviti zbog iskrenih nastojanja da podučavate istinita načela i uspostavite pravedne običaje u svojoj obitelji. Ako ste tek postali svjesni svojih roditeljskih odgovornosti, ne gubite nadu. Molite se, živite po vjeri i činite sve što možete kako biste doprijeli do svoje djece i pozitivno utjecali na njih.

Starješina Robert D. Hales je objasnio: »Roditelji će u svojem postupku roditeljstva zasigurno griješiti, ali kroz poniznost, vjeru, molitvu i proučavanje svaka osoba može spoznati bolji način, te čineći to blagosloviti živote članova obitelji sada i podučavati ispravne tradicije za naraštaje koji dolaze« (Conference Report, listopad 1993., 10–11; ili *Ensign*, studeni 1993., 10).

OČEVI KAO UČITELJI

Prvo predsjedništvo i Zbor dvanaestorice izjavili su: »Po božanskoj zamisli, očevi trebaju predsjedavati svojim obiteljima u ljubavi i pravednosti« (»Obitelj: Proglas svijetu«, *Ensign*, studeni 1995., 102). Ova obveza uključuje odgovornost podučavanja evanđelja.

Odrasla članica Crkve rado je govorila o evanđeoskim lekcijama koje je primila od svojeg oca. Prisjeća se:

»Moj je otac uspostavio obiteljsku tradiciju provođenja zajedničkog vremena s djecom svaki tjedan otprilike dva mjeseca prije nego bismo navršili osam godina. Kada je došao red na mene, imao je potpuno novi dnevnik za mene, sjeli smo zajedno, samo nas dvoje, i razgovarali. Upitao me o mojim osjećajima o Isusu, a zatim je sa mnom raspravljao o evanđeoskim načelima koje je pripremio.

Tijekom tog razdoblja od dva mjeseca podučio me je jednostavnom, predivnom evanđelju. Naveo me je da nacrtam vizualno pomagalo tijekom druženja. Ono mi je pokazalo predsmrtničko postojanje, ovaj zemaljski život i korake koje sam trebala napraviti da se vratim živjeti s Nebeskim Ocem: vjera u Isusa Krista, pokajanje, krštenje, primanje dara Duha Svetoga i izdržati do kraja u vjeri.

Nikada neću zaboraviti ljubav koju sam osjetila od svojeg oca dok je provodio to vrijeme sa mnom. Iznio je svoje svjedočanstvo o svakom koraku nauma spasenja i bio je vrlo strpljiv s

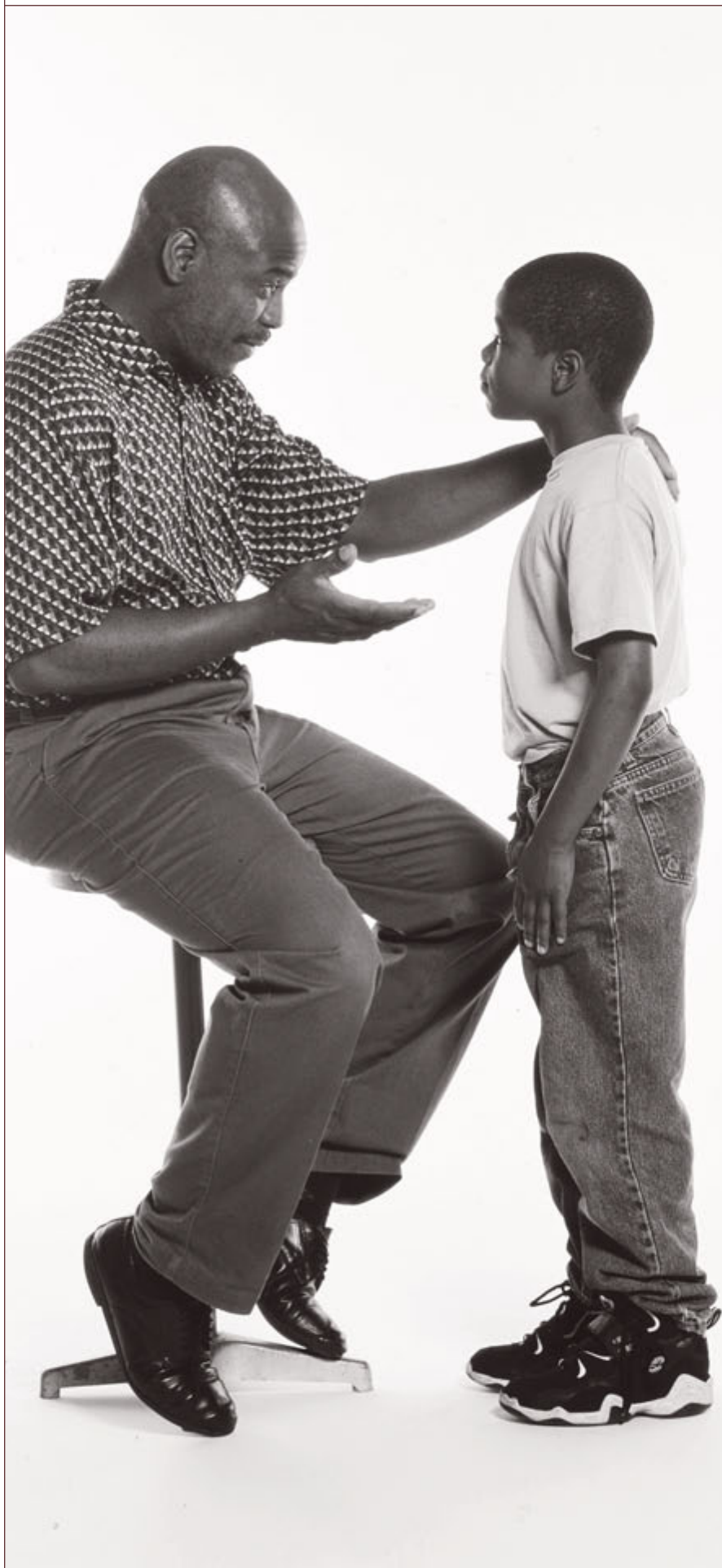
mojim pitanjima. Mislim da je to bilo tako snažno iskustvo jer je govorio na mojoj razini i svjedočio mi. Vjerujem da je to iskustvo bilo glavni razlog što sam imala svjedočanstvo o evanđelju kada sam bila krštena.«

Ponekada očevi postanu prezaokupljeni materijalnim zbrinjavanjem svoje obitelji. Neki očevi prepuste svu odgovornost podučavanja evanđelja majkama. To se ne smije dogoditi. Predsjednik Gordon B. Hinckley je svim očevima rekao:

»Vaša je osnovna i neizbježna odgovornost da budete glava obitelji. To ne nosi sa sobom nikakve naznake diktature ili nepravedna gospodstva. To nosi sa sobom nalog očevima da skrbe za potrebe svojih obitelji. Te su potrebe veće od hrane, odjeće i zaštite. Te potrebe uključuju pravedno usmjerenje i poduku, primjerom kao i uputom, o osnovnim načelima čestitosti, poštenja, služenja, poštivanja prava drugih, te razumijevanja da smo odgovorni za ono što činimo u ovom životu, ne samo jedni drugima, već i Bogu na nebu, koji je naš Vječni Otac« (Conference Report, listopad 1993., 78–79; ili *Ensign*, studeni 1993., 60).

Predsjednik Ezra Taft Benson je predložio »deset određenih načina po kojima očevi mogu svojoj djeci pružiti duhovno vodstvo:

1. Dajte očeve blagoslove svojoj djeci. Krstite i potvrdite svoju djecu. Zaredite svoje sinove u svećeništvo. To će biti duhovni vrhunci u životu vaše djece.
2. Osobno vodite obiteljske molitve, svakodnevno čitanje Svetih pisama, te tjedne kućne obiteljske večeri. Vaša osobna uključenost pokazat će vašoj djeci koliko su zaista važne ove aktivnosti.
3. Kad god je moguće, odlazite na crkvene sastanke zajedno kao obitelj. Obiteljsko štovanje pod vašim vodstvom neophodno je za duhovnu dobrobit vaše djece.
4. Idite na sastanke sa svojim kćerima i izlazite sa svojim sinovima. Kao obitelj idite na kampiranje i izlete, na sportske

utakmice i koncerte, školske predstave i tako dalje. Prisustvo oca u takvim prilikama veoma je važno.

5. Izgradite obiteljske tradicije na praznicima, putovanjima i izletima. Te uspomene vaša djeca nikada neće zaboraviti.

6. Održavajte redovite individualne sastanke sa svojom djecom. Neka govore o čemu žele. Podučite ih načelima evanđelja. Podučite ih istinskim vrijednostima. Recite im da ih volite. Osobno vrijeme s vašom djecom govori im gdje su tatini prioriteti.

7. Naučite svoju djecu da rade i pokažite im vrijednost rada u cilju postizanja vrijednoga cilja. Uspostavljanje fonda za misiju i obrazovanje za vašu djecu pokazuje im što tata smatra važnim.

8. Potičite dobru glazbu, umjetnost i književnost u svom domu. Domovi koji imaju duh profinjenosti i ljepote blagoslovit će živote vaše djece zauvijek.

9. Ako udaljenost dozvoljava, redovito posjećujte hram sa svojom ženom. Vaša će djeca tada bolje razumjeti važnost hramskog braka i hramskih zavjeta te vječne obiteljske jedinice.

10. Neka vaša djeca vide vašu radost i zadovoljstvo u služenju Crkvi. To može postati zarazno, tako da će i oni željeti služiti u Crkvi i voljet će kraljevstvo.«

Predsjednik Benson je završio rekavši: »Zapamtite svoj sveti poziv oca u Izraelu, vaš najvažniji poziv u vremenu i vječnosti, poziv od kojega nikada nećete biti razriješeni« (Conference Report, listopad 1987., 62–63; ili *Ensign*, studeni 1987., 50–51).

Trebate zauvijek upamtiti vječnu važnost svoje uloge oca. Očinstvo je božanska odgovornost. Starješina Boyd K. Packer je rekao: »Od velikog je značenja što je sam Bog, koji je najveći od svih, između svih titula poštovanja, časti i divljenja odabrao da mu se obraćamo jednostavno s Oče« (Conference Report, travanj 1972., 139; ili *Ensign*, srpanj 1972., 113).

MAJKE KAO UČITELJICE

Prvo predsjedništvo i Zbor dvanaestorice rekli su da su »majke... primarno odgovorne za odgoj svoje djece« (»Obitelj: Proglas svijetu«, *Ensign*, studeni 1995., 102). Takav odgoj uključuje i podučavanje evanđeoskih načela.

Predsjednik Ezra Taft Benson s ljubavlju se prisjeća poduka svoje majke:

»Vrlo se dobro sjećam kada sam se kao dječak vraćao iz polja i približavao staroj kući na farmi u Whitneyju u Idaho. Mogao sam čuti majku kako pjeva: 'Jesam li učinio nešto dobro u svijetu danas?' [*Hymns*, br. 223]

Još je mogu vidjeti u svojim mislima kako se nagine nad daskom za glačanje s novinama na podu, glačajući duge trake bijele tkanine, uz krupne kapljice znoja na njezinom čelu. Kada sam je upitao što radi, rekla je: 'Sine moj, to je hramsko rublje. Tvoj otac i ja idemo u hram u Loganu.'

Zatim je stavila staro glačalo na štednjak, privukla svoju stolicu do moje i pričala mi o hramskom radu – kako je važno moći ići u hram i sudjelovati u svetim uredbama koje se tamo vrše. Također je izrazila svoju gorljivu nadu da će jednoga dana njezina djeca, unuci i praunuci imati priliku uživati u tim neprocjenjivim blagoslovima« (»What I Hope You Will Teach Your Children about the Temple«, *Ensign*, kolovoz 1985., 8).

Predsjednik Benson je o važnosti da majke podučavaju svoju djecu o evanđelju rekao: »Majke, vi ste najbolje

učiteljice svoje djece... Podučavajte svoju djecu evanđelje u svojem domu, ispred svojeg kamina.

To je najučinkovitije podučavanje koje će vaša djeca ikada primiti. To je Gospodinov način podučavanja. Crkva ne može podučavati poput vas. Škola to ne može. Dječji vrtić ne može. No vi možete, a Gospodin će vas poduprijeti. Vaša će djeca zauvijek pamtit i vaše poduke, pa kad i ostare neće odstupiti od njih. Tada će vas nazivati blaženom – uistinu njihovom anđeoskom majkom« (*To the Mothers in Zion* [letak 1987], 10–11).

Kao majka možete podučavati na mnoge načine. Ponekad osmišljate prilike za podučavanje, ali mnoge takve prilike odvijaju se spontano u normalnom tijeku obiteljskog života (vidi »Trenuci podučavanja u obiteljskom životu«, stranice 140–141). Ponekad možete podučavati primjerom, a ponekad uputama. Možete podučavati po uspostavljenim obrascima evanđeoskog življenja kod kuće ili odvajajući vrijeme da obratite pažnju i iskažete ljubav. Predsjednik Benson dao je 10 prijedloga koji vam mogu pomoći podučavati vašu djecu. Svaki od njih naglašava da se odvoji vrijeme:

»Odvojite vrijeme kako biste uvijek bili na križanju kada vaša djeca ili dolaze ili odlaze... bilo da im je šest ili šesnaest godina...

Odvojite vrijeme kako biste bili istinski prijatelj svojoj djeci...

Odvojite vrijeme kako biste čitali svojoj djeci...

Odvojite vrijeme kako biste se molili sa svojom djecom...

Odvojite vrijeme za značajne tjedne kućne večeri... Učinite ih jednim od sjajnih obiteljskih tradicija...

Odvojite vrijeme za zajedničke obroke što je češće moguće...

Svakodnevno odvojite vrijeme za obiteljsko zajedničko čitanje Pisama ...

Odvojite vrijeme kako biste činili stvari zajedno kao obitelj...

Odvojite vrijeme kako biste podučavali svoju djecu. Uхватite trenutke poduke...

Odvojite vrijeme kako biste uistinu voljeli svoju djecu. Majčina bezuvjetna ljubav najbliža je kristoliki ljubavi« (*To the Mothers in Zion*, 8–12).

Odgovornosti majčinstva mogu izgledati prezahvatljive. Važno je zapamtiti da Gospodin ne očekuje da majke budu savršene ili postignu nerealistična, savršena mjerila domaćinstva. Ipak, od njih očekuje da prepoznaju i poštuju svoju božansku ulogu te ponizno čine najbolje što mogu.

Starješina Jeffrey R. Holland rekao je majkama u Crkvi: »Vaša je velika tradicija Eve, majke cjelokupne ljudske obitelji... Vaša je velika tradicija Sare i Rebeke i Rahele, bez kojih ne bi mogla postojati ona veličanstvena patrijarhalna obećanja Abrahamu, Izaku i Jakovu koja nas svih blagoslivljaju. Vaša je velika tradicija Loide i Eunike [vidi 2 Timoteju 1:5] i majki 2000 mladih ratnika. Vaša je velika tradicija Marije, izabrane

i određene prije početka ovoga svijeta da začne, nosi i rodi samoga Sina Božjega. Zahvaljujemo svima vama, uključujući naše vlastite majke, i kažemo vam da ne postoji ništa važnije na ovome svijetu od tako izravnog sudjelovanja u djelu i slavi Božjoj, u ostvarivanju smrtnosti i zemaljskog života za njegove kćeri i sinove, tako da besmrtnost i život vječni mogu doći u onim uzvišenim nebeskim boravištima« (Conference Report, travanj 1997., 48; ili *Ensign*, svibanj 1997., 36).

Predsjednik Gordon B. Hinckley govorio je o velikom blagoslovu majčinstva:

»Neka svaka majka razumije kako nema većeg blagoslova od djece koja su joj došla kao dar od Svemogućega, kako nema veću misiju nego da ih odgoji u svjetlu i istini, razumijevanju i ljubavi...

Podsjećam majke svugdje na svetost vašeg poziva. Nitko drugi ne može odgovarajuće zauzeti vaše mjesto. Ne postoji veća odgovornost, nema obveze koja je više obvezujuća od one da odgajate u ljubavi, miru i cjelovitosti one koje ste donijele na svijet« (Conference Report, listopad 1993., 79; ili *Ensign*, studeni 1993., 60).

RODITELJI PODUČAVAJU O SURADNIŠTVU

U »Obitelj: Proglas svijetu«, Prvo predsjedništvo i Zbor dvanaestorice objavili su da su očevi i majke »obvezatni pomagati jedno drugome kao ravnopravni supružnici« (*Ensign*, listopad 1995., 102). Ovo je suradništvo posebice neophodno u svetoj odgovornosti roditelja da podučavaju svoju djecu.

Predsjednik Boyd K. Packer je u govoru na općem saboru pročitao Nauk i saveze 27:15, 17: »Dignite, dakle, srca svoja i radujte se, i opašite bedra i obucite svu opremu svoju da uzmognete odoljeti u dan zli i... imajte uza se štit vjere: njime ćete moći ugasiti ognjene strijele Zloga«. Nakon što je pročitao ove stihove, predsjednik Packer je objasnio važnost toga da majke i očevi rade zajedno kako bi pomogli svojoj djeci uzeti »štit vjere«:

»Štit vjere ne proizvodi se u tvornici već kod kuće u kućnoj radinosti...

Naum našeg Nebeskog Oca traži da, poput stvaranja samog života, štit vjere bude načinjen i oblikovan u obitelji. Ne mogu postojati dva ista. Svaki mora biti ručno oblikovan osobnim odlikama.

Naum koji je Otac stvorio ima namjeru da muškarac i žena, muž i žena, djeluju zajedno, naoružaju svako dijete posebno štitom vjere načinjenim da se pričvrsti tako čvrsto da ne može biti niti strgnut niti probijen gorućim strijelama.

Potrebna je postojana snaga oca da zakuca metalni dio, te nježne ruke majke da ga ispoliraju i pričvrste. Ponekad preostane jedan roditelj te mora to učiniti sam. Teško je, ali moguće.

U Crkvi možemo podučavati o materijalima od kojih je štit vjere napravljen: pobožnost, hrabrost, čistoća, pokajanje, opraštanje, suosjećanje. U Crkvi možemo naučiti kako ćemo ih sakupiti i zajedno uklopiti. Ali sama izrada i pričvršćivanje štita vjere pripada obiteljskom krugu. Inače bi tijekom krize mogao olabaviti i spasti« (Conference Report, travanj 1995., 8; ili *Ensign*, svibanj 1995., 8).

Sljedeći prijedlozi mogu pomoći roditeljima razviti učinkovitije suradništvo u podučavanju.

Odvojiti vrijeme za zajedničko planiranje

Kao roditelji, trebali biste odvojiti posebno vrijeme za razgovor o potrebama djece te osmišljavanje ispunjavanja tih potreba. Jedan zaposleni par otkrio je da je održavanje tjednih sastanaka za planiranje postalo jedna od najdragocijenijih stvari koje su činili kao roditelji. Rekli su:

»Iako nam je trebala gotovo godina dana da nam naši tjedni sastanci za planiranje uđu u naviku, sada se pitamo kako smo uopće uspijevali bez njih. Pomažu nam imati više zanimanja za ono što drugi radi. Pomažu nam shvatiti koliko smo važni jedan drugomu i našoj djeci. Daju nam vrijeme da sagledamo sebe i svoju djecu te odlučimo na koji se način suočiti s našim problemima. Također planiramo svoje izlaske, posebna vremena s djecom, detalje za kućne obiteljske večeri i nedjeljne aktivnosti. Uglavnom nam treba 30 minuta, a povremeno i duže ako veliki događaji ili neobični problemi zahtijevaju da se o njima više razgovara«.

Kada osmišljate načine na koje ćete podučavati svoju djecu, uz molitvu razmislite o sljedećim pitanjima:

- Što bi se trebalo dogoditi u životu naše djece kao rezultat našeg podučavanja?
- Koja bismo određena evanđeoska načela trebali podučavati kako bismo to ostvarili?

- Kako bismo trebali podučavati ta načela?
Prijedlozi za korištenje tih pitanja nalaze se u »Pripremanje lekcija«, stranice 98–99, i »Osmišljavanje lekcija pomoću govora s općih sabora i drugih materijala«, stranice 100–101.

Važnost ujedinenosti u podučavanju djece

Kada očevi i majke odvoje vrijeme za međusobno savjetovanje, izglednije je da će biti ujedineni u podučavanju svoje djece, čak i u neplaniranim trenucima podučavanja koji se pojave za vrijeme uobičajenog tijeka obiteljskog života. Takva ujedinenost važna je jer ima malo stvari koje više zbunjuju djecu od oprečnih poruka dvoje ljudi koje najviše vole i poštuju.

Jedan je par ispričao sljedeću priču o iskustvu sa svojim sinom:

Šestogodišnji Mike naporno je radio veći dio ljeta vršeci dodatne poslove po kući i za susjede kako bi mogao zaraditi novac koji će potrošiti kada obitelj ode na svoje ljetno putovanje. Bit će to dugačko putovanje, a njegova mu je majka rekla da ako želi bilo kakve slatkiše ili suvenire tijekom puta trebat će ih kupiti sam. Iako ga je gotovo svakodnevno upozoravala da spremi svoj novac na sigurno mjesto, Mike je volio osjećaj što ima novac u svojem džepu. Stalno ga je nosio sa sobom. Vadio bi ga nekoliko puta dnevno kako bi ga prebrojao i pokazao prijateljima.

Dan prije puta Mike je otkrio da mu je njegov novac ispao iz džepa. Slomljenog srca i plačući, otišao je svojoj majci. Suosjećala je s njim i pomogla je Mikeu pretražiti svako mjesto kojega su se mogli sjetiti, no nisu mogli pronaći novac. »Žao mi je što ti je novac nestao«, rekla

je. Suzdržala se spomenuti da ga je puno puta upozoravala, ali se i oduprla kušnji da ispravi sve za svojeg sina. Ipak, pomislila je, igrati se s novcem svakoga dana unatoč njezinom upozorenju bila je njegova odluka.

Žalostan, mali je Mike sjedio na stepenicama pred kućom kada je njegov otac došao doma. Nakon što je čuo tužnu priču, Mikeov je otac posegnuo u svoj džep, izvadio točan iznos kojega je Mike izgubio i dao mu ga. Kada je otac vidio iznenađeni izraz supruginog lica, rekao je: »To je samo malo novaca. U čemu je problem?«

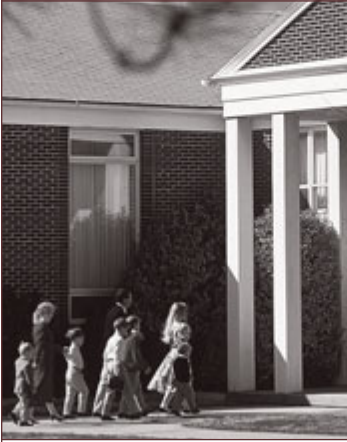
Dok razmišljamo o ovoj priči mogli bismo upitati koji je roditelj u pravu. No, to ne bi bilo najbolje pitanje. Bilo bi bolje upitati kako su Mikeovi roditelji mogli biti ujedineniji u načinu na koji su riješili ovu situaciju. Mogli su se međusobno posavjetovati, razmišljajući o Mikeovim potrebama.

Mogli su se upitati: »Što bismo htjeli da se dogodi s Mikeovim životom kao rezultat ove situacije? Treba li on naučiti više odgovornosti? Treba li osjećati više sućuti i razumijevanja od svojih roditelja? Treba li naučiti da se ne pravi važan pred svojim prijateljima? Treba li naučiti važnost slijeđenja obiteljskih pravila?« To bi im pomoglo odlučiti što i kako podučiti svojeg sina.

Da su Mikeovi roditelji iskoristili vrijeme da postanu ujedineni u svojem pristupu u ovoj situaciji, mogli su pronaći dobar način da ili nadomjeste Mikeov izgubljeni novac ili ne. Umjesto toga, reagirali su na način koji je podučavao oprečne lekcije.

Kada radite zajedno kao roditelji, možete postati jedno u podučavanju evanđelja Isusa Krista vašoj djeci.

PODUČAVANJE PUTEM OBRAZACA EVANĐEOSKOG ŽIVLJENJA

Jedan od načina na koji nas Gospodin podučava je vodeći nas da uspostavimo čestite, bogoštovne obrasce življenja. Zapovjedio nam je da se svakodnevno molimo i čitamo Sveta pisma zasebno i kao obitelji. Zapovjedio nam je da idemo u Crkvu i blagujemo od sakramenta svaki tjedan, odlazimo u hram što je češće moguće te postimo i plaćamo posne prinose svaki mjesec. Ovi obrasci življenja pokazuju nam put kojim trebamo kročiti kao njegovi učenici.

Djeca uče živjeti kao Spasitelji učenici od svojih najranijih godina nadalje kada se pridruže svojoj obitelji u ponavljanju obrazaca bogoštovlja, služenja, proučavanja i djela kojega je on odredio. Ne živi li obitelj po tim obrascima, učinkovitost roditeljskog službenog podučavanja evanđelja bit će ograničena. Ukoliko način života roditelja nije dosljedan riječima koje izgovaraju, djeca će težiti slijediti ono što roditelji čine, a ne što govore. No, ako roditelji često govore o Spasitelju i uspostavljaju njegove pute kao svoj obiteljski obrazac, podučavat će svoju djecu »u odgoju i prijekoru Gospodnjemu«, kao što je Enošev otac podučavao Enoša (Enoš 1:1).

Predsjednik Brigham Young je izjavio: »U svakom narodu, zajednici i obitelji postoje svojstvene tradicije kojima se dijete podučava. Ako Kristov zakon postane tradicija ovog naroda, djeca će biti odgajana u skladu sa zakonom celestijalnog kraljevstva... Tada će djeca biti odgajana u skladu s tradicijama svojih očeva, da čine samo ispravno i suzdrža-

vaju se od svakog zla« (u *Journal of Discourses*, 3:327).

Naša su djeca »odgajana u skladu sa zakonom celestijalnog kraljevstva« kada uspostavimo obrasce evanđeoskog življenja u našem domu.

Određene stvari koje možemo činiti kako bismo uspostavili obrasce sljedbeništva

Imamo obvezu svjesno odabrati i promicati obrasce evanđeoskog življenja. Na primjer, možemo odabrati umjetnost, glazbu i književnost koja će pomoći našoj djeci razviti sklonost za ono što nadahnjuje i podučava. Možemo zajedno služiti u Crkvi i zajednici, odabrati čednu odjeću za sebe i pomoći našoj djeci da učine isto. Možemo zajedno proučavati Sveta pisma i održavati kućnu obiteljsku večer, promicati stav poštovanja prema Šabatu koji će utjecati na osjećaje djece o tome da ga obdržavaju svetim.

Jedan od najsnažnijih načina uspostave pravednih obrazaca življenja je stvoriti i održavati obiteljske tradicije. Djeca se osjećaju sigurna u spoznaji da bez obzira što se dogodilo u njihovom životu određeni događaji u njihovoj obitelji ostat će isti. Predsjednik Ezra Taft Benson je savjetovao: »Promičite predivne obiteljske tradicije koji će vas vječno povezati. Čineći to možemo stvoriti dio neba ovdje na zemlji unutar zasebnih obitelji. Naposljetku, vječnost će biti produžetak pravednog obiteljskog života« (Conference Report, listopad 1989., 4; ili *Ensign*, studeni 1989., 5).

Mnoge obiteljske tradicije mogu biti usredotočene na evanđelje. Na primjer, u nekim obiteljima djeca primaju novi primjerak Mormonove knjige na svoj osmi rođendan. Neke obitelji slave Božić izvodeći predstavu o događajima vezanim za Spasiteljevo rođenje. U nekim obiteljima otac posluhuje svećenički blagoslov svakom od svoje djece početkom nove školske godine. Druge obitelji imaju godišnja okupljanja ili se sastaju zajedno tijekom blagdana i blagoslova novorođenčadi. Te iščekivane i drage tradicije jačaju obitelji i pojedince dok se raduju u ponavljanju onoga što je poznato i često sveto. Tradicije mogu podsjetiti članove obitelji na njihov način života kao Kristovih sljedbenika, a često mogu pružiti prilike za poduku evanđeoskih načela.

Promjena neželjenih obrazaca u našoj obitelji

Možemo promijeniti neželjene obrasce u svojoj obitelji. Ukoliko smo došli iz manje aktivne obitelji, možemo promijeniti taj obrazac u našem vlastitom životu i nastojati redovito nazočiti crkvenim sastancima. Ako smo kritizirali crkvene vođe ili čuli da to čine naši roditelji, možemo odabrati od sada podržavati naše vođe i onime što kažemo i svojim djelima. Takve promjene u načinu na koji živimo dat će našoj djeci bolji obrazac koji će slijediti.

Članica Crkve ispričala je sljedeću priču:

»Moj suprug, Roger, odgojen je u domu bez obrazaca evanđeoskog življenja. Njegov je otac bio ovisan o alkoholu, a obitelj je zbog toga patila. Njegova majka nastojala je biti aktivna u Crkvi, ali je njegov otac želio da obitelj radi druge stvari nedjeljom. Roger je s prijateljima postao vrlo aktivan kao tinejdžer, a kada je stekao svoje vlastito svjedočanstvo o evanđelju počeo je voditi zapis u posebnoj bilježnici o onome što bi htio imati u vlastitoj obitelji kada se oženi. Tada je imao negdje oko 17 godina. Imao je jedan odsjek u bilježnici o onome što bi htio činiti sa svojom djecom, jedan o onome što

je htio u svojoj supruzi, jedan o tome kakvu je kuću htio imati, a jedan o poslu za kakvog bi se pripremio. Tamo je zapisao sve svoje ideje, a uvrštavao je i članke za koje je otkrio da su od pomoći. Nešto od onog što je zapisao naučio je iz negativnog primjera obitelji u kojoj je odgojen, a to ga je podučilo kakva ne želi da njegova obitelj bude. Njegov se otac toliko protivio njegovoj aktivnosti u Crkvi da se trebao odseliti, pa je živio s religioznom obitelji kojoj se divio, iako oni nisu bili članovi Crkve. Od njih je stekao druge ideje o svojoj budućoj obitelji. Tako je još u svojoj ranoj dobi želio biti prekretnica u svom naraštaju od problematične prošlosti u blagoslovljenu budućnost.

Kada smo se zaručili pokazao mi je bilježnicu i raspravljali smo o idejama te ih razvijali sve dok nismo dijelili našu viziju onoga što bismo htjeli za našu obitelj. Sjećam se da je prva stvar na kojoj smo radili bila molitva. Podučavali smo svoju djecu od kada su bila vrlo mala da se mole, kako bi to bila duboko ukorijenjena navika koju im ne bi palo na pamet zanemariti. Odlučili smo da desetina nikada neće biti upitna. Vjerno smo održavali kućne obiteljske večeri.

Uspostavili smo tradiciju proučavanja Svetih pisama svako jutro. Isprva smo se previše trudili pročitati određeni broj stihova svaki put, no tada smo shvatili da su rasprave koje smo imali kada su djeca postavljala pitanja važnije od strogog držanja rasporeda. U posljednjih nekoliko godina nadodali smo pjevanje crkvenih pjesama sa svim stihovima nakon uvodne molitve. To nas probudi i donosi dobar duh. Postoji samo nekoliko tradicija oko kojih je izgrađena naša obitelj.

Čudim se što je moj suprug odlučio uspostaviti pravedne tradicije u svojoj obitelji kada je bio tako mlad i kada je ima tako loš primjer za slijediti. Također se čudim i zahvalna sam što je bio tako odlučan da ih zajedno radimo i podučimo našoj obitelji, uglavnom tako što ih vjerno činimo.«

REDOVITE PRIGODE ZA PODUČAVANJE KOD KUĆE

Kao roditelji trebali bismo težiti uspostaviti redovite prigode za podučavanje evanđelja kod kuće. Kada činite to, vaša djeca stalno primaju evanđeoske poduke koje primjenjuju u svojem životu te im one postaju temelj. Ona su u mogućnosti promatrati iz vaših djela da vjerovanje u evanđelje znači biti njime vođen u svakom pogledu života.

Sljedeće ideje mogu vam pomoći uspostaviti redovite prigode za podučavanje vaše djece o evanđelju.

Obiteljska molitva

Spasitelj je rekao: »U obiteljima svojim molite se Ocu uvijek u ime moje, da vam žene i djeca budu blagoslovljena« (3. Nefi 18:21).

Obiteljske molitve izvrsne su prigode u kojima pokazujemo djeci kako se moliti. Kada vas vaša djeca promatraju kako iskreno razgovarate s vašim Ocem na Nebu vidjet će vašu vjeru i pravedne želje. Naučit će »savjet[ovati] se s Gospodom u svemu što čin[e]« kako bi ih on mogao »na dobro upraviti« (Alma 37:37).

Dok se molite trebali biste izgovarati riječi koje izražavaju poštovanje. Taj primjer pomoći će vašoj djeci naučiti jezik molitve koji izražava ljubav i poštovanje za Nebeskog Oca.

Djeca mogu naučiti mnogo o evanđelju kada čuju druge članove obitelji kako se mole. Ona uče potrebu za pokajanjem kada čuju druge kako traže oprost. Uče zahvalnost kada čuju druge kako zahvaljuju Nebeskom Ocu za svoje blagoslove. Kada vide da njihovi roditelji

stalno traže vodstvo uče o vjeri, poniznosti i poslušnosti. Ona uče cijeniti i poštovati vođe Crkve kada se članovi obitelji mole za njih svakoga dana. Dobivaju želju služiti misiju i primiti blagoslove hrama kada roditelji mole od Nebeskog Oca da pomogne njihovoj djeci donijeti odluke koje će im pomoći da ostanu dostojna primiti te blagoslove.

Djeca uče osjećati ljubav i brigu za druge kada čuju članove obitelji kako se mole za druge ljude. Kada čuju članove obitelji kako se mole za njih osjećaju veliku ljubav.

Svakom članu obitelji treba se dati prilika da vodi obitelj u molitvi. Malena djeca to mogu činiti naizmjenice uz pomoć.

Obiteljsko proučavanje Svetih pisama

Svakodnevno proučavanje Svetih pisma još je jedan snažan način podučavanja djece o evanđelju. Obitelji bi trebale čitati zajedno u uobičajeno vrijeme svaki dan kada god je to moguće. Nekima je najlakše to činiti rano u jutro. Drugima je obiteljsko proučavanje Svetih pisama najbolje činiti prije spavanja. Iako će možda ponekad biti teško dobiti članove obitelji da sudjeluju, vaši stalni naponi da proučavate Božju riječ blagoslovit će život vaše djece. Ona će naučiti istinu Nefijevog naučavanja: »Gostite se riječima Kristovim, jer, gle, riječi će vam Kristove reći sve što vam je činiti« (2. Nefi 32:3).

Kada djeca čitaju Sveta pisma s članovima njihove obitelji, ona počinju voljeti

Budući da je obitelj najvažnije okruženje za učenje evanđelja, prikladno je da članovi obitelji međusobno govore i raspravljaju o istinama koje uče na sastancima Crkve, satovima i aktivnostima. To vam kao roditeljima omogućava biti svjesni učenja vaše djece o evanđelju, zauzimajući svoju zakonitu ulogu osobe koja je najodgovornija u podučavanju svoje djece.

Većina redovitih prigoda za podučavanje u obitelji pruža dobre prilike da upitate djecu o onome što su naučili u Crkvi. Trebali biste postavljati pitanja koja djecu potiču da se prisjete onoga što su naučili što je više moguće, uključujući priče i određene detalje. Učinite što možete kako biste potaknuli sve članove obitelji da raspravljaju o onome što je rečeno (vidi »Vođenje rasprava«, str. 63–65).

božanske istine evanđelja. Jezik Pisama postaje im poznat. Ona uče priče iz Svetih pisama i gledaju kako primijeniti te svete riječi u svojem svakodnevnom životu. Mogu također naučiti koristiti zemljopisne karte, Vodič kroz Sveta pisma i drugu pomoć za proučavanje Svetih pisama (vidi stranice 56–58).

Možete odabrati čitati određeno vrijeme svaki dan. Svaki član obitelji koji može čitati treba imati priliku za čitanje iz Svetih pisama. Oni mogu naizmjenice čitati jedan ili nekoliko stihova od jednom. Djeca koja ne mogu čitati mogu sudjelovati ponavljajući stihove dok drugi čitaju. Ukoliko je to moguće, mlađa djeca mogu gledati crkvene ilustrirane knjige o pričama iz Svetih pisama ili slike iz kompleta Umjetničke slike iz evanđelja.

Kako biste pomogli članovima obitelji razumjeti Sveta pisma, možete preformulirati teže stihove u jednostavniji oblik ili potražiti nepoznate riječi u Vodiču kroz sveta pisma. Možete zamoliti članove obitelji da sažeto prepričaju glavne teme onoga što se toga dana čitalo. Dijete može držati sliku priče koju se čita.

Možete upitati dijete da razmisli o situaciji u svojem životu koja je slična priči iz Svetih pisama koju čitate. Na primjer, mogli biste reći: »Upravo smo čitali o Davidu i Golijatu. S kojim se 'Golijatima' vi suočavate u svojem životu? Što možete naučiti od Davida što bi vam pomoglo suočiti se s izazovima?« Ili, mogli biste reći: »Primijetili smo da si pomogao/la mlađoj sestri počistiti njezinu sobu. Shvaćaš li da si iskazao/la istu ljubav o kojoj je Isus govorio u ovoj priči?«

Možda ćete se osjećati nelagodno ili nedoraslo dok čitate sa svojom djecom ako niste upoznati sa Svetim pismima ili imate poteškoća sa čitanjem. Ne postoji ništa loše u tome da djeci date do znanja kako svi zajedno učite čitati Sveta pisma. Odogodite li obiteljsko proučavanje do trenutka kada ćete osjećati pouzdanje, lišit ćete svoju djecu veoma potrebne duhovne njege. Zapamtite da Duh može utjecati na vas bez obzira na vaše iskustvo.

Kućna obiteljska večer

Kućne obiteljske večeri nude vam izvrsne prilike pomoći vašoj djeci razumjeti i primijeniti evanđeoska načela. Kućna obiteljska večer može sadržavati obiteljsku molitvu, poduku iz evanđelja, crkvene pjesme i pjesme iz Male škole te obiteljske aktivnosti.

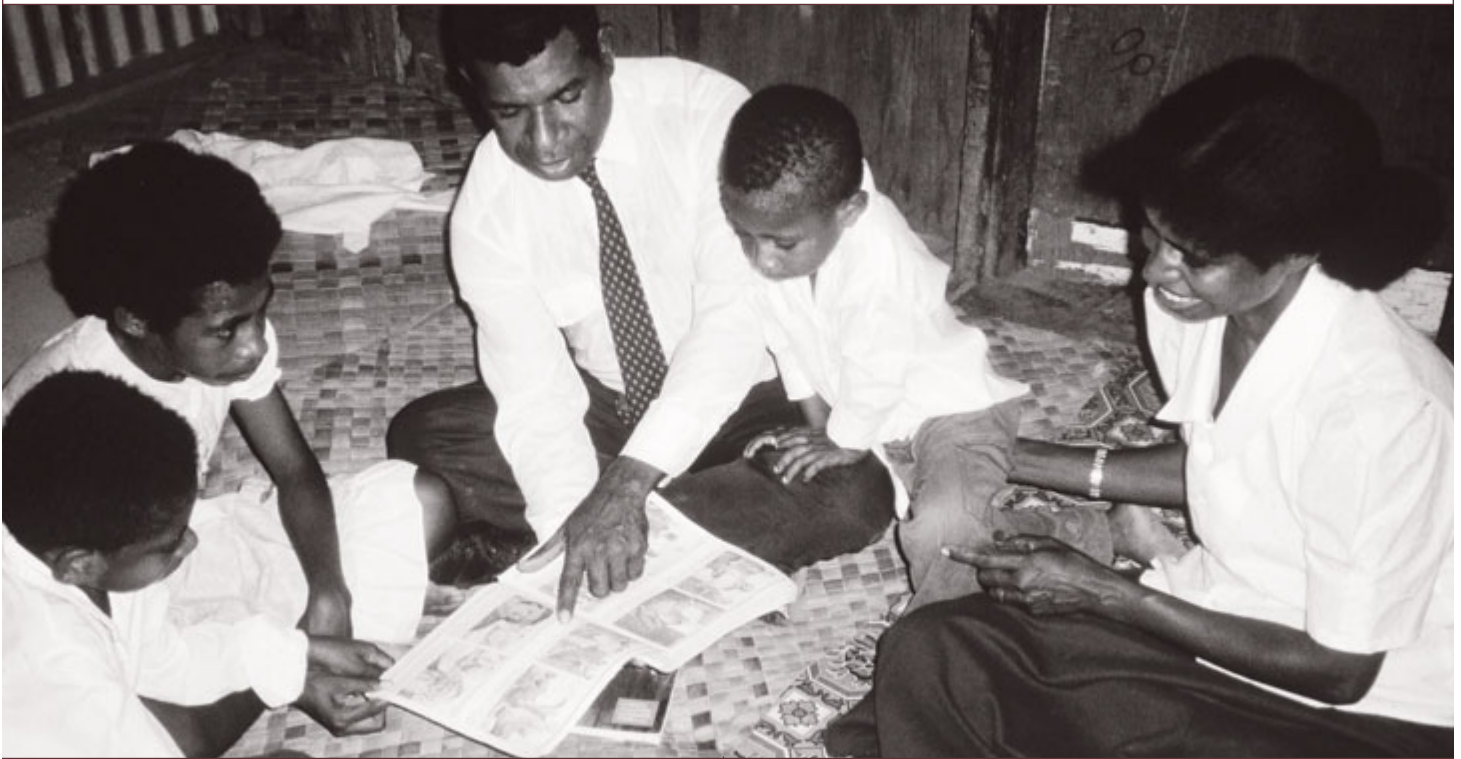
U osmišljavanju kućnih obiteljskih večeri razmislite o tekućim potrebama, brigama i interesima članova obitelji. Na primjer, trebali se dijete pripremiti za krštenje ili zaređenje u službu u svećeništvu? Je li bilo prijepora kod kuće? Dok uz molitvu razmišljate o potrebama i izazovima članova obitelji, moći ćete bolje odrediti koja načela evanđelja trebate podučavati.

Načela učinkovitog podučavanja predstavljena u ovoj knjizi mogu pomoći članovima obitelji osmisliti i izložiti kućne obiteljske večeri. Uz to, Crkva je izdala *Family Home Evening Resource Book*, koja sadrži lekcije i ideje koje mogu učiniti kućne obiteljske večeri uspješnima. Časopisi Crkve također su koristan materijal.

Obitelji ponekad imaju poteškoća učiniti kućne obiteljske večeri redovitim dijelom svojeg života. Ponekad djeca ne surađuju ili roditelji misle da su prezaposleni. Međutim, napori da se kućne obiteljske večeri osmisle i izvrše blagoslovit će sve članove obitelji. Jedan se čovjek prisjetio da je njegova obitelj održala kućne obiteljske večeri samo dva puta dok je odrastao. Međutim, ta su iskustva ostavila duboki utjecaj na njega i kada se vjenčao sjećao se njih i evanđeoskih načela koja je naučio. To je njega i njegovu suprugu dovelo do uspostave tjednih kućnih obiteljskih večeri u njegovoj obitelji.

Obiteljski obroci

Obiteljski obroci pružaju vam prilike podučavati dragocjene lekcije, a svim članovima obitelji sudjelovati u raspravi. U inače popunjenom rasporedu, obroci su često jedino vrijeme kada se možete okupiti s djecom i prepričati događaje tog dana te zajedno raspraviti ideje. Ove prigode možete iskoristiti kako biste

razgovarali sa svojom djecom o evanđeoskim načelima, obiteljskim vrijednostima, porukama koje su izrečene na sakramentalnom sastanku ili drugim crkvenim sastancima, školi, nadolazećim događajima, događajima u svijetu te drugim zanimljivim temama. To vam može biti vrijeme da naučite više o brigama, mislima i osjećajima svoje djece.

Obiteljski obroci trebali bi biti neslužbene i radosne prigode u kojima se svatko osjeća dobrodošlim sudjelovati u raspravama. Gdje je to moguće, tijekom ovog vremena ne biste se trebali baviti stvarima koje odvlače pažnju. Ovakve prigode mogu doprinijeti ujedinjenosti i duhovnom rastu obitelji.

Obiteljska vijeća

Trebali biste pozvati članove obitelji da se okupe na sastancima obiteljskog vijeća. Obiteljska vijeća možete iskoristiti za postavljanje ciljeva, rješavanje problema, raspravljanje o financijama, osmišljavanje planova te pružanje podrške i osnaženja. Možete održati obiteljska vijeća zajedno s kućnim obiteljskim večerima ili u drugo vrijeme. Kada vodite obiteljska vijeća, možete podučavati djecu kako slušati i iskazati poštovanje za međusobne osjećaje i mišljenja.

Privatno vrijeme

Djeci ćete se približiti kada redovito razgovarate s njima. Možda ćete trebati planirati privatno vrijeme sa svakim djetetom kako biste izrazili ljubav i poticaj te ih podučavali evanđeoskim načelima. Trebali biste dozvoliti svakom djetetu da govori o problemima i iskustvima koja su njemu ili njoj važna. Vaša će vam djeca

naučiti vjerovati i tražit će vaš savjet kada iskažete iskrenu obzirnost za njihove brige i mišljenja. Tada ih možete nastaviti podučavati da donose dobre odluke, mole se i proučavaju Sveta pisma u potrazi za odgovorima na njihova pitanja.

Koristite Sveta pisma da biste podučili svoju djecu kako pravedno koristiti slobodu izbora. Starješina Gene R. Cook predložio je kako roditelj može koristiti Sveta pisma da pomogne djetetu koje propitkuje zašto obitelj ne čini određene stvari nedjeljom:

»Možda ćete biti u iskušenju reći: 'Zato što sam tako rekao', ili, 'Zato što Crkva tako kaže'. No, nadahnutiji roditelj mogao bi reći: 'Znaš da obdržavanje Gospodinovog dana svetim nije nešto što smo izmislili. Dopusti da ti nešto pokažem.' Tada biste mogli otvoriti Nauk i saveze, Odsjek 59 i pročitati [stihove 9 do 11]...

Zatim biste mogli objasniti: 'Kao što možeš vidjeti ovdje, Gospodin podučava da je nedjelja sveti dan... To je dan kada trebamo otpočiniti od truda svojih i »pobožnost svoju iska[zati] Svevišnjemu«, što znači da bismo trebali ići na naše crkvene sastanke, blagovati od sakramenta, vršiti naše crkvene dužnosti, te posjećivati bolesne, siromašne i potrebite. Ovaj je dan posvećen Gospodinu, i, moja draga kćeri, ja ti svjedočim da je to istina i da nas je Gospodin uvelike blagoslovio zbog obdržavanja šabata'« (*Raising Up a Family to the Lord* [1993], 19–20).

Za ideje koje možete primijeniti tijekom privatnog vremena sa svojom djecom vidite »Podučavanje tijekom razgovora«, stranica 153 .

TRENUCI PODUČAVANJA U OBITELJSKOM ŽIVOTU

Kao roditeljima, mnoge vaše prilike za podučavanje dolaze u neplaniranim trenucima – tijekom razgovora, dok radite s djecom i kada se članovi obitelji zajedno suočavaju s izazovima. Ove prilike mogu biti snažni trenuci za podučavanje jer su usko povezane s onim što djeca proživljavaju. Pošto takve prilike mogu brzo doći i proći, roditelji ih trebaju prepoznati i biti pripremljeni da poduče načela koja su njihova djeca spremna naučiti. Sljedeći prijedlozi mogu vam pomoći pripaziti na prilike za podučavanje.

Odgovaranje na dječja pitanja i brige

Sva su djeca zbrinuta za sebe i svijet. Možete im pokazati da evanđelje pruža odgovore i vodstvo za razumijevanje i rješavanje njihovih problema. Ako je oluja uplašila dijete, možete odvojiti trenutak kako biste ju potaknuli da se moli za utjehu. Nalazi li vam se sin adolescent pod pritiskom da pogleda popularan film koji možda nije prikladan, možete to s njime raspraviti i pomoći mu da primjeni evanđeoska načela prilikom odluke hoće li ga ili neće gledati. Ukoliko su djeca zabrinuta zbog važne odluke možete s njima pročitati Moroni 7:15–19 i porazgovarati o Mormonovom savjetu o »put[u] do suda«. Svoju djecu možete podučavati o duhovnom svijetu i uskrsnuću ako je umro član obitelji.

Za prijedloge o tome kako možete savjetovati svoju djecu vidi stranicu 139,

»Redovite prigode za podučavanje kod kuće«.

Raspravljanje o problemima koji muče vršnjake vaše djece

S vremena na vrijeme djeca vam mogu spomenuti probleme koji muče njihove vršnjake. Možda njihovi prijatelji imaju posao koji od njih traži da rade nedjeljom. Vaša djeca možda poznaju mladića koji je član Crkve, ali je odlučio ne služiti cjelodnevnu misiju. Ili možda imaju prijatelje koji se koriste neprimjerenim govorom ili im nedostaje ljubaznosti prema drugima. Tijekom rasprave sa vašom djecom o ovim situacijama možete koristiti Sveta pisma kako biste ih podučili evanđeoskim načelima. To vam može pomoći voditi vašu djecu prema ispravnim odlukama u sličnim okolnostima.

Sudjelovanje u prilikama za donošenje ispravnih odluka

Kada imate priliku donijeti ispravne odluke, možete ta iskustva podijeliti s vašom djecom. Na primjer, ako vam je u dućanu uzvraceno previše novaca, možete upitati svoju djecu što biste trebali učiniti. To može dovesti do rasprave o temama poput poštenja, slobode izbora i posljedicama naših djela.

Raspravljanje o idejama predstavljenim kroz medije

S vašom djecom možete razgovarati o idejama koje se propagiraju u popularnim filmovima, televizijskim emisijama ili glazbi. Vijesti vam isto mogu pružiti priliku da raspravite o tekućim događajima i problemima. Takve rasprave mogu pomoći djeci razlučiti između nadahnjujuće zabave i zabave koja predstavlja filozofije i djela protivna evanđeoskim standardima.

Pomaganje djeci u učenju iz pogrešaka

Pogreške mogu pružiti prilike za podučavanje. Ukoliko je dijete pogriješilo,

možete mu oprostiti, razgovarati o tome da se ispriča i ispravi bilo koju štetu koju je počinilo, a ako se dijete oglušilo na zapovijed, podučavajte o putu pokajanja.

Vi biste se trebali ispričati i tražiti oprost ako ste u krivu. Vaša djeca mogu naučiti važne lekcije kada vide vašu nastojanja da nadvladate vlastite slabosti. Razmotrite sljedeće iskustvo kojega je ispričao član Crkve:

»Imao sam 10 godina kada sam učinio nešto što je naljutilo mojeg oca. Bio je prilično uzrujan i odlučio me je kazniti. To me je duboko povrijedilo jer sam osjetio da me kažnjava više negoli sam zaslužio. Izbjegavao sam ga ostatak dana, a svaki puta kada je pokušao razgovarati sa mnom okrenuo bih se i pobjegao. Sljedeći sam dan još uvijek bio ljut na njega, pa me iznenadilo kada je ušao u moju sobu i rekao da mu je žao što me tako rigorozno kaznio. Upitao me bih li mu oprostio. Naučio sam tada da nisi nikada prestar ispričati se i priznati da si pogriješio. To je bila prilika za naučiti istinsku vrijednost pokajanja.«

Objašnjavanje razloga za služenje

Kada služite u pozivima u Crkvi ili na drugačiji način, možete svojoj djeci reći što činite i zašto to činite. To će djeci pomoći potpunije razumjeti kako njihova vjerovanja i vrijednosti utječu na njihova djela. Pripremate li večeru za nekoga tko je bolestan, možete objasniti koliko je važno pomoći toj osobi. Kada vas djeca vide kako se pripremate podučavati lekciju u Crkvi, možete porazgovarati s njima o važnosti veličanja poziva. S vašom djecom možete porazgovarati zašto dižemo svoju ruku kako bismo podržali vođe Crkve i kako podržavamo one koji su pozvani od Gospodina.

Pomaganje djeci da se nose sa svojim osjećajima

Kada djeca postanu uzrujana, iznervirana ili ljuta, mogu reagirati na načine koji nisu primjereni. Možete im pomoći da prepoznaju i kontroliraju nagone kojima vrijeđaju druge ili zbog kojih viču. Možete ih upozoriti na okolnosti koje su prouzročile ljutnju, a zatim porazgovarati o boljim načinima suočavanja sa sličnim okolnostima ubuduće.

Pomaganje djeci u prepoznavanju utjecaja Duha

Svojoj djeci možete pomoći da prepoznaju utjecaj Duha skrećući im pažnju na njihove osjećaje. Starješina Robert D. Hales ispričao je o sljedećem iskustvu:

»Nakon mojeg kršenja i potvrde, moja me majka povukla na stranu i upitala, 'Kako se osjećaš?' Opisao sam najbolje što sam mogao topao osjećaj mira, utjehe i sreće koji sam imao. Majka mi je objasnila da je ono što osjećam dar koji sam upravo primio, dar Duha Svetoga. Rekla mi je da ću, budem li živio dostojno njega, imati taj dar trajno kod sebe. To je bio trenutak poduke koji je ostao sa mnom cijelog mog života« (Conference Report, travanj 1994., 42; ili *Ensign*, svibanj 1999., 32).

Učenje lekcija iz prirode

Možete iskoristiti svakidašnja opažanja prirode kako biste vašu djecu podučili evanđelju (vidi »Traženje lekcija posvuda«, str. 22–23; »Usporedbe i lekcije s predmetom«, str. 163–164). Na primjer, dječji komentari o ljepoti proljetnog cvijeća mogu odvesti do rasprave o uskrsnuću Isusa Krista. Zajedničko sijanje sjemena izvrsno je vrijeme za raspraviti o tome kako je Alma usporedio riječ Božju sa sjemenom (vidi Alma 32:28–43).

Ukoliko ste na oprezu, možete potihlo i stalno preokretati mnoga iskustva vaše djece u trenutke podučavanja.

UTJECAJ PODUKE DRUGIH ČLANOVA OBITELJI

Iako roditelji imaju prvenstvenu odgovornost za podučavanje svoje djece o evanđelju, drugi članovi obitelji mogu biti od velike pomoći. Roditelji trebaju pronalaziti prilike da drugi članovi obitelji podučavaju i jačaju njihovu djecu.

Utjecaj poduke djedova i baka

Djedovi i bake mogu ojačati i nadahnuti svoju unučad kada pričaju o svojim iskustvima, svjedočanstvima i vjeri. Njihove istinite priče o poslušnosti, učenju iz pogrešaka, žrtvovanju kako bi se postigli vječni ciljevi i radosnom suočavanju s problemima mogu pomoći djeci kada se suočavaju sa sličnim iskustvima. Uz razgovor sa svojom unučadi, djedovi i bake mogu zabilježiti u dnevnik svoje svjedočanstva i iskustva koja mogu nadahnuti i podučavati članove obitelji sada i u budućim naraštajima.

Sestra Susan L. Warner, koja je služila kao druga savjetnica u Vrhovnom predsjedništvu Male škole, ispričala je sljedeću priču:

»Poznajem djeda koji je poveo svoju unučad u šetnju tijekom nedavnog obiteljskog okupljanja u planinama. Kada su naišli na čistinu među drvećem, pozvao je djecu da sjednu na balvan te im je ispričao o 14-godišnjem dječaku imenom Joseph Smith koji je želio upitati Nebeskog Oca neka pitanja koja su ga mučila. Djed je objasnio da je dječak Joseph otišao šumarak blizu svoje kuće kako bi se molio, imajući vjeru da će mu Bog odgovoriti. Djeca su tiho

slušala, no četverogodišnji Johnny, koji je imao poteškoća s mirnim sjedenjem, nije se mogao suzdržati. Izvalio je: 'Već sam čuo tu priču'.

Djed je ispričao o Josephovoj iskrenoj molitvi i kako je bila uslišana veličanstvenim posjetom Nebeskog Oca i njegovog Sina, Isusa Krista. Kada je djed završio, mali Johnny ga je zgrabio za ruku i rekao: 'To je bilo dobro svjedočanstvo, djede'. Volio je ponovno slušati tu priču.

Iako je djed prepričavao ovaj sveti događaj mnogo puta tijekom života, rekao je: 'Nikada Duh Gospodnji nije jače svjedočio nego u trenutku kada sam svjedočio o Josephu Smithu svojoj unučadi'. Djed i djeca osjetili su svjedočanstvo Duha Svetoga« (Conference Report, listopad 1998., 85; ili *Ensign*, studeni 1998., 67).

Čak i ako djedovi i bake žive jako daleko od svoje unučadi, oni mogu na njih pozitivno utjecati. Mogu im nadahnuti pouzdanje i pružiti savjet putem telefonskih poziva ili pisma pohvale i poticaja.

Utjecaj poduke braće i sestara

Roditelji bi trebali poticati djecu da si međusobno pomažu učiti i rasti. Starija braća i sestre mogu često biti pozitivni primjeri svojoj mlađoj braći i sestrama te ih se može zadužiti da ih podučavaju kako izvršavati kućanske zadatke. Kada sin služi cjelodnevnu misiju, može svojim primjerom i pismima uvelike utjecati na želju mlađega brata da služi. Kada se sestra uda u hramu, može svoje

uzbuđenje i svjedočanstvo podijeliti sa svojom braćom i sestrama. Djeca postavljaju dobar primjer i međusobno se podučavaju o služenju i odgovornosti kada voljno pomažu s kućanskim dužnostima. Njihovo vlastito učenje isto se potvrđuje.

Utjecaj poduke rođaka

Ponekad će možda rođaci trebati posegnuti i pomoći članu obitelji kada roditelji ne mogu.

Otac se prisjetio kako je rođak utjecao na njegovog sina. Sin je nekoliko tjedana odbijao odlaziti u Crkvu. Približavao se Opći sabor, a njegov rođak koji je bio uzbuđen što će nazočiti saboru, ustao je rano ujutro te stao u red kako bi mogao ući i sjesti u Salt Lake Tabernakl. Sin je vidio taj primjer te ga je dirnula vjera i entuzijazam njegovog rođaka i bio je motiviran ponovno odlaziti u Crkvu. Ta je odluka promijenila njegov život te je on kasnije vjerno služio misiju.

Majka je ispričala o pozitivnom utjecaju njezinog brata i njegove obitelji kada su ona i njezin suprug poslali svojeg sina da jedno ljeto živi kod njih i radi na benzinskoj crpki. Druga se žena sa zahvalnošću prisjeća razgovora kojeg je njezin sin vodio s omiljenim

stricem. Zbog te je rasprave njezin sin odlučio izbjegavati prijatelje koji su na štetne načine utjecali na njegovo ponašanje.

Utjecaj poduke djece

Roditelji mogu naučiti mnoge istine kada slušaju svoju djecu. Starješina Russell M. Nelson opisao je vrijeme kada je naučio nešto od jedne od svojih kćerki:

»Jedne večeri kada je naša najmlađa kćerka imala četiri godine vratio sam se kući iz bolnice dosta kasno. Vidio sam da je moja draga supruga vrlo umorna... Stoga sam se ponudio da priprelim našu četverogodišnju kćer za spavanje. Počeo sam izdavati naredbe: 'Skinu svoju odjeću, objesi je, obuci pidžamu, iščetkaj zube, pomoli se', i tako dalje, zapovijedajući na način koji doliči oštrom naredniku u vojsci. Odjednom je nagnula svoju glavu na jednu stranu, tužno me pogledala i rekla: 'Tatice, posjeduješ li me ti?'

Naučila me je važnu lekciju. Koristio sam metodu prisile na ovoj dražesnoj duši. Prisilno upravljati djecom Sotonina je tehnika, ne Spasiteljeva« (Conference Report, travanj 1991., 27; ili *Ensign*, svibanj 1991., 22).

KUĆNO UČITELJSTVO I KUĆNO POSJETITELJSTVO

Nadam se da će kućni učitelji i kućne posjetiteljice osjetiti dvije stvari: prvo, izazov odgovornosti koji je u njihovom velikom pozivu; a drugo, slast rezultata njihovog rada, posebice s onima među nama koji su manje aktivni.

Predsjednik Gordon B. Hinckley

DIO PODUČAVANJA U KUĆNOM UČITELJSTVU

Ako ste kućni učitelj onda ste učitelj evanđelja. Uz to što trebate paziti na dobrobit obitelji kojima ste vi i vaš suradnik dodijeljeni, donosite poruku evanđelja barem jednom svaki mjesec. Sveta pisma podučavaju da kućni učitelji imaju »koriti, izlagati, opominjati i naučavati, i sve pozivati da dođu Kristu« (NiS 20:59).

Kako biste podučavali obitelji koje su vam dodijeljene, trebate se pripremiti duhovno i naučiti primijeniti načela evanđeoskih naučavanja o kojima se raspravlja u ovoj knjizi. Trebali biste stalno nastojati poboljšati svoju metodu podučavanja (vidi »Osmišljavanje plana za poboljšanje vašeg podučavanja«, stranice 24–27).

U vašem zaduženju kao kućni učitelj imate posebnu potrebu za takvom pripremom i stalnim poboljšanjem. Znanje o osnovnim načelima podučavanja evanđelja pomoći će vam naučavati poruku na način kojim ćete pomoći svim pojedincima koje podučavate, bilo da su manje aktivni članovi koji nisu navikli sudjelovati u raspravama o evanđelju ili su aktivniiskusni članovi Crkve.

Zapamtite da različiti ljudi zahtijevaju različite pristupe u podučavanju. Možda ćete trebati poruku predstaviti obitelji u kojoj su djeca različitih godišta. Možete biti zaduženi da se družite s novim obraćenicima. Ili ćete imati priliku posjećivati starije članove ili samce.

Jedan par kućnih učitelja koji je pažljivo razmišljao o svojoj lekciji na prvi se posjet pojavio noseći štapove za

ribolov. Džepovi su im bili ispunjeni mamcima za pecanje. Članovi obitelji htjeli su znati zašto, ali im kućni učitelji nisu htjeli reći prije vremena za izlaganje njihove poruke. Nisu imali problema u okupljanju djece oko njih i zadobivanju njihove pažnje. Zatim je jedan od kućnih učitelja pokazao kako ribič namami i uhvati ribu. Objasnio je da se malene ribe često lakše prevare nego one starije i iskusnije. Mamce za pecanje usporedio je sa Sotoninim kušnjama te je podučio obitelj da Sotona koristi lukave načine kako bi nas pokušao uhvatiti i oduzeti nam slobodu. To je za obitelj bila lekcija za pamćenje.

Kao kućni učitelj, imate posebne prilike iskazati svoju ljubav za one koje podučavate.

Kao što je predsjednik Ezra Taft Benson podučavao, trebali biste »činiti male stvari koje znače toliko puno obitelji. Na primjer, zapamtite imena svih članova obitelji. Pripazite na rođendane, blagoslove, krštenja i brakove. Kada je to prigodno, napišite primjerenu poruku pohvale ili nazovite i čestitajte članu obitelji na posebnom uspjehu ili postignuću« (Conference Report, travanj 1987., 61; ili *Ensign*, svibanj 1987., 50). Možete pomoći obitelji u vremenu potrebe, podržati djecu ili mladež u njihovim aktivnostima i pobrinuti se da svećenički vođe doznaju o potrebama obitelji.

Odabiranje poruke

Sjetite se sljedeće smjernice kada odabirete poruku koju ćete iznijeti: »Kućni učitelji obično prezentiraju poruku Prvog predsjedništva koja je tiskana u *Ensign* ili međunarodnim časopisima Crkve. Od biskupa i drugih mjesnih vođa mogu doći dodatne poruke. Glava kućanstva može zatražiti da kućni učitelji izlože posebnu poruku. Njihova se poruka treba temeljiti na Svetim pismima i naučavanjima proroka posljednjih dana« (*Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* [1998], 169).

Pripremanje poruke

Svaku poruku za kućno učiteljstvo pripremite jednako brižno kao što biste pripremili lekciju za razred u Crkvi. Sljedeći prijedlozi mogu pomoći:

- Pregledajte lekciju. Posavjetujte se sa svojim suradnikom o tome kako će svatko od vas doprinijeti prezentaciji,
- Pripremate li poruku Prvog predsjedništva ili drugu temu za koju službeni plan lekcije nije pripremljen, slijedite prijedloge koji se nalaze u »Osmišljavanju lekcija pomoću govora s općih sabora i drugih materijala«, stranice 100–101.
- Prilagodite poruku i metode podučavanja povodu, dobi i zanimanju pojedinih članova obitelji koje podučavate. Učinite lekciju zanimljivom i primjenjivom za svakog člana obitelji.
- Pobrinite se da poruka bude dovoljno kratka kako biste zadržali zanimanje svih prisutnih.

Predavanje poruke

Zapamtite da bi glava obitelji trebala predsjedavati i voditi sastanak kada ste u posjetu. Također, imajte na umu sljedeće prijedloge:

- Molite se i zajedno čitajte Sveta pisma kadgod je to moguće. Koristite Sveta pisma u svakoj prigodnoj prilici. Ponesite ih na svaki posjet. Koristite ih kako biste odgovorili na pitanja ili davali savjet.
- Slijedite poticaje Duha dok podučavate.
- Izbjegavajte dugačke razgovore koji nisu zanimljivi ili od pomoći svima nazočnima. Budite osjetljivi na ograničenost vremenom obitelji koju posjećujete.
- Pronađite načine da svaki član obitelji sudjeluje u lekcijama. Pokažite iskreno zanimanje za svakog pojedinca.
- Posvjedočite o istinama koje naučavate. Ispričajte primjere o tome kako primijeniti te istine u svakidašnjem životu.

DIO PODUČAVANJA U KUĆNOM POSJETITELJSTVU

Kada ste zaduženi biti kućna posjetiteljica, važan dio vaših odgovornosti je »spoznati duhovne i vremenite potrebe sestre i njezine obitelji« te »pružiti duhovnu poduku putem mjesečne poruke« (*Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* [1998], 203). Vi ste učiteljica evanđelja.

Kako biste mogle podučavati sestre koje ste zadužene, trebate se pripremiti duhovno te naučiti primijeniti načela podučavanja evanđelja o kojima se raspravlja u ovoj knjizi. Trebale biste i stalno nastojati poboljšati svoje podučavanje (vidi »Osmišljavanje plana za poboljšanje vašeg podučavanja«, stranice 24–27).

Ova će vam priprema uvelike pomoći jer možete biti pozvane podučavati sestre u mnogim različitim situacijama. Možete podučavati one koje su mlade, starije, udane, same, razvedene, novoobraćene na evanđelje, vrlo aktivne u Crkvi, manje aktivne, dobro obrazovane ili imaju problema s učenjem, zaposlene, usamljene, otvorene ili zatvorene. Različite sestre zahtijevaju različite pristupe u podučavanju. Kakve god bile okolnosti sestara koje podučavate, možete im pomoći bolje spoznati Spasitelja i vjernije živjeti evanđelje.

Kada je sestra Elaine L. Jack služila kao vrhovna predsjednica Potpornog društva, ispričala je sljedeću priču:

»Priscilla Samson–Davis, sestra u Gani, upoznata je s bitkama. Na putu njezinog života bilo je mnogo stijena. Kao učiteljica vidjela je obitelji koje se brinu o

djeci tijekom dizenterije i malarije, naporno rade, svakodnevno nose nešto u razmjenu za vreću riže, luka, rajčica – bilo koje hrane kojom bi održali voljene na životu. Ona služi kako kućna učiteljica i redovito putuje autobusom kako bi posjetila sestru na drugoj strani grada. Kada je bila upitana da li joj je ova zadaća teška s obzirom na sve što je trebala napraviti, jednostavno je odgovorila: 'Nije teška. Žena koju posjećujem ne zna čitati. Kada idem njoj, čitam joj Sveta pisma.'

Njezin jednostavan odgovor svjedočio je o vjeri i uvjerenju koje je imala da je na ispravnom putu. Iako je na svojoj trasi njezin autobus zastajkivao i vijugao gore–dolje po ulicama, u Gospodinovim očima ona je uistinu bila na ravnom i uzanome putu jer je išla u pravom smjeru. Vršila je Očevo djelo« (Conference Report, travanj 1994., 19; ili *Ensign*, svibanj 1994., 16).

Odabiranje poruke

Sjetite se sljedeće smjernice kada odabirete poruku koji ćete iznijeti: »Kućne posjetiteljice vrše duhovnu poduku putem mjesečne poruke. Poruke koje su tiskane u *Ensignu* ili međunarodnim časopisima trebaju se koristiti kao vodiči te trebaju biti prilagođene potrebama svake sestre« (*Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* [1998], 203). Kada pažljivo pregledavate mjesečnu poruku sa svojom suradnicom tražite vodstvo Duha, a zatim uz molitvu razmislite o

svakoj sestri koju podučavate. Uz pripremljenu poruku trebali biste koristiti Sveta pisma i naučavanja proroka posljednjih dana kao svoje glavne materijale u osmišljavanju lekcije. Ove materijale možete zamijeniti s drugim materijalima u izdanju Crkve.

Pripremanje poruke

Svaku poruku za kućno posjetiteljstvo pripremite jednako brižno kao što biste pripremili lekciju za razred u Crkvi. Sljedeći prijedlozi mogu pomoći:

- Pregledajte lekciju. Posavjetujte se sa svojom suradnicom o tome kako će svaka od vas doprinijeti prezentaciji,
- Slijedite prijedloge koji se nalaze u »Osmišljavanje lekcija pomoću govora s općih sabora i drugih materijala«, stranice 100–101.
- Prilagodite poruku i metode podučavanja mogućnostima, povodu, dobi i zanimanju svake sestre koju podučavate.

Predavanje poruke

Sljedeći prijedlozi pomoći će vam dok podučavate sestru koju posjećujete:

- Molite se i zajedno čitajte Sveta pisma kad god je to moguće. Koristite Sveta pisma u svakoj prigodnoj prilici. Ponesite ih na svaki posjet. Koristite ih kako biste odgovorili na pitanja ili davali savjet.
- Slijedite poticaje Duha dok podučavate.
- Budite osjetljivi na ograničenost vremenom obitelji koju posjećujete.
- Pronađite načine da sestre koje podučavate sudjeluju u lekcijama. Iskažite iskreno zanimanje za ono što imaju reći.
- Posvjedočite o istinama koje podučavate. Ispričajte primjere o tome kako primijeniti te istine u svakidašnjem životu.

E

PODUČAVANJE
U OKRUŽENJU VODSTVA

VODITI ZNAČI PODUČAVATI

Starješina Boyd K. Packer naglasio je da svi vođe u Crkvi služe i kao učitelji: »Prorok je učitelj, njegovi su savjetnici učitelji, vrhovni autoriteti su učitelji. Učitelji su i predsjednici okola i misija, veliki vijećnici i predsjednici zborova, biskupi i svi drugi u svim organizacijama Crkve. Crkva se kreće naprijed podržana moću podučavanja koje se ostvaruje« (Teach Ye Diligently, rev. izd. [1991], 3–4).

Na saboru mladih Crkve odrasli član Crkve svjedočio je nadahnjujućem primjeru utjecaja kojega vođe mogu imati kada podučavaju istinita načela. Izvijestio je:

»Na kraju sabora održan je ples. Grupa glazbenika pojavila se ne noseći majice. Dok su odrasli gledali, grupa mladih pristupila je pozornici i predložila glazbenicima nešto na što su oni protestirali. Ubrzo je dio mladih donio majice, a članovi glazbene grupe su ih nevoljko odjenuli.

Kada je glazba počela svirati bila je glasna, a s vremenom je postajala sve glasnija. U trenutku kada su odrasli postali zabrinuti, grupa mladih okupila se na sredini podija i zajedno pristupila pozornici. Zamolili su da glazba bude tiša. Članovi glazbene grupe tomu su se opirali, no mladi su inzistirali, pa su utišali glazbu. Kada je glazba ponovno postala glasnija, mladi su se ponovno okupili i suočili s grupom. Isti se ciklus ponovio i treći puta. Naposljetku je grupa mladih došla do predsjednika okola. Rekli su: 'Smatramo da ova glazba nije prikladna. Neki od nas bi željeli otići i u drugoj zgradi održati domjenak, umjesto da nastavimo plesati. To možemo napraviti sami, ali je uredu ako i vi odrasli želite doći.' Ples je završio i mladići i djevojke okupili su se u drugoj zgradi.

Poslije sam upitao predsjednika okola kako se to dogodilo. Rekao mi je da je prije otprilike pet godina jedan od članova velikog vijeća rekao: 'Želimo li

našu mladež podučavati mjerila, moramo jasno znati kakva ona trebaju biti. Prvi je korak da nam predsjedništvo okola to kaže.' Predsjedništvu okola trebalo je neko vrijeme da zadobije jasno razumijevanje mjerila i kako se trebaju primjenjivati na njihov okol. Bilo je potrebno još i više vremena da veliko vijeće shvati i postane predano tim mjerilima, a još je više bilo potrebo da se tomu priključe i biskupi. Do tog su već trenutka roditelji i mladi počeli dobivati oprečne signale, no sada su, po prvi puta, vođe bili spremni podučavati ta mjerila.

Zatim su ih podučavali na svakoj razini cijelog okola godinu za godinom. Rezultat je bio ono čemu sam svjedočio te večeri na plesu tijekom sabora mladih.

Naučio sam da utjecaj vođa može biti vrlo velik kada svjesno odluče ispuniti svoju odgovornost podučavanja svetaca. Naučio sam i da oprečna poruka nije uopće poruka, te se isplati provesti vrijeme da postanemo čvrsto uvjereni u ono što se treba podučavati. Na posljertku sam sâm vidio zrelost, mudrost i moralnu hrabrost mladih koji su bili pravilno podučeni.«

Vaša odgovornost kao vođe da podučavate evanđelje

Podučavanje je jedan od najvažnijih načina na koji ispunjavate svoje odgovornosti kao vođa u Crkvi (vidi *Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* [1998], 305–307). Starješina Gordon B. Hinckley je podučavao: »Učinkovito podučavanje sama je bit vodstva u Crkvi« (»How to Be a Teacher When Your Role as a Leader Requires You to Teach« [Kako biti učitelj kada vaša uloga vođe zahtijeva da podučavate], svećenički sastanak odbora vrhovnih autoriteta, 5. veljače 1969.; naveo Jeffrey R. Holland u *Conference Report*, travanj 1998., 31; ili *Ensign*, svibanj 1998., 26).

Gospodin je najistaknutiji primjer kada vođa služi kao učitelj: »Tako je Isus

obilazio sve gradove i sela. Učio je u tamošnjim sinagogama, propovijedao Radosnu vijest o Kraljevstvu« (Matej 9:35). Starješina Boyd K. Packer je naglasio: »Gospodin je naš primjer. Bilo bi teško opisati Gospodina kao rukovoditelja. Dopustite mi da to ponovim. Bilo bi teško opisati Gospodina kao rukovoditelja. On je bio učitelj To je uzor, obrazac« (seminar regionalnih predstavnika, 6. travnja 1984.).

Sveta pisma sadrže brojne primjere drugih vođa koji služe kao učitelji evanđelja. Adam i mnogi njegovi potomci bili su »propovjednici pravednosti [koji] govora i proricahu i posvuda pozivahu sve ljude da se obrate«. Kroz njihovo propovijedanje »vjera se naučavaše među sinovima ljudskim« (Mojsije 6:23). Drevni apostoli služili su »neprestano i u hramu i po kućama [te su] navješćivali Isusa kao Mesiju« (Djela 5:42). Kralj Mosija je posvjedočio: »Pa i ja sâm se trudih svom moći svojom i sposobnostima što ih posjedujem da vas podučim o zapovijedima Božjim, i da uspostavljam mir diljem zemlje« (Mosija 29:14).

Neki načini po kojima podučavate kao vođa

Postavljanje pravednog primjera

Kao vođa podučavate evanđelje putem načina na koji živite. Od vas se očekuje da obdržavate zapovjedi, budete ljubazni i vjerni sluge Gospodinu i onima koje vodite. Postavljanjem pravednog primjera jačate druge u njihovoj odluci da žive evanđelje.

Slijedenje crkvenih pravila i postupaka

Kada vjerno slijedite uspostavljene obrasce crkvenog rukovodstva, podučavate sve one koji rade s vama. Pomažete drugima vidjeti kako da ispune svoje dužnosti. Na primjer, vođe u Melkisedekovom svećeništvu koji redovito održavaju razgovore o kućnom učiteljstvu pokazuju kako se to treba vršiti.

Izravno govorenje o načelima evanđelja

Vođe imaju redovite prilike da podučavaju evanđelje. Te prilike uključuju sastanke vodstva (vidi stranicu 152) i razgovore (vidi stranicu 153). Vidjet ćete da druge prilike dolaze same od sebe u normalnom tijeku vođenja i interakcije s drugima.

Kao mladi biskup i tiskar, Thomas S. Monson često je radio s predsjednikom J. Reubenom Clarkom ml.,

koji je tada bio član Prvoga predsjedništva. Dok su zajedno radili, predsjednik Clark često je koristio priliku da podučava evanđelje. Godinama kasnije predsjednik Monson je ispričao o jednoj takvoj prigodi koja je imala veliki utjecaj na njega:

»[Predsjednik Clark me je zamolio] da naglas pročitam zapis koji se nalazi u Luki a odnosi se na čovjeka koji je bolovao od gube. Zatim me zamolio da nastavim čitati iz Luke o čovjeku koji je bio oduzet te o poduzetnom načinu na koji je Gospodinova pozornost skrenuta na tog čovjeka, i kako ga je Gospodin iscijelio. Predsjednik Clark je iz džepa izvadio rupčić i obrisao suze iz očiju. Prokomentirao je: 'Kako starimo tako suze češće naviru na oči.' Nakon par riječi pozdrava, otišao sam iz njegovog ureda, ostavivši ga s njegovim mislima i u suzama.

Kasno jedne večeri dostavio sam neke tiskarske korekcije u njegov ured u njegovom domu u Salt Lake Cityju. Predsjednik Clark čitao je knjigu Propovjednik i bio je spokojnog i zamišljenog raspoloženja. Sjedio je za svojim velikim stolom koji je bio krcat knjigama i papirima. Držao je Sveta pisma u ruci, uzdignuo pogled s tiskane stranice i na glas mi pročitao: 'Čujmo svemu završnu riječ: 'Boj se Boga, izvršuj njegove zapovijedi, jer – to je sav čovjek' ' (Propovjednik 12:13). Izjavio je: 'Dragocjena istina! Duboka filozofija!'

Kakav mi je bio blagoslov svakodnevno učiti od takvog velikog učitelja... Znajući da sam novozaduženi biskup koji predsjedava odjelom punim izazova, naglasio mi je potrebu da upoznam svoje ljude, razumijem njihove okolnosti i pomazem njihovim potrebama.

Jednoga je dana prepričao kako je Spasitelj uzdignuo iz mrtvih sina udovice u Nainu, kao što je zapisano u evanđelju po Luki. Kada je predsjednik Clark zatvorio Bibliju, primijetio sam da plače. Tihim je glasom rekao: 'Tome, budi ljubazan prema udovicama i brini se za siromašne'« (*Inspiring Experiences that Build Faith* [Nadahnjujuća iskustva koja grade vjeru] [1994], 233–234).

Voditi u Crkvi znači podučavati, a poboljšati se kao vođa znači naučiti podučavati učinkovitije – sa govornice, na sastancima vodstva i u situacijama 'jedan na jedan'.

PODUČAVANJE NA SASTANCIMA VODSTVA

Gospodin je rekao: »A sad, gle, dajem vam zapovijed, kad se sabirete na okup da podučavate i potičete jedan drugoga, da znadete kako ćete djelovati i upravljati se u crkvi mojoj, kako ćete postupati prema odredbama zakona mojega i zapovijedima koje dadoh. I tako ćete se uputiti u zakon crkve moje i posvetiti onim što primiste, a vi se obvezite da ćete djelovati sa svom svetošću preda mnom« (NiS 43:8–9).

Aludirajući na ovu objavu, starješina Jeffrey R. Holland je izjavio: »Kao što objave kažu, 'podučava[jmo] i potič[imo]' se na našim upravnim sastancima, da i u ovome na posljetku naše podučavanje može biti 's visina'« (Conference Report, travanj 1998., 33; ili *Ensign*, svibanj 1998., 27; vidi NiS 43:16).

Budući da je vrijeme na sastancima vodstva ograničeno, vrijeme provedeno u podučavanju treba se pažljivo planirati. Na nekim sastancima podučavanje može biti kratka duhovna misao dana na početku. Na drugim sastancima, možete unaprijed zamoliti jednog ili više sudionika da predvode grupu u iscrpnom proučavanju odabranih tema. Oni koji primaju takva zaduženja trebaju koristiti načela i metode podučavanja preporučene u ovoj knjizi.

Odlučiti što podučavati

U pripremi za sastanke vodstva koji će uključivati i detaljnu poduku, predsjedavajući vođe trebali bi uz molitvu odlučiti što se treba podučavati i koga bi se trebalo upitati da podučava. Mogu odabrati teme koje su vezane uz nauk ili

rukovođenje Crkvom i dužnostima onih koji su se okupili. Gospodin je rekao:

»A dajem vam i zapovijed da jedan drugoga podučavate o nauku kraljevstva. Podučavajte marljivo, i milost će vas moja pratiti kako biste se savršeni uputili u misaonosti, u načelu, u nauku, u zakonu evanđeoskom, svemu što spada na kraljevstvo Božje, što je potrebno da vi shvatite« (NiS 88:77–78).

Sveta pisma su temeljni materijal za proučavanje na sastancima vodstva. »Dajem ti zapovijed«, Gospodin je savjetovao, »da se osloniš na ono što je napisano. Jer u tomu je sve zapisano gledom na osnutak crkve moje, Evanđelja mojega i stijene moje« (NiS 18:3–4). Drugi su materijali *Church Handbook of Instructions*, govori s općeg sabora i druga učenja proroka posljednjih dana (za pomoć u osmišljavanju lekcija iz takvih materijala, vidi »Osmišljavanje lekcija pomoću govora s općih sabora i drugih materijala«, stranice 100–101).

Pozivanje Duha kroz poštovanje

Kada je Duh s nama, možemo podučavati i učiti evanđelje te biti zajedno podučeni (vidi NiS 42:14; 50:17–24). Svojim poštovanjem možemo prizvati Duha (vidi »Pozivanje Duha dok podučavate«, str. 45–46; »Poštovanje«, stranice 82–83). Oni koji vode i predsjedavaju na sastancima vodstva mogu potaknuti poštovanje time što će na svojim mjestima bit vrlo rano. Svojim ponašanjem mogu pomoći odrediti kakav će sastanak biti. I drugi vođe koji trebaju biti nazočni mogu doći ranije, donijeti svoja Sveta pisma, priručnike, materijal za pisanje i pripremiti se potihom i uz molitvu.

Molitva dana na početku sastanka vodstva može pomoći uspostaviti poštovanje i pozvati Duha. I duhovna misao pruža dobru priliku za podučavanje i učenje evanđeoskih načela. Na nekim sastancima vodstva prikladna uvodna glazba i crkvene pjesme koje se pjevaju tijekom sastanka mogu pomoći pripremiti srca i misli prisutnih.

PODUČAVANJE TIJEKOM RAZGOVORA

Predsjednik Thomas S. Monson ispričao je o sljedećem iskustvu:

»Kako sam se približavao svojem osamnaestom rođendanu... bio sam preporučen primiti Melkisedekovo svećeništvo. Moj je zadatak bio nazvati predsjednika okola Paula C. Childa te dogovoriti sastanak i razgovor. On je bio osoba koja je voljela i razumjela Sveta pisma.

Njegova je namjera bila da ih i svi drugi na isti način vole i razumiju. Znajući od drugih za njegove prilično detaljne i iscrpne razgovore, moj je telefonski razgovor s njim tekao otprilike ovako:

‘Zdravo, predsjedniče Child. Ovdje Tom Monson. Moj me je biskup zamolio da dogovorim razgovor s vama.’

‘Dobro, brate Monson. Kada biste me mogli posjetiti?’

Znajući da je njegov sakramentalni sastanak u osamnaest sati, i želeći što kraću izloženost mojeg svetopisamskog znanja njegovom preispitivanju, predložio sam: ‘Kako bi vam odgovaralo u nedjelju u sedamnaest sati?’

Njegov odgovor: ‘O, brate Monson, to nam ne bi pružilo dovoljno vremena da istražimo Sveta pisma. Možete li, molim vas, doći u četrnaest sati i donijeti sa sobom vaš komplet Svetih pisama osobno označenih te s ispisanim referencama’« (*Inspiring Experiences that Build Faith* [1994], 193).

Mladi Thomas Monson otkrio je da je razgovor s predsjednikom okola bio više od samog »razgovora«. Bila je to prigoda za proučavanje i učenje evanđelja.

Načela podučavanja tijekom razgovora

Vodite li razgovore, sljedeća načela mogu vam pomoći.

»Sabirite... u mislima svojim riječi života« (NiS 84:85)

Sjetite se da Gospodin poznaje članove s kojima se sastajete. Poznaje njihove potrebe, brige, jakosti i slabosti. Često će vas Duh poticati, podučavati i pripremati da pomognete pojedincima i obiteljima.

Gospodin je rekao: »Sabirite neprestance u mislima svojim riječi života, a u onaj čas će vam se dati onaj dijelak što je podoban za svakog čovjeka« (NiS 84:85). Kada proučavate Sveta pisma otvorite se za mogućnost da određeni stihovi mogu biti upravo ono što netko treba čuti tijekom razgovora. Iskustvo koje je biskup prepričao prikazuje ovu istinu:

»Jedno sam jutro iz Nauka i saveza čitao o pokajanju i praštanju. Božanska istina tekla je u moje misli i srce, posebice dio o praštanju sebi. Nikada nisam razmišljao o tome da se istina: ‘Ja, Gospod, oprostiti ću komu oprostiti hoću, no od vas se traži da praštate svim ljudima’ (NiS 64:10); može primijeniti na samoga sebe.

Pročitao sam što sam trebao toga jutra i nastavio svojim poslom. Sljedeće sam se večeri sastao s parom čiji je brak bio pred raspadom. Kada sam razgovarao s njima, sestra mi je objasnila nešto što joj se dogodilo kada je prekršila civilni zakon dok je bila djevojka, a posljedica toga mogao je biti sudski postupak u to doba. Prošlo je trideset godina i ono što se zbilzo nije imalo posljedice na današnjicu, no ona je još uvijek osjećala teret krivnje. Ovaj stih iz Nauka i saveza odmah mi je pao na pamet te je donio mir uznemirenoj duši. Kakvo mi je to bilo svjedočanstvo da svakodnevno čitanje Svetih pisama tako brzo isplaćuje dividende.»

Svjedočite o Svetim pismima i načelima koja podučavate

Kada se oslanjate na Sveta pisma tijekom vođenja razgovora, trebate svjedočiti o njima. Da biste pokazali kako su načela koja podučavate blagoslovila vaš život i život drugih, možete pričati o iskustvima.

KADA VOĐE PODUČAVAJU UČITELJE

Ako ste vođa u Crkvi, jedna od vaših najvažnijih odgovornosti je podučiti učitelje u vašoj organizaciji njihovim dužnostima te usmjeravati njihova nastojanja da se poboljšaju. To ponekada činite na sastanku vodstva (vidi stranicu 152) i sastanku usavršavanja učitelja, a ponekada je potrebno podučavati zasebno. Naš napor u ispunjavanju ove odgovornosti može značajno doprinijeti kvaliteti podučavanja u Crkvi.

Za upute o tome što biste trebali činiti da biste usmjeravali pojedinog učitelja, vidi odsjek »Gospel Teaching and Leadership« u priručniku *Church Handbook of Instructions*, na stranicama 305–306, te vodič *Improving Gospel Teaching: A Leader's Guide*, stranice 4–6. Slijedi pet prijedloga o tome kako pružiti vodstvo opisano u tim priručnicima.

U potpunosti volite svakog učitelja

Ponekad smo skloni kritizirati, smatrajući da ako drugima ukažemo na njihove nedostatke bit će voljni promijeniti se. Rijetko kada je to istina. Kritika uglavnom uvijek vodi do obrambenog stava i obeshrabrenja. Učitelji će biti prijemljiviji za vaš savjet kada osjete vašu kristoliku ljubav za njih i spoznaju da im uistinu želite pomoći. Sestra koja je naposljetku postala učinkoviti vođa učitelja, imala je iskustvo u svojem ranom služenju u Crkvi koje ju je naučilo tom načelu. To je iskustvo zauvijek promijenilo način na koji je razmišljala o podučavanju:

»Tek sam se bila udala i imala sam zaduženje pomoći usavršiti podučavanje u Potpornom društvu. Previše sam se brinula za zadatak, a premalo za učiteljicu koju sam promatrala, ali u to vrijeme nisam to prepoznala. Ovim sam joj riječima rekla: 'Trebala si to učiniti na ovakav način.' Odgovor koji sam dobila nije baš bio izražen na ovaj način, ali je bez greške dopro do mene: 'Onda ti to napravi. Ako ja ne činim što misliš da bi se trebalo činiti, onda ti preuzmi razred.' Tada sam odmah naučila da ono što mi nedostaje jest ljubav. Nisam je dovoljno voljela. Nisam je dovoljno voljela.«

Naglasite dobre stvari koje učitelji rade

Ljudi su skloni voljeti činiti stvari za koje osjećaju da ih čine dobro. Vaše iskrene pohvale čine što kritika ne može u poticanju učitelja i pomaganju da se stalno poboljšavaju.

Vaše pohvale bit će iskrene kada volite učitelje s kojima služite. Otkrit ćete mnogo toga što možete pohvaliti, jer svaki učitelj ima kvalitete koje su vrijedne pažnje. Učitelj može imati dobar glas za govor, talent za izravnu raspravu, dobro poznavanje Svetih pisama ili povijesti Crkve. Drugi je učitelj možda organiziraniji, a treći može imati skromno, snažno svjedočanstvo.

Pohvale bi trebale biti određene. Na primjer, mogli biste učitelju reći: »Mislim da je slika Spasitelja koju ste pokazali vrlo dobro poduprijela vašu poruku«, ili, »Vaše svjedočanstvo na kraju lekcije pomoglo mi je osjetiti Duha«, ili, »Sviđa mi se način na koji ste riješili to teško pitanje«. Određeni komentari obično su poticajniji od općenitih jer pokazuju da vam je dovoljno stalo da pažljivo promatrate.

Imat ćete mnogo prilika ukazati na dobre stvari koje učitelji čine. To možete učiniti na sastanku za usavršavanje učitelja te kada se sastanete da se posavjetujete s učiteljima zasebno (vidi

»Dobivanje podrške od vaših vođa«, stranica 28). No, ne trebate čekati takvu prigodu. Možete izraziti pohvale nakon sata, na hodniku, putem poruke ili telefonskog poziva. Ako to neće posramiti učitelja, mogli biste čak i izraziti pohvalu pred razredom.

Poštujte božanski potencijal svakog učitelja

Uz prepoznavanje sadašnjih sposobnosti pojedinačnih učitelja, trebali biste prepoznati i njihov božanski potencijal. Oni su duhovna djeca Nebeskog Oca i imaju beskrajne mogućnosti. Uz pravilan odgoj i njihovu skromnu predanost, mogu se usavršiti te razviti svoje talente i sposobnosti.

Dozvolite učiteljima da osmisle svoje planove za usavršavanje

Učitelji će se osjećati ugodnije tražeći pomoć kada znaju da ih volite i cijenite njihove napore. Kada se savjetuju s vama, pomognite im osmisliti vlastite planove za usavršavanje. Ovakav pristup poštuje načelo da bi učitelji (a u ovom slučaju i vođe) trebali pomoći drugima preuzeti odgovornost za vlastito učenje i rast (vidi »Pomaganje pojedincima u preuzimanju odgovornosti za učenje evanđelja«, stranice 61–62). Ljudi uvijek najbolje uče i najviše napreduju kada preuzmu inicijativu. Obično je bolje da učitelji sporije napreduju na temelju svojih planova nego da ih vođe guraju naglo naprijed (vidi »Osmišljavanje plana za poboljšanje vašeg podučavanja«, stranice 24–27).

Ispravlajte uz poniznost, ljubav i vodstvo Duha Svetoga

Iako je općenito bolje dopustiti učiteljima da sami osmišljavaju planove za usavršavanje, možda ćete ponekad trebati ispravljati. Budite nježni i krotki kada

to činite. Sjetite se da prekoriti treba samo »kad na to potakne Duh Sveti«, a zatim treba uslijediti porast ljubavi (NiS 121:43). Sljedeća priča prikazuje ova važna načela:

»Jednom sam kao član biskupstva imao zaduženje u jednom od zborova Aronovog svećeništva. Kada sam prvi puta otišao na sastanak bio sam uvelike uznemiren. Savjetnik je izložio izvrsnu lekciju, a na kraju je poništio sve dobro što je rekao kazavši: 'Pa, to je kako smo podučeni, ali zapravo nije tako.' To me je vrlo uznemirilo pa sam bez kritiziranja savjetnika, posvjedočio kako bih se pobrinuo da mladići imaju ispravno razumijevanje. Par tjedana kasnije učinio je istu stvar ponovno. Ovoga je puta, nakon dobre lekcije, propitkivao važnost strogog održavanja načela koja je podučavao.

Pričekao sam par dana i upitao mogu li ga posjetiti. Postio sam i molio se prije negoli sam otišao. Osjetio sam veliku ljubav za tog čovjeka i pobrinuo se da nemam nikakvih neprijaznih osjećaja prema njemu. Nakon što smo razgovarali o mladićima u zboru, rekao sam mu da sam zabrinut zbog nekih njegovih misli koje nisu baš u skladu s onim što priručnik s lekcijama naglašava da trebamo podučavati. Rekao sam mu da su mladići u idealističkoj dobi i trebaju razumjeti uzor kako bi mogli nastojati živjeti prema njemu. Suze su navlažile njegove oči i počeo je pričati o nekim poteškoćama koje je imao u životu, a koje su ga dovele do toga da kaže to što je rekao. Tijekom tog zajedničkog razgovora postali smo vrlo bliski. Ne sljedeći tjedan, ali par tjedna kasnije na satu spomenuo je da su stvari koje je ranije rekao pogrešne te se ispričao. Osjećam da su ljubav i Duh Gospodnji odgovorni za njegovu čudesnu promjenu srca. Nepotrebno je reći da je postajao sve bolji kao učitelj.«

F

METODE PODUČAVANJA

METODE PODUČAVANJA

Ovaj dio priručnika *Podučavanje, najveći poziv* predstavlja različite metode podučavanja evanđelja. Metode su ispisane po abecednom redu. Trebali biste pažljivo birati metode, uvijek razmišljajući o načelima koja podučavate i potrebama učenika. Kada odabirete metode, pregledajte podatke u »Podučavanje uz raznolikost«, stranice 89–90), »Odabir prikladnih metoda«, stranica 91 i »Odabir učinkovitih metoda«, stranica 92.

Metoda	Stranica	Metoda	Stranica
Obrasci za aktivnost	159	Glazba	173
Stihovi za aktivnost	159	Glazba uz pripovijest (Pjevanje priče)	175
Tehnike primjene	159	Lekcije s predmetom	175
Aktivnosti za privlačenje pozornosti (zadobivatelji pozornosti)	160	Grafoskopiji	175
Audiovizualni materijali (videokasete i zvučni zapisi)	160	Okrugli stolovi	175
Grupna razmatranja	160	Samostojeće figure od papira	176
Rasprave po grupama	161	Slike	177
Ogledni primjeri	162	Lutke	177
Ploče	162	Pitanja	177
Zborno čitanje	163	Čitanje po ulogama	177
Usporedbe i lekcije s predmetom	163	Recitacije	178
Prikazi	165	Igrokazi	178
Diorame	165	Kutije s pokretnim slikama	179
Rasprave	166	Sveta pisma, obilježavanje i zapisivanje bilješki na marginama	179
Dramatizacije	166	Sveta pisma, učenje napamet	179
Crtanje	167	Sveta pisma, čitanje naglas	179
Primjeri	167	Sveta pisma, pomoć za proučavanje	179
Flanelografi	168	Sveta pisma, podučavanje iz	180
Igre	169	Pjevanje priče	180
Gostujući govornici	170	Obrazovne postaje	180
Predavanja	171	Priče	180
Usporedbe	171	Vizualna pomagala	182
Zemljopisne karte	172	Bijele ploče	183
Učenje napamet	172	Radni obrasci	184

OBRASCI ZA AKTIVNOST

Vidi »Radni obrasci«, stranice 184–185.

STIHOVI ZA AKTIVNOST

Djeca uživaju u pjesmama i glazbi koje prate jednostavne radnje. Stihovi za aktivnost čest je naziv za takve pjesme i glazbu. Možete ih koristiti kako biste pomogli djeci naučiti evanđeoska načela. Također ih možete koristiti kako biste pomogli djeci osjećati se dobrodošlo na početku sata, pripremiti se za molitvu ili sudjelovati u lekciji.

Pomaže ako imate spremno par stihova za aktivnost kada vidite potrebu za promjenom tijekom lekcije ili ako želite uključiti djecu u aktivnost.

Ideje za stihove za aktivnost nalaze se u *Dječjoj pjesmarici*, nekim priručnicima lekcija za Malu školu, i nekim izdanjima dječjeg odsjeka časopisa *Liahona*. Možete osmisliti i vlastite stihove za aktivnost nadodajući jednostavne radnje uz pjesme i glazbu.

Primjer stiha za aktivnost

Sljedeći stih za aktivnost može se iskoristiti u poduci djece o zahvalnosti za Božja stvorenja. Uzeta je iz pjesme za Malu školu »The World Is So Big« [Svijet je tako velik] (*Children's Songbook*, 235).

*Svijet velik je, o, okrugli je,
[rukama oblikujete veliki krug]
Stvorenja Božja na njem žive;
Sjaje tu zvjezdice cijelu noć,
[ispravite se i migoljite prstima]
Sunce u jutro toplo će doć.
[rukama oblikujete veliki krug]
Svijet velik je, o, okrugli je,
A Bog nas voli i daruje.
[obgrlite se rukama]*

Kako podučiti stih za aktivnost

Prije negoli ćete podučavati stih za aktivnost, sami upamtite riječi i kretnje. Da biste podučavali stih za aktivnost:

1. Izrecite riječi i djeci pokažite kretnje. Činite to polako i naglašavajte radnje. To će djeci pomoći razumjeti riječi i radnje.
2. Pozovite djecu da ponavljaju stih za aktivnost s vama.
3. Ako se djeci sviđa stih za aktivnost, ponovite ga. Postanu li nemirni, skratite ga. Ukoliko je stih za aktivnost dugačak, možete pomoći djeci izvršiti radnje dok sami izgovarate riječi.

Možda ćete s vremena na vrijeme koristiti slike kako biste prikazali stihove za aktivnost. Mogu vam pomoći slike iz kompleta umjetničkih slika iz evanđelja, priručnika s lekcijama u izdanju Crkve i crkvenih časopisa. Razmislite o korištenju kompleta izrezaka vizualnih pomagala Male škole (dostupno putem *Crkvenog kataloga materijala*).

Neka djeca neće htjeti sudjelovati u stihovima za aktivnost, ali će uživati gledajući druge dok vrše radnje. Pridružiti će se kada budu spremni.

TEHNIKE PRIMJENE

Kao učitelju evanđelja, jedan od najvažnijih ciljeva trebalo bi biti pomoći drugima primijeniti evanđeoska načela u svakodnevnim situacijama. Tehnike primjene mogu pomoći učenicima otkriti blagoslove koji dolaze kada živimo evanđelje.

Sljedeće metode mogu pomoći onima koje podučavate da žive u skladu s načelima koja ste podučavali. Ove i mnoge druge metode opisane su o ovom odsjeku knjige.

- Raspravite o sličnim situacijama koje bi učenici mogli proživjeti. Kako biste razmotrili što su ispravne odluke u takvim situacijama koristite igrokaze, okrugle stolove, rasprave po grupama, igre, radne obrasce, ogleadne primjere ili grupna razmatranja.
- Pripremite određena pitanja o primjeni za raspravu u razredu.
- Prepričajte osobno iskustvo o tome kako je življenje evanđeoskih načela blagoslovilo vaš život. Pozovite one koje podučavate da ukratko prepričaju svoja iskustva.
- Potaknite one koje podučavate da postavite jedan ili više ciljeva koji će im pomoći živjeti načelo koje ste naučavali. Na primjer, u lekciji o molitvi možete potaknuti učenike da postavite cilj koji će im pomoći moliti se na smisleniji način. Možete ih zamoliti da sljedeći tjedan opišu svoje osjećaje.
- Pročitajte stihove iz Svetih pisama koji svjedoče o ovom načelu. Neka oni koje podučavate pročitaju svoje omiljene stihove ili svetopisamske priče.
- Zamolite učenike neka se sjetite pjesme koja im pomaže sjetiti se načela. Predložite im pjesme koje bi mogli koristiti.
- Potaknite one koje podučavate da prepričaju poruku lekcije svojoj obitelji. Na primjer, mogu iskoristiti aktivnost, pjesmu, radni obrazac ili stih iz Pisama korišten na satu. Neka rasprave sa svojom obitelji kako mogu primijeniti to načelo.

- Neka oni koje podučavate napišu na komad papira stih iz Pisama, navod, pjesmu ili dio pjesme što kasnije mogu ponijeti kući, a služiti će im kao podsjetnik na lekciju.
- Neka djeca nacrtaju sliku sebe kako žive načelo.
- Pomognite im naučiti napamet članak vjere koji se odnosi na načelo. Pri radu s djecom povežite načelo sa stavkama iz »Moja evanđeoska mjerila«, na poleđini knjižice *My Achievement Days* [Moji dani postignuća].
- Zadužite par učenika da mjesec dana unaprijed prouče određenu lekciju i primjene je u svojem životu. Kada budete podučavali lekciju, neka zadužene osobe izvijeste o svojim iskustvima.

AKTIVNOSTI ZA PRIVLAČENJE POZORNOSTI (ZADOBIVATELJI POZORNOSTI)

Aktivnosti za privlačenje pozornosti mogu se iskoristiti u poticanju zanimanja i pomaganju učenicima da usredotoče svoju pozornost na temu lekcije. Trebaju biti kratke i izravno uvoditi u lekciju. Najčešće se koriste na početku lekcije, ali se mogu iskoristiti i za zadobivanje pozornosti učenika tijekom lekcije, te u prijelazu s jednog dijela lekcije na drugi. Mnoge lekcije u priručnicima s lekcijama u izdanju Crkve sadrže prijedloge za aktivnosti za privlačenje pozornosti.

Za prijedloge o korištenju i razvijanju aktivnosti za privlačenje pozornosti vidi »Započinjanje lekcije«, stranica 93, i »Pomaganje učenicima da budu pozorni«, stranice 71–72.

AUDIOVIZUALNI MATERIJALI (VIDEO KASETE I ZVUČNI ZAPISI)

S vremena na vrijeme možete koristiti video kasete i zvučne zapise u izdanju Crkve kao pomoć u podučavanju evanđeoskih načela. Neki su materijali osmišljeni da bi se koristili s određenom lekcijom tijekom određenih nastavnih predmeta. Drugi se mogu koristiti tijekom različitih lekcija. Pogledajte tekući *Crkveni katalog materijala* za popis dostupnih audiovizualnih materijala u izdanju Crkve.

Često prema Zakonu o autorskim pravima nije dozvoljeno koristiti u objektima Crkve audiovizualne materijale koji nisu u vlasništvu Crkve. Za smjernice o Zakonu o autorskim pravima vidi *Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders*, stranice 322–323.

Kako koristiti audiovizualne materijale

1. Pogledajte i poslušajte prezentaciju prije negoli ju iskoristite u razredu. Pobrinite se da nadopunjava ili podupire lekciju.
2. Pripremite prezentaciju tako da otpočne na pravom mjestu kada vam je to potrebno u lekciji. Općenito, trebali biste koristiti samo kratke segmente. Audiovizualne prezentacije ne bi trebale oduzeti cijelo vrijeme lekcije.
3. Postavite opremu prije nego sat započne. Uvjerite se da ispravno radi. Također se uvjerite da će svi učenici moći čuti prezentaciju i vidjeti je sa svojih mjesta.

Pripazite da je prezentacija koju koristite kao dio lekcije oruđe za podučavanje, a ne zabava. Na primjer, možete potaknuti učenike da traže određena načela ili situacije tijekom video prezentacije. Ili, možete ih zamoliti da ukratko prepričaju poruku zvučnog zapisa nakon što je preslušan.

GRUPNA RAZMATRANJA

U aktivnosti grupnih razmatranja učitelj izlaže pitanje ili situaciju te učenicima daje malo vremena da slobodno predlažu rješenja ili ideje.

Primjeri aktivnosti grupnog razmatranja

Možete iskoristiti grupno razmatranje za rješavanje potreba u svojoj obitelji, zboru ili razredu. Na primjer, možete dati učenicima da prirede projekt služenja, predlože načine da pozovu manje aktivne članove na aktivnosti ili iznesu ideje za poboljšanje napora u kućnom učiteljstvu.

Grupno razmatranje možete isto iskoristiti za poticanje ideja o određenoj temi u lekciji. Na primjer, možete zamoliti one koje podučavate da odvoje nekoliko minuta i navedu blagoslove koje su primili kroz svećeništvo, ili stvari koje mogu učiniti kako bi bili dobri primjeri kao članovi Crkve.

Kako voditi aktivnost grupnog razmatranja

1. Objasnite što znači grupno razmatrati. Recite onima koje podučavate da ćete im dati malo vremena da iznesu svoje ideje. Pobrinite se da razumiju kako nećete kritizirati ili se ismijavati njihovim idejama, te im pomognite razumjeti da ne bi trebali kritizirati niti ismijavati ideje drugih. Zbog prirode grupnog razmatranja trebat ćete ih podsjetiti da iskažu poštovanje u svojim djelima i prijedlozima.

2. Izložite određeno pitanje ili situaciju. Pobrinite se da učenici znaju koliko vremena imaju za davanje prijedloga.
3. Dopustite učenicima da doprinesu svojim idejama. Ako se nećkaju sa započinjanjem grupnog razmatranja, potaknite ih da otpočinu predlažući im par vlastitih ideja. Potražite načine da uključite pojedince koji oklijevaju sudjelovati.
4. Dok učenici navode prijedloge, zapisujte ih na ploču ili komad papira, ili zamolite nekoga da ih zapisuje za vas.
5. Kada vrijeme istekne, raspravite o prijedlozima koje su vam učenici dali. Pozovite ih da objasne svoje ideje te popričajte o tome kako se one odnose na lekciju. Ako je svrha aktivnosti bila odlučiti o određenim radnjama koje treba obaviti, poput projekta služenja ili plana da se pozovu manje aktivni članovi na aktivnost, pomognite im odabrati jedan od prijedloga. Zatim im pomognite osmisliti planove u izvršavanju tog prijedloga.
6. Iznesu li ideje koje su iskrene, ali predstavljaju lažan nauk, odvojite vrijeme tijekom lekcije da ljubazno ispravite te ideje.

RASPRAVE PO GRUPAMA

Rasprave po grupama su aktivnosti u kojima su učenici raspoređeni u manje grupe za raspravu. Grupe razgovaraju o dodijeljenim temama, a zatim iznose svoje ideje drugima. Rasprave po grupama možete koristiti kako biste većem broju ljudi dali priliku da sudjeluju u lekciji. Pojedinci koji obično oklijevaju sudjelovati mogu iznijeti ideje u manjoj grupi koje inače ne bi iznijeli pred cijelom grupom. To će im pomoći vidjeti da su njihove ideje važne drugima.

S vremena na vrijeme grupe mogu iznositi svoje ideje izrađivanjem plakata, karti ili crtanjem crteža. Na primjer, možete ih zamoliti da nacrtaju različite dijelove istog događaja iz Svetih pisama, ili stvari za koje su zahvalni.

Primjer rasprave po grupama

U lekciji o pripremi za služenje cjelodnevnih misija, učitelj u zboru starješina može rasporediti članove zbora u pet grupa te zamoliti svaku od grupa da se pripremi izvijestiti o jednom od sljedećih pitanja:

- Što mogu učiniti mladići kako bi se pripremili za služenje cjelodnevnih misija?
- Što mogu očevidnici učiniti kako bi pomogli svojim sinovima pripremiti se za služenje cjelodnevnih misija?

- Što mogu kućni učitelji učiniti kako bi pomogli dječacima i mladićima pripremiti se za služenje cjelodnevnih misija?
- Što mogu savjetnici u Aronovom svećeništvu učiniti kako bi pomogli mladićima u pripremi za služenje cjelodnevnih misija?
- Što mogu odrasli učiniti kako bi se pripremili za služenje cjelodnevnih misija?

Ovaj isti obrazac možete iskoristiti kako biste razvili druge teme za raspravu po grupama.

Kako voditi raspravu po grupama

Sljedeći koraci pokazat će vam kako voditi raspravu po grupama. Kada planirate voditi raspravu po grupama, razmislite koliko će dug biti svaki od ovih koraka. Pripazite da postupak ne oduzme previše vremena od lekcije.

1. Rasporedite razred u grupe od po barem tri osobe (Ili možete jednostavno zamoliti svakog učenika da se okrene prema osobi koja sjedi do njega/nje radi brze rasprave. Odaberete li ovaj pristup trebat ćete prilagoditi korake od 2 do 6).
2. Odaberite vođu svake grupe, ili dopustite grupama da odaberu svoje vođe. Također dodijelite zapisničara svakoj grupi. Dajte svakom zapisničaru komad papira te kemijsku ili običnu olovku. Zapisničar će zapisivati odgovore svoje grupe tijekom rasprave. Vođe potiču daljnju raspravu, a kasnije izvještavaju razred o idejama grupe (Vodite li takvu raspravu po grupama u kojoj grupe trebaju nacrtati crteže, svakoj grupi dajte materijale koji su im potrebni, poput papira, olovaka ili bojica).
3. Svakoj grupi dodijelite temu koja se odnosi na grupu. Možete zamoliti sve grupe da raspravljaju o istoj temi, ili možete svakoj grupi dodijeliti drugačiju temu. Pomoći će ako date svakoj grupi komad papira s temom već ispisanom na papiru.
4. Odredite grupama vrijeme u kojem će raspravljati o temama. Pripazite da se drže zadatka. Upozorite ih minutu ili dvije prije negoli trebaju završiti.
5. Pozovite vođu svake grupe da predstavi ideje proizašle iz rasprave te grupe (ako su sve grupe raspravljale o istoj temi, neka vođe grupa naizmjenice izlažu ideje, u suprotnom, prve grupe mogu izložiti mnogo ideja, ostavljajući ostale grupe s malo toga što bi mogle izložiti).
6. Sažmite izlaganja pazeći da se o temi dovoljno raspravljalo. Pobrinite se da učenici razumiju kako se

njihove rasprave odnose na evanđeoska načela koja podučavate.

OGLEDNI PRIMJERI

Ogledni primjeri su zorni prikazi situacija iz života koji potiču učenike da razmatraju i raspravljaju o tome što bi mogli učiniti u sličnim situacijama. Oni mogu pomoći prikazati kako se evanđeoska načela primjenjuju u svakodnevnom životu. Ogledne primjere možete iskoristiti kako biste potaknuli raspravu, naglasili glavno načelo lekcije ili zaključili lekciju.

Mogu se temeljiti na činjeničnim pričama ili realističnim izmišljenim situacijama. Koristite li ogledni primjer koji se temelji na istinitoj priči, možete otkriti kraj priče tijekom lekcije.

Primjeri oglednih primjera

Slijede četiri primjera oglednih primjera s pitanjima za raspravu.

Ljubazno ponašanje prema drugima

Igrali ste se cijelo jutro s nekim prijateljima u svojem susjedstvu i dobro ste se zabavili. Djevojčica koja je u posjetu obitelji, koja živi na drugoj strani ulice, izašla je iz kuće i izgleda kao da se želi igrati s vama.

- Što trebate učiniti?

Plaćanje pune desetine

Kasni je prosinac i brat i sestra Jones pregledavaju svoje mjesečne financije.

Shvate da ako plate desetinu neće moći platiti sve svoje račune.

- Što biste vi učinili da ste na mjestu brata i sestre Jones?

Širenje evanđelja

Mjesecima planirate otići u hram s drugim mladima i djevojkama iz odjela kako biste vršili krštenja za mrtve. Prijatelj koji nije član Crkve poziva vas na zabavu te iste večeri. Kažete mu da ne možete doći na zabavu, a on vas upita što ćete raditi te večeri.

- Što biste mu odgovorili?

Donošenje dobrih odluka

Prijatelj vas je pozvao u kino gledati film za kojega znate da nije prikladan.

- Što biste mogli učiniti da odbijete ovaj poziv?

Kako osmisliti ogledni primjer

Neke lekcije u priručnicima u izdanju Crkve sadrže priče koje se mogu koristiti kao ogledni primjeri.

Međutim, s vremena na vrijeme trebat ćete osmisliti vlastite ogledne primjere. Za osmišljavanje vlastitih oglednih primjera slijedite sljedeće primjere:

1. Razmišljajte o načelima koja se pripremate podučavati. Zatim razmislite o situacijama na koje se odnose na ta načela, i primijenite ih na grupu koju podučavate u skladu s njihovom dobi.
2. Pripremite se prikazati situacije stvarno i na način koji će potaknuti razmišljanje i raspravu (vidi »Vođenje rasprava«, stranice 63–65; »Podučavanje pomoću pitanja«, stranice 68–70; »Priče«, stranice 180–183).
3. Razmislite o tome što biste mogli reći ili učiniti kako biste poduprijeli načela nakon rasprave.

PLOČE

Ploča je jedno od najjednostavnijih i najdostupnijih oruđa za podučavanje. Ploču možete iskoristiti da:

- naglasite ključne činjenice ili ideje te pomognete učenicima zapamtiti ih;
- priznate ideje učenika zapisujući ih;
- vodite rasprave zapisivanjem pitanja i slušanjem odgovora učenika. Na primjer:

<u>KADA SE MOLIMO</u>	
Zahvalimo Nebeskom Ocu za:	Zamolimo Nebeskog Oca za:

- Objasnite pojmove ili priče ilustrirajući ih na jednostavan način. Na primjer:

- Napravite kratak pregled ili napišite popis kako biste pomogli učenicima slijediti raspravu.
- Ispišite zaduženja ili sveta pisma koja se odnose na trenutnu ili sljedeće lekcije.

Smjernice za korištenje ploča

Sljedeće smjernice mogu vam pomoći iskoristiti ploču kao učinkovito oruđe za podučavanje. Ove se smjernice mogu primijeniti i na vaše korištenje grafskopa i bijelih ploča.

- Osmislite i vježbajte što ćete napisati, odlučite kako ćete organizirati podatke ili crteže. Vježbajte crtanje bilo koje ilustracije koju ćete koristiti.
- Planirate li ispisati kratak pregled, popis ili nacrtati crtež na ploču, učinite to prije sata, a zatim pokrijte papirom, otkrivajte dijelove tijekom sata u prikladno vrijeme.
- Pišite jasno i dovoljno velikim slovima kako bi svi vidjeli, pobrinite se da je na ploči sve dobro odmaknuto, uredno posloženo i lako čitljivo. Zapisujte samo ključne riječi ili fraze.
- Koristite jednostavne ljepljive figure i oblike kako biste prikazali priče ili pojmove. Pazite li da su figure i oblici jednostavni, spriječit ćete da one postanu u središtu pažnje lekcije.
- Zadržite zanimanje onih koje podučavate govoreći dok pišete.
- Izbjegavajte provoditi puno vremena pred pločom. To može prouzročiti da učenici izgube zanimanje za lekciju.
- Ne ispričavajte se zbog pravopisa, rukopisa ili nedostatka likovnih sposobnosti. Ispričavanje će samo privući pažnju na taj aspekt vašeg pisanja ili crtanja. Ne osjećate li se ugodno pred pločom, upitajte nekoga za pomoć.
- S vremena na vrijeme upitajte nekoga da piše umjesto vas na ploču kako biste mogli održavati kontakt očima sa svojim učenicima. Pobrinite se da osoba koja vam pomaže razumije što želite od njega ili nje da napišu te gdje on ili ona to trebaju napisati na ploči.

ZBORNO ČITANJE (vidi i ČITANJE PO ULOGAMA; RECITACIJE)

Tijekom zbornog čitanja grupa zajednički čita stihove iz Svetih pisama, poezije ili proze. Zborno čitanje može biti u razredu ili pred slušateljstvom.

Ovu metodu možete koristiti u predstavljanju sveto-pisamskih događaja, priča, pjesama ili drugih podataka. Možete ju koristiti i kao dio posebnog programa za blagdane ili posebne događaje.

Primjer zbornog čitanja

Tema: Članci vjere

Provedba: Neka učenici pregledaju Članke vjere i zatim neka vam ih ponove kao grupa.

Kako voditi zbornu čitanje

- Odaberite gradivo koje podupire temu lekcije. Prikladno gradivo možete pronaći u Svetim pismima, materijalima u izdanju Crkve, crkvenim časopisima i Dječjoj pjesmarici.
- Ukoliko ćete izvoditi zbornu čitanje za slušateljstvo, neka grupa vježba čitanje materijala da bi naučili zajedno govoriti. Kako bi prenijeli značenje poruke, pobrinite se da govore jasno te koriste pauze i promjene u glasnoći i brzini njihovog glasa. Vodite ih tijekom izvedbe kako bi zajedno ponavljali svoje dijelove.

USPOREDBE I LEKCIJE S PREDMETOM

Često je teško podučavati neopipljiva gledišta evanđelja – načela poput vjere, pokajanja, ljubavi, pomirenja Isusa Krista, otpusta grijeha i otkupljenja. Starješina Boyd K. Packer je rekao:

»U podučavanju evanđelja ne stvaramo ponovno materijalni svijet oko nas, već se bavimo nedodirljivim svijetom unutar nas, a tu je velika razlika. Niti jedno od uobičajenih oruđa nije nam dostupno. Prenijeti mladima ideju mačke puno je lakše nego prenijeti ideju vjere. Vjeru je vrlo teško opisati.

Na primjer, kako je velika vjera? Uskoro naučimo da nam veličina nije od pomoći. Mladaj osobi koja ne zna ništa o vjeri možemo tek nejasno govoriti o količini, o toliko puno ili toliko malo vjere. Ne možemo joj reći koje je boje. Ne možemo joj reći kojeg je oblika. Ne možemo joj reći kakve je teksture.«

Zatim je starješina Packer predložio oruđe za podučavanje koje možemo koristiti kada podučavamo o neopipljivima načelima: »Povežite nevidljivu ideju... s nekim opipljivim predmetom kojega učenik već poznaje te tada gradite iz te spoznaje« (*Teach Ye Diligently*, rev. izd. [1991], 31–32).

Usporedbe i lekcije s predmetom možete koristiti kad pomažete učenicima razumjeti nedodirljiva načela. Zajedno s korištenjem priča i osobnog svjedočanstva,

ove metode daju vam izvrstan komplet oruđa za podučavanje vječnih stvarnosti koje ne možemo zamijetiti našim osjetilima.

Kada koristite usporedbe i lekcije s predmetom, sjetite se da one uvijek trebaju poduprijeti svrhu lekcije i ne smiju odvlačiti pažnju od evanđeoskih načela koja podučavate.

Usporedbe

Spasitelj se često pozivao na poznate svjetovne predmete ili iskustva kako bi pomogao svojim slušateljima razumjeti duhovna načela. O sebi je govorio kao o »kruhu života« (Ivan 6:35) i »dobrom pastiru« (Ivan 10:11, 14). Svoje je sljedbenike podučavao da traže izgubljene ovce (vidi Matej 10:5–8) i da pasu njegove jaganjce (vidi Ivan 21:15–17). Gospodin je usporedio nebesko kraljevstvo s blagom, biserom i ribarskom mrežom (vidi Matej 13:44–48). Usporedio je vjeru s gorušičinim zrnom (vidi Matej 17:20). Rekao je da se ljude prepoznaje po njihovim plodovima (vidi Matej 7:15–20). U njegovim su lekcijama uska vrata postala put u vječni život (vidi Matej 7:13–14), a njegovi su učenici postali ribarima ljudi (vidi Matej 4:18–19). Govorio je o okupljanju svojeg naroda kao što kvočka okuplja svoje piliće pod svoja krila (vidi Matej 23:37).

Sa strpljenjem i maštom možete pronaći evanđeoske primjene u poznatim stvarima. Na primjer, molitva se može usporediti s radiom, patrijarhalni blagoslov s Liahonom a nada sa zrakama sunca koje se probijaju kroz oblake. Lekcije možete vidjeti u iskustvima koja imate na poslu, ustaljenim kućanskim poslovima ili vašem poznanstvu s drugim ljudima (vidi »Traženje lekcija posvuda«, stranice 22–23).

Starješina Packer predložio je formulu za pronalaženje usporedbi:

_____ je poput _____

Ova se formula može iskoristiti za podučavanje o pokajanju kao što je niže prikazano. Nedodirljivo načelo pokajanja postaje jasnije kada ga uspoređujemo s nečim što je jednostavno i poznato. Starješina Packer je podučavao:

»Uzmite temu *pokajanje*.

Pokajanje je poput _____

Koja je svakidašnja stvar poznata svakome a može se usporediti s pokajanjem? Recimo da koristimo sapun.

Pokajanje je poput *sapuna* « (vidi *Teach Ye Diligently*, 36–37; vidi i stranicu 34).

Ostali primjeri usporedbi

Slijedi popis drugih usporedbi koje možete koristiti dok podučavate evanđelje:

Proučavanje Svetih pisama je poput gozbe.

Djeca su poput blaga.

Vjera je poput štita.

Sveta pisma su poput splavi za spašavanje posred uzburkanih voda.

Grieh je poput živog pijeska.

Lekcije s predmetom

Poput usporedbi, lekcije s predmetom mogu povezati nedodirljiva načela s poznatim fizičkim stvarima. Međutim, u lekciji s predmetom koristite stvarne predmete umjesto da govorite samo o njima. Na primjer, kako bi pomogao učenicima razumjeti očišćavajući učinak pokajanja, učitelj može izložiti sapun pa čaka i iskoristiti kako bi oprao prljavštinu sa svojih ruku.

Ostali primjeri lekcija s predmetom

Sljedeći primjeri prikazuju kako koristiti lekcije s predmetom:

- Pokažite novčić kako biste pokazali da su uredbe i savezi nerazdvojivi. Zatim upitajte koja je strana novčića važnija (obje su jednako važne). Upitajte učenike mogu li odvojiti strane novčića. Objasnite da su uredbe i savezi nerazdvojivi baš kao što su to i dvije strane novčića. Naglasite da su uredbe i savezi neophodni za prijam u Božju nazočnost, baš kao i što su novčići ponekad potrebi za prijam na događaje.
- Kako biste naglasili važnost svakog pojedinca, neka učenici sastave jednostavnu slagalicu iz koje ste izvadili dio. Predajte im dio koji nedostaje kada vas upitaju za njega. Upitajte ih zašto je dio koji nedostaje važan. Objasnite da je svaki dio slagalice poput člana obitelji ili razreda. Svaka je osoba važna.
- Izložite zemljopisnu kartu kako biste prikazali važnost evanđelja. Upitajte zašto koristimo karte. Zatim usporedite kartu s evanđeljem. Objasnite da nas evanđelje Isusa Krista vodi poput zemljopisne karte. Pomaže nam ostati na putu koji vodi do vječnog života s našim Nebeskim Ocem.
- Kako biste podučavali o njegovanju riječi Božje nakon što je posađena u naše srce (vidi Alma 32:28–43), nacrtajte crtež s dvije biljke – jednu koja je zdrava i ima vlažno, bogato tlo, te drugu koja nije zdrava i ima suho, siromašno tlo.

Kada koristiti usporedbe i lekcije s predmetom

Usporedbe i lekcije s predmetom mogu se koristiti na različite načine, no posebice su od pomoći kada trebate:

- Zadobiti pažnju onih koje podučavate. Možete iskoristiti usporedbe i lekcije s predmetom kako biste brzo stvorili zanimanje, usredotočili pažnju učenika i predstavili temu ili načelo lekcije.
- Prikazati lekciju unutar određenih okvira. S vremena na vrijeme možete izgraditi cijelu lekciju na usporedbi ili lekciji s predmetom.
- Završiti, sažeti i potaknuti. Možete koristiti usporedbu ili lekciju s predmetom nakon što ste podučavali evanđeosko načelo kako biste saželi ono o čemu se raspravljalo te potaknuli one koje podučavate na vrijedne promjene u njihovim životima.

PRIKAZI

Ponekada ćete osjećati da je najbolji način podučavanja određenog načela ili vještine tako da to prikazete. Prikazi se mogu koristiti u podučavanju vještina poput dirigiranja pjesama, pružanja prve pomoći, pečenja kruha, vezanja vezica u čvor, korištenja materijala za obiteljsko rodoslovlje ili vršenja svećeničke uredbe.

Nakon što učenicima pokažete tehniku, pružite im priliku da ju i sami probaju.

Pozovete li drugu osobu da prikaže tehniku ili vještinu, ponudite njemu ili njoj pomoć dok se priprema.

Kako pripremiti i izvesti prikaz

U pripremi prikaza slijedite sljedeće korake:

1. Vršite li vi prikaz, uvježbajte ga. Pobrinite se da ispuni svoje ciljeve i da ju izvršite u vremenu koje vam je na raspolaganju. Također se uvjerite da je prikladna za one koje podučavate, kako ih isprobavanje nove vještine ne bi iznerviralo.
2. Pregledajte sav potreban materijal i opremu. Pripazite da su predmeti dovoljno veliki da bi ih svi mogli vidjeti, ili ih vi opišite ako su maleni. Ukoliko ste zamolili neku osobu da izvese prikaz i ne očekujete od nje da se pobrine za potrebne materijale i opremu, zamolite tu osobu da pripremi popis potrebnih stvari koje joj možete nabaviti. Neka sva potrebna oprema i materijali budu spremni učeni-

cima na korištenje ako očekujete od njih da ponove proces podučen prikazom. Svakoj osobi koju podučavate dajte nadzornu listu. Tijekom prikaza i na listi trebaju biti spomenuta mjerenja i sastojci.

3. Može biti korisno ako oni koji razumiju tehniku pomažu dok učenici vježbaju vještinu koja je bila prikazana. Imate li takvih osoba, porazgovarajte s njima unaprijed.
4. Uredite učionicu tako da svi mogu vidjeti i čuti.
5. Ukoliko je to potrebno, dogovorite se oko čišćenja mjesta prikaza nakon što je izveden.

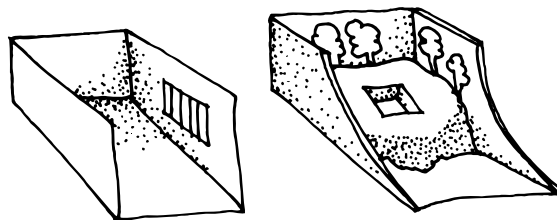
U izvođenju prikaza slijedite sljedeće korake:

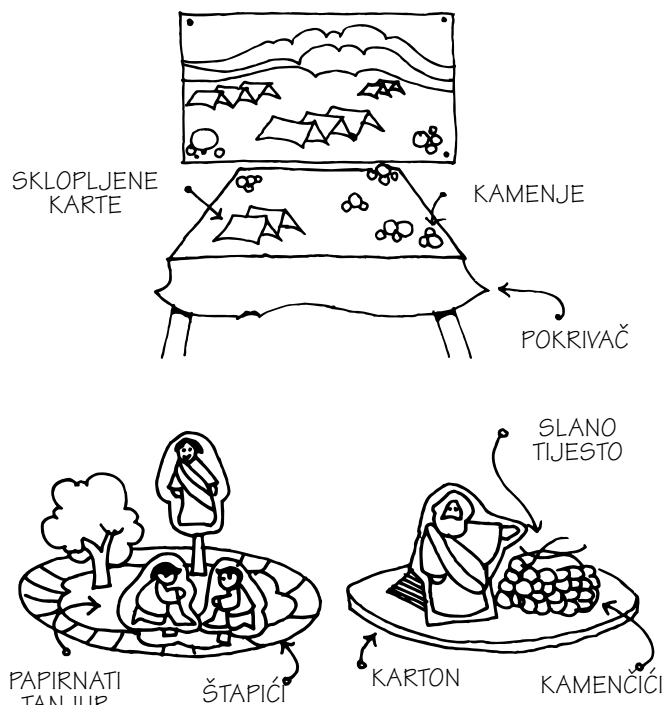
1. Objasnite. Pomognite učenicima razumjeti svrhu prikaza i razloge postupaka. Također im pomognite uvidjeti kako im tehnika, postupak ili vještina mogu biti od koristi.
2. Prikažite. Pokažite kako koristiti tehniku, postupak ili vještinu. To bi učenicima trebalo pružiti primjer ili obrazac koji trebaju slijediti.
3. Vježbajte. Dopustite učenicima da uvježbavaju postupak. Trebali biste pregledavati, podučavati i pomagati ukoliko je potrebno tijekom faze vježbe. Budite strpljivi i pozitivni, iskazujte razumijevanje i potičite. Želite li vidjeti primjer izvođenja prikaza u podučavanju načela, vidite stranicu 168.

DIORAME (vidi i SAMOSTOJEĆE FIGURE OD PAPIRA)

Diorame su male scene na kojima se prikazuju figure. Jednostavne diorame i figure mogu djeci priče učiniti nezaboravnim i zanimljivim.

Primjeri diorama i figura

Možete zamoliti one koje podučavate za pomoć u izradi diorame i figurica tijekom sata, ili da donesu figurice koje će koristiti u diorami koju ste već napravili.

Recept za slano tijesto

- 250 g soli
- 1 kg brašna
- 15 ml ulja
- 0.5 l vode
- Bojilo za hranu (neobavezno)

Pomiješajte sol i brašno. U drugoj zdjeli pomiješajte ulje, vodu i ako želite bojilo za hranu. Zatim umiješajte ulje i vodu u mješavinu brašna i soli. Zamijesite mješavinu u tijesto. Da bi tijesto ostalo mekano stavite ga u vakumiranu posudu.

Diorame napravljene od kutija i tanjura mogu se koristiti za nekoliko priča.

RASPRAVA

Vidi »Vođenje rasprava«, stranice 63–65.

DRAMATIZACIJE

U dramatizaciji ljudi glume priču. Oni koje podučavate mogu zadobiti veće razumijevanje evanđeoskih načela dramatizacijom događaja iz Svetih pisama, povijesti Crkve ili crkvenih časopisa.

Tipovi dramatizacije

Postoje različiti tipovi dramatizacije. Na primjer, možete:

- Čitati događaj (ili dati drugoj osobi da ga čita) dok sudionici tiho glume.
- Prepričati događaj, a zatim neka ga sudionici odglume sa ili bez riječi. Djeca često uživaju glumiti u pričama više puta, a pri tome glumiti u različitim ulogama svaki put.
- Unaprijed pripremiti tekst kojeg će sudionici pročitati na satu.
- Neka neki sudionici potihom odglume poznatu priču, a zatim neka drugi pogode koja je priča prikazana u tom igrokazu.
- Razgovarati s nekim kao da je on ili ona osoba iz Svetih pisma ili povijesti Crkve. Na primjer, možete zamoliti nekoga da odglumi ulogu Šema, jednog od Noinih sinova. Možete upitati osobu koja glumi Šema da vam ispriča o Noinom propovijedanju, potopu, korablji i danu kada su Noa i njegova obitelj mogli ponovno hodati po zemlji (planirate li voditi takav »razgovor«, trebate unaprijed porazgovarati sa zaduženom osobom i reći joj pitanja koja ćete postaviti).

Kako pripremiti i voditi dramatizacije

Dramatizacije bi trebale jasno podučavati lekciju bez obzira na to kako se vode. Trebaju pomoći učenicima upamtiti evanđeoska načela. Poruke koje šalju trebaju biti jednostavne i izravne. Ne smiju omalovažiti svetost svetopisamskih ili povijesnih događaja.

Jednostavni kostimi poput ogrtača i šešira mogu učiniti dramatizaciju zanimljivijom, posebice za djecu. Može biti korisno koristiti pločice s imenima kako bi prepoznali osobe koje prikazuju sudionici.

Možda neki učenici neće biti voljni glumiti ljude iz Svetih pisama ili povijesti Crkve. Možete pokušati pronaći načine na koje će ti učenici moći sudjelovati u dramatizaciji. Na primjer, djeca će se možda osjećati lagodnije glumeći životinje. Vjerojatno će i uživati u stvaranju zvučnih efekata poput zvuka vjetrova ili nogu koje trče. Ne silite osobe koje ne žele sudjelovati.

Kako biste vodili dramatizaciju:

1. Zamolite za dobrovoljce koji će sudjelovati u dramatizaciji. Dodijelite im njihove uloge.
2. Pomognite sudionicima razumjeti priču koju će odigrati, kao i ljude koje će prikazivati.
3. Ukoliko je potrebno, pomognite sudionicima s njihovim ulogama tijekom dramatizacije. Možda će

trebati vaš poticaj tijekom dramatizacije. Kako biste potaknuli djecu dok ih podučavate, možete im postaviti pitanja poput: »Što ćeš učiniti sljedeće?«, ili, »Što ćeš sada reći?«

Dramatizacije ne bi trebale oduzeti cijelo vrijeme lekcije. Pripazite da ostavite dovoljno vremena na kraju dramatizacije i upitajte sudionike što su naučili. Pomognite im da poruku igrokaza povežu s lekcijom i vlastitim životom.

Upozorenje vezano za prikazivanje božanstva u dramatizaciji

»Bog Otac i Duh Sveti ne smiju se prikazivati na sastancima, dramama ili mjuziklima.

Ukoliko se prikazuje Spasitelj, učinite to s najvećim poštovanjem i dostojanstvom. Za tu ulogu mogu se razmatrati samo osobe sa zdravom osobnošću. Osoba koja prikazuje Spasitelja može izgovarati samo stihove iz Svetih pisama koje je izrekao Spasitelj. Ta osoba ne smije pjevati ili plesati.

Na kraju izvedbe, osoba ne smije nositi kostim u predsooblju ili bilo gdje drugdje. Treba se odmah presvući u svoju odjeću.

Osim u sceni Kristovog rođenja, djeca ne smiju glumiti Spasitelja u dramatizacijama« (*Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* [1998], 279).

Možete zamoliti pripovjedača da pročita Spasiteljeve riječi iz Svetih pisama.

CRTANJE

Crtanje crteža jedan je od načina da pomognete učenicima razumjeti evanđeoska načela. Crtanje im dopušta da istraže i izraze svoje razumijevanje i osjećaje o evanđeoskim pričama i načelima o kojima se raspravlja.

Primjeri crtanja

- Neka učenici nacrtaju crteže koji se odnose na temu lekcije. Na primjer, možete ih zamoliti da nacrtaju crteže o svojem domu, obitelji, prazniku, desetini ili pripremi za odlazak u hram.
- Neka učenici naprave zidnu sliku ili vremenski crtu koja se odnosi na lekciju. Mogu zajedno raditi na jednom dugom komadu papira.
- Ispričajte priču. Neka učenici zatim nacrtaju crteže koji iskazuju njihove osjećaje o priči.
- Poslije pričanja priče zamolite svaku osobu da nacrtaju crtež o određenom dijelu priče. Neka učenici isko-

riste svoje crteže u prepričavanju priče. Crteže možete povezati i prikazati ih pomoću kutije s pokretnim slikama (vidi »Kutija s pokretnim slikama«, str. 179).

- Otpjevajte ili pustite snimku crkvene pjesme ili pjesme iz Male škole. Neka oni koje podučavate nacrtaju ono o čemu razmišljaju ili kako se osjećaju kada slušaju tu glazbu ili pjesmu.

Smjernice za vođenje crtanja

Kada osobe crtaju kao dio lekcije, pripazite da se aktivnost odnosi na načela koja podučavate. Međutim, nemojte dopustiti da aktivnost postane središte lekcije. Neka projekt bude jednostavan kako bi ga učenici mogli dovršiti u kratkom vremenskom roku. Pobrinite se da vam je sav potreban materijal spreman.

Dok učenici crtaju, potaknite ih da koriste svoju maštu.

Nastojte da se djeca ne osjećaju kao da trebaju nacrtati crtež na određeni način. Podjednako ih pohvalite u njihovim naporima dok crtaju. Imate li pitanje o tome što netko crta, nemojte upitati: »Što crtaš?« Umjesto toga, jednostavno kažite: »Reci mi nešto o svojem crtežu.«

Povremeno možete iskoristiti stranice za bojanje iz dječjeg odsjeka časopisa *Liahona*. Dok djeca boje slike Spasitelja, podsjetite ih da budu puni poštovanja.

Kada dođe vrijeme da nastavite s lekcijom, zamolite one koje podučavate da si međusobno ispričaju o svojim crtežima. Upitajte ih koja je povezanost između slika i lekcije. Pozovite ih da iskažu svoje osjećaje o onome što su nacrtali. Ponekad je korisno ostaviti crteže izložene tijekom ostatka lekcije.

Podučavate li razred u Crkvi, potaknite članove razreda da pokažu svoje crteže svojoj obitelji. To će im pomoći zapamtiti što su naučili. Roditeljima će isto tako dati priliku da raspravljaju o evanđeoskim načelima sa svojom djecom.

PRIMJERI

Zamislite da objašnjavate obilježavanje Svetih pisama ljudima koji nikada nisu vidjeli da itko obilježava Sveta pisma. Teško bi razumjeli ako pokušavate koristiti samo riječi prilikom objašnjavanja. No, vjerojatno ne bi imali problema pokazete li im primjere obilježenih stranica u svojem primjerku Svetih pisama. Zamislite da objašnjavate desetinu djeci koja ne razumiju značenje izraza deseti dio. Desetinu bi bolje razumjeli kada biste im pokazali primjerom – na stol pred njih postavili 10 novčića, a jednoga od njih stavili u omotnicu za desetinu.

Kao učitelj evanđelja, vjerojatno se često suočavate s izazovom pomaganja drugima razumjeti nešto što nisu dobro shvatili prije.

Jedan od načina da to ostvarite je korištenje primjera. Važno je iznijeti načela i objasniti kako ih primijeniti, no vaše će podučavanje često biti učinkovite kada pružite i primjere.

Primjere biste trebali davati često tijekom lekcije kako bi učenici razumjeli što podučavate. Na stranici 73 ove knjige je priča o učiteljici koja je trebala iskoristiti primjer u lekciji Male škole o objavi. Pažljivo je prezentirala lekciju koristeći različite učinkovite metode. Krajem lekcije učiteljica je prikazala pregled gradiva i postavila je pitanje: »Tko ima ovlast primiti objavu za Crkvu?« Sva su djeca podigla ruke. Svi su znali odgovor: predsjednik Crkve. No tada je otkrila, gotovo slučajno, da učenici nisu znali što znači riječ *objava*. Da je iznijela par jednostavnih primjera ranije u lekciji, poput osobnog iskustva tijekom kojeg je bio vođen Duhom Svetim ili zapisa o Gospodinovom obraćanju Josephu Smithu tijekom Prvog viđenja, učinak bi bio veći.

Kako koristiti primjere

Mnogo je načina da se prezentiraju primjeri. Najvažnije je da koristite primjere koji će pomoći učenicima jasno razumjeti što podučavate. Slijedi par ideja.

Poznati primjeri nepoznatih ideja

Raspravljate li o pojmu koji je nepoznat onima koje podučavate, možete koristiti određene, poznate primjere kako biste im pomogli shvatiti. Na primjer, govorite li o svećeničkim uredbama, možete reći:

»Krštenje, sakrament i sklapanje braka u hramu za vječnost primjeri su svećeničkih uredbi.« Govorite li o prorocima, možete reći: »Adam, Abraham i Mojsije bili su proroci u drevnim vremenima. Neki primjeri proroka u posljednjim danima su Joseph Smith, David O. McKay, Ezra Taft Benson i Gordon B. Hinckley.«

To može biti teško s nedodirljivim pojmovima, poput vjere, otpusta grijeha ili otkupljenja. Često je bolje naučavati pojmove s pričama, usporedbama ili lekcijama s predmetom (vidi »Usporedbe i lekcije s predmetom«, stranice 163–164).

Primjeri koji pokazuju vještine

Često je najbolji način podučavanja vještine prikazati kako se koristi. Na primjer:

- Ukratko prepričajte lekciju koju ste pripremili kako biste pomogli drugima koji uče, kako pripremiti lekciju.
- Umjesto da im samo kažete o dostupnim pomagalicama za proučavanje Svetih pisama i date im objašnjenje kako ih koristiti, neka otvore svoje primjerke Svetih pisama, pogledaju fusnote, Vodič za proučavanje Svetih pisama i druge materijale. Zatim im pokažite kako ih koristiti.

Primjeri koji pokazuju načela

Neka načela mogu se prikazati. Sljedeća priča pokazuje kako je učiteljica u Maloj školi prikazala načelo dijeljenja s drugima:

»Učiteljica grupe trogodišnjaka u Maloj školi kratko je govorila o dijeljenju s drugima te je ispričala dvije kratke priče o djeci koja su dijelila stvari međusobno. Zatim je na pod položila novine i svakom djetetu dala lopticu od gline. Primijetila je da je njezina loptica od gline puno manja od ostalih pa je zamolila svako dijete ponaosob da podijeli malo s njom. Djeca prvo nisu bila baš voljna, no kada su vidjela njezinu voljnost da dijeli s njima počela su uživati u dijeljenju – ne samo sa svojom učiteljicom, već i međusobno. Lekcija nije samo omogućila djeci odrediti pojam dijeljenja s drugima, već i *iskusiti* osjećaje koji su dio učenja o dijeljenju s drugima« (Janelle Lysenko, »Tools for Teaching Tots« [Oruđa za podučavanje mališana], *Ensign*, ožujak 1987., 71).

Priče koje daju primjere ljudi koji žive evanđeoska načela

Neka načela poput vjere, ljubavi, odanosti i pokajanja ne mogu se prikazati zbog toga jer se odnose na duhovne stvarnosti koje ne možemo vidjeti. No pričama možete ispričati o primjerima ljudi koji žive evanđeoska načela. Na primjer, kako biste podučili o poštenju možete iskoristiti priču o Josipu iz Egipta koji je pobjegao od Potifarove žene. O odanosti možete podučavati pričajući priču o Johnu Tayloru i Willardu Richardsu koji su dobrovoljno riskirali svoj život kada su ostali s prorokom Josephom Smithom i njegovim bratom Hyrumom u zatvoru u Carthageu. Možete ispričati i o vlastitim iskustvima. Izmišljene priče, uključujući prisposode, mogu pružiti primjer kako živjeti evanđeoska načela (za smjernice i prijedloge o korištenju priča vidi »»Priče«, stranice 180–183).

FLANELOGRAFI

Flanelografi su pomične ploče na kojima se izlažu figure kako bi se ispričala priča. Ovo oruđe za podučavanje izvrsno je za rad s djecom. Koristite li flanelograf, pozovite učenike da vam pomognu postaviti figure.

Nakon što iskoristite flanelograf pri pričanju priče, dopustite djeci da koriste figure i ponovno ispričaju priču.

Kako napraviti flanelograf

Da biste napraviti flanelograf:

1. Izrežite komad čvršćeg kartona, tanje šperploče ili sličnog materijala.
2. Izrežite jednobojni komad flanela, filca, četkanog sintetičkog pletiva ili tvrdog šatorskog platna dovoljno velikog da obložite 5 cm svake stranice ploče.
3. Ploču polegnite na sredinu stražnje strane platna. Rubove platna omotajte oko stranica ploče i pričvrstite krajeve platna na stražnjoj strani ploče.

Kako napraviti figure za flanelograf

Kako biste napravili vlastite figure za flanelograf:

1. Prema obrascu iz crkvenog časopisa, priručnika ili drugog materijala nacrtajte crtež ili obrube figure te ju pobočajte.
2. Izrežite sliku.
3. Zalijepite ju na čvršći papir.
4. Na stražnju stranu tog papira pričvrstite komad flanela ili papira za brušenje. To će pomoći da figura ostane pričvršćena na flanelograf.

Slike ljudi, životinja ili predmeta mogu se naručiti preko *Crkvenog kataloga materijala*. U katalogu se nalaze pod nazivom »izresci vizualnih pomagala«.

IGRE

Igre pružaju raznolikost lekciji te omogućuju učenicima međusobnu interakciju. Ideje za igre možete pronaći u priručnicima u izdanju Crkve i crkvenim časopisima.

Kako odabrati igre?

Dok odabirete igre koje ćete koristiti u lekciji pripazite da one:

- podupiru evanđeoska načela koja podučavate;
- prikladne su za okruženje u kojem podučavate;
- prikladne su za dob onih koje podučavate i veličinu grupe;
- lako se razumiju;
- oduzimaju malo vremena od lekcije. U nekim slučajevima igre će trebati veći udio u lekciji, no takvi su slučajevi iznimke, a ne pravilo;
- ne potiču natjecanje. Trebali biste izbjegavati davanje nagrada osobama koje »pobjede«;

- svim učenicima pružaju priliku sudjelovati i osjećati se uspješnima. Trebate podjednako pohvaliti sve učenike za njihove napore.

Primjeri igara

Igra uparivanja

U ovoj igri učenici pronalaze komplet ili dvije karte s povezanim podacima, ili slikama. Razmotrite sljedeći primjer koji se može koristiti u razredu Male škole:

Nabavite 12 komadića papira podjednake veličine koji su dovoljno veliki da ih svi mogu vidjeti. Na pola tih papira pričvrstite, ili nacrtajte crteže koji se odnose na lekciju. Na drugu polovicu napišite opise slika. Na stranama koje ne sadrže crteže ili opise upišite brojeve od 1 do 12. U prikladno vrijeme tijekom lekcije prostrite papire po podu, ili ih pričvrstite ljepljivom vrpcom na ploču tako da se vide brojevi. Ne trebaju biti poredani po numeričkom redu.

Kako biste igrali igru neka svaka osoba naizmjence odabere dva komada papira. Okrenite papire i pogledajte sadrže li crtež i odgovarajuće podatke. Ukoliko se slažu uklonite ih od ostalih. Ne slažu li se, vratite ih na mjesto s brojem okrenutim prema gore, a onda neka sljedeća osoba odabere dva komada papira. Nakon što su upareni svi crteži i opisi porazgovarajte o tome kako se odnose na lekciju.

Možete koristiti jednu od sljedećih varijacija te igre:

- Napišite pola stiha iz Svetih pisama na jedan komad papira, a ostatak stiha na drugi. Ili, napišite dio fraze iz Svetih pisama na jedan papir, a ostatak na drugi. Na primjer, neki parovi mogu biti: »Obnova« i »evanđelja«; »Lehijevo viđenje« i »stabla života«; te, »željezna« i »palica«.
- Zapišite po jedan broj od svakog članka vjere na 13 različitih komada papira. Na 13 pratećih papira napišite ključne riječi iz svakog članka.

Igra pogađanja

U ovoj igri učitelj daje niz tragova kojim pomaže učenicima prepoznati određenu osobu, mjesto, predmet, svetopisamsku priču ili načelo. Možete iskoristiti ovu igru kako biste predstavili lekciju ili naglasili dio lekcije.

Da biste igrali igru, otkrijte tragove onima koje podučavate kako biste im pomogli prepoznati osobu ili predmet koji se odnosi na lekciju. Otkrivajte po jedan trag odjednom dajući učenicima priliku prepoznati osobu, ili predmet nakon svakog traga. Započnite s općenitim tragovima. Neka tragovi budu sve određeniji dok netko točno ne pogodi. Na primjer, kako biste

pomogli učenicima prepoznati proroka Mojsija možete koristiti sljedeće tragove:

Ja sam starozavjetni prorok.

Razgovarao sam s Bogom licem u lice.

Odgojila me egipatska princeza.

Aron je bio osoba koja je govorila za mene.

Izveo sam djecu Izraelsku iz zatočeništva.

Možete iskoristiti jednu od sljedećih varijacija te igre:

- Rasporedite učenike u razredu u parove. Recite riječ jednoj osobi u svakom suradništvu. Osoba koja zna riječ daje tragove od jedne riječi i tako pomaže suradniku ili suradnici pogoditi riječ. Na primjer, ako je osobi dana riječ *krštenje*, on ili ona mogu pružiti tragove poput *voda*, *krstionica* ili *uroniti*. Ako je osobi dana riječ *Noa*, on ili ona mogu pružiti tragove poput *poplava*, *životinje*, *arka*, *golubica* ili *duga*.
- Recite riječ jednoj osobi. Neka druga osoba pogodi riječ postavljajući do 20 pitanja. Odgovori na pitanja trebaju biti da ili ne.
- Neka jedna osoba nacrtá crtež koji predstavlja određenu temu, osobu ili priču. Neka druga osoba pogodi što crtež predstavlja.

Igra odgovora

Na zasebne komadiće papira napišite pitanja koja će učenicima pomoći na kraju lekcije ponoviti što su naučili. Komadiće papira stavite u staklenku ili drugi spremnik.

Kako biste ponovili lekciju, bacite lopticu napunjenu rižom ili neki drugi mekani predmet nekome i ta osoba neka izvuče pitanje iz spremnika i odgovori na njega. Zatim neka ta osoba baci lopticu nekom drugom tko će također izvući pitanje iz spremnika i odgovoriti na njega.

Društvena igra

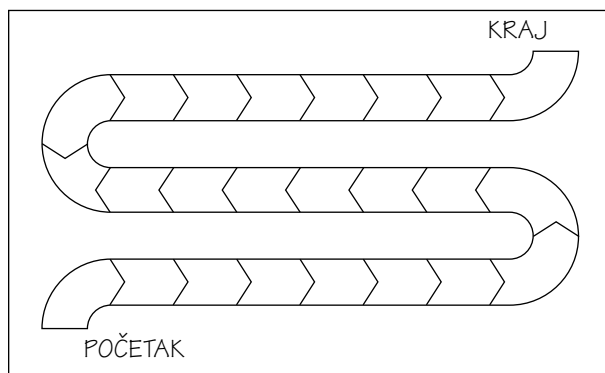
U društvenoj igri na igraćoj ploči igrači napreduju pomoću figurica za igru, od početne točke do cilja, odgovaraju na pitanja i slijede upute na pripremljenim karticama za igru. Društvena igra, poput ove u primjeru dolje može se napraviti iz tvrdog kartona ili se može nacrtati na ploči. Koristite li igraću ploču kao figurice za igru možete koristiti novčiće ili druge male predmete. Koristite li školsku ploču iskoristite kedu za signaliziranje napredovanja učenika. Igrače karte trebale bi služiti za podučavanje ili ponavljanje evanđeoskih načela. Na primjer, možete pripremiti karte sa sljedećim izjavama:

- Vaš mali brat kući donese igračku koja pripada njegovom prijatelju Johnu. Kaže: »John ima puno

igračaka. Ova mu neće nedostajati.« Vi objašnjavate kako igračka pripada Johnu i treba ju vratiti.

- Idete sa svojim bratom vratiti igračku njegovom prijatelju. Budući da je to pošteno, pomaknite se naprijed za šest polja.
- Niste učili za određeni ispit u školi. Tijekom ispita prepisujete od osobe koja sjedi do vas.

Budući da to nije pošteno, vratite se tri polja natrag. Položite kartice za igru s ispisanom stranom prema dolje kako biste igrali igru. Neka sudionici zatim naizmjenice odabiru kartice, čitaju izjave i pomiču svoje figurice za igru u skladu s izjavama.

GOSTUJUĆI GOVORNICI

S vremena na vrijeme, možete pozvati gosta koji će kao dio lekcije govoriti onima koje podučavate. Na primjer, savjetnik u Aronovom svećeništvu može pozvati misionara povratnika da mladićima govori o tome kako se mogu pripremiti za misionarsku službu.

Kako surađivati s gostujućim govornicima

Prije negoli pozovete gostujućeg govornika koji nije član odjela, trebate upitati svojeg biskupa za odobrenje (vidi *Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* [1998], 325). Kada dobijete biskupovo odobrenje slijedite ove korake:

1. Unaprijed pozovite gostujućeg govornika. Neka on, ili ona znaju što je tema lekcije, starosnu dob ljudi u razredu, što vi mislite da bi članovi razreda trebali naučiti iz prezentacije i vremensko razdoblje s kojim on, ili ona raspolažu. Govorniku dajte primjerak lekcije iz priručnika.
2. Pripremate li se postavljati pitanja gostu, pripremite popis pitanja koja ćete postaviti. Jedan primjerak pitanja predajte gostu.
3. Predstavite gosta prije negoli se on, ili ona obrati razredu.

PREDAVANJA

Ponekada je bolje jednostavno objasniti određena načela ili povijesne događaje, umjesto da se vodi rasprava ili druga aktivnost učenja. Predavanje može biti vrlo učinkovito vrši li se u prikladno vrijeme kao kada brzo trebate prijeći veliku količinu gradiva, predstaviti podatke koji su vam novi za podučavanje ili sažeti lekciju.

Kako držati predavanja

Općenito je predavanje učinkovitije sa starijim negoli s mlađim učenicima koji možda teško sjede tiho kada se od njih traži da slušaju i ne čine ništa drugo. Međutim, ukoliko se predavanje ne drži dobro, može postati zamarajuće i za odrasle. Sljedeće smjernice mogu vam pomoći držati učinkovita predavanja:

- Upoznajte se s lekcijom kako ne biste trebali čitati gradivo od riječi do riječi. To će vam pomoći održati kontakt očima s učenicima.
- Koristite vizualna pomagala poput slika, plakata, zemljovida, zemljopisnih karti, ploča ili slika prikazanih pomoću grafoskopa. Ti materijali povećavaju zanimanje i potiču pažnju.
- Predavanje povežite sa svakodnevnim situacijama kako bi učenici mogli primijeniti načela u svojem životu.
- Koristite govor koji učenici razumiju.
- Mijenjajte visinu i ton svojeg glasa da biste stvorili raznolikost i naglasili važne dijelove.
- Kad god je moguće, dopustite postavljanje pitanja i rasprave o temi koju objašnjavate. Iako vam predavanje omogućuje da pokrijete više gradiva nego što bi se to inače dogodilo, u većini lekcija treba dozvoliti učenicima da sudjeluju na neki način.

USPOREDBE

Trebamo »primjenjiva[ti] sva pisma na nas da bi nam bila na korist i poduku« (1. Nefi 19:23). Primjenjivati Sveta pisma na sebe znači vidjeti kako su zapisi u njima slični s okolnostima danas i pokazati kako se načela koja ona podučavaju odnose na naš život. Na primjer, u lekciji o zauzimanju za istinu možete primijeniti priču o Abinadiju na dvoru kralja Noe na one koje podučavate (vidi Mosija 11–17). Možete primijeniti priču o Kristu kad iscjeljuje slijepca kako biste podučili o našoj duhovnoj sljepoći i Spasiteljevoj moći da nas iscijeli i dade nam veći duhovni pogled (vidi Ivan 9).

Ovu ćete metodu najučinkovitije koristiti kada članovima obitelji ili razreda pružite priliku da razmisle o onome što su pročitali. Na primjer, nakon podučavanja o odgovoru Josepha Smitha kada ga je protivnik skoro nadvladao u svetom šumarku (vidi Josip Smith 2:15–16), možete upitati učenike da se prisjete pa čak i zapišu iskustvo tijekom kojeg su bili kušani. Zatim ih možete pozvati da razmisle zašto je u vremenima kušnje važno napregnuti »svu [svoju] snagu... [i] zazva[ti] Boga« (stih 16).

Trebali biste podučavati povezujući iskustva drevnih proroka i ljudi s iskustvima sadašnjih osoba kako biste pomogli članovima obitelji i razreda uvidjeti da su Sveta pisma svrsishodna. Kada pripremate pojedinu lekciju, upitajte se kako se načelo (ili priča ili događaj) može usporediti s onim što su članovi obitelji ili razreda iskusili u vlastitom životu. Na primjer, podučavate li lekciju koja uključuje raspravu o Deset zapovijedi možete se upitati kako podučiti zapovijed koja zabranjuje stvaranje i štovanje idola (vidi Izlazak 20:4–5). Većina članova Crkve imala je malo iskustva sa štovanjem idola. Međutim, mnogo je drugih stvari koje ljudi ponekada »štuju«. Dok podučavate, možete usporediti drevnu zapovijed iz Izlaska 20:4–5 s nečim poznatijim: štovanjem novca, sportskim uspjesima, razonodom ili popularnošću suvremenog društva.

Gotovo svaka priča u Svetim pismima može se primijeniti na naš život. Razmotrite sljedeću priču o učiteljici koji je primijenila zapis iz Svetih pisama na one koje je podučavala:

Jedan je odjel imao poteškoća s učiteljima u Maloj školi koji su donosili slatkiše svaki tjedan na nastavu. Slatkiši su odvlačili usredotočenost djece s lekcije i ometali utjecaj Duha. Predsjednica Male škole zamolila je koordinatoricu za usavršavanje učitelja u odjelu da osmisli zajedničke aktivnosti tijekom kojih će se rješavati taj problem.

Koordinatorica za usavršavanje učitelja razmišljala je o načinima predstavljanja ideje i učiteljima i djeci. Nijedan od pristupa nije se činio potpuno ispravnim. Kad je jednoga jutra ponovno razmišljala o svojem zaduženju, sjetila se zapisa kojeg je njezina obitelj nedavno zajedno pročitala o Kristu kada je nahranio 5000 osoba. Sjetila se da je, nakon što je Isus nahranio mnoštvo, bilo onih koji su ga slijedili jer su htjeli dobiti još hrane, a ne zato što su htjeli čuti evanđelje (vidi Ivan 6:26–27).

Te je nedjelje koordinatorica za usavršavanje učitelja primijenila tu priču. Iskoristila je priču kako bi podučila ispravne razloge dolaska u Malu školu: davati i primiti duhovnu hranu.

Drugi način pomaganja ostalima kako primijeniti Sveta pisma na sebe je zamoliti ih da se postave u tekst Svetih pisama. Na primjer, stavi li netko svoje ime u Jakova 1:5–6, podučavanje o molitvi postaje njemu ili njoj jednako primjenjivo kao što je bilo za Josepha Smitha:

»Ako [mi] nedostaje mudrosti, neka iš[tjem] od Boga, koji svima daje obilno i bez prigovora, i dat će [mi] je. Ali neka iš[tjem] vjerom, bez ikakva sumnjanja.«

Sveta pisma možemo puno puta primijeniti na svoj život pitajući: »Što je prorok koji je zapisao ovaj događaj htio da naučimo iz njega? Zašto je zapisao baš ove detalje?« Na primjer, kada postavimo pitanja o priči o Enošu, možemo otkriti primjene na naša vlastita iskustva s molitvom. Možemo naučiti da molitva ponekad iziskuje više napora i da Nebeski Otac odgovara na naše molitve. Također možemo naučiti da roditelji utječu na svoju djecu iako može trebati mnogo godina da bi djeca slijedila podučavanja svojih roditelja.

Kada primjenjujemo Sveta pisma na sebe i pomažemo drugima učiniti isto, moći ćemo vidjeti moć Božje riječi u svakom pogledu našeg života.

ZEMLJOPISNE KARTE

Zemljopisne karte možete pronaći u Svetim pismima i priručnicima s lekcijama u izdanju Crkve, časopisima Crkve i knjižnici sastajališta.

Kako koristiti zemljopisne karte

Zemljopisne karte možete koristiti u lekcijama tako da:

- zamolite učenike da označe položaj gradova spomenutih u zapisima koje proučavate u Svetim pismima i povijesti Crkve;
- nacrtate jednostavne zemljopisne karte na ploči;
- obilježite zanimljiva područja, poput zemalja gdje služe cjelodnevni misionari ili gradova gdje se nalaze hramovi.

UČENJE NAPAMET

Kada Sveta pisma, navode, crkvene pjesme i pjesme iz Male škole učimo napamet, onda ono što je zapamćeno može postati izvor utjehe, vodstva i nadahnuća za nas. Kada ih se prisjećamo, mogu nam pomoći osjetiti utjecaj Duha Svetoga gdje god bili.

Učenje napamet zahtijeva promišljen, usredotočen napor. Možete podučiti druge korisnim tehnikama učenja napamet. Također, možete predložiti nadahnjujući materijal koji mogu učiti napamet.

Kako pomoći učenicima učiti napamet

Sljedeće ideje mogu pomoći učenicima kako učiti napamet. Dok razmatrate ove ideje, zapamtite da će se oni koje podučavate duže sjećati gradiva ukoliko im je značajno. Pobrinite se da razumiju značenje riječi koje uče napamet.

Na ploči zapišite prva slova svake riječi koju treba naučiti napamet

Zapišite sljedeća slova na ploču kako biste pomogli učenicima naučiti napamet drugi članak vjere:

V D Ć L J B K Z O G A N Z A P

Pokazujte na slova dok izgovarate odgovarajuće riječi.

Rasporedite gradivo u kratke fraze i retke

Slijedi nekoliko primjera kako možete koristiti tu tehniku:

- Neka svi zajedno ponavljaju kratke fraze, jednu po jednu. Na primjer, kako bi učenici naučili napamet Mudrosne izreke 3:5–6 mogu ponavljati sljedeće dijelove tih stihova: (1) »Uzdaj se u Jahvu svim srcem«; (2) »i ne oslanjaj se na svoj vlastiti razbor«; (3) »Misli na nj na svim svojim putovima«; (4) »i on će ispraviti tvoje staze«.
- Rasporedite učenike u skupine. Svakoj skupini dajte jednu od fraza. Neka grupa na koju pokažete ponavlja svoju frazu. Povremeno možete dopustiti da članovi grupe ponavljaju frazu potihom u svojim mislima umjesto da izgovaraju riječi naglas. Kako učenici budu opetovano slušali frazu, ubrzo će moći ponoviti sve fraze pravilnim redoslijedom.
- Ponavljajte riječi frazu po frazu zaustavljajući se da dopustite učenicima reći sljedeću frazu.
- Pripremite pisani primjerak riječi i izrežite fraze u papirnate trakice. Nakon što ponovite stih nekoliko puta, izložite trakice krivim redoslijedom. Neka učenici postave premiješane trakice u pravi redoslijed.

Na ploči zapišite tekst koji treba naučiti napamet

Neka učenici pročitaju tekst nekoliko puta. Postupno brišite ili pokrivajte sve više riječi dok učenici ne nauče napamet cijeli tekst.

Koristite glazbu

Možete koristiti glazbu kako biste pomogli učenicima učiti napamet. Na primjer, možete naučavati o knjigama iz Svetih pisama ili Člancima vjere iz Dječje pjesmarice, str. 40–43. To može čak biti i zanimljiva metoda za podučavanje odraslih i mladeži.

Ponavljajte nekoliko puta tekst naučen napamet

Važno je ponavljati tekst naučen napamet. Kada odlučujete kako vježbati, razmislite o dužini teksta kojeg treba naučiti napamet. Kratki stih iz Pisama može se naučiti cijeli od jednom. Novu pjesmu možete podučiti stih po stih. Dio posebnog programa trebat će nekoliko puta ponavljati. S vremena na vrijeme prođite kroz tekst s onima koje podučavate. Potaknite pojedinca da uče napamet zasebno.

GLAZBA

Prvo predsjedništvo je reklo:

»Nadahnujuća glazba temeljni je dio naših crkvenih sastanaka. Pjesme pozivaju Duha Gospodnjeg, stvaraju osjećaj pobožnosti, ujedanjuju nas kao članove i pružaju nam način da pjevamo hvalospjeve Gospodinu.

Neka od najvećih bogoslužja propovijedana su pjevajući pjesme. Pjesme nas potiču na pokajanje i dobra djela, izgrađuju svjedočanstvo i vjeru, tješe umorne i ožalošćene i nadahnjuju nas da ustrajemo do kraja« (Hymns, ix).

Kada crkvene pjesme možemo naučiti napamet i prisjetiti ih se u trenutcima potrebe, često nam nude nadahnuće i utjehu tijekom života.

Starješina Dallin H. Oaks potaknuo je sve članove da češće koriste pjesme kako bi ojačali sebe i druge:

»Pitam se koristimo li dovoljno ovaj bogomdani blagoslov na našim sastancima, u razredima ili domovima...

Trebamo bolje iskoristiti naše pjesme kako bi nas uskladile se Duhom Gospodnjim, ujedinile nas i pomogle nam podučavati i učiti naš nauk. Trebamo bolje iskoristiti naše pjesme u misionarskom podučavanju, razredima evanđelja, sastancima zbora, kućnim večerima i posjetima kućnog učiteljstva« (Conference Report, listopad 1994., 10, 13; ili *Ensign*, studeni 1994., 10, 12).

Obogaćivanje lekcije glazbom

Glazbu možete koristiti na različite načine kako biste obogatili svoje lekcije i pozvali Duha. Slijedi par primjera.

Podučavanje ili ponavljanje evanđeoskog načela

Većina pjesama može vam pomoći podučavati ili ponoviti načela o kojima ste već raspravljali.

Kada koristite pjesmu prilikom podučavanja načela, možete upitati učenike pitanje kojim ćete im pomoći osvrnuti se na poruku pjesme ili potaknuti raspravu.

Na primjer, prije nego učenici otpjevaju »Zapovijed poslušaj« (*Crkvena pjesmarica*, br. 60; *Dječja pjesmarica*, 46), upitajte ih: »Što mislite zašto osjećamo sigurnost i mir kada obdržavamo zapovijedi?« Pjesmu »Baš čvrst nama vjere« (*Crkvena pjesmarica*, br. 14) možete iskoristiti kako biste pomogli onima koje podučavate razumjeti da nam Spasitelj pomaže u sukobu s neprijateljem.

Nakon podučavanja evanđeoskog načela možete upitati one koje podučavate: »Koja bi nam pjesma mogla pomoći zapamtiti ovo načelo?« Zatim otpjevajte jednu od pjesama koju predlože. S djecom možete otpjevati pjesmu te ih upitati kako se ona odnosi na lekciju. Možete ih pozvati da otpjevaju pjesmu s vama.

Pružanje uvida u Sveta pisma

Svaka pjesma u Crkvenoj pjesmarici popraćena je referencama iz Svetih pisama, a nalaze se u popisu (vidi *Crkvena pjesmarica*, stranica 108). Većina pjesama u *Dječjoj pjesmarici* također ima reference iz Svetih pisama. Ove reference možete pogledati kako biste pronašli pjesme koje bi izvrsno odgovarale uz određenu lekciju. Na primjer, podučavate li iz Ivana 13:34–35, neka učenici otpjevaju »Volite jedan drugoga« (*Crkvena pjesmarica*, br. 61; *Dječja pjesmarica*, 44), jednu od pjesama koje odgovaraju ovim stihovima.

Pomaganje učenicima da formiraju i izraze svoja svjedočanstva

Dok učenici pjevaju Crkvene pjesme, Duh im može svjedočiti o istinitosti načela koja se podučavaju. Postoje neke pjesme čije su same riječi izraz svjedočanstva, pa kada ih ljudi pjevaju, iznose svoje svjedočanstvo zajedno. To su pjesme poput: »Otkupitelj moj živi znam« (*Crkvena pjesmarica*, br. 25); »Božje sam dijete ja« (*Crkvena pjesmarica*, br. 58; *Dječja pjesmarica*, 6); i »Hvala ti Bože na proroku« (*Crkvena pjesmarica*, br. 4).

Predsjednik Gordon B. Hinckley je objasnio kako glazba jača njegovo svjedočanstvo o proroku Josephu Smithu:

»Prije mnogo godina kada sam u dobi od 12 godina bio zaređen za đakona, moj otac, koji je bio predsjednik okola, odveo me na moj prvi svećenički sastanak okola... Muškarci su zajedno uzdignuli svoje snažne glasove, poneki s naglaskom jezika iz Europskih zemalja odakle su došli kao obraćenici, a svi su pjevali ove riječi s velikim duhom uvjerenosti i svjedočanstva:

'Čovjeku slava što s Jahvom drugova!

Isusov pomazan vidjelac, gle,

Posljednju rasporedbu blažen, zasnova.

Kralji će častit' ga i ljudstvo sve.'

[»Čovjeku slava«, *Crkvena pjesmarica*, br. 5].

Pjevali su o proroku Josephu Smithu, a dok su to činili u moje je srce došao veliki val ljubavi za moćnog proroka ove rasporedbe i vjera u njega. U svojem sam djetinjstvu puno naučio o njemu na sastancima i razredima u našem odjelu kao i kod kuće, no moje iskustvo na tom svećeničkom sastanku okola bilo je drugačije. Moću Duha Svetoga tada sam spoznao da je Joseph Smith uistinu bio Božji prorok« (»Praise to the Man« [Čovjeku slava], *Ensign*, kolovoz 1983., 2).

Završavanje lekcije i poticanje učenika na primjenu evanđeoskih načela

Pjesma može sažeti podučavano načelo i prenijeti motivirajuću poruku na kraju lekcije. Na primjer, po završetku lekcije o obdržavanju zapovijedi možete zamoliti učenike da otpjevaju: »Biraz ispravno« (*Crkvena pjesmarica*, br. 46); »Zapovijed poslušaj« (*Crkvena pjesmarica*, br. 60); *Dječja pjesmarica*, 46); »Ispravno sad postupaj ti« (*Dječja pjesmarica*, br. 50); ili »Nefijeva hrabrost« (*Crkvena pjesmarica*, br. 38).

Njegovanje osjećaja poštovanja

Vi i vaša obitelj možete pjevati pjesme tijekom kućnih obiteljskih večeri, obiteljskih vijeća i drugih zajedničkih trenutaka kako biste njegovali osjećaje poštovanja te obogatili obiteljsko proučavanje evanđelja. U razredu možete reproducirati snimljenu glazbu ili zamoliti nekoga da svira klavir dok učenici ulaze u razred. To će pomoći u stvaranju ozračja poštovanja i u pripremi učenika za nastavu.

Tiho sviranje glazbe dok čitate priču ili dok djeca crtaju crteže o lekciji još je jedan od načina njegovanja osjećaja poštovanja. Ili možete zamoliti nekoga da otpjeva pjesmu poput »Pričaj mi priče o Kristu« (*Dječja pjesmarica*, 20) dok učenici gledaju slike svetopisamskih priča.

Odabiranje i pripremanje prikladne glazbe

Kada odabirete glazbu za lekcije, u *Crkvenoj pjesmarici* i *Dječjoj pjesmarici* potražite pjesme koje se odnose na temu lekcije. Popis audio kasete i zapisa na diskovima glazbe iz *Pjesmarice*, *Dječje pjesmarice* i druge Crkvene glazbe nalazi se u *Crkvenom katalogu materijala*.

Pripazite da je sva glazba koju koristite, a nije navedena u materijalima u izdanju Crkve, u skladu s Crkvenim mjerilima (vidi odsjek »Music« u *Church Handbook of Instructions*). Voditelj glazbe u odjelu može vam pomoći odabrati i pripremiti prikladnu glazbu.

Planirate li pjevati ili voditi pjesmu, pripazite da znate riječi dovoljno dobro kako biste obratili pažnju na one koje podučavate a ne na pjesmaricu.

Prijedlozi za vođenje pjesama

Naučite osnovne obrasce dirigiranja pjesama. Također razmotrite sljedeće prijedloge:

- Kada vodite pjesmu, možete koristiti svoje ruke kako biste ukazali na visinu, tempo ili brzinu pjesme. Kako biste ukazali na visinu držite svoj dlan u vodoravnom položaju i dok pjevate riječi podižite svoju ruku, ukazujući na povišavanje tona, ili spuštajte ruku ukazujući na spuštanje tona. Dok to činite, pomičete svoju ruku polako ili brzo kako biste ukazali na pravilan tempo. Također možete nacrtati obrazac pjesme na ploči. Na primjer, obrazac početka pjesme »Božje sam dijete je« (*Crkvena pjesmarica*, br. 58; *Dječja pjesmarica*, 6) izgledao bi slično ovome:

$$\begin{array}{ccccccc} & & & & \text{—} & & \text{—} \\ & & & & & & \text{te} \\ \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{dije} & & & \text{—} \\ \text{Bo} & \text{žje} & \text{sam} & & & & \text{ja} \end{array}$$

- Umjesto da koristite model lupkanja dok dirigirate pjesmom, razmislite o korištenju jednostavnih pokreta ruku koji odražavaju riječi u pjesmi.

Zamolite vođu glazbe u odjelu za savjet ako osjetite da vam je potrebna dodatna pomoć u učenju vođenja glazbe.

Korištenje glazbe u podučavanju djece

Većina djece uživa sudjelovati u glazbenim aktivnostima. Primamljujući ritam glazbe pomaže djeci zapamtiti što pjevaju te poruku riječi. Glazba može povećati dječje razumijevanje evanđeoskih načela i ojačati njihova svjedočanstva. Možete koristiti glazbu da biste dočekali djecu, pripremili ih za molitvu, usredotočili njihovu pažnju na lekciju ili ih primirili nakon aktivnosti. Glazba može promijeniti tijek lekcije i dozvoliti djeci da iskoriste svoj višak energije.

Mnoge lekcije predlažu pjesme koje naglašavaju načelo koje se podučava. Pogledajte kazalo *Dječje pjesmarice* za prikladne pjesme.

Ne trebate biti vješt glazbenik kako biste koristili glazbu u svojem podučavanju. Ukoliko ste dobro pripremljeni i volite pjevati, djeca će uživati i učiti iz glazbe koju koristite. Slijedi par prijedloga koji će vam pomoći koristiti glazbu pri podučavanju djece.

Sljedeći primjer pokazuje kako učitelj može koristiti pjesmu »Obitelj može vječna nam biti« (*Dječja pjesmarica*, 62) da bi podučavao o hramovima:

Znam prelijepu pjesmu o hramovima. Dok pjevamo ovu pjesmu pažljivo slušajući otkrijte što činimo kada idemo u hram.

Da li ste otkrili zašto idemo u hram? (Odgovori mogu uključiti da idemo u hram osjetiti utjecaj Duha Svetoga, slušati, moliti, sklopiti saveze s Nebeskim Ocem i biti zapečaćeni kao obitelji.)

Otpjevajmo ovu pjesmu ponovno. Ovaj put slušajte i otkrijte čiji dom je hram.

Da li ste otkrili kome pripada hram? (To je dom Gospodnji.)

Nastavite sa sličnim pitanjima dok ne naglasite dijelove pjesme koji će djeci pomoći razumjeti njezinu poruku.

GLAZBA UZ PRIPOVIJEST (PJEVANJE PRIČE)

Možete koristiti glazbu i pripovijest zajedno kako bi ispričali priču ili iznijeli evanđeosku poruku koja se odnosi na lekciju. Ova se metoda ponekada naziva i pjevanje priče. Tijekom ove aktivnosti veći dio priče ili poruke izražava se kroz pjesme koje članovi obitelji ili razreda pjevaju. Kratke pripovijesti međusobno povezuju pjesme.

Glazbu i pripovijesti možete spojiti u pripremi blagdanskih programa ili drugih prezentacija.

Primjer glazbe s pripovijesti

Sljedeći spoj glazbe i pripovijesti može se iskoristiti u lekciji o zahvalnosti:

Pripovijest: Bog jako voli svoju djecu. Stvaranje zemlje jedan je od načina na koji je Gospodin iskazao svoju ljubav za nas. Psalam 136 podučava nas da iskazujemo zahvalnost Gospodinu za njegovo stvaranje zemlje:

»Hvalite Gospodara nad gospodarima...

Jedini on učini čuda velika...

Mudro sazda on nebesa...

On utvrdi zemlju nad vodama...

On načini svjetlila velika...

Sunce da vlada danom...

Mjesec i zvijezde da vladaju noću« (stihovi 3–9).

Pripovijest: Zemlja koju nam je Gospodin stvorio obilno ispunjava sve naše potrebe. Trebali bismo hvaliti Boga za »žetvu« blagoslova koje žanjemo.

Pripovijest: Trebali bismo izraziti i najdublju zahvalnost za Gospodinovo pomirenje, koje nas može očistiti od grijeha i dati nam vječni život. Kada izražavamo zahvalu za njegovu žrtvu, potpunije shvaćamo njezinu moć. Ta je spoznaja velika i ponizno je iskustvo.

Pjesma: »Divno je« (*Crkvena pjesmarica*, br. 35)

Pripovijest: Gospodin očekuje od nas da svoje blagoslove podijelimo s drugima – da nahranimo gladne, odjenemo nage, utješimo bolesne i one s drugim poteš-

koćama te podučimo one koji traže istinu. Kada činimo te stvari, iskazujemo mu svoju iskrenu zahvalnost za blagoslove koje nam je dao.

Smjernice za pripremu glazbe s pripovijesti

- Pogledajte kazalo pojmova u Crkvenoj i *Dječjoj pjesmarici* za popis pjesama sa sličnim temama koje se mogu koristiti za ovu aktivnost. Koristite pjesme koje su poznate onima koje podučavate.
- Usko surađujte s klaviristom u pripremi pjesama ukoliko ćete koristiti klavir ili neka s njim surađuje osoba koja će dirigitirati pjesmom. Pobrinite se da klavirist zna kada započeti svirati svaku pjesmu.
- Neka pripovijesti među pjesmama budu jednostavne. Mogu biti iz Svetih pisama, kratkih priča, pjesama, osobnih iskustava ili navoda. Kada koristite ovu aktivnost s djecom postavljajte im pitanja, a njihovi odgovori neka budu dio pripovijesti. To će djeci pomoći razumjeti evanđeosku poruku koju podučavate.
- Kada je to prikladno, koristite slike kako biste pomogli učenicima predočiti priču ili evanđeosku poruku o kojoj se govori. Dopustite djeci da drže slike tijekom prezentacije.

LEKCIJE S PREDMETOM

Vidi »Usporedbe i lekcije s predmetom«, stranice 163–164).

GRAFOSKOPI (vidi i PLOČE)

Grafoskopi su uređaji koji povećavaju i projiciraju slike na zaslon ili zid, a dostupni su u knjižnicama nekih sastajališta. Mogu se koristiti kao zamjena za ploču. Osobito su korisni ukoliko je razred prevelik da bi svi vidjeli ploču. Ako knjižnica sastajališta ima grafoskop, zamolite knjižničara sastajališta da vam objasni kako ga koristiti.

OKRUGLI STOLOVI (VIJEĆANJE)

Okrugle stolove sačinjava grupa od dvoje ili više članova razreda, ili pozvani gosti s posebnim znanjem ili iskustvom, koji imaju dodijeljenu temu o kojoj raspravljaju. Okrugle stolove vodi voditelj, obično učitelj.

Okrugle stolove možete koristiti kod prezentacije podataka ili rasprave kako živjeti evanđeoska načela ili pri rješavanju problema. Okrugli stolovi pružaju članovima razreda priliku izraziti svoje misli o raznim

temama. Članovi razreda aktivnije će učiti kada ih zamolite da prezentiraju novo gradivo ili raspravljaju o problemima koji zanimaju cijelu grupu.

Kako pripremiti okrugle stolove

1. Odaberite temu koja je prikladna za lekciju i dobnu skupinu učenika. Pripremite pitanja o toj temi koja možete postaviti sudionicima okruglog stola.
2. Unaprijed odaberite sudionike kojima nije neugodno odgovarati na pitanja pred grupom. Ograničite broj sudionika od tri do pet osoba. Rasprave s više od pet sudionika mogu oduzeti previše vremena i neki sudionici možda neće imati dovoljno prilike komentirati teme. Želite li pozvati posjetitelje s posebnim znanjem ili iskustvom, sjetite se da vam je potrebno odobrenje biskupa prije nego ti gostujući govornici mogu sudjelovati (vidi *Church Handbook of Instructions, Book 2: Priesthood and Auxiliary Leaders* [1998], 325).
3. Pomognite sudionicima okruglog stola pripremiti se za raspravu. Razmotrite sljedeće prijedloge:
 - a. Pomognite im razumjeti što sve rasprava uključuje i koje su njihove dužnosti, uključujući sva proučavanja ili druge pripreme koje trebaju obaviti. Također im dajte podatke o dobi i potrebama članova razreda, o tome kakvu biste prezentaciju htjeli imati i o vremenu koje će imati da predstave svoje gradivo.
 - b. Pomognite im nabaviti podatke koje trebaju za njihov dio u raspravi.
 - c. Ukoliko će rasprava okruglog stola predstaviti nove podatke ili ideje, svakom članu okruglog stola dodijelite temu barem tjedan dana unaprijed kako bi se on ili ona mogli pripremiti za raspravu. Sudionicima možete dati reference iz Svetih pisama, priručnika s lekcijama ili drugih izvora.
 - d. Ukoliko će se sudionici okruglog stola usredotočiti na problem, sastanite se s njima prije rasprave i dajte im popis pitanja o kojima se treba raspravljati. Dozvolite svakoj osobi odabrati dva ili tri pitanja na koja bi on ili ona voljeli odgovoriti.
 - e. Malo prije prezentacije pružite sudionicima okruglog stola par minuta kako bi međusobno razmijenili ideje o temama o kojima će raspravljati.

Kako voditi okrugli stol

1. Uredite sobu kako bi se sudionici okruglog stola moglo vidjeti i čuti.

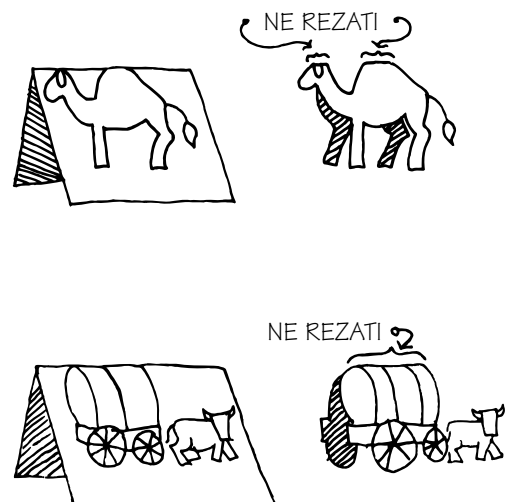
2. Kada dođe vrijeme za raspravu, predstavite sudionike i temu o kojoj će raspravljati.
3. Dok vi, ili drugi zaduženi voditelj, vodite raspravu i postavljate pitanja, pripazite da svaki sudionik ima dovoljno vremena za odgovor. Uspjeh okruglog stola većim dijelom ovisi o voditelju. Ta osoba određuje razinu duhovnosti prezentacije i vodi ju pazeći da opaske budu usredotočene na temu ili problem, usmjerava ju ukoliko počne gubiti na zanimljivosti te pomaže svim članovima okruglog stola sudjelovati u raspravi.
4. Dopustite članovima razreda da postavljaju pitanja sudionicima.
5. Nakon rasprave sažmite teme o kojima se razgovaralo.

SAMOSTOJEĆE FIGURE OD PAPIRA (vidi i DIORAME)

Učitelji mogu koristiti samostojeće figure od papira kao pomoć u pričanju priče ili prikazu načela u lekciji.

Kako napraviti samostojeću figuru

1. Presavinite komad tvrdog papira na pola.
2. Na presavijenoj, uspravnoj stranici papira nacrtajte figuru. Pripazite da produžite vrh slike do mjesta prijevoja. Neka članovi obitelji ili razreda pobojažu ili ukrase figuru.
3. Izrežite figuru pazeći da ne zarezete papir po mjestu prijevoja gdje je slika produžena.

SLIKE (vidi i VIZUALNA POMAGALA)

Slike su vrijedna oruđa za podupiranje glavne ideje lekcije i pomaganje učenicima da budu pozorni. Slike za podučavanje evanđelja možete pronaći u knjižnicama sastajališta, Umjetničkim slikama iz evanđelja, priručnicima s lekcijama u izdanju Crkve i crkvenim časopisima.

Izlaganje slika

Slike možete izložiti na različite načine. Na primjer, možete:

- izložiti ih na ladicu ploče, stalak ili na stolicu;
- zamoliti pojedince da ih drže;
- držite ih sami.

Ne koristite ljepljivu vrpču kako biste pričvrstili slike na ploču ili oličene zidove.

Kako podučavati sa slikama

Slike mogu biti važan dio pričanja priče. Na primjer, možete pomoći djeci u prepričavanju priče zamolivši ih da postave nekoliko slika u niz, a zatim neka svatko dijete ispriča dio priče.

Kreativno koristite slike. Na primjer, možete izložiti sliku Ivana Krstitelja kako krsti Isusa. Tada možete reći: »Kada je Isus živio na zemlji, postavio nam je primjer kojeg trebamo slijediti. Znao je kako je naš Nebeski Otac zapovjedio svima da budu kršteni.« Zatim možete upitati sljedeća pitanja:

- Što opisuje ova slika?
- Što je Isus rekao koji je pravilan način krštenja?
- Tko je krstio Isusa?
- Zašto je Isus zamolio Ivana da ga krsti?
- Zašto su Isus i Ivan ušli u vodu?
- Zašto nam je važno slijediti Isusov primjer i biti kršten poput njega?

Nakon raspravljanja o ovim pitanjima možete sažeti odgovore učenika i povezati ih s glavnom idejom lekcije.

Zapamtite da umjetnici ponekad koriste malo slobode u slikanju slika. Stoga se ne trebaju svi dijelovi unutar slike shvaćati doslovno. Oslonite se na zapis iz Svetih pisama radi povijesne pozadine i činjenica vezanih za događaj.

LUTKE

Lutke se mogu koristiti kako bi se dramski prikazali dijelovi lekcije ili priče, kako bi se izrazila dobrodošlica

djeci u razred, dala poduka, pjevale pjesme, kako bi se pomoglo s igrokazom, postavila pitanja ili da se zadrži pozornost djece.

Primjeri lutaka

PITANJA

Vidi »Podučavanje pomoću pitanja«, stranica 68–70.

ČITANJE PO ULOGAMA (vidi i ZBORNO ČITANJE; RECITACIJE)

U čitanju po ulogama sudionici koriste scenarije da bi ispričali priču. Čitanje po ulogama može biti u razredu ili pred slušateljstvom.

Ovu metodu možete koristiti kako biste predstavili svetopisamske događaje, priče, pjesme ili druge podatke. Možete ju koristiti i kao dio posebnog programa za blagdan ili posebne događaje.

Primjer čitanja po ulogama

Priča: Abinadi, kralj Noa i Alma

Provedba: Objasnite kako je Bog poslao proroka imenom Abinadi da upozori narod kralja Noe neka se pokaje za svoje grijehе. Zatim neka učenici pročitaju u Mosiji 17:1–9; 18:1, 7–11, 17 i 30 riječi kralja Noe, njegovih opakih svećenika, Abinadija, Alme i Nefijaca. Također zadužite nekoga da bude pripovjedač i čita priču između izjava ljudi iz zapisa.

Kako voditi čitanje po ulogama

- Odaberite gradivo koje podupire temu lekcije. Prikladno gradivo može se pronaći u Svetim pismima, priručnicima u izdanju Crkve i crkvenim časopisima.
- Rasporedite gradivo na dijelove. Dodijelite dijelove sudionicima. Svakom sudioniku dodijelite ulogu lika u priči ili pripovjedača. Pobrinite se da sudionici imaju dovoljno vremena proučiti svoje dijelove te da razumiju svoje uloge.
- Ukoliko ćete izvesti čitanje po ulogama za slušateljstvo, neka sudionici vježbaju čitanje teksta. Kako bi prenijeli značenje poruke, pobrinite se da govore jasno, koriste pauze te variraju glasnoću i brzinu svojeg glasa.

RECITACIJE (vidi i ZBORNO ČITANJE; ČITANJE PO ULOGAMA)

Tijekom recitacije učenici u pravilu ponavljaju tekst koji su naučili napamet. Recitacija se može odvijati u razredu ili pred slušateljstvom.

Ovu metodu možete koristiti kako biste predstavili svetopisamske događaje, priče, pjesme ili druge podatke. Možete ju koristiti i kao dio posebnog programa za blagdane ili posebne događaje.

Primjer recitacije

Tema: Deset zapovijedi

Provedba: Svakoj osobi dajte presliku deset zapovijedi (Izlazak 20:3–17), u nedjelju prije lekcije o obdržavanju zapovijedi. Svakom od njih dodijelite jednu zapovijed koju treba naučiti napamet. Neka svaka osoba odrecitira svoj dio tijekom sljedeće lekcije.

Kako voditi recitaciju

- Odaberite tekst koji podupire temu lekcije. Prikladan tekst možete pronaći u Svetim pismima, priručnicima u izdanju Crkve, crkvenim časopisima i *Dječjoj pjesmarici*.

- Rasporedite tekst u dijelove te ih dodijelite sudionicima. Svakom sudioniku dodijelite ulogu lika u priči ili pripovjedača. Pobrinite se da sudionici razumiju svoje uloge i imaju dovoljno vremena proučiti ih.
- Ukoliko ćete izvoditi recitaciju za slušateljstvo, neka sudionici vježbaju čitanje teksta. Kako bi prenijeli značenje poruke pobrinite se da govore jasno, koriste pauze te variraju glasnoću i brzinu svojeg glasa.

IGROKAZI

U igrokazima sudionici glume situacije ili probleme koji se dešavaju u svakodnevnom životu. Igrokazi pomažu ljudima primijeniti evanđeoska načela u stvarnim situacijama dok pronalaze rješenja problema, razmatraju posljedice različitih odluka i počinju shvaćati stajališta drugih ljudi. Igrokazi se mogu iskoristiti u predstavljanju ili sažimanju lekcija, ili kako bi se potaknule rasprave o načelu u lekciji.

Napomena: Igrokazi nisu isti kao ogledni primjeri. U oglednim primjerima učenici *raspravljaju* o situaciji ili problemu. U igrokazu sudionici *glume* kako bi se ljudi mogli ponašati u određenim situacijama.

Primjer igrokaza

- Dijete je obećalo svojim roditeljima da će pomoći očistiti kuću. Dok se pripremao otpočeti došli su neki prijatelji i pozvali ga na igranje. Htjeli su da ide s njima sada, a svoj posao obavi poslije. Igrokazom pokažite što bi trebao reći svojim roditeljima, a što svojim prijateljima.
- Grupa prijatelja šeće se niz ulicu. Pronađu novčanik s nešto novaca unutra, no ne znaju čiji je. Svaki od prijatelja želi učiniti nešto drugo s novčanikom. Igrokazom prikažite što bi trebali učiniti.

Kako koristiti igrokaz

1. Pripremite one koje podučavate za igrokaz kratko im objasnivši problem ili situaciju. Dajte im dovoljno podataka kako bi mogli promišljeno odglumiti svoje uloge. Naglasite da trebaju odglumiti ulogu, a ne djelovati kao oni sami.
2. Odaberite sudionike ili potražite dobrovoljce. Naznačite tko će glumiti određene uloge. Dogovorite se da sudjeluje što je moguće više sudionika, jer sudjelovanje više ljudi u igrokazu često je uspješnije nego kada samo jedna osoba glumi što bi se moglo dogoditi. (igrokaz se može ponoviti da biste pomogli većem broju ljudi da sudjeluju i otkriju druga rješenja).

3. Pružite sudionicima nekoliko minuta da osmisle što će odglumiti.
4. Pozovite one koji ne sudjeluju da pažljivo gledaju kako biste uključili sve prisutne.
5. Nakon igrokaza raspravite i procijenite što se dogodilo postavljajući pitanja poput: »Kako ste se osjećali zbog tog problema?«, ili »Bi li se to moglo dogoditi u stvarnom životu?«; ili »Kako vam ova vježba pomaže znati što učiniti ako se ovo stvarno dogodi?« Dopustite onima koje podučavate da odrede načine rješavanja sličnih problema u svojem životu. Raspravite o različitim rješenjima.

Opće smjernice za igrokaz

- Sudjelovanje u igrokazu treba biti dobrovoljno.

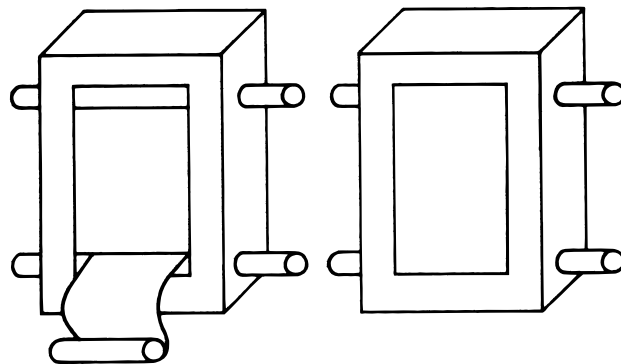
Ne silite nikoga na sudjelovanje.

- Igrokazom prikažite stvarne situacije koje se odnose na lekciju i važne su onima koje podučavate.
- Ljudi se bolje poistovjećuju s prikazivanjem situacija u igrokazu koje su osobno iskusili. Međutim, budite pažljivi u odabiru situacija za igrokaz. Iako je važno da problemi budu što stvarniji i značajniji, niti jedan sudionik ne smije biti postavljen u situaciju u kojoj će glumiti svoj vlastiti život.
- Kao učitelj, budite osjetljivi na osjećaje i stavove učenika. Prihvatite pogreške i podučavajte sudionike da poštuju međusobne stavove. Ne dopuštajte kritike drugih sudionika.
- Neki rekviziti poput šešira ili pločica s imenom mogu povećati zanimanje za igrokaz, posebice ako podučavate djecu.

KUTIJE S POKRETNIM SLIKAMA

Kao što je niže prikazano, kutije s pokretnim slikama su kutijice koje prikazuju slike koje su spojene u jednu traku. Ovo oruđe za podučavanje pruža djeci zabavan način gledanja ilustracija, posebice ako su sama nacrtala te ilustracije.

Kutije s pokretnim slikama mogu se iskoristiti za prikazivanje različitih pogleda na evanđeoska načela, poput različitih načina obdržavanja šabata svetim. Također se mogu iskoristiti za prikazivanje priče iz Svetih pisama ili povijesti Crkve.

Kako napraviti kutiju s pokretnim slikama

1. Izrežite otvor na jednoj strani velike kutije ili kartona. Otvor treba omogućiti da se slike prikazuju jedna po jedna.
2. Izrežite dva štapa koji će biti 15 cm duži od širine kutije. Možete iskoristiti drške metle ili valjke za držanje papirnatih rola.
3. Izrežite dvije rupe za štapove na svakoj strani kutije kao što je prikazano na crtežu na stranici 179.
4. Gurnite štapove kroz rupe.
5. Svakom djetetu dajte komad papira i olovke ili bojice. Neka svako dijete nacrti drugačiji prizor evanđeoskog načela ili dio priče. Kada su crteži nacrtani, zalijepite njihove krajeve zajedno u pravilan slijed i oblikujte jedinstvenu traku. Ili neka djeca crtaju na različitim dijelovima jedne duge trake papira.
6. Spojite krajeve trake na štapove.
Djeca mogu koristiti male kutije, olovke i duge trake papira kako bi napravila svoje kutije s pokretnim slikama.

SVETA PISMA, OBILJEŽAVANJE I ZAPISIVANJE BILJEŽAKA NA MARGINAMA

Vidi stranice 58–59.

SVETA PISMA, UČENJE NAPAMET

Vidi »Učenje napamet«, stranice 172–173.

SVETA PISMA, ČITANJE NAGLAS

Vidi stranicu 56.

SVETA PISMA, POMOĆ ZA PROUČAVANJE

Vidi stranice 56–58.

SVETA PISMA, PODUČAVANJE IZ

Vidi »Podučavanje iz Svetih pisama«, stranice 54–59.

PJEVANJE PRIČE

Vidi »Glazba uz pripovijest (Pjevanje priče)«, str. 175.

OBRAZOVNE POSTAJE

Obrazovne postaje su mjesta gdje razni učitelji vode aktivnosti podučavanja. Učenici se rasporede u podjednake grupe i rotiraju između obrazovnih postaja. U svakoj pojedinoj obrazovnoj postaji osoba koja podučava ostaje na mjestu i daje iste podatke ili prikaze svakoj grupi koja dođe u tu postaju.

Vi ili vođa svake postaje trebate pripaziti na vrijeme kako bi se pobrinuli da svaka grupa provede isto vremensko razdoblje na svakoj aktivnosti podučavanja. Kako biste grupama ukazali na vrijeme kada trebaju prijeći na drugu postaju, možete odsvirati malo glazbe. Pripazite da imate dovoljno vremena napraviti sažetak sa cijelim razredom.

Primjeri postaja

- Prikažite stvari koje se odnose na određenu temu, a zatim neka ih ljudi objasne. Na primjer, možete postaviti postaje o kućnoj proizvodnji i skladištenju hrane, skladištenju vode, zalihama goriva ili priborima za nuždu.
- Neka učitelji različitih postaja rasprave o raznim aspektima obiteljskih odnosa, poput uloga partnera, stege ili komunikacije.
- Zamolite nekoga kod svake postaje da prikaže drugu osobu iz Svetih pisama. Neka svaka osoba raspravi o tome kako je osoba koju on ili ona prikazuje primjer nekoga tko vjerno živi evanđelje.
- Osmislite postaje s jednostavnim radionicama, igrama ili aktivnostima djece pionira.

PRIČE

Svi vole dobre priče. Malo drugih metoda podučavanja može tako obogatiti lekcije i zadobiti pažnju učenika poput priča. Priče se mogu koristiti kao odgovori na pitanja, za predstavljanje ili podržavanje načela, ili za sažimanje lekcija. Mogu biti posebice učinkovite pri razjašnjavanju i podučavanju evanđeoskih načela pružanjem primjera pravednog življenja, dotičući sve učenike na njihovoj razini razumijevanja.

Kada se priče pravilno koriste, one pokreću učeničke vrijednosti i emocije. One mogu pomoći učenicima primijeniti evanđeoska načela dok pričaju o velikim svetopisamskim događajima, trenucima odluke, teškoćama i problemima, te blagoslovima življenja evanđelja Isusa Krista. Pomoću priča načela se lakše razumiju i pamte. Na živopisan i nadahnjujući način one pokazuju kako se evanđeoska načela mogu primijeniti u našem životu. Na primjer, kako biste podučavali o vjeri, možete pročitati Almino objašnjenje da ako imamo vjere »nada[mo] se onomu što ne vidi[mo], a što je istinito« (Alma 32:21). No, svoje ćete podučavanje učiniti potpunijim ispričate li priču u kojoj netko živi po velikoj vjeri, poput priče o Davidu koji je izašao u boj protiv Golijata (vidi 1. Samuel 17:20–50; posebice stihove 26, 32–37, te 45–47).

Spasitelj je vrhunski Učitelj i primjer kojeg bismo trebali slijediti u svim našim podučavanjima evanđelja. On je često koristio priče u svojem podučavanju. Njegove prisposode izvrsni su primjeri korištenja priča za podučavanje. Na primjer, učitelj Zakona ga je upitao: »Tko je... moj bližnji?« On mu je odgovorio ispričavši priču o čovjeku koji je na putu iz Jeruzalema u Jerihon bio pretučen i orobljen. Dvojica su zaobišla ranjenog čovjeka, no treći, Samarijanac, se zaustavio i pobrinuo za njega (vidi Luka 10:29–35). Kada je Isus dovršio prisposodu, upitao je učitelja Zakona: »Koji se, po tvome mišljenju, od te trojice pokazao bližnjim onomu što je zapao među razbojnike?« Čovjek mu je odgovorio: »Onaj koji mu iskaza milosrđe.« Isus mu je zatim odgovorio: »Idi pa i ti čini tako!« (Luka 10:36–37).

Odabiranje priča

Prilikom odabiranja priča postavite si niže navedena pitanja kako biste bili sigurni da je priča odgovarajuća i učinkovita. Ova i druga pitanja nalaze se u poglavljima »Odabir prikladnih metoda« (stranica 91) i »Odabir učinkovitih metoda« (stranica 92).

- Hoće li priča prizvati Duha?
- Iskazuje li priča podjednaku svetost kao i ono što podučavam?
- Hoće li priča podučiti i ojačati one koje podučavam?
- Hoće li pomoći učenicima bolje razumjeti načelo koje se podučava?
- Hoće li njenim korištenjem vrijeme biti pametno iskorišteno?

Različiti tipovi priča

Priče koje koristite mogu biti iz vlastitog iskustva. Možete koristiti i priče o drugima, poput priča iz Svetih pisama, iz života Crkvenih vođa i iz života drugih ljudi koje poznajete ili ste čitali o njima.

Iz određenih razloga možete koristiti priče koje su izmišljene, poput prisprodoma ili narodnih pripovijesti.

Osobna iskustva

Iznošenje osobnih iskustava može imati snažan utjecaj u pomaganju drugima živjeti evanđeoska načela. Kada pričate o onom što ste sami iskusili djelujete kao živući svjedok evanđeoskih istina. Govorite li iskreno s čistim namjerama, Duh će potvrditi istinu vaše poruke u srcima onih koje podučavate. Osobna iskustva onih koje podučavate mogu također imati snažan pozitivan utjecaj.

Starješina Bruce R. McConkie je podučavao: »Možda je savršen obrazac u pričanju priča koje potiču vjeru podučavati što se nalazi u Svetim pismima, a zatim na to staviti pečat živuće stvarnosti prepričavanjem sličnog... događaja koji se dogodio u našoj razdiobi i našim ljudima, a najidealnije, nama kao pojedincima« (»The How and Why of Faith—promoting Stories« [Kako i zašto pričati priče koje potiču vjeru], *New Era*, srpanj 1978., 5).

U prepričavanju osobnih iskustava vi i oni koje podučavate trebate zapamtiti sljedeća upozorenja:

- Ne govorite o svetim stvarima osim ako vas nije potaknuo Duh. Gospod je rekao: »Spomenite se da je ono što odozgor dolazi sveto, i mora se s pomnjom izgovarati, i na poticaj Duha« (NiS 63:64).
- Izbjegavajte senzacionalizam, što znači izgovarati nešto kako bi se postigao zapanjujući učinak. Također, izbjegavajte pokušaje poticanja snažnih osjećaja kod ljudi koje podučavate.
- Ne uljepšavajte svoja iskustva ni iz kojeg razloga.
- Ne pričajte o svojim iskustvima kako biste privukli pažnju na sebe.
- Ne pričajte o prošlim grijesima ili prijestupima.

Priče o drugima

Sveta pisma i povijest Crkve ispunjeni su pričama o muškarcima, ženama i djeci koji su primijenili evanđeoska načela u svojem životu. Na primjer, možete podučavati o molitvi prepričavajući priču o Enošu koji je molio Gospodina za sebe, svoj narod i neprijatelje. O molitvi možete podučavati i koristeći priču o molitvi Josepha Smitha u svetom šumarku. Postoje mnoge poučne, nadahnjujuće priče iz života vjernih svetaca

posljednjih dana koje biste mogli ispričati. Kada pričate priče o drugima, zapamtite sljedeće smjernice:

- Kao i s osobnim iskustvima, pazite da djelujete u skladu s Duhom. Izbjegavajte senzacionalizam i ne uljepšavajte priče koje pričate.
- Pazite da priče pričate točno. Ne pričajte priče o drugima koje možda nisu istinite ili sadrže dijelove koji nisu istiniti. Prije pričanja priče vratite se na izvor kako biste potvrdili da je ono što govorite u skladu s činjenicama.
- Ukoliko priča nije tiskana ili objavljena, prije negoli ju ispričate zatražite dopuštenje od osobe čija priča to jest.

Izmišljene priče

U podučavanju evanđelja postoji mjesto za izmišljene priče. Možete naučiti kako koristiti izmišljene priče proučavajući kako je Spasitelj koristio prisprodoma u svojem podučavanju. Govorio je o mudrom čovjeku koji je svoju kuću sagradio na litici i o ludom čovjeku koji je svoju kuću sagradio na pijesku (vidi Matej 7:24–27), o ženi koje je pomela svoju kuću kako bi pronašla drahmu koju je izgubila (vidi Luka 15:8–10), i o izgubljenom sinu koji je spiskao svoje nasljedstvo, ali mu je njegov otac izrazio dobrodošlicu kada se vratio kući (vidi Luka 15:11–32). Ukoliko smo otvoreni poticajima Duha, možemo naučiti velike istine iz tih prisprodoma te mnogih drugih koje je Spasitelj podučavao.

Kao što je objašnjeno u Vodiču kroz Sveta pisma, prisprodoma su usporedbe. One podučavaju duhovne istine uspoređujući ih s materijalnim stvarima ili situacijama (vidi Vodič kroz Sveta pisma, »Prisprodoma«. To je istina za sve izmišljene priče koje prikladno podučavaju evanđeoska načela. Priče mogu učiniti evanđeoska načela razumljivijima, živopisnijima i nezaboravnima. Za prijedloge o korištenju usporedbi u podučavanju evanđeoskih istina vidi »Usporedbe i lekcije s predmetom«, stranice 163–164.

Dok se pripremate koristiti izmišljene priče, sjetite se sljedećih smjernica:

- Budite sigurni da oni koje podučavate razumiju kako te priče nisu istinite.
- Kao i u drugim tipovima priča, pripazite da su izmišljene priče prikladne, imaju ukusa i u skladu su s Duhom.

Časopis *Liahona* često sadrži izmišljene priče koje se mogu primijeniti da nadopune i obogate lekciju. Proučavajte govore sa sabora radi primjera učinkovitog korištenja priča u podučavanju evanđelja.

Smjernice za pripremanje i pričanje priče

- Imajte razlog za pričanje priče. Ne koristite priče samo da biste zabavili one koje podučavate. Povežite priču s evanđeoskim načelom koje je dio glavne ideje ili cilja lekcije.
- Napomenite razredu ukoliko se priča ne temelji na činjenicama.
- Odaberite nadahnjujuće priče iz svojeg života, Svetih pisama, časopisa i priručnika Crkve, crkvene povijesti i života Vrhovnih autoriteta. Pričate li priče iz vlastitog života, izbjegavajte pričati o prošlim nedjelima ili grijesima.
- Sjetite se koristiti priče koje su prikladne za dobnu skupinu koju podučavate.
- Prije pričanja priče onima koje podučavate, promišljeno ju pročitajte nekoliko puta kako biste se upoznali s njom. Dok to činite, odredite hoćete li prepričati priču vlastitim riječima ili ne. Bit će učinkovitije ukoliko pročitate priče koje su ispunjene ekspresivnim dijalogom i opisima.
- Odredite koliko ćete vremena imati za pričanje priče. Ukoliko se priča treba skratiti, uključite samo one likove i događaje koji su neophodni kako bi se priču moglo lako pratiti.
- Prepričavate li priču vlastitim riječima, na papiru ili u svojim mislima napravite kratak pregled redosljeda događaja u priči. Vježbajte pričanje priče naglas i svojim riječima. Koristite riječi i opise koji nadodaju zanimljivosti priče.
- Osmislite kako ćete pomoći slušateljima da predoče priču u svojim mislima. Zanimanje za priču možete stvoriti korištenjem slika ili drugih vizualnih materijala poput crteža na ploči ili predmeta koji se odnose na priču. Na primjer, prije negoli ispričate priču o objelodanjivanju Mormonove knjige možete pokazati sliku Moronija kako skriva zlatne ploče u brdo Kumora. Možete postaviti pitanja poput: »Što se dešava na ovoj slici?«, ili »Zašto Moroni ovo radi?«
- Priču započnite na zanimljiv način, koristeći riječi koje stvaraju živopisne slike likova i okruženja. Na primjer, kako biste predstavili događaj o Spasiteljevom smirivanju oluje, iz Svetih pisama možete pročitati: »Najedanput se na moru podiže tako velika oluja da valovi gotovo potopiše lađicu« (Matej 8:24).
- Uživajte u pričanju priče. Ispričajte ju svojim prirodnim tonom glasa, sa zanimanjem i uvjerenjem.

- Nakon pričanja priče, s učenicima raspravite kako se načelo podučavano u priči primjenjuje u njihovom životu.

Dodatni prijedlozi za pričanje priča djeci

- Pripazite na dob djece i prilagodite priču njihovom rasponu koncentracije i razumijevanju.
- Osmislite načine uključivanja djece u priču. Na primjer, zamolite ih da drže slike ili ponavljaju fraze.
- Prije nego ispričate priču, objasnite riječi u priči koje djeca možda neće razumjeti. To će vam omogućiti da im ispričate priču bez prekida.
- Čitate li iz knjige sa sličicama, redovito se zaustavljajte kako biste djeci pokazali sličice u priči. Pokazujte slike dovoljno dugo kako bi ih svi mogli vidjeti prije nego nastavite s pričom.
- Ukoliko djeca komentiraju ili postavljaju pitanja, dajte im jednostavne, jezgrovite odgovore. Zatim nastavite s pričom.
- Djeca uživaju kada se priče ponavljaju. Ponavljate li priču, započnite ju i tada upitajte: »Što se zatim dogodilo?« Možete baciti lopticu od riže ili mekanu igračku nekom djetetu i upitati ga da kaže nešto o priči. Zatim neka to dijete baci lopticu od riže drugom djetetu, i tako dalje dok se priča ne dovrši.
- Sastavite različite stihove iz svetopisamskog događaja. Svakom učeniku dodijelite po jedan stih koji će učenici pročitati u nizu.
- Djeca mogu uživati sjedeći na podu pred vama dok im čitate priču.
- Djeca mogu uživati u dramatizaciji priče nakon što su je čula.

VIZUALNA POMAGALA (vidi i SLIKE)

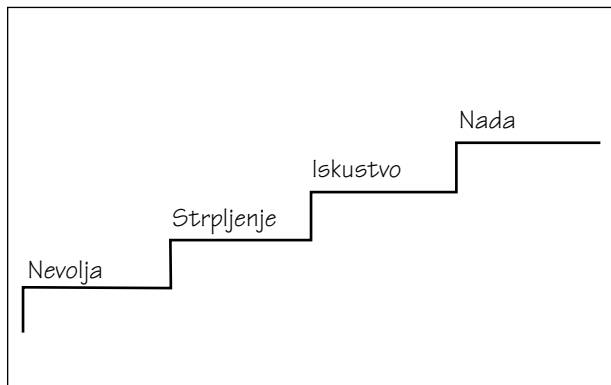
Učimo kroz sva naša osjetila. U službenom okruženju podučavanja skloni smo jako se osloniti na izgovorenu riječ. No učitelji koji žele povećati sposobnost učenika da razumiju i uče, koristit će i vizualna pomagala. Većina ljudi bolje će učiti i duže pamtit i kada ideje predstavljate slikama, zemljopisnim kartama, grupiranjem riječi ili drugim vizualnim pomagalima umjesto da samo govorite.

Sljedeći primjeri prikazuju što možete ostvariti vizualnim pomagalima.

Objasniti odnose između ideja, ljudi ili mjesta

Učiteljica u Potpornom društvu željela je pomoći sestrama da bolje razumiju kako Rimljani 5:3–4 prika-

zuju odnos između nevolja i nade. Nacrtała je jednostavan dijagram:

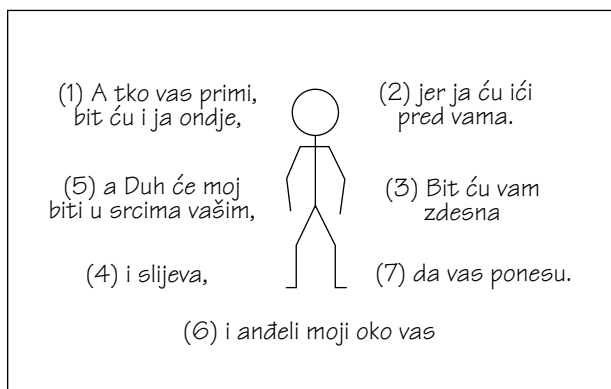

Zatim je zamolila sestre da rasprave o tome kako nevolje donose strpljenje, pozivajući ih da ispričaju određene primjere iz vlastitog života. Dok su sestre raspravljale prateći jednostavan dijagram, otkrile su da su nevolja, strpljenje, iskustvo i nada bitne i u njihovim zasebnim životima.

Razred Nedjeljne škole proučavao je priču o putu za Emaus (vidi Luka 24:1–35). Učitelj je koristio zemljopisnu kartu u Svetim pismima kako bi pomogao učenicima razumjeti kolika je udaljenost od Jeruzalema do Emausa. Zatim im je na karti njihovog grada pokazao slične udaljenosti između dva mjesta koja su im poznata. To je učenicima pomoglo razumjeti koliko bi im otprilike trebalo da prohodaju tu udaljenost, a tada su razumjeli i što se dogodilo u razgovoru između učenika i Isusa.

Prenijeti osjećaje i pružiti duhovno ohrabrenje

Jedan je učitelj iskoristio ploču kako bi razredu misionara ilustrirao Nauk i saveze 84:88. Želio je da misionari osjete kako ih Gospodinov utjecaj može okružiti. Ilustrirao je svaku frazu iz Svetih pisama na sljedeći način:

Ovo jednostavno uređenje riječi iz stihova Svetih pisama omogućilo je misionarima osjetiti Gospodinovo

zaštitničko obećanje na dubok način. Uslijedila je zanimljiva rasprava kada su učenici bili pozvani raspravljati o svojim strahovima vezanim za misionarsko djelo te o njihovom pouzdanju u Gospodinovo obećanje da će im pomoći.

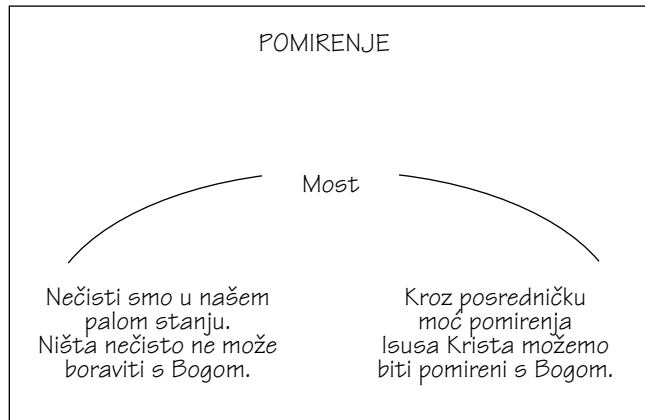
Pomoći učenicima razumjeti redosljed

Vizualna pomagala mogu pomoći onima koje podučavate razumjeti redosljed određenih događaja. Na primjer, vremenske linije mogu pomoći učenicima razumjeti redosljed događaja dok proučavaju teme poput Isusovog službovanja, Pavlovih misionarskih putovanja ili rane povijesti Crkve.

Pomoći učenicima razumjeti načela

Kada si učenici predoče duhovni redosljed, često mogu jasnije razumjeti načela. Većina članova Crkve podučena je o naumu sreće uz pomoć vizualnih pomagala. Prikazivanje u slikama dijagrama predsmrtničkog života, života na zemlji i nakon smrti, suđenja i tri kraljevstva korisno je jer nam pomaže razumjeti redosljed nauma.

Vizualna pomagala povećavaju razumijevanje učenika o nedodirljivim načelima. Na primjer, posredničku moć Kristovog pomirenja možete predstaviti sljedećom ilustracijom:

Pomoći učenicima zapamtiti

Lekcija o pomaganju siromašnima i potrebitima može se poboljšati ukoliko koristite sliku Krista i bogatog mladog vladara. Na ovoj slici Spasitelj usmjeva mladića prema potrebitima te kaže: »Hajde, prodaj sve što imaš, podaj siromasima, i imat ćeš blago na nebu! Onda dođi, slijedi me« (Marko 10:21). Ova slika može pomoći učenicima sjetiti se da služe potrebitima.

BIJELE PLOČE

Vidi »Ploče«, stranice (162–163).

RADNI OBRASCI

Na radnim obrascima nalaze se pisane aktivnosti koje učenicima pomažu procijeniti njihovo razumijevanje evanđeoskog načela, naučiti nove podatke ili pregledati ključne pojmove. Radni obrazac možete pripremiti kako biste predstavili, naglasili ili pregledali važne dijelove lekcije. Radni obrazac može poslužiti onima koje podučavate i kao podsjetnik na lekciju kojeg će ponijeti kući i proučiti sa svojom obitelji.

Primjeri radnih obrazaca

Radni obrazac za procjenu

Radni obrazac možete iskoristiti kako biste pomogli ljudima procijeniti kako je evanđeosko načelo trenutno dio njihovog života te otkriti područja u kojima se mogu poboljšati. Na početku lekcije iskoristite radni obrazac, poput onog niže. Objasnite da ukoliko itko odgovori s *ne* na bilo koje pitanje, lekcija će im pomoći razumjeti kako bolje živjeti načelo te će predložiti jedan ili dva načina za poboljšanje.

Kakav sam ja primjer?

Da	Ne	
☐	☐	Slušam li tuđa mišljenja s poštovanjem?
☐	☐	Govorim li uvijek pozitivno o drugima?
☐	☐	Odnosim li se s ljubavlju prema članovima svoje obitelji?
☐	☐	Jesam li pošten na poslu?
☐	☐	Jesam li dobra osoba?
☐	☐	Pazim li da je moje izražavanje čisto i neokaljano?
☐	☐	Izgledam li čisto i uredno?
☐	☐	Obdržavam li zapovijedi?
☐	☐	Čitam li redovito Sveta pisma?
☐	☐	Čini li me radosnim pomagati drugima?
☐	☐	Gledam li samo primjerene filmove i televizijske programe?
☐	☐	Čitam li samo knjige ili časopise koji nadahnjuju?
☐	☐	Jesam li nesebičan sa svojim vremenom i talentima?
☐	☐	Mogu li se drugi osloniti na mene?

Uparivanje

Popišite imena raznih proroka u jednoj koloni, a počemu su poznati u drugoj. Neka učenici upare proroke s događajima, kao što je prikazano niže.

Lehi	—	Vodio 2000 mladih ratnika
Nefi	—	Sažeo Mormonovu knjigu
Helaman	—	Izveo svoju obitelj iz Jeruzalema
Mormon	—	Sakrio zlatne ploče u Kumori
Moroni	—	Dobio mjedene ploče od Labana

Neka učenici uparaju bilo što iz bilo koje od evanđeoskih tema. Na primjer, mogu upariti Članke vjere s ispravnim brojevima, ili svećeničke dužnosti s ispravnim službama u svećeništvu.

Kronologija

Pripremite radni obrazac na kojem je ispisano nekoliko povijesnih činjenica ili dijelova svetopisamske priče. Neka ih učenici numeriraju pravilnim redoslijedom. Na primjer:

- Krist je posjetio Nefijce. (3)
- Mormon je preminuo. (4)
- Lehi je napustio Jeruzalem. (2)
- Jaredovska civilizacija napreduje. (1)
- Joseph Smith je primio zlatne ploče. (5)

Ispunjavanje praznina

Napišite rečenice u kojima neke riječi nedostaju. Neka učenici ispune praznine točnim riječima. Odgovore napišite nepravilnim redoslijedom. Na primjer:

»Ako komu od ___ nedostaje _____, neka ___ od Boga, koji _____ obilno i bez _____, i ___ će ___ je« (Jakov 1:5).

Odgovori: prigovora, vas, daje, svima, mu, mudrosti, dat, ište

Primjena Svetih pisama

Radne obrasce možete iskoristiti kako biste pregledali i primijenili gradivo iz tekuće i prethodnih lekcija. Odaberite nekoliko stihova iz Pisama koji se odnose na evanđeoske teme koje ste nedavno proučavali. Pregledajte stihove s onima koje podučavate i pripazite da ih razumiju. Zatim na ploču napišite reference stihova iz Pisama. Napravite kratki ogledni primjer (vidi »Ogledni primjeri«, str. 162). Zamolite one koje podučavate da odaberu barem jedan stih i primjene ga u oglednom primjeru. Dajte svakoj osobi komad papira i običnu ili kemijsku olovku. Neka učenici zapišu odlomak ili odlomke koje su odabrali, što ti odlomci podučavaju i kako se primjenjuju na ogledni primjer.

Premetalice

Premetalice se mogu koristiti na različite načine. Na primjer:

- Ispremećite slova u riječima. Neka ih učenici poređaju pravilnim redoslijedom kako bi napisali riječi. Naredni radni obrazac sadrži riječi koje su ispremećane a povezane su s vještinama koje su potrebne misionarima:

ČANJAPORUVE (Proučavanje)	AVIŠIT (Šivati)
AKTHUI (Kuhati)	ARČOPNUR (Proračun)
LJOEŽŽE (Željezo)	DČUATAVPOI (Podučavati)
ABŽJVEIT (Vježbati)	NJALDAVE (Vladanje)
ČNAVOSJEDTOSV (Svjedočanstvo)	SČTI (Čist)

- Ispremećite riječi i neka ih učenici poslože pravilnim redoslijedom kako bi dovršili frazu, stih, naslov pjesme ili Članak vjere. Na primjer:

nam vječna biti obitelj može («Obitelj može vječna nam biti» [Crkvena pjesmarica, br. 57; Dječja pjesmarica, 62]);

ono i učiniti ja mi Gospod ću zapovijedi poći što («Poći ću ja i učiniti ono što mi Gospod zapovijedi» [1. Nefi 3:7]).

Smjernice za stvaranje i korištenje radnih obrazaca

- Podaci i ideje iz priručnika lekcija i crkvenih časopisa mogu se prilagoditi u zanimljive radne obrasce.
- Radni obrasci trebaju biti prikladni za dob učenika. Trebaju biti poučni i zanimljivi. Ne smiju biti preteški.
- Učenici mogu raditi zasebno ili razred može biti raspoređen u manje grupe, a svaka će grupa doprinijeti radnom obrascu. Podaci iz radnog obrasca mogu se napisati na ploči, a razred ga može ispuniti zajedno.
- Imajte dovoljno običnih ili kemijskih olovaka za sve učenike.
- Radni obrasci ne bi trebali oduzimati previše vremena. Međutim, trebate dati dovoljno vremena da ih članovi razreda mogu ispuniti.
- Pregledajte odgovore nakon što svima pružite dovoljno vremena da dovrše radni obrazac.
- Pomognite svima da se osjećaju uspješno u ispunjavanju radnog obrasca. Pomognite svakom tko možda ima poteškoća.

G

TEČAJ PODUČAVANJA EVANĐELJA

Pomagala za učitelja tečaja

Svrha tečaja	Ovaj tečaj daje članovima Crkve temelj koji će im pomoći kako da postanu učinkovitiji učitelji evanđelja u svojem domu i Crkvi. Lekcije ovog tečaja osmišljene su da se podučavaju kao dio organizirane nastave. Također, učenici ih mogu proučavati zasebno ili kao obitelj.
Pregled tečaja	<p>Gospodin nam je zapovjedio da »jedan drugoga podučava[mo] o nauku kraljevstva« (NiS 88:77). Kao najveći Učitelj postavio nam je primjer koji trebamo slijediti. U objavama posljednjih dana dao nam je određene zapovijedi o tome kako bismo trebali podučavati (npr., vidi NiS 42:12–14; 50:13–22; 52:9; 88:122). Njegov primjer i zapovijedi vode nas dok se nastojimo poboljšati kao učitelji.</p> <p>Lekcija 1, »Važnost podučavanja evanđelja u Božjem naumu«, određuje razinu cijelog tečaja Podučavanja evanđelja. Usredotočena je na Gospodinov veliki plan da nas poduči naum otkupljenja. Lekcija podučava da možemo pomoći u ovom svetom djelu.</p> <p>Lekcije 2, 3 i 4 predstavljaju tri temeljna načela podučavanja evanđelja: »Volite one koje podučavate«, »Podučavajte s Duhom« i »Podučavajte nauk«.</p> <p>Lekcija 5, »Potaknite marljivo učenje«, usredotočena je na pomaganje pojedincima preuzeti odgovornost za učenje evanđelja. Lekcije 6 i 7, obje naslovljene »Stvorite ozračje učenja«, pokazuju kako spriječiti i rješavati probleme koji se mogu javiti u trenutcima podučavanja. U lekcijama 8 i 9, koje su obje naslovljene »Koristite učinkovite metode«, podučavat ćete i raspravljati o učinkovitom korištenju različitih metoda podučavanja. Lekcija 10, »Pripravite sve potrebno«, prikazuje kako osmisлити lekcije.</p> <p>U lekcijama 11 i 12 pomoći ćete članovima razreda primijeniti sve što su naučili u prvih 10 lekcija. Lekcija 11, »Poboljšajte svoje vještine«, pomaže članovima napraviti osobni plan za poboljšanje i pokazuje kako mnogi dostupni materijali u odjelu mogu pomoći u uspješnom provođenju tog plana. Lekcija 12, »Pođi i podučavaj«, daje članovima razreda priliku međusobnog podučavanja prepričavanjem onoga što su naučili tijekom tečaja.</p>
Oblik tečaja	Za podatke o tome kada bi tečaj trebao biti održavan, tko bi ga trebao pohađati i prilagodbe koje se mogu napraviti vidi <i>Improving Gospel Teaching: A Leader's Guide [Unaprjeđenje evanđeoskog podučavanja: Vodič za vođe]</i> , stranica 10.
Priprema za podučavanje tečaja	<p>Preporuča se da pročitate svih 12 lekcija prije početka tečaja. To će vam pomoći da sagledate kako lekcije djeluju zajedno u postavljanju temelja za podučavanje evanđelja.</p> <p>Također će vas upozoriti na načela podučavanja evanđelja koje biste trebali primijeniti u podučavanju na tečaju.</p>
Korištenje materijala u izdanju Crkve	Uz ovu knjigu trebat ćete Sveta pisma i odsjek »Gospel Teaching and Leadership« u <i>Church Handbook of Instructions</i> . Možete pregledati i materijale popisane u »Crkveni materijali za podučavanje evanđelja« na stranici 105 ovog priručnika.

Kako biste saznali koji su vam materijali dostupni u knjižnici sastajališta, kontaktirajte knjižničara.

Rad s članovima razreda

Materijali koje će članovi razreda trebati

Članovi razreda trebali bi donijeti na nastavu svoja Sveta pisma. Uz to, trebali bi ponijeti bilježnicu ili dnevnik u koji će zapisivati bilješke, zaduženja ili uočavanja. Svaki član razreda trebao bi donijeti primjerak ove knjige na sat.

Pomaganje članovima razreda da sudjeluju u nastavi

Svaka lekcija sadrži poduku koja pomaže članovima razreda da aktivno sudjeluju u iskustvu učenja. Na primjer, može se pozvati članove razreda da pišu u svoje bilježnice, izražavaju svoje ideje ili pričaju o osobnim iskustvima. Dok planirate lekcije, pobrinite se da odredite dovoljno vremena za sudjelovanje članova razreda u tim aktivnostima.

Zaduženja

Lekcije ovog tečaja sadrže dva različita tipa zaduženja:

1. Pozive da se pripremi dio lekcije. Ta zaduženja popisana su u odsjeku »Priprema« mnogih lekcija. Članovima razreda pružaju priliku sudjelovati i međusobno se podučavati. Trebali biste uz molitvu razmotriti kojim bi članovima razreda trebali dati ta zaduženja. U davanju tih zaduženja članovima razreda dajte dovoljno vremena za pripremu.
2. Zaduzenja za uvježbavanje određenih načela izvan razreda. Ova su zaduzenja važan dio tečaja jer će pomoći članovima razreda da nastave poboljšavati se kao učitelji. Ova biste zaduzenja trebali davati na kraju svake lekcije.

Podrška pojedinim članovima razreda

Uz podučavanje lekcija tijekom tečaja, trebali biste odvojiti vremena i pružiti podršku svakom članu razreda zasebno. Članovi razreda postignut će veći uspjeh ako komunicirate između lekcija te im pružite podršku i pomoć. Možda će htjeti razgovarati o iskustvima koja imaju dok primjenjuju načela podučavana u lekcijama.

Obećanje božanske pomoći

Razmislite o napomeni učitelju na stranici 236. Dok živite po vjeri, molite se za pomoć i primjenjujete načela koja ćete podučavati tijekom tečaja, pomoći ćete članovima razreda da postanu »oruđ[a] u rukama Božjim [u]... priv[ođenju drugih] k spoznaji istine« (Alma 17:9).

Osobno i obiteljsko proučavanje tečaja

Ne postoji li trenutno tečaj Podučavanja evanđelja u vašem odjelu ili ako niste u mogućnosti pohađati ga, možete proučavati lekcije zasebno ili s članovima obitelji. Međutim, osobno ili obiteljsko proučavanje nije namijenjeno da bude zamjena za sudjelovanje u tečaju kada ste pozvani. Puno više ćete dobiti kada se sastajete s drugima i razmjenjujete ideje te zajedno učite kako možete postati bolji učitelji.

Napomene kada proučavate zasebno ili s vašom obitelji

Pročitajte »Pomagala za učitelja« na stranicama 188–189. Prilagodite prijedloge vlastitoj situaciji.

Osobno se obvezite. Vaše će proučavanje biti produktivnije ako započnete s osobnom predanošću za usavršavanjem i voljom da marljivo dovršite tečaj.

Proučavajte lekcije redosljedom i ne pokušavajte obraditi više od jedne lekcije tjedno. Bit će vam potrebno vremena između lekcija da biste mogli primijeniti ono što ste naučili.

Zapisujte u bilježnicu. Vođenje zapisa vašeg napretka važan je dio tečaja Podučavanja evanđelja. U lekcijama postoje prilike za zapisivanje bilježaka, utisaka, planova, iskustava i napretka koji se odnose na tečaj.

Dovršavajte zaduženja. Vaši naporu u poboljšavanju bit će uspješni samo kada primijenite ono što ste naučili. Svaka lekcija ima zaduženja koja će vam pomoći da primijenite načela u stvarnim prilikama za podučavanje. Vjerno dovršavajte ova zaduženja. U bilježnici zapišite procjenu svojih nastojanja i napredaka.

Učite li s članovima obitelji, organizirajte svoje učenje kao da ste u razredu. Možete naizmjenice voditi rasprave. Pročitajte stihove iz Pisama predložene u lekcijama, raspravite o pitanjima i izvršite zaduženja.

Učite li sami, zamislite da ste u razredu. Što biste nadodali raspravi o temi lekcije? Kako biste odgovorili na postavljena pitanja? Zapišite svoja uočavanja u bilježnicu. Vidi »Razvijanje osobnog plana za proučavanje evanđelja«, stranice 16–17) za prijedloge o učinkovitom načinu učenja.

Učite li sami, pronađite nekoga kome ćete moći podnijeti izvještaj. Vaše samostalno učenje poboljšat će se ukoliko postoji netko s kime ćete moći pričati o svojim uočavanjima i idejama. Možda za to možete zamoliti člana obitelji, prijatelja, vođu u svećeništvu ili pomoćnoj organizaciji. Popričajte s tom osobom o vašim ciljevima, planovima i rezultatima vaših nastojanja.

Važnost podučavanja evanđelja u Božjem naumu

Svrha	Pomoći članovima razreda povećati svoju želju da pomognu u Gospodinovom djelu podučavajući njegovo evanđelje.
Napomena učitelju	<p>Kako bi pomogao svojoj djeci naučiti što moraju učiniti da bi zadobili vječni život, naš je Nebeski Otac u svojoj usrdnosti poslao učitelje. Svatko je od nas korisnik podučavanja evanđelja i svakom je od nas naređeno podučavati druge evanđelje.</p> <p>Naša nastojanja u podučavanju ovog tečaja dio su tog velikog djela.</p> <p>Sljedeće izjave predsjednika Gordona B. Hinckleyja izražavaju poruku koju biste tijekom ovog tečaja trebali prenijeti članovima razreda:</p> <p>»Moramo osnažiti sebe i naš narod da bi naši učitelji govorili iz svojeg srca umjesto iz svojih knjiga, kako bi izrazili svoju ljubav za Gospodina i njegovo dragocjeno djelo, te će se to nekako rasplamsati u srcima onih koje podučavaju« (<i>Teachings of Gordon B. Hinckley</i> [1997], 619–620).</p> <p>»Vi i ja imamo djelo koje trebamo obaviti, veliko djelo. Zasučimo svoje rukave i počnimo s novom predanošću, stavljajući svoje pouzdanje u Gospodina... Možemo ga obaviti ako ćemo se moliti i biti vjerni. Možemo ga obaviti bolje nego ikada prije« (Conference Report, travanj 1995, 117; ili <i>Ensign</i>, svibanj 1995, 88).</p> <p>Ovom porukom u svojem središtu, ova lekcija određuje razinu za cijeli tečaj Podučavanje evanđelja.</p>
Priprema	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uz molitvu proučite stihove iz Svetih pisama u ovoj lekciji. Nastojte ih primijeniti na svrhu ove lekcije. 2. Proučite odsjek ove knjige pod naslovom »Važnost podučavanja evanđelja u Božjem naumu« (stranice 2–10). 3. Potaknite članove razreda da na nastavu dođu sa svojim primjerkom Svetih pisama i bilježnicom. Ukoliko je to potrebno, sastanite se s članom biskupstva kako biste dogovorili nabavku bilježnica za članove razreda. 4. Nabavite dovoljno primjeraka priručnika Podučavanje, najveći poziv koje ćete dati članovima razreda koji ga još nisu primili.
Predloženi razvoj lekcije	<p>Izrazite dobrodošlicu na tečaj članovima razreda. Ukoliko ih ne poznajete ili se oni međusobno ne poznaju, pozovite ih da se ukratko predstavite.</p> <p>Pobrinite se da svaki član razreda ima bilježnicu koju će koristiti tijekom lekcije. Objasnite da je svrha bilježnica za zapisivanje bilježaka, utisaka, planova, iskustava i napretka vezanog za tečaj Podučavanja evanđelja.</p>

Učitelji evanđelja utječu na živote mnogih ljudi.

Priča

Ispričajte sljedeću priču koju je ispričao predsjednik Thomas S. Monson:

»Postojala je učiteljica u Nedjeljnoj školi koju nikada neću zaboraviti – uvijek ću je se sjećati. Upoznali smo se jednog nedjeljnog jutra.

U pratnji predsjednice Nedjeljne škole ušla je u razred i predstavljena nam je kao učiteljica koja je zapravo zatražila priliku da nas podučava. Saznali smo da je bila misionarka i voljela je mlade ljude. Njezino ime bilo je Lucy Gertsch. Bila je predivna, blaga glasa i zanimala se za nas. Zamolila je svakog člana razreda da se predstavi, a zatim je postavljala pitanja koja su joj omogućila bolje razumijevanje i upoznavanje svakog dječaka i djevojčice. Pričala nam je o svojem djetinjstvu... Nikada nije podignula svoj glas. Neprijaznost i bučnost nekako su bile nespojive s ljepotom njezinih lekcija... Ona je uistinu oživljavala Sveta pisma.

Osobno smo se upoznali sa Samuelom, Davidom, Jakovom, Nefijem i Gospodinom Isusom Kristom. Naša je evanđeoska učenost rasla. Naše se vladanje popravilo. Naša ljubav prema Lucy Gertsch nije poznavala granice...

Godine su proletjele... Dječaci i djevojčice koji su učili, smijali se i rasli pod vodstvom te nadahnute učiteljice istine nikada nisu zaboravili njezinu ljubav i lekcije« (Conference Report, travanj 1992, 81–82; ili *Ensign*, svibanj 1992, 59–60).

Posvjedočite članovima razreda kako njihovi naponi u podučavanju evanđelja Isusa Krista mogu isto tako dotaknuti život mnogih ljudi. Izrazite svoje osjećaje o važnosti poziva na podučavanje.

Navod

Neka član razreda pročita sljedeću izjavu starješine Jeffreyja R. Hollanda:

»Za svakoga od nas doći Kristu, obdržavati njegove zapovjedi i slijediti njegov primjer na povratku Ocu sigurno je najveći i najsvetiji cilj ljudskog postojanja. Pomoći i drugima da to učine – podučavati ih, uvjeravati i uz molitvu ih voditi na putu otkupljenja – sigurno je drugi najvažniji zadatak u našem životu« (Conference Report, travanj 1998, 31; ili *Ensign*, svibanj 1998, 25).

Podučavanje evanđelja igra ključnu ulogu u naumu Nebeskog Oca.

Rasprava

o Svetim pismima

Naglasite kako je podučavanje uvijek igralo važnu ulogu u Božjem naumu otkupljenja. Neka članovi razreda pročitaju niže navedene stihove iz Svetih pisama. Moglo bi pomoći ako objasnite pozadinu svakog stiha (na primjer, možete objasniti da Nauk i savezi 137 sadrže zapis predsjednika Josepha F. Smitha o viđenju duhovnog svijeta). Zamolite članove razreda da iznesu uočavanja koja stječu iz ovih stihova o ulozi koju podučavanje igra u naumu Nebeskog Oca.

- a. Nauk i savezi 137:56 (»primi[smo]... prvu svoju poduku u svijetu duhova«).
- b. Alma 12:27–32 (Nakon što su Adam i Eva izbačeni iz Edenskog vrta, Bog im je pomogao učiti o naumu otkupljenja. Poslao je anđele da ih podučavaju i odgovorio je na njihove molitve. Dao im je zapovjedi nakon što su bili podučeni naumu otkupljenja).
- c. Mojsije 6:57–58 (Gospodin je zapovjedio Adamu i Evi da slobodno podučavaju svoju djecu o evanđelju).

Sažmite raspravu čitajući Rimljanima 10:13–15, 17 i 2. Nefi 2:8. Posvjedočite o ulozi podučavanja evanđelja u naumu Nebeskog Oca.

Navodi

Imamo mnoge prilike učiti evanđelje i podučavati druge o njemu.

Naglasite da članovi Crkve podučavaju evanđelje u mnogim različitim ulogama. Zatim odredite petero članova razreda da pročitaju sljedeće izjave. Uočite da se svaka izjava odnosi na određenu grupu ljudi.

Roditeljima

Prvo predsjedništvo je reklo:

»Pozivamo roditelje da posvete svoje najbolje napore podučavanju i odgajanju njihove djece po evanđeoskim načelima koji će ih zadržati blizu Crkve. Dom je temelj pravednog života i nikakvo drugo posredništvo ne može zauzeti njegovo mjesto niti ispuniti njegove osnovne funkcije u pronošanju ove bogomdane odgovornosti.

Savjetujemo roditeljima i djeci da daju najveće prvenstvo obiteljskoj molitvi, kućnoj obiteljskoj večeri, proučavanju i podučavanju Evanđelja te dobrim obiteljskim aktivnostima. Koliko god dostojni i prikladni drugi zahtjevi i aktivnosti bili, ne smije se dozvoliti da istisnu božanski određene dužnosti koje samo roditelji i obitelji mogu odgovarajuće izvršiti« (Pismo Prvog predsjedništva, 11. veljače 1999).

Vođama u svećeništvu i pomoćnim organizacijama

Starješina Gordon B. Hinckley je rekao: »Učinkovito podučavanje sama je bit vodstva u Crkvi. Vječni život doći će samo ako muškarci i žene budu podučavani dovoljno učinkovito da promijene i discipliniraju svoj život. Ne može ih se prisiliti na pravednost ili na nebo. Treba ih se voditi, a to znači podučavati« (»How to Be a Teacher When Your Role as a Leader Requires You to Teach« [Kako biti učitelj kada vaša uloga vođe od vas traži da podučavate], svećenički sastanak odbora vrhovnih autoriteta, 5. veljače 1969.; naveo Jeffrey R. Holland u Conference Report, travanj 1998, 31; ili Ensign, svibanj 1998, 26).

Učiteljima u crkvenim učionicama

Predsjednik Thomas S. Monson je podučavao:

»Učionica u Crkvi nadodaje bitni značaj obrazovanju svakog djeteta i mlade osobe. Svaki učitelj u tom okruženju može omogućiti onima koji slušaju lekciju i osjećaju utjecaj [učiteljevog] svjedočanstva da teže prema božanskom. Na sastancima Male škole, Nedjeljne škole, Djevojaka i Aronovog svećeništva, dobro pripremljeni učitelji, pozvani pod nadahnućem od Gospodina, mogu dotaknuti svako dijete i mladu osobu te ih sve potaknuti da 'istražuj[u] riječi mudrosti iz ponajboljih knjiga; traž[eu] znanje, i to proučavanjem i vjerom' (NiS 88:118). Ohrabrujuća riječ tu i duhovna misao tamo mogu utjecati na drago-cjeni život i ostaviti neizbrisiv utisak na besmrtnu dušu...

Ponizan i nadahnuti učitelj u crkvenoj učionici može u učenike... uliti ljubav za Sveta pisma. Učitelj može oživjeti drevne apostole i Spasitelja svijeta ne samo u učionici već i u srcu, mislima i duši naše djece« (Conference Report, listopad 1991, 92; ili Ensign, studeni 1991, 68).

Kućnim učiteljima i kućnim posjetiteljicama

Predsjednik Spencer W. Kimball je rekao: »Kada ulazite u domove [ljudi]... ulazite kako biste spasili duše... Tko, osim njih samih, može reći koliko je mnogo dobrih, aktivnih ljudi u Crkvi danas jer ste bili u njihovom domu i pružili im novi pogled, novu viziju. Razvukli ste zavjesu. Proširili horizonte. Dali im nešto novo« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, ured. Edward L. Kimball [1982], 526).

Svim članovima Crkve

Predsjednik Lorenzo Snow je rekao: »Da osoba podučava rječitošću anđela, ipak bi dobri postupci, primjeri i djela osobe, koji prikazuju cjelovito zanimanje za interese ljudi, rječitije i uspješnije podučavali« (*The Teachings of Lorenzo Snow*, sažeo Clyde J. Williams [1984], 78–79).

Učiteljevo izlaganje

Predložite da članovi razreda razmisle o različitim učiteljima opisanim u izjavama koje su pročitane: roditeljima, vođama svećeništva i pomoćnih organizacija, učiteljima u crkvenim učionicama, kućnim učiteljima i posjetiteljicama te onima koji podučavaju primjermom. Pozovite svakog člana razreda da ukratko kaže nešto o nekome tko im je, u jednoj ili više od tih uloga, pomogao u boljem razumijevanju evanđelja i povećao želju da žive u skladu s evanđeoskim načelima.

Svjedočanstvo

Kratko govorite o blagoslovima koji nam dolaze zbog mnogih prilika za učenje i podučavanje evanđelja – u našim domovima, Crkvi i svakodnevnim poznanstvima. Izrazite svoju zahvalnost za ove prilike. Naglasite da nam Gospodin omogućuje ovakve prilike kako bi nam pomogao oduprijeti se zlim učenjima i utjecajima koji nas okružuju. Iznesite sljedeću izjavu predsjednika Gordona B. Hinckleyja:

»Postoji glad u zemlji i iskrena žeđ – velika glad za riječju Gospodina i neutažena žeđ za duhovnošću... Svijet gladuje za duhovnom hranom. Naša je obveza i mogućnost nahraniti dušu« (»Feed the Spirit, Nourish the Soul« [Nahraniti duh, njegovati dušu], *Ensign*, listopad 1998,2).

Svrha tečaja Podučavanje evanđelja je pomoći nam poboljšati se kao učitelji.

Učiteljevo izlaganje

Pročitajte izjave predsjednika Gordona B. Hinckleyja koje se nalaze u »Napomena učitelju« na stranici 191.

Nakon što pročitate izjave predsjednika Hinckleyja, naglasite da je svrha tečaja Podučavanje evanđelja pomoći nam podučavati evanđelje Isusa Krista »bolje nego što smo to činili ikada prije«.

Objasnite da su materijali za ovaj tečaj Sveta pisma, *Podučavanje, najveći poziv* i odsjek »Gospel Teaching and Leadership« u *Church Handbook of Instructions*.

Članovima razreda koji ga još nisu dobili, dajte primjerak *Podučavanje, najveći poziv*. Recite im da ova knjiga sadrži gradivo koje se odnosi na lekcije tečaja. Bit će korisno čitanje tog gradiva prije i nakon svake lekcije.

Objasnite da ovaj tečaj gradi temelj za podučavanje evanđelja. Usredotočuje se na načela i metode podučavanja koje se primjenjuju na sve dobne skupine i kulture. Ima 12 lekcija u ovom tečaju. Naslovi nadolazećih 11 lekcija pokazuju što članovi razreda mogu očekivati od ovog tečaja. Neka članovi razreda okrenu vi stranicu ove knjige i pogledaju naslove lekcija.

Ponudite pomoć članovima razreda dok se trude primijeniti načela podučavana u ovom tečaju. Uz to potaknite svakog člana razreda da:

- a. proučava Sveta pisma, *Podučavanje, najveći poziv* i odsjek »Gospel Teaching and Leadership« priručnika *Church Handbook of Instructions*;
- b. donosi Sveta pisma na sat svaki tjedan;
- c. donosi svoje bilježnice na sat svaki tjedan;

- d. dolazi na sat svaki tjedan pripremljen sudjelovati u lekcijama i doprinijeti učenju drugih u razredu;
- e. razmišlja i moli se o prilikama za podučavanje;
- f. počne razvijati i primjenjivati osobni plan da se poboljša kao učitelj.

Zaključak

Navod	<p>Pozovite člana razreda da pročita sljedeću izjavu starješine Boyda K. Packera:</p> <p>»Kaže se da je odgovornost članova Crkve raspoređena na tri glavne kategorije: brinuti se za spasenje živućih članova Crkve, obaviti neophodno djelo za naše preminule pretke i naviještati evanđelje cijelom svijetu. Sve ove odgovornosti zahtijevaju učenje, a sve što se uči treba nekako biti i podučavano. Mi smo među onima koji trebaju podučavati« (<i>Teach Ye Diligently</i>, rev. izd. [1991], 7).</p>
Sažetak	Sažmite načela o kojima ste raspravljali.
Svjedočanstvo	Svjedočite kako vas potakne Duh.
Zaduženja	<p>Potaknite članove razreda da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U svojim bilježnicama pišu o prilikama za učenje i podučavanje koje dolaze dok sudjeluju na tečaju. 2. Traže vodstvo Svetog Duha vezano za lekciju nadolazeće kućne obiteljske večeri, zaduženja u Crkvi ili druge prilike za podučavanje. Neka se sjete Gospodinovih riječi: »Duh će vam se dati molitvom vjere« (NiS 42:14). Neka u svojim bilježnicama pišu o svojim iskustvima s ovim zaduženjem (kao dio lekcije 3, neki članovi razreda bit će zamoljeni da izvijeste o tim iskustvima). 3. Pregledaju načela podučavana u ovoj lekciji proučavajući odsjek ove knjige naslovljen »Važnost podučavanja evanđelja u Božjem naumu« (stranice 2–10).

Lekcija
2**Volite one koje podučavate**

Svrha	Pomoći članovima razreda težiti da budu ispunjeni kristolikom ljubavi za one koje podučavaju.
Napomena učitelju	<p>Isus je u svojim posljednjim satima smrtničkog služenja podučavao i snažio svoje apostole (vidi Ivan 13–17). Kao dio tih naučavanja zapovjedio je svojim učenicima da ljube jedan drugoga kao što je on ljubio njih (vidi 13:34; 15:12, 17). Njihova poslušnost toj zapovijedi pokazala bi da su uistinu njegovi učenici (vidi Ivan 13:35). Sve što su trebali činiti, uključujući i njihovo zaduženje da idu i podučavaju sve narode, trebali su činiti s ljubavlju. Gospodin nas je slično podučavao u posljednjim danima: »Nitko ne može pomagati u tom djelu ako nije ponizan i pun ljubavi« (NiS 12:8).</p> <p>Dok podučavate ovu lekciju, pomognite članovima razreda razumjeti kako da budu ispunjeni kristolikom ljubavlju prema onima koje podučavaju. Članovi razreda učinkovitije će podučavati kada budu slijedili savjete u ovoj lekciji. Također će pronaći veću radost kao učitelji.</p>
Priprema	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uz molitvu proučite stihove iz Svetih pisama u ovoj lekciji. Nastojte ih primijeniti na svrhu ove lekcije. Dobro se upoznajte s 3. Nefijem 11–17 kako biste mogli ukratko prepričati dijelove zapisa koji su opisani na stranici 197 ove knjige. 2. Proučite odsjek »Volite one koje podučavate« (stranice 30–39) u ovoj knjizi. 3. Ako su vam na raspolaganju sljedeći materijali, pripremite ih kako biste ih iskoristiti kao dio lekcije: <ol style="list-style-type: none"> a. slike: Isusovo naučavanje na zapadnoj polutki (62380; Umjetničke slike iz evanđelja 316); Isus iscjeljuje Nefijce (62541; Umjetničke slike iz evanđelja 317); i Jesus Blesses the Nephite Children [Isus blagoslivlja nefijsku djecu] (Gospel Art Picture Kit 322). 4. Zadužite člana razreda da pripremi kratak govor o tome kako je na njega ili nju utjecala ljubav učitelja evanđelja (poput roditelja, učitelja u crkvenoj učionici ili Crkvenog vođe). Zamolite ga da se pozabavi sljedećim pitanjima kao dijelom prezentacije: <p>Kako ste znali da vas ova osoba voli?</p> <p>Kako je ljubav ove osobe utjecala na vaše osjećaje o učenju evanđelja?</p> 5. Tjedan dana unaprijed ili više, dogovorite da solist, manja grupa odraslih ili djece na kraju sata otpjevaju »Volite jedan drugoga« (Crkvena pjesmarica, br. 61). Ukoliko to nije moguće, neka članovi razreda otpjevaju pjesmu zajedno.
Predloženi razvoj lekcije	Učitelji s kristolikom ljubavi čine razliku u životu onih koje podučavaju.
Svetopisamski događaj i slike	Izložite sliku Isusa kako podučava Nefijce. Svojim riječima ukratko prepričajte događaj posjeta uskrslog Spasitelja Nefijcima. Pripazite da uključite sljedeće:

Uskrsnuli Spasitelj ukazao se Nefijcima u zemlji Izobila. Pozvao ih je da priđu i opipaju njegova rebra i biljege čavala na njegovim rukama i nogama. Zatim ih je opširno podučavao. Nakon poduke ih je potaknuo da odu svojim domovima i razmišljaju o stvarima o kojima je govorio. Upravo kada se htio vratiti Ocu, vidio ih je u suzama, kako žele da ostanu s njima malo duže (vidi 3. Nefi 11–16; 17:1–5).

Izložite sliku Isusa kako iscjeljuje Nefijce. Zatim pozovite člana razreda da pročita 3. Nefi 17:6–10.

Ploča	Nakon što član razreda pročita stihove, na ploču napišite <i>On ih iscjeljivaše</i> .
Svetopisamski događaj i slika	Svojim riječima nastavite prepričavati događaj. Pripazite da ispričate kako je Isus zamolio narod, nakon što ih je iscijelio, da mu donesu svoju dječicu (vidi 3. Nefi 17:11–12). Izložite sliku Isusa kako blagoslivlja nefijsku djecu. Zatim pozovite člana razreda da pročita 3. Nefi 17:21–25.
Ploča	Nakon što član razreda pročita stihove, na ploču napišite <i>On uze dječicu njihovu, jedno po jedno, i blagoslivljaše ih</i> .
Rasprava	Zamolite članove razreda da razmišljaju o ljubavi koju je Spasitelj ukazao Nefijcima. Također, pozovite ih da razmišljaju o tome što su Nefijci mogli osjećati dok im je Isus posluživao jednom po jednom. ▪ Na koji bi način učiteljeva kristolika ljubav mogla utjecati na one koje se podučava? (Odgovori mogu uključiti da učiteljeva kristolika ljubav može pozvati Duha, pomoći ljudima da prevladaju strah i voditi ljude da postanu prijemljiviji za evanđelje)
Navod	Nakon kratke rasprave vezane za ovo pitanje, neka član razreda pročita izjavu proroka Josepha Smitha na stranici 30 ove knjige.
Izlaganje člana razreda	Zamolite zaduženog člana razreda da govori o tome kako je na njega ili nju utjecala učiteljeva ljubav.
Učiteljevo izlaganje	Objasnite kako ova lekcija uključuje podučavanja iz Svetih pisama koja nam mogu pomoći biti ispunjeni kristolikom ljubavi za one koje podučavamo. Također uključuje raspravu o tome kako naša kristolika ljubav utječe na naše služenje kao učitelja. Možemo biti ispunjeni kristolikom ljubavi za one koje podučavamo.
Aktivnost sa Svetim pismima i bilježnicom	Pozovite razne članove razreda da pročitaju niže navedene stihove iz Pisama. Nakon što oni pročitaju stihove, zamolite članove razreda da u stihovima prepoznaju načela koja im mogu pomoći da budu ispunjeni kristolikom ljubavi. Potaknite ih da u svojim bilježnicama zapišu sve misli koje imaju dok sudjeluju u ovoj raspravi. Objasnite da će pred kraj sata imati priliku iznijeti te misli. Ivan 15:10 (obdržavanje zapovijedi) Efežanima 4:32 (opraštanje drugima) Mosija 2:17 (služenje) Mosija 4:11–12 (obraćenje, poniznost i život po vjeri) Alma 38:12 (obuzdavanje strasti) 3. Nefi 11:29–30 (prestanak sukoba) Moroni 7:48 (moliti se da budemo ispunjeni čistom Kristovom ljubavi)

Naša kristolika ljubav za one koje podučavamo treba se odražavati u našoj pripremi, podučavanju i svakodnevnom životu.

Aktivnost s bilježnicom i rasprava

Naglasite da kada smo ispunjeni kristolikom ljubavi za one koje podučavamo, naša se ljubav odražava u našoj pripremi, podučavanju i svakodnevnom životu. Zatim zapišite sljedeće na ploču: Zamolite članove razreda da to prepisu u svoju bilježnicu.

<u>Priprema</u>	<u>Podučavanje</u>	<u>Svakodnevni život</u>

Neka se članovi razreda sjete određenih ljudi koje podučavaju (poput članova obitelji, razreda ili zbora). Zatim ih zamolite da razmisle o sljedećim pitanjima i u svojim bilježnicama zapišu svoje ideje pod odgovarajuće naslove:

- Koje su neke stvari koje možete učiniti kako biste iskazali kristoliku ljubav za ove ljude? (Uočite da su neke ideje navedene u sljedećoj tablici. Druge ideje uključene su u »Ljubav omekšava srca«, »Razumjeti one koje podučavate« i »Posezanje za svakom osobom«, str. 35–36 u ovoj knjizi.)

<u>Priprema</u>	<u>Podučavanje</u>	<u>Svakodnevni život</u>
Molite se za njih.	Toplo ih pozdravite na početku sata.	Molite se za njih.
Budite svjesni njihovih potreba i zanimanja.	Izrazite svoju ljubav prema njima.	Kada ih vidite, ponašajte se prijateljski.
Budite dobro pripremljeni da ih podučavate.	Pažljivo slušajte.	Budite svjesni njihovih aktivnosti i postignuća.
	S poštovanjem odgovarajte na njihovo sudjelovanje na satu.	Sudjelujte na aktivnostima na kojima oni sudjeluju.
	Potaknite ih da žive načela koja podučavate.	Pohvalite ih kada je to prikladno.
	Pohvalite ih kada je to prikladno.	Izkažite brigu i ohrabrite ih kada prolaze kroz iskušenja.

Pozovite članove razreda da rasprave o nekim idejama koje su zapisali u svojim bilježnicama. Zapišite njihove ideje na ploču.

Zaključak

Sažetak i navod	<p>Ukratko sažmite lekciju koristeći sljedeću izjavu starješine Josepha B. Wirthlina:</p> <p>»Sućut kristolikih prijatelja duboko dotiče i mijenja naš život... Ljubav je sama srž Kristovog evanđelja. U ovoj Crkvi Gospodin često uslišava molitve za pomoć kroz jednostavno, svakodnevno služenje brižne braće i sestara. U dobroti iskrenih prijatelja vidio sam odraženu milost samog Gospodina« (Conference Report, listopad 1997, 42; ili <i>Ensign</i>, studeni 1997, 32).</p>
Svjedočanstvo	Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo i izrazite svoju ljubav za članove razreda.
Glazba	Neka zaduženi solist ili manja grupa otpjeva »Volite jedan drugoga« (<i>Crkvena pjesmarica</i> , br. 61). Ukoliko to nije moguće, neka članovi razreda otpjevaju pjesmu zajedno.
Zaduženja	<p>Potaknite članove razreda da:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odaberu barem jednu ideju iz aktivnosti s bilježnicom sa stranice 198. Neka iskoriste ovu ideju u prilici za podučavanje tijekom nadolazećeg tjedna. Neka zapišu u svoju bilježnicu rezultate svojeg postupka. 2. Nastave s prošlotjednim zadatkom traženja vodstva Duha vezano za nadolazeću lekciju za kućnu obiteljsku večer, zaduženje u Crkvi ili drugu priliku za podučavanje. Neka se sjetе Gospodinovih riječi: »Duh će vam se dati molitvom vjere« (NiS 42:14). Neka zapišu u svoju bilježnicu svoje iskustvo s ovim zaduženjem (kao dio lekcije 3, neki članovi razreda bit će zamoljeni da izvijeste o tim iskustvima). 3. Pregledaju načela podučavana u lekciji proučavajući odsjek knjige pod naslovom »Volite one koje podučavate« (stranice 30–39).

Lekcija
3**Podučavajte s Duhom**

Svrha Pomoći članovima razreda tražiti vodstvo Duha i podučavati na način koji će pomoći drugima osjetiti utjecaj Duha.

Napomena učitelju Istine o evanđelju učimo moću Duha Svetoga (vidi Moroni 10:5). Gospodin je opisao važnost podučavanja s Duhom kada je rekao: »Duh će vam se dati molitvom vjere. A ako Duha ne primite, nemojte podučavati« (NiS 42:14). Kada i učitelj i učenik žive dostojno toga da ih vodi Duh »obojica se uzajamno potiču i raduju« (vidi NiS 50:13–22).

Neki članovi razreda, posebice oni s malo crkvenog iskustva, mogu se osjećati kao da nisu sposobni podučavati s Duhom. Dok podučavate ovu lekciju, pomognite članovima razreda uvidjeti da *mogu* podučavati s Duhom. Pomognite im razumjeti da kvalifikacije za podučavanje s Duhom nisu rječitost, obrazovanje ili dugo iskustvo, već molitva, marljivost, poštovanje i poniznost.

Priprema

1. Uz molitvu proučite stihove iz Svetih pisama u ovoj lekciji. Nastojte ih primijeniti na svrhu ove lekcije.
2. Proučite odsjek »Podučavati s Duhom« (stranice 40–48) u ovoj knjizi.
3. Zamolite dvoje ili troje članova razreda da se pripreme kratko govoriti o svojim iskustvima dok su tražili vodstvo Duha Svetoga u svojem podučavanju (na kraju lekcije 1 i 2, članovi razreda bili su zaduženi da u svojim bilježnicama pišu o takvim iskustvima).
4. Na sat donesite vrč vode i prozirnu čašu.
5. Zapišite sljedeće pitanje na ploču prije nastave: *Što je najvažnije u našem nastojanju da podučavamo evanđelje?*

Predloženi razvoj lekcije Prije uvodne molitve pozovite članove razreda da otpjevaju pobožnu crkvenu pjesmu. Nakon pjesme zamolite člana koji će izreći uvodnu molitvu da se moli za vodstvo Duha Svetoga tijekom lekcije.

»Duh je važan«.

Navod Usmjerite pažnju članova razreda na pitanje koje ste napisali na ploči. Pozovite članove razreda da razmisle o pitanju bez odgovaranja naglas. Zatim im recite da se odgovor na pitanje nalazi u sljedećoj izjavi predsjednika Ezre Tafta Bensona:

»Ako postoji jedna poruka koju sam ponavljao svojoj braći u Dvanaestorici, to je da je Duh najvažniji. Duh je važan. Ne znam koliko sam često ovo rekao, no nikada se neću umoriti govoreći to – Duh je najvažniji« (seminar predsjednika misija, 3. travnja 1985).

Objasnite da kada često govorimo o »Duhu«, govorimo o Duhu Svetom. Podučavanje s Duhom najsnažniji je način podučavanja jer samo kroz utjecaj Duha možemo razumjeti Božje tajne (vidi 1. Korinćanima 2:11).

Kada učimo i podučavamo evanđelje, Duh će biti uz nas na mnogo načina.

Raspravljanje
o Svetim pismima

Naglasite da se Duh uglavnom očituje potihom i jednostavno, umjesto spektakularnih prikazivanja moći (vidi 1. Kraljevi 19:9–12). Zatim neka članovi razreda pročitaju dolje navedene stihove iz Pisama. Zamolite ih da objasne što svaki stih podučava o tome kako Duh može biti uz nas tijekom podučavanja evanđelja. Zapišite njihove odgovore na ploču.

- a. Ivan 14:26 (podučava nas svemu i prisjeća nas svega);
- b. Ivan 15:26 (svjedoči o Kristu);
- c. 2. Nefi 33:1 (nosi istinu u naše srce);
- d. Nauk i savezi 6:14–15, 22–23 (prosvjetljuje i navještava mir našem umu);
- e. Nauk i savezi 11:13 (ispunjava našu dušu s radošću);
- f. Nauk i savezi 50:21–22 (podučava).

Izlaganje člana
razreda

Pozovite zadužene članove razreda da govore o svojim iskustvima dok su tražili vodstvo Duha Svetoga u svojem podučavanju (vidi »Priprema«, stavka 3).

Postoje određene stvari koje možemo učiniti kako bismo dozvali Duha.

Rasprava pred
pločom

Što bismo mogli učiniti u našem podučavanju kako bismo prizvali Duha? (Zapišite odgovore članova razreda na ploču. Potaknite ih da iste upišu u svoje bilježnice.)

Ukoliko članovi razreda ne spomenu neke od stvari sa sljedećeg popisa, nadodajte ih na popis na ploči:

- a. Moliti se.
- b. Podučavati iz Svetih pisama.
- c. Svjedočiti.
- d. Koristiti Crkvene pjesme, pjesme Male škole i drugu svetu glazbu.
- e. Izraziti ljubav za druge te za Nebeskog Oca i Isusa Krista.
- f. Iznijeti uočavanja, razmišljanja i iskustva koji se odnose na načela u lekciji.

▪ Što smo od navedenog učinili na satu danas? Jesmo li učinili bilo što drugo tijekom sata kako bismo prizvali Duha?

Aktivnost
s bilježnicom

Zamolite članove razreda da razmisle o prilici za podučavanje koju će uskoro imati. Pozovite ih da razmotre kako mogu koristiti neke od prijedloga zapisanih na ploči dok podučavaju.

Dajte im pet minuta da svoje ideje zapišu u svoje bilježnice.

Naši najbolji napori bit će dostatni kad je nazočan utjecaj Duha.

Lekcije s predmetom

Napišite na ploču: *Tko može podučavati s Duhom?*

Izložite vrč s vodom i čašu. Objasnite da u ovom prikazu čaša predstavlja vas kao učitelja evanđelja. Zatim djelomično napunite čašu. Objasnite da voda koju ste natočili u čašu predstavlja našu najbolju iskoristivost naših talenata.

Objasnite kako mislimo da bismo mogli biti uistinu učinkoviti u podučavanju kada bi samo imali više talenata. Međutim, ovu čašu ne mogu napuniti samo naši talenti. Da bismo bili uistinu učinkoviti učitelji evanđelja, trebamo podučavati moću Duha Svetoga. Čudo je u tome što bez obzira na to tko smo i koliko se činimo talentiranima, najbolje što možemo učiniti bit će dovoljno kada je utjecaj Duha nazočan. Kada to objasnite, napunite čašu do vrha.

Navod

Neka član razreda pročita izjavu starješine Henryja B. Eyringa:

»Mudro je strahovati jesu li naše vlastite vještine dovoljne za zaduženje koje imamo da hranimo vjeru drugih. Naše vlastite sposobnosti, koliko god velike, neće biti dovoljne. No, taj stvaran pogled na naša ograničenja stvara poniznost koja može dovesti do ovisnosti o Duhu, a time i do moći« (Conference Report, listopad 1997, 114; ili *Ensign*, studeni, 1997, 82–83).

Svatko od nas može se osposobiti za to da podučava s Duhom.

Rasprava o
Svetim pismima
i ploča

Provedite dolje predloženu raspravu s članovima razreda i pomognite im shvatiti kako se mogu osposobiti za to da podučavaju s Duhom.

Zamolite člana razreda da pročita Nauk i saveze 42:14.

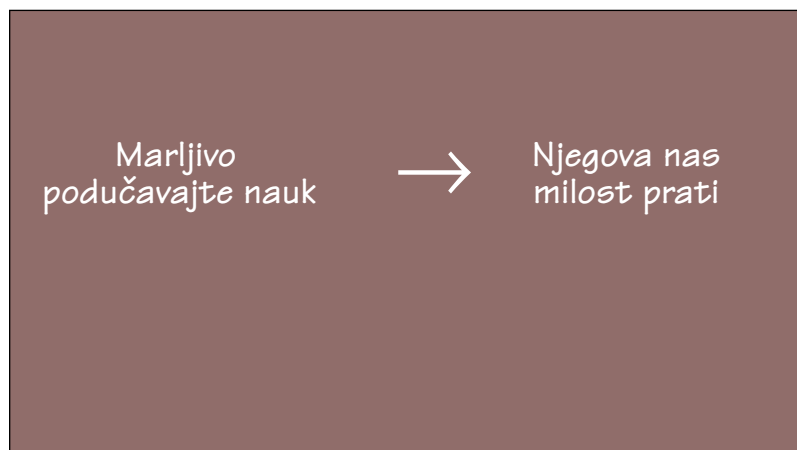
Napišite sljedeće na ploču:

Zamolite člana razreda da pročita Nauk i saveze 88:77–78.

- Što nam Gospodin obećaje ako marljivo podučavamo nauk kraljevstva? (Njegova će nas milost pratiti.)

Napišite sljedeće na ploču:

Objasnite da je milost osposobljavajuća moć. To je božanska pomoć i snaga dana kroz milosrđe i ljubav Isusa Krista. Kroz Gospodinovu milost možemo činiti dobra djela koja ne bismo mogli činiti sami (vidi Vodič kroz Sveta pisma, »Milost«).

Zamolite člana razreda da pročita Nauk i saveze 100:7–8.

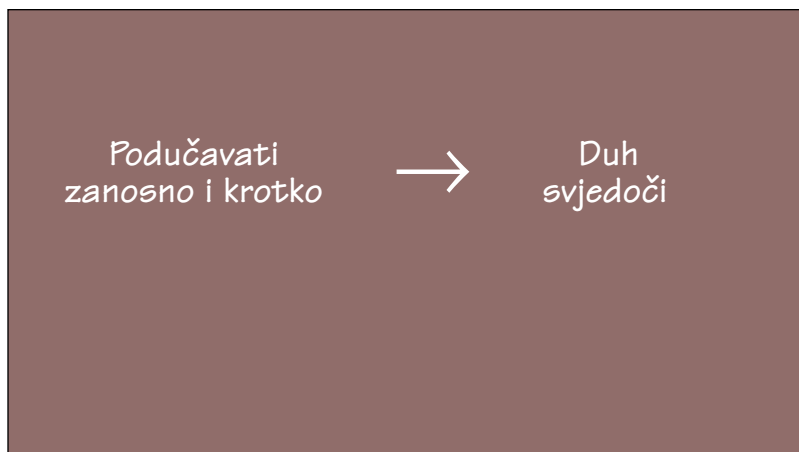
- Što nam ovi stihovi govore o tome kako bismo trebali naviještati evanđelje? (»srcem zanosnim« i »duhom krotkim«.)

Objasnite da riječ *zanosnim ovdje znači poštovanje i dostojanstvo. Zatim, kako biste pomogli članovima razreda razumjeti značenje riječi krotkim*, pročitatajte sljedeću izjavu predsjednika Gordona B. Hinckleyja:

»Krotkost ukazuje na duh zahvalnosti u suprotnosti sa stavom samodostatnosti, priznavanje veće moći od osobne, priznavanje Boga i prihvaćanje njegovih zapovijedi« (»With All Thy Getting Get Understanding« [Svim svojim razumijevanjem steci razboritost], *Ensign*, kolovoz 1988, 3–4).

- Što nam Gospodin obećava podučavamo li njegovo evanđelje zanosno i krotko? (Vidi NiS 100:8. Duh Sveti svjedočit će o načelima koja podučavamo.)

Napišite sljedeće na ploču:

Sudjelovanje

Usmjerite pažnju članova razreda na načela koja ste napisali na ploči. Naglasite da kada se molimo s vjerom i podučavamo nauk marljivo, zanosno i krotko, primit ćemo Duha koji će svjedočiti o istinama koje podučavamo. Pozovite članove razreda da pričaju o vremenu kada su oni, ili drugi, prizvali Duha time što su slijedili ta načela.

Zaključak

Sažetak i navod

Ukratko sažmite lekciju. Zatim neka član razreda pročita sljedeću izjavu predsjednika Thomasa S. Monsona:

»Neki su od vas možda sramežljive naravi ili se smatraju nepodobnima da potvrdno odgovore na poziv. Upamtite da ovoj djelo nije samo vaše ili moje. Ovo je Gospodinovo djelo, a kad smo na Gospodinovoj dužnosti, imamo pravo na Gospodinovu pomoć. Sjetite se da koga Gospodin pozove, Gospodin osposobi« (Conference Report, travanj 1996, 62; ili *Ensign*, svibanj 1996, 44).

Svjedočanstvo

Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo.

Zaduženja

Potaknite članove razreda da:

1. Razmišljaju dalje o idejama o podučavanju s Duhom koje su zapisali u svojim bilježnicama i iskoriste te ideje vezano s nadolazećom prilikom za podučavanje.
2. Nastave voditi zapis u svojim bilježnicama o svojem napretku.
3. Pregledaju načela podučavana u ovoj lekciji proučavajući odsjek ove knjige pod nazivom »Podučavajte s Duhom« (stranice 40–48).

Podučavajte nauk

Lekcija 4

Svrha Pomoći članovima razreda razumjeti moć koja dolazi iz proučavanja i podučavanja nauka evanđelja koji se nalaze u Svetim pismima i podučavanjima proroka posljednjih dana.

Napomena učitelju Dok se pripremate podučavati ovu lekciju, molite se za vodstvo u učinkovitom podučavanju iz Svetih pisma i podučavanja proroka svetaca posljednjih dana. Kada se osjećate potaknuti Duhom svetim, govorite o učinku kojeg sa nauci evanđelja imali u vašem životu dok ste ih proučavali i podučavali.

- Priprema**
1. Uz molitvu proučite stihove iz Svetih pisama u ovoj lekciji. Nastojte ih primijeniti na svrhu ove lekcije.
 2. Proučite odsjek pod naslovom »Podučavajte nauk« (stranice 49–59) i sljedeće u odsjeku »Gospel Teaching and Leadership« u *Church Handbook of Instructions*: »Teach the Saving Doctrines and Ordinances of the Gospel« [Podučavajte spasonosne nauke i uredbe evanđelja] (stranica 301), »Teach from the Scriptures and the Teachings of Latter-day Prophets« [Podučavajte iz Svetih pisama i podučavanja proroka svetaca posljednjih dana] (stranica 302), i »Use Church-Approved Lesson Materials« [Koristite materijal kojeg je odobrila Crkva] (stranica 304).
 3. Pozovite člana razreda ili drugog člana odjela da na sat dođe pripremljen govoriti o tome kako je učenje određenog nauka evanđelja utjecalo na njegov ili njezin život.
 4. Ukoliko su vam dostupni najnoviji priručnici s lekcijama u izdanju Crkve, donesite ih nekoliko na sat.
 5. Zapišite sljedeće na ploču prije nastave:

»A dajem vam i zapovijed da jedan drugoga podučavate o nauku kraljevstva« (NiS 88:77).

Kako učenje nauka kraljevstva utječe na nas?

Kako je učenje o istinskom nauku drugačije od učenja o drugim stvarima?

Predloženi razvoj lekcije	Gospodin nam je zapovjedio da »jedan drugoga podučava[mo] o nauku kraljevstva«. Nauk može snažno utjecati na naš um i srce.
Ploča i rasprava o Svetim pismima.	<p>Usmjerite pažnju članova razreda na stihove iz Pisama i pitanja koja ste zapisali na ploči (vidi »Priprema«, stavka 5).</p> <p>Objasnite da se u stihu napisanom na ploči fraza »nauk kraljevstva« odnosi na objavljene istine evanđelja.</p> <p>Usmjerite pažnju članova razreda na pitanja koja ste napisali na ploči. Prije nego što pozovete članove razreda da rasprave o tim pitanjima, pozovite ih da naglas pročitaju sljedeće stihove iz Svetih pisama:</p> <ol style="list-style-type: none"> Enoš 1:1–4 (nauci evanđelja duboko se usađuju u naša srca i navode nas da se ponizimo pred Bogom). Alma 31:5 (Božja riječ navodi ljude da čine dobro i ima »snaž[an] učinak« na um). Alma 32:28 (Božja riječ proširuje našu dušu, prosvjetljuje naše razumijevanje i postaje nam slasna). Josip Smith 2:11–12 (Božja riječ dolazi u »srce s[a]... snagom«).
Izlaganje člana razreda	<p>Pozovite zaduženog člana razreda ili drugog člana iz odjela da govori o tome kako je učenje određenog nauka evanđelja utjecalo na njegov ili njezin život.</p>
Ogledni primjer	<p>Trebamo usredotočiti naše podučavanje na nauk.</p> <p>Zamolite članove razreda neka zamisle da su članovi predsjedništva Mladića, Djevojaka ili Nedjeljne škole. Učitelj u njihovoj organizaciji im kaže: »Kada podučavam mlade, potrošim veći dio nastavnog sata na razgovor o stvarima poput sporta, izlazaka i filmova. Osjećam se kao da će članovi razreda izgubiti zanimanje ako provedem previše vremena podučavajući iz Svetih pisama.«</p>
Rasprava i navodi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koji biste savjet mogli dati da pomognete ovoj osobi podučavati nauk iz Svetih pisama? <p>Kao dio ove rasprave pozovite tri člana razreda da pročitaju dolje navedene izjave. Naglasite važnost podučavanja članova Crkve svake dobi Božjom riječju.</p> <p><i>Učiteljima odraslih</i></p> <p>Predsjednik Joseph Fielding Smith je rekao: »Nisam zadovoljan kada nazočim sastanku na kojem je netko pozvan govoriti, i ta osoba stane pred ljude te izloži, iako na zadovoljavajući način, neke plitke fraze, ljudske filozofije, ideje onih koji danas kroje misli svijeta, no koja u svojem srcu nema niti vjere niti ljubavi za Isusa Krista, ili koja raspravlja o pitanjima ne slažući se s temeljnim načelima evanđelja« (<i>Doctrines of Salvation</i>, comp. Bruce R. McConkie, 3 vols. [1954–1956], 2:342).</p> <p><i>Učiteljima mladića i djevojaka</i></p> <p>Predsjednik J. Reuben Clark ml. je podučavao:</p> <p>»Mladi Crkve gladuju za duhovnim. Željni su učiti evanđelje, a žele ga čistog i nerazblaženog...</p> <p>Ne trebate [im] se prikradati s leđa i šaputati vjeru u [njihove] uši... Ne trebate prikrivati vjerske istine ogrtačem svjetovnih stvari. Te [im] istine možete donijeti otvoreno« (<i>The Charted Course of the Church in Education</i>, rev. izd. [letak, 1994], 3, 9).</p>

Učiteljima djece

Starješina Ezra Taft Benson je savjetovao: »Sve što tražimo od vas je da ćete toliko nadahnuti srca te djece koja vam budu povjerena na brigu i usmjeravanje, da im ništa na svijetu neće biti draže od evanđelja« (»Our First Obligation« [Naša prva obveza], *Children's Friend*, listopad 1950, 454).

Svim učiteljima evanđelja

Starješina Boyd K. Packer je rekao:

»Istinit nauk, kad se razumije, mijenja stav i ponašanje.

Proučavanje nauka evanđelja poboljšat će ponašanje brže nego što će proučavanje ponašanja poboljšati ponašanje« (Conference Report, listopad 1986, 20; ili *Ensign*, studeni 1986, 17).

Trebamo se pobrinuti da podučavamo ispravan nauk.

Navodi i rasprava

Pročitajte sljedeću izjavu predsjednika Mariona G. Romneyja:

»Kada pijem s izvora, volim piti vodu gdje izvire iz zemlje, ne niže niz potok nakon što je stoka gazila u njoj... Cijenim tumačenja drugih ljudi, no kada se radi o evanđelju, trebali bismo biti upoznati s onim što Gospodin kaže« (obraćanje vjeroučiteljima, 13. travnja 1973.; naveo J. Richard Clarke u Conference Report, listopad 1982, 19; ili *Ensign*, studeni 1982, 15).

- Kojim bismo se izvorima trebali okrenuti kako bismo pomogli onima koje podučavamo biti »upoznati s onim što Gospodina kaže«? (Odgovori bi trebali sadržavati Sveta pisma i podučavanja proroka posljednjih dana.)
- Kako se možemo pobrinuti da podučavamo ispravan nauk?

Kao dio ove rasprave neka članovi razreda pročitaju Nauk i saveze 42:12–13 i 52:9. Naglasite da se dosljednošću Svetim pismima i podučavanjima proroka posljednjih dana možemo pobrinuti da podučavamo ispravan nauk. Pozovite člana razreda da pročita sljedeću izjavu predsjednika Spencera W. Kimballa:

»Nitko tko je pozvan podučavati u organizacijama Crkve nema pravo davati vlastita tumačenja... a oni koje ta osoba podučava opravdano pretpostavljaju da ona, nakon što je odabrana i podržana na pravilan način, predstavlja Crkvu i da je stvari koje podučava odobrila Crkva« (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, ured. Edward L. Kimball [1982], 532–533).

Sada pokažite priručnike s lekcijama u izdanju Crkve ukoliko ste ih donijeli na sat.

Naglasite da priručnici u izdanju Crkve sadrže prijedloge za pitanja o primjeni, aktivnosti i audiovizualne materijale koji nam pomažu usredotočiti naše podučavanje na Sveta pisma i riječi proroka posljednjih dana.

Gospodin nam obećaje velike blagoslove kada marljivo učimo i podučavamo njegov nauk.

Navod

Naglasite da trebamo proučiti nauke evanđelja prije nego što ih možemo učinkovito podučavati. Zatim pročitajte sljedeću izjavu predsjednika Spencera W. Kimballa:

»Uobičajeno je imati par stihova iz Svetih pisama na raspolaganju, kada nam lete mislima, i time se obmanjivati da znamo puno o evanđelju. U tom svjetlu, imati malo znanja može uistinu biti problem. Uvjeren sam da svatko od nas, u nekom trenutku svojeg života, sam mora otkriti Sveta pisma – i to ne samo jedan put, već ih otkrivati uvijek iznova« (»How Rare a Possession – the Scriptures!« [Kako rijetko vlasništvo – Sveta pisma], *Ensign*, rujan 1976, 4).

Ploče i rasprava
o Svetim pismima

Obrišite ploču i nacrtajte sljedeću tablicu. Objasnite da će tablica sadržavati Gospodinova obećanja učiteljima koji »otkrivaju [Sveta pisma] uvijek iznova«. Zamolite članove razreda da prepisu tablicu u svoje bilježnice (neka ne okreću na ovu stranicu u svojim knjigama).

<u>Stih iz Pisama</u>	<u>Što mi činimo</u>	<u>Blagoslovi koje primamo</u>
Alma 17:2–3		
Nauk i savezi 11:21–22		
Nauk i savezi 84:85		

Neka članovi razreda pročitaju stihove iz Pisama navedene u tablici. Nakon svakog pročitane stiha upitajte članove razreda da prepoznaju stvari koje možemo činiti i blagoslove koje ćemo primiti kao rezultat tih djela. Zapišite njihova uočavanja u odgovarajuće stupce. Potaknite ih da te uočavanja zapišu u svoje bilježnice. Neki od mogućih odgovora dani su u sljedećoj tablici.

<u>Stih iz Pisama</u>	<u>Što mi činimo</u>	<u>Blagoslovi koje primamo</u>
Alma 17:2–3	Pomno istražujemo Pisma	Primamo duh proroštva i objave
Nauk i savezi 11:21–22	Molimo se i postimo	Podučavamo moću i vlašću Božjom
Nauk i savezi 84:85	Zadobivamo riječ Božju proučavanjem	Primamo vodstvo Duha
	Pripremamo se podučavati »sabit [anjem] neprestance... riječi života«.	Podučavamo moću za uvjeravanje ljudi
		Podučavamo nadahnućem

Primjena Zamolite članove razreda da u svojim bilježnicama zapišu jednu određenu stvar koju će činiti kako bi slijedili savjet iz ovih stihova iz Pisama. Također ih zamolite da napišu što osjećaju o tome kako će im ovo djelo pomoći primiti Gospodinove blagoslove u njihovu odgovornosti da podučavaju.

Zaključak

Svjedočanstvo Kako vas Duh potakne, posvjedočite o moći koja dolazi iz proučavanja i podučavanja nauka evanđelja.

Zaduženja Potaknite članove razreda da:

1. Marljivo proučavaju Sveta pisma svaki dan (možete ih potaknuti da pročitaju »Razvijanje osobnog plana za proučavanje evanđelja«, stranice 16–17 u ovoj knjizi).
2. Vezano sa zadatkom iz bilježnice iz tijeka lekcije, nastoje učiniti jednu stvar u nadolazećem tjednu kako bi poboljšali osobno proučavanje evanđelja. Neka zapišu svoj napredak vezan za taj cilj.
3. Pregledaju načela podučavana u ovoj lekciji proučavajući odsjek ove knjige pod naslovom »Podučavajte nauk« (stranice 49–59).

Lekcija
5**Potaknite marljivo učenje**

Svrha	Pomoći članovima razreda razumjeti da su osobe zasebno odgovorne za učenje evanđelja, i pomoći im uvidjeti kako oni kao učitelji mogu pomoći drugima ispuniti tu dužnost.
Napomena učitelju	<p>Gospodin nas je obvezao da »traži[mo] znanje, i to proučavanjem i vjerom« (NiS 88:118). Ova zapovijed treba se marljivo obdržavati kao što je predsjednik Spencer W. Kimball podučavao: »Osoba ne može postati 'vršitelj riječi' bez da prvo postane 'slušatelj', a postati 'slušatelj' ne znači samo besposleno stajati i čekati da kojim slučajem dobijemo malo podataka, već znači tražiti i proučavati, moliti se i shvaćati« (»How Rare a Possession—the Scriptures!«, <i>Ensign</i>, rujan 1976, 2).</p> <p>Odluka pojedinca da marljivo proučava Sveta pisma pravedno je korištenje slobode izbora. Učitelji koji razumiju nauk slobode izbora neće pokušati siliti druge na učenje evanđelja. Zapravo će se truditi podučavati na način koji će pomoći drugima da nastoje marljivo učiti evanđelje.</p>
Priprema	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uz molitvu proučite stihove iz Svetih pisama u ovoj lekciji. Nastojte ih primijeniti na svrhu ove lekcije. 2. Proučite odsjek u ovoj knjizi pod naslovom »Potaknite marljivo učenje« (stranice 60–74). Također proučite »Principles of Conversion«, stranica 300 u odsjeku »Gospel Teaching and Leadership« priručnika <i>Church Handbook of Instructions</i>. 3. Unaprijed zamolite tri člana razreda da vam pomognu pročitati po ulogama tekst na stranici 211. Jednog zamolite da čita tekst pripovjedača, drugi neka pročita tekst Zoramca, a treći tekst Alme. 4. Napravite tri velike pločice s imenom za sudionike u čitanju po ulogama. Na jednu pločicu napišite <i>pripovjedač</i>, na drugu <i>Zoramac</i>, a na treću <i>Alma</i>.
Predloženi razvoj lekcije	Svaka je osoba odgovorna učiti evanđelje.
Čitanje po ulogama	<p>Zamolite sudionike u aktivnosti čitanja po ulogama da izađu pred razred. Dajte im pločice s imenom. Tada objasnite da su ta tri člana razreda pristala sudjelovati u aktivnosti čitanja po ulogama. Svrha ovog izlaganja je preispitati odgovornost koju svaka osoba zasebno ima u učenju evanđelja.</p> <p>Na ploču napišite sljedeće reference iz Svetih pisama: <i>Alma 32:27–28, 33, 38, 41</i>. Objasnite da ove reference iz Svetih pisama odgovaraju Alminim podučavanjima koja će se koristiti u ovom izlaganju. Potaknite članove razreda da prate tekst u Svetim pismima kada se bude čitao Almin dio.</p> <p>Pripovjedač: Kada su Alma i njegova braća propovijedali među otpadničkim narodom koji se zvao Zoramci, ušli su u jednu od njihovih sinagoga. Tamo su čuli kako Zoramci izjavljuju da »neće biti Krista« (Alma 31:16).</p>

Nakon što su saslušali ovaj lažan nauk, Alma i njegova braća su se razdvojili kako bi propovijedali Božju riječ i svjedočili o Kristu. Veliko mnoštvo Zoramaca prišlo je Almi, a jedan od njih je razgovarao s njim (vidi Alma 31:37–38; 32:1).

Zoramac: (Pročitajte Almu 32:5, počevši s riječima: »Evo, što da čine ova braća moja«.)

Pripovjedač: (Pročitajte Almu 32:6)

Ploča

Napišite sljedeće na ploču:

Odgovornost pojedinca

Biti spreman slušati riječ (biti voljan učiti).

Naglasite da su Zoramci na svoje nevolje odabrali reagirati s poniznošću. Tražili su osobu koja bi ih podučavala Božjoj riječi.

Čitanje po ulogama

Pripovjedač: Vidjevši da su Zoramci spremni čuti Božju riječ, Alma ih je podučavao kako uistinu primiti riječ i osvjedočiti se o njezinoj istinitosti.

Alma: (Pročitajte Almu 32:27–28, 33)

Ploča

Nadodajte na popis na ploči kako je niže prikazano:

Odgovornost pojedinca

Biti spreman slušati riječ (biti voljan učiti).

Dati mjesto riječi.

Čitanje po ulogama Pripovjedač: Alma je pred kraj svojeg izlaganja objasnio Zoramcima da nakon što steknu svjedočanstvo o riječi, preostaje još toga što trebaju učiniti. Dajući to objašnjenje usporedio je riječ sa stablom koje je izraslo iz sjemena.

Alma: (Pročitajte Almu 32:38, 41)

Ploča Nadodajte na popis na ploči kako je niže prikazano:

Odgovornost pojedinca

Biti spreman slušati riječ (biti voljan učiti).

Dati mjesto riječi.

Njegovati riječ.

Zamolite članove razreda koji su sudjelovali u aktivnosti čitanja po ulogama da se vrate na svoja mjesta.

Izlaganje učitelja Objasnite kako je Alma podučavao Zoramce da su pojedinačno odgovorni učiti evanđelje. Svi smo zasebno odgovorni učiti evanđelja. Osobe koje upravo počinju prihvaćati tu odgovornost su »pripravn[e] poslušati riječ« (Alma 32:6). Drugi vrše pokus gledom na riječi i daju joj mjesta da se posije u njihovo srce (vidi Alma 32:27–28).

Ostali pak već gaje riječ s vjerom, pomnjom i strpljivošću (vidi Alma 32:41).

Osobe uče evanđelje kroz svoju vjeru, pomnju i strpljivost.

- Rasprava
- Koje su neke od određenih stvari koje ljudi mogu učiniti kako bi »gajili riječ«? (Zapišite odgovore članova razreda na ploču. Uočite da su neki od mogućih odgovora niže navedeni.)
 - a. svakodnevno proučavati i razmišljati o Svetim pismima;
 - b. pretraživati Sveta pisma radi određenih odgovora na pitanja;
 - c. proučavati govore s Općeg sabora;
 - d. proučavati članke iz crkvenih časopisa;
 - e. postiti i moliti se za razumijevanje;
 - f. tražiti razumijevanje tijekom vršenja hramskog rada;
 - g. s članovima obitelji i prijateljima raspravljati o evanđeoskim načelima;
 - h. slijediti vodstvo Duha;
 - i. vjerno nastojati obdržavati zapovijedi.
 - Koji su vam blagoslovi došli kao rezultat vaših marljivih nastojanja u učenju evanđelja?

Učitelji bi trebali pomoći pojedincima koristiti svoju slobodu izbora u učenju i življenju evanđelja.

Izlaganje učitelja	Podsjetite članove razreda da nam je Bog dao slobodu izbora, to jest moć odabira između dobra i zla (vidi NiS 29:35). Mi koristimo svoju slobodu izbora kada odabiremo hoćemo li učiti i živjeti evanđelje ili ne.
Navod	Pročitajte sljedeću izjavu starješine Jamesa E. Fausta: »Sloboda izbora koja nam je dana kroz naum našeg Oca najveća je zamjena za Sotonin naum prisile. S ovim najuzvišenijim darom možemo rasti, poboljšavati se i težiti savršenstvu« (Conference Report, listopad 1987, 42; ili <i>Ensign</i> , studeni 1987, 35).
Rasprava	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koju razliku u našem podučavanju stvara shvaćanje da osobe imaju slobodu izbora i odgovorne su za svoje vlastito učenje? (Možete zapisati odgovore članova razreda na ploču.) <p>Pomognite članovima razreda uvidjeti da se trebaju usredotočiti na one koje podučavaju, a ne samo na ono što podučavaju. Učinkoviti učitelji evanđelja ne razmišljaju samo o onome što podučavaju. Pitaju se: »Kako ću pomoći onima koje podučavam da žele učiti i otkriti što trebaju znati?« Čineći to, učitelji poštuju slobodu izbora onih koje podučavaju te im pomažu pronaći radost u prihvaćanju svoje odgovornosti u učenju.</p> <p>Predložite da kada nastojimo pomoći drugima prihvatiti njihovu odgovornost u učenju evanđelja trebali bismo ih pozivati i poticati, a ne naguravati. Trebamo razmisliti i moliti se o našim planovima u pomaganju svakoj osobi koju podučavamo.</p> <p>Ne bismo trebali raditi ništa što može ometati druge u želji za učenjem evanđelja.</p>
Rasprava	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koje su neke od stvari koje učitelji mogu učiniti, a koje ometaju ljude u želji za učenjem evanđelja? (Dajte članovima razreda vremena da razmisle i rasprave o ovom pitanju. Potaknite ih da o tom pitanju raspravljaju općenito i ne kritiziraju pojedine učitelje. Uočite da su neke od mogućih ideja niže navedene.) <ol style="list-style-type: none"> a. čitaju im lekcije iz priručnika; b. provode većinu vremena lekcije u predavanju; c. pokušavaju ih zadiviti sa znanjem ili vještinama podučavanja; d. kritiziraju ili olako shvaćaju njihova pitanja i komentare; e. daju komentare ili postavljaju pitanja koja bi mogla potkopati njihovu vjeru; f. koriste govor ili primjere koji bi mogli natjerati Duha da se povuče; g. ne uspijevaju usredotočiti lekciju na evanđeoske istine.
Navod	Neka član razreda pročita sljedeću izjavu starješine Dallina H. Oaksa kako biste dovršili ovu raspravu: »Svaki dobar učitelj evanđelja koji nastoji slijediti Gospodina <i>usredotočit će sve svoje napore na druge, a nikada na sebe</i> . Sotona je rekao: 'Mene pošalji... ja ću otkupiti sav rod ljudski... ja ću zacijelo to učiniti. Podaj mi, dakle, čast svoju' Usporedite taj prijedlog sa Spasiteljevim, koji je rekao: 'Oče, budi volja tvoja i nek ti je slava u vjekove' (Mojsije 4:1–2). Učitelj evanđelja usredotočit će svoje podučavanje na potrebe ovaca i Gospodinovu slavu. Izbjegavat će biti u centru pažnje. Podučavat će stado da se uvijek treba ugledati na Gospodina. Nikada im neće ometati pogled na Gospodina stojeći na putu ili bacajući sjenu vlastitog promoviranja ili interesa« (govor održan 31. ožujka 1998).

Aktivnost s bilježnicom	<p>Mnogo je stvari koje možemo učiniti kako bismo potaknuli marljivo učenje.</p> <p>Neka članovi razreda otvore stranicu 60 u ovoj knjizi. Zamolite člana razreda da naglas pročita izjavu na toj stranici. Izjava navodi tri općenite stvari koje možemo učiniti kako bismo potaknuli marljivo učenje. Naglasite da u svakom od ta tri područja postoje mnoge jednostavne i određene stvari koje možemo učiniti.</p> <p>Neka članovi razreda pregledaju sljedeći popis u svojim knjigama. Pozovite ih da odaberu jednu ideju s popisa koju će primijeniti u budućoj prilici za podučavanje. Ukoliko vrijeme dopušta, dopustite im da u svojim bilježnicama ukratko napišu kako će iskoristiti tu ideju. Možete ih zamoliti da izlože svoj naum nekom drugom članu razreda. Ukoliko nema dosta vremena da zapišu svoj naum u bilježnice i rasprave o njemu s drugima, potaknite ih da to učine kod kuće.</p> <ol style="list-style-type: none"> Zamoliti nekoga da se pripremi pomoći u držanju lekcije. Pomoći njemu ili njoj da se pripremi. Zamoliti nekoga da pripremi lekciju s predmetom. Ako je prigodno, prepričati osobno iskustvo. Zamoliti one koje podučavate da razmisle o blagoslovima koje je Gospodin dao njima i njihovim obiteljima. Podučavati o tome kako čitati Sveta pisma s razumijevanjem. Priznati vrijednost doprinosa svake osobe lekciji. Poslušati i iskoristiti ideje izražene tijekom rasprave. Postavljati pitanja koja potiču razmišljanje i prizivaju doprinos raspravama. Kada netko postavi pitanje, pozvati druge da predlože odgovore. Zamoliti one koje podučavate da razmisle o tome kako mogu primijeniti stvari koje su naučili.
Zaključak	<p>Podsjetite članove razreda da učitelji evanđelja trebaju biti primjer marljivog učenja evanđelja. Potaknite ih da procijene vlastite napore u učenju nauka evanđelja. Pozovite ih da odrede što mogu učiniti kako bi slijedili Almin savjet o gajenju riječi vjerom, pomnošću i strpljenjem (vidi Alma 32:37, 41–42).</p> <p>Potaknite članove razreda da zapamte svetost slobode izbora svake osobe. Zatim pročitajte izjavu predsjednika Spencera W. Kimballa:</p> <p>»Blaga i sekularnog i duhovnog znanja su skrivena, ali su skrivena od onih koji ih nastoje pronaći na nepravilan način... Duhovno znanje nije dostupno samo na upit; čak i molitve nisu dostatne. Potrebna je upornost i predanost u životu osobe« (<i>The Teachings of Spencer W. Kimball</i>, ured. Edward L. Kimball [1982], 389–390).</p>
Svjedočanstvo	Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo.
Zaduženja	<p>Potaknite članove razreda da:</p> <ol style="list-style-type: none"> U svoje bilježnice pišu o svojim iskustvima dok provode svoje planove u poticanju marljivog učenja (vidi gore »Aktivnost s bilježnicom«). Ako je prikladno, neka razgovaraju o tim iskustvima s vođom, drugim članom razreda ili obitelji. Pregledaju načela podučavana u ovoj lekciji proučavanjem odsjeka pod naslovom »Potaknite marljivo učenje« (stranice 60–74) u ovoj knjizi.

Stvorite ozračje učenja

1. dio

Lekcija
6

Svrha Pomoći članovima razreda razumjeti kako učitelji i učenici mogu zajedno raditi da bi stvorili ozračje učenja evanđelja.

Napomena učitelju Članovi razreda su u lekciji 5 raspravljali o odgovornosti pojedinaca da budu marljivi u učenju evanđelja. Ovoj lekciji usredotočit će se na odgovornost koju dijele učitelji i učenici: stvaranje ozračja učenja. To će članovima razreda pomoći primijeniti evanđeoska načela u njihovim naporima sprječavanja ometanja u razredu i pomoći će rješavati probleme discipline koji možda već postoje.

Članovi razreda će s ovom lekcijom kao temeljem biti pripremljeni predložiti rješenja za određene probleme. To će biti učinjeno kao dio lekcije 7.

Priprema

1. Uz molitvu proučite stihove iz Svetih pisama u ovoj lekciji. Nastojte ih primijeniti na svrhu ove lekcije.
2. Upoznajte se s pričama u ovoj lekciji. Vježbajte čitanje priča na način koji će održati zanimanje članova razreda.
3. Donesite sljedeće stvari na sat:
 - a. veliki list papira (ili par manjih listova);
 - b. tri flomastera.
4. Proučite odsjek pod nazivom »Stvorite ozračje učenja« (stranice 75–78) u ovoj knjizi.

Predloženi razvoj lekcije Škola proroka pruža primjer kako stvoriti ozračje učenja evanđelja.

Navodi Pročitajte sljedeću izjavu:

»U ranim danima ove razdiobe Gospodin je zapovjedio braći da 'jedan drugoga podučavaju] o nauku kraljevstva'. Trebali su učiti sve stvari vezane za evanđelje i Božje kraljevstvo što im je bilo nužno znati, kao i stvari vezane za umjetnost i znanost, kraljevstva i narode. Trebali su 'tražiti] znanje, i to proučavanjem i vjerom', te su trebali graditi svetište ili hram u Kirtlandu koji je među ostalim trebao biti 'dom znanja'. (NiS 88:74–81, 118–122).

Kao dio tada postojećeg reda za ispunjavanje ovih zapovijedi, Gospodin je vodio uspostavljanje škole proroka (NiS 88:122, 127–141)« (Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*, 2. izd. [1966], 679).

Objasnite da je svrha škole proroka bila »pripremiti odabrane članove svećeništva za propovijedanje evanđelja Isusa Krista svijetu« (Ezra Taft Benson, Conference Report, travanj 1983, 69; ili *Ensign*, svibanj 1983, 53). Gospodin je objavom podučavao članove škole kako se ponašati. Tri elementa njegovih poduka mogu pomoći obiteljima i Crkvi uspostaviti ozračje učenja.

Ploča

Zapišite sljedeći popis na ploču:

1. svi doprinose;
2. postoji veza prijateljstva u evanđelju koja ujedinjuje sve nazočne;
3. svaka je osoba pažljiva i spremna usredotočiti se na doprinos drugih.

Sveta pisma

Neka članovi razreda otvore Nauk i saveze 88:122–123, 125. Objasnite da se tri elementa koja ste napisali na ploči podučavaju u ovim stihovima Svetih pisama. Neka članovi razreda pročitaju te stihove naglas. Zamolite ih da dok čitaju traže Gospodinove zapovijedi koje nam mogu pomoći zadržati ta tri elementa ozračja učenja.

Naglasite da svaka osoba ima nešto vrijedno za doprinijeti kada se ljudi okupe kako bi učili evanđelje. Svaka osoba može biti potaknuta Duhom da iznosi uočavanja i iskustva koji će podučiti druge. Svi nazočni trebali bi slušati jedan drugoga kako bi »svatko svakoga potakn[uo]« (NiS 88:122).

Učitelji i učenici dijele odgovornost stvaranja ozračja učenja evanđelja.

Izlaganje učitelja i Sveta pisma

Naglasite da je prvih pet lekcija ovog tečaja uključivalo rasprave o odgovornostima učitelja. Jedna lekcija, lekcija pet, uključivala je i raspravu o odgovornosti pojedinca da sam uči evanđelje. Današnja lekcija usredotočena je na odgovornost koju dijele i učitelji i učenici: odgovornost stvaranja ozračja u kojem možemo zajedno uspješno učiti evanđelje. Kako bi ispunili ovu odgovornost, učitelji i učenici trebaju si međusobno pomagati i biti ujedinjeni u svrsi.

Objasnite da je Alma govorio o ovom jedinstvu kada je podučavao narod koji je bio kršten u vodama Mormonovim. Neka član razreda pročita Mosiju 18:18–22.

Priča

Ispričajte sljedeću priču o ženi koja je bila zabrinuta zbog sata Nedjeljne škole na kojem je nazočila. Zamolite članove razreda da obrate pažnju slušajući na koji su način učenici i učitelj u priči zajedno radili kako bi stvorili ozračje učenja.

»Moj suprug i ja smo otkrili u našem novom odjelu da razred evanđeoskog nauka nije bio vrlo učinkovit. Kada je učitelj govorio, neki članovi razreda čitali bi svoja Sveta pisma, a drugi bi samo pognuli svoju glavu. Mogla sam vidjeti da je to mučilo učitelja. Jednom je čak i upitao: 'Sluša li tko?'

Uskoro smo saznali da je određen broj ljudi u odjelu pohađao nastavu iz evanđeoskih načela umjesto evanđeoskog nauka. Čuli smo da je učitelj tog razreda sjajan. Nazočili smo satu i otkrili da je živahan, pronicljiv i nagrađujući. No, hodajući jednoga dana kući iz Crkve povjerali smo se jedan drugome jer smo oboje osjećali da ono što činimo nije baš u redu. Trebali smo poduprijeti našeg biskupa pomažući učitelju kojeg je pozvao da nas

podučava. Počeli smo razgovarati o tome što bismo mogli učiniti kako bismo obogatili sat evanđeoskog nauka. Shvatili smo da smo svu odgovornost za dobro iskustvo sata prebacili na učitelja kao da smo ga izazivali u pridobivanju naše pozornosti i održavanju našeg zanimanja.

Tijekom tjedna molili smo se za vodstvo te smo u nedjelju otišli na sat evanđeoskog nauka s drugačijim duhom. Moj je suprug postavio pitanje par minuta nakon početka lekcije, a učitelj je pozvao druge članove razreda da ponude odgovore. Uslijedila je dobra rasprava kojoj je doprinijelo nekoliko članova razreda. Kasnije tijekom lekcije učitelj je rekao nešto što mi nije bilo jasno pa sam ga zamolila da mi pomogne razumjeti to. Odgovorio je ističući stih iz Pisama kojega ranije nisam primijetila. Zatim je sestra ispričala priču koja je potkrijepila njegovo podučavanje, a drugi član razreda izložio je drugi stih iz Pisama. Osjetili smo utjecaj Duha u toj učionici. Učitelj je postao opušteniji. Vidjela sam kako dobiva snagu i pouzdanje iz naših jednostavnih gesti kojim smo iskazali zanimanje i sudjelovanje. Lekcija je završena s molitvom zahvalnosti i glasnim 'Amen' od cijelog razreda.

Od tog dana većina članova razreda sudjeluje s velikim zanimanjem. Naš se učitelj čini potkrijepljen njihovim entuzijazmom i često izražava zahvalnost za podršku koju osjeća. Nedjeljna je škola sve bolja i bolja.«

Grupne rasprave

Rasporedite razred u tri grupe. Svakoj grupi dajte flomaster i veliki list papira (ili nekoliko manjih listova). Zamolite svaku grupu da odabere osobu koja će biti pisar. Zatim svakoj grupi postavite jedno od sljedećih pitanja:

1. Koje su neke od stvari koje učitelji i učenici mogu učiniti kako bi potaknuli svakoga da doprinese?
2. Koje su neke od stvari koje učitelji i učenici mogu učiniti kako bi razvili prijateljstvo među sobom?
3. Koje su neke od stvari koje učitelji i učenici mogu učiniti kako bi svakome pomogli biti pažljivi i slušati se međusobno?

Obavijestite grupe da imaju tri minute kako bi raspravili o svojim pitanjima. Dok to čine, trebali bi razmišljati o vlastitim iskustvima i priči koju ste im upravo ispričali. Pisar svake grupe zapisat će ideje na veliki list papira. Zatim će on ili ona izložiti popis kako bi ga svi mogli vidjeti.

Nakon što su prošle dvije ili tri minute, zamolite ih da izlože svoje popise. Ukratko pregledajte ideje na popisima. Potaknite članove razreda da zapišu te ideje u svojim bilježnicama.

Možete spomenuti sljedeće prijedloge ukoliko ih članovi razreda ne uključe u svoje popise:

1. Koje su neke od stvari koje učitelji i učenici mogu učiniti kako bi potaknuli svakoga da doprinese?
 - a. Učitelji i učenici trebaju primjenjivati načela o kojima raspravljaju.
 - b. Učenici bi trebali pročitati gradivo lekcije prije dolaska na sat gdje je to moguće, poput satova Melkisedekovog svećeništva, Potpornog društva i evanđeoskog nauka.
 - c. Učenici bi trebali dobrovoljno sudjelovati u raspravama. Trebali bi podizati ruku kako bi pomogli učitelju znati da su spremni postaviti pitanje ili iznijeti komentare.
 - d. Pojedini učenici trebali bi paziti da ne dominiraju raspravom.

- e. Učenici bi trebali marljivo izvršavati zadatke.
2. Koje su neke od stvari koje učitelji i učenici mogu učiniti kako bi razvili prijateljstvo među sobom?
- Učitelji i učenici trebali bi biti svjesni sposobnosti i potreba ostalih.
 - Trebali bi se međusobno podupirati na satu i izvan sata.
 - Kada je to prigodno, trebali bi verbalno izražavati međusobnu brigu i ljubav.
3. Koje su neke od stvari koje učitelji i učenici mogu učiniti kako bi svakome pomogli biti pažljivi i slušati se međusobno?
- Učitelji i učenici trebali bi pažljivo i s poštovanjem slušati jedni druge.
 - Učitelji i učenici trebali bi dolaziti na vrijeme.
 - Trebali bi ostati pažljivi i usredotočeni na lekciju.
 - Učenici bi trebali postavljati prikladna pitanja kada ne razumiju što se podučava.
 - Kada je to moguće, učenici bi trebali biti nazočni tijekom cijele lekcije.

Učitelji pomažu učenicima razumjeti i ispuniti njihove dužnosti u stvaranju ozračja učenja.

Priče i rasprava

Objasnite da ćete ispričati dvije priče. Zamolite članove razreda neka razmisle o tome kako su učitelji u ovim pričama pomogli drugima doprinijeti ozračju učenja. Zatim ispričajte sljedeću priču koju je ispričao predsjednik Thomas S. Monson:

»Jednog zimskog dana razmišljao sam o iskustvu iz svoje dječjačke dobi. Imao sam tek jedanaest godina. Melissa, naša predsjednica Male škole, bila je starija, sijeda žena puna ljubavi. Jednoga dana u Maloj školi Melissa me je zamolila da ostanem malo duže i porazgovaram s njom. Nas dvoje sjedili smo u inače praznoj kapeli. Stavila je svoju ruku na moje rame i počela plakati.

Iznenaden, upitao sam je zašto plače.

Odgovorila je: 'Čini se da ne mogu potaknuti [dječake] da iskažu poštovanje tijekom uvodnih vježbi u Maloj školi. Tommy, bi li bio voljan pomoći mi?'

Obećao sam Melissi da hoću. Začudo meni, ali ne Melissi, time su prestali svi problemi u Maloj školi s poštovanjem. Otišla je na izvor problema – k meni« (Conference Report, listopad 1987, 82–83; ili *Ensign*, studeni 1987, 69).

- Što je predsjednica Male škole iz ove priče učinila kako bi pomogla u stvaranju ozračja učenja? (Pomogla je mladom Tommyju Monsonu razumjeti i ispuniti njegovu dužnost.)
- Nakon što ste poslušali ovu priču, imate li bilo kakve prijedloge koje biste htjeli nadodati popisima koje ste sačinili? (Možete također predložiti da članovi razreda nadodaju te prijedloge na popise u svojim bilježnicama.)

Priča i rasprava

Objasnite da ćete sada ispričati priču o učiteljici u organizaciji Djevojaka:

»Pođite sa mnom u razred djevojaka u dobi od 12 i 13 godina. Slušajte kako učenice otkrivaju nauk. Primijetite iskustvo koje učiteljica pruža učenicama kako bi mogle povezati nauk sa stvarnošću njihovog života. Osjetite popratno svjedočanstvo Duha:

'Naša učiteljica privlači svoju stolicu bliže polukrugu kojeg čini pet djevojaka. Imamo gosta koji nas čeka vani', započela je. 'To je sestra Jonas. Pristala je pokazati nam svoju

bebu i ispričati nam kako se osjeća kao nova majka. Kada budete gledale ovu novu bebu, promatrajte i njezinu majku – kako se ponaša prema bebi, što čini i što govori. Porazgovarat ćemo o njezinom posjetu nakon što ode.'

Sestra Jonas uđe, provede sedam ili osam minuta govoreći o svojoj bebi i odgovarajući na pitanja. Djevojke joj zahvale i ona napusti razred.

'Beba je bila dražesna, zar ne?' reagira naša učiteljica na oduševljeni žamor razreda. 'No što ste primijetile o majci?'

Minuta šutnje, a zatim odgovor: 'Pa, bila je sretna.' Drugi odgovor: 'Ljuljala se naprijed nazad cijelo vrijeme dok ju je držala.' Još par odgovora, a zatim Katie polagano počne: 'Ona je... ona je pričala vrlo tiho.'

'Možeš li reći više o tome?' upita učiteljica pokušavajući je pridobiti.

'Pa, njezin glas podsjećao me na glas moje majke kada je zvala iz bolnice prošle godine kako bi nam rekla da smo dobili sestricu.'

Okrenuvši se drugim djevojkama, učiteljica je rekla: 'Što vi mislite? Da li je još netko primijetio njezin glas?'

Djevojke počnu dublje razmišljati i odgovarati riječima poput 'poštovanje', 'nebo', 'ljubav'.

Učiteljica odgovori: 'Mislim da razumijem. Vjerujem da nam te riječi padaju na pamet jer smo prepoznale veliki dar našeg Nebeskog Oca. On nas toliko puno voli i vjeruje nam da je voljan podijeliti svoju stvaralačku moć s nama. Osjećamo veliku zahvalnost i poštovanje za to povjerenje. Majčinstvo je *božanska* uloga.'

Nakon ove jasne izjave nauka i svjedočanstva naša učiteljica nastavlja dalje s aktivnosti u kojoj djevojke prepoznaju osobine koje njihove majke iskazuju, a koje pokazuju razumijevanje božanske prirode majčinstva. 'Može li se svaka od vas sada pripremiti za majčinstvo uvježbavanjem jedne od ovih vrlina – možda tako što će biti strpljivija, ljubaznija ili pozitivnija ovaj tjedan?'

Svaka djevojka govori o svojem odabiru. Naša učiteljica iznosi vlastito svjedočanstvo. Dana je završna molitva« (Virginia H. Pearce, Conference Report, listopad 1996, 14–15; ili *Ensign*, studeni 1996, 13).

- Što je učiteljica iz ove priče učinila kako bi pomogla u stvaranju ozračja učenja? (Odgovori mogu uključivati da je pozvala gošću koja je iznijela osobno iskustvo, postavljala je nadahnutu pitanja, pažljivo je slušala, odgovarala je na komentare članica razreda s naknadnim pitanjima, podučavala je nauk i pomogla je djevojkama primijeniti nauk u njihovom životu.) Što su učinile članice razreda? (Odgovori mogu uključivati da su promišljeno slušale i sudjelovale.)
- Kako bi ozračje učenja razvijeno u ovom razredu moglo pomoći u sprječavanju budućih poteškoća?
- Nakon što ste poslušali ovu priču, imate li bilo kakve prijedloge koje biste htjeli nadodati popisima koje ste sačinili? (Možete predložiti da članovi razreda nadodaju te prijedloge na popise u svojim bilježnicama.)

Kada pomažemo učenicima uključiti se u stvaranje ozračja učenja, podučavamo ih da budu sljedbenici Isusa Krista.

Izlaganje učitelja

Naglasite da priče koje ste ispričali pokazuju neke načine sprječavanja i rješavanja problema. Neka članovi razreda otvore odsjek pod naslovom »Stvorite ozračje učenja« u ovoj knjizi, počevši na stranici 75. Naglasite da se u tekstu na stranicama 76–83 govori o stvaranju ozračja učenja i sprječavanju ometanja, a stranice 84–87 daju određene prijedloge o tome kako se nositi s ometanjima ako do njih dođe. Objasnite da bi naš cilj trebao biti isti bilo da nastojimo spriječiti ili riješiti probleme: podučavati evanđelje Isusa Krista te pomoći učenicima razumjeti i ispuniti odgovornosti koje imaju u stvaranju ozračja učenja.

Ovaj je cilj ključ discipline u razredu. Kada nam je ovaj cilj u mislima, onda ne radimo samo na tome da ispravljamo ponašanje ili održavamo tišinu u razredu. Osim toga, mi podučavamo druge da budu sljedbenici Isusa Krista.

Ponekad učitelji misle da nisu uspješni ako ne mogu brzo pronaći način stvaranja ozračja učenja evanđelja. Međutim, rijetko se takvo ozračje stvara brzo. Ljudi se razvijaju korak po korak – redak po redak te uredbu za uredbom (vidi 2 Nefi 28:30). Potreban je stalan napor. Ključ se nalazi u vjernom, marljivom i strpljivom radu, u kojem nas uvijek vode istinita načela.

Zaključak

Svjedočanstvo

Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo.

Zaduženje

Obavijestite članove razreda da će lekcija sljedećeg tjedna biti usmjerena na određene stvari koje učitelji mogu učiniti kako bi spriječili ometanja i riješili probleme u disciplini. Zamolite ih da zamisle situaciju koja ih može odvratiti od ozračja učenja te da razmisle o mogućem rješenju. Rješenje bi trebalo biti određeno i praktično. U svojim bi bilježnicama trebali pisati i o situaciji i o rješenju te odvojiti dvije ili tri minute sata sljedećeg tjedna kako bi raspravljali o tome što su napisali.

U razmatranju mogućih rješenja, članovi razreda trebali bi proučiti odsjek pod naslovom »Stvorite ozračje učenja« (stranice 75–78) u ovoj knjizi.

Stvorite ozračje učenja

2. dio

Lekcija 7

Svrha	Pomoći članovima razreda primijeniti načela koja su naučili u lekciji 6.
Napomena učitelju	<p>Pred kraj lekcije 6 zamolili ste članove razreda da se pripreme govoriti o načinima sprječavanja ometanja i rješavanja problema s disciplinom (vidi stranicu 220). Budući da učitelji žele naučiti praktične, određene načine nošenja s problemima, trebali biste osmisliti ovu lekciju tako da biste proveli većinu vremena sata s aktivnošću primjene.</p> <p>Dok vodite rasprave u ovoj lekciji, pomognite članovima razreda postati uvjereniji u svoju sposobnost stvaranja ozračja učenja.</p>
Priprema	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proučite uz molitvu Nauk i saveze 12:8. Nastojte to primijeniti na svrhu ove lekcije. 2. Pripremite se govoriti o tome kako spriječiti ili riješiti određena ometanja ili probleme discipline. Pripazite da vaše rješenje bude praktično. 3. Pobrinite se da su članovi razreda pripremljeni razgovarati o tome kako spriječiti ometanja i riješiti probleme s disciplinom (vidi zaduženje na stranici 220). Podsjetite ih da njihova rješenja trebaju biti određena i praktična. 4. Nastavite proučavati odsjek pod naslovom »Stvorite ozračje učenja« (stranice 75–87) u ovoj knjizi.
Predloženi razvoj lekcije	Naš uspjeh u utjecanju na druge ovisi o našoj poniznosti i ljubavi.
Izlaganje učitelja i rasprava o Svetim pismima	<p>Podsjetite članove razreda da su u lekciji 2 raspravljali o važnosti ljubavi prema onima koje podučavamo. Ovo načelo trebalo bi rukovoditi svime što činimo kako bismo stvorili ozračje učenja, posebice kada radimo pojedinačno s članovima razreda.</p> <p>Neka član razreda pročita Nauk i saveze 12:8.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zašto su poniznost i ljubav važni kada pozitivno utječemo na druge? <p>Predložite da članovi razreda trebaju imati na umu važnost ovog načela dok razgovaraju o tome kako spriječiti ometanja i riješiti probleme discipline.</p>
Navod	<p>Pročitajte sljedeću izjavu predsjednika Howarda W. Huntera:</p> <p>»Božji glavni način djelovanja je nagovaranjem, strpljenjem i dugotrpnošću, ne prisilom i izravnim sukobom. On djeluje blagim nagovaranjem i ljubaznim poticajima. Uvijek djeluje s nepokolebljivim poštovanjem slobode i neovisnosti koje posjedujemo. Želi nam pomoći i moli nas za priliku da nam pomogne, no to neće učiniti kršenjem naše slobode izbora. Previše nas voli da bi to učinio« (Conference Report, listopad 1989, 21; ili <i>Ensign</i>, studeni 1989, 18).</p>

Možemo pomoći drugima razumjeti i ispuniti njihovu dužnost doprinosa u ozračju učenja.

Izlaganje učitelja	<p>Pregledajte zaduženje koje ste dali članovima razreda prošli tjedan. Obavijestite ih da ste i vi radili na tom zaduženju. Zatim izložite problem kojeg ste razmotrili kao i vaše rješenje tog problema. Ukažite koja bi tri elementa ozračja učenja bila ojačana vašim rješenjem (za pregled tih elemenata vidi stranicu 216). Nakon što ste izložili svoje rješenje, upitajte sljedeće pitanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Što je učinkovito u ovom rješenju? ▪ Na što bismo trebali paziti prilikom korištenja ovog rješenja? ▪ Kojih se drugih mogućih rješenja vi možete sjetiti?
Izlaganje članova razreda	<p>Neka članovi razreda naizmjenice govore o problemima koje su razmatrali te njihovim prijedlozima kako riješiti te probleme. Uvjerite ih da svaki član razreda ima priliku doprinijeti. Ukoliko vrijeme dopusti, popratite svako izlaganje s tri gore navedena pitanja.</p>
Izlaganje učitelja	<p>Objasnite da je u sprječavanju ometanja i rješavanju problema discipline često neophodno surađivati s članovima razreda ponaosob. Međutim, možemo podučavati članove razreda o njihovim dužnostima i dok su okupljeni. Jedan dobar način na koji to možemo učiniti je pričanjem o svojim osjećajima o našem pozivu i odgovornostima kao učitelja. Zatim možemo navesti dužnosti članova razreda, podučavajući o tri elementa ozračja učenja o kojima se raspravljalo u prošlotjednoj lekciji (vidi stranicu 216). Naposljetku možemo naglasiti da nam je potrebna njihova pomoć jer razred može biti uspješan samo kada učitelj i učenici zajedno rade (za primjer takvog izlaganja vidi priču na stranici 78 ove knjige. Možete pročitati tu priču s članovima razreda).</p>
Lekcija s predmetom	<p>Trebali bismo pronaći načine da smanjimo ometanja.</p> <p>Zamolite člana razreda da stane ispred razreda. Neka ispruži svoje ruke, a zatim stavite tešku knjigu ili predmet u svaku njegovu ili njezinu ruku. Zamolite njega ili nju da podučava druge članove razreda o prvom viđenju dok drži predmete u tom položaju. Kada se ruke te osobe počnu spuštati, podsjetite ju da ih drži gore. Neka ta osoba spusti predmete nakon otprilike 30 sekundi i vrati se na svoje mjesto.</p> <p>Naglasite da se članovi razreda nisu u potpunosti usredotočili na ono o čemu se govorilo dok je ta osoba podučavala. Umjesto toga, njihova je pozornost bila usmjerena na nastojanje držanja knjiga.</p>
Izlaganje učitelja	<p>Naglasite da fizičko okruženje može isto ometati podučavanje i učenje, uz probleme o kojima smo već raspravljali. Kada članovi razreda uđu u učionicu ili drugo okruženje za podučavanje koje je nesređeno ili neudobno, manje je vjerojatno da će predat svoju punu pažnju poruci lekcije.</p> <p>Pažljivo osmišljeno fizičko okruženje može smanjiti ometanja. Na primjer, mogli bismo posložiti stolice kako bi učenici mogli vidjeti nas, ploču i jedan drugoga. Takvo uređenje razreda pojačava sposobnost učitelja u podučavanju i sposobnost učenika u sudjelovanju i učenju. Kontroliranje temperature sobe, gdje je to moguće, može pomoći svima osjećati se udobno. Više prijedloga o pripremanju fizičkog okruženja nalazi se u »Pripremanje učionice« na stranici 76 ove knjige.</p>

Možemo spriječiti i riješiti probleme discipline slijedenjem osnovnih načela podučavanja evanđelja.

Izlaganje učitelja

Naglasite da kada stvorimo i održavamo ozračje učenja, pomažemo sprječavati ometanja i rješavati probleme discipline. Najvažnija stvar koju možemo učiniti kako bismo ostvarili ovo je primijeniti načela podučavanja evanđelja koja se podučavaju u ovom tečaju. Ta su načela:

1. voljeti one koje podučavamo;
2. podučavati s Duhom;
3. podučavati nauk;
4. poticati marljivo učenje;
5. pripremiti sve potrebno;
6. koristiti učinkovite metode.

Kao učitelji, trebamo redovito preispitivati sebe i svoje podučavanje kako bismo se pobrinali da primjenjujemo svako od ovih načela.

Zaključak

Svjedočanstvo

Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo.

Zaduženja

Potaknite članove razreda da:

1. Nastave proučavati odsjek pod naslovom »Stvorite ozračje učenja« (stranice 75–87) u ovoj knjizi. Neka razmotre svoje vlastito podučavanje, prepoznajući stvari koje mogu učiniti kako bi pomogli u stvaranju ozračja učenja.
2. Pregledaju popis na stranici 212 o tome kako prizvati marljivo učenje. Neka odaberu jednu stavku s popisa i primjene je u nadolazećoj prilici za podučavanje. Neka pišu o svojim iskustvima u svojim bilježnicama.

Lekcija
8

Koristite učinkovite metode

1. dio

Svrha Pomoći članovima razreda odabrati metode podučavanja te ih učinkovito koristiti.

Napomena učitelju Kvaliteta podučavanja i učenja evanđelja poboljšava se kada se metode odabiru pažljivo i koriste učinkovito. Učitelji bi trebali odabirati metode koje: (1) pomažu onima koje podučavaju steći jasno i nezaboravno razumijevanje nauka i načela evanđelja; te (2) prikladne su za sadržaj lekcije i dobne skupine onih koje podučavaju.

U ovoj lekciji i lekciji 9 članovi razreda učiti će o sljedećim temeljnim metodama podučavanja: korištenje lekcija s predmetom, uspoređivanje, korištenje ploče, pričanje priča, postavljanje pitanja i vođenje rasprava.

Priprema

1. Pregledajte odsjek pod naslovom »Koristite učinkovite metode« (stranice 88–95) u ovoj knjizi. Također pregledajte dio F, »Metode podučavanja« (stranice 157–185).
2. Donesite na sat jednu šalicu koja je čista izvana i iznutra, te drugu šalicu koja je čista izvana, ali prljava iznutra.
3. Pripremite prikaz u kojem ćete koristiti ploču za podučavanje evanđeoskog načela. Možete koristiti jedan od primjera na stranici 162 ili možete osmisliti vlastiti primjer.

Predloženi razvoj lekcije **Trebali bismo koristiti metode podučavanja koje pomažu pojedincima razumjeti, zapamtiti i primijeniti načela evanđelja.**

Priča Ispričajte sljedeću priču. Objasnite da je to iskustvo kojeg su imali predsjednik Boyd K. Packer i njegova supruga dok je on služio kao predsjednik misije.

»Sastavili smo raspored sabora zona. Za svaki je sabor sestra Packer ispekla troslojnu tortu... prekrasno ukrašenu s debelim, raznobojnim slojevima šecerne glazure, predivno obrubljenu i s riječju 'Evanđelje' urezanom na gornjoj strani. Kada su se misionari okupili, donijeli smo tortu uz popratnu svečanost. Bilo je to nešto što se trebalo vidjeti!

Kada smo naglasili da torta predstavlja evanđelje, postavili smo pitanje: 'Tko bi htio malo?' Imali smo uvijek gladnog starješinu koji se željno javio. Zamolili smo ga da dođe naprijed te rekli: 'Prvog ćemo tebe poslužiti.' Zatim sam uronio svoje prste u vrh torte i otkinuo veliki dio. Vrlo sam pažljivo stisnuo svoju šaku nakon što sam otkinuo taj komad kako bi šecerna glazura procurila između mojih prstiju i zatim sam starješini dobacio dio kolača, a dio glazure ga je poprskao po prednjoj strani njegovog odijela, dok su ostale starješine sjedile u potpunoj nevjerici. 'Bi li tko drugi htio malo kolača?' upitao sam. Iz nekog razloga nitko nije prihvatio ponudu.

Zatim smo iznijeli kristalno posuđe, srebrnu vilicu, platneni ubrus i predivan srebrni nož za posluživanje. S velikim dostojanstvom, pažljivo sam odrezao komad torte s druge strane, nježno ga odložio na kristalni tanjurić i upitao: 'Želi li netko komad torte?'

Lekcija je bila očita. To je u oba slučaja bila ista torta, okus i hrana. Način služenja učinio ju je ili poželjnom, čak primamljivom, ili nepoželjnom, čak odbojnom. Torta predstavlja evanđelje, podsjetili smo misionare. Kako su je posluživali?

Nakon takvog prikaza nismo imali problema u naporima za poboljšanje podučavanja misionarskih rasprava, zapravo smo imali popriličan zanos. Par mjeseci kasnije mislio sam da bi misionarima trebao podsjetnik na lekciju pa sam poslao bilten sa skicom torte.

Kada sam se ponovno susreo s misionarima, rekao sam: 'Nedavno ste primili bilten, zar ne?'

'Da, jesmo.'

'Što je pisao?'

Misionari su stalno govorili: 'Podsjetilo nas je da poboljšamo izlaganje naših lekcija i više učimo, pažljivije proučavamo lekcije te si međusobno pomognemo u našem načinu naučavanja tih lekcija.'

'Sve ste to iščitali iz slike?'

'Da, to je bila lekcija koju nećemo ubrzo zaboraviti!'

Naravno, trebao bih nadodati da sam bio vrlo sretan kada je bilo neophodno platiti račun za čišćenje odijela starješine!« (*Teach Ye Diligently*, rev. izd. [1991], 270–271).

Napomena: Želite li sami iskoristiti model lekcije s predmetom predsjednika Packera, razmislite poslužiti kolač tako da uzmete komad svojom rukom i stisnete ga iznad tanjura umjesto da ga bacite na člana razreda.

Rasprava

- Što možemo naučiti iz ove priče o tome kako trebamo prezentirati evanđelje?
- Koji dokazi postoje o učinkovitosti lekcije predsjednika Packera?

Naglasite da su misionari u misiji predsjednika Packera *razumjeli* lekciju, *zapamtili* je i *primijenili* u svojem životu. Nije dovoljno samo pomoći onima koje podučavamo shvatiti načela evanđelja. Trebamo im pomoći zapamtiti ih i primijeniti.

Neka članovi razreda okrenu stranicu 158 u ovoj knjizi. Objasnite da ta stranica sadrži popis metoda koje se mogu koristiti u podučavanju evanđelja. Današnja lekcija i lekcija idućeg tjedna uključivat će prikaze nekoliko metoda s tog popisa. Naglasite da trebamo koristiti metode koje uzdižu one koje podučavamo i ne odvlače pažnju od načela koja podučavamo.

Korištenje lekcije s predmetom

Prikaz i rasprava

Naglasite da je u priči koju ste ispričali predsjednik Packer koristio lekciju s predmetom kako bi podsjetio misionare na učinkovito podučavanje. Možemo koristiti lekcije s predmetom kako bismo podučavali različita načela evanđelja.

Izložite dvije šalice – jednu koje je čista izvana i iznutra te drugu koje je čista izvana, a prljava iznutra. Zatim postavite sljedeće pitanje:

- Iz koje biste od ovih dviju šalica radije pili?

Objasnite da je Isus jednom usporedio grupu ljudi sa čašom koja je čista izvana, ali prljava iznutra. Pozovite člana razreda da pročita Matej 23:25–26.

Izlaganje učitelja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koje evanđeosko načelo podučava ova lekcija s predmetom? (Nije dovoljno samo se <i>doimati</i> pravednim; trebamo biti pravedni i čisti u našem srcu.) Što vi mislite da je posebice učinkovito u ovoj lekciji s predmetom? <p>Naglasite da stranice 164–165 u ovoj knjizi sadrže gradivo koje može pomoći učiteljima razviti učinkovite lekcije s predmetom. Neka članovi razreda okrenu stranicu 165). Pregledajte prijedloge za razvijanje i korištenje lekcija s predmetom. Zatim iznesite sve dodatne prijedloge koje imate o korištenju lekcija s predmetom.</p>
Navodi	<p>Uspoređivanje</p> <p>Naglasite da su lekcije s predmetom učinkovite jer povezuju duhovna načela s poznatim, fizičkim stvarima. Isto možemo postići s jednostavnim usporedbama.</p> <p>Neka članovi razreda pročitaju sljedeću usporedbu (dodatne usporedbe nalaze se na stranicama 163–164 u ovoj knjizi):</p> <p>Predsjednik Gordon B. Hinckley je podučavao:</p> <p>»Vjera je poput mišića moje ruke. Koristim li ju, njegujem li ju, ona će rasti. Učinit će mnogo stvari. Stavim li ju u povoj i ne činim ništa s njom, oslabit će i postati beskorisna« (<i>Church News</i>, 6. lipnja 1998, 2).</p> <p>Starješina Russell M. Nelson je rekao:</p> <p>»Glagol inokulirati stoga doslovno znači ‘staviti oko unutar’ – da bi nadziralo i čuvalo od povrede.</p> <p>Bolest kao što je dječja paraliza može osakatiti ili uništiti tijelo. Bolest kao što je grijeh može osakatiti ili uništiti duh. Razorna djelovanja dječje paralize danas se mogu spriječiti cijepjenjem, no razorna djelovanja grijeha zahtijevaju drugi način prevencije. Liječnici ne mogu cijepiti protiv bezakonja. Duhovna zaštita dolazi samo od Gospodina – i na njegov način. Isus ne odabire inokulirati, već širiti doktrinu« (Conference Report, travanj 1995, 41–42; ili <i>Ensign</i>, svibanj 1995, 32).</p> <p>Starješina Joseph B. Wirthlin je rekao:</p> <p>»Divovsko hrastovo drvo... ima duboki sustav korijenja koji može biti i dva i pol puta duži od njegove visine. Takva su drveća rijetko otpuhana bez obzira kako snažne oluje bile.</p> <p>Vjerni članovi Crkve trebali bi biti poput drva hrasta i puštati duboko korijenje u plodno tlo temeljnih načela evanđelja« (Conference Report, listopad 1994, 98; ili <i>Ensign</i>, studeni 1994, 75).</p>
Rasprava o Svetim pismima	<p>Pozovite člana razreda da pročita Matej 13:44.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Što možemo naučiti iz ove usporedbe?
Izlaganje učitelja	<p>Istaknite da su usporedbe učinkovite samo kada govorimo o stvarima koje su poznate onima koje podučavamo. Naglasite da stranice 163–164 u ovoj knjizi sadrže gradivo koje može pomoći učiteljima razviti učinkovite usporedbe.</p>
Prikaz	<p>Korištenje ploče</p> <p>Objasnite da se ploča može učinkovito koristiti kako bi se naglasile ključne ideje, usredotočila pažnja članova razreda i pojednostavili zamršeni pojmovi. Članovima razreda recite</p>

da ćete prikazati kako koristiti ploču. Zatim izvedite prikaz koji ste pripremili (vidi »Priprema«, stavka 3).

Rasprava

Postavite članovima razreda sljedeće pitanje:

- Što ste naučili iz ovog prikaza? Kako vam je korištenje ploče pomoglo naučiti te stvari?
- Što ste naučili iz ovog prikaza o tome kako bismo trebali koristiti ploču kao oruđe za podučavanje?

Ako članovi razreda ne spomenu sljedeće prijedloge, spomenite ih vi:

1. Pisati jasna i dovoljno velika slova kako bi svi mogli vidjeti. Obično je učinkovitije napisati par ključnih riječi umjesto cjelovitih rečenica.
2. Pričati dok pišete. To će vam pomoći održati pažnju članova razreda.
3. Izbjegavati provoditi duže vrijeme pred pločom.
4. Planirati unaprijed. Vježbati crtanje bilo kakvih figura, zemljopisnih karti ili dijagrama koje planirate koristiti.
5. Ne ispričavati se zbog svojeg rukopisa ili nedostatka umjetničkih sposobnosti.
6. Koristiti jednostavne ljepljive figure i oblike kako biste prikazali priče ili pojmove.
7. Povremeno dopustiti članovima razreda da pišu na ploču. To može pomoći u povećanju sudjelovanja.

Naglasite da članovi razreda mogu pronaći dodatne prijedloge na stranicama 162–163 u ovoj knjizi.

Kada se pripremamo podučavati, odabiremo iz raznolikosti metoda podučavanja.

Izlaganje učitelja

Naglasite da raznolikost metoda podučavanja može poboljšati i oživjeti podučavanje i učenje evanđelja. Međutim, ne bismo smjeli koristiti različite metode čisto radi raznolikosti. Trebali bismo odabirati metode koje: (1) pomažu onima koje podučavamo steći jasno i nezaboravno razumijevanje nauka i načela evanđelja; te (2) prikladne su za sadržaj lekcije i dobne skupine onih koje podučavamo.

Primjena

Zamolite člana razreda da iznese određen nauk ili načelo iz lekcije koga su on ili ona pripremili za poduku. Zatim neka članovi razreda otvore stranicu 158 i pregledaju popis metoda. Pozovite ih da predlože metode koje bi se mogle iskoristiti u učinkovitom podučavanju tog nauka ili načela. Kada članovi razreda predlože određene metode, upitajte ih da objasne zašto su odabrali te metode.

Zaključak

Navod

Neka član razreda pročita sljedeću izjavu starješine Boyd K. Packera:

»Kada podučavamo o moralnim i duhovnim vrijednostima, podučavamo o stvarima koje su neopipljive. Možda niti jedno podučavanje nije tako teško ostvariti, niti pruža takvo zadovoljstvo kada je uspješno obavljeno. Postoje tehnike koje se mogu primijeniti i oruđa koja se mogu koristiti. Postoje stvari koje učitelji mogu učiniti da bi pripremili sebe i svoje lekcije kako bi mogli svoje učenike... podučavati, a njihova se svjedočanstva mogu prenosi s jednog na drugog« (*Teach Ye Diligently*, 62).

Naglasite da su metode važne, ali ne bi trebale biti središte lekcije koju podučavamo. One su oruđa koja pomažu onima koje podučavamo usredotočiti se na spasonosni nauk evanđelja i primijeniti ga u svojem životu.

Svjedočanstvo

Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo.

Zaduženja

Potaknite članove razreda da:

1. Razmotre metode koje mogu koristiti kako bi učinkovitije podučavali načela evanđelja.
2. U svojim bilježnicama pišu o svojim iskustvima uz odabir i korištenje raznih metoda podučavanja.
3. Pregledaju odsjek pod naslovom »Koristite učinkovite metode« (stranice 88–95) u ovoj knjizi. Također neka pregledaju dio F, »Metode podučavanja« (stranice 157–185).

Koristite učinkovite metode

Lekcija 9

2. dio

Svrha	Pomoći članovima razreda primijeniti načela koja su naučili u lekciji 8.
Napomena učitelju	Ova je lekcija nastavak lekcije 8. U pripremi za ovu lekciju pozvat ćete nekolicinu članova razreda da podučavaju načela evanđelja koristeći sljedeće metode: pričanje priča, postavljanje pitanja i vođenje rasprave (vidi »Priprema«, stavka 1, dolje). Trebate se pobrinuti da im ovo iskustvo bude nadahnjujuće te da im pomogne steći pouzdanje u njihove sposobnosti korištenja različitih metoda podučavanja. Budite posebno osjetljivi prema potrebama i osjećajima članova razreda koji su manje iskusni učitelji.
Priprema	<p>1. Unaprijed porazgovarajte s tri člana razreda te ih zasebno upitajte da pripreme jedan od dolje navedenih prikaza. Potaknite ih da pregledaju Sveta pisma i <i>Evanđeoska načela</i> (31110) radi pomoći oko gradiva prikaza, a ovu knjigu radi pomoći oko načina korištenja metoda koje su im dodijeljene.</p> <p>1. prikaz: Ispričajte istinitu priču kojom ćete podučavati o moći osobne molitve. Budite spremni iznijeti nekoliko uočavanja o tome kako učinkovito koristiti priče u podučavanju evanđelja.</p> <p>2. prikaz: Koristite pitanja kako biste podučavali o blagoslovima obdržavanja šabata svetim. Budite spremni iznijeti nekoliko uočavanja o tome kako učinkovito koristiti pitanja u podučavanju evanđelja.</p> <p>3. prikaz: Vodite raspravu kako biste podučavali o tome zašto bismo trebali biti voljni žrtvovati se. Budite spremni iznijeti nekoliko uočavanja o tome kako učinkovito voditi rasprave u podučavanju evanđelja.</p> <p>2. Po potrebi pomognite zaduženim članovima razreda da pripreme svoje prikaze.</p>
Predloženi razvoj lekcije	<p>Podsjetite članove razreda da su tijekom prethodne lekcije vidjeli prikaze o korištenju lekcija s predmetom, usporedbi i ploče prilikom podučavanja načela evanđelja. Danas će vidjeti prikaze tijekom kojih će zaduženi članovi razreda podučavati evanđeoska načela pričanjem priča, postavljanjem pitanja i vođenjem rasprave.</p> <p>Pričanje priča</p>
Prikaz i rasprava	<p>Pozovite zaduženog člana razreda da prikaže prvi prikaz (vidi »Priprema«, 1. stavka). Neka članovi razreda nakon ovog prikaza rasprave o sljedećem pitanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kako vam je korištenje ove priče pomoglo bolje razumjeti moć osobne molitve? <p>Pozovite zaduženog člana razreda da iznese nekoliko uočavanja koja su on ili ona stekli o tome kako koristiti priče u podučavanju načela evanđelja.</p>
Izlaganje učitelja	Neka članovi razreda otvore odsjek »Priče« na stranicama 180–183. Pregledajte »Smjernice za pripremanje i pričanje priče«, stranica 182.

Postavljanje pitanja

Prikaz i rasprava

Pozovite zaduženog člana razreda da prikaže drugi prikaz (vidi »Priprema«, 1. stavka). Neka članovi razreda nakon ovog prikaza rasprave o sljedećem pitanju:

- Na koji su vam način pitanja u ovom prikazu pomogla bolje razumjeti blagoslove obdržavanja šabata svetim?

Pozovite zaduženog člana razreda da iznese nekoliko uočavanja koja su on ili ona stekli o tome kako postavljati pitanja u podučavanju načela evanđelja.

Izlaganje učitelja

Pomognite članovima razreda razumjeti da pitanja koja koristimo kao oruđa u podučavanju trebaju:

1. Poticati razmišljanje i raspravu. Kako biste otkrili što ljudi znaju, o čemu razmišljaju i kako se osjećaju, postavljajte pitanja koja započinju sa *što*, *gdje*, *kada*, *zašto*, *kako* ili *na koji način*. Općenito, pitanja na koja se može odgovoriti s *da* ili *ne* nisu učinkovita ne vode li do drugih pitanja ili obveza.
2. Pomoći članovima razreda uvidjeti kako primijeniti načela evanđelja u svojem životu.
3. Potaknuti članove razreda da iznose osobna uočavanja i iskustva koji se odnose na podučavana načela.

Naglasite da se ne trebamo zabrinjavati ako su oni koje podučavamo tihi nekoliko sekundi nakon što smo postavili pitanje. Možda im je potrebno vrijeme da smisle odgovore.

Objasnite da članovi razreda mogu pronaći dodatne prijedloge u »Podučavanje pomoću pitanja« na stranicama 68–70 u ovoj knjizi.

Vođenje rasprava

Prikaz i rasprava

Pozovite zaduženog člana razreda da prikaže treći prikaz (vidi »Priprema«, 1. stavka). Neka članovi razreda nakon ovog prikaza rasprave o sljedećem pitanju:

- Kako vam je ova rasprava pomogla bolje razumjeti zašto trebamo biti voljni žrtvovati se?

Pozovite zaduženog člana razreda da iznese nekoliko uočavanja koja su on ili ona stekli o tome kako voditi rasprave.

Izlaganje učitelja

Pomognite članovima razreda shvatiti da prilikom vođenja rasprava trebamo:

1. Pomoći učenicima osjećati se ugodno prilikom iznošenja svjedočanstava, uočavanja, iskustava, pitanja i ideja.
2. Sa zahvalnošću i poštovanjem priznati doprinos učenika.
3. Biti osjetljivi prema učenicima koji oklijevaju sudjelovati. Može pomoći popričamo li s njima nasamo kako bismo procijenili njihove osjećaje o čitanju ili sudjelovanju na nastavi. Može također pomoći dopustimo li im pripremiti se za razrednu raspravu dodjeljivanjem stihova iz Pisama koje mogu pročitati i o kojima mogu razmišljati prije sata.
4. Preusmjeriti komentare i pitanja učenika prema drugim učenicima koji će dati odgovor.

Naglasite da članovi razreda mogu pronaći dodatne prijedloge u »Vođenje rasprava« na stranicama 63–65 u ovoj knjizi.

Zaključak

Sažetak	Izrazite svoju zahvalnost na prikazima članova razreda.
	Podsjetite članove razreda da su metode važne, ali ne bi trebale biti središte lekcije koju podučavamo. One su oruđa koja pomažu onima koje podučavamo usredotočiti se na spasosne nauke evanđelja i primijeniti ih u svojem životu.
	Naglasite da će se naš entuzijizam za podučavanje povećati dok stalno nastojimo uvećati svoju sposobnost korištenja različitih metoda. Možda ćemo osjetiti malo straha i nelagode dok iskušavamo nove metode, ali možemo prevladati te osjećaje.
Navod	Predsjednik Heber J. Grant često je navodio Ralpa Walda Emersona koji je rekao: »Ono u čemu ustrajemo postaje lakše za nas; nije se priroda stvari promijenila, već se naša moć djelovanja uvećala« (<i>Gospel Standards</i> , sabr. G. Homer Durham [1941], 335).
Svjedočanstvo	Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo.
Zaduženja	Potaknite članove razreda da:
	1. Iskušaju nove metode podučavanja evanđeoskih načela. Neka zapišu svoja iskustva u svoje bilježnice.
	2. Dođu sljedeći tjedan na sat spremni razviti plan za lekciju koju će uskoro podučavati. Ova lekcija može biti dio zaduženja za kućnu obiteljsku večer, Crkvu ili drugu priliku za podučavanje. Neka donesu materijale za lekciju, poput Svetih pisama i priručnika s lekcijama.

Lekcija
10

Pripremite sve potrebno

Svrha Pomoći članovima razreda pripremiti učinkovite lekcije.

Napomena učitelju Učitelji evanđelja trebali bi si postaviti tri pitanja dok pripremaju lekcije:

1. Što bi se trebalo dogoditi u životu onih koje podučavam kao rezultat ove lekcije?
2. Koja bi određena načela trebala podučavati?
3. Kako bi se ta načela trebala podučavati?

Prvo od ovih pitanja pomaže učitelju usmjeriti lekciju na potrebe onih koje podučava. S time na umu, učitelji mogu odlučiti što će podučavati. To je važna odluka, posebice zato što lekcije često sadrže više gradiva negoli su učitelji u stanju pokriti u razdoblju jednog školskog sata. Prilikom odluke kako podučavati, učitelji bi trebali koristiti metode koje nadopunjuju gradivo, u skladu su s Duhom i potiču marljivo učenje.

Dok podučavate ovu lekciju, pomognite članovima razreda razumjeti kako pripremiti lekciju učinkovito i pod vodstvom Duha. Zapamtite da vaša priprema za ovu lekciju može poslužiti kao primjer članovima razreda dok se pripremaju podučavati.

Priprema

1. Proučite odsjek pod naslovom »Pripravite sve potrebno« (stranice 96–105) u ovoj knjizi.
2. Podsjetite članove razreda da dođu sljedeći tjedan na sat spremni razviti plan za lekciju koju će uskoro podučavati. Potaknite ih da donesu materijale za lekciju, poput Svetih pisama i priručnika s lekcijama (ovo je zaduženje dano po završetku lekcije 9).
3. Donesite na sat primjerak važećeg priručnika s lekcijama u izdanju Crkve u kojem lekcije sadrže svrhovite izjave i predložene metode podučavanja, poput priručnika za Malu školu ili Evanđeoski nauk.
4. Zapišite sljedeću tabelu na ploču prije nastave:

<p>1. Što bi se trebalo dogoditi u životu onih koje podučavam kao rezultat ove lekcije?</p>	<p>2. Koja bi određena načela trebala podučavati?</p>	<p>3. Kako bi se ta načela trebala podučavati?</p>
---	---	--

Predloženi razvoj lekcije	Osobna je priprema ključna za nas kako bismo bili sposobni podučavati evanđelje.
Navod	Pozovite članove razreda da pročitaju izjavu starješine Dallina H. Oaksa na stranici 96.
Ploča i izlaganje učitelja	<p>Usmjerite pažnju polaznika na tabelu koju ste nacrtali na plakatu ili na ploči. Neka ju članovi razreda precrtaju u svoje bilježnice.</p> <p>Objasnite da su ovo tri važna pitanja koja bismo si trebali postaviti dok pripremamo lekciju.</p> <p>Također, objasnite da će tijekom ove lekcije članovi razreda odgovoriti na ova pitanja vezano za materijale za lekciju koje su donijeli.</p> <p>1. Odlučite što bi se trebalo dogoditi u životu onih koje podučavamo kao rezultat lekcije.</p>
Aktivnost s bilježnicom i izlaganje učitelja	<p>Zamolite članove razreda da pregledaju materijale za lekciju koje su donijeli na sat. Neka u svojim bilježnicama zapišu temu svoje lekcije pri vrhu tabele. Podučavaju li iz niza stihova iz Pisama, neka zapišu poglavlje i stihove.</p> <p>Objasnite da s temom na umu možemo odlučiti kako bi lekcija trebala utjecati na one koje podučavamo. Na primjer, podučavajući lekciju o desetini, učiteljica u Maloj školi može odlučiti kako djeca trebaju razumjeti što je desetina i zašto ju plaćamo. Podučavajući lekciju o hramu, roditelji mogu odlučiti kako njihova djeca trebaju osjetiti želju živjeti dostojno da bi se vjenčali u hramu. Predsjednik zbora starješina može odlučiti da, podučavajući lekciju o kućnoj obiteljskoj večeri, ona treba nadahnuti članove zbora održavati smislene kućne obiteljske večeri svakog tjedna.</p> <p>Naglasite da mnogi priručnici s lekcijama u izdanju Crkve uključuju svrhovite izjave s lekcijama. Prikažite priručnik s lekcijama kojeg ste donijeli na sat te članovima razreda pokažite svrhovitu izjavu u jednoj od lekcija. Objasnite da te izjave trebamo koristiti kao smjernice dok pripremamo lekcije.</p> <p>Zamolite članove razreda da razmotre potrebe ljudi koje podučavaju. Zatim im postavite sljedeće pitanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Što osjećate da bi se trebalo dogoditi u životima onih koje podučavate kao rezultat lekcije? <p>Objasnite da učiteljev odgovor na ovo pitanje može uključiti ono što bi ljudi trebali razumjeti, osjećati, željeti ili činiti kako rezultat lekcije. Zatim članovima razreda dajte vremena da razmisle o pitanju. Neka zapišu svoje odgovore u tabelu u svojim bilježnicama.</p>
Rasprava	<p>Nakon što su članovi razreda imali vremena zapisati svoje odgovore, pozovite nekolicinu njih da pročitaju svoje odgovore i razloge davanja tih odgovora.</p> <p>Naglasite da trebamo razmišljati o potrebama onih koje podučavamo dok pripremamo lekciju. Kad smo vođeni Duhom, možemo znati kako bi lekcija trebala utjecati na one koje podučavamo. To će nam znanje pomoći odlučiti što i kako podučavati.</p> <p>2. Odlučite što podučavati u lekciji.</p>
Izlaganje učitelja	Naglasite da često imamo više gradiva negoli možemo podučiti u vremenu koje nam je dano. To je istina bilo da podučavamo iz priručnika s pripremljenim lekcijama ili iz dru-

gih izvora, poput članaka iz *Ensigna* ili govora s općih sabora. U takvim slučajevima trebamo uz molitvu odabrati gradivo koje će najviše pomoći onima koje podučavamo.

Naglasite da kada podučavamo evanđelje trebamo učiniti više od jednostavnog izlaganja podataka. Ono što je najvažnije nije količina obrađenog gradiva već utjecaj kojeg lekcija ima na one koje podučavamo.

Ploča i rasprava

- Što možemo učiniti što će nam pomoći odlučiti koje ćemo određene teme podučavati? (Bez brisanja tabele zapišite odgovore članova razreda na ploču. Uočite da su neki važni odgovori niže navedeni. Spomenite te ideje ukoliko ih članovi razreda ne spomenu.)
 - a. Uz molitvu proučiti sadržaj lekcije.
 - b. Napraviti popis ključnih načela obrađenih u lekciji.
 - c. Uvijek imati na umu potrebe i životne okolnosti onih koje podučavate.
 - d. Slijediti vodstvo Duha.

Potaknite članove razreda da se počnu pripremati za lekciju barem tjedan dana prije negoli je trebaju podučavati. To će im dati vremena razmisliti i moliti se o gradivu, razumjeti ga i osmisliti privlačnije načine izlaganja.

Aktivnost s bilježnicom

Zamolite članove razreda da ponovno pregledaju materijale za lekciju koje su donijeli na sat. Potaknite ih da nastave razmatrati potrebe onih koje podučavaju dok odgovaraju na sljedeće pitanje. Također ih potaknite da razmotre što su ljudi koje podučavaju spremni primiti.

- Koje su najvažnije ideje u ovoj lekciji za ljude koje podučavate?

Dajte članovima razreda vremena da razmisle o pitanju. Neka zapišu svoje odgovore u svojim bilježnicama pod »Koja bi određena načela trebalo podučavati?«

Rasprava

Nakon što su članovi razreda imali vremena zapisati svoje odgovore, pozovite nekolicinu njih da pročitaju svoje odgovore i razloge davanja tih odgovora.

3. Odlučite kako podučiti lekciju.

Rasprava

Objasnite da nakon što smo odlučili što ćemo podučavati, trebamo odlučiti kako to podučavati. To uključuje odabir metoda koje će pomoći ljudima razumjeti načela koja podučavamo.

- Koje su neke od metoda koje možemo koristiti prilikom podučavanja evanđelja? (Pomognite članovima razreda prisjetiti se metoda koje su prikazane u lekcijama 8 i 9. Također ih podsjetite na popis metoda na stranici 158 ove knjige.)

Podsjetite članove razreda da metode podučavanja trebaju nadahnuti one koje podučavamo, potaknuti marljivo učenje te pomoći članovima razreda razumjeti i primijeniti načela evanđelja.

Aktivnost s bilježnicom

Neka članovi razreda ponovno pogledaju tabelu u svojim bilježnicama. Zamolite ih da razmotre jedno načelo koje su zapisali pod »Koja bi određena načela trebalo podučavati?«. Dajte im par minuta da razmisle o metodi koju bi mogli koristiti za podučavanje tog načela te neka ju upišu u svoju tabelu.

Izložite priručnik s lekcijama kojega ste donijeli na sat. Naglasite da neki priručnici s lekcijama sadrže prijedloge o tome kako podučavati određena načela. Učitelji mogu koristiti te prijedloge ili mogu osmisliti svoje ideje temeljene na potrebama onih koje podučavaju.

Nakon što su članovi razreda imali vremena za pisanje u svojim bilježnicama, pozovite nekolicinu da iznesu svoje ideje.

Zaključak

Navod

Pročitajte sljedeću izjavu predsjednika Davida O. McKayja:

»Tri su stvari koje moraju voditi sve učitelje: Prvo, odmah počnite obrađivati temu... drugo, dopustite da ta tema uđe u vas; treće, pokušajte navesti [one koje podučavate] da tema uđe u njih – ne ulijevati to u njih, već navoditi ih da vide što i vi, spoznaju što i vi, osjete što i vi« (*Gospel Ideals* [1953], 424).

Potaknite polaznike tečaja da primijene načela o kojima smo raspravljali u lekciji. Uvjerite ih da kada to čine uz molitvu, moći će osmisliti lekcije koje će pomoći drugima naučiti nauke evanđelja i primijeniti ih u svojem životu.

Svjedočanstvo

Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo.

Zaduženja

Potaknite članove razreda da:

1. Dovrše pripremu za lekciju koju su započeli tijekom sata. Neka u svojim bilježnicama pišu o svojem iskustvu s pripremanjem i podučavanjem lekcije.
2. Pregledaju načela podučavana u ovoj lekciji proučavajući odsjek pod naslovom »Pripravite sve potrebno« (stranice 96–105) u ovoj knjizi.
3. Pripreme se za lekciju sljedećeg tjedna proučavajući Mateja 7:1–5. Neka razmotre postoji li nešto što čine kako bi doprinijeli izazovima s kojima se suočavaju kao učitelji. Neka razmisle o promjenama koje bi trebali učiniti. Dok to čine, trebali bi razmisliti o Gospodinovom savjetu u Eteru 12:27, 37 o blagoslovima koji mogu doći kada ponizno priznajemo svoje slabosti.

Lekcija
11

Poboljšajte svoje vještine

Svrha

Pomoći članovima razreda razumjeti kako se stalno poboljšavati kao učitelji.

Napomena učitelju

Kada je Henok putovao među svojim narodom, čuo je glas s neba koji mu je zapovjedio da naviješta pokajanje narodu. »Kada Henok bijaše čuo te riječi, sagnu se on do zemlje pred Gospodom i progovori pred Gospodom rekavši: Zašto milost našoh u očima tvojim, a samo sam mladić, i svi me ljudi mrze. Spor sam, naime, u govoru, tvoj sam, dakle, sluga?« (vidi Mojsije 6:26–31).

»A Gospod reče Henoku: Idi i učini kako ti zapovjedih... Otvori usta svoja i ona će se ispuniti, jer svako je tijelo u rukama mojim... Gle, Duh je moj na tebi, zato ću opravdati sve riječi tvoje... A ti ćeš biti u meni i ja u tebi. Hodaj, dakle, sa mnom« (Mojsije 6:32, 34).

Henok je pošao kako mu je zapovjedbno, a Gospod ga je blagoslovio sposobnošću da podučava s moću.

Neki se članovi razreda mogu osjećati slično Henoku kada je primio svoj poziv za naviještanje – svjesni svojih slabosti i nesigurni u svoje sposobnosti. Ova je lekcija osmišljena da im pomogne znati kako se mogu poboljšati kao učitelji. Lekcija je usmjerena na pomoć dostupnu iz resursa poput nastavnih materijala Crkve, podrške vođa i sastanaka za usavršavanje učitelja. Međutim, važno je da ih podsjetite kako je Gospodin najveći izvor pomoći. Kada se ponize i žive po vjeri u Gospodina, on će » učiniti da ono što je slabo, bude njima jako« (Eter 12:27).

Priprema

1. Unaprijed zamolite člana razreda ili vođu odjela da se pripremi pročitati izjavu predsjednika Brigham Younga na stranici 237. Također, zamolite tu osobu da se pripremi ispričati iskustvo u kojem su on ili ona uvidjeli istinu njegove izjave.
2. Zamolite učitelja iz jedne od svećeničkih ili pomoćnih organizacija da dođe na sat i održi tri do pet minuta dug govor o tome kako je podrška vođe pomogla njemu ili njoj.
3. Zamolite svećeničkog vođu ili vođu iz pomoćnih organizacija da dođe na sat i održi tri do pet minuta dug govor o tome kako vođe mogu podržati rad učitelja. Zamolite ovu osobu da izlaganje temelji na podacima sa stranice 28) u ovoj knjizi. Pobrinite se da se ova osoba pripremi raspravljati o tome koliko je važno da učitelji kontaktiraju vođe kako bi iznijeli iskustva, raspravljali o potrebama pojedinaca u zboru ili razredu te tražili pomoć i savjet (može pomoći zamolite li za to vođu koji služi s učiteljem koji izlaže izlaganje iz stavke 2).
4. Proučite odsjek pod naslovom »Poboljšajte svoje vještine« (stranice 21–28) u ovoj knjizi.
5. Pregledajte podatke o sastancima za usavršavanje učitelja na stranicama 7–9 u *Improving Gospel Teaching: A Leader's Guide*. Pripremite se govoriti tri do pet minuta o tome kako sastanci usavršavanja učitelja mogu pomoći ispuniti potrebe pojedinačnih učitelja. Kao dio ove lekcije, članovima razreda recite kada će biti održani sljedeći sastanci usavršavanja učitelja i tko bi trebao prisustvovati na tim sastancima (ukoliko niste koordinator za usavršavanje učitelja, možete ga upitati da izloži ovo izlaganje).

6. Pripremite se iznijeti jednu ili dvije stvari koje biste htjeli uključiti u tabelu na stranici 25.
7. Prija sata postavite prikaz trenutnih resursa za podučavanje u izdanju Crkve koji su dostupni u vašem području. Pripremite se provesti pet minuta na opisivanju tih materijala. Ukoliko su materijali navedeni na stranici 105 dostupni, navedite ih na prikazu.

Predloženi tijek lekcije

U svojim nastojanjima da dosegemo svaku osobu koju podučavamo, trebamo se stalno nastojati poboljšavati.

Uvod

Neka zaduženi član razreda ili vođa odjela pročitava sljedeću izjavu:

Predsjednik Brigham Young je rekao da Gospodin »daje danas malo svojim poniznim sljedbenicima, a ako se oni poboljšaju u tome, sutra će im dati malo više, a sljedeći dan još malo više. On ne nadodaje na ono na čemu se ne poboljšavaju« (*Discourses of Brigham Young*, sel. John A. Widtsoe [1941], 90).

Zamolite zaduženu osobu da prepriča iskustvo u kojem su on ili ona uvidjeli istinu njegove izjave.

Izlaganje učitelja

Naglasite da se ovo načelo koje je podučavao predsjednik Young odnosi na naša nastojanja kao učitelja evanđelja. Gospodinovu pomoć primamo kada se nastavimo poboljšavati u onome što nam je dao. Ova je lekcija usmjerena na stvari koje možemo učiniti kako bismo poboljšali svoje podučavanje. Također raspravlja o resursima koji su dostupni u Crkvi kako bi nam pomogli u tim nastojanjima.

Crkva pruža materijale kako bi nam pomogla poboljšati se kao učitelji.

Izveštaji

Knjižnica sastajališta

Objasnite da je Crkva objavila materijale koji nam mogu pomoći učinkovito podučavati lekcije. Usmjerite pažnju razreda na prikaz kojeg ste postavili prije sata (vidi »Priprema«, stavka 7). Provedite par minuta opisujući materijale te članovima razreda dajte priliku postaviti pitanja o njima. Potaknite članove razreda da posjete knjižnicu sastajališta kako bi naučili više o tim i drugim materijalima koji bi im mogli pomoći s lekcijama.

Objasnite da uz nastavne materijale Crkva pruža i druge resurse kako bi nam pomogla poboljšati se kao učitelji. Raspravite o tim resursima kako su niže navedeni.

Podrška učiteljima od vođa

Zamolite zaduženog vođu i učitelja da iznesu svoja izlaganja o podršci učiteljima od vođa (vidi »Priprema«, stavka 2 i 3).

Nakon ovog izlaganja pozovite članove razreda da postavite pitanja o podršci učiteljima od vođa. Također ih pozovite da rasprave o načinima na koji im takva podrška može pomoći poboljšati se kao vođe i učitelji.

Izrazite svoje osjećaje o važnosti podrške koju vođe pružaju učiteljima.

Sastanci za usavršavanje učitelja

Članovima razreda opišite sastanke za usavršavanje učitelja (vidi »Priprema«, stavka 5).

Tečaj Podučavanje evanđelja

Naglasite kako je ovaj tečaj još jedan resurs kojega Crkva pruža kako bi nam pomogla poboljšati se kao učitelji.

Trebali bismo se stalno osvrnuti na našu učinkovitost kao učitelja.

Aktivnost s
bilježnicom

Objasnite da se stalno trebamo prisjećati kako naši napori pomažu onima koje podučavamo. Zatim upitajte članove razreda da pogledaju tabelu na stranici 25 u ovoj knjizi. Neka precrtaju tabelu u svoje bilježnice.

Zamolite članove razreda da razmisle o proteklim tjednima od početka ovog tečaja. Pozovite ih da razmisle o zaduženjima iz prethodnih lekcija. Zatim im pomognite iskoristiti tabelu kako bi ukratko procijenili svoj napredak kao učitelja. Neka zapišu jednu svoju jakost i jednu slabost koju imaju kao učitelji. Potaknite ih da napišu jednu stvar koju mogu učiniti kako bi se poboljšali, te jednu vještinu koju bi trebali razviti. (za objašnjenje o tome kako izvršiti ovu procjenu, vidi primjer na stranici 25).

Objasnite da će im ovo pomoći započeti. Trebali bi dovršiti tabelu nasamo. Kada to učine, mogu pregledati »Osmišljavanje plana za poboljšanje vašeg podučavanja«, stranice 24–27 u ovoj knjizi.

Izlaganje učitelja

Nakon što su članovi razreda imali vremena pisati u svoju tabelu, izrazite svoju želju da se poboljšate kao učitelj. Članovima razreda recite jednu ili dvije stvari koje biste sami voljeli dopisati u ovu tabelu (vidi »Priprema«, stavka 6).

Navod

Uvjerite članove razreda da će im Gospodin pomoći u njihovim naporima da se usavrše. Neka član razreda pročita izjavu predsjednika Jamesa E. Fausta na stranici 21 u ovoj knjizi.

Zaključak

Izlaganje učitelja

Ponovite izjavu predsjednika Brigham Younga. Iznesite svoje osjećaje o važnosti načela. Ukoliko vrijeme dopusti, pročitajte zapis o Henoku kako je izložen u napomeni učitelju na stranici 234.

Svjedočanstvo

Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo.

Zaduženja

Potaknite članove razreda da:

1. Kontaktiraju zasebne vođe u svojim organizacijama kako bi iznijeli svoja iskustva, raspravili o potrebama pojedinaca u zboru ili razredu te zatražili pomoć i savjet (ukoliko članovi razreda nemaju poziv kao učitelji, potaknite ih da razgovaraju s članom obitelji, koordinatorom za usavršavanje učitelja ili s vama kako bi raspravili o tome što su naučili tijekom ovog tečaja).
2. Pregledaju načela naučavana u ovoj lekciji proučavanjem odsjeka pod naslovom »Poboljšajte svoje vještine« (stranice 21–28) u ovoj knjizi). Neka nastave raditi na svojem planu usavršavanja.
3. Dođu na sat sljedeći tjedan spremni održati izlaganje o onome što su naučili ili kako su rasli vezano za ovaj tečaj. Izlaganja trebaju trajati tri do pet minuta, ovisno o broju članova razreda. Trebaju uključivati izvještaje o tome: (a) kako su se promijenili kao učitelji zbog stvari koje su naučili, i (b) što planiraju stalno činiti kako bi se usavršili kao učitelji.

Podite i podučavajte

Lekcija 12

Svrha	Dati članovima razreda priliku da se međusobno ojačaju u svojim nastojanjima da se usavrše kao učitelji.
Napomena učitelju	<p>Gospodin je podučavao važno načelo podučavanja evanđelja kada je rekao: »Postavite među sobom učitelja, i neka svi odjednom ne govore, već neka samo jedan govori a svi drugi slušaju što on kaže, pa kad svi svoje kažu, da svatko svakoga potakne i svaki čovjek da ima jednaku povlasticu« (NiS 88:122).</p> <p>Današnja, posljednja lekcija tečaja Podučavanje evanđelja pruža priliku članovima razreda da se međusobno podučavaju i izgrađuju dok iznose svoje osjećaje o naucima, načelima, vještinama i metodama koje su naučili tijekom ovog tečaja. Pažljivo ustrojite lekciju kako bi svaki član razreda imao vremena sudjelovati.</p>
Priprema	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unaprijed podsjetite članove razreda na zaduženje koje im je dano da se pripreme za ovu lekciju (vidi zaduženje 3 na stranici 236). 2. Razmotrite kako je svaki član razreda napredovao tijekom tečaja i što ste vi naučili od svakog od njih. Budite spremni iznijeti neke od tih misli kao dio lekcije.
Predloženi tijek lekcije	<p>Ukratko iznesite svoje svjedočanstvo o važnosti podučavanja evanđelja i povlastici koju imate služiti kao učitelj. Zatim zamolite članove razreda da pažljivo slušaju dok čitate niže navedenu izjavu starješine Jeffreyja R. Hollanda, kako bi uvidjeli kako ta izjava može poslužiti kao sažetak ovog tečaja:</p> <p>»Bilo da podučavamo svoju djecu kod kuće ili stojimo pred slušateljstvom u Crkvi, nemojmo <i>nikada</i> učiniti svoju vjeru teško uočljivom. Zapamtite, mi trebamo biti učitelji koji 'dolaze od Boga'. Nikada ne sijte sjeme sumnje. Izbjegavajte samoposlužujuću izvedbu i taštinu. Dobro pripremite lekcije. Izložite propovijedi koje su temeljene na Svetim pismima. Podučavajte objavljeni nauk. Svjedočite iz srca. Molite se, vježbajte i nastojte se usavršiti. Kao što objava kaže, trebamo se i 'podučava[ti] i poti[cati]' na našim administrativnim sastancima kako bi čak i u tome naše podučavanje moglo biti 's visina'. Crkva će biti bolja zbog toga, a bit ćete i vi, jer kao što je Pavao rekao Rimljanima: 'Ti, dakle, koji drugog učiš ne učiš li i samog sebe?'« (Conference Report, travanj 1998., 33; ili <i>Ensign</i>, svibanj 1998., 27).</p> <p>Pozovite svakog člana razreda da naizmjenice izloži svoje izlaganje (vidi »Priprema«, stavka 1).</p>
Zaključak	
Opažanja	Ako vam vrijeme dopušta, iznesite svoja opažanja o napretku članova razreda tijekom tečaja (vidi »Priprema«, stavka 2). Govorite o nekim stvarima koje ste naučili od članova razreda.
Svjedočanstvo	Kako vas Duh potakne, iznesite svoje svjedočanstvo. Možete isto izraziti pouzdanje, poticaj i podršku članovima razreda u njihovom podučavanju evanđelja.

KAZALO

- A**
- Adam i Eva, zapovjedenim im je podučavati svoju djecu, 3, 192
- Aktivnosti crtanja, 166–167
- Aktivnosti
- grupne, za podučavanje mladih, 121–122
 - pojednostavljivanje za mlađu djecu, 117
 - smjernice za planiranje, 121–122
 - trebale bi podučavati i prosvjetljivati, 117
- Aktivnosti za privlačenje pozornosti, 160
- Archibald, Dallas N., podučavanje s ljubavlju uvećava dušu slušatelja, 31
- Audiovizualni materijali
- crkvena pravila o korištenju, 160
 - prijedlozi za korištenje, 160
- B**
- Ballard, M. Russell
- aktivnosti bi trebale podučavati i prosvjetljivati, 117
 - nastojati uvećati duhovno znanje, 16
 - povjerenje ukazano učiteljima djece, 108
 - učenje evanđelja kod kuće, 128
- Benson, Ezra Taft
- Duh je najvažniji, 200–201
 - Gospodin veliča svoje slugu, 20
 - očevo pravedno vodstvo, 129–130
 - podučavati djecu da cijene evanđelje, 205
 - podučavati iz Svetih pisama i od proroka svetih dana, 52, 54
 - pravedne tradicije ujedinjuju obitelji, 135–136
 - prijedlozi za kućne učitelje, 145
 - prvo zadobiti Gospodinovu riječ, 14
 - svakodnevno proučavajte Svetih pisama, 15
 - svrha škole proroka, 215
 - učinci Duha, 13
 - upozorenje protiv tumačenja Crkvene povijesti, 53
 - utjecaj majčine poduke, 131–132
- Bilješke na marginama, u Svetim pismima, 58–59
- Braća i sestre, podučavajući utjecaj, 142–143
- C**
- Caldwell, C. Max, Duh vodi pripremu lekcije, 48
- Ciljevi, postavljanje, za usavršavanje, 125
- Clark, J. Reuben, ml.
- dragocjena vrijednost podučavanja evanđelja, 2
 - mladež je željna učiti evanđelje, 6, 206
 - predsjednik Crkve prima objave za Crkvu, 53
- Cook, Gene R.
- Duh je pravi učitelj, 41
 - pojedinačno podučavanje naše djece, 139
- Č**
- Četverogodišnja djeca, osobine, 111–112
- Čitanje po ulogama, 177–178
- Članovi, manje aktivni. *Vidi* Manje aktivni članovi
- Članovi, novi. *Vidi* Novi članovi.
- Članovi, s invaliditetom. *Vidi* Članovi s posebnim potrebama
- Članovi s posebnim potrebama
- gubitak sluha, 38
 - mentalni nedostaci, 39
 - oštećenje vida, 39
 - problemi s čitanjem, 39
 - resursi za, 39
 - smetnje u jeziku i govoru, 39
 - Spasiteljeva ljubav za, 38
- D**
- Desetogodišnja djeca, osobine, 116
- Devetogodišnja djeca, osobine, 115–116
- Diorame, 165–166
- Disciplina, u razredu, potpomognuta ako postoji ozračje učenja, 220

- Djeca
 dobne osobine, 110–116
 govoriti im pozitivno, 80–81
 načini za stvaranje ozračja učenja za, 80–81, 87
 podučavanje, iz Svetih pisama, 59, 127, 137–138
 podučavanje, kroz obrasce evanđeoskog življenja, 6, 135–136
 poticanje sudjelovanja, 81
 prijedlozi za pričanje priča, 182
 roditelji podučavaju, tijekom neplaniranih trenutaka podučavanja, 140–141
 roditelji podučavaju, tijekom privatnih posjeta, 139
 smjernice za razumijevanje i podučavanje, 80–81, 108–117
 sposobna naučiti roditelje mnogim stvarima, 143
 što roditelji trebaju podučavati, 127–128
 trebaju učiti evanđeoske istine, 127
 učinkovite metode za podučavanje, 59, 80–81
- Djedovi i bake, utjecaj podučavanja, 142
- Dnevnik ili bilježnica, koristan za zapisivanje uočavanja, 17, 23, 99
- Dobne skupine, podučavanje djece u spojenim, 117
- Dobne značajke, opis dječjih, 110–116
- Dobrohotnost
 definicija, 12, 32
 primanje dara, 12
- Dom, podučavanje u, 125–148
- Dovršavanje lekcije
 dozvoljavanje vremena za, 94
 opis učinkovitih dovršavanja, 94
 primjeri, 94–95
- Dramatizacije
 korištenje, 165–166
 upozorenja vezana za, 166
- Duh
 istinski učitelj, 41–42
 načini prizivanja, 45–46, 201
 neophodan za učinkovito podučavanje, 41–42
 podučavanje pomoću, 40–48, 200–204
 pomoći drugima prepoznati, 48, 141
 prenosi istinu, 41
 prepoznavanje, 47–48
 pripremanje lekcija pomoću, 48, 97, 99
 svjedočanstvo, potiče primjenu, 74
 utjecaj, na nas, 13
 zadobivanje, 13, 202–204
 živjeti dostojno, 13, 19, 202–204
- Duh Sveti. *Vidi* Duh
- Duhovna hrana
 Isus Krist pravi izvor, 5
 izazovi u pružanju duhovne, 5–7
 odgovornost učitelja prema učeničkoj, 5–7
- Duhovna priprema
 doprinosi ozračju učenja, 79
 primjer Mosijinih sinova, 11
- Duhovnost, osjetljiva narav, 13
- Duša, podučavanje bi trebalo hraniti, 5–7
- Dvogodišnja djeca, osobine, 110–111
- E**
- Entuzijizam, doprinosi ozračju učenja, 80
- Eyring, Henry B.
 jedinstvo i ljubav ključni za učenje, 77
 poniznost vodi do ovisnosti o Duhu, 202
- F**
- Faust, James E.
 dar slobode izbora, 211
 Gospodin djeluje kroz ponizne i marljive, 21
- Flanelografi, 168–169
- Fusnote, kao pomoć u proučavanju Svetih pisama, 56
- G**
- Glas podrške, od kongregacije, pruža snagu, 20
- Glazba
 korištenje, kao oruđe za podučavanje, 45–46, 173–175
 korištenje, u podučavanju djece, 175
 odabir i priprema, 174
 prijedlozi za vođenje pjesama, 174
 prikladna, priziva Duha, 45–46, 83, 173–174
 promiče poštovanje, 83
- Glazba s pripovijedanjem, 175
- Gostujući govornici, 170
- Govori sa sabora, osmišljavanje lekcija iz, 100–101
- Grafoskopi, 175
- Grant, Heber J., podučavati primjerom, 18
- Grupna razmatranja
 kako koristiti, 160–161
 za poticanje ideja, 160
- Grupne aktivnosti, za podučavanje mladih, 121–122
- H**
- Hales, Robert D.
 roditelji bi trebali podučavati s poniznošću, vjerom, molitvom, 128
 roditelji bi trebali pomoći djeci prepoznati Duha, 141

- Hinckley, Gordon B.
 definicija *krotkosti*, 203
 definicija *veličanja*, 20
 disciplinirati s ljubavlju, 84
 kućno učiteljstvo i posjetiteljstvo, 144
 majčina sveta odgovornost, 132
 moć glazbe u prizivanju Duha, 173
 možemo bolje, 190
 odgovornost očeva prema njihovim obiteljima, 129
 održavanje nauka čistim, 52
 podučavati iz srca, 191
 podučavati nauk iz standardnih djela, 54
 potreba za novim članovima, 137
 svijet je gladovao za duhovnom hranom, 5, 194
 temeljna važnost podučavanja evanđelja, 3
 učinkovito je podučavanje ključ vodstva, 150, 193
 vjera je poput mišića, ojačana korištenjem, 226
- Hobiji evanđelja
 izbjegavati podučavati, 53
 određeni, 53
- Holland, Jeffrey R.
 biti učitelji koji »dolaze od Boga«, 239
 bitna uloga majki, 132
 nema većeg poziva od podučavanja, 3, 191
 podučavanje na sastanku vodstva, 152
- Hunter, Howard W.
 Bog djeluje nagovaranjem, strpljenjem,
 dugotrpnosti, 221
 Duh se očituje na mnoge načine, 47
 koristiti pomagala za proučavanje u Svetim pismima, 56
 odrediti uobičajeno vrijeme za proučavanje Svetih
 pisama, 16
- I**
- Ideje, prikupljanje i zapisivanje, 23
- Igre
 kao metoda za podučavanje, 169–170
 smjernice za odabiranje, 169
- Igrokazi, 178–179
- Iskustva
 iznošenje prikladnih, doprinosi ozračju učenja, 80
 iznošenje prikladnih, priziva Duha, 45
- Isus Krist
 doći ka, najviša svrha ljudskog postojanja, v, 3, 192
 izvor trajne hrane za dušu, 5
 najistaknutiji primjer vođe, 150–151
 podučavanje o, doprinosi ozračju učenja, 80
- Isus Krist, riječi
 ako Duha ne primite, nemojte podučavati, 9, 200
- ako tko htjedne vršiti volju njegovu, znat će... nauk,
 14, 19
 da li glasom mojim ili glasom slugu mojih, 20
 duh prijeporni nije od mene, 70
 istražujte Pisma, 8
 ja sam kruh života, 5
 ja sam svjetlo koje uzdižite, 3
 ljubite jedan drugoga, 12, 79
 moli uvijek, 45
 na Gospodnjoj ste dužnosti, 8
 naučavajte načela evanđelja mojega koja su u Bibliji i
 Mormonovoj knjizi, 9
 naviještaj radosnu vijest, sa svom poniznošću, 41
 neće svaki koji mi govori: 'Gospodine, Gospodine!' ući
 u kraljevstvo nebesko, 74
 nitko ne može pomagati u tom djelu ako nije ponizan i
 pun ljubavi, 31, 85, 196
 onaj koji propovijeda i onaj koji prima zajedno se
 raduju, 9, 47
 ono što ozgor dolazi sveto je, 91
 pasi ovce moje, 5
 podučavajte djecu evanđelju, 127
 podučavajte marljivo, i milost će vas moja pratiti, 8
 podučavajte ono što su proroci i apostoli zapisali, 8
 podučavate i potičete jedan drugoga, 152
 podučavate jedan drugoga o nauku kraljevstva, 205
 postavite među sobom učitelja, 77, 238
 propovijedate evanđelje moje Duhom, 9
 prvo nastoj zadobiti riječ moju, 8, 14
 razmišljajte o onomu što rekoh, 97
 sabirite neprestance u mislima svojim riječi života, 14,
 153
 te riječi nisu od ljudi ni od čovjeka, već od mene, 45
 tko pije od vode koju ću mu ja dati, sigurno neće
 nikada ožednjeti, 5–6
 to je djelo moje i slava moja, 4
 tražite znanje, i to proučavanjem i vjerom, 14
 u obiteljima svojim molite se Ocu, 137
 učiniti ću da ono što je slabo, bude njima jako, 24, 236
 vlast se održava uvjerenjem, velikodušnošću,
 plemenitošću i blagošću, 86
 vrijednost je duše velika u očima Božjim, 35, 84
- J**
- Jack, Elaine L., služiti Gospodinu kroz kućno
 posjetiteljstvo, 147
- Jakosti, procjenjivanje vlastitih, 24
- Jedanaestogodišnja djeca, osobine, 116

K

- Kimball, Spencer W.
 izbjegavati neortodoksno podučavanje, 53, 207
 opetovano otkrivanje Svetih pisama, 208
 poštovanje je pozitivna sila, 82
 procjenjivanje našeg podučavanja, 103
 proučavanje potrebno kako bi se otkrile skrivene istine, 213
 štiti djecu od lažnih naučavanja svijeta, 6
 utjecaj kućnih učitelja i posjetiteljica, 192
 značajnost odjeljivanja, 20
 živjeti ono što podučavate, 18
- Knjižnica, sastajališta, 105, 237
- Knjižnica sastajališta, 105, 235
- Kontakt očima, za povećanje pozornosti učenika, 71
- Kontakti. *Vidi* Kontakti učitelj–vođa
- Kontakti učitelj–vođa
 ideje za raspravu, 28
 smjernice za, 28
- Kontekst, od pomoći za razumijevanje stihova iz Pisama, 54–55
- Krist. *Vidi* Isus Krist
- Krotkost, podučavanje s, 203–204
- Kućna obiteljska večer, podučavanje na, 138
- Kućne posjetiteljice
 odgovornosti, 147–148
 važnost, u životu članica, 147, 194
- Kućni učitelji
 dužnosti, 145–146
 važnost, u životu članova, 145–146, 194
- Kućno posjetiteljstvo
 odabiranje poruke, 147–148
 pripremanje i izlaganje poruke, 148
- Kućno učiteljstvo
 kreativne ideje za, 145
 odabiranje poruke, 178
 priprema i izlaganje poruke, 146
- Kutije s pokretnim slikama, 179

L

- Lee, Harold B.
 ključne kvalitete za učitelje, 26
 pripaziti da nitko ne shvati evanđelje pogrešno, 52
- Lekcija, priprema. *Vidi* Priprema lekcije
- Lekcije
 načini dovršavanja, 94–95
 načini započinjanja, 93
 prilagodba, 102
 procjenjivanje izlaganja, 103–104

- pronalazak, u svakodnevnom životu, 22–23
- Lekcije s predmetom, 163–164, 225–226
- Lutke, 176–177

LJ

- Ljubav
 doprinosi ozračju učenja, 77
 iskazivanje, prema onima koje podučavamo, 30–39, 196–199
 prema onima koje podučavamo i Gospodinu, ključna osobina, 112, 31–32, 196–199
 priziva Duha, 46
 utjecaj na podučavanje, 12, 30–32, 196–199
- Ljudske filozofije, izbjegavati podučavati, 206

M

- Majke
 božanska uloga, 131
 odgovornost podučavanja, 131–132
 prijedlozi, za podučavanje djece, 131–132
- Manje aktivni članovi, pomaganje, 37
- Marljivo učenje
 pojedinačna odgovornost za, 61–62, 210–212
 prijedlozi za poticanje, 62, 213–214
 učiteljeva odgovornost za poticanje, 61–62, 210–214
- Maxwell, Neal A., zasebne potrebe onih koje podučavate, 33–34
- McConkie, Bruce R.
 biti hrabar u svjedočanstvu o Isusu, 18
 moć svjedočanstva, 43
 nijedna cijena previsoka kako bi se zadobilo Duha, 13
 odgovornost pojedinaca u učenju evanđelja, 61
 podučavajte moću Duha Svetoga, 9
 podučavati iz standardnih djela, 8–9
 podučavati načela evanđelja, 8–9
 podučavati nauke spasenja, 5
 povezivanje Svetih pisama s našim iskustvima, 181
 primijeniti načela evanđelja na potrebe onih koji slušaju, 9–10
 svjedočiti o učenjima, 10, 43
 škola proroka, 215
 učiteljeva božanska dužnost, 8–10
 učitelji su Gospodinovi zastupnici, 8
- McConkie, Joseph F., upozorenja za učitelje evanđelja, 52–53
- McKay, David O.
 definicija poštovanja, 82
 odgovornost učitelja u odabiru najboljeg pristupa, 89
 svjedočanstvo daje život učenju, 44
 voditi učenike da znaju i osjećaju što činite, 235

Metode podučavanja

- aktivnosti crtanja, 167
- aktivnosti za privlačenje pozornosti, 160
- audiovizualni materijali, 160
- čitanje po ulogama, 177–178
- diorame, 165–166
- dramatizacije, 166–167
- flanelograf, 168–169
- glazba, 173–175
- glazba uz pripovijest, 175
- gostujući govornici, 170
- grafoskopi, 175
- grupno razmatranje, 160–161
- igre, 169–170
- igrokazi, 178–179
- kako odabrati, 91–92
- korištenje raznih, 72, 80, 89–90, 227
- kutije s pokretnim slikama, 179
- lutke, 177
- obrazovne postaje, 117, 180
- ogledni primjeri, 161–162
- okrugli stolovi, 175–176
- ploče, 162–163
- predavanja, 171
- priče, 180–182, 227–228
- prikazi, 165
- primjeri, 167–168
- radni obrasci, 184
- rasprave po grupama, 161
- recitacije, 178
- samostojeće figure od papira, 176
- slike, 177
- stihovi za aktivnost, 159
- tabela, 90
- tehnike primjene, 159–160
- trebaju pomoći učenicima razumjeti, zapamtiti i primijeniti načela, 88, 99, 224–225
- učenje napamet, 172–173
- usporedbe, 171–172
- usporedbe i lekcije s predmetom, 163–164, 225–227
- vizualna pomagala, 182–183
- zborna čitanje, 163
- zemljopisne karte, 172

Mladež

- podučavanje, kroz grupne aktivnosti, 121–122
- razumijevanje, 118–120
- što trebaju od odraslih, 120
- trebaju hranjenje evanđeljem više od zabave, 6
- željna učiti evanđelje, 6, 206

Molitva

- ključna za svjedočanstvo, 44
- obitelj, prilika za podučavanje tijekom, 128, 137
- potrebna da se zadobije dobrotvornost, 12
- potrebna da se zadobije Gospodinova riječ, 14–15
- prizivanje Duha kroz, 45, 199, 200

Monson, Thomas S.

- Bog jača one koji su pozvani, 20, 203
- moć primjera, 18
- odgovornost roditelja u podučavanju djece, 127–128
- podučavanje tijekom razgovora, 153
- podučavanje u crkvenim učionicama, 192, 193
- posezanje u pomaganju drugima, 36
- priča iz djetinjstva o pomaganju u stvaranju ozračja učenja, 218
- utjecaj vođa u podučavanju, 151

N

Nagađanje, izbjegavati, da bi se nauk održao čistim, 52–53

Nauk

- istinit, mijenja stavove i ponašanje, 51, 207
- moć, 50–51, 205–209
- odgovornost učitelja da naučavaju čisti, 52–53, 205–209
- pruža duhovnu zaštitu, 51, 226
- upozorenja za njegovo održavanje čistim, 52

Nelson, Russell M.

- sposobnost djece da podučavaju druge, 143
- zaštitnički utjecaj evanđeoskog nauka, 51, 226

Nepoštovanje. *Vidi* Ometajuće ponašanje

Netočni odgovori, prijedlozi kako odgovoriti na, 64–65, 69

Novi članovi, potrebe, 37

O

Oaks, Dallin H.

- Crkvene su pjesme važan resurs, 173
- korištenje imena božanstva s poštovanjem, 82
- podučavanje pomoću Duha, 40
- poslušnost neophodna za podučavanje Duhom, 13
- prepoznavanje Duha, 47
- priprema potrebna za vodstvo Duha, 96
- svakodnevno proučavanje Svetih pisama, 14
- usmjeriti napore podučavanja na druge umjesto na sebe, 213

Obitelj

- obraci evanđeoskog življenja uspostavljeni unutar, 135–136
- podučavanje bi trebalo ojačati, 109, 119, 127

Obiteljska molitva, prilika za podučavanje tijekom, 128, 137

Obiteljska vijeća, prilika za podučavanje na, 139

Obiteljski obroci, prilike za podučavanje tijekom, 138–139

Obiteljsko proučavanje Svetih pisama, prilike za podučavanje tijekom, 15, 127, 137–138

Obrasci za aktivnost. *Vidi* Radni obrasci

Obrazovne postaje
korištenje, kao metoda podučavanja, 179
od pomoći pri podučavanju raznih dobnih skupina, 117

Očevi
odgovornost podučavanja, 129–130
prijedlozi za pravedno vodstvo, 129–130

Odgovori, odgovaranje na netočne, 64–65, 69

Odgovornost, pojedinačna, za učenje evanđelja. *Vidi* Marljivo učenje

Odjeljivanje
daje duhovnu snagu i usmjerenje, 20
neophodno da se ispuni formalni poziv, 20

Odrasli
podučavanje, 123–124
pojedinačne razlike među, 124
zajedničke osobine, 123–124

Ogledni primjeri, 73, 162

Okrugli stolovi, 175–176

Ometajuće ponašanje, odgovor na, 84–87

Ometanja
često spriječena održavanjem ozračja učenja, 222–223
prijedlozi za smanjivanje, 220

Osamnaestomjesečna djeca, osobine, 110

Osmogodišnja djeca, osobine, 114–115

Osobna priprema
odvajanje vremena za, 97
prijedlozi za, 12–20

Označavanje Svetih pisama, 57–59

Ozračje učenja
ključ discipline u razredu, 75, 223
odgovornost pojedinaca za, 77–78, 216–220
odgovornost učitelja za, 79–87, 217–223
pojačano pripremom učionice, 76
povećano kroz rasprave, 63
prijedlozi za stvaranje, 76–87
primjer škole proroka, 215–216
stvaranje, s djecom, 80–81, 87
svojstva, 77, 216
učiti druge o, 77–78, 217–223

P

Packer, Boyd K.
glazba određuje ozračje bogoslužja, 83
glazba podučava i dodiruje dušu, 46
istiniti nauk mijenja ponašanje, 51, 207
Isus je primjeren vođa, 151
obraćanje Bogu kao Ocu, 130
odgovornosti članova Crkve zahtijevaju učenje i podučavanje, 195
osjetljiva narav duhovnosti, 13
osnovna dobrota ljudi, 84
pobožnost priziva objavu, 82
podučavanje neopipljivih pojmova, 92, 163, 227
priča o podučavanju djevojke sa smetnjom u govoru, 38
procjenjivanje razumijevanja slušatelja, 73
suradništvo roditeljskog podučavanja, 133
Sveta pisma mogu odgovoriti na sva pitanja, 51
svrha podučavanja evanđelja je ujediniti obitelji, 127
uspoređivanje podučavanja evanđelja s posluživanjem kolača, 224–225
vođe služe kao učitelji, 150

Pažnja
načini održavanja učeničke, 71–72
povećana kroz rasprave, 63
prizivanje, kroz učinkovite početke lekcija, 93
proučavanje učeničke, 71

Pearce, Virginia H.
poticanje marljivog učenja, 61–62
priča o pomaganju djevojkama u stvaranju ozračja učenja, 219

Perry, L. Tom
odgovornost roditelja u podučavanju djece, 128
pobožnost iskazuje poštovanje prema Bogu, 82

Petogodišnja djeca, osobine, 112

Pitanja
činjenična, 68
da potaknu dublje razmišljanje, 68–69
da potaknu primjenu, 69
da usmjeravaju pripremu lekcije, 123–124, 230–235
Da/Ne, 68
izbjegavanje spornih, 69
kreativno korištenje, 70
naknadna, 69
pripremanje učenika da odgovore, 69
smjernice, 68–70, 230
učinkovita za poticanje rasprave, 63
usljeđena Spasiteljevim primjerom, 68

- Pjesme. *Vidi* Glazba
- Pjevanje priče. *Vidi* Glazba uz pripovijest
- Ploča, korištenje, 162–163, 226–227
- Pobožnost
- dolazi iz poštovanja prema božanstvu, 82
 - načini podučavanja, 83
 - pružanje primjera, 82–83
 - utvrđena, 82
 - važnost, 82–83, 152
- Podučavajuće metode. *Vidi* Metode podučavanja
- Podučavanje
- crkveni resursi za, 105
 - hranjenje duše, 5–7
 - kada ne postoji priručnik, 100–101
 - kod kuće, 125–148
 - kroz obiteljsko proučavanje Svetih pisama, 128, 137–138
 - kroz obiteljsku molitvu, 128, 137
 - neophodno za pravedno korištenje slobode izbora, 3, 213
 - odgovornost svakog člana, 3–4, 193–194
 - pomoću Duha, 40–48, 200–204
 - primjerom, 18–19, 121, 194
 - redovite prilike za, kod kuće, 128, 137–139
 - s poniznošću i ljubavlju, 12, 31–32, 46, 196–199
 - sa zanosom i krotkošću, 203–204
 - sposobnosti djece u, 143
 - tijekom kućne obiteljske večeri, 128, 138
 - tijekom neplaniranih trenutaka, 122, 128, 140–141
 - tijekom obiteljskih obroka, 138–139
 - tijekom privatnih posjeta s vašom djecom, 139
 - tijekom razgovora, 153
 - tijekom sastanaka vodstva, 152
 - u obiteljskim vijećima, 139
 - uloga, u naumu Nebeskog Oca, 2–4, 191–194
 - utjecaj braće i sestara u, 142–143
 - utjecaj djedova i baka u, 142
 - utjecaj rodbine u, 142–143
 - važnost, 2–4, 191–195
 - započelo u predsmrtničkom životu, 3, 190
- Pogrešno citiranje, izbjegavati, kako bi održali nauk čistim, 53
- Pomagala u proučavanju, u Svetim pismima, 56–57
- Poniznost
- ključna za primanje Gospodinove pomoći, 202
 - utjecati na druge kroz, 41–42, 221
- Posebne potrebe. *Vidi* Članovi s posebnim potrebama
- Posjete. *Vidi* Posjete vođa razredu
- Posjete vođa razredu, 28
- Poslušnost
- potrebna da se podučava pomoću Duha, 13, 19
 - potrebna da se zadobije Gospodinova riječ, 14
- Post, za zadobivanje Gospodinove riječi, 14–15
- Poštovanje, doprinosi ozračju učenja, 80
- Povezivanje Svetih pisama, 58
- Povijest Crkve, upozorenja protiv preoblikovanja ili tumačenja, 53
- Poziv
- dolazi od Gospodina, 20
 - glas podrške je dio, 20
 - odjeljivanje ispunjuje, 20
 - prilika za služenje, 20
 - primjer Jakova i Josipa u veličanju, 20
 - veličanje vašeg, 20
- Predavanja, kao metoda podučavanja, 170
- Predsmrtnički život, prvo podučavanje dogodilo se u, 3, 192
- Priče
- izbjegavanje senzacionalnih, 53, 180
 - korištenje svetopisamskih, 55
 - oblici, 181
 - pričanje, djeci, 182
 - smjernice za odabir, 180–181
 - smjernice za pripremanje i pričanje, 182
- Prikazi, 165
- Prilagođivanje lekcija
- primjeri, 102
 - temeljem potreba starosne skupine, 33
- Primjena
- metode podučavanja koje potiču, 74, 159–160
 - odgovornost učitelja da potakne, 74
- Primjer
- snažno oruđe za podučavanje, 18–19, 121, 128, 192
 - zahtijeva osobnu predanost, 18–19
- Primjeri, kao metoda za podučavanje, 167–168
- Priprema lekcije
- korištenje govora sa sabora i drugih resursa, 100–101
 - korištenje materijala u izdanju Crkve, 105
 - odvajanje vremena za, 23, 97
 - prilagodba, prema onima koje podučavate, 23, 33–34, 102
 - pronalaženje radosti u, 97
 - važna usmjeravajuća pitanja, 98–99, 232–235
 - vodstvo Duha u, 48
- Priprema učionice
- doprinosi ozračju učenja, 76
 - prijedlozi za, 76
- Priprema, duhovna *Vidi* Duhovna priprema
- Priprema, osobna. *Vidi* Osobna priprema

Privatni posjeti, djeci, naučavanje roditelja tijekom, 139
 Problemi s ponašanjem. *Vidi* Ometajuće ponašanje
 Procjenjivanje vlastitih izlaganja lekcija, 103–104, 238
 Proroci
 posljednjih dana, proučavati naučavanja, 16
 pozvani podučavati, 3
 riječi, prizivaju Duha, 45
 Proučavanje
 ideje za poboljšanje, 17
 neophodno za zadobivanje Božje riječi, 14
 određivanje vremena za, 16
 potrebno u otkrivanju skrivenih istina, 14
 razvijanje osobnog plana, 16–17
 Svetih Pisama i riječi proroka posljednjih dana, 14–17

R

Radni obrasci, 184
 Rasprave
 dovršavanje, 65
 korisne u procjenjivanju razumijevanja učenika, 63, 73
 pogodnosti, 54, 63
 smjernice za vođenje, 63–65, 230
 Rasprave po grupama, 161
 Razgovori, vođe podučavaju tijekom, 153
 Raznolikost
 metoda za podučavanje, doprinosi ozračju učenja,
 72, 80
 podučavanje sa, 89–90, 227
 tabela za praćenje, 90
 Razumijevanje
 povećano kroz rasprave, 63
 procjenjivanje učeničkog, 73
 Recitacije, 178
 Resursi, da pomognu roditeljima, vođama i učiteljima,
 105, 237–238
 Riječ Božja
 Almin primjer u korištenju, 50
 moć, 50–51
 u Svetim pismima i riječima proroka posljednjih
 dana, 51
 zadobivanje. *Vidi* Zadobivanje riječi
 Rodbina, podučavajući utjecaj, 142–143
 Roditelji
 dostupni resursi za podučavanja za, 105
 odgovornost podučavanja, 127–128
 odvajanje vremena za zajedničko planiranje kao, 133
 pomažu djeci prepoznati Duha, 141
 prijedlozi za uspostavljanje obrazaca evanđeoskog
 življenja, 135–136
 prijedlozi za, kako podučavati djecu, 127–141
 suradništvo u podučavanju, 133–134
 surađivanje s učiteljima djece, 86, 87
 trenutci podučavanja u obiteljskom životu, 140–141
 važnost jedinstva među, u podučavanju djece, 134
 Romney, Marion G., izbjegavanje podučavanja osobnog
 tumačenja evanđelja, 207

S

Samodostatnost, u učenju evanđelja. *Vidi* Marljivo učenje
 Samostojeće figure od papira, 176
 Sastanci za usavršavanje. *Vidi* Sastanci za usavršavanje
 učitelja
 Sastanci, podučavanje na sastancima vodstva, 152
 Scott, Richard G.
 pomoći slušateljima prepoznati Duha, 48
 poniznost potrebna za podučavanje Duhom, 41–42
 živjeti Spasiteljeva naučavanja, 19
 Sedmogodišnja djeca, osobine, 114
 Slabosti
 Gospodin će pomoći ojačati, 24, 26–27
 osmišljavanje plana za jačanje, 25
 procjenjivanje vlastitih, 24–25
 Slike, 177
 Sloboda izbora
 podučavanje omogućuje učenicima punu primjenu,
 3, 213–214
 slijediti Gospodinov primjer u poštivanju, 213
 veliki dar od Gospodina, 213
 Slušanje
 prijedlozi za učitelje, 66–67
 slijediti Spasiteljev primjer, 67
 važnost, u podučavanju, 64–67
 Služenje, važno za dobivanje dara dobrotvornosti, 12
 Smith, Hyrum, savjetovan da prvo zadobije Gospodinovu
 riječ, 14
 Smith, Joseph
 korištenje konteksta u razumijevanju Svetih pisama, 54
 moć nježnosti i ljubavi, 30
 Smith, Joseph F.
 izbjegavati evanđeoske hobije, 53
 izbjegavati nagađanja, 53
 podučavati spasonosne istine, 45
 Smith, Joseph Fielding
 Duh udjeljuje istinu snažnije nego nebeska viđenja, 41
 izbjegavati podučavati ljudske filozofije, 206
 poslušnost neophodna za podučavanje Duhom, 19
 Snow, Lorenzo, moć primjera u podučavanju, 194
 Stihovi za aktivnost, 159

Sudjelovanje

- metode poticanja učeničkog, 71–72
- pojedinačna odgovornost za, 72
- poticanje, u tečaju Podučavanje evanđelja, 189

Sveta pisma

- bilješke na marginama u, 58–59
- ideje za podučavanje iz, 54–59
- obilježavanje, 57–59
- podučavanje djece iz, 59, 127
- podučavanje iz, priziva Duha, 45, 199
- pomagala za proučavanje dostupna u, 56–57
- povezivanje, 58
- proučavanje, kao obitelj, 15, 128, 137–138
- pružaju odgovore na sva pitanja, 51
- važnost podučavanja iz, 54
- zašto su sačuvana, 52

Svjedočanstvo

- definicija, 43
- doprinosi ozračju učenja, 80
- iznošenje, priziva Duha, 43–44, 45
- moć, kao dio podučavanja, 10, 43–44
- ojačano iskustvom, 45
- primjeri, 43–44
- zadobivanje i jačanje, 44

Š

- Šestogodišnja djeca, osobine, 113

T

- Taylor, John, svjedočanstvo o mučeništvu Josepha i Hyruma Smitha, 52
- Tečaj Podučavanje evanđelja
 - lekcije, 191–239
 - priprema za podučavanje, 188
 - svrha i pregled, 188–189
- Tradicije, pravedne, ujedanju obitelji, 135–136
- Trenutci podučavanja, neplanirani, 122, 128, 140–141
- Trogodišnja djeca, osobine, 111
- Tumačenja, upozorenja protiv osobnih i neortodoksnih, 53, 207

U

- Učenje napamet, kao metoda podučavanja, 172–173
- Učionica, priprema. *Vidi* Priprema učionice.
- Učitelji
 - doprinosi ozračju učenja, 75–87, 215–223
 - Gospodinovi zastupnici, 8
 - hrane dušu, 5–7

- instrumenti u Gospodinovim rukama, 41
- jačaju obitelji, 109
- kontaktiraju vođe, 28
- osobine koje su najvažnije za, 26
- podučavaju čisti nauk, 52–53, 205–209
- posežu prema drugima, 35–36
- potiču marljivo učenje, 60–74, 210–214
- razumiju one koje podučavaju, 33–34
- resursi dostupni za, 105, 237–238
- upozorenja za, 52–53
- utjecaj, 2–4, 192–194
- Unakrsne reference, kao pomoć u proučavanju Svetih pisama, 56
- Usavršavanje
 - osmišljavanje plana za, 24–27
 - postavljanje ciljeva za, 25
 - tabela za osmišljavanje, 25
 - uz Gospodinovu pomoć, 26–27
- Upozorenja, za učitelje da održavaju nauk čistim, 53
- Usporedbe, korištenje, kao metoda podučavanja, 171–172
- Usporedbe, korištenja, kao metoda za podučavanje, 163–164, 226

V

- Veličanje, definicija, 20
- Video kasete. *Vidi* Audiovizualni materijali
- Vizualna pomagala, 182–183
- Vjera, potrebna da se zadobije Gospodinova riječ, 14
- Vještine //prema pdf-u
 - Gospodin može uveličati, 236, 237
 - usavršavanje vlastitih, 21–28, 236–238
- Vodič kroz Sveta pisma, kao pomoć u proučavanju Svetih pisama, 56
- Vođe
 - dostupni resursi za podučavanja za, 105
 - kontaktiranje učitelja, 28
 - načela podučavanja tijekom razgovora, 23
 - odgovornost u pomaganju novim učiteljima, 28
 - odgovornost za podučavanje, 28, 150–155
 - odgovornost za podržavanje učitelja, 28, 154–155, 237–238
 - posjeti učionici, 28
 - prijedlozi, za podučavanje na sastanku vodstva, 152
 - prijedlozi, za podučavanje učitelja, 28, 154–155
- Vrijeme, rukovođenje, tijekom sata, 94

W

- Warner, Susan L.

djeca se sjećaju obiteljskih podučavanja, 6
 utjecaj podučavanja djedova i baka, 142
 Wirthlin, Joseph B.
 ljubav je ključna za evanđelje, 197
 vjerni članovi Crkve uspoređeni s velikim žirovim
 stablom, 226

Z

Zabava, nedovoljna za njegovanje duše, 6
 Zadobivanje riječi
 kroz molitvu i post, 14–15
 kroz poslušnost, 14
 potrebno za snažno podučavanje, 14–15
 proučavanjem i vjerom, 14
 savjet Hyrumu Smithu, 14
 Zaglavlja, kao pomoć u proučavanju Svetih pisama, 56
 Zanimanje, uvećano kroz rasprave, 63

Započinjanje lekcije
 primjeri, 93
 smjernice za, 93
 učinkovito, doprinosi ozračju učenja, 79
 Zastupnici, učitelji su Gospodinovi, 8
 Zborna čitanje, 163
 Zemljopisne karte
 kao pomoć u proučavanju Svetih pisama, 57
 korištenje, za podučavanje, 172
 Zvučni zapisi. *Vidi* Audiovizualni materijali

Y

Young, Brigham
 djeca uče iz tradicija, 135
 koriti s ljubavlju, 86
 moć svjedočanstva, 43
 stalno usavršavanje po znanju od Gospodina, 237

CRKVA
ISUSA KRISTA
SVETACA
POSljednjih DANA

CROATIAN

4 02361 23119 0

36123 119